

༡༡། །ཀྱུལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དར་མ་
རིན་ཆེན་གྱི་གསུང་འབུམ།

༡༡

ཞེ་ཡབ་སྐུ་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་སྟུང་སྒྲིག་ཁང་།

2019

༡༡། །རྒྱལ་ཚབ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དར་མ་
རིན་ཆེན་གྱི་གསུང་འབུམ།

། ༩ །

རྩེ་ཡབ་སྐུ་གསུམ་གྱི་གསུང་འབུམ་སྤྱད་སྤྱི་གཤམ་།

2019

རྩེ་ཡབ་སྤུང་བ་གསུམ་གྱི་གསུང་འབྲུམ་དཔེ་བསྐྱར་མ། བོད། ༢༧

Je Yabse Sungbum Volume 27

པར་འགྲེམས་བྱེད་པོ།
རྩེ་ཡབ་སྤུང་བ་གསུམ་གྱི་གསུང་འབྲུམ་སྤྱད་སྤྲིག་ཁང་།

Published by:

JE YABSE SUNGBUM PROJECT

Drepung Loseling Pethub Khangtsen Education Society,

Mundgod U.K. Karnataka State (INDIA)

www.jeyabsesungbum.org,

པར་ཐེངས་དང་པོར།
དེབ་གྲངས་ ༧༥༠ གྱི་ལོ་ ༢༠༡༩

First Edition:

750 copies, 2019

པར་སྐྱོན་ཁུ་ཡུལ།
མ་ཉི་སྐལ་འབྲུལ་ལས་ཁང་།

Printed at:

Manipal Technologies Limited Manipal

དཀར་ཆག

དཀར་ཆག	V
རྣམ་ངེས་ཤིག་ཆེན་དགོངས་པ་རབ་གསལ་སྤྲད་ཆ།	1
ལེའུ་གསུམ་པ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་བཤད་པ།	1
མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་ཐེ་ཚོམ་སེལ་བའི་ཡན་ལག་སྐྱབ་ངག་	1
སྐྱབ་པ་ཡང་དག་བཤད་པ།	1
རྫོང་བྱེད་ངག་གི་རང་བཞིན་བཤད་པ།	1
གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ།	1
མཆན་ཉིད་སྟོན་པའི་ཆེག་གི་རྣམ་བཅད་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	3
རང་གིས་མཐོང་དོན་སྟོས་པའི་དགོས་པ།	3
རང་གིས་མཐོང་བ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	4
ཁྱི་གོལ་གྱི་ཁས་ཐུངས་ཅམ་སྐྱབ་བྱེད་མི་རུང་བ།	5
ཐལ་ངག་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ།	14
དོན་སྟོས་པའི་དགོས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	26
རབ་གསལ་བྱེད་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	30
བརྗོད་བྱ་དོན་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ།	36
ཤུགས་བསྟན་དམ་བཅའི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ།	37
ཤུགས་གྱི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ་དངོས་གྱི་སྤྱིའི་དོན།	37
དངོས་གྱི་ཡན་ལག་གི་དོན།	41
འདོད་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	42
འདོད་པ་སྟོས་པའི་ཡོངས་གཙོ་དགོས་པ་བཤད།	43

ཚོལ་བའི་ཞེ་འདོད་བསྐྱབ་བྱར་གཟུང་བའི་ཚུལ།	43
སྤྲུལ་ཙམ་ཁོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་ལ་གཞོད་པ་བསྟན་པ།	46
གཉིས་བཅས་ཀྱི་སྦྱར་བའང་སྦྱོན་མེད་ཡིན་པ་ཁེགས་པ།	50
འདོད་པ་སྦྱོས་པའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་བཤད་པ།	62
རང་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་ལས་དེ་སྦྱོས་པའི་དགོས་པ།	67
གཞན་ཕྱི་ལུང་དོན་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ།	70
རང་ཕྱི་ལུང་དོན་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ།	84
རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྲ་སྦྱོས་པ་དོན་མེད་དུ་ཐལ་པ།	86
ཚད་མ་མདོར་སྦྱོས་པའི་རང་ཉིད་འདོད་པ་པེས་གཟུང་ལ་སྦྱོས་པ།	98
རང་ཉིད་འདོད་པ་སྦྱོས་པས་ལོག་ཏྱིག་གཞན་ཡང་ཁེགས་པ།	100
མ་བསལ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ།	104
སྤྱི་ལོ་རྣམ་གཞག་མདོར་བསྟན་པ།	104
མ་བསལ་བ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ།	117
ཡིད་ཆེས་ཀྱི་བསལ་བྱ་སེལ་ཚུལ་སྦྱར་བསྟན་པ།	117
ལུང་དང་རང་ཆོག་གཞོད་གེགས་ཐ་དད་དུ་བཞག་ཚུལ།	126
ལུང་དང་རང་ཆོག་གཞོད་གེགས་མཚུངས་པའི་ཚུལ།	135
གྲགས་པས་མ་བསལ་བའི་སྤྱི་དོན།	144
གྲགས་པས་མ་བསལ་བའི་ཡན་ལག་གི་དོན།	146
ཚད་མ་མདོའི་ལུང་གི་སྦྱོན་སྒྲུས་བཤད་པ།	148
མདོན་སྤྲུལ་གྱིས་མ་བསལ་བའི་ཚུལ།	162
རྗེས་དབག་གིས་མ་བསལ་བའི་ཚུལ།	165
དངོས་བསྟན་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ།	171
སྤྱོད་མཚུས་ཅན་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།	171

སྤྱོད་ཆས་ཅན་དབྱར་དེ་བའི་དགོས་པ།	188
དབྱར་དེ་བའི་དགོས་པ་ཅ་བས་མདོར་བསྟན་པ།	188
དགོས་པ་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་རྒྱས་བཤད།	191
ཡང་དག་གཉིས་དང་འགལ་བ་གཉིས་སྟོས་པའི་དགོས་པ་སྤྱིའི་བཤད།	191
གཉིས་ཀ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ།	202
གཉིས་ཀ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་བསྟུན་ཏེ་བསྟན་པ་ལ།	204
གཞན་ལ་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་སྒྱུར་བའི་ཚུལ།	221
རྟགས་གཉིས་སུ་ངེས་པ་མི་འཐད་པའི་ཚེད་སྤང་།	228
རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ལ་ཚེད་སྤང་།	235
སྒྱུ་བྱེད་གྱི་ངོས་ནས་བརྟགས་ལ་དགག་པ།	244
སྟག་མ་གསུམ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ།	254
ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་གསུམ་གྲངས་ངེས་པར་སྒྱུ་བྱེད་པ།	257
སྒྱུ་བྱེད་པ་ལྟར་སྤང་བཤད་པ།	273
གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་སྒྱུར་བསྟན་པ།	273
གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་སོ་སོར་བཤད་པ།	275
དམ་བཅར་འདུས་པའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་བཤད་པ།	288
ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་བཤད་པ།	303
སྟོག་པ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་བཤད་པ།	304
ཚུལ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ཆགས་པའི་གཏན་ཆེགས་བཤད་པ།	316
གཉིས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་མ་ངེས་པ་བཤད་པ།	322
ཁྱད་པར་དང་སྒྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་བྲག་ཏུ་བཤད་པ།	325
ཁྱད་པར་སྟོག་ཁྱབ་གཅིག་ཏུ་ཅན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ།	325
སྟོག་མཉན་བྱ་དང་མཚུངས་པར་སྒྱུ་བྱེད་པ།	326

མི་མཚུངས་པར་འདོད་པ་དགག་པ།	331
དེས་ན་སྟོག་ལྡན་བདག་གི་གོ་བྱེད་ཏུ་མི་བྱུང་བ།	332
འགལ་བ་མི་འཁྱལ་བའི་གཏན་ཆེགས་དཔེར་སྟོམས་པའི་རྒྱ་མཚན།	343
དཔེ་སྟུབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ལོགས་པ་ཡིན་པ་དགག་པ།	350
མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་ཏྟིག་གཞོན་པའི་ཡན་ལག་སྟུན་འབྲིན།	355
མཐུག་གི་དོན་བཤད་པ།	361
ཚད་མ་རིག་ཐིག་འགྲེལ་བ་ལེགས་བཤད་སྟེང་པ།	365
ལོག་ཏྟིག་བཞི་བསལ་བའི་སྟོན་མངོན་སྲུང་ལེུ་བཤད་པ།	365
མཚན་གྱི་དོན་དང་འགྱུར་གྱི་ཕྱག་སོགས།	369
འཐུག་པའི་ཡན་ལག་དགོས་འབྲེལ་རྣམ་བཞག་	369
དགོས་པ་དེ་ལྡན་གྱི་བསྟན་བཅོས་བཤད་པ།	373
ལོག་ཏྟིག་བཞི་བསལ་བའི་སྟོན་མངོན་སྲུང་ལེུ་བཤད་པ།	373
ཚད་མའི་གྲངས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བ།	374
མངོན་སྲུང་གི་མཚན་ཉིད་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བ།	376
ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བ།	385
མངོན་སྲུང་ཚད་མའི་འབྲས་བྱ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བ།	389
སྟོག་གྱུར་རྟོགས་པའི་ཐབས་རང་དོན་ལེུ་བཤད་པ།	393
རྗེས་དཔག་གི་དབྱེ་བ་བཤད་པ།	393
རང་དོན་རྗེས་དཔག་གྱེ་བྱག་ཏུ་བཤད་པ།	394
རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་ངོ་བོ་དང་འབྲས་བྱ་བཤད་པ།	394
གཏན་ཆེགས་ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ།	394

ཚུལ་གསུམ་གྱི་བཟོས་གཞི་ངོས་བཟུང་བ།	396
ཚུལ་གསུམ་དང་ལྗན་པའི་གཏན་ཆེགས་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་བ།	397
མཚན་ཉིད་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་བཤད་པའི་སྒྲོ་ནས་གངས་ངེས་སྐྱབ་བ།	399
གདུལ་བྱ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་གཞན་དོན་ལེན་བཤད་བ།	410
མཐའ་གཉིས་འཛིན་སེལ་བྱེད་སྐྱབ་པའི་བཤད་བ།	410
སྐྱབ་པའི་ཡང་དག་བཤད་བ།	410
རྫོང་བྱེད་པའི་གི་རང་བཞིན་བཤད་བ།	410
ཤུགས་བསྐྱར་སྤྱོད་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་བ།	418
ངོ་མོ་དང་ཆེག་ཐུང་སོགས་སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་	420
སྐྱབ་པའི་ལྟར་སྒྲུང་བཤད་བ།	426
མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་བཤད་བ།	427
མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་བཤད་བ།	430
འགལ་བའི་གཏན་ཆེགས་བཤད་བ།	434
སྐྱབ་པའི་གི་ཡན་ལག་དཔེ་བཤད་བ།	442
མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་སེལ་བྱེད་སུན་འབྲིན་བཤད་བ།	448
མཐུག་གི་དོན་བཤད་བ།	450
དཔར་བྱང་སྒྲོན་ཆེག་.....	452

༡༡། །བསྟན་བཅས་ཆད་མ་ནམ་ངེས་ཀྱི་རྒྱུ་ཆེན་དགོངས་པ་ རབ་གསལ་གྱི་སྤང་ཆ་བཞུགས་སོ།།

༡༡། །རྗེ་བཙུན་སྒྲ་མ་ནམས་ལ་བྱུག་འཆལ་ལོ། །གཉིས་པ་རང་གིས་གཞལ་བྱ་
རྟོགས་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་ལ་གཉིས། གཞུང་དངོས་དང་། ལེའུ་
མཆན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་སེལ་བའི་ཡན་ལག་སྐྱབ་དག་
དང་། མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཡན་ལག་སུན་འབྱེན་གྱི་དག་
བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྐྱབ་པ་ཡང་དག་དང་། སྐྱབ་པ་སྒྲར་སྒྲང་དང་། དཔེ་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་
ཡན་ལག་ལོགས་པ་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྫོང་བྱེད་དག་གི་རང་བཞིན་བཤད་
པ་དང་། བརྫོང་བྱ་དོན་གྱི་རང་བཞིན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་
གི་མཆན་ཉིད་དང་། མཆན་ཉིད་སྟོན་པའི་ཆོག་གི་ནམ་བཅད་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། རྩ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེ་ལ་འདིར་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཤེས་ཀྱང་བརྫོང་ཚུལ་ལ་མི་མཁས་པའི་
བྱིས་པ་དག་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་དུ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཆན་ཉིད་འཆད་དོ། །གཞན་
དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་མཆན་ཉིད་ནི་གང་ཞེ་ན། བྱི་ཆོལ་ཤེས་འདོད་དང་ལྡན་པའི་དོར་སྐྱབས་
དང་མཐུན་པར་ཆོལ་བ་ཡང་དག་གིས་གང་བྱས་པ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱུག་ དཔེར་ན་
བྱམ་པ་བཞིན་སྐྱ་ཡང་བྱས་སོ། །ཞེས་པའི་དག་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན་ཏེ།
ཆོལ་བ་རང་གི་ཆད་མས་མཐོང་བའི་ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་བྱུག་པ་བྱི་ཆོལ་གྱི་སྟོང་རབ་ཏུ་གསལ་
བར་བྱེད་པའི་ལྷག་ཆད་དང་བྲལ་བའི་ཡན་ལག་གཉིས་སྐྱབ་གྱི་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་གིས་
མཐོང་བས་རྒྱུའི་བྱུང་པར་དང་། དོན་སྟོས་པས་བརྫོང་བྱའི་བྱུང་པར་དང་། རབ་གསལ་བྱེད་སྟོས་
པས་ངོ་ཐོའི་བྱུང་པར་དང་། བྱེད་ལས་ཀྱི་བྱུང་པར་བསྟན་ཏོ། །གཅད་བྱ་ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་ཡོད་

1 ཞོལ། ཤོག 3 ན 3 གཅད། ཤོག 3 ན ༤ བཅད་བྱ་ཚུལ་

ཀྱང་ཁོལ་བ་རང་གིས་མ་དེས་བ་དང་། ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་མེད་བ་དང་། དོན་ལ་ཡོད་ཅིང་ཁོལ་བས་དེས་ཀྱང་། ལྷག་ཆད་དང་བྲལ་བར་ཚུལ་གསུམ་གསལ་བར་བྱེད་པའི་བྱས་བ་མེད་བ་དམ་བཅའི་བརྗོད་བ་དང་གཏན་ཆེགས་བརྗོད་བ་རྣམས་རིམ་བཞིན་དུ་སེལ་བར་བྱེད་བ་ཡིན་ནོ།

རབ་རྗོད་བྱེད་ཅེས་མ་སྒྲོས་པར་རབ་གསལ་བྱེད་ཅེས་སྒྲོས་བ་ནི། རྒྱབ་བ་གཅིག་དངོས་སུ་བསྟན་བ་ཅིག་ཤོས་ཤུགས་བསྟན་ཡིན་པ་གོ་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་གྱི། སྤྱི་ཤུགས་ཀྱི་བསྟན་བྱ་ཡིན་ན་སྤྱི་བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པས་ལྷག་པར་སྟོན་བ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱ་གཉིས་ཀ་ཁོལ་བས་མཐོང་བའི་དོན་ཡིན་མོད་ཀྱི་འདྲིར་ནི་རྟགས་ཉིད་ལ་བྱ་སྟེ། ཕྱི་ཁོལ་གྱི་དོར་སྟོག་གྱུར་གོ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་སྟོན་བ་ཡིན་ལ། དམ་བཅའ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་དང་། དེ་བརྗོད་བ་སྐྱབ་དག་གི་ཡན་ལག་ཡིན་པ་འགོག་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱོགས་ཆོས་སྤར་དེས་ཟེན་མ་བརྗོད་བ་ལ་ལྷག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་ལྷག་པར་བརྗོད་བ་དང་། ལྷག་པར་དེས་ཟེན་མ་བརྗོད་བ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ་ཕྱོགས་ཆོས་བརྗོད་བ་དང་། གཉིས་ཀ་སྤར་ཤེས་ཟེན་བརྗོད་བ་ལ་གཉིས་ཀ་བརྗོད་བ་དང་། སྐྱབ་དག་དང་པོར་བཀོད་ནས་ཚུལ་གསུམ་གཞི་ནས་སྐྱབ་དགོས་པ་གང་ཡིན་ཡང་ཚུལ་གསུམ་ག་ཕྱི་ཁོལ་གྱིས་མ་དེས་བ་དེ་སྤྱི་དུ་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་དང་། དེ་སྟོན་པའི་སྐྱབ་དག་དེ་ཡང་ཕྱི་ཁོལ་གྱི་དོར་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །སྐྱབ་དག་གཉིས་རྟགས་འགལ་བའི་དོགས་བཤུས་ཆེ་བ་ལ་ཆོས་མཐུན་སྒྱུར་དང་། མ་དེས་པའི་དོགས་བཤུས་ཆེ་བ་ལ་ཆོས་མི་མཐུན་སྒྱུར་འགོད་ལ། ཕྱི་ཁོལ་ཤིན་དུ་ཆོངས་བ་ལ་ནི་གཉིས་ཀ་བརྗོད་དགོས་པ་དག་ཀྱང་སྤྱི་དཔར་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་བ་ནི། ཚུལ་གསུམ་རྟགས་ནི་གསལ་བྱེད་པའོ། །ཞེས་སྒྲོས་པས་ཆོག་མོད། རང་གིས་མཐོང་དོན་ཞེས་སྒྲོས་པ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། རང་གིས་མཐོང་དོན་ཞེས་སྒྲོས་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་བ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་བ་ནི། རི་ལྟར་ཁོལ་བ་རང་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལས་རྟགས་ཅན་སྟོག་གྱུར་གྱི་དོན་ལ་དམིགས་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཤེས་བ་སྤྱེས་བ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་ཕྱི་ཁོལ་གཞན་ལ་རྟགས་ཅན་གྱི་ཤེས་བ་བསྐྱེད་པར་འདོད་པས་ཀུན་ནས་བསྐྱངས་

1 ཞོལ། ཤོག 3 བ 3 གཙང་། ཤོག 3 བ 4 ཕྱི་ཁོལ་གྱི་སྐྱབ་དག་

ནས་དོན་ལ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་སྟོན་པར་བྱེད་པ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཆན་ཉིད་བཀོད་ཀྱང་ཆོག་གོ། །འདོད་པས་ཞེས་
 པ་ཡན་ཆད་ཀྱིས་ཚོལ་བ་རང་གི་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་མཐོང་བ་དང་། གཞན་ལ་རྟོགས་པ་སྐྱེད་
 འདོད་ཀྱི་རྒྱུའི་ཁྱད་པར་བསྟན་ལ། དེ་མན་ཆད་ཀྱིས་བརྗོད་བྱ་དང་ངོ་མོ་དང་བྱེད་པའི་ཁྱད་པར་
 བསྟན་ཏོ། །རྗེས་དཔག་ཤེས་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཆོག་རྗེས་དཔག་ཏུ་ངེ་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན། བཏགས་
 མིང་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ལ་རྗེས་དཔག་གི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཆན་
 ཡོད་དེ། དེའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བཏགས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བསམས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་ལ་
 རོས་བྱུང་གི་ཤེས་རབ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དང་། ཕྱི་རྟོག་གི་རྒྱུད་ལ་སྟོག་གྱུར་
 གི་རྟོགས་པ་ཡང་དག་བསྐྱེད་པ་གཞན་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་བསྟོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་རྗེས་དཔག་དངོས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རྗེས་དཔག་གིས་སྒྲས་བསྟན་པ་རྒྱ་ལ་འབྲས་བུའི་
 མིང་གིས་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་གིས་མཐོང་དོན་སྟོས་པའི་དགོས་པ་དང་། རབ་གསལ་བྱེད་
 སྟོས་པའི་དགོས་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐུན་མོང་ཏུ་བཤད་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པ་ལོ། །དང་
 པོ་ལ་གསུམ། མཆན་མས་སྒྱུར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། དགོས་པ་བཏུས་ཏེ་བསྟན་པར་གོ་བར་བུལོ།
 །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་མཐོང་བ་གསལ་བར་བྱེད་པའོ། །ཞེས་པ་ཙམ་ཞིག་སྟོས་པས་ཆོག་མོད་
 རང་སྟོས་པ་དང་དོན་སྟོས་པ་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཆན་ཉིད་སྟོན་
 པའི་སྐབས་འདིར་རང་གིས་མཐོང་ཞེས་རང་གིས་ཁྱད་པར་ཏུ་བྱས་པ་དང་། དོན་ཞེས་སྟོས་པ་ནི་
 དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ།

གཉིས་པ་ནི། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཆན་ཉིད་སྟོན་པའི་སྐབས་འདིར་ཆོས་ཙན། རང་
 གིས་མཐོང་བ་སྟོས་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་ཚོལ་བ་རང་གི་ཆད་མས་མ་
 མཐོང་བར་ལུང་ལས་ཕྱི་རྟོག་གཞན་གྱིས་མཐོང་བ་ཙམ་ནི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་སྐབས་བྱེད་ཡང་དག་
 དང་། དེ་བརྗོད་པ་སྐབས་དག་ཡང་དག་མིན་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་སྟོས་པ་དགོས་
 པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་མེད་པ་རྟོག་པས་སྐལ་བ་ཙམ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་

ལས་ཀྱང་གཞན་དོན་སྐྱབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་མིན་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། རང་གིས་མཐོང་བ་དང་དོན་སྦྱོར་བ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྣམ་བཅད་ཀྱི་གནས་དེ་དག་
ལས་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་སྒྲོག་གྱུར་ཀྱི་དོན་འགྲུབ་པ་མིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་གིས་མཐོང་བ་སྦྱོར་པའི་དགོས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་།
དོན་སྦྱོར་པའི་དགོས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྔ་མ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་
ལེགས་པར་སུན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ཉེ་དཔེར་ན་གངས་ཅན་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཟེར་བ་
ཡིན་ནོ། །དོན་གང་ཇི་ལྟར་ཟེར་ན་ཕྱི་ཚོལ་གཞན་གྱི་སྒྲོ་ངོར་རྟགས་པ་བསྐྱེད་པར་འདོད་ནས་སྐྱབ་
བྱེད་བཞོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ནི། ཕྱི་ཚོལ་དེ་ཉིད་ལ་བྱུང་བས་ཆོག་གི་རང་ལ་བྱུང་བས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ།
རང་ལ་རྟགས་པ་སྐྱེད་འདོད་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཕྱི་ཚོལ་གཞན་གྱིས་སྒྲོག་གྱུར་རྟགས་པར་བྱ་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཚོལ་བ་རང་གིས་ཆད་མས་མཐོང་བ་མ་ཡིན་ཡང་ཕྱི་
ཚོལ་གཞན་གྱིས་ཁོ་རང་ལ་གསུམ་པའི་ཕྱང་ལ་བརྟེན་ནས་མཐོང་བ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡང་དག་
ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྒོ་དང་བདེ་བ་དང་སྤྲུག་བསྐྱེད་དང་བཏང་སྟོམས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན།
སེམས་པ་མེད་པ་བཅས་པོ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་ཅན་ནས་མི་རྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གཟུགས་
ལ་སོགས་པ་དེ་ཅུ་ལྟ་བུ་འཁོར་ནོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་པ་ནི་དཔེ་དེ་འབྲུག་
ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །འདིར་གངས་ཅན་གྱི་སྒྱུར་བ་འདིའི་བསམ་པ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་ན། སེམས་པ་
ཅན་ནི་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བྱ་གཅིག་བྱ་ལས་མེད་པས་དེ་ནི་བཅེངས་སྟོལ་ཀྱང་གྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་
ཕྱིར། སྐྱེ་འཇིག་བྱེད་པ་ནས་ཡང་མི་སྲིད་པས་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྟོག་པ་བྱུང་སྟུང་བ་
དང་། སྐྱར་མེད་གསར་དུ་སྐྱེ་བ་དང་སྐྱར་ཡོད་མེད་པར་འགྱུར་བའི་འཇིག་པ་རང་ལུགས་ལ་མ་
བྱུང་ཀྱང་དེ་ཅོད་གཞིའི་སྟེང་དུ་བྱུང་བ་སངས་རྒྱས་པ་རང་གིས་ཁས་གྲངས་པའི་ཕྱང་ལ་བརྟེན་
ནས་བྱུང་ལ། དེ་དང་བཅས་པོ་ཡིན་པའི་རྟགས་ཆོས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་དེ་ཅུ་ལྟ་བུའི་སྟེང་དུ་སངས་
རྒྱས་པ་རང་གི་ཕྱང་ལས་བཤད་པས་ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་འབྲེ་ཕྱི་ཚོལ་སངས་རྒྱས་པ་རང་གི་

1 ཞོལ། སོག་ ར ན ༡ གཙང་། སོག་ ར ར ཞེས་ཟེར་རོ། །ཞོལ་གཙང་གཉིས་སུ་ཟེར་རོལ་ཟེར་རོ་ཞེས་མང་དུ་བྲིས་འདུག

2 ཞོལ། སོག་ ར ན ༡ གཙང་། སོག་ ར ར ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །ཞོལ་གཙང་གཉིས་སུ་དོན་ནོལ་དོན་ནོ་ཞེས་མང་དུ་བྲིས་འདུག

ལུང་གིས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ་སྙམ་བཤོ། །གངས་ཅན་ཤེས་བྱ་ཉིད་ལྟར་གངས་ངེས་པར་འདོད་ཅིང་
 ཉིད་བཞི་བེམ་པོར་འདོད་ལ། རྫོང་དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་བེམ་པོར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་
 ནོ། །མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འབྲེལ་པར་འདོད་པ་ཁ་ཅིག་། རང་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་པས་
 དངོས་པོར་སྐྱབ་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་ཆེད་དུ་གང་ཟག་ཆོས་ཅན། བདེན་པར་མེད་དེ། རྟོན་
 འབྲེལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ལྟ་བུའི་ཚུལ་གསུམ་རོ་བོ་ཉིད་མེད་པར་སྐྱབ་པ་རང་
 ལུགས་ཀྱི་ཆད་མས་མ་གྲུབ་ཅིང་། ཕྱི་རྒྱུ་ཀྱི་ཁས་སྒྲངས་ཅོམ་གྱིས་བྱུང་བ་གཞན་ལུགས་ཀྱི་
 གཏན་ཆེགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་དགོངས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་
 ཅིང་གངས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་འདི་དང་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རང་གི་
 ཆད་མས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་ཕྱི་རྒྱུ་གཞན་ལ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་སྐྱེད་པར་འདོད་པའི་ཤིང་
 རྟོ་ཆེན་པོ་ནི་སྐུ་ཡང་མེད་པས་རང་ཉིད་ཡང་དག་པའི་ལམ་ལས་ཉམས་པར་བྱེད་ཅིང་། དམ་པ་
 རྣམས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་པོ་སྟོབས་¹ ལུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཕྱི་རྒྱུ་ཀྱི་ཁས་སྒྲངས་ཅོམ་
 སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་དང་། ཐལ་འགྱུར་གྱི་ངག་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བཤོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
 སྤྱི་འདོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རང་གིས་མཛོང་བ་ཞེས་སྟོས་པ་གཞན་དོན་གྱི་
 རྟགས་རྒྱུ་ལས་བཞུགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚུལ་གསུམ་ཕྱི་རྒྱུ་ཀྱི་ཆད་མས་གྲུབ་ན་བསྐྱབ་བྱེད་པ་
 རྟོགས་པ་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེས་ཆོག་མོད་རྒྱུ་ཀྱི་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ཅི་ཞིག་དགོས། རྒྱུ་ཀྱི་
 བས་གོ་བྱེད་དུ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པར་ཕྱི་རྒྱུ་ཀྱི་སྟོང་པོ་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་ན། དཔུས་ལོང་གིས་
 ལག་དུ་མར་མེ་བཟུང་བ་ན་མིག་ལྡན་གྱི་གང་ཟག་ལ་སྟོན་མེས་གཟུགས་གསལ་བར་བྱེད་མི་རུས་
 པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འདི་ལ་ལན་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། ཆད་མས་གྲུབ་པའི་རྣམ་གཞག་ཅི་ཡང་མི་
 ཤེས་པའི་འཆད་པ་པོས་གཞུང་ལུགས་རྣམ་དག་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྟོབས་མ་རྣམ་དཔྱོད་དང་
 ལྡན་པའམ། མི་ལྡན་ཡང་རུང་དེ་འདྲ་བའི་གང་ཟག་ལ་ཆད་མའམ་ཡིད་དཔྱོད་ཀྱི་གོ་བ་བསྐྱེད་པ་

1 ཞོལ། ཤོག ༤ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༤ བ ༥ རྟོབས་ལུགས་ ཞོལ་གཙང་གཉིས་སུ་སྟོབས་ལུགས་ཞེས་གྲིས་པ་མང་བས་ཆོང་མ་
 མཆན་བཞུགས་ཤིང་།

སྲིད་མོད་ཀྱི། དེ་ཙམ་ཞིག་འདིར་གཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་མ་ཡིན་གྱི་འདིར་ནི་རྣམ་དཔྱད་དང་
 ལྷན་པའི་རྣམ་ཐོལ་དོན་གཉེར་གྱི་ཕྱི་ཚོལ་རྟོག་ལྷན་ལ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ལམ་
 འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་རང་རྒྱུད་ལ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་ལེགས་པར་བྱལ་ནས་གཏུལ་བྱ་
 འཁྲིད་པར་བྱེད་པའི་ཚོལ་བ་རྟོག་ལྷན་གྱི་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ཚུལ་གཏན་ལ་འབབས་པ་ཡིན་ལ།
 དེ་ལ་ནི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཚུལ་གསུམ་ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་གཉིས་ཀར་གྱི་ཚད་
 མས་བྱལ་བ་དེས་པར་དགོས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདི་ལྟར་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་འདུས་བྱས་རྟག་
 པ་དང་། ཟག་པ་དང་བཅས་པ་བདེ་བ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་སྟོ་འདོགས་
 དང་ཐེ་ཚོམ་གཞི་ཚོས་ཅན་ལ་སྟོ་ཁ་སྟོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ལེགས་པར་ཆོད་པ་ལ་ནི། སྟོ་འདོགས་
 གྱི་ཞེན་ཡུལ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཆོད་མས་བྱལ་བ་དགོས་ཏེ། མ་རྟོགས་པ་དང་ལོག་པར་རྟོག་པ་
 དང་ཐེ་ཚོམ་སོགས་ཀྱིས་སྟོ་འདོགས་ལེགས་པར་གཙོད་མི་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་ཚོལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་
 ཚད་མ་དགོས་མོད། དེས་ཅི་ཞིག་བྱལ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ཚོལ་བས་སྐྱབ་ངག་བཀོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས།
 ཕྱི་ཚོལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་ཆོད་མ་སྐྱེས་པ་ན། ཚོལ་བའི་ཆེག་དེ་རོ་
 བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱལ་བའི་ཆོད་མ་ཡིན་པས་དེ་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་རྟོགས་པ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནས། འོན་ཏེ་
 ཚོལ་བའི་ཆེག་ཆོད་མར་ཁས་སྐྱེས་པ་ཙམ་ལས་སམ། འོན་ཏེ་ཚོལ་བའི་རྒྱུད་ལ་ཆོད་མ་མེད་ཀྱང་
 ཚོལ་བའི་ཆེག་དེའི་དོན་ལ་རང་ཉིད་ཀྱིས་བསམས་ཤིང་གཞིགས་པ་ན་ཚུལ་གསུམ་ཆོད་མས་ཁོང་
 ཏུ་རྒྱུད་ནས་རྟོགས་པ་སྐྱེས་པའམ། འོན་ཏེ་དེ་ལས་གཞན་ཏུ་ཡིན།

དང་པོ་ལྟར་ན། ཆེག་རང་གི་བརྗོད་བྱ་དང་འབྲེལ་མ་འབྲེལ་དང་། བརྗོད་བྱ་དོན་ལ་གནས་
 མི་གནས་སོགས་མ་བརྟགས་པར་ཆེག་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་བྱལ་བའི་ཆོད་མ་ཡིན་ན། སངས་རྒྱས་པ་དང་
 བྱངས་ཅན་གྱི་ཆེག་ལ་ཆོད་མ་ཡིན་མིན་གྱི་བྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འཐད་པས། རྟོ་བདེ་སེམས་
 མེད་ཀྱི་གནོད་བྱེད་བཀོད་པ་བྱས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་བྱངས་ཅན་གྱི་ཆེག་ཙམ་གྱིས་བྱལ་
 པའི་ཕྱིར། རྟོ་བདེ་སེམས་པ་ཅན་ལ་སྐྱབ་བྱེད་བཀོད་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་སངས་
 རྒྱས་པའི་ཆེག་ཙམ་གྱིས་བྱལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་ཏུ་དམ་བཅའ་གང་དང་གང་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་
 ཏུ་རྟགས་བཀོད་པ་ལ་དགོས་བྱས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ། དམ་བཅའ་གང་དང་གང་རང་

རང་གི་ཆོག་ཙམ་གྱིས་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལྟར་ན། སྐྱོལ་བའི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཆོག་ཆད་མར་ཁས་
 གླངས་པ་ཙམ་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཆད་མའི་རྟོགས་པ་སྐྱེད་ལུས་ན་ནམ་པ་ཀུན་ཏུ་མཚུངས་པས་སྐྱོལ་
 བའི་དམ་བཅའི་ཆོག་ལས་ཀྱང་བསྐྱེད་ལུས་པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་བྱེད་བཀོད་པ་དགོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་
 རོ། །གལ་ཏེ་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་ན་ཡང་། སྐྱ་མི་རྟག་སྟེ། མི་རྟག་པར་ཁས་གླངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
 དོན་ལས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་འདས་པ་ལ་དགོངས་ནས་འོག་ནས་འདིས་ནི་ངས་ཁས་གླངས་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཆོག་གསུངས་སོ། །གསུམ་པ་ལྟར་
 བ་ཡང་། ཕྱི་སྐྱོལ་ནམ་དཔྱིད་དང་ལྡན་པར་འགྱུར་གྱི་ཕྱི་སྐྱོལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆད་མ་དེ་སྐྱོལ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་
 ཆད་མའི་འབྲས་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱོལ་བ་རྟོག་ལྡན་གྱིས་བྱས་པའི་གཞན་དོན་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ།
 དེ་ལ་ནི། ཕྱི་སྐྱོལ་རྟོག་ལྡན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་དེ་སྐྱོལ་བ་རྟོག་ལྡན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་
 ཆད་མ་ལས་དེས་པར་སྐྱེས་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་། ཐུབ་ནམས་སྟེག་པ་རྩ་ཡིས་མི་བཟུ་
 ཞིང་། །འགྲོ་བའི་ཉོན་མོངས་བྲག་གིས་མི་སེལ་ལ། །ཉིད་ཀྱི་རྟོགས་པ་གཞན་ལ་སྟོ་མིན་གྱི། །ཆོས་
 ཉིད་བདེན་པ་བསྟན་པས་གྲོལ་བར་མཛད། །ཅེས་བཤད་པའི་དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་ལྟར་ན་ནི། ཕྱི་སྐྱོལ་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆད་མ་སྐྱོལ་བའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆད་མའི་འབྲས་བྱར་
 བྱ་བ་པ་ལས་མ་འདས་པས་གཞན་དོན་སྐྱབས་ཀྱི་རྟོགས་ཡང་དག་གི་རྩལ་གསུམ་སྐྱོལ་ཕྱི་སྐྱོལ་
 གཉིས་ཀས་བྱ་བ་པ་དགོས་པར་བཤད་པའི་རྩལ་ལ་དེས་པ་གཏིང་རྩལ་པ་རྟེན་པར་བྱས་ནས་
 མཁས་པ་གཞན་དོན་བྱེད་འདོད་པ་དག་གིས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་བསྟོད་པའི་
 ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་བྱ་བ་པའི་ཆད་མ་རང་རྒྱུད་ལ་འདུག་མི་འདུག་ལེགས་པར་བརྟགས་
 བས་ཡོད་ན་དེ་གོང་ནས་གོང་དུ་རྗེ་འཕེལ་དུ་འགྱུར་བ་ལ་འབད་པར་བྱ་ཡི། རང་ཉིད་ཅི་ཡང་མི་
 ཤེས་པའི་སྐྱུན་པོ་རེ་བྱས་ནས་གཞན་བསྐྱེད་པར་མི་བྱའོ། །སྟེ་སྟོད་ལ་ལེགས་པར་སྐྱངས་པ་ལས་
 ལུག་རྗེ་གདམས་ངག་ཐེབས་པ་སྤོའ་ཞེས་ཐེར་བ་ནི། སངས་རྒྱུས་ཀྱི་བསྟན་པ་ཉམ་རྒྱུད་པའི་
 དུས་སུ་སྟེབ་པའི་རྟོགས་སུ་ཤེས་པར་བྱས་ལ་མཁས་པས་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་བཞིན་དུ་རྒྱུད་རིང་
 དུ་དོར་བར་བྱ་བ་ཁོ་ནའོ། །རང་གིས་མཛོང་བ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་འདི་དག་ལ་དེས་པ་གཏིང་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༡༣ ཞོག ༡༩༩ ཟླང་། ༡༣ བད་དུ་བྱངས།

ཚུགས་པ་མ་རྟེན་པའི་རྟགས་སུ་གཞུང་འདི་དག་ལ་རིང་ཏུ་འདྲིས་པར་བྱས་པ་དག་ཀྱང་ཅི་ཡང་
མི་ཤེས་པའི་བློན་པོ་དག་ལ་རྣམ་ཐོལ་གྱི་འབྲས་བུ་སྟེར་བའི་སྒྲ་མར་འདྲིན་པ་སྤང་བའི་ཕྱིར་
རོ། །རེ་ཤིག་ལམ་ལ་ཚད་མའི་དེས་པ་བྲངས་པའི་སྟོན་པ་གྱིར་མི་རུང་བའི་གདུལ་བྱ་དམན་པ་
དག་རིམ་ལྡོར་འཁྱོད་པའི་ཚུལ་ཡང་ཡིད་ཆེས་བསལ་བ་ལ་གཞོད་པའི་སེལ་བྱེད་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་སྐབས་
སུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་སྒྲུབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་བརྟགས་ཏེ་དགག་པ་དང་།
རྟགས་རང་གི་དོ་ཐོ་དངོས་པོའི་སྟོབས་ལ་གནས་མི་གནས་བརྟགས་ལ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཕྱང་སྒྲུབ་བྱེད་ཏུ་མི་རུང་བ་དང་། ཕྱི་ཚོལ་གྱི་ཁས་
ཁྲངས་ཅམ་སྒྲུབ་བྱེད་ཏུ་མི་རུང་བ་དང་། དེ་ན་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་
བ་ཚུལ་གསུམ་ཚོལ་པའི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ལ་བརྟོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་པོ་སྟོབས་
ལྷགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཕྱང་སྒྲུབ་བྱེད་ཏུ་མི་རུང་བ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། རྟགས་འདིའི་ཚུལ་སྒྲུབ་
བྱེད་ཏུ་མི་རུང་བ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཆེག་
ཅམ་སྒྲུབ་བྱེད་ཏུ་མི་རུང་བ་དང་། ཆེག་གི་ཁྱད་པར་སྒྲུབ་བྱེད་ཏུ་མི་རུང་བ་དང་། སྐབས་དེར་ཕྱང་
སྒྲུབ་བྱེད་ཏུ་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱུ་པའི་ཕྱང་སྟོབས་པདྨ་སྟེ་འཛིག་ཅན་
ཏུ་བསྒྲུབ་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་ཏུ་འདོད་པ་དེ་ནི་མི་རིགས་ཏེ། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་
པའི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ལ་ཕྱང་གི་ཆེག་སྒྲུབ་བྱེད་ཆད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་མ་
གྲུབ་ཅེན། ཆོ་བདེ་སེམས་མེད་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་འཇུག་བྱེད་ཏུ་མི་
འཇུག་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཆེ་ཕྱང་སྒྲུབ་བྱེད་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་
བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཆེ་ཕྱང་གི་དོན་ལ་དབྱེད་པ་མ་དག་པས། དེའི་ཆེ་ཕྱང་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ན། ཁས་
ཁྲངས་ཅམ་གྱིས་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཁྲབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆེ་ཕྱང་སྒྲུབ་བྱེད་
ཡིན་ན་ཆོ་བདེ་སེམས་མེད་ཏུ་སྒྲུབ་པའི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་དང་དཔེ་ལ་སོགས་པ་དོན་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་དམ་བཅའི་ཆེག་ཅམ་གྱིས་དམ་བཅའི་དོན་གྲུབ་པས་ཁྲབ་
པའི་ཕྱིར། ཕྱང་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ན། དཔེ་དང་གཏན་ཆེགས་དོན་མེད་པ་སྤྱིར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། ཡིད་

ཆེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་སྲར་བསྟན་ཅིང་འོག་ཏུ་ཡང་གཞོད་བྱེད་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་དང་།
མ་བསྟན་ཡང་རིགས་པས་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ཀྱང་ལུང་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་དུས་
དོན་གྱིས་བསྟན་མོད་ཀྱི་གསལ་བར་འོག་ཏུ་འཆད་དོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཆེག་གི་བྱུང་པར་དོན་ཐམས་ཅད་
མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པའི་ཉེས་ཟད་ཀྱི་ཆེག་སྒྲུབ་བྱེད་ཆད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་ཕྱོགས་ཆོས་
སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའི་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཚྱོད་པ་འདིའི་བསམ་པ་ནི། ད་ལྟ་མང་པོ་དག་ལ་
གྲགས་པ་ལྟར། དགེ་སློང་དག་གི་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །བསྐྱེད་པ་བཅད་བཅར་བའི་གསེར་བཞིན་
དུ། །ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་ཡི་བཀའ། །སྒྲུང་བར་བྱ་ཡི་གུས་ཕྱིར་མིན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར་
ལུང་གི་དོན་ལ་རིགས་པས་བརྟག་དབྱེད་མི་བྱེད་པར་སྟོན་པས་གསུངས་པ་ཙམ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་
ནས་དམ་བཅའ་འཛིག་པ་དག་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྦྱེས་བྱ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ཆེག་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྒྲུབ་བྱེད་
དུ་མི་རུང་བ་བཤད་ཟིན་པར་བྱེད་པ་དང་། སྟོབས་སྦྱེས་ཀྱི་འཛིག་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་པའི་
ལུང་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྦྱེས་བྱ་བྱུང་པར་ཅན་གྱི་ཆེག་དང་སྦྱེས་བྱས་མ་
བྱས་པའི་ཆེག་ལ་སོགས་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་
འདོད་པ་འདི་ལ་སྲར་ལུང་གི་ཆད་མ་བསམ་པར་དགག་པ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི།
ལུང་འདི་ཞེན་པའི་བརྟོད་བྱ་ལ་མི་སྦྱ་བར་སྒྲུབ་པའི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་མ་ཡོད་དམ་མེད་གངས་
ཅན་ལ་བྲིས་པས། ཆད་མ་མེད་དེ། སྟོབས་སྦྱེས་ཀྱི་འཛིག་ཅན་དུ་བྱེད་ཀྱིས་ཁས་སྒྲུངས་པ་ཙམ་ཡིན་
ཀྱི་དོན་ལ་མི་གནས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྟོབས་སྦྱེས་ཀྱི་འཛིག་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
གི་ལུང་གཞན་ལས་ཉགས་འདིའི་ཕྱོགས་ཆོས་སྒྲུབ་བྱས་པའི་བྱུང་པར་འགའ་ཞིག་ཡོད་པར་ཡང་
མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ལུང་འདི་ལ་ཞེན་པའི་བརྟོད་བྱ་ལ་མི་སྦྱ་བའི་རྒྱུ་རྟེན་ཆད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར།

1 ཞོལ། སྟོག ༡ ན ༣ གཙང་། སྟོག ༡ ན ༤ དགེ་སློང་དག་གོ་མཁས་རྣམས་

2 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༡༩ སྟོག ༤༣༡ ཟེང་། ༣

3 ཞོལ། སྟོག ༡ ན ༤ རིགས་པས་དོན་ལ་

དང་པོ་རྣམ་ན་ལུང་དེས་བྱལ་བ་ལྷོ་བདེ་སྤྱི་འཛིག་ཅན་པ་རོལ་སངས་རྒྱས་པ་འབའ་ཞིག་ལ་བྱལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལུང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྲལ་མི་སྤྱི་བ་ཡོད་པར་གངས་ཅན་གྱིས་ཀྱང་དངོས་སྟོབས་གྱིས་བྱལ་བའི་ཕྱིར། འདི་ལ་མི་སྤྱི་བའི་ཚད་མ་ཡོད་ན་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་ཚད་མ་དགོས་ཀྱི། ལུང་ཅམ་གྱིས་མི་བྱས་སོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ལུང་སྐབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་དུས་དོས་གཟུང་བ་དང་། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་ཁས་སྐྱབས་པའི་ལུང་སྐབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལུང་སྐབ་བྱེད་དུ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ལུང་དོན་ལ་བརྟག་པ་བྱེད་པའི་དུས་ཡིན་གྱི། ཆོག་གི་ཁྱད་པར་ཚད་མ་མིན་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། སྤར་ལུང་ཚད་མར་ཁས་སྐྱབས་ནས་དེའི་རྗེས་སུ་ལུང་གི་དོན་ལ་བརྟག་པ་འཇུག་པ་ནི་རིགས་པ་མ་ཡིན་གྱི་འོན་ཀྱང་སྤར་ལུང་གི་དོན་ལ་བརྟགས་ནས་དབྱེད་པ་དག་པ་ན་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་དེ་ཞིན་དུ་སྟོག་གྱུར་གྱི་སྐབས་སུ་སྐབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་རིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི་ཕྱི་ཚོལ་གཞན་གྱིས་ཁས་སྐྱབས་པའི་ལུང་གིས་ནི་ལྷོ་བདེ་སྤྱི་འཛིག་ཅན་དུ་འབྱལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལུང་སྐབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་དེའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལུང་ཚད་མ་ཡིན་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱར་ཡང་མི་བཟུང་སྟེ། དགོས་བྱས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་འོག་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན། འདུས་བྲས་མི་རྟག་པར་སྟོན་པའི་ལུང་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྤྱི་བ་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱར་འཛིན་པ་ལྟ་བུའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚོལ་བའི་དོར་སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་སྐབ་བྱེད་མ་ཡིན་པ་དང་། ཕྱི་ཚོལ་གྱི་སྤར་ཁས་སྐྱབས་ཀྱང་དོར་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷོ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་སྐབ་པ་དེའི་ཆེ་སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་འདི་ལྷོ་བདེ་སྤྱི་འཛིག་ཅན་དུ་སྐབ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་དེ་ལ་གཞོན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་གཞན་ལྷོ་བདེ་སེམས་མེད་ལ་སྐབ་པར་བྱེད་པ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བསལ་ཁས་སྐྱབས་སོ། །འདོད་པ་ལ་གཞོན་པ་གཞན་ཡང་བསྟན་པ་ནི། ལྷོ་བདེ་སྤྱི་འཛིག་ཅན་དེ་ལས་ལྷོ་བདེ་སེམས་མེད་འབྱལ་པར་རི་རྩུང་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་དེས་བྱལ་བ་ནི་རྟགས་ཚད་མས་བྱལ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷོ་བདེ་སེམས་པ་ཅན་བཀག་པས་ལྷོ་

བདེ་སེམས་པ་ཅན་གྱི་རྟེན་ཏུ་གྱུར་པའི་ལུང་ཆད་མ་ཡིན་པ་ཁེགས་པར་བསམས་ནས་གངས་ཅན་གྱིས་གཏན་ཆེགས་བཞོད་པ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་ཆད་མ་ཡིན་པ་ཁེགས་ན་སློ་བདེ་སླེ་འཛིག་ཅན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་ཁེགས་པས་སློ་བདེ་སེམས་མེད་ཀྱང་མི་འགྲུབ་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །རྟགས་དོན་ལ་མི་གནས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱེད་དོན་ལ་གནས་པའི་ལན་ནི་འོག་ཏུ་འགོག་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཞན་དང་ལྷན་ཅིག་ལུང་དོན་ལ་བརྟག་པ་འཇུག་པའི་ཆེ་ལུང་ཆད་མར་ཁས་ལེན་པ་དོར་བ་དང་། གཞན་གྱི་སུན་འབྲེན་ལ་ན་བ་གཏོད་པར་བཟོད་པའི་ཆེ་དོར་བ་དང་། ལུང་དོན་དང་འགལ་བ་ཁས་ལེན་པའི་ཆེ་དོར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་བ་ལ་ལུང་དེས་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཕྱི་རྒྱལ་ལུང་དེ་ཆད་མར་ཁས་སྐྱབས་པ་དང་ལྷན་པ་ལ་ལུང་དེས་ཕྱོགས་ཆོས་འགྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། ཕྱི་རྒྱལ་སངས་རྒྱས་པའི་དོར་ལུང་དེ་རྟགས་དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་མི་རུང་བར་ཐལ། སློ་བདེ་སླེ་འཛིག་ཅན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་གྱུར་པའི་སངས་རྒྱས་པ་གང་གི་ལུང་གང་ཡིན་ཏེ་དེ་འདྲ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་མེད་པར་ཐལ། དེ་དང་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡང་མེད་ཁས་སྐྱབས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁས་སྐྱབས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མེད་དེ། དེའི་ཆེ་ཆད་མར་ཁས་སྐྱབས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཡང་མེད་དེ། ལུང་མེད་ཀྱང་སླེ་འཛིག་ཅན་དོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེའི་ཆེ་མ་དོར་ཡང་གཞན་གྱིས་ལུང་དོན་ལ་གཞོད་པ་བཟོད་པའི་ཆེ་ན་བ་གཏོད་པར་བཟོད་པ་ན་དོར་བ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་སློ་བདེ་སླེ་འཛིག་ཅན་སྐྱབ་བྱེད་ཉིད་ཏུ་ཡང་ངེ་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་གི་དོན་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡང་སློ་བདེ་སེམས་པ་ཅན་ལ་ཆད་མས་གཞོད་ན་དེའི་རྟེན་ཏུ་གྱུར་པའི་ལུང་ཆད་མ་ཡིན་པ་ཁེགས་པས་སླེ་འཛིག་ཅན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་ཡང་མི་རུང་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཆད་མས་གཞོད་ཀྱང་རང་གི་སྟོན་པའི་ལུང་ཡིན་པས་འདོར་བར་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། ལུང་དང་དང་པོ་ནས་ངོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་འབྲེལ་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས། ལུང་སྐྱབ་བྱེད་ཆད་མར་མི་འདོད་བཞིན་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དང་པོར་སླེ་བོ་ལུང་གི་ཡན་ལག་མེད་པའི་རེང་བྱུང་སྐྱེས་པར་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་དོན་ལ་བརྟག་པ་བྱེད་པའི་ཆེ། ལུང་དོན་རིགས་པས་

གྲུབ་ནས་ཁས་ལེན་པ་ཡང་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ལུང་དོན་རིགས་པས་གྲུབ་པའི་ཡོན་ཏན་
དང་རིགས་པས་གཞོན་པའི་ཉེས་པ་གང་ཡང་མ་མཐོང་པའི་ཕྱིར། གཞོན་གྱིས་བཏབ་པའི་སྐྱེས་
བྱ་ནི་བཅེ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ་དེ་དང་འབྲ་བས་ན་གྱེ་མ་ཞེས་སོ། །མི་འདོད་བཞིན་དུ་དབལ་བར་
དཀའ་བའི་གྲུབ་མཐའ་སྟེ་ལུང་མི་བཟད་པའི་གཞོན་དང་འབྲ་བ་འདི་གངས་ཅན་ཁྱོད་ལ་དབང་ལྷག་
ལ་སོགས་པ་སྲུ་ཡིས་བཞོས་པ་ཡིན་ཏེ་གཏད་པ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐྱབས་ཀྱི་
ཆོགས་སྲུ་བཅད་པའོ། །

གསུམ་པ་ནི། རང་གི་ལུང་དེ་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་རྟགས་ལས་ལུང་དེ་དང་འགལ་བ་ལྟོ་
བདེ་སེམས་མེད་ཁས་ལེན་པར་ཡང་རྗེ་ལྟར་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ལྟོ་བདེ་
སེམས་མེད་དེ་ཁས་སྒྲུབ་ན་ལྟོ་བདེ་སེམས་པ་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་ལས་ཕྱོགས་ཆོས་རྟོགས་
པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། དེ་ཁས་སྒྲུབ་ན་སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་ཆད་མ་ཡིན་པ་སྒྲུབ་
བར་བྱ་བའི་ཡན་ལག་དུ་འགྱུར་གྱི་ལུང་སྒྲུབ་བྱེད་ཆད་མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ལྟར་ན་ལྟོ་བདེ་
སེམས་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པར་རིགས་པས་ལྟོ་བདེ་སེམས་པ་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་ལུང་སྒྲུབ་ཆད་མར་
ཁས་སྒྲུབ་པ་ཡོད་ཀྱང་དེའི་ཆེ་འདོར་དགོས་སོ། །

གཉིས་པ་ཕྱི་ཆོལ་གྱི་ཁས་སྒྲུབ་ཅམ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་ལ་གཉིས། དངོས་པོ་ལ་
གནས་པའི་དམ་བཅའ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བ་དང་། སྒྲུབ་བྱེད་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྒྲུབ་གི་རྣམ་དབྱེ་རེས་
པ་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དམ་བཅའི་དངོས་པོ་ལྟོ་བདེ་སེམས་མེད་ལེགས་པར་རྣམ་པར་
གནས་པ་ཡིན་པ་སྟེ། དངོས་པོ་ལ་མི་གནས་པར་ཐལ། ཕྱི་ཆོལ་གྱི་ཁས་སྒྲུབ་ཅམ་དེ་ལས་ནི་དམ་
བཅའི་དངོས་པོ་དེ་འཛོག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྒྲུབ་བྱེད་གཞན་མེད་པར་ཕྱི་ཆོལ་དེས་ཁས་སྒྲུབ་
པ་ཅམ་གྱིས་ལུང་ཆད་མར་འགྱུར་བ་ཡིན་ལ་ལུང་དེ་ལས་ཀྱང་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་སྐྱེ་འཛོག་
ཅན་འཛོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་རྟགས་ཀྱིས་སྒྲུབ་ཅིང་། རྟགས་ལུང་གིས་སྒྲུབ་པ་ལ་ལུང་
འདོད་པས་བྱས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་དང་གཏན་ཆོགས་དེར་སྒྲུབ་པ་དག་གི་དེ་ཉིད་ཆོས་
ཅན། སྐྱེས་བུའི་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་རྣམ་པར་འཛོག་པར་ཐལ། འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་བཞག་པའི་

ལུང་གིས་འཛོག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ད་ནི་དངོས་པོ་ལ་གཏན་ཆེགས་དང་གཏན་ཆེགས་མ་ཡིན་
 པ་ཡང་སོ་སོར་ངེས་པ་ཅི་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཁུབ་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུའི་
 འདོད་པ་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་དེས་
 བ་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཚུལ་གསུམ་ཚོལ་བའི་ཆད་མས་བྱུབ་པ་ལ་
 བཏྲོས་པ་ནི། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཚུལ་གསུམ་རྒྱ་མཚན་གང་ལས་ཕྱི་རྒྱུ་
 གཞན་གྱིས་ལུང་ལས་ཁས་སྒྲངས་པ་ཅམ་གྱིས་འབྲུབ་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞན་
 དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཚུལ་གསུམ་དོན་སྐྱེད་ས་སུ་ཡོད་པའི་དོན་ནི་རྒྱུ་བས་ཆད་
 མས་རྟགས་པ་ལ་བཏྲོས་ནས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། དོན་དང་མ་
 འབྲེལ་བ་རྟག་པ་ཅམ་གྱིས་བཞག་པ་ནི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་
 པ་དེའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུང་འདི་ནི་གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་རྒྱུ་བའི་ཆད་མས་བྱུབ་པ་
 མི་དགོས་པར་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་གྲགས་པའི་ལུང་ཅམ་གྱིས་བྱུབ་པར་འདོད་པ་མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་
 རིགས་པས་ཁེགས་ནས་རྒྱུ་བའི་ཆད་མས་བྱུབ་པ་ལ་བཏྲོས་པར་བྱུབ་པའི་དོན་བསྐྱུས་པ་ཡིན་
 ལ། རྒྱུ་བའི་རྒྱར་བྱུབ་པ་རི་འབྲ་བ་དེ་འབྲ་བ་ཞིག་གི་ཐབས་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུབ་དགོས་པར་
 ཡང་བྱུབ་པས། རྒྱུ་བའི་ཕྱི་རྒྱུ་གཉིས་ཀར་གྱི་ཆད་མས་མ་བྱུབ་ན། གཞན་དོན་སྐབས་ཀྱི་རྟགས་
 ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་པར་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་རྟགས་རང་གི་རོ་བོ་དངོས་པོའི་སྟོབས་ལ་གནས་མི་གནས་བརྟགས་ལ་དགག་པ་
 ལ་གསུམ། རྒྱུ་བའི་སེམས་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མེད་པ་དང་། སྤར་བཀོད་པའི་རྟགས་
 འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པ་དང་། དངོས་ཀྱི་དོན་ནོ། །དང་པོ་
 ནི། རྒྱུ་བའི་སྐྱེ་འཛིག་ཅན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་མེད་པས་དོན་ལ་མི་གནས་ཀྱང་། བསྐྱུབ་བྱ་རྒྱུ་བའི་སེམས་
 མེད་དངོས་པོའི་སྟོབས་ལ་གནས་པོ་ཞེ་ན། རྒྱུ་བའི་སེམས་མེད་དུ་རྟགས་པའི་རྒྱུ་ཆོས་ཅན། རྒྱུ་བའི་
 སེམས་མེད་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་མེད་པར་རྟགས་པ་དང་ཁྱད་པར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་བའི་སེམས་
 མེད་དུ་ཞེན་པ་གང་ཞིག་དེ་ཡོད་པར་ཡིད་ཆེས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་
 ཐལ། རྐྱབ་བྱེད་དངོས་པོ་ལ་གནས་པས་མ་བྱས་པའི་རྟགས་པ་མེད་བཞིན་དུ་འཁྲུལ་པའི་རྒྱ་འགའ་

ཞིག་ལས་སློ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་ཞེན་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་དང་སྤྱི་མཐུན་རྟགས་ཟུར་སྤྱི་
མ་ཡང་ཁས་སྒྲུབ་སོ།། འདིས་སྤྱི་བཞད་པའི་རྟགས་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པར་ཡང་བརྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་འཇིག་ཅན་ཆོས་ཅན། སློ་བདེ་སེམས་མེད་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་གསུམ་པོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩབ་པར་ཐལ།
འབྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་དང་མ་དམིགས་པའི་བྱད་པར་དག་ལས་སློག་གྲུར་རྟགས་པའི་ཡན་ལག་
རྟགས་ཡང་དག་གཞན་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བཞད་ཅིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སློ་བདེའི་སྤྱི་རྟགས་སྤྱི་འཇིག་ཅན་དེ་དོན་ལ་བྱབ་བམ་མ་བྱབ། དང་པོ་
ལྟར་ན། རྟགས་དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅི་ལྟར་གྲངས་ཅན་བདག་ཉིད་ལ་མ་བྱབ་པར་འགྱུར་ཏེ་གྲངས་
ཅན་ལ་བྱབ་རིགས་པར་ཐལ། གྲངས་ཅན་རྟགས་དེ་འགོད་མཁན་གྱི་ཚོལ་བ་གང་ཞིག་སྤྱི་འཇིག་
ཅན་དེ་སློ་བདེའི་སྤྱི་རྟགས་པོའི་གནས་ལྷགས་ལ་བྱབ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གཉིས་པ་ལྟར་ན། རྟགས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་སངས་རྒྱས་པས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་རྟགས་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་བྱབ་པའི་ཕྱིར། རྩབ་པར་ཐལ། རྟགས་ཚད་གཞི་ལ་བྱབ་པ་ལས་གཞན་
གིས་ནི་པ་རོལ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་ཡང་སློག་གྲུར་རྟགས་པར་མི་འཐད་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དག་དང་མཚུངས་པ་སྤང་བ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་
གི་དོན་ནོ།། དང་པོ་ལ་གསུམ། སྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་རོས་བཟུང་བ་དང་། སྐྱབ་པའི་ཐལ་འགྱུར་དང་
ཆོས་མི་མཐུན་སྤྱོད་ཀྱི་སྐྱབ་དག་བྱད་མེད་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་། དཔེར་སློམ་པའི་ཐལ་བའི་ཆོས་
ཅན་རོས་བཟུང་བའོ།། དང་པོ་ནི། རང་རྒྱད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་གྱི་དམ་བཅའ་ཆད་མས་བསལ་
བ་ཡིན་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན། རང་རྒྱད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྱུར་
པའི་ཕྱིར་རོ།། རྟགས་ཕྱི་ཚོལ་གིས་ཁས་སྒྲུབ་པ་དགོས་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཆད་མས་བྱབ་ན།
རང་རྒྱད་ཀྱི་དམ་བཅའ་ཆད་མས་བསལ་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ།། རྩབ་པ་ཆད་མས་བྱབ་པ་དགོས་
ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་རང་རྒྱད་ཀྱི་རྩབ་པ་ཡང་མི་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ།། དེས་ན་ཆོས་གསུམ་དང་ལྟན་
པའི་ཐལ་བ་ནི་སྐྱབ་པའི་ཐལ་བ་ཞེས་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་ན་སྐྱབ་པའི་ཐལ་བས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ངེས་པ་སྤྱི་དཔར་བྱེད་པས་

ཆོས་མི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་དང་བྱུང་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན། སྤྱོད་པའི་ཐལ་བའི་དམ་བཅའ་ཆད་མས་བསལ་བར་བསྟན་པས་རང་རྒྱུད་ཀྱི་སྤྱོད་པ་ཆོས་འཕེན་ཞིང་བྱལ་བ་ཆད་མས་བྱལ་བས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་བརྒྱུད་ནས་དེས་པ་སྤྱོད་པར་བྱེད་མོད་ཀྱི། ཐལ་བའི་རྟགས་སྟོ་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་ནི། མི་འདོད་པ་འཕེན་པ་ཡིན་ལ་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་སྟོ་ཡུལ་དུ་སོང་བས་ནི། བསྐྱབ་བྱ་ལ་དངོས་སུ་དེས་པ་སྤྱོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་བྱལ་བ་དེས་པ་སྤྱོད་དུ་སོང་ན་ཡིན་ཀྱི། མཐའ་གཅིག་ཏུ་ནི་མ་དེས་སོ།།

གསུམ་པ་ནི། འཐད་ལྷན་དུ། ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཏུ་མ་ལ་ཡོད་པ་ལ་སོགས་པ་བྱལ་བར་བྱ་བའི་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དེས་ན། བྱལ་བར་བྱེད་པའི་ཆོས་སུ་ཐལ་བར་ག་ལས་འགྱུར་ཆད་མ་མེད་པ་ནི་བརྗོད་པར་མི་འཐད་པ་ཉིད་དོ་ཞེ་ན། དེའི་ཕྱིར་འདིར་བྱལ་བར་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་བར་བྱ་བ་མེད་པར་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །བྱལ་བར་བྱེད་པ་མེད་པ་དེ་ནི་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་མེད་པ་ལ་ཡང་གྲུབ་པ་ཉིད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པས་བྱེ་བྲག་པས་བརྟགས་པའི་ཤར་སྤྱོད་ཀྱི་བ་ལང་གི་གསལ་བ་ལ་འཕྲོད་པ་འདུ་བ་དེ་ཉིད་ཏུ་བསྤྱོད་ཀྱི་བ་ལང་གི་གསལ་བ་ལ་ཡང་འཕྲོད་པ་འདུ་བའི་བ་ལང་གི་སྤྱི་རྟག་པའི་རྣམས་སུ་གྱུར་པ་ཆ་ཤས་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་སྟོང་བ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན་དུ་བརྒྱུད་དོ། །དེ་ནི་མི་འཐད་དེ། ཆོས་ཅན་དེ་ཉིད་མ་གྲུབ་ན་རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་བརྟེན་པར་འགལ་བས་སྤྱོད་པ་ཆོས་དང་དམ་བཅའ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་པའི་ཅོད་པ་དེ་ནི་དེ་ལྟ་རིགས་པ་སྤྱོད་པར་ཁས་འཆེ་བ་དག་ཀྱང་དེ་ཉིད་འཐད་པར་སེམས་པས་དེ་ལ་ལན་བཞད་པར་བྱ་སྟེ། ཆད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ། མངོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་དཔག་དང་། །ཡིད་ཆེས་བྲགས་པས་རང་རྟེན་ལའོ། །ཞེས་གསུངས་པའི་རང་རྟེན་ལ་ཞེས་སྟོས་པའི་དགོས་པ་བཞད་ན་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་བྱེ་བྲག་པའི་ལོག་རྟོག་དགོད་པ་དང་། གཞོད་པ་སྟོབ་དགོན་གྱིས་རི་ལྟར་སྤངས་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཀྱིས་ཤེས་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་བྲག་པས་ནམ་མཁའ་རྟག་པའི་རྣམ་དང་སྤྱི་ལ་སོགས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་དུ་ཁས་སྤངས་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༡༠༧ ཞོག་ ༡༧ ཟླ་ ༡༣

2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༤༧ ཞོག་ ༡༣ ཟླ་ ༡༣

པ་ན། གྲེ་བྲག་པ་ན་མ་མཁའ་དགག་བྱ་བ་ཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་སྐྱབ་པ་རང་དབང་པའི་རྟག་རྩམ་
 སྲུ་འདོད་ལ། སངས་རྒྱལ་པ་ཐོགས་པའི་རེག་བྱ་བ་ཅད་ཙམ་ལ་འདོད་པས་ན་མ་མཁའི་མིང་ཙམ་
 མ་གཏོགས་དོན་མཐུན་སྤང་བྱ་བ་པ་མེད་ཅིང་། གྲེ་བྲག་པས་བརྟགས་པ་ཆོས་ཙན་དུ་བཟུང་
 བས་ལོག་རྟོག་བཀག་པས་སྐབས་དོན་འབྱུང་པར་དགོངས་ནས། དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ནམ་མཁའ་
 ཆོས་ཙན། རྟག་པའི་རྩམ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་མི་
 སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པ་ན། གྲེ་བྲག་པ་ན་རེ། བྱེད་ཀྱི་རྟགས་དེས་ཆོས་ཙན་དངོས་པོར་གྱུར་
 པའི་ནམ་མཁའ་འགགས་¹པ་ན་ལ་གྲུལ་བཀག་ན་ཆོགས་པ་ཁེགས་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡང་
 ཁེགས་པའི་རྟགས་སྟོན་ཙན་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། རྟགས་དེས་ཆོས་ཙན་འབའ་ཞིག་པ་བཀག་པས་སྟོན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་
 གྱི། རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གང་ལ་བརྟེན་པར་གྱུར་པའི་གཞི་ཆོས་ཙན་ཁེགས་ན་དམ་བཅའ་
 ལ་གཞོད་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་བས་དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཡིན་ན་རང་གི་རྟེན་ཆོས་ཙན་ལ་ཆད་མས་
 མ་བསལ་བ་གཅིག་དགོས་སོ། །ཞེས་ཞེས་པའི་ཆེད་དུ་རང་རྟེན་ལ་ཞེས་སྟོས་པ་ཡིན་རོ། །ཆོས་
 ཙན་འབའ་ཞིག་པ་ནི་རྟགས་ཆོས་དང་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་མ་གྱུར་པ་སྤར་བཟུང་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 བཀག་ན་བསྐྱབ་བྱ་འབྱུང་པའི་ཐོགས་སྲུ་འགྱུར་གྱི། དེ་ལ་མི་གཞོད་དེ། དངོས་པོར་གྱུར་པའི་ནམ་
 མཁའ་ཁེགས་ན་རྟག་རྩམ་ཡིན་པ་ཁེགས་པས་རྟག་རྩམ་གྱིས་སྟོང་པ་འབྱུང་པ་ལ་བན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །རང་གི་རྟེན་ཆོས་ཙན་ནི། མི་རྟག་པ་བརྟེན་པའི་གཞི་སྐྱ་ལྟ་བུ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་ཁེགས་ན་སྐྱ་དང་མི་
 རྟག་པའི་ཆོགས་དོན་ཁེགས་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རྣམ་བཅད་
 ཙམ་གྱི་དགག་པ་རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སྲུ་སོང་བ་ཁ་ཅིག་ལ་ནི་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཙོད་གཞིར་
 བཟུང་བས་སྟོན་དུ་མི་འགྱུར་ལ། ཐ་སྙད་སྐྱབ་རེ་རེ་ཙམ་མ་གཏོགས་བྱས་པ་ལྟ་བུའི་སྐྱབ་རྟགས་ལ་
 དེ་མི་རུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་རྟགས་གང་ལ་བརྟེན་པའི་གཞི་ཆོས་ཙན་ཆད་མས་གྲུབ་པ་གཅིག་
 མེད་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འབྱུང་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བདེན་མོད་ཀྱི་རྟོགས་ལ་དངོས་པོར་གྱུར་པའི་
 ནམ་མཁའི་སྤང་བ་ཆད་མས་གྲུབ་ཅིང་དེ་སྤར་གྱི་རྟགས་དེ་དེས་པའི་གཞི་ཆོས་ཙན་ཡིན་ལ། རྟོག་པ་

1 ཞོལ། ཞོག ༡༣ ན ༡ གཅན་། ཞོག ༡༣ ན ༤ ནམ་མཁའ་འགགས་པ་

ལ་སྐྱར་སྐྱར་བ་བྱས་པར་ངེས་པའི་གཞིར་མི་བྱང་བའི་ཕྱིར། མི་མཚུངས་སོ། །གཞན་གྱི་གྲུབ་མཐའ་
འབའ་ཞིག་གིས་སྒོ་བཏགས་པ་རང་གི་ངོ་བོའི་སྒོ་ནས་དགག་བ་བྱེད་པ་ལ་ནི་དེ་ཉིད་ཚྱོད་གཞིར་
བཟུང་དགོས་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་དོན་བྱེད་ཀྱས་སྒོར་གི་རྟགས་ཀྱིས་འདུས་མ་
བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དངོས་མེད་དུ་སྒྱུབ་པ་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་མེད་དུ་མ་
ངེས་པའི་སྤྱོད་ལ་ནམ་མཁའ་དོན་མཐུན་སྐྱར་དུ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་སྒྲུབ་པའི་སྒོ་
ངོར་རྟགས་དེ་འགོད་ན་ནི་སྒྲིན་དེ་མེད་ལ། བྱི་སྒོལ་གཞན་ཁ་ཅིག་ལ་ཡང་དེ་དང་འདྲ་ཞིང་བྱེ་བྲག་པ་
ལ་ནི་རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱི་དོན་བྱེད་པ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་དང་དངོས་
པོའི་གཞི་མཐུན་འགོག་པས་སྒྲིན་མེད་དོ། །འདི་དག་གི་དོན་རྒྱས་པར་ཤེས་པར་འདོད་ན་ནམ་
འགྲེལ་མཇུག་པའི་བཞེད་པ་བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའ་ཀླ་མ་ལ་ཤྱེ་ལའི་ཞལ་སྤྱོད་ནས་དབུ་མ་སྐྱང་བར་
བཀོད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །

འོ་ན་ནམ་འགྲེལ་དུ། ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ནི་བསལ་བའི་ཕྱིར། །ཆོགས་པ་བསྐྱབ་བྱར་མི་འགྱུར་
ལ།¹ ཞེས་པ་དང་། རང་འདོད་བརྟགས་པའི་བྱང་པར་ཅན། །དངོས་པོ་རྣམས་ཚྱོད་མེད་ཕྱིར་
རོ།² ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་རྗེ་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། གཞུང་སྤྱོད་མའི་དོན་ནི་སྤྱར་བཤད་ཅིན་པ་ལྟར།
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་བརྟེན་པའི་གཞི་ཆོས་ཅན་མི་སྲིད་ན་ཆོགས་པ་བསྐྱབ་བྱར་མི་འགྱུར་བ་འདོད་པའི་
དོན་ཡིན་ལ་གཞུང་ཕྱི་མའི་དོན་ནི་གྲུབ་མཐའ་འབའ་ཞིག་གིས་སྒོ་བཏགས་པའི་དོན་ཡོད་མེད་ལ་
ཚྱོད་པ་བྱེད་དགོས་པའི་ཆེ་དེ་གཞིར་བཟུང་ནས་མི་རྟག་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱང་པར་གྱི་ཆོས་གཞན་
ལ་དབྱེད་པ་མི་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དེ་ལ་ཡང་ཚྱོད་པ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གཞུང་འདིར་ཁ་ཅིག་
རང་རྒྱུད་འབའ་ཞིག་བསྟན་པ་དང་། གཞན་དག་ཐལ་འགྱུར་འབའ་ཞིག་བསྟན་པར་འདོད་པ་སོགས་
ནི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། ཐལ་འགྱུར་དང་རང་རྒྱུད་གཉིས་ཀ་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དུ་མ་ལ་
ཡོད་པའི་གཅིག་ཕུ་ནི་ཞེས་པས་ཐལ་འགྱུར་བསྟན་ཏེ། འཐད་ལྟན་དུ། འདིས་ནི་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་
དོན་སྒྲིན་པར་བྱེད་དེ། དུ་མ་ལ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་གཅིག་པོ་གང་ཡིན་པ་དེ་ལ་ཐལ་བ་འདིར་འགྱུར་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༥༧ ཞོག ༩༡༡ ཟེང་། ་

2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༥༧ ཞོག ༥༡༡ ཟེང་། ་

རོ། ། ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ཏེ། ཞེས་བཤད་དོ། ། དེ་མཉམ་ཆད་ཀྱིས་རང་རྒྱུད་སྟོན་ཏེ་བསྟན་བྱའི་གཙོ་
 བོ་ཐལ་འགྱུར་ཡིན་ཡང་རང་རྒྱུད་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི་ཐལ་བ་དེ་ཉིད་སྒྲིག་པའི་མཐའ་
 ཅན་དུ་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཐལ་བ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་
 པ་དང་། སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་དང་སྒྱུར་བའོ། ། དང་པོ་ལ་གསུམ། ཐལ་འགྱུར་དང་རང་
 རྒྱུད་དོས་བཟུང་བ་དང་། ཐལ་འགྱུར་སྟོས་པའི་དགོས་པ་དང་། དེ་བྱུབ་པའི་དགོས་པ་འོ། ། དང་པོ་
 བོ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཆད་མས་བྱུབ་པ་དགོས་ན་ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་ཀྱང་ཆད་མས་བྱུབ་པ་
 དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཐལ་འགྱུར་གྱི་རྟགས་ཆད་མས་མ་བྱུབ་ཀྱང་ཕྱི་གྲོལ་གཞན་གྱིས་སྤྱི་
 རྟག་དངོས་ཆ་མེད་དེ་ཕྱོགས་བཅུ་མཐའ་ཡས་པ་ན་ཡོད་པའི་གསལ་བ་དུ་མ་དང་དུས་ཅིག་ཅར་
 དུ་འཕྲོད་འདུ་རྫོགས་པར་འབྲེལ་བར་ཀུན་བརྟགས་ཤིང་ཁས་སྦྱངས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པས་མི་
 འདོད་པའི་ཆོས་གཞན་ཐལ་བར་སྐྱབ་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བ་ལང་གི་སྤྱི་
 རྟག་དངོས་ཆ་མེད་གཅིག་པོ་ནི་ཆོས་ཅན། དུ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱོགས་བཅུ་མཐའ་ཡས་པའི་བ་
 ལང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་རེ་རེ་ནས་འཕྲོད་འདུ་རྫོགས་པར་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་གྱིས་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་པ་ཐལ་བའོ། ། ཆ་མེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་གཞན་ལ་ནི། ཆ་དུ་མ་དང་བཅས་པར་ཐལ། གསལ་བ་
 དུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བཀོད་པས་ཀྱང་ཆོག་གོ། ། ཐལ་བ་དེས་འཕངས་པའི་རང་རྒྱུད་དོས་
 བཟུང་བ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། ཡུལ་དང་དུས་དང་གནས་སྐབས་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་པར་ཅན་བ་ལང་
 གི་གསལ་བ་གཅིག་ལས་གཞན་དུ་མ་དང་འཕྲོད་འདུ་རྫོགས་པར་འབྲེལ་བ་དང་ལྷན་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། ཡུལ་ཤར་དང་དུས་སྔ་ཐོ་དང་ཉལ་བའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱུང་པར་སོ་སོར་ངེས་པའི་གསལ་བ་
 གཅིག་ཁོ་ན་དང་འབྲེལ་བས་རྣམ་པར་མ་བཅད་ཅིང་བྱུང་པར་དུ་མ་བྱས་པའི་གཅིག་གི་རང་བཞིན་
 ལས་གཞན་དུ་མ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་མ་བཅད་པའི་ཞེས་པ་ནི་རྟགས་ཀྱི་ལོག་
 ཕྱོགས་དུ་མའི་བྱུང་པར་དུ་སྒྱུར་ཏེ། གསལ་བ་གཅིག་ཁོ་ན་དང་འཕྲོད་འདུ་རྫོགས་པར་འབྲེལ་བས་
 བྱུང་པར་དུ་བྱས་ན་གཅིག་ཏུ་འགྱུར་ལ། དེས་བྱུང་པར་དུ་མ་བྱས་པར་གསལ་བ་དུ་མ་དང་འཕྲོད་

འདུ་ཚྭ་གསུམ་པར་འབྲེལ་ན་དུ་མར་འགྱུར་བས་གཅིག་ཁོ་ན་དང་འབྲེལ་བས་བྱང་པར་དུ་མ་བྱས་
 པའི་དུ་མས་སྟོང་ཞེས་པའོ། །དོན་བསྐྱུས་ན་དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱལ་ས་བཅུ་མཐའ་ཡས་པའི་གསལ་
 བ་དུ་མ་དང་རེ་རེ་ནས་འཕྲོད་འདུ་ཚྭ་གསུམ་པར་འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དུ་མས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 པའོ། །སྒྲིག་ན་བྱུང་པ་ལ་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཆད་མ་བསྟན་པའི་སྒྲིག་སྒྲུབ་པ་དེས་པར་བྱེད་པ་ན།
 ཅ་བའི་རྟགས་དེ་ལ་བྱུང་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དུ་མས་སྟོང་ན་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ནི་ཡུལ་དང་དུས་
 དང་གནས་སྐབས་ལ་སོགས་པ་སོ་སོར་དེས་པ་ཐ་དད་པ་ཅན་དང་རེ་རེ་ནས་འཕྲོད་འདུ་ཚྭ་གསུམ་
 པའི་འབྲེལ་བ་དང་ལྟན་པར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་ནི་ཆ་དུ་མས་སྟོང་བ་དང་། གསལ་བ་དུ་
 མ་དང་འབྲེལ་བའི་གཞི་མ་བྱུང་ལ་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཆད་མ་བསྟན་པའི་སྒྲིག་སྒྲུབ་པ་དེས་
 རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡང་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དགོས་པ་དངོས་དང་། ཐལ་བ་དེས་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་རྒྱ་མཆན་
 དང་། རྟགས་ཆོས་མི་འབྲུལ་བར་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་གང་ཡིན་པ་རང་རྒྱུད་དེ་
 འཕེན་པར་བྱེད་པའི་ཐལ་འགྱུར་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་གཅིག་གསལ་
 བ་དུ་མ་དང་འཕྲོད་འདུ་ཚྭ་གསུམ་པར་འབྲེལ་བ་ཁས་སྒྲུབ་ན་ཆོས་གཞན་ཆ་དུ་མ་དང་བཅས་པ་ཁས་སྒྲུབ་
 དགོས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཐལ་བ་དེས་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་ཡིན་ཏེ།
 དམ་བཅའ་ཆད་མས་གསལ་བ་ཡིན་རྟགས་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་ཁས་སྒྲུབ་ཆ་དུ་མ་དང་བཅས་པ་དེ་ཁས་
 མི་ལེན་ན་ནི་ཆ་དུ་མ་དང་བཅས་པ་དང་། གསལ་བ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་གཉིས་ཀ་ཁས་ལེན་
 པ་སྟོན་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། བ་ལང་གི་སྤྱི་དེ་གསལ་བ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བར་ཁས་སྒྲུབ་ན་ཆ་དུ་མ་
 དང་བཅས་པར་ཡང་ཁས་སྒྲུབ་དགོས་པར་ཐལ། གསལ་བ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བར་ཁས་སྒྲུབ་ནས་
 ཅིག་ཞོས་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བར་བྱ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཉིས་པོ་
 དེ་ནི་གཞི་གཞན་དུ་དངོས་སུ་བདག་གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གསལ་བ་རེ་རེ་ནས་འཕྲོད་
 འདུ་ཚྭ་གསུམ་པར་འབྲེལ་བ་གཞི་མ་བྱུང་པས་དེ་དང་དུ་མའམ་ཆ་དུ་མ་དང་བཅས་པ་བདག་གཅིག་
 ཏུ་འབྲེལ་བར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། གསལ་བ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བ་དང་ཆ་དུ་མ་དང་བཅས་པ་བདག་

གཅིག་ཏུ་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱས་པའི་སློན་སྒྲིག་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ཐལ་བའི་རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་
ཀྱི་གཞི་མཐུན་ལ་གཞོན་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་གཉིས་འབྲེལ་བ་བྱུབ་པ་དེ་
ལྟར་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིམ་ལྔར་རྟག་དངོས་ཀྱི་སྤྱི་མི་སྤྱིད་ན་དེ་དུ་མར་ཡང་མ་བྱུབ་པས་དེ་ལ་མི་སྤྱིད་
པའི་དོན་དུ་མཐུན་ཆ་དུ་མ་དང་བཅས་པ་འབྱུབ་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་རྟག་དངོས་དེ་
གསལ་བ་དུ་མ་དང་འཕྲོད་འདུ་རྫོགས་པར་འབྲེལ་བས་སྟོང་པར་བྱུབ་པར་ཐལ། དུ་མས་སྟོང་པ་
གང་ཞིག་དེ་ཡིན་ན་དུ་མ་གང་ཞིག་མི་སྤྱིད་པས་བྱུབ་པ་གསལ་བ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བ་དེ་ཡང་སྤྱི་དེ་
ལ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤར་གྱི་ཐལ་བ་དེ་བྱེ་བྲག་པས་བརྒྱུག་པར་དཀའ་སྟེ་ལན་གདབ་མི་བྱས་
པར་ཐལ། བྱེ་བྲག་པས་ཐལ་བའི་རྟགས་དེ་ཁས་སྦྱངས་དུ་མར་ཁས་མ་སྦྱངས་པ་གང་ཞིག །ཐལ་
བའི་རྟགས་དེ་ཁས་ལེན་ན་གཞན་དུ་མཐུན་ཆ་དུ་མ་དང་བཅས་པ་གཏོན་མི་ཟ་བར་ཁས་ལེན་
དགོས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཐལ་བའི་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་བྱུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་སློན་སྒྲིག་
སྟོན་དུ་འགྱུར་བ་སྤར་བ་དང་། རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཚུལ་དང་། གངས་ཅན་གྱིས་སྤར་བཞོད་པ་དེ་
དང་མི་མཚུངས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྤར་དང་། དེ་སྟན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དུ་མར་
ཁས་མི་ལེན་ན། ཆོས་གཉིས་ཀ་ལྟོག་པར་བསྟན་པའི་དོན་དུ་ཐལ་བ་བཞོད་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་སངས་
རྒྱུ་པ་བྱེད་རང་ལ་ཉེས་པ་དུ་མར་འགྱུར་ཏེ། རྟག་དངོས་ཀྱི་སྤྱི་ཆ་མེད་བཀག་པས་སྤྱི་དེ་ལ་ཐལ་
བའི་གཏན་ཆོགས་མ་བྱུབ་པས་ཐལ་བའི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་བྱུབ་པ་དང་སངས་རྒྱུ་པ་བྱེད་རང་གིས་
བ་ལང་གི་སྤྱི་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྦྱངས་པ་དང་ངེད་ཀྱིས་སྤྱི་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྦྱངས་པས་སྤྱི་དུ་
མར་དམ་བཅའ་བ་ལ་ཁུ་བྱེད་པ་གཉིས་ཀར་གྱི་ཁས་སྦྱངས་པས་གཞོན་པ་དང་། ལ་སོགས་པས་བ་
ལང་གི་གསལ་བ་དུ་མ་མཐོང་བ་ན་བ་ལང་ངོ་སྟུང་པའི་གཅིག་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་སྤྱི་སྟོ་སྟེ་བར་
མཐོང་བའི་རྟགས་ལས་དུ་མ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ཆ་མེད་གཅིག་ཡོད་པར་རྗེས་སུ་དབག་བྱས་ལ་
དེས་སྤྱི་དུ་མར་དམ་བཅས་པ་ལ་གཞོན་པ་ཡིན་ནོ། །མཐོན་སྟུང་གིས་ཀྱང་གཞོན་དེ། གཞི་གང་གི་
སྟོང་དུ་ཡང་དུ་མ་ལ་འཕྲོད་འདུ་རྫོགས་པར་ཁས་སྦྱངས་ན། དུ་མར་བྱེད་ཀྱིས་ཐལ་བ་འཕངས་པས་

ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྒྱུ་དུ་མར་ཐལ་བ་ལ་ཡན་ལག་དུ་མ་ལ་འབྲོད་འདུ་རྫོགས་པར་འབྲེལ་ཡང་ཆ་
མེད་གྱི་ཡན་ལག་ཅན་གཅིག་མདོན་སྤྲུལ་གྱིས་བྱུང་བས་གཞོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་སངས་རྒྱུ་པ་
རང་གི་ཁས་སྒྲངས་པ་སྟོན་མེད་པ་ལས་གཞན་དུ་འགལ་བ་ཁས་ལེན་པར་གནས་པའི་ཕྱིར་བྱེད་གྱི་
ཐལ་བ་དེ་ལ་གཞོད་པ་དུ་མ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སངས་རྒྱུ་པའི་ཐལ་
བ་དེ་ལ་ལྷང་གིས་མི་གཞོད་པ་དང་། རྗེས་དཔག་གིས་མི་གཞོད་པ་དང་། རྟོགས་ཆོས་མ་བྱུང་བ་
ལ་སོགས་པའི་སྟོན་སྟོན་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱུ་པའི་ཐལ་བའི་དམ་བཅའ་ལ་སངས་
རྒྱུ་པ་དང་བྱེ་བྲག་པ་གང་གི་ཡང་ཁས་སྒྲངས་པའི་ལྷང་གིས་གཞོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་པའི་
ལྷང་དོན་ལ་བརྟག་པ་བྱེད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྩལ་པར་ཐལ། ལྷང་དོན་ལ་བརྟག་པ་བྱེད་
པའི་དུས་ན་སངས་རྒྱུ་པའི་ལྷང་འགའ་ཡང་སྐབ་བྱེད་དུ་ཁས་སྒྲངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྩལ་བྱ་ཁས་སྒྲངས་ན་རྩལ་བྱེད་ཁས་ལེན་དགོས་པར་མཐོང་ནས་
གཞོད་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་པ་དང་། བྱུང་མཐའ་མི་མཐུན་པ་ཅམ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་གཞོད་པ་བརྗོད་
པ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྩལ་བྱ་ཁས་སྒྲངས་ན་རྩལ་བྱེད་ཆད་མས་གཞོད་བཞིན་དུ་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་
པའོ། །དང་པོ་ནི། གསལ་བ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བའི་དོན་གང་གཞི་གང་གི་སྟེང་དུ་རྫོགས་ནས་ཁས་
ལེན་པར་བྱེད་པ་དེ་ནི་དེ་རྫོགས་ཤིང་ཁས་སྒྲངས་པའི་བྱུགས་གྱིས་འོངས་པའི་དེའི་རྩལ་བྱེད་གྱི་
དོན་གཞན་ཡང་ཁས་སྒྲངས་པ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། རྩལ་བྱ་ཁས་སྒྲངས་ན་རྩལ་བྱེད་མི་འདོད་བཞིན་
དུ་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྟོན་མེད་འོད་ཁས་སྒྲངས་ན་སྟོན་མེ་ཁས་སྒྲངས་པ་
དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཐལ་བ་དེའི་རྟགས་ཁས་སྒྲངས་རྩལ་བ་ཆད་མས་བྱུང་བ་དེའི་ཕྱིར་ལྷ་བ་སྟེ།
སྟེ་རྟག་པ་ཆ་མེད་གཅིག་དུ་ཁས་ལེན་པའི་བྱུང་མཐའ་ལས་གཞན་དུ་གནས་པ་དེ་དང་མི་མཐུན་པ་
ཅམ་གྱིས་སྟོན་བརྗོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་པས་སྟེ་དུ་མར་ཁས་སྒྲངས་དགོས་པ་དེ་ནི་གསལ་བ་
དུ་མ་དང་འབྲེལ་བ་ཁས་ལེན་པ་དེའི་ཁས་སྒྲངས་སུ་རིགས་པས་རྫོགས་ནས་བཞོད་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་དོན་གང་རྫོགས་པ་དེ་ལས་དོན་གཞན་ཡང་རྫོགས་ཤི་ན། བ་ལང་གི་
སྟེ་དེའི་སྟེང་དུ་གསལ་བ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བ་ཁས་སྒྲངས་པའི་དུས་དེར་ཆ་དུ་མ་དང་བཅས་པ་ལ་

སོགས་པ་དེའི་བྱ་བ་བྱེད་ཀྱི་དོན་ནི་སྤྱོད་རིགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་དེའི་བྱ་བ་བྱེད་དུ་ཉེ་བར་གནས་
 པ་དེ་མཐའ་དག་ཁས་སྦྱངས་པར་བྱ་བ་རིགས་པར་ཐལ། སྤྱི་དེ་གསལ་བ་དུ་མ་དང་དུས་གཅིག་དུ་
 འཕྲོད་འདུ་འབྲེལ་བར་ཁས་སྦྱངས་པའི་ཕྱིར། བྱ་བ་པར་ཐལ། བྱ་བ་ཁས་སྦྱངས་པ་དེ་ནི་དེའི་བྱ་བ་
 བྱེད་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཕ་སྟོས་པས་ཡང་ན་ནི་བྱ་བ་བྱ་བྱེད་འགའ་
 ཡང་ཁས་སྦྱང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱ་བ་བྱེད་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། སངས་རྒྱལ་པ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་པ་དང་།
 རང་རྒྱུད་དུ་ཁས་སྦྱངས་ན་སྟོན་ཡོད་པ་དང་། ཁས་སྦྱངས་ཀྱིས་རིགས་པ་ལ་མི་གཞོད་པའོ། །དང་
 བོ་ནི། ཐལ་བ་དེ་ཕྱོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པ་དང་དམ་བཅའ་ལ་གསལ་བ་ཞུགས་པ་ལ་སོགས་པར་སོང་
 བའི་སྟོན་སངས་རྒྱལ་པ་ལ་སྟོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་ཁས་སྦྱངས་རྟགས་སུ་
 བཀོད་ནས་པ་རོལ་པོའི་སྟོང་རྟགས་ཚོས་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཉེ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། པ་རོལ་པོས་སྤྱི་གསལ་བ་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བར་ཁས་སྦྱངས་པ་གང་ཞིག་གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ཡིན་
 ན་ཆ་དུ་མ་དང་བཅས་པ་འདིར་ཡང་འགྱུར་བའམ་ཆ་དུ་མ་དང་བཅས་པ་མ་ཡིན་ན་ནི་གཉིས་ཀ་ཡང་
 ཁས་ལེན་པ་རིགས་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བའི་སྟོན་སྟོན་དུ་མི་
 འགྱུར་བའོ། །དང་བོ་ནི། ཐལ་བ་དེའི་རྟགས་དང་དམ་བཅའ་ཚད་མས་མཐའ་གཅིག་དུ་ངེས་པ་ཉིད་དུ་
 ཡོངས་སུ་འཛིན་ཅིང་ཁས་ལེན་ན་ཕྱོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པ་དང་དམ་བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བའི་
 སྟོན་འདིར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཐལ་བ་དེའི་རྟགས་དང་དམ་བཅའ་གཉིས་ཀ་ཚད་མས་ཞེགས་པའི་
 ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འཕ་གྱི་སྤྱི་ཐལ་བ་དེའི་བྱ་བ་བྱེད་མས་གྲུབ་ཅིང་གཏན་ཆོགས་ཚད་མའི་
 གཞལ་བྱར་ཡོད་ན་ནི་ཕྱོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པ་དང་། དམ་བཅའ་ལ་བསལ་བའི་སྟོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། རིགས་པས་ཐོབ་པ་ནི་གདོན་མི་ཐ་བར་ཁས་སྦྱང་བར་འོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། གྱེ་བྲག་པས་སྤྱི་དུ་མར་ཁས་ལེན་རིགས་པ་ལ་སྤྱི་གཅིག་དུ་ཁས་སྦྱངས་
 པས་གཞོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁས་སྦྱངས་པས་རིགས་པ་ལ་གཞོད་པར་མི་རུས་སོ་ཞེས་
 ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་ཐལ་སུ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བའི་རྟགས་མ་གྲུབ་སྟེ།

རིགས་པས་ཐོབ་པར་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། བ་ལང་གི་སྤྱི་རྟག་པ་གཅིག་ལུ་ཆ་མེད་དེ་དུ་མར་ཁས་ལེན་
པ་རིགས་པས་ཐོབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གསལ་བ་དུ་མ་དང་དུས་གཅིག་ཏུ་འཕྲོད་
འདུ་ཚྭ་གས་པར་འབྲེལ་བར་ཁས་སྦངས་པ་གང་ཞིག་ཁྱབ་བྱའི་ཆོས་གཅིག་ཁས་ལེན་པས་གདོན་
མི་ཟ་བར་ཁྱབ་བྱེད་གཞན་ཁས་སྦངས་པ་དགོས་པ་ནི་རིགས་པས་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྤར་བཞོད་པའི་ཐལ་བ་དེའི་གཏན་ཆེགས་གྲུབ་ན་ཆད་མས་མཐའ་
གཅིག་ཏུ་དེས་པར་འཛིན་པར་འགྱུར་གྱི། ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་བཞོད་པས་ཅི་
བྱ་ཞེ་ན། ཐལ་བ་འདིའི་གཏན་ཆེགས་ཆད་མས་གྲུབ་པ་མེད་ཀྱང་བཞོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
ཐལ་བ་འདི་ནི་ཅ་བའི་སྟེ་འདིས་འཕངས་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་ཁྱབ་པར་བྱ་བ་དུ་མས་
སྟོང་པ་དང་ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་གསལ་བ་དུ་མ་དང་རེ་རེ་ནས་དུས་གཅིག་ཏུ་འཕྲོད་འདུ་ཚྭ་གས་པར་
འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་དངོས་པོ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་བླ་བའི་ཡུལ་དུ་བརྒྱུད་ནས་སྐྱབ་པར་བྱེད་
པའི་རྣམ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་རྒྱུད་ལས་བརྒྱུག་པ་ཐལ་བའི་རྟགས་ཀྱིས་བ་ལང་གི་སྤྱི་ཆ་དུ་མ་
དང་བཅས་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ་ཐལ་བའི་གཏན་ཆེགས་ལ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཆད་
མ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཆོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གངས་ཅན་པ་ན་རེ། གལ་ཏེ་ཁོ་པོ་
ཅག་གི་སྦྱོར་བ་འདིར་ཡང་བྱེད་ཀྱིས་བྱེ་བྲག་པ་ལ་བཞོད་པ་ལྟར། བརྒྱུག་པ་ལ་རང་རྒྱུད་འཕངས་
པ་ཉིད་ཀྱིས་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་སྦྱེ་བ་དང་ལྷན་པ་སྟོ་བདེའི་སྟེང་དུ་སེམས་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཀྱིས་
འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཞན་གྱི་ཁས་སྦངས་རྟགས་སུ་མི་རུང་ན་ཐལ་འགྱུར་གྱི་ངག་ལ་
མཆུངས་པ་བྱེད་པ་པོ་ནི་གངས་ཅན་ཡིན་པས་འདིའི་ལན་ནི་དུལ་གྱི་དོན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དེ་ལྟར་བྱེད་པ་སུ་ཡང་མེད་པ་དང་། བྱེད་འདོད་ཀྱང་མི་རུས་པ་དང་།
བྱེ་བྲག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཐལ་བས་རང་རྒྱུད་འཕེན་པ་ལ་སྦྱོན་དེ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གངས་ཅན་
ཀྱིས་བཞོད་པའི་སྦྱོར་བ་དེ་རྒྱུག་ཕྱོགས་ལ་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་དེ་ལྟར་བྱེད་པ་ནི་སྐབས་འདིར་གྲོ་བྱེ་གྲོ་བྱེ་སུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། མངས་རྒྱས་པ་སྟོ་བདེ་སྟེ་འདིག་གིས་སྟོང་པར་མི་འདོད་གངས་ཅན་པ་སྟོ་བདེ་སེམས་པ་

ཅན་དུ་མི་འདོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩོག་ན་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་མེད་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་
པོ་ནི། སེམས་པ་ཅན་དེ་སྒོ་བདེ་སྐྱེ་འཇིག་གིས་སྟོང་པར་སྐྱབ་པའི་རང་རྒྱུད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་པས་ཡང་
དག་ཏུ་བྱེད་འདོད་ཀྱང་དེ་ལྟར་བྱེད་པར་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། ཐལ་བ་དང་བསྐྱོག་པའི་སྐྱབ་
པར་བྱེད་པ་དག་གཉིས་ཀ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། སེམས་པ་
ཅན་དང་སྐྱེ་འཇིག་ཅན་དེ་གཉིས་འགལ་བར་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་བ་ཅན་དང་མི་རྟག་པ་དག་དང་སེམས་པ་ཡོད་པ་གཉིས་ལ་ནི་འགལ་
བ་དེ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འགལ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་གང་དུ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ།
འགལ་བ་ཡིན་ན་སྤར་གཞོད་བྱ་རྒྱུ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་ཅན་གྱི་རྒྱན་འབྲུང་བ་ལས་གཅིག་གཞོད་བྱེད་
ཉི་བར་ཡོད་པས་གཞོད་བྱའི་རྒྱན་གྱི་མ་མེད་པར་སོང་བའི་བྱིར་རམ་མཚན་ཉིད་པན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་
གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་འགལ་བར་རྟོགས་དགོས་པ་ཡིན་ན་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དང་
པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གང་དུ་ཡང་མི་འབྱུང་བའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རྩེ་བྲག་པ་ལ་བརྗོད་པའི་ཐལ་བས་རང་རྒྱུད་འཕེན་མི་བྱས་པའི་སྐྱོན་མེད་
པར་ཐལ། བ་ལང་གི་སྐྱེ་རྟག་དངོས་ཆ་མེད་གཅིག་བྱ་ལ་ནི་རི་སྐྱད་བཤད་པའི་རང་བཞིན་གཞན་
དུ་མ་དང་བྲལ་བ་ཚད་མས་གྲུབ་ཅིང་རྩེ་བྲག་པས་ཁས་སྤངས་པ་ཁོ་ནའི་བྱིར། རྩོགས་བཅུ་མཐའ་
ལས་པའི་ལྷལ་ལ་སོགས་པ་ཐ་དད་པ་ཅན་དང་རེ་རེ་ནས་འཕྲོད་འདུ་རྟོགས་པར་འབྲེལ་བ་དང་
ལྷན་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་སྐྱབ་པ་བྱས་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཁྲབ་པ་དང་ཕྱོགས་ཆོས་གཉིས་
ཀ་གྲུབ་པའི་བྱིར། ཁྲབ་པ་གྲུབ་པར་ཐལ། དུ་མ་དེར་མེད་པ་དང་དུ་མ་དེར་ཡོད་པ་ནི་པན་ཚུན་
སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་དངོས་སུ་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ནི་
སྤར་བཤད་པ་ལྟར་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞི་དེ་ལ་བྱམ་པའི་མཚན་ཉིད་ལྷགས་ན་
བྱམ་པ་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་མ་ལྷགས་པ་དང་། བྱམ་པའི་མཚན་ཉིད་ལྷགས་ན་རྟག་པའི་མཚན་
ཉིད་མ་ལྷགས་པ་དང་། རྩོན་པོའི་མཚན་ཉིད་ལྷགས་ན་སེར་པོའི་མཚན་ཉིད་མ་ལྷགས་པ་དང་།
གང་རེག་གི་མཚན་ཉིད་ལྷགས་ན་ཆ་རེག་གི་མཚན་ཉིད་མ་ལྷགས་པའི་དོན་ཡིན་པས་འགལ་བ་

ཐམས་ཅད་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་དུ་འདུས་ལ། སྡེ་སེར་ཐ་དད་ཅམ་ཡིན་གྱི་འགལ་བ་མཆན་ཉིད་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་འགལ་ན་འགོག་བྱས་དགོས་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་གཞོད་པར་
 བྱེད་པ་ཁོ་ན་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཆེས་མི་རིགས་ཏེ། དེ་ནི་
 བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་བྱེད་གྱི་གཏན་ཆོག་ཁོ་ན་འགལ་རྟགས་སུ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། འགལ་ན་འགོག་
 པས་ཁྱབ་པ་གཞུང་འདིའི་དོན་གཏན་ནས་མ་ཡིན་ནོ། །སྡེ་སེར་མི་འགལ་ན་བྱས་པ་དང་རྟག་པ་
 ཡང་མི་འགལ་ལོ་ཞེས་སྒྲིམ་ན་ལན་ཅི་ཡོད་བྱས་པས་སྒྲ་ལ་རྟག་པ་འགོག་བྱས་པའི་ཕྱིར་འགལ་
 ལོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྡེ་སེར་པོས་ཀྱང་བྱི་རྒྱུའི་ཁ་དོག་གི་སྟེང་དུ་སེར་པོ་འགོག་བྱས་པས་དེ་གཉིས་ཅིའི་
 ཕྱིར་མི་འགལ། གཞི་དེ་ལ་སྡེ་སེར་པོ་རྟགས་པའི་ཆད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སེར་པོར་མ་གྲུབ་པར་རྟགས་
 པས་དེ་ལ་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རྟག་མི་རྟག་ཀྱང་མི་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ།
 སྒྲ་ལ་མི་རྟག་པ་དེས་པའི་ཆད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲ་རྟག་པས་སྟོང་པར་རྟགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཡང་
 རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་མེད་དོ། །དེས་ན་ཐ་དད་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པ་ཉིད་འགལ་བའི་དོན་ཕྱོག་
 ཏུ། ཆད་མས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་ཡང་སྟེ། །ཞེས་པའི་སྐབས་སུ་བསྐྱབས་ཏེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་དུ་རྟགས་
 དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་བཀག་པའི་སྟོན་མས་འགལ་བ་དེས་པར་མཛད་དོ། །སྡེ་
 སེར་འགལ་བར་མི་འདོད་པ་ནི་རིགས་པའི་བརྟག་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བཟོད་པས་སྒྲོ་གྲོས་དང་ལྡན་
 པ་རྣམས་ཀྱིས་དབྱད་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་སྡེ་སེར་གྱི་སྟོན་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་དང་སྐྱར་བ་ལ་གསུམ། བཞེད་པ་དགོད་པ་དང་།
 དེ་རིགས་པས་སྐྱབ་པ་དང་། དེ་ལ་མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པའི་སྟོན་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྡེ་སེར་གྱི་སྟོན་
 དཔོན་དབྱིག་གཉིན་དང་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོ་ལ་སོགས་པ་དག་གིས་ཀྱང་དུ་མ་དང་འབྲེལ་བ་ཡང་ཡིན་
 ལ་ཆ་དུ་མས་སྟོང་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་འགོག་པར་མཛད་པ་ཡིན་ཏེ།
 བྱེ་བྲག་པས་ཡན་ལག་ཅན་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྤངས་ནས་ཡན་ལག་དུ་མ་ལ་ཁྱབ་པར་འདོད་
 པ་དང་། སྤྱི་ཆ་མེད་གཅིག་ཏུ་ཁས་སྤངས་ནས་གསལ་བ་དུ་མ་ལ་འཕྲོད་འདུ་འབྲེལ་བར་འདོད་པ་

1 ཞོལ། སོག་ ༡༩ བ ༩ གཙང་། སོག་ ༡༩ བ ༩ རྟག་མི་རྟག་ཡང་།

2 བསྐྱན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༤༧ སོག་ ༡༧༩ ཟླེང་། ༡༥

དགག་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སུ་རང་རྒྱུ་འཕེན་པའི་ཐལ་བའི་དོན་འདི་ཉིད་རྣམ་པ་དུ་མའི་སློན་ས་
ཉི་བར་བཀོད་པ་མཛད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཡན་ལག་དུ་མ་ལ་བྱབ་པ་དང་། ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་འགོག་
རྒྱས་པར་ཐལ། ཆ་མེད་ཀྱི་གཅིག་ཉིད་དང་དུ་མ་ལ་ཡོད་པ་ནི་འགལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། ཆ་
མེད་ཀྱི་གཅིག་དང་ཆ་དུ་མ་ལ་ཡོད་པ་གཉིས་ཐ་དད་ཆོས་གཉིས་ཀ་གཞི་མཐུན་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
པའི་བྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། བན་ཚུན་སྤངས་པའི་དངོས་སུ་འགལ་བའམ། བརྒྱད་པའི་འགལ་བ་དག་
ནི་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ཁས་སྤངས་པ་ཡིན་ན་གཞན་མ་བྱས་པའམ་རྟག་པ་
ལྟ་བུ་ཁས་སྤངས་པ་བཏང་བ་མེད་ན་བྱས་པ་ཁས་ལེན་པ་རིགས་པར་མེད་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རགས་པ་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྣམ་ཆ་མེད་ཁས་སྤངས་ན་ཁྱེད་རང་གི་བསྟན་
བཅོས་ཀྱིས་གཞོད་ལ་ཁས་མི་ལེན་ན་གཞི་ཆོས་ཅན་མ་བྱུབ་པས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་བྱུབ་པའི་སློན་
དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བྱེ་བྲག་པའི་ཡན་ལག་ཅན་གྱི་རྣམ་དང་སྤྱི་དོན་གཞན་སོགས་འགོག་པའི་ཆེ་
སངས་རྒྱས་པ་དང་བྱེ་བྲག་པ་གང་གི་ཡང་ལུང་གཞོད་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་བྱུབ་
པའི་མཐའ་ལུང་བྱིས་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་རྒྱ་མཆན་ལུང་དོན་ལ་དབྱེད་པའི་སྐབས་སུ་བབ་
པའི་ཆེ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ལུང་དོན་ལ་དབྱེད་པའི་ཆེ་ལུང་གཞོད་བྱེད་དུ་མི་
འཇུག་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ནི་ལུང་ཁས་སྤངས་པའི་རྗེས་སུ་ལུང་དོན་ལ་དབྱེད་དགོས་ན་ལུང་སྤར་
ཁས་སྤངས་ནས་བྱིས་ལུང་དོན་ལ་རྣམ་པར་དབྱེད་པ་མི་འཐད་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་དོན་སློས་པའི་དགོས་པ་ལ་གསུམ། དགོས་པ་དངོས་དང་། རྣམ་བཅད་ཀྱི་གནས་
དཔེར་བརྗོད་པ་དང་། དེ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་
མཆན་ཉིད་སྟོན་པའི་ཆོག་གི་ཟུར་དུ་དོན་ཞེས་སློས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཚུལ་གསུམ་
དོན་རང་མཆན་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་རྟོག་པས་སློ་བཏགས་པ་རྟགས་ཡང་དག་དུ་འདོད་པ་ཡང་
རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། འདི་ནི་ཚུལ་གསུམ་པོའི་རང་ལྟོག་རྟོག་
བཏགས་སུ་འདོད་པ་དང་། དོན་བྱེད་རྒྱས་སྟོང་ལྟ་བུའི་རྟགས་ཡང་དག་གི་གཞི་ལྟོག་རྟོག་བཏགས་
སུ་འདོད་པ་འགོག་པ་མ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོའམ་དངོས་མེད་གང་རྟགས་སུ་འགོད་ཀྱང་རུང་ཚུལ་

གསུམ་གྱི་གཞི་མཐར་རང་མཚན་ལ་འབྲེལ་བ་ཅན་མ་ཡིན་ན་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་
པས་རྟགས་ཡང་དག་ལ་དེ་ལྟ་བུ་གཅིག་དགོས་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན་སྐྱ་ནི་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་དང་མཐུན་པའི་རྟགས་
དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན། འམ་
སྟོས་པས་མི་རྟག་པ་ཡིན་ཏེ། རྟག་དེའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །གང་
རུང་གི་སྤྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ན། སྐྱ་རྟགས་བཏགས་པ་བ་ཡིན་པས་རྟགས་ཆོས་གྲུབ་ལ་མཐུན་
དཔེ་མཐུན་རྟགས་ཡིན་པས་རྗེས་འཇོ་གྲུབ་ཅིང་། མི་མཐུན་རྟགས་ལ་གཉིས་ཀ་མེད་པས་ལྟོག་
པའི་ཚུལ་ཡང་གྲུབ་པར་བསམས་པའོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། འདོད་པས་མ་བཞག་པའི་གང་རུང་གི་སྤྱི་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ་
དང་། འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་བཞག་པ་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ་དང་། དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
སྐྱབ་བྱེད་དགོད་པ་དང་། རྫོག་པའི་དཔེའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སྐྱེས་བུའི་འདོད་པས་བྱས་པར་
སྐྱབ་པ་དང་། འདོད་པས་མ་བྱས་པ་ལ་གཞོད་པ་བསྐྱན་པ་དང་། དངོས་པོའི་གནས་ལུགས་འདོད་
པ་ཅམ་གྱིས་བཞག་ཏུ་འགྱུར་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་རྟགས་དང་
མཐུན་རྟགས་གང་རུང་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་འདིར་གང་རུང་དེ་འདོད་པས་མ་བཞག་པར་དངོས་པོ་
ལ་ནི་སྐྱ་དང་བྱམ་པ་གཉིས་ལ་རྟགས་དང་མཐུན་རྟགས་གང་རུང་སྐྱ་དང་ནམ་མཁའ་གཉིས་ལ་
བསྐྱལ་བའི་ཚུལ་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འོན་ཀྱང་ཉེ་རིང་དེ་སྐྱ་བ་པོའི་བརྗོད་པར་འདོད་པས་
བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེ་རྟགས་དང་མཐུན་རྟགས་གང་རུང་
སྐྱ་དང་བྱམ་པ་ལ་བསྐྱལ་སྐྱ་དང་ནམ་མཁའ་གཉིས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་དངོས་པོའི་དབང་གིས་ཉེ་བར་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཅིག་ཤོས་ལ་ཐུན་མོང་དུ་འབྱུག་པ་དེ་བསྐྱལ་འདི་ལ་ཐུན་མོང་དུ་འབྱུག་
པ་དེ་ཉེ་བ་བརྗོད་འདོད་ཅམ་གྱིས་བཞག་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀའི་རྟགས་སྐྱབ་པ་ནི། རྟགས་གྲུབ་
པར་ཐལ། བརྗོད་འདོད་དེ་མེད་ན་བརྗོད་པར་འདོད་པ་གཅིག་ལ་ཉེ་བ་དང་། ཅིག་ཤོས་དག་གི་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༩ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༡༩ བ ༥ རྟགས་དེའི་ཕྱིར་

2 ཞོལ། ཤོག ༢༠ ན ༩ འདོད་པ་དེ་གཅིག་ལ་

བསྐྱལ་བ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། སྤར་བུམ་པ་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བརྗོད་ནས་ཡང་གཞན་དུ་བུམ་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བརྗོད་པར་འདོད་པས་གཞན་དུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ། བུམ་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པ་དེ་འདོད་པས་མ་བཞག་པར་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་ནམ་མཁའ་སྤར་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བརྗོད་ནས་ཡང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བྱེད་འདོད་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ནམ་མཁའ་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པ་དེ་འདོད་པས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་དངོས་པོའི་དབང་གིས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རོན་ནི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་སྒྲོག་པ་དེས་ཤིང་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་རྗེས་འགྲོ་དེས་དགོས་པས་དུས་ནམ་ཡང་ནམ་མཁའ་མཐུན་ཕྱོགས་དང་བུམ་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་ལ། སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་དགོས་པས་བུམ་པ་མཐུན་ཕྱོགས་དང་ནམ་མཁའ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་དོ། །གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཆོད་གཞི་དང་དཔེ་གཉིས་དང་གསུམ་ག་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀར་འགྱུར་དགོས་སོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། སྤྱིའི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་དེ་སྐྱ་ལ་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཕྱོགས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་དེ་གཞི་གཅིག་ལ་དུས་ཅིག་ཅར་ཉེ་བ་དང་རིང་བ་གཉིས་ཀ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་འགལ་བ་གཞི་མཐུན་དུ་བསྟུ་བར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དཔེ་གཉིས་དང་ཆོད་གཞི་ལ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་ཉེ་བའང་ཡིན་བསྐྱལ་བའང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་དུ་འགྱུར་དགོས་ན་དེ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། རི་རྐྱད་བཤད་པའི་རྟགས་དེ་ལྟར་སྤང་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་བུམ་པ་ལ་ཉེ་བ་དང་ནམ་མཁའ་ལ་བསྐྱལ་བའི་ཆོས་འདི་དག་ནི་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་བར་བྱེད་པ་པོའི་འདོད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། སྐྱེས་བུའི་འདོད་པ་དེ་ནི་དངོས་པོ་དང་མཐུན་པ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་

མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱོགས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་དེ་ལས་ནི་སྐྱེ་ལ་རྟག་པའམ་མི་རྟག་
པའི་དོན་མི་འགྲུབ་སྟེ། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་དག་ལ་མཐུན་དཔེ་དང་མི་མཐུན་དཔེ་ལ་ཉེ་བ་དང་
བསྐྱལ་བར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། འོན་རྣམ་པར་བརྟག་པའི་སྤྱི་གོ་བྱེད་དུ་གཏན་ནས་མི་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན།
གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་མི་སྤྲིད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་རུང་གི་སྤྱི་ཆོས་འགའ་ཞིག་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་
གསུམ་དུ་འགྱུར་བ་གང་ཞིག་ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་ན་ནི་གོ་བྱེད་ཡང་དག་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན་གཞི་འགའ་ཞིག་དུ་བ་ལང་དེ་དང་འབྲ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་རྩ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཆོས་མཐུན་པ་
མཐོང་ནས་བ་ལང་དང་བ་མེན་གང་དུ་ཡང་མ་དེས་ཤིང་དེ་གཉིས་ལ་ཡོད་ཅིང་གཞན་ལ་མེད་པའི་
རྩ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཆོས་མཐུན་འགའ་ཞིག་མཐོང་བའི་མགོ་བོ་ཅིག་པའི་པག་དུ་སོང་བའི་གོང་
བྱ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། རྩ་ཅན་ཡིན་ཏེ། བ་ལང་དང་བ་མེན་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བརྗོད་འདོད་ཡོད་པ་ཅམ་ལས་ཞེས་དོན་མི་འགྲུབ་པ་དང་། དེས་
རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །དང་པོ་ནི། སྤར་བཞོད་པའི་རྟགས་དེ་སྐྱེ་རྟག་སྟེ། རྟག་པར་
ངས་¹བརྗོད་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་དུ་སོང་བས་སོ། །དེ་ལྟར་སོང་མོད་དེ་ལས་ཅིར་
འགྱུར་ཞེ་ན། ཅི་སྟེ་ཡང་ངས་སྐྱེ་རྟག་པ་དེ་ལྟར་བརྗོད་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྐྱེ་བ་དེའི་ཆོ།
ཆོག་དེ་ལས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་ཞེན་དོན་གྱིས་སྟོང་བའི་བརྗོད་པར་འདོད་
པ་ཅམ་ཞིག་འགྲུབ་ཀྱི་ཞེན་དོན་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤར་པ་དང་འབྲེལ་བ་དེས་ཀྱི་བྱི་མ་དང་
འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱི་མ་དེར་ཐལ། སྐྱེས་བྱ་དེའི་འདོད་པ་ནི་འདོད་བྱའི་དངོས་པོ་ལ་
རི་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་འཇུག་པར་དེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་འདི་ལྟར་སྐྱེས་བྱའི་འདོད་པ་
འདོད་བྱ་དོན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྐྱེས་བྱའི་འདོད་པ་ཡོད་ན་འདོད་བྱ་དོན་
གྱི་དངོས་པོ་ཡོད་པའི་བྲུབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འདོད་བྱ་གང་ལ་སྐྱེས་བྱ་དེའི་འདོད་པ་
ཡོད་པ་དེར་འདོད་བྱའི་དངོས་པོ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དེ་ལྟར་ནི་བལྟ་བར་རུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

1 ཞེས། ཤོག 37 བ 9 གཙང་། ཤོག 37 ན 6 རྟག་པར་དེས་

གཉིས་པ་ནི། རྩེས་བྱའི་འདོད་པ་འདོད་བྱ་དོན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་འབྱུང་བར་བསྟན་པ་
འདིས་ནི་ཚམས་ཅན། སྤྱི་མི་རྟག་སྟེ་མི་རྟག་པར་ངས་ཁས་སྦྱངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་
པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དང་། རྩེན་སོགས་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་
ལུང་ལས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་བཞེད་པ་ཡང་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྦྱང་དུ་བཤད་པ་
ཡིན་ཏེ། དེ་དག་ཀྱང་འདོད་པ་ཚམས་གྱིས་རྟགས་སུ་ཁས་སྦྱངས་པ་གང་ཞིག ། རྩེས་བྱའི་འདོད་པ་
འདོད་བྱ་དོན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་འབྱུང་བར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། འདོད་པས་བྱས་པ་བསལ་མོད་ལུང་
ལས་བྱུང་བ་ཇི་ལྟར་བསལ་ཞེ་ན། ཕྱི་མ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ཡང་བསལ་བར་ཐལ། ལུང་གི་
ཆེག་ནི་སྤྱི་བ་པོའི་འདོད་པ་ཚམས་གྱིས་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། དོན་རང་མཚན་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་རྟག་པ་ཚམས་དང་། ལུང་དེས་བྱས་
པ་ནི་འདོད་བྱ་དོན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་འབྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་རྟག་པས་སྦྱོ་འདོགས་པར་བྱེད་པ་པོ་
དང་ལུང་དག་བྱེད་པ་པོའི་འདོད་པ་ཚམས་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། ལྟར་བར་ཐལ། འདོད་བྱའི་
དངོས་པོ་འང་རྩེས་བྱའི་འདོད་པ་དང་མཐུན་པ་ལས་གཞན་དུ་ཡོད་སྟེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ནི་
བསྟུ་བའི་ཆེགས་སུ་བཅད་པའོ།

གཉིས་པ་རབ་གསལ་བྱེད་རྒྱས་བཤད་ལ་གསུམ། མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཆེག་གིས་ཕྱོགས་ཆེག་
སྦྱབ་ངག་གི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་ཚུལ་དང་། ཕྱོགས་ཆེག་སྦྱབ་ངག་གི་ཡན་ལག་མ་
ཡིན་པར་སྦྱབ་པ་དང་། ཕྱོགས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དགོས་པ་མེད་པའོ། ། དང་པོ་ནི། བསྦྱབ་བྱ་དང་
སྦྱབ་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཚོལ་བ་རང་གིས་མཐོང་བར་བྱེད་པར་མེད་པ་ལ་རང་གིས་མཐོང་བའི་སྦྱས་སྦྱབ་
བྱེད་འབའ་ཞིག་བཟུང་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་སྟོན་པའི་ཆེག་
གིས་དོན་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆེག་ནི་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་བརྗོད་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བཤད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལྟག་ཆད་དང་བལ་བར་སྟོན་པར་བྱེད་
པའི་ཡན་ལག་གཉིས་ལྟན་གྱི་ངག་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་གསུམ་
མ་བྱུང་ན་ཕྱོགས་བརྗོད་ཀྱང་རྣམས་པ་མེད་ལ། ཚུལ་གསུམ་བྱུང་ན་ཕྱོགས་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་པ་

1 ཞོལ། ཞོག ༡༢ ན ༩ གཅོང་། ཞོག ༡༢ ན ༩ ཡན་ལག་མ་ཡིན་ན་

མེད་པས་གཞན་དག་ཕྱོགས་ཆེག་སྐྱབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཇི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་ཕྱོགས་བརྗོད་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་བརྗོད་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ཕྱོགས་ཆེག་སྐྱབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ཆེག་སྐྱབ་བྱེད་མཆན་ཉིད་པ་དང་བཏགས་པ་བ་གང་ཏུ་ཡང་མི་རུང་སྟེ། དངོས་སམ་བརྒྱུད་པས་ཕྱོགས་ཆེག་དེ་ལས་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་ཤིང་གྲུབ་པ་རྗེས་དཔག་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཕྱོགས་ཆེག་དང་རྟགས་ཆེག་དངོས་སུ་སྐྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་མཚུངས་པ་དང་། ཕྱོགས་ཆེག་དངོས་སུ་སྐྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་པ་ཕྱོང་བས་གྲུབ་པ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་བཏགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་མེད་མི་མཚུངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་བརྗོད་པ་དང་གཏན་ཆེགས་བརྗོད་པའི་ཆེག་ཆོས་ཅན། དེ་ཤིག་དངོས་སུ་ནི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྒྱས་པ་མེད་དེ། བསྐྱབ་བྱ་དང་འབྲེལ་བ་དེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སྐོག་གྱུར་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་ཆེ་རྒྱབ་ཕྱི་དོན་གྱིས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་རྒྱབ་བྱེད་གྱི་དོན་རྟོགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་ལས་ཉེ་རང་གི་དོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་ཕྱོགས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པར་གནས་པ་མ་ཡིན་ཉེ། བསྐྱབ་བྱ་དངོས་སུ་སྐྱབ་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། རྒྱས་པའི་དོན་ཉིད་གྱིས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་མི་རྟག་པའི་དོན་གོ་བར་བྱེད་དེ། མི་རྟག་པ་ལ་འཁྲུལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་དང་གཏན་ཆེགས་བརྗོད་པ་ནི་ཆོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པ་དངོས་སུ་སྐྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་ཉེ། འབྲེལ་བ་དེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཉིད་དོན་བསྐྱས་པ་ནི། ཕྱོགས་དང་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་ཆེག་ཆོས་ཅན། རང་གི་དོ་བོ་ཉིད་གྱིས་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་ནི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཉེ། ཕྱོགས་དངོས་སུ་སྐྱབ་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆེག་སྐྱ་མི་རྟག་པ་དངོས་སུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཉེ། དེ་ལས་ནི་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་དོན་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བར་མཐོང་གི་དེས་པ་འདེན་པ་མ་ཡིན་པར་ཕྱོང་བས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་ཐེ་ཆོས་ཟ་ནས་ཇིས་པ་ན། སྐོལ་བས་མི་རྟག་ཅེས་

བརྗོད་པའི་ཆེ་མོངས་པ་ལ་དེས་པ་རྣམ་སྒྲ་འདེན་པ་མིད་ཀྱང་ཕྱི་ཚོལ་ཉོག་ལྡན་ལ་ཐེ་ཆོམ་དེ་ཉིད་
ལས་མ་འདས་པའི་དོན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆེག་ཆོས་ཅན། བརྒྱད་པ་ཡིས་ཀྱང་སྐྱ་མི་
རྟག་པ་སྐྱབ་པའི་རྒྱས་པ་མེད་དེ། བསྐྱབ་བྱ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་ཁྱབ་པ་ནི་གཞུང་
སྐྱ་མ་ལ་བརྟེན་ནས་དེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆེགས་
བརྗོད་པའི་ཆེག་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་པའི་རྒྱས་པ་མེད་ཀྱང་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་སྐྱབ་
བྱེད་དུ་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་རྒྱས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་སྟོན་བྱེད་
ཀྱི་ལྷག་ཆད་དང་བྲལ་པའི་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཉིད་བཤད་པ་ནི། ཆོས་སྐྱ་མ་ལ་བརྒྱད་པས་ཀྱང་
སྐྱ་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བཤད་
མ་ཐག་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་ཆེག་ནི་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་སྐྱ་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་པའི་རྒྱས་པ་མེད་ཀྱང་
སྐྱབ་པར་བྱེད་པར་ཉེ་བར་བཏགས་ནས་འདོད་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་པའི་རྒྱས་པ་ཅན་ཚུལ་
གསུམ་པའི་རྟགས་རྗོད་པར་བྱེད་པ་ལ་ལྷག་ཆད་དང་བྲལ་པའི་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་རྟགས་
ཆེག་བརྒྱད་ནས་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་དུ་འདོད་པ་མི་རིགས་ཏེ། བྱད་ཤིང་གིས་མེད་དང་དུ་བ་བསྐྱེད་པ་
རྣམ་འདི་ལ་བྱར་མེད་དེ། ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་ཀྱི་རྟགས་གཏན་ཆེགས་བརྗོད་པའི་ཆེག་གིས་དངོས་
སྐྱ་སྐྱབ་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

བརྒྱད་པའི་ཚུལ་གཞན་ཡང་མི་འཐད་ལ། བརྒྱད་པ་ཡིས་ཀྱང་རྒྱས་པ་མེད། །ཅེས་པའི་
ཆེག་གི་རྒྱས་པས་རྟགས་ཆེག་བརྒྱད་ནས་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་འཕེན་པར་བྱེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ནི་ཕྱོགས་ཆེག་ལ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། བཏགས་པའི་དགོས་པ་ཡང་མེད་པར་
སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །གཏན་ཆེགས་ཀྱི་ཆེག་གིས་ཚུལ་གསུམ་ལ་བྲན་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པས་སྐྱབ་བྱེད་
ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཚུལ་གསུམ་ལ་བྲན་པ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཅི། ཚུལ་གསུམ་དེས་ཟེན་མ་བརྗོད་
པ་ལ་བར་བར་དུ་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་ཆེག་བརྗོད་པས་ཚུལ་གསུམ་ཀྱི་དོན་སྤྱི་ཤར་ནས་བྲན་པར་བྱེད་
པ་ལ་ཟེར་རམ། ཚུལ་གསུམ་དེས་ཟེན་བར་དུ་བརྗོད་ནས་ཆེག་གིས་བྲན་པར་བྱེད་པ་ལ་ཟེར། དང་

1 བསྐྱབ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༤༦ ཞོག ༥༦༥ ཟླ་དང་། ༡༩

པོ་ལྟར་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་ངེས་ཟིན་མ་བཟེད་པ་ལ་སྟོགས་ཀྱི་ཆོག་པར་བར་དུ་བཟོད་པ་ལས་བྲལ་
 པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། སྟོགས་ཆོག་གྲང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ། །གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཡང་མཚུངས་ཏེ།
 ལྟར་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ངེས་ཟིན་བར་དུ་བཟེད་པ་སྟོགས་ཆོག་ལ་བརྟེན་ནས་བྲལ་པ་མི་སྲིད་པ་སྟུས་གྲང་
 བཟོད་མི་རྣམས་པའི་ཕྱིར་རོ། །མི་མཚུངས་ཏེ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་བཟེད་པ་བྲལ་པ་ཡང་ཚུལ་གསུམ་བྲལ་པ་
 ལ་བཟོས་པས་དེའི་མཐུ་ཡིན་གྱི་སྟོགས་ཆོག་གི་མཐུ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཚུལ་གསུམ་བཟེད་པ་
 བྲལ་པ་ཡང་ཚུལ་གསུམ་སྐྱབ་བྱེད་ལྟོས་མེད་དང་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ལ་སོགས་པ་བྲལ་པའི་མཐུ་
 ཡིན་གྱི། རྟགས་ཆོག་གི་མཐུ་མ་ཡིན་པར་ཀྱང་ནས་མཚུངས་སོ།།

འོ་ན་འདིར་སྟོགས་ཆོག་དང་རྟགས་ཆོག་གཉིས་ལ་བྱེད་པར་དེ་ཙམ་བྱེ་བ་ཇི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་
 བ། རྟོག་གྱུར་གོ་བྱེད་གྱི་རྟགས་ནམས་ནི་གཞུགས་ལ་སྒྲོན་མེ་བཞིན་དུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་
 ལ། སྟོགས་ཆོག་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ན། ཚུལ་དེ་ལྟར་འགྱུར་དགོས་ཏེ། ཆོག་དོན་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་
 སྟོན་དུ་སོང་བ་ནི་མེད་སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ཆོག་ཐོས་པ་ཙམ་གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཆད་མའི་ཡུལ་དུ་
 འགྱུར་པའི་ཕྱིར། ཆོག་ཙམ་གྱིས་གོ་བར་རུས་ན། སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་གང་ཟག་གིས་བྲིས་
 པ་ན་སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་བཟོད་པ་ཙམ་མ་གཏོགས་སྐྱབ་བྱེད་གཞན་ཡང་མ་བཟོད་པར་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཆད་
 མའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་ན། སྐྱའི་སྟེང་དུ་མི་རྟག་པ་གོ་བ་མི་རྟག་པ་ལས་ཕྱོག་པ་གཞན་དུ་གྱུར་པའི་དོན་
 ཆོས་གཅིག་ལྟོ་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་དགོས་པས་སྐྱ་རང་ཉིད་ལྟོ་ཡུལ་དུ་སོང་བས་རང་
 ཉིད་མི་རྟག་པར་གོ་བར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཉན་ཤེས་གྱིས་སྐྱ་ཐོས་ཙམ་གྱིས་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པར་
 འགྱུར་རོ། །དེས་ན་རྟོག་གྱུར་རྟོགས་པ་ཚུལ་གསུམ་ངེས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ལ་བཟོས་ལ། མ་བཟེད་
 བ་ནི། དེ་མ་ཟག་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དམིགས་པའི་རྟོགས་པ་སྐྱེ་ལ་བཟེད་པ་བྲལ་དུ་བྱུང་ན་ནི་ཚུལ་གསུམ་
 སྟོན་པའི་ཆོག་ལ་བརྟེན་ནས་བྲལ་པར་བྱེད་རུས་ལ། སྟོར་བ་རྟོར་གཅིག་པའི་རྟགས་དང་བསྐྱབ་བྱ་
 གཉིས་སྐྱབ་བྱེད་ངེས་པ་ལ་བཟོས་ནས་བསྐྱབ་བྱ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱབ་བྱེད་ངེས་པ་སྟོན་
 དུ་མ་སོང་ན་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བའི་རུས་པ་མེད་པས་སྟོགས་ཆོག་སྐྱབ་དག་གི་ཡན་ལག་དུ་འདོད་པ་ནི།
 དོགས་པའི་གནས་མེད་པའི་ཆོད་ཙམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྟོགས་ཆོག་གིས་རྟགས་ཆོག་འཇུག་པའི་རྟེན་བྱེད་པས་སྐྱབ་

ངག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། གཏན་ཆེགས་ཀྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་སྟོན་པས་
 སྐྱབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་
 བེ། ཉགས་ཆེག་དེ་ཚུལ་གསུམ་ཅན་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་སྐྱབ་བྱེད་དུ་གདགས་སུ་བྱང་ན་ཕྱོགས་
 ཆེག་དེ་ལས་ཀྱང་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་ཆེག་འཇུག་ལ། དེ་ལས་ཅན་ལས་དུ་འགྱུར་ལ། དེ་ལས་བསྐྱབ་
 བྱེད་ཕྱོགས་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཆེག་དེ་ཡང་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་པར་བྱས་པ་ཉིད་དོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་
 གསུམ། ཐེ་ཆོམ་སོགས་ཀྱང་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ཐལ་བ་དང་། དགག་བྱའི་ཆེག་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་
 ཡན་ལག་ཏུ་ཐལ་བ་དང་། བསྐྱབ་བྱེད་སྐྱབ་བྱས་དང་དེ་ལ་ཅན་པ་སྐྱེད་བྱེད་ངོས་བཟུང་བའོ། །དང་པོ་
 བེ། སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་གི་ཐེ་ཆོམ་དང་། ཞེས་འདོད་དང་། སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པའི་སྐབས་དེ་དག་ལ་ཡང་
 སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། སྐྱ་རྟག་གམ་མི་རྟག་གམ་སྐྱམ་པའི་ཐེ་ཆོམ་ལས་མཐའ་
 གཅིག་ཏུ་ཞེས་པར་འདོད་པ་སྐྱེ་བ་དང་དེ་ལས་སྐྱབ་བྱེད་འདི་བ་དང་དེ་ལས་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པའི་
 སྐབས་འཇུག་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བེ། སྐྱ་རྟག་ཅེས་པའི་ཆེག་དེ་ཡང་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་ཆེག་དེ་དང་ལྟན་ཅིག་
 བསྐྱབ་བྱེད་སྐྱབ་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྒྱལ་བས་གཞན་ལ་རྒྱལ་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་རྟག་ཅེས་
 མི་མཐུན་པ་དགག་བྱེད་བརྗོད་པའི་ཆེག་ལས་ཀྱང་ཕྱི་རྒྱལ་ཐེ་ཆོམ་ཐ་བ་ན་གཉན་པོ་གཏན་ཆེགས་
 ཀྱི་ཆེག་འཇུག་པ་མིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་བེ། རི་སྐྱད་བཤད་པ་ལྟར་ཁས་སྒྲངས་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར།
 ཕྱོགས་ཆེག་དང་རྟགས་ཆེག་གཉིས་ཀ་ལ་བསྐྱབ་བྱེད་སྐྱབ་པའི་བྱས་པ་མེད་དེ། རང་གི་ཡན་ལག་
 གི་དོན་བསྐྱབ་བྱེད་བྱུང་བའི་བྱས་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་གནས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཕྱོགས་ཆེག་ལ་ཚུལ་གསུམ་ལ་ཅན་པ་བསྐྱེད་པའི་བྱས་པ་ཡང་མེད་དེ། དེ་ལ་ཅན་པ་འཛོག་
 པར་བྱེད་པ་ནི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་ཆེག་དང་ཕྱོགས་ཆེག་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་གཏན་ཆེགས་དེའི་ཆེག་
 འབའ་ཞིག་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་ཀྱི་རྟགས་དེ་ཉིད་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་
 མཚན་ཉིད་པ་དང་། ཉགས་ཆེག་སྐྱབ་བྱེད་བཏགས་པ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚད་པ་དང་། དེའི་ལན་བཤད་ཟེན་ཅན་པར་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་བེ།

གཏན་ཆེགས་ཀྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་མ་བསྟན་ན་གང་ལ་གཏན་ཆེགས་འགོད་པ་ཡང་མི་ཤེས་
 ཤིང་ཐོག་འབབ་པ་ལྟར་གཏན་ཆེགས་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པས་ཕྱོགས་ཆེག་དེས་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་
 བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བརྒྱུད་ནས་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་ཅིང་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་ལུས་
 པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། ཉགས་ཆེག་འཇུག་པའི་རྒྱུན་བྱེད་པ་ལས་མ་འདས་ལ་ཉགས་ཆེག་
 འཇུག་པའི་རྒྱུན་བྱེད་པས་སྐྱབ་དག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ཙོད་པ་འདི་ལ་ཐེ་ཆོམ་
 སོགས་ཀྱང་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་ལན་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གཞན་ཡང་བྱས་པས་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གིས་
 ཕྱོགས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ན་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་མི་རྟོགས་པའི་སྟོན་མེད་
 པར་ཐལ། ཕྱོགས་དངོས་སུ་བསྟན་པ་དེ་མེད་ཀྱང་སྐྱ་མི་ཉག་པའོ་ཞེས་དོན་གྱིས་གོ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་
 རོ། །དེར་ཐལ། གང་ཅུང་ཟད་བྱས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་མི་ཉག་པ་ཡིན་ལ་སྐྱ་ཡང་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་བརྗོད་པས་ཀྱང་སྐྱ་མི་ཉག་པ་ཤུགས་ལ་བསྟན་པར་གོ་བའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ནི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་
 ཁྲབ་པ་གཉིས་གང་རུང་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཤུགས་ལ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ཚུལ་གསུམ་
 རྟོགས་པའི་ཤུགས་ལ་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་མངོན་སུམ་ཆད་མས་བྱུབ་པའི་
 ཉགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཕྱི་ཆོལ་དེ་ལ་གཞལ་བྱ་མངོན་གྱུར་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།

དོན་བསྐྱུས་པ་ནི། སྐྱ་མི་ཉག་པ་འདི་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་དེས་དངོས་
 སུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་དགོས་ལུས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། རྒྱ་
 མཆོད་དེས་ན་ཕྱོགས་ཆེག་སྐྱབ་དག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱབ་དག་ཡང་
 དག་གིས་ཕྱོགས་ནི་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་འགྱུར་པ་ལ་གོགས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡན་
 ལག་ལྔ་ལྔ་ན་དག་ཕྱོགས་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་ན་སྐྱབ་དག་ཡན་ལག་མ་ཆད་པའི་སྟོན་དུ་འདོད་པ་
 མི་རིགས་པར་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་ལས་ཚུལ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་མ་སྐྱས་ཤིང་མ་བསྟན་ན་སྐྱབ་
 དག་ཡང་དག་ཡན་ལག་མ་ཆད་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་གྱི་ཕྱོགས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཡང་སྟོན་དུ་མི་
 འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་པར་རིག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ཡན་ཆད་ཀྱིས་སྟོ་སྟོན་དང་དོན་
 སྟོན་དང་སྟོན་ཞུགས་པའི་དག་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་པ་བསལ་ནས་གཞན་དོན་རྗེས་

དཔག་གི་མཚན་ཉིད་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་པབ་བ་ཡིན་ནོ། །དོན་སྦྱོན་ཞུགས་པ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འགོད་
ན་སྦྱོན་ཞུགས་པ་ཡིན་མོད་ཀྱི། དོན་སྦྱོན་མ་ཞུགས་ཀྱང་ཚུལ་གསུམ་ཆོལ་བ་རང་གི་ཚད་མས་
མ་མཐོང་བར་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པ་ནི་ཕྱི་རྒྱུ་ཆེན་ལྷན་ལ་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཆེན་ཆེ་
ཤོས་སུ་གོ་བའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །དེ་འདྲའི་སྦྱོན་མ་ཞུགས་ན་དོན་སྦྱོན་ཞུགས་པ་མི་སྤྲོད་མོད་ཀྱི་
དོན་སྦྱོན་ཞུགས་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་པ་དག་གི་ལོག་ཏུ་དག་གི་པའི་ཆེད་དུ་དོན་སྦྱོན་
སེལ་བྱེད་བྱུང་དུ་སྦྱོས་སོ། །སྦྱོད་ནི་ཀྱི་སྦྱོན་གཉིས་ཀ་མ་ཞུགས་ཀྱང་བརྗོད་ཚུལ་ལ་མི་མཁས་ན་
ད་དུང་ཡན་ལག་གི་དབྱེད་པ་མ་དག་པས་ཚད་པའི་སྐྱབས་སུ་པམ་བ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། སྦྱོན་
སེལ་བྱེད་བྱུང་དུ་སྦྱོས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་སྦྱོན་པ་ན། རང་གིས་མཐོང་དོན་རབ་གསལ་
བྱེད། །ཅེས་སྦྱོས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་བྱབ་པ་གཉིས་གང་བྱང་དངོས་སུ་སྦྱོན་ཅིང་ཅིག་ཤོས་
ལྷགས་ལ་སྦྱོན་པ་སོགས་མ་སྦྱོས་ཀྱང་དོན་གྱིས་གོ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཕྱོགས་
དངོས་སུ་སྦྱོན་པ་དང་ཚུལ་གསུམ་གསལ་བར་མི་བྱེད་པ་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཀག་པ་ན་
གང་བྱས་པ་ཡིན་ན་མི་ཉག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན། སྦྱ་ཡང་བྱས་སོ་ཞེས་པ་ལྟ་
བུའི་བརྗོད་ཚུལ་ལས་གཞན་མི་བྱང་བར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །རང་གིས་མཐོང་བ་ཞེས་
སྦྱོས་པ་དོགས་པའི་གནས་ཤིན་ཏུ་ཆེ་བས་རྒྱས་པར་སྦྱོས་ལ་དེ་ཅམ་དུ་དོགས་པ་མི་ཆེ་བས་དོན་
ཞེས་སྦྱོས་པའི་དགོས་པ་བྱང་བྱང་བསྐྱུས་སོ། །འཆད་པར་འགྱུར་བའི་བསྐྱབ་བྱ་དང་ཕྱོགས་ཆོས་
ཀྱི་རབ་དབྱེ་ནི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་སྦྱོན་པ་འདི་ལས་འཕྲོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་
སྐྱབ་དག་གིས་དངོས་སུ་བསྐྱན་བྱ་མ་ཡིན་ན་བསྐྱན་བཅོས་སུ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བསྐྱན་པ་
དགོས་པ་མེད་སྟུང་པ་དང་། སྐྱབ་དག་གི་བསྐྱན་བྱའི་ཚུལ་ཀྱི་བརྗོད་ཚུལ་སོགས་རྒྱས་པར་གཏན་
ལ་འབེབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་བརྗོད་བྱ་དོན་ཀྱི་རང་བཞིན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ལྷགས་ལ་བསྐྱན་བྱ་དམ་
བཅའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དང་། དངོས་སུ་བསྐྱན་བྱ་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་སྦྱོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་

1 བསྐྱན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ། ༥༧ ཤོག ༤༠ ཟླ་ ༡༦

གྱི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱལ་ས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བསྟན་བཅས་
 སུ་བཤད་པ་དགོས་མེད་དུ་ཐལ་བའི་ཚྭ་བ་སྤང་བ་དང་། རྒྱལ་ས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ་དངོས་
 སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚྭ་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་ས་སྐྱབ་དག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་
 པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་འོ་¹ན་ད་ནི་སྐྱབ་དག་གི་མཆན་ཉིད་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་སྐྱབས་སུ་རྒྱལ་ས་
 ཀྱི་མཆན་ཉིད་བརྗོད་པར་མི་བྱ་བ་སྟེ་བརྗོད་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། རྒྱལ་ས་དེ་དངོས་སུ་བསྟན་
 པ་མེད་ན་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་བསྟན་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནས་སྐྱབ་དག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་མི་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། བསྟན་བཅས་སུ་རྒྱལ་ས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱ་བ་རིགས་པ་ཡིན་
 ཏེ། རྒྱལ་ས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་དེ་བརྗོད་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལོག་པར་རྟོག་
 པ་མཐོང་སྟེ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ཞེ་བས་འདོད་པའི་དག་ཏུ་མ་སྐྱབ་པ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པ་
 དང་ལུང་དོན་རྟག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཅན་ལ་སོགས་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་ལ་བསྐྱབ་བྱ་
 ཡང་དག་ཏུ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ལོག་པར་རྟོག་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒྱལ་ས་
 ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་དང་། གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ལ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་།
 རྒྱལ་ས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་བཅད་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཚྭ་
 བ་དོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱི་ཆོལ་གྱི་དོར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བར་འོས་པ་ཆོལ་བས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་བླངས་
 པ་ཞེས་པ་ནི་རིགས་སྟོན་པ་བཤད་པ་ལྟར་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་བསྐྱབ་
 ཏེ་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། རོ་བོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྔ་ཆང་བ་ཞེས་པ་ནི་ཆོད་མ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་ལས་
 འབྱུང་བ་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ཆོག་གི་ཟུར་བྱིན་པར་སྟོས་པ་ཅམ་མ་གཏོགས་
 དོན་ལྟོག་མི་འདྲ་བ་སོ་སོ་གཉིས་སུ་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྲ་མ་ལ་ཡང་ཕྱི་མའི་དོན་ཆང་བར་ཡོད་
 ཅིང་། དོན་དེ་ཉིད་བཤད་ན་ཕྱི་མ་ལྟར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོད་མ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་སུ་བསྟན་བྱ་
 པ་ཞེས་སྟོས་པ་ནི། རྒྱལ་ས་སྐྱབ་དག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་དངོས་སུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི།

1 ཆོལ། སྟོག་ ༡༧ ན ༡ མ་ཡིན་ན་འོན་ད་ནི་

2 ཆོལ། སྟོག་ ༡༧ ན ༣ མ་ཡིན་ནས་སྐྱབ་དག་

གཤམ་ཉེ་སྟོན་ན་ཡང་མཚན་ཉིད་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཡན་ལག་ལྔ་ལྟར་བྱ་བ་འདོད་པ་རིགས་པ་ཅན་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གི་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་ཆེད་དུ་སྟོས་སོ། །བསྟན་བཅས་སུ་དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་འཆད་པ་ན་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་ག་ལ་དགོས། སྐྱབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ལྟ་སྟོན་ན་ཞེས་བརྟག་པ་མཐའ་བཟུང་དུ་མཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱོགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་མཚན་ཉིད་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་གཅིག་དགོས་པར་རྟོགས་པ་ན་ཕྱོགས་སྐྱབ་ངག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་མི་རིགས་པ་ཡང་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་ལྟ་བུ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ན་གཞི་ཚས་ཅན་མ་གྲུབ་པས་བསྐྱབ་བྱར་མཚོན་པ་མི་འཐད་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་ན་དེ་ལ་ངོ་ཤེའི་དོན་སོགས་ཚས་ལྔ་ཆང་བ་མི་འཐད་པས་ཕྱོགས་ཚས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའི་མཚན་ཉིད་དེ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་དགོས་ཀྱི་ཕྱི་རྟོག་དེའི་ངོར། ངོ་ཤེའི་དོན་སོགས་ཚས་ལྔ་ཆང་བས་དེའི་ངོར་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཚད་མས་གྲུབ་ཟེན་གྱི་གང་ཟག་གཞན་གཅིག་གི་ངོར་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་སྟོན་དེ་དག་མེད་ལ། ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ན་གང་ཟག་མི་འབྲུག་སོ་སོ་ལ་མ་སྐྱར་ཡང་སྟོན་མེད་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་གྲུབ་ཟེན་མ་བཟུང་པའི་གང་ཟག་དེའི་ངོར་ངོ་ཤེའི་དོན་སོགས་ཚས་ལྔ་མ་ཆང་བའི་རྒྱ་མཚན་འི་བར་བྱའོ། །ངོ་ཤེའི་དོན་ནི་ཕྱི་རྟོག་གི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་དོན་ཡིན་ལ། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་ཕྱི་རྟོག་དེའི་ཚད་མས་གྲུབ་པས་སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་ཕྱི་རྟོག་གི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པ་ཕྱི་རྟོག་དེའི་ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་ཚད་མའི་ངོར་བྱམ་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཡོད་དམ་མེད།

དང་པོ་ལྟར་ན། བྱམ་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་བྱམ་མེད་གཞི་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ཉེ། ཚད་མའི་ངོར་བྱམ་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟེས་ན་ལན་ཅི་ཡོད། ཚད་མའི་ངོར་བྱམ་པ་གཞི་མ་གྲུབ་པ་ཡོད་ཀྱང་བྱམ་པ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་མི་དགོས་ཉེ། བྱམ་མེད་ཡོད་པ་དང་བྱམ་པ་ཡོད་པ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱར་མཚོན་དགོས་ཀྱི་ཕྱི་རྟོག་དེའི་ཚད་མའི་ངོར་སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་ཡོད་པ་དང་། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པ་ཡོད་པ་ལ་འགལ་

བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་ཡོད་པ་དང་། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་
 དོན་མེད་པ་ཡོད་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་དེའི་ཆད་མའི་ངོར་སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་
 ཚོགས་དོན་ཡོད་པ་དང་། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པ་ཡོད་
 པ་ལ་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་དེའི་ཆད་མས་གྲུབ་པ་དང་། སྐྱ་
 དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཆད་མས་གྲུབ་པ་འགལ་བ་མེད་
 པའི་ཕྱིར། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱར་
 སྐྱབ་དགོས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་དེའི་ཆད་མའི་ངོར་ངོ་བོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྷ་ཆང་ཡང་དེའི་ཆད་མའི་
 ངོར་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱར་
 མ་གྲུབ་ཅིང་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་ཐ་སྙད་ཀྱང་མ་ཐོགས་པའི་ཕྱིར། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱར་ཆད་
 མས་གྲུབ་ན། རྗེས་དཔག་སྐྱེས་ཐེན་པས་སོ། །དེའི་ངོར་ངོ་བོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྷ་ཆང་ན་དེའི་
 ངོར་གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱ་མིན་པ་འགལ་ལེ་ཟེར་བ་ནི། མཆོན་མཆོན་གྱི་རྣམ་དཔྱེ་ལ་སྔོངས་པར་
 ཟེར་རོ། །དེས་ན་སྤར་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་དེ་ལ་སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཚོགས་དོན་ཆད་མས་གྲུབ་
 ཐེན་ན་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་དེ་དང་འབྲས་ཏེ། དེའི་ངོར་སྐྱ་དང་མི་རྟག་
 པའི་ཚོགས་དོན་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་ཡང་དེ་བསྐྱབ་བྱར་སྐྱབ་དགོས་པ་ཅི་ཞིག་འགལ། དེའི་ངོར་སྐྱ་
 མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་དགོས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྐྱོ་གྲོས་ཀྱི་ཤེལ་ཅེ་མོ་སྤར་
 རོ་བ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་ཏུ་དབྱད་པར་བྱོལ།

གཉིས་པ་ནི། བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྒྲངས་པ། དམ་བཅའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་སྒྲོས་རིགས་ན་
 ཚོལ་བས་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་སྒྲངས་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་དུ་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་མི་
 བཞག་ཅེ་ན། ཤིན་ཏུ་མི་མཚུངས་ཏེ། དམ་བཅའ་ཚོལ་བའི་ཁས་སྒྲངས་ལ་བལྟོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚོལ་
 བས་ཁས་སྒྲངས་པས་ཚོལ་བའི་དམ་བཅའ་འགྱུར་གྱི། ཚོལ་བས་དམ་མ་བཅས་པ་ཚོལ་བའི་དམ་
 བཅའ་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཚོལ་བས་ཁས་མ་སྒྲངས་ཀྱང་ཚོལ་བའི་དམ་བཅའ་འགྱུར་ན། ཤེས་
 བྱ་མཐའ་དག་ཚོལ་བའི་དམ་བཅའ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཕྱི་ཚོལ་གྱི་ཆད་མས་ཀྱི་གྲུབ་བསལ་ཞུགས་

1 ཚོལ། ཤིག ༡༩ ན ༣ གྲུབ་པ་གསལ་ཞུགས་

མ་ཞུགས་བཅི་བའི་གཞི་ཡང་ཚོལ་བས་ཁས་ལྷངས་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ནོ། །རྟགས་ཡང་དག་གི་
 ཚུལ་གསུམ་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་ཚད་མས་མ་བྱུབ་ན་ནི། ཚོལ་བས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་ཀྱང་། ཕྱི་
 ཚོལ་གྱི་རོང་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་མི་རྒྱས་ལ། དེ་ཚད་མས་བྱུབ་ན་ནི་ཚོལ་བས་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་
 ཏུ་མི་འདོད་ཀྱང་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་རོང་རྗེས་དཔག་བསྐྱེད་རྒྱས་བས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་གྱི་
 ཟུར་དུ་ཚོལ་བའི་ཁས་ལྷངས་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞན་
 ཡང་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་ཚད་མས་མ་བྱུབ་ན། ཚོལ་བའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལྷངས་
 ཀྱང་ཚོལ་བ་ལ་སྤྲོད་འབྱེད་ཡང་དག་འདུག་ལ། ཚོལ་བས་ཁས་ལྷངས་ཤིང་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་མ་བྱུབ་
 པ་དམ་བཅའི་ཡོན་ཏན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། རོ་བོའི་དོན་ནི། སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་དེའི་ཚད་མས་མ་དེས་པ་དང་། ཁོ་
 བའི་དོན་ནི། ཚོལ་བས་དཔག་བྱར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མ་བཟུང་བའོ། །རང་ཉིད་ཀྱི་
 དོན་ནི། བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་ཡིན་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་མ་བྱས་པར་སྐབས་ཀྱི་ཚོལ་བ་
 དེས་འདོད་བའོ། །འདོད་པའི་དོན་ནི། དག་ཏུ་སྤྲོས་སམ་མ་སྤྲོས་ཀྱང་རུང་རྟགས་ཀྱི་དཔག་བྱར་
 འདོད་བའོ། །མ་བསལ་བ་ནི་ཚོལ་བས་དཔག་པར་འདོད་པ་ལ་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་ཚད་མའི་བསལ་བ་
 མ་ཞུགས་བའོ། །དེ་ཡང་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བ་དང་ལོག་རྟོག་སེལ་བ་གཉིས་སུ་འདུས་ཏེ།
 གཅད་བྱ་རིགས་མི་མཐུན་ལ་གཉིས་ཡོད་པས་ཚོལ་བས་ཕྱོགས་སུ་མ་བཟུང་བ་དང་། བཟུང་
 ཡང་བྱུབ་བསལ་གང་རུང་ཞུགས་བའོ། །དང་པོ་ནི་འདོད་པས་གཅོད་ལ། ཕྱི་མ་གཉིས་ནི་རོ་བོ་
 དང་མ་བསལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་གཅོད་དོ། །གཅད་བྱ་ལོག་རྟོག་ལ་ཡང་གཉིས་ཏེ། སྤྲོ་ནས་མཁའི་
 ཡོན་ཏན་ལྟ་བུ་ཚོལ་བས་དཔག་འདོད་མེད་ཀྱང་རང་གིས་སྤང་ཚད་མར་ཁས་ལྷངས་པའི་བསྟན་
 བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་ཡིན་པས་ཅོད་པའི་ཆེ་ཡང་དེ་དང་མི་འགལ་བ་གཅིག་བསྐྱབ་བྱུར་བྱེད་
 དགོས་སྟེ་ཚོལ་བའི་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་ཆེད་དུ་རང་ཉིད་སྟོས་སོ། །འདི་བཤད་པའི་གཞི་ཤིན་ཏུ་ཆེ་
 ཞིང་རྟོགས་པར་ཤིན་ཏུ་དཀའ་ལ་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ཀྱང་ལེགས་པར་གོ་བ་ཤིན་ཏུ་ཅུང་བའི་གནས་སུ་
 སྤང་ལ། གཞུང་ལུགས་འདི་དག་ལ་རིང་དུ་འདྲིས་པར་བྱས་པ་དག་ཀྱང་ཕྱོགས་སུ་མའི་གསེབ་ཏུ་
 ཞུགས་པ་ཤིན་ཏུ་སྤང་བས་ལོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །ད་ལྟ་ཚོལ་བས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཞོད་པ་ཕྱི་

ཚོལ་གྱིས་མ་བྱལ་ན་ཚོལ་བས་སྐྱབ་དགོས་པས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཞོད་བཞིན་པའི་ཆེ་ཡང་བསྐྱབ་བྱར་གཟུང་དགོས་སམ་སྐྱམ་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ཁོ་ནའི་ཆོག་སྒྲོས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱོམས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཆད་མ་མདོའི་ཆོག་དགོད་པ་དང་། དེའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལོག་རྟོག་དགག་པའི་དགོས་པ་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་བྱོམས་ཡང་དག་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་གང་ཡང་བྱང་བ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་ཏུ་བཤད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱའི་ངོ་པོ་ཁོ་ནར་ཚོལ་བ་རང་ཉིད་འདོད་པ་དང་བྱི་ཚོལ་གྱི་ཆད་མས་མ་བསལ་བའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཡོངས་གཅོད་གྱི་དགོས་པ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། རྣམ་པར་གཅད་བྱ་ངོས་བཟུང་ནས་དེ་བསལ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱོམས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་ཆོས་ཅན། རང་གི་ངོ་པོ་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་ཆོག་སྒྲོས་དོན་ལྟ་བུ་བྱོམས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་སྐབས་གྱི་བྱི་ཚོལ་གྱི་ཆད་མས་མ་བྱལ་བ་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་གྱི་བྱར་སྤྱི་བྱི་ལོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་སྤྱར་ཏེ། ཆོག་མཐོང་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ལ་ཚོལ་བས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཞོད་བཞིན་པ་མིན་པ་གཅིག་དགོས་ཞེས་དང་། འདོད་པ་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ལ་དོན་གྱིས་ཏེ་ཞེ་བས་བསྐྱབ་བྱར་བརྗོད་པ་གཅིག་དགོས་སོ་ཞེས་དང་། རང་ཉིད་གྱི་ཆོག་སྒྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ལ་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་ཡིན་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་མ་བྱས་པར་ཅོད་པའི་སྐབས་གྱི་ཚོལ་བས་ཁས་སྒྲུངས་པ་གཅིག་གཟུང་ངོ་ཞེས་རིག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། སྐབས་འདིར་ཆོག་བཞིས་ཡོངས་གཅོད་སྟོན་ཚུལ་ཅན་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ལོག་ཏུ་མ་བསལ་བ་རྒྱས་པར་འཆད་པས་མ་བཤད་དོ་ཟེར་བ་ནི་མི་འཐད་དེ། འདོད་པ་དང་རང་ཉིད་ལ་ཡང་མཚུངས་པས་སོ། །དེས་ན་འདིར་ནི་མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་འཇུག་མི་འཇུག་དཔྱེད་པ་ཡིན་ལ། མཚན་གཞི་ལ་ཆད་བསལ་ཞུགས་ན་དེ་ལ་མཚན་ཉིད་འཇུག་མི་འཇུག་དཔྱེད་མི་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །ལོ་ན་ངོ་པོའི་ཆོག་ལ་ཡང་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། ཆད་མས་བྱལ་བ་ཞིག་བསྐྱབ་བྱར་བྱེད་པ་

ལ་ནི་མཚན་གཞི་ལ་ཚད་མས་བསལ་བ་བསྟན་ས་མེད་པས་དེ་ལ་མཚན་ཉིད་འབྱུག་མི་འབྱུག་
དབྱེད་དགོས་པས་མི་མཚུངས་སོ། །དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཚད་མ་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསལ་
བ་ཞིག་དགོས་པས་ཚད་མ་མདོར་མ་བསལ་བ་སྟོས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་ཕྱོགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་ངོ་བོ་སྟོས་པ་ལ་དགོས་
པ་ཡོད་དེ། སྤྱི་དང་མི་རྟག་པའི་ཆོག་སྟོན་ལྟ་བུ་ཕྱོགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལ་ཕྱི་ཆོལ་གྱི་ཚད་
མས་བྱ་བ་ཟེན་པ་དཔེར་ན་སྤྱི་ནི་མཉན་པར་བྱའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་གཅིག་དགོས་སོ་ཞེས་
ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོག་ཕྱད་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ལ་ཕྱི་
ཆོལ་གྱིས་མ་བྱ་བ་ཀྱང་ཆོལ་བས་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་དཔེར་ན་མ་བྱ་བ་པའི་གཏན་
ཆོག་སྟོན་དང་དཔེ་དག་ཏུ་བཞོད་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་གཅིག་དགོས་སོ། །ཞེས་དང་། འདོད་པ་སྟོས་
པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ལ་ཆོད་པའི་སྐབས་ཀྱི་ཉེན་ཞེ་བས་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་
ཅིང་སྦྱས་ཆོས་ཅམ་མ་ཡིན་པ་གཅིག་དགོས་སོ་ཞེས་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་
ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ལ་སྤྱི་བསྟན་བཅོས་ཁས་སྤངས་ཀྱང་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་
པ་བསྐྱབ་བྱར་གཟུང་བ་མེད་ན་ཆོལ་པའི་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མི་འབྱུང་བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཆོལ་
བས་ཁས་སྤངས་པ་མ་ཡིན་པ་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་བསལ་བ་ཞིག་དགོས་སོ་ཞེས་ཤེས་
པར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འདོད་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རང་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་།
མ་བསལ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །ངོ་བོ་ལོག་རྟོག་གི་གནས་ཉུང་བས་དེ་ལ་རྒྱས་བཤད་མེད་ལ།
ངེས་གཟུང་རང་ཉིད་ཀྱི་ཞར་ལ་བསྐྱས་ནས་སྟོན་པས་རྒྱས་བཤད་དོན་ཚན་གསུམ་དུ་བསྐྱས་པས་
ཆོག་པ་ཡིན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དག་ཏུ་མ་སྦྱས་ཀྱང་ཞེ་འདོད་བསྐྱབ་བྱར་རྟོགས་པའི་དཔེ་དང་།
འདོད་པ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དག་ཏུ་
མ་སྦྱས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་བ་དེ་ནི་སྦྱས་མ་ཟེན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་ཉན་ཤེས་
གིས་མ་ཐོས་ན་སྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྒྱ་མཚན་གང་ལས་རྟོགས་ཤིང་།

གཉིས་པ་ནི། བྱངས་ཅན་གྱིས་སངས་རྒྱས་པ་ལ་མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་

བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པའི་ཆེ་འདུས་ཤིང་བསགས་པ་དེ་ཆོས་ཅན། མིག་སྟགས་བདག་དོན་བྱེད་པ་དེ་དག་ཏུ་དངོས་སུ་མ་སྦྱས་ཀྱང་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་མི་རྟོགས་པའི་སྦྱོན་མེད་དེ། དེ་དག་ཏུ་དངོས་སུ་མ་སྦྱས་ཀྱང་སངས་རྒྱས་པ་དང་གངས་ཅན་པ་གཉིས་བདག་ཡོད་མེད་ཅོད་པའི་སྐབས་སུ། སངས་རྒྱས་པ་ལ་གངས་ཅན་གྱིས་མིག་སྟགས་བདག་རྟག་པའི་དོན་བྱེད་པ་དེ་འབྲུག་པའི་ཆེད་དུ་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཁྱོད་བཀོད་པའི་སྐབས་ཀྱིས་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སངས་རྒྱས་པས་མིག་ལ་སྟགས་པ་འདུས་ཤིང་བསགས་པ་རྣམས་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཡིན་པ་གྲུབ་པ་ན་འོས་མེད་ཀྱི་རིགས་པས་བདག་གི་དོན་ཉིད་བྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ། མིག་སྟགས་ཆོས་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དེ་ཞེས་བཀོད་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་ཡང་མིག་སྟགས་བདག་དོན་བྱེད་པ་དེ་དག་ཏུ་མ་སྦྱས་ཀྱང་རྟགས་དེའི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེ་མ་སྦྱས་ཀྱང་དེ་འབྲུག་པའི་ཆེད་དུ་གངས་ཅན་གྱིས་རྟགས་དེ་བཀོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྒྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་སྦྱོས་པའི་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་དང་། འདོད་པ་སྦྱོས་པའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་སྦྱོན་པའི་བྱར་དུ་འདོད་པ་སྦྱོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ནི་དག་ཏུ་མ་སྦྱས་སུ་ཟེན་ཀྱང་ཆོལ་བའི་དམ་བཅར་ཞེ་བས་འདོད་པས་བྱབ་པའི་སྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་སྦྱོས་པའི་ཕྱིར། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཆོལ་བའི་ཞེ་འདོད་བསྐྱབ་བྱར་གཟུང་བའི་ཚུལ་དང་། རྒྱས་ཅམ་ཁོ་ན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་ལ་གཞོད་པ་བསྟན་པ་དང་། ཞར་ལ་རྒྱང་པན་གྱི་གཉིས་བཅས་ཀྱི་སྦྱར་བའང་སྦྱོན་མེད་ཡིན་པ་ཁེགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གངས་ཅན་གྱིས་སངས་རྒྱས་པ་ལ་མིག་སྟགས་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མལ་ཆ་དང་སྟན་ལ་སྟགས་པའི་ཡན་ལག་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཅོད་གཞིའི་སྤྱི་དུ་ཆོས་ཀྱི་དོན་པོ་ལ་གཞོད་པ་འབབ་པ་དང་། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་མིག་

1 ཞོལ། ཤོག ༣༡ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༣༠ བ ༤ ཅེས་སྒྱུར་རོ། ། ཞོལ་གཙང་གཉིས་སུ་ཞེས་ལ་ཅེས་གྲིས་པ་མང་བས་ཆང་མ་མཆན་བཀོད་མེད།

སོགས་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་བྱེད་དེ། ཞེས་པའི་དམ་བཅའ་ལ་རྟགས་དང་དཔེ་སྤྲད་བཞིན་བཞོད་
 པ་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་ལ་གནོད་པ་དང་། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་
 ཅན་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དེ། ཞེས་པ་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་པར་ལ་གནོད་པའི་ཐོལ་སྤྲོད་གསུམ་བཞོད་པ་ནི་
 རྣམ་གཞག་ཐ་དད་པ་ཅམ་དུ་ཟད་གྱི། ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ནི་འདྲ་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་གཞན་དག་
 གིས་མིག་གི་སོགས་ཁོངས་ནས་དབང་སོ་གཞུགས་ཅན་གཞན་བཞི་འདོན་པ་ཡིན་གྱི། བེམ་སོ་
 ཉེར་གསུམ་འདོན་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བས་ནི། གངས་ཅན་གྱིས་ཐོལ་སྤྲོད་བཞོད་ནས་ཅི་བྱེད་
 པ་ཡིན་པ་མ་ཤེས་པའི་སྤྲོད་ནོ།།

འོན་ཀྱང་གསེལ་གྱི་འགྲེལ་པར་སྤྲོད་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས། མིག་ལ་སོགས་པས་
 བྱིན་པ་ལ་སོགས་པ་བཟུང་ངོ། །ཞེས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། དེར་ན་པ་ལ་སོགས་པ་སོགས་
 སྤྲོད་སྤྲད་པར་གསུངས་གྱི། དབང་སོ་གཞུགས་ཅན་བཞི་ལས་གཞན་སྤྲད་པ་མ་བཞག་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེར་མིག་གི་སོགས་ཁོངས་ནས་དེ་མ་ཐག་སྤྲོད་དང་དམིགས་སྤྲོད་གཉིས་སྤྲད་པའི་ཐོལ་སྤྲོད་
 ལ་བརྟག་པ་བྱེད་ཚུལ་བཤད་དེ། འོག་སྐྱབ་པ་ལྟར་སྤྲོད་པའི་སྤྲོད་པས་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་
 ན་མལ་ཆ་དང་སྤྲོད་པ་སོགས་པ་དང་མིག་ལ་སོགས་པས་སྤྲོད་བྱའི་དོན་བྱེད་པར་འདིག་ཉེན་ན་
 གཤམ་ཤིང་གཤམ་པ་ལྟར་བསྐྱབས་པས་བདག་རྟག་པ་འགྱུར་པར་བསམས་པ་ཡིན་ལ། སྤྲོད་
 བྱ་དེ་ཡང་རྩལ་དང་སྤྲོད་ཅིག་གང་ཡང་འདུས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། བཅིང་གྲོལ་ཀུན་གྱི་གཞིར་
 གྱུར་པས་རྟག་པར་འདོད་ལ། དེ་ཡང་ཤེས་བྱ་ཉི་ཤུ་ཙུ་ལྟར་གངས་པེས་ཤིང་། བེམ་སོ་ཉེར་བཞི་
 པས་རྩས་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་བསྐྱབས་པས་ཤེས་ཀྱི་སྤྲོད་བྱའི་དོན་བྱེད་པ་འགྱུར་པར་
 བསམས་ཤིང་དངོས་སུ་གཞན་དོན་བྱེད་དེ། ཞེས་སྤོས་པ་ནི་སངས་རྒྱས་པ་རྩས་གཞན་གྱི་དོན་
 བྱེད་པ་འགྱུར་བྱ་བསྤྲོད་པའི་དོན་དུ་འདོད་པས་བྱི་གྲོལ་གྱི་སྤོང་དཔེ་ལ་རྩས་འགྲོ་མེད་པའི་སྤྲོད་
 དུ་མི་འགྱུར་སྤྲོད་དུ་བསམས་སོ། །འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་ནི། རྩལ་འདུས་པ་ཡང་མ་
 ཡིན། སྤྲོད་ཅིག་འདུས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་ལ་ལོངས་སྤྲོད་པའི་ཡུལ་ཅན་ཤེས་
 པ་དང་རིག་པ་དང་སྤྲོད་པ་དང་། མེས་པ་ཅན་གྱིས་བསྐྱབས་པའི་བདག་རྟག་པ་དེ་ཉིད་དོ། །དེ་
 ཉིད་རེས་འགའ་ཆོས་ཅན་དང་། རེས་ཆོས་ཀྱི་བྱེད་པར་དུ་གཞུང་བ་ཡིན་ཏེ། རུམ་པའི་གཞུགས་

བ་ལང་གི་རྒྱུ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆོ། གཞུགས་དང་རྒྱུད་གཞི་དང་། རུམ་པ་དང་བ་ལང་ཁྱད་པར་
 གྱི་ཆོས་སུ་འགྱུར་བ་བཞིན་དུ་འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། ཞེས་བརྗོད་
 པའི་ཆོ། མིག་སོགས་ཁྱད་གཞི་དང་། བདག་རྟག་པ་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་སུ་སྒྲིམ་བཞོད་པ་ཡིན་ལ།
 འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དེ། ཞེས་བརྗོད་པའི་ཆོ། གཞན་དོན་བྱེད་པ་
 ཁྱད་གཞི་དང་། བདག་རྟག་པ་ཁྱད་པར་གྱི་ཆོས་སུ་སྒྲིམ་བཞོད་པས་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་
 པར་དུ་བཞོད་པ་ཡིན་ནོ།།

མིག་གི་སོགས་སྒྲིམ་བཅས་པོ་ཉེར་གསུམ་སྟུང་པ་མི་འཐད་དེ། གཙོ་བོ་དང་བཅས་པོས་
 བསྐྱས་པའི་སྒྲོ་ལ་སོགས་པ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སངས་རྒྱས་པ་རང་གི་ལུགས་ལ་འདུས་
 ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་ལ། དེ་ལྟ་ན་རྟགས་དེ་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སུ་
 ཁས་ལེན་དགོས་པས་འོག་ནས་བསྐྱབ་བྱ་འགོག་ཅུས་སུ་བསྐྱབས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། འོ་ན་
 སོགས་སྒྲིམ་ན་བའི་དབང་པོ་སྟུང་པ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། གངས་ཅན་པ་ན་བའི་དབང་པོ་རང་
 དང་ཐད་ནས་སྒྲ་འཛིན་པའི་རང་བཞིན་དུ་འདོད་ལ་དེ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ། །གྲུབ་མཐས་བཏགས་པའི་ཁྱད་པར་ཆད་མས་མ་གྲུབ་
 གྱང་། ན་བའི་དབང་པོ་འདི་དོན་ཆད་མས་གྲུབ་པས་སྒྲིན་མེད་དོ་ཞེ་ན། འོ་ན་གྲུབ་མཐས་བཏགས་
 པའི་ཁྱད་པར་ཆད་མས་མ་གྲུབ་གྱང་། བདེ་བ་དང་སྤྱད་པ་སྤེལ་དང་བཏང་སྟོམས་གསུམ་ལས་ཆེ་
 རུང་མེད་པར་ཆ་མཉམ་པའི་གནས་སྐབས་ལ་གཙོ་བོར་འདོད་པས་དེའི་ཡང་དོན་དེ་ཆད་མས་
 གྲུབ་པོ་ཞེས་ཅིའི་ཕྱིར་མི་སྒྲི། དེ་བཞིན་དུ་མེ་ལོང་ངོས་གཉིས་པ་དང་། སྒོ་དང་ཆེན་པོ་རྣམས་རྣམ་
 གངས་སུ་འདོད་པའི་དོན་གཞུང་རྣམ་ཉིད་ལ་འདོད་པ་ཡིན་པས་དེའི་དོན་ཡང་ཆད་མས་གྲུབ་པོ་
 ཞེས་སྒྲ་རིགས་པས་རང་ལུགས་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲིན་རུང་ཐད་གྱང་མེད་དོ། །འགལ་
 རྟགས་བཞིར་དབྱེ་བ་ནི། འོག་ཏུ་འཆད་དོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཞེ་འདོད་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པ་དང་། གཏན་ཆེགས་དཔེར་བཞོད་པ་
 དང་། སྒྲའི་བརྗོད་ཚུལ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཐ་དད་ཅམ་དུ་ཟད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲིམ་ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་
 བྱ་མ་ཡིན་པར་ཞེ་འདོད་གཅིག་བྱ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན། ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྱད་པར་ལ་གཞོད་པ་དང་། ཆོས་

ཀྱི་བྱང་པར་ལ་གཞོན་པའི་ཚུལ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། ཞེ་འདོད་གཅིག་ལུ་བསྐྱབ་བྱ་
ཡིན་ན། ཆོས་ཀྱི་བྱང་པར་དང་ཆོས་ཅན་ཀྱི་བྱང་པར་ལ་གཞོན་པའི་སློན་ས་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་
བྱ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་སློན་མེད་པར་ཐལ། ཞེ་
འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོན་པའི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་བདག་ཉག་པའི་དོན་བྱེད་པ་འདི་ཉིད་
སྤེལ་བརྗོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ལ་བསྟོས་པ་ལས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཀྱི་བྱང་པར་དུ་བཞག་པའི་སློན་ས་
གཉིས་སུ་བྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན་མིག་སོགས་འདི་དག་ནི་ཆོས་ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་
ཅན་གཞན་ཀྱི་དོན་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྗོད་པ་ན་ཆོས་
ཅན་བདག་དོན་བྱེད་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེའི་བྱང་པར་དུ་བཞོད་པ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་
བྱང་པར་དུ་སྐྱས་བཞོད་ཅིང་རྟོག་པས་ཉེ་བར་བཟུང་བའི་ཕྱིར། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་མིག་ལ་
སོགས་པ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། གཞན་ཀྱི་དོན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ནི་བདག་དོན་བྱེད་པ་དེ་ཆོས་ཅན་ཀྱི་བྱང་པར་དུ་བཞོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་བྱང་པར་
དུ་སྐྱས་བཞོད་ཅིང་རྟོག་པས་བཟུང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་དོན་མི་འདྲ་བ་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་
པའི་སློན་ས་འགལ་བ་གཉིས་སུ་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གཅིག་ཉིད་
སྐྱས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་ཀྱི་བྱང་པར་དུ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཙམ་ཞིག་ཐ་དད་པར་ཟད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྐྱས་ཆོས་ཙམ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་དང་།
དག་ཏུ་མ་སྐྱས་པ་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་དུ་མི་འཐད་པ་དང་། དག་ཏུ་མ་
སྐྱས་ཀྱང་ཞེ་འདོད་ཀྱི་ཕྱོགས་བསྐྱབ་བྱར་བྱལ་པའི་དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཉགས་
ཐམས་ཅད་འགལ་བ་དང་། དཔེ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པ་དང་། སྐྱས་ཆོས་འབའ་
ཞིག་སློན་ཡོད་མེད་བཅི་བའི་གཞིར་མི་འཐད་པ་དང་། ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོན་ན་སློན་
དུ་ངེས་པར་འདོད་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་བྱེད་པ་ཙམ་ལས་བྱང་པར་དུ་གྱུར་པའི་བསྐྱབ་
པར་བྱ་བའི་ཆོས་སྐབས་སུ་བབ་པ་བདག་ཉག་པའི་དོན་བྱེད་པ་ལས་དོན་གཞན་གཞན་དོན་བྱེད་

པ་ཙམ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཡིན་ན་ངེས་པའི་སྐབས་དོན་གང་གིས་འཕེན་པ་ཡིན། ཚེད་གཞི་མིག་
 སོགས་ཀྱིས་འཕེན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་མི་འཐད་དེ། དེའི་བྱད་ཆོས་སོགས་གང་དུ་ཡང་མེད་པའི་
 བྱིར། སྐྱུ་ཆོས་གཞན་དོན་བྱེད་ཙམ་གྱིས་འཕེན་ནོ་ཞེ་ན། འོག་ནས་འཆད་པའི་རྒྱ་མཚན་གང་
 གིས་དེ་ལྟར་སྐྱུ་ཆོས་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་བདག་ཏུག་པའི་དོན་བྱེད་པ་དེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་
 འཕེན་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ལ་འབྲེལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་
 བྱིར། བྱུ་པར་ཐལ། འབྲེལ་མེད་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འཕེན་ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་
 རོ། །ཏེ་ཅང་ཐལ་བ་ཅི་སྟེ་ཞེ་ན། གཏན་ཆེགས་ཐམས་ཅད་འགལ་བ་དང་དཔེ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་
 པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། འབྲེལ་མེད་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འཕེན་པ་དེ་ལྟ་
 ཡིན་དང་སྟེ་དེའི་བྱིར། བྱུ་པར་ཐལ། མཐའ་མཐོང་བ་མེད་པའི་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ཆོས་ཀྱི་ཆོག་གས་དེ་
 ཉིད་ནི་འགར་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་བྱིར་རོ། །ཐལ་བ་སྤྲ་མ་འདོད་ན་ཏུགས་གང་ལས་གྲང་
 བསྐྱབ་བྱ་ཆོག་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚེད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱུ་ཆོས་དཔེ་ལ་རྗེས་སུ་
 འགྲོ་བ་མེད་ན་བཤད་མ་ཐག་པའི་སྟོན་འདིར་འགྱུར་གྱི་ཆོས་གཞན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་ལ་ནི་
 སྟོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་སྐྱུ་ཆོས་ཀྱི་བསྐྱབ་
 བྱའི་ཆོས་གཉིས་དཔེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་མེད་པ་ལ་སྟོན་དུ་འགྱུར་བ་དང་མི་འགྱུར་པའི་བྱད་པར་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། ཞེ་འདོད་དང་སྐྱུ་ཆོས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་གཉིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བྱད་པར་མེད་པའི་
 བྱིར་རོ། །ཞེ་བས་འདོད་པ་ལ་གཞོན་པར་བྱེད་པའི་གཏན་ཆེགས་འདི་འགལ་བར་ཡང་མི་འགྱུར་བར་
 ཐལ། ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དཔེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་མེད་པ་ལ་སྟོན་མེད་པའི་བྱིར། འདོད་མི་རིགས་
 ཏེ། ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོན་པའི་གཏན་ཆེགས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། འགལ་བའི་གཏན་ཆེགས་སུ་
 ཐལ། ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ལས་བསྐྱོག་པ་སྐྱུ་ཆོས་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་
 བྱིར་རོ། །དར་ཐལ། རྩོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུ་བ་དེ་སྐྱུ་ཆོས་ཀྱི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་
 རྩོགས་ཁོ་ན་ཉིད་ལ་འཇུག་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྤར་བཤད་པའི་ཏུགས་དེའི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དཔེ་ལ་རྗེས་

འགྲོ་མེད་པ་སྟོན་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། རི་སྐད་བཤད་པའི་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་ལ་
གཞོད་པ་ལ་ནི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཚོས་དཔེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་སྟོན་ཅན་ཏུ་འདོད་
པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོབ་དཔོན་དབྱིག་གཉེན་གྱིས་གངས་ཅན་ལ་རི་སྐད་ཏུ་བདག་
དེ་སྐྱ་གང་གིས་བསྟན་པ་ཡིན་ཟིན་པས་བདག་དེ་གཞན་དོན་བྱེད་པའི་སྐྱས་བསྟན་པ་ཡིན་ནི་ཞེ་
ན་ནི་བདག་དེ་དཔེ་ལ་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་བཤད་པ་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
གཞོད་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་ན། འགལ་བའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་དགོས་པར་ཐལ། འགལ་བའི་
གཏན་ཆེགས་སུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱི་ཚོས་ཀྱང་ཞེ་བས་འདོད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་ལ་གཞོད་
པ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དག་ཏུ་དངོས་སུ་མ་བཟོད་པའི་
ཕྱིར། མིག་སོགས་བདག་དོན་བྱེད་པ་དེ་ཡང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་
གསུམ། དག་ཏུ་མ་སྐྱས་པ་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་ན་མི་འདོད་པ་གྲུབ་ཅིང་འདོད་པ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ་
བ་དང་། དེའི་དཔེ་དང་། དེ་དོན་ལ་སྐྱར་བཤོ། །དང་པོ་ནི། ད་ནི་འདུས་ཤིང་བསགས་པས་མིག་
སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ཡིན་ཏེ་མེད་པར་
ཐལ། མིག་སོགས་བདག་དོན་བྱེད་པ་དེ་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཞེ་
འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། གལ་ཏེ་གངས་ཅན་པ་གང་ལ་སངས་
རྒྱས་པས་བདག་ཡོད་མེད་བརྟུན་པས་གངས་ཅན་གྱིས་བདག་ཡོད་པའི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཉགས་
དེ་བཞོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་མེད་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། སྐྱས་ཚོས་གཞན་དོན་བྱེད་པ་བསྐྱབ་བྱ་
ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཉགས་དེས་ཁྱོལ་བའི་ཞེ་འདོད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྲུབ་པའམ་ཕྱི་ཁྱོལ་གྱི་དོར་སྐྱབ་བྱེད་
བཞོད་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོལ་བས་མི་འདོད་ཅིང་ཕྱི་ཁྱོལ་གྱིས་གྲུབ་ཟེན་པའི་སྐྱས་
ཚོས་གཞན་དོན་བྱེད་ཅམ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན་བན་སྟོད་པའི་སྟོན་པ་ཟླ་ཉི་ཉ་རི་ཞེས་པ་ན་དེ། ཤེས་པར་ལྟན་
དང་ཕྱི་དོན་དང་། །རང་གི་དོ་ཕོ་ཉིད་ཀྱང་སྟེ། །དེ་དེ་སྐྱས་བཟོད་པས་ཉིགས་པ། །ཕྱི་ནི་འབྲེལ་

པར་རབ་ཏུ་གནས།¹ །ཞེས་གོའུ་ཞེས་པ་ལྟ་བུའི་སྐྱ་གཅིག་བརྗོད་པ་ལས་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་རྟོག་པ་
 དང་རང་གི་བརྗོད་བུའི་དོན་དང་ག་དང་ཨོ་དང་ཨུ་ལ་སོགས་པ་དོན་གསུམ་གསུམ་གོ་བའི་རྣམ་པ་
 ཡོད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྐྱ་ལའང་ལྟ་སྤྱོད་ཞེས་པའི་མིང་གི་སྐྱ་དང་། བ་ལང་ཞེས་པའི་རིགས་ཀྱི་སྐྱ་
 གཉིས་འདོད་ལ། དེའི་སྟོབ་མ་སྐྱ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་ཏུ་ཡོད་པར་སྐྱ་བ་དང་། སྐྱ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་ཏུ་
 མེད་པར་སྐྱ་བ་གཉིས་ཡོད་པ་ལས། སྐྱ་མ་ན་རེ། སྐྱ་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་ལྡན་མ་ཡིན་གྱི། སྐྱ་གཉིས་
 ཀ་ཡང་དོན་ལ་བརྟེན་བྱས་པའི་སྟོན་རོལ་ནས་ལྟས་བྱིན་པའི་དོན་གྱིས་ན་ལྟས་བྱིན་ཞེས་པ་དང་།
 འགྲོ་བའི་དོན་གྱིས་ན་བ་ལང་ཞེས་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་གྱིས་དོན་ལྡན་ཏུ་མཚུངས་ཞེས་ཟེར་རོ། །བྱི་མ་
 ན་རེ། རིགས་ཀྱི་སྐྱ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལྡན་ཡིན་ཡང་མིང་གི་སྐྱ་མིང་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་སྟོན་རོལ་
 ནས་རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་ལྡན་ཡིན་གྱི། བྱི་རོལ་གྱི་དོན་ལྡན་མ་ཡིན་ནོ་ཟེར་རོ། །

དེ་ལ་སྐྱ་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་ཏུ་མེད་པར་སྐྱ་བས་ཡོད་པར་སྐྱ་བ་ལ། མིང་གི་སྐྱ་རོ་བོ་ཉིད་
 ཀྱིས་དོན་ལྡན་ཏུ་བྱུང་པ་ན་ཞེ་འདོད་དངོས་སུ་སྐྱས་ན་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་དོགས་ནས་ལྟས་
 བྱིན་ཞེས་པའི་མིང་གི་སྐྱའི་རོ་བོ་ནི་ཆོས་ཅན། མིང་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་སྟེ་བརྟེན་མ་བྱས་པའི་སྟོན་
 རོལ་ནས་དོན་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱའི་གནས་བརྒྱད་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དང་ལྡན་པར་མཐོང་
 བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རིགས་ཀྱི་སྐྱ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལ་མིང་གི་སྐྱ་རང་གི་རོ་བོ་ཅམ་གྱིས་
 དོན་དང་ལྡན་པ་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་ཏུ་མ་སྐྱས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་
 གཏུངས། འདོད་ན། རྟོལ་བ་མི་འདོད་པ་བྱི་རོལ་གྱི་དོན་དང་ལྡན་པ་ཉིད་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བའམ་
 དོན་ལྡན་ཅམ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། རོ་བོའི་དོན་ལྡན་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་དོན་ལྡན་གསུམ་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། དོན་ལྡན་ཅམ་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མིང་གི་སྐྱ་དོན་དང་ལྡན་པར་ཡང་བྱི་
 རྟོལ་གྱིས་མཐོང་བ་དེའི་ཕྱིར། སྐྱའི་གནས་བརྒྱད་ནི། དང་པོ་གང་ཡང་རྒྱུད་བའི་རོ་བོ་ཅམ་སྟོན་
 བ། གཉིས་པ་ལས་སུ་བྱ་བ། གསུམ་པ་བྱེད་པ།² བཞི་བ་དགོས་ཆེད། ལྟ་བ་འབྱུང་ཁུངས། ལྟ་བ་
 འབྲེལ་བ། བདུན་པ་གནས་གཞི། བརྒྱད་པ་བོད་པའོ། །

1 བསྐྱན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ་བ། ༡༠༧ ཞོག ༥༩༦ ཟེང་། ༡༩ ནང་ཏུ་བྱངས།

2 རྟོལ། ཞོག ༣༩ ན ༩ གཙང་། ཞོག ༣༥ བ ༡ གསུམ་པ་བྱེད་པ་པོ།

གསུམ་པ་ནི། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་
ཡིན་ཏེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཅམ་གཉིས་
ཀས་བྱུང་པར་མེད་པར་བྱུང་བྱུང་བདག་གི་དོན་བྱེད་པ་ནི་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པས་ཆོལ་བའི་འདོད་
ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་འབྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །རྟགས་དེ་ལས་ཆོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་མིག་སོགས་བདག་
དོན་བྱེད་པ་མི་འབྱུང་པར་ཐལ། དེ་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་ཆོལ་སངས་རྒྱས་པའི་སྒོ་
རོང་རྒྱབ་པར་བྱེད་པ་བཞུགས་པ་འབྲས་བྱ་མེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱལ་དང་སྐད་ཅིག་དེ་དག་འདུས་
པ་མིག་ལ་སོགས་པས་རྣམ་པར་ཤེས་པ་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་ནི་སངས་རྒྱས་པས་ཁས་སྤངས་
ཤིང་བྱུང་བའི་མ་བཟེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དག་དུ་དངོས་སུ་མ་སྦྱས་ཀྱང་ཆོལ་བའི་ཞེ་བས་འདོད་པས་བྱུང་པའི་
ཕྱོགས་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་བསྐྱབས་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན། མཐུན་
དཔེ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་སྒྲོང་བ་དང་དེ་ཅོད་གཞི་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་སོགས་
པའི་གཏན་ཆེགས་ཉེས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་མཐུན་དཔེ་ལ་
མ་ཆང་བ་དེ་དཔེའི་སྒྲོན་དང་ལ་སོགས་པ་ཅོད་གཞི་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་སྐྱབ་པ་ཡང་གཏན་ཆེགས་
ཀྱི་སྒྲོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དེས་གཉིས་བཅས་ཀྱི་སྒྲོར་བའང་སྒྲོན་མེད་ཡིན་པ་ཁེགས་པ་ལ་གསུམ།
བསལ་བྱ་དཔེར་བཟོད་པའི་སྒྲོན་ནས་དགག་པ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་།
རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དག་དུ་དངོས་སུ་མ་སྦྱས་ཀྱང་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་
ཆོས་དཔེ་ལ་རྗེས་འཁོ་མེད་པ་སྒྲོན་ཅན་དུ་བསྟན་པ་འདིས་ནི་རྩ་རྩལ་མཛེས་པ་པས་བཞུགས་པའི་
གཉིས་པ་དང་བཅས་པའི་སྒྲོར་བ་རྣམས་ལ་ཡང་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མཐུན་དཔེ་ལ་རྗེས་
སུ་འཁོ་བ་མེད་པའི་ཉེས་པ་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཡང་རི་སྐད་བཤད་པའི་སྒྲོན་རྣམས་མཚུངས་
པར་དོན་གྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྒྱུང་པན་གྱིས་ལུས་སེམས་རྗེས་གཅིག་དུ་བསྐྱབས་ན་
སྒྲེ་བ་སྒྲེ་བྱེ་ཁེགས་པར་བསམས་ནས་སྒྲེ་བ་སྒྲེ་མ་ནས་འདིར་འོང་བ་མེད་ཀྱི་ཆུང་དང་པལས་དང་
དོད་ལ་སོགས་པ་འདུས་པ་སྦྱིན་པ་ལས་ཕྱོས་པའི་རྒྱས་པ་འབྱུང་བ་ལྟར་པ་མའི་འབྱུང་བ་འདུས་

པ་མངོན་པར་མི་གསལ་བའི་སེམས་པ་ཅན་སྤྲིན་པ་ལས་མངོན་པར་གསལ་བའི་སེམས་པ་ཅན་
 འབྱུང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ལུས་སེམས་རྣམས་གཅིག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བྲིས་པས་བྱམ་པ་ནི་ཆོས་
 ཅན། མངོན་པར་གསལ་བའི་སེམས་པ་ཅན་ལུས་དང་རྣམས་གཅིག་པ་ལུས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེས་
 བྱ་དང་བྱམ་པ་གང་ཡང་རྒྱང་བས་གཉིས་པ་སྟེ་ཆོས་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷན་ལ་མ་ཡིན་པའི་
 དངོས་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱམ་ལྷན་ཅིག་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལ་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་
 བྱའི་ཆོས་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མི་བྱེད་པའི་ཉེས་པ་གནས་པར་ཐལ། བྱམ་ལྷན་ཅིག་པ་ནི་དེ་ལྟ་བུར་
 གྱུར་པའི་ལུས་སེམས་རྣམས་གཅིག་པའི་སྐྱེས་བྱས་གཉིས་པ་དང་བཅས་པར་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དཔེ་དེ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱམ་པའི་སྟེང་དུ་བྱེད་པར་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་བ་དང་། གང་རྒྱང་བསྐྱབ་
 བྱར་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འོན་ཏེ་གང་རྒྱང་གི་སྐྱི་
 བྱམ་པ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བར་འདོད་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པར་བསྐྱབ་བྱར་འཕེན་པ་མ་ཡིན་པས་བྱེད་པར་
 ལ་བཞོད་པའི་སྐྱོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྐྱས་སྐྱི་བརྗོད་ཀྱང་བྱེད་པར་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་ཁས་ལྡང་དགོས་
 པ་དང་། དེ་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པ་དང་། ཉགས་ཀྱི་བྱས་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དུ་ཁས་ལྡངས་ནས་
 དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་ཡོད་མེད་སྐྱོན་ཡོན་བཅི་བའི་གཞིར་ཁས་མི་ལེན་པ་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱང་
 པན་ཀྱིས་གཉིས་བཅས་སྐྱོར་བའི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་བཞོད་པའི་འབྲས་བྱ་ཅི་ཡིན་ཏེ། མེད་པར་ཐལ།
 གཉིས་བཅས་སྐྱོར་བ་འདི་ལ་ནི་བྱམ་པ་ལ་ལུས་སེམས་རྣམས་གཅིག་པའི་སྐྱེས་བྱའི་ཆོས་བཅས་བསྐྱབ་
 འདོད་པ་གང་ཞིག་དེ་བསྐྱབ་བྱར་མི་འཕེན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་ནི་མི་འདོད་པའི་དོན་བྱམ་པ་བྱམ་པ་
 ལས་དོན་གཞན་ཡིན་པ་འབྲུབ་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྐྱ་མ་དེ་སྐྱབ་འདོད་ནས་བཞོད་པ་གང་ཞིག་དེ་
 བསྐྱབ་བྱར་མི་འཕེན་པའི་ཕྱིར་ཉེས་པ་བཤད་ཟེན་ཏོ། །ཕྱི་ཚོལ་ཀྱི་དོར་སྐྱབ་བྱེད་བཞོད་པ་དགོས་པ་
 མེད་པ་དང་། ཚོལ་བའི་རང་འདོད་མི་འབྲུབ་པའི་ཉེས་པ་བཤད་ཟེན་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཉགས་ཀྱི་བྱས་ཡུལ་ཡིན་མིན་བཟག་པ་དང་། བྱས་ཡུལ་ཡིན་ན་
 ཉེས་པ་དེར་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཉགས་དེས་བྱམ་པ་སེམས་དང་རྣམས་གཅིག་པའི་

ལུས་ལས་རྩལ་གཞན་ཡིན་པ་རྒྱས་ལུལ་དུ་བྱས་སམ་མ་བྱས། གཉིས་པ་ལྟར་ན་ཅི་ལྟར་ལྷན་ལ་
མ་ཡིན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པའི་རྟགས་དེས་བྱམ་པའི་སྤྲོད་དུ་སེམས་དང་རྩལ་གཅིག་པའི་ལུས་
ལས་རྩལ་གཞན་དེ་འབྱུང་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དེས་རྒྱས་པ་འཇུག་པའི་ལུལ་
དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་རྟགས་དེས་བསྐྱབ་བྱ་དེ་འབྱུང་ན་ཡང་རྩལ་ལྟར་རྒྱས་པ་འཇུག་
པའི་ལུལ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡིན་པར་ཐལ། གཉིས་པ་ནི། དང་པོ་ལྟར་རྒྱས་པའི་ལུལ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན་ནི་
བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་རང་ལ་བརྟེན་པའི་ཉེས་པའི་རྣམ་པ་དཔེ་ལ་རྩལ་འགྲོ་མེད་པ་རྩལ་མི་རེག་པར་
འབྱུང་ཏེ་ཉེས་པ་དེས་རེག་པར་ཐལ། སེམས་དང་རྩལ་གཅིག་པའི་ལུས་དཔེ་གང་ལ་ཡང་རྩལ་
འགྲོ་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་ཁས་སྒྲུབ་སོ།།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ནི་ལྷགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་གྱི། སྐྱས་ཟེན་པ་མ་ཡིན་ལ་སྐྱས་ཟེན་པ་
ནི་གང་རུང་གི་སྤྱི་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱན་འབྱེན་འཇུག་པ་སྐྱས་ཟེན་གྱི་དོན་ཡིན་པས་ལྷགས་
ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དཔེ་ལ་རྩལ་འགྲོ་མེད་པ་སྤྱན་དབྱེད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྒྱང་པན་གྱི་
དམ་བཅས་འདི་ནི་གསལ་བར་རིགས་པ་མེད་པར་ནན་གྱིས་འཇུག་པའི་རྒྱལ་པོའི་གྲ་སའི་རྣམ་
པར་བཞག་པ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱང་པན་དེས་བྱམ་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་ལུས་ཀྱི་སྒྲ་
བཅས་འབྱུང་བ་ནི་སྤར་བཞོད་པའི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ལས་རྟེན་པར་འབྱུང་ཞིང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་
དཔེ་ལ་རྩལ་འགྲོ་མེད་ཅེས་གཞན་སྤྱན་འབྱེན་པའི་ཆེ་ན་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་
བདེན་ཞེན་གྱིས་འདོད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱས་པས་ཁྲབ་པའི་དོན་གྱི་
རྣམ་པ་ལོལ་བས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྒྲུབ་པ་རྩལ་འགྲོ་མེད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་སྤྱི་ལོལ་གྱིས་སྤྱན་འབྱེན་
པ་བརྟེན་པའི་ལུལ་ཡིན་པས་ཀྱང་ཁྲབ་པ་ཡིན་ཏེ། གང་རྟགས་ཡང་དག་དུ་ཁས་སྒྲུབ་པ་དེས་
རྒྱས་ལུལ་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་འབྱུང་བ་འཕེན་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བྱམ་པ་ལུས་བྱམ་གང་རུང་གི་སྤྱི་ལས་རྩལ་གཞན་དུ་བསྐྱབ་པ་མི་
འཐད་པ་དང་། ལྷགས་ཀྱིས་ལུས་ལས་རྩལ་གཞན་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དང་། དོན་བསྐྱ་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཡ་གྲུལ་གང་རུང་ལས་རྩལ་གཞན་བཞག་པས་གང་རུང་གི་སྤྱི་ལས་རྩལ་
གཞན་ཞིགས་པ་དང་། ཡ་གྲུལ་གཉིས་ལས་རྩལ་གཞན་བཞག་པས་གང་རུང་གི་སྤྱི་ལས་རྩལ་

གཞན་ཁེགས་པ་དང་། དེས་ཕྱོགས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའང་ཁེགས་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བུམ་པ་ལུས་བུམ་གང་རུང་ལས་རྩས་གཞན་རིགས་པས་མི་འཐད་པ་དང་།
 རྒྱལ་བས་ཀྱང་ཁས་མ་སྒྲངས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། དེ་ཉིད་བཤད་པའོ། །
 དང་པོ་ནི། བུམ་པའི་སྟེང་དུ་སྤྱི་ལུས་བུམ་གང་རུང་ལས་རྩས་གཞན་དུ་རྟགས་ཡང་དག་གིས་སྦྱབ་
 པ་ཡང་མི་སྲིད་པར་ཐལ། སེམས་དང་རྩས་གཅིག་པ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ལུས་བུམ་པ་ལས་དོན་གཞན་
 གྱི་ངོ་བོ་ཁས་མི་ལེན་ཅིང་རིགས་པས་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། ལུས་ལས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་མོད་གང་
 རུང་གི་སྤྱི་ལས་རྩས་གཞན་ཅི་ལྟར་བསྦྱབ་བྱར་མི་འགྱུར་ཞེ་ན། བྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ལུས་བུམ་པ་
 ལས་དོན་གཞན་དུ་མ་གྱུབ་ན། བུམ་པ་ལ་བསྟོས་ཏེ་ལུས་བུམ་གང་ཡང་རུང་བའི་དོན་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་
 མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་བུམ་པ་དེ་བུམ་པ་ལས་རྩས་གཞན་དུ་མེད་ཀྱང་ཀ་བ་ལས་རྩས་གཞན་དུ་
 ཡོད་པས་ཀ་བུམ་གང་རུང་ལས་རྩས་གཞན་དུ་ཡོད་པ་ལྟར་ལུས་ལ་ཡང་ཡིན་པས་ལུས་ལས་རྩས་
 གཞན་དུ་མེད་པས་ལུས་བུམ་གང་རུང་ལས་རྩས་གཞན་རྟགས་ཀྱིས་སྦྱབ་མི་བྱས་ཞེས་རི་ལྟར་
 བརྗོད་ཅེ་ན། དོན་འདི་ལ་རིགས་པ་སྦྱ་བ་ཁ་ཅིག་ཀྱང་འབྲུལ་སྒྲུང་བས་ཐོག་མར་དཔེ་ལ་བཤད་པར་
 བྱ་སྟེ། བུམ་པ་ཚོས་ཅན། ཀ་བུམ་གང་རུང་ལས་རྩས་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་ལས་རྩས་གཞན་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྦྱབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་སྒྲངས་ན་ཉེས་པ་ཅིར་འགྱུར།

འོ་ན་ཀ་བུམ་གང་རུང་ལས་རྩས་གཞན་ཡིན་ན་བུམ་པ་ལས་རྩས་གཞན་ཡིན་དགོས་
 པར་ཐལ། བུམ་པ་ལས་རྩས་གཞན་མ་ཡིན་ན་ཀ་བུམ་གང་རུང་ལས་རྩས་གཞན་མ་ཡིན་དགོས་
 པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྒྲངས། འདོད་ན། བུམ་པས་མ་ངེས་ལ། མ་ངེས་པ་མེད་དེ་དེའི་རྟགས་མ་
 གྱུབ་ཅེ་ན། བུམ་པ་ཚོས་ཅན། ཀ་བུམ་གང་རུང་ལས་རྩས་གཞན་ཡིན་ཏེ། ཀ་བ་ལས་རྩས་གཞན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། མི་རིགས་ཏེ། བུམ་པ་ཚོས་ཅན། ཀ་བུམ་གང་རུང་དང་
 རྩས་ཐ་དད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཀ་བུམ་གང་རུང་གི་བྱེ་བྲག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀ་བུམ་གང་རུང་
 རྩས་སུ་མ་གྱུབ་ན་བུམ་པ་དེ་དང་རྩས་ཐ་དད་པར་འགལ་ལ། རྩས་སུ་གྱུབ་ན་རྩས་གྱུབ་རང་ཉིད་
 གྱི་བྱེ་བྲག་དང་རང་གི་ཆ་ཤས་སུ་གྱུར་པ་རང་ལས་རྩས་གཞན་ཐ་དད་པ་ཞིན་ཏུ་འགལ་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །དེས་ན་བུམ་པ་ཀ་བ་ལས་རྩས་ཐ་དད་དུ་མ་གྱུབ་ན། ཀ་བུམ་གང་རུང་ལས་རྩས་ཐ་དད་དུ་

མ་གྲུབ་པ་ལས་བྱུང་བ་ལས་རྣམས་ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་ན་ཡང་ཀ་བྱུམ་གང་རུང་ལས་རྣམས་ཐ་
 དད་དུ་མ་གྲུབ་པས་བྱུང་བས་ཀ་བྱུམ་གང་རུང་ལས་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་ན། ཀ་བ་ལས་ཀྱང་རྣམས་ཐ་
 དད། བྱུམ་པ་ལས་ཀྱང་རྣམས་ཐ་དད་ཡིན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་གི་དོན་མ་གོ་བར་ཀ་བྱུམ་
 གང་རུང་ཡིན་ན་བྱུམ་པར་ཡང་མི་འགལ་ཀ་བར་ཡང་མི་འགལ་བ་གཞུང་འདི་དག་གིས་བསྟན་
 བར་བསམས་ནས་བྱུམ་པ་དེ་ཀ་བྱུམ་གང་རུང་ཡིན་ན་ཀ་བ་དང་བྱུམ་པ་གཉིས་ཀར་མི་འགལ་བ་
 ཁས་ལེན་དགོས་པར་མཐོང་ནས་བྱུམ་པ་ཡིན་ན་ཀ་བྱུམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པས་བྱུམ་པ་དེའི་ཤེས་
 བྱེད་དུ་འོག་ནས། འདི་ལྟར་རྣམས་པ་དེ་ལྟ་བུའི་སྤྱི་དེ་ནི་སྤྱོད་པས་ཉིད་ཡིན་གྱི་སྤྱོད་པས་དང་མཐུན་པའི་
 སྤྱོད་པས་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་པ་འདྲེན་པ་ནི་རིགས་པའི་རྣམས་དབྱེ་སྤྱོད་པ་
 ཞིབ་དུ་མ་རྟོགས་པས་རོངས་སོ། །དཔེ་དེ་ལྟར་ཡ་གྲུལ་གཉིས་ཀ་གཞི་གྲུབ་པ་ལ་ཡ་གྲུལ་གཅིག་
 ལས་རྣམས་གཞན་དུ་མེད་ན་གང་རུང་ལས་རྣམས་གཞན་དུ་མེད་དགོས་ན། སེམས་དང་རྣམས་གཅིག་
 པའི་ལུས་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱུམ་པ་དེ་ལུས་བྱུམ་གང་རུང་ལས་རྣམས་གཞན་དུ་མ་གྲུབ་པར་
 ཁས་ལེན་དགོས་པ་ལྟ་ཅི་སྟོན། ཡ་གྲུལ་བཀག་ན་ཆོག་པས་པེགས་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། ཡ་གྲུལ་
 ཡོད་ན་ཆོག་པས་པེད་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། བྱུམ་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ལུས་བྱུམ་གང་རུང་ལས་རྣམས་གཞན་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། ལུས་བྱུམ་གཉིས་ཀ་ཁྱོད་དང་རྣམས་གཞན་དེ་ལྟ་བུའི་དངོས་པོར་སྤྱི་དེ་ན་ལུས་བྱུམ་གང་ཡང་
 རུང་བར་རྣམས་གཞན་དུ་བརྟེན་པར་བྱས་པ་ཡིན་ན་ཡང་ལུས་བྱུམ་གཉིས་ཀ་དེར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ལུས་ཀྱང་དེར་མ་གྲུབ་བྱུམ་པ་ཡང་དེར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཉགས་ཡང་དག་གི་
 བསྐྱུབ་བྱ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ། །དཔེར་ན་ལྟ་སྤྱི་དེ་དང་མཆོད་སྤྱི་དེ་གཉིས་ཀ་ཟས་ཟ་བ་སྤྱི་དེ་པར་ཁས་
 ལེན་ན་ལྟ་སྤྱི་དེ་དང་མཆོད་སྤྱི་དེ་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཟའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་གང་རུང་གི་སྤྱི་དམ་
 འཆའ་བ་རིགས་པ་ཡིན་གྱི་ལྟ་སྤྱི་དེ་ལྟ་བུ་ཡ་གྲུལ་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་ཟ་བར་མི་སྤྱི་དེ་བའམ་གང་
 རུང་གཅིག་ཟ་བ་ལ་སྤྱི་བ་པའི་བརྟེན་པར་འདོད་པ་མེད་ན་ནི་ལྟ་མཆོད་གང་རུང་གཅིག་ཟའོ་ཞེས་
 གང་རུང་གི་སྤྱི་དམ་འཆའ་བ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་མཆོད་གང་རུང་གཅིག་ཟ་བ་སྟོན་འདོད་ནས་

1 ཞོལ། ཤོག 34 ན 6 ཐ་དད་དུ་མ་གྲུབ་པས་

ལྷ་མཆོད་གང་རུང་གཅིག་ཟེའོ་ཞེས་དམ་འཆའ་བའི་སྒྲུབ་པ་ཆོས་ཅན། ལྷ་མཆོད་གང་རུང་གཅིག་ཟེའོ་ཞེས་རྣམ་པར་བརྟག་པའི་སྒྲུབ་པ་འཆའ་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ། ལྷ་སྒྲིན་ཟ་བ་ཡང་མི་སྤྱིད་དེ་ཟ་བར་སྒྲིན་པའི་བརྗོད་འདོད་མེད་ཅིང་། དེ་བཞིན་དུ་མཆོད་སྒྲིན་ལ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་དམ་འཆའ་བ་རིགས་ན་ཡ་གྲུལ་ཟ་བ་མ་བཀག་པ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྒྱལ་བ་རང་གིས་ཀྱང་ཁས་མ་བླངས་པ་དང་། རྒྱགས་ཀྱིས་ལུས་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དང་། དེ་ཁས་ལེན་པ་ལ་གཞོད་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འཆད་པར་འགྱུར་བའི་གཏན་ཆེགས་འདི་ལས་ཀྱང་ལུས་བྱམ་གང་ཡང་རུང་བའི་སྒྲིབ་པ་ལས་དོན་གཞན་གྱི་ངོ་ཐོར་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པ་རྒྱུད་པན་རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱམ་པ་ལས་དོན་གཞན་གྱི་ངོ་ཐོར་ཁས་མ་བླངས་པའི་ཕྱིར་དང་དེ་དེ་ལས་རྣམས་གཞན་དུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིས་བྱམ་པ་ལས་རྣམས་གཞན་དུ་མ་བྱམ་ན་ལུས་བྱམ་གང་རུང་ལས་རྣམས་གཞན་དུ་མ་བྱམ་པས་བྱམ་པར་སྒྲིན་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གང་རུང་གི་ཆེག་སྒྲོས་པ་དོན་མེད་པ་དང་། དམ་བཅའི་ཆེག་འགལ་བར་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱུད་པན་གྱིས་བྱམ་པ་ལུས་བྱམ་གང་ཡང་རུང་བ་ལས་རྣམས་གཞན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ངག་དུ་སྒྲོས་པ་ནི་དོན་མེད་པར་ཐལ། བྱམ་པ་བྱམ་པ་ལས་རྣམས་གཞན་དུ་འགལ་བའི་རྒྱགས་ཀྱིས་ལུས་ཉིད་བྱམ་པ་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ངག་གི་དོན་དུ་རྣམ་པར་གནས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བྱམ་པ་བྱམ་པ་ལས་དོན་གཞན་དུ་དམ་བཅས་པར་ཐལ། ལུས་བྱམ་གང་རུང་བྱམ་པ་ལས་དོན་གཞན་དུ་དམ་བཅས་པ་གང་ཞིག་སེམས་དང་རྣམས་གཅིག་པའི་ལུས་བྱམ་པ་ལས་དོན་གཞན་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱུད་པན་པའི་དམ་བཅའི་ཆེག་འདི་འགལ་བར་འགྱུར་ཞིང་ཆོད་མས་གཞོད་པར་ཐལ། བྱམ་པ་བྱམ་པ་ལས་དོན་གཞན་དུ་དམ་བཅས་པ་གང་ཞིག་བྱམ་པའི་བདག་ཉིད་ནི་དེ་མ་ཡིན་པ་རང་ལས་དོན་གཞན་གྱི་ངོ་ཐོར་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། བྱམ་པ་དེ་ལུས་ལས་རྣམས་གཞན་ཡིན་པ་རྟགས་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་བྱམ་པའི་སྤྱིང་དུ་ལུས་ཁོ་ན་ཉིད་ཀྱིས་དོན་གཞན་གྱི་ངོ་ཐོ་ཁོ་ན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་ནི་བྱམ་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། ལུས་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དེ་སྐད་དུ་བརྗོད་རིགས་པར་

འགྲུར་ན་དེ་སྐད་དུ་མ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བྱམ་པ་བྱམ་པ་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་པ་བསྐྱབ་
བྱར་ཐལ། བྱམ་པ་ལུས་བྱམ་གང་རུང་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་པ་བསྐྱབ་བྱར་དམ་བཅས་པ་གང་
ཞིག །བྱམ་པ་སེམས་དང་ཇས་གཅིག་པའི་ལུས་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་པ་ཚད་མས་ཁེགས་ཤིང་།
དེ་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རྒྱུང་པན་གྱི་དམ་བཅའི་ཆོག་དེའི་དོན་ལ་ཚད་མས་
གཞོད་ཅིང་འགལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པ་དེ་ལུས་བྱམ་གང་ཡང་རུང་བ་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་
ནོ་ཞེས་སྒྲོས་པའི་བྲགས་གྲིས་བྱམ་པ་ཡང་ཇས་གཞན་དེར་འགྲུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱམ་པ་དེ་ལུས་བྱམ་གང་རུང་ལས་ཇས་གཞན་སྐྱས་པ་ལྟར་སྐྱབ་
པ་ཚོལ་བས་ཀྱང་མི་འདོད་པ་དང་། རིགས་པས་ཀྱང་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་
བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བྱམ་པ་ལུས་བྱམ་གང་རུང་ལས་དོན་གཞན་དུ་
མི་འཐད་པ་དང་། ཁྱད་པར་མེད་པའི་གང་རུང་གི་སྤྱི་སྤྱོད་མི་འཐད་པ་དང་། གང་རུང་ལས་དོན་གཞན་
གྱི་སྤྱི་རྒྱས་ལུལ་དུ་མེད་ཀྱང་ཁྱད་པར་དེས་པ་སྐྱབ་པར་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གསལ་
བ་མེད་པའི་སྤྱི་མི་སྤྱིད་པ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། དཔེ་དོན་གྲིས་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱབ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱམ་པ་དེ་སེམས་ལས་ཇས་གཅིག་པའི་ལུས་ལས་ཀྱང་དོན་གཞན་དུ་མེད་བྱམ་
པ་ལས་ཀྱང་དོན་གཞན་དུ་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་འདིའི་ཕྱིར་ཡང་ལུས་བྱམ་གང་རུང་ལས་ཇས་གཞན་
གྱི་སྤྱི་རྒྱགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱར་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཅན་མ་ཡིན་ཏེ། གསལ་བ་ཐམས་ཅད་དམ་
བཅར་ཡོད་པ་མི་སྤྱིད་ན་གསལ་བ་བཀག་པ་དེའི་སྤྱི་བསྐྱབ་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དཔེ་དང་། དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རིགས་ལ་བརྟེན་པ་དང་།
དབང་པོ་ལ་བརྟེན་པ་དང་། དེ་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་ལམ་སོ་ཆེའི་མི་ཚོས་ཅན།
མིའི་རིགས་ཉིད་བཟང་ངན་གང་དུ་ཡང་འཐད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་ཐེ་ལ་སོགས་པ་རིགས་
བཞི་སོ་གང་རུང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྟོག་པའི་ཤེས་པ་ཚོས་ཅན། དབང་པོ་
གཟུགས་ཅན་པ་བདག་རྒྱུན་དུ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་
པ་གང་བདག་རྒྱུན་དུ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་བཞིན་ནོ། །དམ་སྒྲོས་པ་ནི་

1 ཞོལ། ཤོག ༩༡ བ ༢ གཙང་། ཤོག ༩༠ ན ༤ གང་ཡང་བདག་རྒྱུན་

དཔེ་གཞན་སྟོན་པའོ།

གསུམ་པ་ནི། འདི་ལྟར་གཞུགས་འཛིན་རྟོག་པ་དེ་ཆོས་ཅན། མིག་དབང་གཞུགས་ཅན་པ་
བདག་རྒྱུན་དུ་ཡོད་པས་ཁྲད་བར་དུ་བྱས་པ་ལ་བརྟེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞུགས་རྟོགས་པའི་ཤེས་
པ་གང་ཞིག་གཞུགས་འཛིན་པའི་དབང་པོ་དེའི་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་གཞུགས་དེའི་དོན་གསལ་བར་
རྟོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་མིག་དབང་དེ་འགྱུར་བའི་རྗེས་སུ་འགྱུར་བར་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར་དང་།
མིག་དབང་དེ་མེད་ཀྱང་ཁྲོད་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དབང་པོ་གཞུགས་ཅན་པ་ལ་བདག་
རྒྱུན་གྱི་སྟོན་པ་བརྟེན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྣ་བའི་དབང་པོ་ལ་སོགས་པ་དབང་པོ་གཞུགས་
ཅན་པ་གང་ལ་ཡང་བདག་རྒྱུན་གྱི་སྟོན་པ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ལ་ཡང་རྒྱ་མཚན་
གསུམ་པོ་དེ་དགོད་དོ།

གཉིས་པ་ནི། དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་བྱམ་པ་དེ་ལུས་བྱམ་གང་རུང་ལས་རྗེས་གཞན་པ་རྟགས་
ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། སེམས་དང་རྗེས་གཅིག་པའི་ལུས་དཔེ་
ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པར་དོགས་པ་སྟེ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་དང་བྱམ་པ་ཡང་བྱམ་པ་ལས་རྗེས་
གཞན་དུ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །བྱབ་པར་ཐལ། ལུས་དང་བྱམ་པ་དེ་གཉིས་གཅིག་བྱམ་པ་ལས་
རྗེས་གཞན་པ་དེ་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་དུ་རུང་ན་དེའི་སྟོན་པ་བྱམ་པ་དེ་བྱམ་པ་དང་ལུས་དག་ལས།
གང་ཡང་རུང་བའི་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ཞེས་སྟེ་གང་ཡང་རུང་བའི་དོན་གཞན་གྱི་ངོ་བོར་འགྱུར་
བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུང་གོང་མ་འདི་འོག་མའི་སྟོན་པ་བྱམ་པ་དེ་ཡིན་པས་ལུས་བྱམ་གང་རུང་
ལས་དོན་གཞན་ཡིན་ན་ལུས་ལས་ཀྱང་དོན་གཞན་བྱམ་པ་ལས་ཀྱང་དོན་གཞན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་
པས་ཁས་ལེན་ན་ཞེས་པ་ཡན་ཆད་བྱབ་བྱེད་སྟོན་པ་དང་། བྱམ་པ་དང་ཞེས་པ་མན་ཆད་གྲིས་བྱབ་
བྱ་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་དེ་བཞིན་དུ་ཁས་ལེན་ན་ཞེས་པས་ལུས་བྱམ་པ་ལས་དོན་གཞན་དུ་ཁས་ལེན་ན་
ལུས་བྱམ་གང་རུང་བྱམ་པ་ལས་དོན་གཞན་ཞེས་དང་། བྱམ་པ་བྱམ་པ་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་ན།
ལུས་བྱམ་གང་རུང་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་ཞེས་བསྟན་པར་མི་གཞུང་སྟེ། འོག་མའི་བྱབ་སྐྱབ་དུ་མི་
རུང་ཞིང་རིགས་པས་ཀྱང་གཞིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀ་བྱམ་གང་རུང་ཡིན་ན་ཀ་བ་དང་བྱམ་པ་གཉིས་
ཀར་མི་འགལ་བ་ཁས་ལེན་པ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་མི་རུང་ངོ་།

གསུམ་པ་ནི། བུམ་པ་དེ་ལུས་བུམ་གང་རུང་ལས་རྩས་གཞན་ཡིན་པའི་སྤྱི་རྒྱལ་ཡང་
དག་གི་བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་བ་སྤྱིད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་པ་དེ་ལུས་ལས་ཀྱང་དོན་གཞན་
དུ་མེད་བུམ་པ་ལས་ཀྱང་དོན་གཞན་དུ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཡང་སྒྲོམ་པ་ནི་སྤར་ཡ་གྲུལ་གང་རུང་
བཀག་པས་རྣམ་པར་བརྟག་པའི་སྤྱི་འགོག་པའི་རིགས་པར་མ་བཟད་ཅེས་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་དང་། དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་
སྤྱིན་དང་མཆོད་སྤྱིན་དག་ལས་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་ལ་ཟན་སྤྱིན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་སྤྱིན་
ལ་ཡང་མ་ཡིན་ཞིང་མཆོད་སྤྱིན་ལ་ཡང་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལྷ་བྱ་འདིག་རྟེན་གྲགས་པ་
དང་རིགས་པས་འཐད་པ་ཡོད་པ་སྤྱིད་དམ་སྟེ་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ། ཡ་གྲུལ་ཁེགས་པའི་གང་རུང་གི་
སྤྱི་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཆོག་ཕྱི་མ་དེས་ལྷ་མཆོད་གཉིས་
ཟན་སྤྱིན་བྱ་ཡིན་པ་བརྒྱུག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི། མཆོད་སྤྱིན་འབའ་ཞིག་ལ་ཡང་ཟན་སྤྱིན་པར་བྱ་
བ་མ་ཡིན་ལ་ལྷ་སྤྱིན་འབའ་ཞིག་ལ་ཡང་མ་ཡིན་ལོ་སྤྱུམ་དུ་ཡ་གྲུལ་རེ་རེ་ཁོ་ན་ཟན་སྤྱིན་བྱར་དེས་པ་
བརྒྱུག་པའི་དོན་དུ་བསམས་པའི་ཕྱིར། འགལ་བའི་སྤྱིན་མེད་དོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། ཡ་གྲུལ་རེ་རེ་ཁོ་
ན་ཟན་སྤྱིན་བྱར་དེས་པ་བརྒྱུག་པའི་དོན་དུ་དགག་ཆོག་ཕྱི་མ་གཉིས་སྒྲོམ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷ་
མཆོད་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་ལ་ཟན་སྤྱིན་པར་བྱའོ་ཞེས་སྒྲོམ་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཡ་གྲུལ་རེ་རེ་ཁོ་ན་ཟན་
སྤྱིན་བྱར་དེས་པར་ཐལ་བ་མེད་ཅིང་གང་ལ་བྱིན་ཀྱང་ཆོག་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། གང་ཡང་རུང་བའི་སྤྱི་ཉེ་བར་གཟུང་ན་ཡ་གྲུལ་རེ་རེ་ཁོ་ནར་དེས་པར་ཐལ་
བ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་ཡ་གྲུལ་གཉིས་ཀ་ཁེགས་པའི་བུམ་པ་ལུས་བུམ་གང་རུང་ལས་རྩས་གཞན་
སྐྱབ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཡ་གྲུལ་གཉིས་ཀར་མ་བཟད་ཡ་གྲུལ་གཅིག་ཡོངས་སུ་བཟུང་ཡང་བུམ་
པ་ལས་རྩས་གཞན་དུ་མི་འགལ་བ་ཡིན་ན་བུམ་པ་དེ་ལུས་བུམ་གང་ཡང་རུང་བ་ལས་རྩས་གཞན་
ལོ་ཞེས་སྒྲོམ་པ་འདི་རྒྱས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལྷ་སྤྱིན་ལྷ་བྱ་གཅིག་བྱ་ཡང་ལྷ་མཆོད་

1 ཞོལ། འོག་ ༤༩ བ་ ༡ གཙང་། འོག་ ༤༡ ན་ ༥ གཟན་སྤྱིན་པར་ ཞོལ་གཙང་གཉིས་སུ་གཟན་ཞེས་ཐེས་པ་མང་བས་ཆང་མ་
མཆན་བཞོད་མེད།

གང་ཡང་རུང་བ་ཟེ་ཞེས་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་སྐབས་སུ་བབ་པའི་ཡ་གྲུལ་གཉིས་ལས་ལྷ་སྒྲིན་ལྷ་བྱ་གཅིག་ལ་
 ཟན་སྒྲིན་པར་བྱ་བ་མི་སྲིད་ན་གཉིས་ཀའི་ཡུལ་ཅན་གང་ཡང་རུང་བའི་སྐྱ་མི་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནམ་
 མཆོད་སྒྲིན་ཟ་བ་ཡིན་ན་ལྷ་མཆོད་གང་རུང་ཟེ་ཞེས་རྗེ་ལྷར་བརྗོད། ལྷ་སྒྲིན་མི་ཟ་བའི་མཆོད་སྒྲིན་
 ཟ་བ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། མཆོད་སྒྲིན་ཟ་ན་ལྷ་མཆོད་གང་རུང་ཟ་བས་བྲབ་ན་གང་ཡང་རུང་བའི་
 སྐྱ་གཉིས་ཀའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པ་མི་འཐད་པའི་སྒྲིན་མེད་པར་ཐལ། སྐྱ་མ་ལ་བྲབ་པ་ཡོད་ཅིང་། ལྷ་
 མཆོད་གང་རུང་གཅིག་ཟེ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་འདྲིའི་ཡུལ་ནི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་པ་མ་ཡིན་པར་
 རྣམ་པར་བརྟག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། རྣམ་པར་བརྟག་པ་ནི་ལྷ་སྒྲིན་ཟ་བ་ཡང་མི་འགལ་མཆོད་སྒྲིན་
 ཟ་བ་ཡང་མི་འགལ་བའོ། གཉིས་པ་ནི། རྒྱང་པན་གྱི་གཉིས་བཅས་སྒྲོར་བ་དེ་ལ་ཆོས་ཅན། བུམ་
 པ་དེ་བུམ་པ་ཁོ་ན་འཕམ་སེམས་དང་རྣམ་གཅིག་པའི་ལུས་ཁོ་ནས་གཉིས་པ་དང་བཅས་པ་སྟེ། རྒྱ་
 དང་བཅས་པ་དང་རྣམ་གཞན་པར་ནི་རྒྱང་པན་རང་ཉིད་ཀྱང་མི་འདོད་དེ། བུམ་པ་ལུས་བུམ་གང་
 རུང་ལས་རྣམ་གཞན་དུ་དམ་བཅས་པའི་ཕྱིར། གང་ཡང་རུང་བའི་སྐྱ་སྒྲུབ་པ་ནི་གང་སྲིད་པ་དེ་ཁོ་ན་
 གཟུང་བར་བྱའོ། ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་ན་སྒྲུབ་བཤད་པའི་ཚུལ་གྱིས་གཅིག་ཀྱང་སྲིད་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། བུམ་པ་ལུས་བུམ་གང་རུང་ལས་རྣམ་གཞན་དུ་རྒྱང་པན་གྱིས་སྒྲུབ་པར་མི་
 འོས་པ་ཅན་དུ་ཟད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་སྒྲུབ་པ་རིགས་པས་མི་འཐད་པའི་ཡང་ཕྱིར། དེ་བསྒྲུབ་བྱ་
 དེ་ཅི་ཞིག་སྒྲུབ་པར་བྱས་ཏེ་མི་བྱས་པར་ཐལ། ལུས་ལས་རྣམ་གཞན་དང་བུམ་པ་ལས་རྣམ་གཞན་
 གཉིས་གང་རུང་བུམ་པ་གཅིག་ལ་སྒྲུབ་པ་ལ་ལུས་སམ་བུམ་པ་ལས་རྣམ་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེས་རྣམ་
 པར་བརྟག་པ་དང་། ལུས་ལས་ཀྱང་རྣམ་གཞན་བུམ་པ་ལས་ཀྱང་རྣམ་གཞན་ནོ་ཞེས་བསྐྱུ་བའི་
 ཚུལ་གྱིས་སྒྲུབ་པ་ཡང་མི་འཐད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱང་པན་པའི་དམ་བཅའི་ཆོག་གི་ཚུལ་
 ནི་གསོག་དང་རྩལ་པ་དང་མི་ཤེས་པས་ཀྱང་ནས་བསྐྱུད་པ་ཡིན་ཏེ། ཞེན་པའི་བརྗོད་བྲས་སྟོང་
 བཞིན་དུ་བདེན་ཞེན་གྱིས་དམ་འཆའ་བའི་ཆོག་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྣམ་པར་བརྟག་པའི་ཆོག་ནང་ཆོན་གཉིས་ཀ་
 ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བ་དང་། དེས་པ་དང་ཐེ་ཆོས་ཟ་བ་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཡང་རུང་བའི་སྐྱ་རྣམ་

བར་བརྟག་པའི་དོན་ཅན་དུ་བསྐྱབས་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། རྩོགས་དང་མཐུན་པའི་རྩོགས་གང་ཡང་
 རུང་བ་སྤྲུལ་ཏེ་པའམ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 ལ་རྩོགས་ཆོས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་པ་མེད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་འགོག་པ་ལ་སྤྲུལ་ཁ་ཅིག་ན་
 དེ། རྩོགས་དཔེ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པས་རྟགས་སུ་མི་རུང་མཐུན་རྩོགས་ཅོད་གཞི་ལ་མ་བྱུང་བས་
 རྟགས་སུ་མི་རུང་བས་རྩོགས་དང་མཐུན་རྩོགས་གང་རུང་རྟགས་སུ་མི་རུང་ངོ་ཟེར་བ་ནི་མི་དེགས་
 ཏེ། སྤར་བ་ལང་ངམ་བ་མེན་གང་རུང་གཞི་འགར་རྩ་ཅན་དཔོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་བཞག་པ་
 རང་ཉིད་ཀྱིས་ཁས་སྐྱེས་པ་དང་འགལ་བའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ཡང་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཁས་
 སྐྱེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞི་སྤྲུལ་ཆད་མས་དེས་ཀྱང་རྩོགས་སུ་མ་དེས་པ་ལ་རྩོགས་དང་མཐུན་
 རྩོགས་གང་རུང་གི་སྤྲུལ་ཡ་གྲུལ་གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཡིན་པས་རྩོགས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ན་མ་
 བྱུང་བའི་གཏན་ཆེགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། སྤྲོན་གཞན་ཡང་རྩོགས་དང་མཐུན་
 རྩོགས་གང་རུང་དེ་སྤྲུལ་རྩོགས་ཆོས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་བྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྤྲུལ་དེ་རྩོགས་དང་
 མཐུན་རྩོགས་གཉིས་ཀར་སྤྲོད་པར་མི་འགལ་ན་སྤྲུལ་དེ་ལ་གང་རུང་གི་རྩོགས་ཆོས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་
 བྱུང་བ་དེ་ལྟར་འགྱུར་ན་ཡང་། གཉིས་ཀར་སྤྲོད་པར་མི་འགལ་བ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྤྲུལ་དེ་རྩོགས་སུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཆད་མས་དེས་པའི་ཕྱིར་རྩོགས་དང་མཐུན་
 རྩོགས་གང་ཡང་རུང་བ་རྗེས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ལྟར་རྩོགས་སུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་པ་རྣམ་པ་
 དེ་ལྟ་བུའི་སྤྲུལ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཡ་གྲུལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་རྩོགས་དང་མཐུན་པའི་རྩོགས་དག་ལས་
 གང་ཡང་རུང་བ་ནི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྩོགས་ཉིད་དུ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཆད་མས་དེས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། ཡ་གྲུལ་གཉིས་སུ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བས་རྣམ་པར་བརྟག་པ་དང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་
 སོ་སོར་དེས་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་པ་ནི་ཡ་གྲུལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་མེད་
 པ་ཡིན་ལ་རྣམ་པར་བརྟག་པ་ནི་ཡ་གྲུལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་བཅས་པས་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །གཞུང་
 འདིས་སྤྲུལ་དེ་རྩོགས་ཁོ་ནར་ཆད་མས་དེས་ན། རྩོགས་སམ་མཐུན་རྩོགས་གང་རུང་ཡིན་ཞེས་ཡ་
 གྲུལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་འགལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། རྩོགས་ཡིན་ན་རྩོགས་དང་མཐུན་རྩོགས་གང་
 རུང་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་བསྟན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་ཡིན་ན་ཀ་བུམ་གང་རུང་མ་ཡིན་པས་

ཁྱབ་པ་ནི་སྔོན་མེད་པ་ཞིག་གོ། ཀ་བུམ་གང་ཡིན་མ་དེས་པར་ཀ་བུམ་གང་རུང་གཅིག་ཡིན་ནོ་
 ཞེས་བརྗོད་པས་ཀྱང་ཡ་གྲུལ་གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཆོམ་འབྲེན་པར་བྱེད་ཅིང་ཀ་བ་ལ་འཇུག་པར་ཡང་
 མི་འགལ། བུམ་པ་ལ་འཇུག་པར་ཡང་མི་འགལ་བའི་དོན་ཡིན་གྱི། ཀ་བུམ་གང་རུང་གཅིག་ཡིན་
 བ་ཀ་བ་ཡིན་པར་ཡང་མི་འགལ། བུམ་པ་ཡིན་པར་ཡང་མི་འགལ་བ་དངོས་པོ་ལ་གནས་པའི་དོན་
 བྱི་མ་ཡིན་ནོ། ཡ་གྲུལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་བཟུང་གང་རུང་ཆད་མས་དེས་པ་ཡོད་དེ། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་
 གྱི་མཉན་བྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་གཅིག་ལ་ཡོད་པར་
 ཆད་མས་དེས་ཀྱང་ཡ་གྲུལ་གཉིས་ལ་ཡོད་པར་ཐེ་ཆོམ་བཟུང་བ་བཞིན་ནོ། ཁོ་ན་འདྲིང་ཡང་ཡ་གྲུལ་
 ལ་ཐེ་ཆོམ་བཟུང་གང་རུང་ཆད་མས་དེས་པས་ཕྱོགས་ཆོས་བྱུང་བོ་ཞེ་ན། མི་མཆུངས་ཏེ། འདྲིང་
 ཡ་གྲུལ་ཕྱོགས་སམ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཐེ་ཆོམ་བཟུང་གང་རུང་རྟུ་ཆད་མས་དེས་པའི་གཞི་ཆད་
 མས་མི་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། སྐྱ་ཕྱོགས་ཡིན་མིན་ཐེ་ཆོམ་བཟུང་ཅོད་གཞི་ཡིན་མིན་ཡང་ཐེ་ཆོམ་བཟུང་
 བས་གང་རུང་གི་རྟགས་གྱི་གཞིར་མི་དེས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ཁྱད་པར་ལུས་ལས་རྗེས་གཞན་བསྐྱབ་བྱུང་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ལ་གསུམ།
 བྱགས་ཀྱིས་ལུས་ལས་རྗེས་གཞན་བསྐྱབ་བྱུང་ཡིན་པ་དང་། སྤྱི་སྤྱས་ཀྱི་བྲག་གོ་བའི་དཔེ་དང་། སྤྱི་
 སྤྱས་ཀྱི་བྲག་གོ་བ་ཁྱད་པར་ཀྱིས་སྤྱས་ཐེན་པ་མི་དགོས་པའོ། གང་པོ་ནི། བུམ་པ་དེ་ལུས་བུམ་
 གང་རུང་ལས་རྗེས་གཞན་བསྐྱབ་བྱུང་དམ་བཅས་པས་བུམ་པ་ལ་ལུས་ཉིད་རྗེས་གཞན་རྟོགས་
 པར་འགྱུར་གྱི་བུམ་པ་རྗེས་གཞན་ནི་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་བུམ་གང་རུང་ལས་
 རྗེས་གཞན་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དོན་རྣམས་ལ་སྤྱིར་བརྗོད་ཀྱང་བུམ་པ་བུམ་པ་ལས་དོན་གཞན་དུ་
 འགལ་བའི་བྱགས་ཀྱིས་ཁྱད་པར་བུམ་པ་ལ་ལུས་རྗེས་གཞན་བསྐྱབ་བྱུང་གནས་པའི་ཕྱིར། ཡང་
 བྱི་གཞོད་པ་གཞན་སྟོན་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན་འགའ་ཞིག་ཟས་ལ་འོངས་པོ་ཞེས་བྱ་བས་རི་འཕམ་གྱིང་འོངས་པ་ལ་
 བྱི་དོགས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། ཀ་བུམ་པ་ནི། ཁྱད་པར་གྱི་སྤྱད་པར་འབྲེལ་བས་སྤྱི་
 སྤྱས་ཁྱད་པར་མི་གཏོ་ཞེ་ན། ཁྱད་པར་གྱི་སྤྱད་པར་སུ་སྤྱར་བ་ཉི་བར་བུས་པ་ཁོ་ན་ཉིད་ནི་སྤྱིའི་སྤྱ་
 རྣམས་ཀྱི་ཁྱད་པར་སྟོ་ཡུལ་དུ་རྣམ་པར་འཛིག་ཅིང་གོ་བར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཁྱད་པར་

ཀྱི་སྐྱ་དངོས་སུ་མ་སྒྱུར་བ་འོན་ཀྱང་སྐབས་དང་འབྲུགས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་བརྟེན་ནས་སྤྱི་སྤྱས་ཀྱི་
བྲག་གོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གཉིས་བཅས་སྒྱུར་བ་ལ་ཉེས་པ་དུ་མ་དང་བཅས་པ་དེའི་
ཕྱིར། བུམ་པ་སེམས་དང་རྩལ་གཅིག་པའི་ལུས་དང་བུམ་པ་གང་ཡང་རུང་བའི་སྤྱི་ལས་དོན་གཞན་
དུ་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པ་ལ་གྲུལ་གཉིས་ཀ་མི་འབྲད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་
གཞན་དུ་གྱུར་པ་ལ་གྲུལ་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། ལ་གྲུལ་གཉིས་ལས་གཅིག་གྱང་རྩལ་
གཞན་དུ་རིགས་པས་མི་འབྲད་ཅིང་ཁས་མ་སྒྲུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཚད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བུམ་པ་རང་ཉིད་རང་གི་རྒྱ་པོར་
འགལ་བས་བུམ་པའི་སྤྱིར་དུ་བུམ་པའི་གཉིས་བཅས་སྒྱུར་དུ་མི་རུང་། ལུས་དཔེ་ལ་རྩལ་འགྲོ་མེད་
པས་བསྐྱབ་བྱར་མི་རུང་བས་གང་ཡང་རུང་བའི་སྤྱི་བསྐྱབ་བྱར་མི་རུང་ན། སྐྱ་ལ་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་པ་
ན་ཡང་སྤྱིའི་མི་རྟག་པ་དཔེ་བུམ་པ་ལ་རྩལ་འགྲོ་མེད་པས་བྱུང་བ་མི་འབྲུབ་བུམ་པའི་མི་རྟག་པ་སྐྱ་
ལ་མེད་པས་ཚོགས་ཆོས་མི་འབྲུབ་པོ་ཞེས་སྐྱ་དང་བུམ་པའི་བྱུང་བར་གྱིས་རྟོག་ན་མི་རྟག་པ་ཅམ་
ཡང་བསྐྱབ་བྱར་མི་འབྲུར་བས་སྐྱ་ལ་མི་རྟག་པ་ཅམ་སྐྱབ་པ་ལ་ཡང་ཉེས་པ་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ནི། དེ་གཉིས་ཉེས་པ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་དང་བུམ་པ་གང་གི་ཡང་འཇིག་
པ་མ་ཡིན་པའི་མི་རྟག་པ་ཅམ་ཉིད་ཚད་མས་བྱུང་བས་ནི་སྐྱ་མི་རྟག་པ་དེ་དང་ལྡན་པར་བུམ་པའི་
རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེ་དེ་བཞིན་དུ་དོན་ལ་ཁས་ལེན་མི་རུས་ཏེ། བུམ་པ་དེ་
ལུས་སེམས་རྩལ་གཅིག་པའི་ལུས་དང་བུམ་པ་གང་རུང་གི་སྤྱི་ལས་རྩལ་གཞན་དུ་རྟགས་ཀྱིས་
སྐྱབ་མི་རུས་པར་ཐལ། བུམ་པ་དེ་དེ་གཉིས་འགའ་ཞིག་ལས་དོན་གཞན་དུ་གྱུར་པར་ཁས་ལེན་
རུས་ན། དེ་གཉིས་གང་ཡང་རུང་བ་ལས་དོན་གཞན་གྱི་དོ་བོར་གྱུར་པ་སྐྱབ་རུས་པ་ཡིན་ན་ཡང་
ལ་གྲུལ་གང་ལས་གྱང་རྩལ་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་འདོད་པ་སྤྱོད་པའི་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། བདོར་བསྟན་
པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚོལ་བའི་
ཞེ་བས་འདོད་པའི་ཚོགས་བསྐྱབ་བྱར་བརྗོད་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་གཞན་ཡང་བསྟན་
པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་བྲག་པས་གྱངས་ཅན་པ་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབས་པ་ན་གྱངས་ཅན་པ་ན་རེ། གཞི་

སྐྱེའི་སྤྱི་དབང་ཆོས་ཅན་སྐྱེའི་སྤྱི་དོན་གཞན་དག་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་དོན་གཞན་དང་
 ཆོས་དོན་གཞན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆོས་ཅན་སྐྱེའི་དོན་གཞན་དག་འགོག་པས་ཞེ་འདོད་
 ལ་གཞོད་པའི་འགལ་བར་འདོད་པ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྒྱལ་བ་
 དེས་ཆོགས་སྤྱི་དོན་གཞན་མི་སྐྱབ་པའི་དཔེ་དང་། དེ་བཞག་པས་རྒྱལ་བའི་ཞེ་འདོད་ལ་མི་གཞོད་
 པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་སྐྱ་ནི་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་
 པའི་སྐྱེའི་སྤྱི་དོན་གཞན་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའམ་སྐྱ་ལ་སྐྱེའི་སྤྱི་དོན་གཞན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་
 བྱས་པའི་མི་རྟག་པ་དོན་གཞན་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ་འདི་ནི་རྣམ་བཙད་
 གྱི་གནས་ཉི་ལར་གཟུང་བ་ཡིན་ཏེ། རྟེན་བྱས་པས་སྐྱ་ལ་རྟག་པ་ཙམ་བཞག་པ་ན་སྤྱི་རྟག་པ་ཡང་
 བཞག་པས་སྐྱེའི་སྤྱི་དོན་མི་རྟག་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་སྐྱེའི་སྤྱི་དོན་གཞན་དང་སྐྱེའི་སྤྱི་དོན་
 གཞན་གྱིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའི་མི་རྟག་པ་ཡང་བཞག་པས་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་བཞག་ཅིང་དེ་
 དག་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱབས་སེ་ཞེས་གྲངས་ཅན་ཟེར་རོ། །སྐྱ་སྤྱད་ཅིག་གིས་འཛིག་པ་མ་
 ཡིན་པར་གཉིས་ཀ་ཡང་འདོད་མོད་ཀྱི་གྲངས་ཅན་ལ་རྒྱན་གྱི་མི་རྟག་པ་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ལ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ཟུར་ན་གནས་པས་དགག་པ་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྟེན་བྱས་པས་སྐྱ་ལ་མི་རྟག་པ་ཙམ་བསྐྱབས་པའི་ཆེ་ཆོས་ཅན་སྐྱ་ལ་ཆོགས་
 སྤྱི་དོན་གཞན་བཞག་པ་ནི་སྟེ་ཆོགས་སྤྱི་དོན་གཞན་བཞག་པའི་སྟོན་པ་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
 གཞོད་པའི་འགལ་བར་སོང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་རྟེན་བྱས་པས་སྐྱ་ལ་ཆོགས་སྤྱི་དོན་གཞན་
 བསྐྱབ་བྱར་བཟུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྐྱ་ལ་མི་རྟག་པ་ཙམ་བསྐྱབ་བྱར་བཟུང་བ་ཡིན་གྱི།
 སྐྱ་མི་རྟག་པའི་སྤྱི་དོན་གཞན་དང་ལྡན་པ་བསྐྱབ་བྱར་བཟུང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟ་ན་སྐྱ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབས་པའི་ཆེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབས་པར་
 མི་འགྲུང་གྱི་སྐྱ་དེ་མི་རྟག་པའི་སྐྱེའི་སྤྱི་དོན་གཞན་དང་ལྡན་པར་བསྐྱབས་པར་འགྲུང་བར་ཐལ།
 དེའི་ཆེ་སྐྱ་ལ་མི་རྟག་པའི་སྐྱེའི་སྤྱི་དོན་གཞན་དང་ལྡན་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། རྟག་པ་ཁས་གྲངས་
 པ་དེ་ཉིད་གསལ་བར་བྱེད་པ་ནི་སྐྱ་ལ་མི་རྟག་པ་ཙམ་བསྐྱབས་པ་ན་ཡང་ཆོགས་སྤྱི་དོན་གཞན་
 བསྐྱབས་པ་དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྟེན་བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་བསྐྱབས་

པའི་ཆེ་ན། ཚོགས་སྤྱི་དོན་གཞན་བཀག་པའི་སློན་ནས་ཞེ་བས་འདོད་པ་ལ་གཞོད་པ་འགའ་ཡང་
མེད་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་ཚོགས་སྤྱི་དོན་གཞན་དེ་ཡང་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདིས་ནི་ཚོལ་བས་རྩོད་པའི་ཆེ་དམ་བཅས་ཚོད་དེ་ཉིད་ལ་ཚད་མས་གཞོད་ན་འགའ་བར་འགྱུར་
བ་ཡིན་གྱི། དེའི་ཆེ་བསྐྱབ་བྱར་མ་བཟུང་ཡང་བསྐྱབ་བྱར་བཟུང་བ་དེའི་བྱེད་ལ་སོགས་
པའི་ཆོས་གཞན་ལ་གཞོད་པར་མཐོང་ནས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཡང་གཞོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྒྲ་
བ་དག་ཀྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་འདོད་པ་སློས་པས་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་
དོན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཡང་དག་དང་འགའ་བར་འགྱུར་བ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་བསློས་པ་དང་།
འགའ་རྟགས་ལ་ཚོགས་སྤྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་བྱེད་པས་བྱེད་པ་དང་། འགའ་རྟགས་ཀྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་
པོ་ནི། ཚོགས་སྤྱི་དོན་གཞན་བཀག་པས་ཞེ་འདོད་ལ་མི་གཞོད་པ་དེའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ཆོས་ཅན།
ཆོས་ཅན་སྐྱེ་ལ་འདོད་པའི་སྤྱི་མི་རྟག་པ་བྱུང་བའི་སློན་ནས་དེ་ལ་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་དུ་སོང་བ་
ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་ལ་ཆོས་མི་རྟག་པ་འབའ་ཞིག་ཁོ་ན་སྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་སློན་ནས་ཚོལ་བའི་
འདོད་པ་བྱུང་བ་དེ་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེ་ལ་རྟག་པ་བསྐྱབ་འདོད་ན་ཚོལ་བའི་འདོད་ལུམ་ལ་གཞོད་
པ་བྱས་པ་འགའ་བའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་ཏེ། དེ་བསྐྱབ་འདོད་ན་ཚོལ་བའི་འདོད་ལུམ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
དུ་བྱ་བའམ་བྱས་པའི་སློན་ནས་ཕྱོགས་ཆོས་བྱུང་ཀྱང་རྗེས་བྱེད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་བྱུར་བ་དེ་ལྟ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་གཞུང་ལྷ་མ་ལ་བྱས་པ་སྐྱེ་མི་རྟག་པ་དང་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་རྟགས་ཡང་དག་དང་
འགའ་རྟགས་སུ་བསྐྱབས་ནས་ཚོགས་སྤྱི་སྐྱབ་ན་རྟགས་ཡང་དག་དང་འགོག་ན་འགའ་རྟགས་སུ་
འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཆོས་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པའམ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་བྱེད་པས་དེ་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན།
ཚོད་གཞིའི་སྤྱི་དུ་དེ་ལྟར་བྱེད་པས་སྒྲིན་མེད་དོ་ཞེས་གཞུང་ཕྱི་མ་སྒྲིན་སྤོང་དུ་བཤད་དོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་ལ་གཞོད་པ་ལ་སོགས་པའི་འགའ་རྟགས་གཞན་
ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཚོགས་སྤྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་བྱེད་པ་ཁོ་ན་འགའ་བ་ཡིན་ཞེ་ན། ཚོགས་སྤྱི་
ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་བྱེད་པ་ཁོ་ན་འགའ་རྟགས་ཡིན་ན། ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་ལ་གཞོད་པ་ལ་སོགས་
པའི་འགའ་རྟགས་མི་རུང་བའི་སྒྲིན་མེད་པར་ཐལ། འགའ་བའི་གཏན་ཆེགས་ནི་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེད་

པར་ལ་གཞོད་པ་ལ་སོགས་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཆོགས་སྤྱི་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་ཁོ་ནས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འགལ་ཏྟགས་ཡིན་ན་ཆོལ་བའི་ཞེ་འདོད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པའི་ངེས་པ་མེད་དེ། བྲངས་ཅན་གྱིས་མིག་སོགས་བདག་དོན་བྱེད་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ལྟ་བུ། ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ཡང་འདུས་ཤིང་བསགས་པས་དེ་མི་སྐྱབ་ཅིང་དེ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་སྐྱབ་པས་ཆོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཡང་། སངས་རྒྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་གཟུང་བའི་ཆེ། བྱས་པ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཏྟགས་ཡིན་ཡང་ཆོལ་བའི་ཞེ་འདོད་ལ་གཞོད་པའི་འགལ་ཏྟགས་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་རྟག་པ་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱར་མ་གཟུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འགལ་ཏྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བ་དང་། ཏྟགས་ཡང་དག་ལ་མཚུངས་པའི་སྒྲིན་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོགས་ཆོས་བྱུང་ནས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་བྱེད་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པའོ། །བསྐྱབ་བྱ་འགོག་ཀྱས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཞེས་སམ། བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པའི་གཏན་ཆོགས་ཞེས་པ་རྣམས་དང་དོན་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་དབྱེ་བ་དངོས་དང་། ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་གཞོད་པ་འབབ་པའི་གཏན་ཆོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བཅ་མཁའ་དངོས་པོ་བ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། དོན་བྱེད་ཀྱས་པས་སྒྲོང་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སམ། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པས་སྒྲོང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་སྟེ། ཆོག་ལ་འཆེལ་བ་སྒོ་གོས་རྒྱུང་དུ་དག་ཀྱང་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་ཕྱིར་བཤད་དོ། །ཏྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགོད་པའི་ཆེ་མི་རྟག་པས་སྒྲོང་སྟེ་ཞེས་བྱའོ། །ཆོས་ཅན་གྱི་བྱེད་པར་ལ་གཞོད་པ་ནི་དཔེར་ན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། གཞན་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་གཞོད་པ་ནི་དཔེར་ན། སྐྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །ཆོས་ཀྱི་བྱེད་པར་ལ་གཞོད་པ་ནི་དཔེར་ན། མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །བྱེད་པར་དུ་འགྱུར་བའི་ཚུལ་ནི་སྤང་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི། བྱེ་བྲག་པ་དག་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་བཅ་མཁའ་དགག་བྱ་བཅད་པ་ལ་མི་སྟོས་

བའི་དངོས་པོར་འདོད་ཅིང་། སངས་རྒྱས་པ་དང་བྱེ་བྲག་པ་གཉིས། རྣམ་མཁའ་དོན་མཐུན་སྣང་དུ་
 གྲུབ་པ་མེད་ལ། གཞན་གྱིས་བཏགས་པ་ལྟར་རྣམ་མཁའ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་ཆོས་ཅན་དུ་བསྐྱེད་
 རྣམ་བཀག་ན་ཡང་ཚད་མས་ཁེགས་པས་རྟགས་དེའི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་ཉིད་ཆོས་ཅན་དུ་
 གསྐྱེད་བ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་མཁའ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་ཁེགས་པའི་གཞི་མི་སྲིད་ན་རྣམ་མཁའ་དངོས་
 པོར་གྱུར་པ་ཡོད་དགོས་ལ། གཞི་ཡོད་ན་དེ་ཉིད་ཚོད་གཞིར་བསྐྱེད་སྣང་རྣམ་རྣམ་མཁའ་དངོས་པོར་
 གྱུར་པ་བཀག་པས་ཆོག་མོད་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་ཚོད་གཞིར་བསྐྱེད་བས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། སྦྱོན་མེད་
 དེ། རྣམ་མཁའ་སྣང་བའམ་རྣམ་མཁའ་ཆོས་ཅན་དུ་བསྐྱེད་སྣང་རྣམ་དངོས་པོ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བཀག་
 ན་ཡང་རུང་མོད་ཀྱི། བྱེ་བྲག་པ་རྣམ་མཁའ་དང་རྣམ་མཁའ་སྣང་བ་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་ཅིང་རྣམ་
 མཁའ་སྣང་བའི་རྟོག་པ་སྐྱེབ་འཇུག་ཏུ་འདོད་ཅིང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྣམ་མཁའ་སྣང་བ་ཚད་མས་
 གྲུབ་དུས་ན་དངོས་པོ་ཚད་མས་གྲུབ་པར་འདོད་པས་ཐོག་མར་དེ་ལ་ཤེས་འདོད་འཆོལ་བ་ལས་
 རྣམ་མཁའ་དངོས་པོར་གྱུར་པ་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོར་གསྐྱེད་སྣང་རྣམ་དེ་དོན་བྱེད་ལྷན་པ་ཡིན་པ་
 བཀག་པའི་སྦྱོ་རྣམ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་བཀག་ན་ཆེགས་རྒྱུ་རོ། །རྣམ་མཁའ་སྣང་བ་ཚོད་གཞིར་
 གསྐྱེད་སྣང་ན་ཡང་ཤེས་འདོད་མི་རྙེད་པའི་སྦྱོན་མེད་དེ། སངས་རྒྱས་པས་དེ་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ལ་
 ལན་མེད་ཀྱི་སྦྱོན་འབྲིན་དུ་མ་བརྗོད་པ་ན་དངོས་པོ་ཡིན་མིན་ཐེ་ཆོས་ཟེའིང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཤེས་
 པར་འདོད་པའི་ཤེས་འདོད་རྙེད་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དཔེར་ན་འོག་རྣམ་འཆད་པར་འགྱུར་
 བའི་མཆན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཙོ་བོར་སྣང་བ་ཚོད་གཞིར་གསྐྱེད་སྣང་བ་ལ་ཤེས་འདོད་འཇུག་པ་བཞིན་
 ནོ། །དེ་དག་ལ་མཆན་ཉིད་ནི། དེ་སྐྱེབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་ཁྲུབ་པ་ཕྱིན་
 ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ་གང་ཞིག་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱེད་བྱ་ཆོས་ཅན་དུ་སྐྱས་བཀོད་པ་ཞེས་དང་། ཡང་ན་
 ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་སྐྱེབ་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཅིང་ཁྲུབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ་ཞེས་བཤད་
 དོ། །གཞན་རྣམས་ལ་ཚོད་གཞིའི་སྟེང་དུ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཁྲུབ་པར་དང་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྲུབ་པར་
 སྐྱེབ་པ་ལ་ཞེས་སྣང་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། འགལ་བའི་གཏན་ཆེགས་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་ངོ་བོ་དང་ཁྲུབ་པར་དང་ཆོས་ཀྱི་
 ངོ་བོ་དང་ཁྲུབ་པར་བསྐྱེད་སྣང་པས་འགལ་རྟགས་སུ་སོང་བ་བཞི་དཔྱར་ཡོད་ན། གཏན་ཆེགས་ཡང་

དག་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་བསྐྱབས་པས་ཡང་དག་ཏུ་སྔོང་བ་བཞི་ཅིའི་ཕྱིར་དབྱེར་མི་རུང་ཞེ་ན། སྒྲིན་
མེད་དེ། འདིར་ནི་གྲངས་ཅན་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབས་བྱའི་ཆོས་ཆོས་ཅན་དང་ཆོས་ཀྱི་
ངོ་བོར་བརྩུངས་ནས་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་པའི་ཆོས་སྒྲིར་རྣམས་འགལ་ཉགས་སུ་བསྐྱན་པ་དང་། གྲེ་
བྲག་པའི་འདོད་པ་ཉགས་ཡང་དག་གི་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ངོ་བོར་བརྩུངས་ནས་བཞག་པས་པ་རོལ་བོའི་
ལོག་རྟོག་ཁེགས་པའི་དགོས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་གྱི། དགོས་པ་ཡོད་ན་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ལ་ཡང་
དབྱེར་རུང་བ་མི་འགོག་སྟེ། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་
ཅོད་གཞི་ལ་ཆོས་ཀྱི་བྱང་པར་སྐྱབས་པའི་ཡང་དག་དང་། སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་སྟེ། ཞེས་པ་ཆོས་
ཀྱི་ངོ་བོ་སྐྱབས་པ་དང་། སྒྲ་མི་ཉག་པར་སྐྱབས་འདོད་པ་ལ་སྒྲ་མི་ཉག་པ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ།
ཞེས་དང་། མི་ཉག་པའི་སྒྲ་ཆོས་ཅན། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ངོ་བོ་སྐྱབས་པ་དང་། ཅོད་གཞི་ལ་
ཆོས་ཅན་ཀྱི་བྱང་པར་སྐྱབས་པ་སྟེ། སྒྲའི་སྒྲོར་ཚུལ་ཅུམ་མོ།

གཉིས་པ་ནི། ཆོགས་སྤྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་ཁོ་ན་འགལ་བ་ཡིན་ན། ཆོས་ཅན་ཀྱི་
བྱང་པར་ལ་གཞོད་པ་ལ་སོགས་པའི་འགལ་བ་བཞེར་རིམ་རྒྱར་དབྱེར་རུང་ཞེ་ན། འགལ་ཉགས་སུ་
བཞོད་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཆོགས་སྤྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་དེས་འགལ་ཉགས་སུ་ཐ་སྐྱད་དུ་བྱེད་
ཀྱང་བཞེར་དབྱེར་བ་མི་འགལ་ཏེ། ཞེ་འདོད་ཀྱི་ཆོགས་སྤྱི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་རེས་འགལ་
བསྐྱབས་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་སུ་རེས་འགལ་ཆོས་ཅན་ཀྱི་ངོ་བོའི་སྒྲོ་ནས་སུ་ཆོས་དང་
ཆོས་ཅན་དེའི་བྱང་པར་ཀྱི་སྒྲོ་ནས་ཞེ་འདོད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། རང་ཉིད་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་དང་།
ཆོད་མ་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་སུ་སྒྲོས་པའི་རང་ཉིད་འདོད་པ་ཁོ་ནའི་རེས་གཟུང་ལ་བསྐྱོས་པ་དང་།
རང་ཉིད་འདོད་པ་སྒྲོས་པས་ལོག་རྟོག་གཞན་ཡང་ཁེགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རང་ཉིད་སྒྲོས་
པའི་དགོས་པ་མདོར་བསྐྱན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱབས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
དགོས་པ་བསྐྱན་པ་དང་། དེ་ལ་ཅོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་
རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྒྲོས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཆོས་ཅན་སྒྲ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་རང་རང་
གིས་ཁས་ལེན་པའི་བསྐྱན་བཅོས་ལས་ཉག་མི་ཉག་དང་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་མིན་སོགས་

ཆོས་ཏུ་མ་རྣམ་པར་བཞག་ཀྱང་ཚད་པའི་ཆེ་ཆོལ་བ་རང་ཉིད་དམ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་ཞེ་བས་འདོད་
 བ་ཚྱོགས་སུ་གཟུང་བ་དེ་ཁོ་ན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་བསྐྱན་བཅོས་ཚད་མར་ཁས་སྒྲངས་སུ་
 ཟེན་ཀྱང་ཆོལ་བའི་འདོད་པ་ལས་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་བསྐྱན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཇིག་
 བྱ་ཏུ་བཞད་ན་འདི་ལྟར་སྤྱར་ཏེ། རང་སྐྱ་སྐྱོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
 ཆེ་རང་གིས་སྤར་ཁས་སྒྲངས་པའི་བསྐྱན་བཅོས་ལས་སྐྱ་དེའི་བྱང་ཆོས་མི་རྟག་པ་དང་སྤོང་བདག་
 མེད་ལ་སོགས་པ་ཏུ་མ་རྣམ་པར་བཞག་ཀྱང་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་སྐབས་དེའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་གྱི་
 གཞན་དག་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྐྱ་མི་རྟག་པ་དང་སྐྱ་ནམ་མཁའི་
 ཡོན་ཏན་གཉིས་ཀ་རང་གིས་ཁས་སྒྲངས་པའི་བསྐྱན་བཅོས་གཅིག་ལས་རྣམ་པར་བཞག་ཀྱང་སྐྱ་
 མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེ། རྣམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་བཀག་ཀྱང་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པ་མེད་
 རོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་སྤྱར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཆོལ་བ་རང་ཉིད་འདོད་པ་ཞེས་སྐྱོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོལ་བའི་འདོད་
 ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཚྱོགས་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། བསྐྱན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་ཡང་
 ཚྱོགས་མ་ཡིན་པར་རྟོགས་པས་དེ་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཏུ་རང་ཉིད་སྐྱོས་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཚད་མ་
 ཀྱན་ལས་བདུས་པ་དེར་ཚྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་ཏུ་འདོད་པ་སྐྱོས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོལ་བ་
 ལས་གཞན་འདོད་པ་ཆོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ཐམས་ཅད་ཚྱོགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་བསྐྱོག་
 ཏུ་ཟེན་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་སྐྱོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ཟེན་ཀྱང་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱས་བསྐྱན་
 བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་དེ་ཉིད་ཆོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་ཏུ་བྱེད་དགོས་སམ་སྐྱམ་པའི་དོགས་པའི་
 གནས་བསྐྱོག་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཏུ་བཞད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མདོ་མཛད་པས་རང་ཉིད་ཅེས་པའི་
 དོན་འཆད་པའི་སྐབས་ཀྱི་རང་གི་འགྲེལ་པར་རང་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི། བསྐྱན་བཅོས་ལ་མི་ལྟོས་པར་
 ཁས་སྒྲངས་པ་སྟོན་པར་བྱེད་པའོ་ཞེས་པས་བསྐྱན་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་དོགས་པ་ནི་གང་ཡིན་དོགས་
 པའི་གནས་ནི་རི་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་ཅོད་པའི་ཆེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོལ་བས་ཀྱང་
 སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྟོན་པའི་བསྐྱན་བཅོས་སྤར་ཚད་མར་ཁས་སྒྲངས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་བསྐྱན་བཅོས་
 མཁན་པོའི་འདོད་པ་ཡིན་པས། དེ་དང་མི་འགལ་བ་གཅིག་བསྐྱབ་བྱར་བྱེད་དགོས་སྐྱམ་ཏུ་ཞེ་ལ་

བཞག་ནས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་བསྐྱབ་བྱར་གཟུང་དགོས་སྟུང་པ་ནི་དོགས་པ་ལོ། །རང་གིས་སྤར་ཆད་
མར་ཁས་སྒྲངས་པ་ཡིན་པས་ཚད་པའི་ཆེ་དེ་དོར་དུ་མི་རུང་སྟུང་པ་ནི། དོགས་པ་སྤར་མ་དེའི་
གནས་ཏེ་དོགས་པ་དེ་སྐྱེ་བའི་རྒྱལོ། །རང་ཉིད་སྟོས་པས་དོགས་པ་དང་དོགས་པའི་གནས་གཉིས་
ཀ་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདོད་པ་སྟོས་པས་ནི་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ།
ཞོལ་བས་འདོད་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་པ་ཚད་པའི་སྐབས་ཀྱི་སྟོགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ལ་
བརྟེན་ནས་རྟོགས་ཤིང་དེ་སྟོགས་ཡང་དག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་ཁེགས་ཀྱང་ཞོལ་བ་མི་འདོད་
པ་ཞོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་མ་ཡིན་མོད། ཞོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་བསྟན་བཅས་
མཁན་པོའི་འདོད་ཡུལ་ཡིན་པ་གཅིག་དགོས་སྟུང་དུ་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་ལ་དོགས་པ་སྐྱེ་བས་
དེ་རང་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསལ་བྱ་ལོག་རྟོག་དོས་གཟུང་བ་དང་། དེ་སེལ་ཚུལ་རྒྱས་པར་
བཤད་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལོག་རྟོག་སྤིད་པར་བསྟན་པ་དང་། ལོག་རྟོག་གི་འབྲས་བྱ་དངོས་
སྤྱ་མཐོང་བར་བསྟན་པ་དང་། བསལ་བྱའི་ལོག་རྟོག་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། ལོག་པར་རྟོག་པ་སྤར་
བཤད་པ་ལྟ་བུ་སྤིད་དེ། ཁ་ཅིག་བསྟན་བཅས་ཆད་མར་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར་དེ་ལས་བཤད་པ་
མཐོང་བ་ཐམས་ཅད་ཞོལ་བའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་སྟུང་དུ་དོགས་པ་སྤིད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
ནི། དོགས་པ་སྤིད་པ་ཅུ་མ་ཟད་སྤར་བཤད་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཡང་ཆད་མས་མཐོང་བ་ཉིད་
དེ་དེའི་འབྲས་བྱ་དངོས་སྤྱ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་³ཀ་རང་ལུགས་ལ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། རྩེ་བྲག་པ་དང་དཔྱོད་པ་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། སྐྱ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ལ་
སོགས་པ་རང་གིས་ཁས་སྒྲངས་པའི་བསྟན་བཅས་ལས་བཤད་པ་མཐོང་བ་ནི་ཞོལ་བའི་བསྐྱབ་
པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ལ་ལུང་དོན་དེ་ལ་གཞོད་ན་ཡང་གནས་⁴ཀྱི་གཏན་ཆེགས་འགལ་བ་དང་
སྐབས་ཀྱི་དམ་བཅའ་བ་ཆད་མས་བསལ་བ་དག་གི་སྟོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རྟོ། །སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་

1 ཞོལ། སོག ༥༠ བ ༡ རང་གིས་ཆད་མར་

2 ཞོལ། སོག ༥༠ བ ༡ ཚད་པའི་ཆེ་དོར་དུ་

3 ཞོལ། སོག ༥༡ ན ༡ དེ་གཉིས་རང་ལུགས་ གཙང་། སོག ༤༩ ན ༤ དེ་གཉི་ག་རང་ལུགས་

4 ཞོལ། སོག ༥༡ ན ༢ གཙང་། སོག ༤༩ ན ༥ གཞོད་ན་ཡང་སྐབས་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་

པའི་ཆེ་སྤྲུ་རྟག་པ་ནམ་མཁའ་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་ཁེགས་ན་རང་གིས་ཁས་སྦྱངས་པའི་ཕྱང་དོན་བཀག་
 པས་ཕྱང་དེ་ཚད་མ་ཡིན་པ་ཁེགས་ལ་དེ་ཁེགས་ན་བསྟན་བཅོས་དེ་ལས་བཤད་པའི་སྤྲུ་མི་རྟག་པ་
 ཡང་ཁེགས་པས་གཏན་ཆེགས་དེས་ཆོལ་བའི་འདོད་ལུལ་བཀག་པས་རྟགས་འགལ་བ་དང་། དམ་
 བཅའ་ལ་ཚད་མས་བསལ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གང་འདོད་ལུལ་དུ་བྱེད་ཀྱང་ཁས་སྦྱངས་
 པའི་བསྟན་བཅོས་དེའི་ཕྱང་དོན་མཐའ་དག་དང་མི་འགལ་ཞིང་དེའི་ཟུར་གཅིག་ཀྱང་མ་བཀག་པ་
 གཅིག་འདོད་ལུལ་དུ་བྱེད་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ཡིན་གྱི། ཕྱང་དོན་མཐའ་དག་བསྐྱབ་
 བྱར་ཁས་སྦྱངས་པའི་ཕྱགས་སུ་བྱས་ནས་དེ་ལ་དགག་པ་བྱེད་པ་ནི་དོན་མ་རྟགས་བཞིན་དུ་ཅུ་ཐུག་
 པའི་གཏམ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱ་ལ་སྤྲིང་ཚད་གྱི་ཕྱང་དོན་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པའི་རང་སྤྲེ་དང་གཞན་སྤྲེ་
 སུ་ཡང་མི་སྤྲིང་པའི་ཕྱིར་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཞན་སྤྲེ་ཕྱང་དོན་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། རང་སྤྲེ་
 ཕྱང་དོན་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། ཕྱང་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་གྱི་སྤྲུ་སྒོས་པ་
 དོན་མེད་དུ་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཏན་ཆེགས་དེས་དགག་བྱ་གཞན་བཀག་པས་སྐབས་
 གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པར་ཐལ་བ་དང་། གཏན་ཆེགས་གཞན་གྱིས་བཀག་པས་སྐབས་གྱི་བསྐྱབ་
 བྱ་ལ་གཞོད་པར་ཐལ་བ་དང་། དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་མེད་གཞན་བཀག་པས་
 སྐབས་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་མི་གཞོད་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་དོན་བསྐྱབ་པ་དང་།
 སྐབས་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པ་ཁོ་ན་འགལ་རྟགས་སུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཏ་ཅང་
 ཐལ་བ་དང་། འབྲེལ་མེད་ལ་ཆོལ་བའི་དཔག་འདོད་ཡོད་པའི་སྤྲུ་བྱེད་དགག་པ་དང་། དངོས་
 སྤྲེ་ཕྱི་སྐབས་སུ་ཕྱང་གཞོད་སྤྲུ་དུ་འགྱུར་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བྱས་པས་ངེ་ལ་
 སའི་ཡོན་ཏན་བཀག་པས་སྤྲུ་མི་རྟག་པར་སྤྲུ་པའི་རྟགས་འགལ་བར་ཐལ་བ་དང་། སྐབས་ཡིན་
 མིན་མཚུངས་པ་དང་། མི་མཚུངས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །

དང་པོ་ནི། རང་གིས་ཚད་མར་ཁས་སྦྱངས་པའི་བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད་པ་མཐོང་བ་
 ཐམས་ཅད་དང་མི་འགལ་བ་གཅིག་སྐབས་གྱི་བསྐྱབ་བྱར་བྱེད་དགོས་ཞེས་སྤྲུ་བ་དེ་དག་གི་ལྟར་
 ན་བྱས་པའི་རྟགས་ཉིད་གྱིས་སྤྲུ་མི་རྟག་པར་སྤྲུ་པ་ན་ངེ་ལ་རྟག་པ་སའི་ཡོན་ཏན་བསྐྱོག་པའི་སྤྲེ་

ནས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆེགས་འགལ་བར་འགྱུར་བར་བཤ། དེའི་སྐོ་ནས་ལུང་དོན་གཅིག་བཀག་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པ་ཁས་སྒྲུངས་བྱས་པས་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་ཅིང་རྟག་པ་འགོག་པ་ན་སྐྱ་ལ་རྟག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཡང་འགོག་བྱས། རི་ལ་རྟག་པ་སའི་ཡོན་ཏན་ཡང་འགོག་བྱས་པ་འཁྲུག་པས་རི་ལ་རྟག་པ་སའི་ཡོན་ཏན་བརྟེན་པ་དང་། སྐྱ་ལ་རྟག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་བརྟེན་པར་འདོད་ལ། སྐྱ་དང་རི་ནམ་མཁའ་དང་སའི་རྗེས་ལས་བརྟེན་པའི་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་དང་། ཡོན་ཏན་ལ་ཡོན་ཏན་གཉིས་པ་མི་བརྟེན་པར་ཁས་ལེན་ཡང་རྟག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དང་རྟག་པ་སའི་ཡོན་ཏན་སྐྱ་དང་རི་ལ་བརྟེན་པར་འདོད་པ་ཁས་སྒྲུངས་འགལ་བའོ། །བྱས་པས་སྐྱ་ལ་རྟག་པ་ཅམ་བཀག་པ་ན་རྟག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཡང་བཀག་པས་སྐྱ་ཉིད་ཀྱང་བཀག་པའི་ཕྱིར། སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པའི་རྟགས་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་ཆེ་ལུང་དོན་གཅིག་བཀག་པའི་ཕྱིར་རྩ་མེད་ཏོ། །དེ་ལྟ་ན་རི་ལ་རྟག་པ་སའི་ཡོན་ཏན་བཀག་པས་ཀྱང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་འགལ་བར་འགྱུར་བའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱའི་བྱད་ཆོས་ལ་རྩོད་པའི་སྐབས་ཡིན་ཀྱི། རིའི་བྱད་ཆོས་ལ་རྩོད་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དེ་བཀག་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་གཞོད་པར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་ལ་རྟག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་བཀག་པས་ཀྱང་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལ་གཞོད་པ་མ་ཡིན་པར་བཤ། སྐབས་སུ་མ་བབ་པ་དེ་ནི་གཞན་སྐྱ་རྟག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། མི་མཚུངས་ཏེ་འདིར་ཆོས་ཅན་སྐྱའི་བྱད་པར་ཀྱི་ཆོས་ལ་མི་མཐུན་པར་རྩོད་པ་ཅན་ཀྱི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྐྱ་དང་དངོས་པོ་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པར་མཚུངས་པ་དང་། ལུང་དོན་བཀག་པར་ཡང་མཚུངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཅན་སྐབས་སུ་བབ་པས་ཆོས་ཐམས་ཅད་སྐབས་སུ་བབ་པར་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐབས་འདིར་ཆོས་ཅན་སྐྱ་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཡིན་ཡང་རྟག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་སྐྱའི་ཆོས་སུ་དངོས་པོ་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། འོན་ཀྱང་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ནི་སྐྱའི་ཆོས་སུ་དངོས་

པོ་ལ་འབྲེལ་བ་མེད་ཀྱང་བྱེ་བྲག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཁས་སྒྲངས་པའི་སྒོ་ནས་བསྐྱབ་བྱར་འབྲེལ་བ་
ཡིན་པས་དེ་བཀག་ན་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐྱེ་ལ་རྟག་པ་ནམ་མཁའི་
ཡོན་ཏན་བཀག་པ་དང་། རི་ལ་རྟག་པ་སའི་ཡོན་ཏན་བཀག་པ་འདི་གཉིས་ལ་སྐྱེ་མི་རྟག་པའི་
བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་མི་གཞོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་བཀག་ན་ལྷུང་དོན་བཀག་པ་དེ་
ནི་གཉིས་པོ་སོགས་ཐམས་ཅད་ལ་མཚུངས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འོན་ཏེ་སྐྱེ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཡང་
སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚོལ་བས་ཀྱང་དབག་པར་འདོད་པས་ཡུལ་དུ་བྱས་ནས་སྐྱབ་པར་བྱེད་དེ་
སྐྱབ་པར་བྱ་བ་སྐྱེ་མི་རྟག་པའི་སྤྱི་ལོ་སྤྱོད་པ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱིར་པར་ཡིན་པའི་བྱིར། བསྐྱབ་པར་
བྱེད་ཆོས་མི་རྟག་པ་བཞིན་རོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
རྟགས་དེའི་བྱབ་པ་མ་དེས་པ་དང་། ཚོལ་བའི་དབག་འདོད་སྤྱི་བ་དང་རྟགས་པའི་ཚུལ་དང་། དམ་
བཅའ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་སྤྱི་ལོ་སྤྱོད་པ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་
པའི་བྱིར་པར་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཅམ་གྱིས་ནི་སྐབས་སུ་བབ་པ་མ་ཡིན་པ་ལ་
ཚོལ་བའི་དབག་འདོད་ཡོད་པར་སྐྱབ་བྱས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་བྱབ་པ་མ་དེས་པའི་བྱིར། མ་དེས་
པ་དེ་ཉིད་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ནི་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚོལ་བ་སྐྱེ་ལ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དབག་པར་
འདོད་པ་དང་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པའི་དག་འཇུག་པ་དག་དུས་ནམ་ཡང་སྟོག་པ་མེད་པར་ཐལ། རྣམ་
མཁའི་ཡོན་ཏན་གྱི་དོན་ནི་དུས་ནམ་ཡང་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་སྤྱི་ལོ་སྤྱོད་པ་གཅིག་
ཏུ་གྱུར་པའི་བྱིར་པར་ཡིན་པ་དེའི་ངོ་བོ་མི་འདོར་བའི་བྱིར། རྟགས་དང་བྱབ་པ་ཁས་སྒྲངས་ཤིང་།
འདོད་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་ལོ།

གཉིས་པ་ནི། བསྐྱབ་བྱེད་སྤྱི་ལོ་སྤྱོད་པ་གཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་བྱིར་པར་ཡིན་པས་ཚོལ་བའི་
དབག་འདོད་རྟགས་མི་བྱས་པ་དེའི་བྱིར་ན་ཚོལ་བའི་དབག་འདོད་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། ཚད་མས་མི་
རྟགས་པའི་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། སྐྱབ་བྱེད་འདི་བའི་སྐབས་འགའ་ཞིག་ལས་ཁྱོད་སྤྱི་བར་འགྱུར་བ་
དང་སྐབས་དང་མཐུན་པར་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པའི་སྐབས་དེ་ཉིད་གྱིས་ཁྱོད་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་སྤྲ་རྟག་མི་རྟག་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པར་འདོད་ནས་བྱིས་པ་ན་ཚོལ་བས་སྐབས་
 དང་མཐུན་པར་སྐྱབ་བྱེད་བཞོད་པའི་ཆེ་སྤྲ་བས་པ་ཡིན་པ་དང་། བྱས་ན་མི་རྟག་པའི་བྱབ་པ་སྟོན་
 པའི་དག་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱབ་པ་ན་རྟགས་དེ་ལས་ཚོལ་བ་འདི་སྤྲ་མི་རྟག་པར་འདོད་པར་འདུག་
 སྟུམ་དུ་རྗེས་དཔག་གིས་རྟགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །བསྐྱབ་བྱ་བྲགས་ལ་བསྟན་པ་དང་མི་འདྲ་
 རྟེ། དག་དེས་བསྐྱབ་བྱ་བྲགས་ལ་བསྟན་པ་ཡིན་ཡང་དེ་བྲགས་རྟགས་མ་ཡིན་ལ། ཚོལ་བའི་དཔག་
 འདོད་ཡོད་པ་ཡང་བྲགས་རྟགས་མ་ཡིན་གྱི། འབྲས་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་རྗེས་དཔག་གིས་དངོས་
 སུ་རྟགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། ཅོད་པའི་སྐབས་དང་མི་ལྟན་པ་སྤྲ་ནས་མཁའི་ཡོན་ཏན་དེ་
 བྱན་གྱིས་ཚོལ་བའི་དཔག་འདོད་ཡོད་དོ་ཞེས་སྐྱབ་པ་ནི་མངོན་སུམ་དང་འགལ་བར་སྟོད་པར་ཐལ།
 སྤྲ་ནས་མཁའི་ཡོན་ཏན་ལ་དཔག་འདོད་ཡོད་པ་ལས་བརྒྲེད་པ་དཔག་འདོད་མེད་པར་ཚོལ་བས་
 མངོན་སུམ་དུ་ཉམས་སུ་སྟོང་བས་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དཔག་འདོད་ཡོད་པ་ལ་དགག་པ་འདུག་ཀྱང་སྤྲ་
 ཞིང་བཟོད་པར་བྱ་སྟེ་ཞེས་པའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དེགས་པ་མེད་པར་དམ་འཆའ་བ་སྒྲུན་པའི་ཀྱན་སྟོད་ཡིན་པ་དང་།
 དམ་བཅའ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པ་དང་། འབྲེལ་མེད་ལ་གཞོད་པས་སྐབས་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
 མི་གཞོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྲ་ནས་མཁའི་ཡོན་ཏན་དེ་ལ་དཔག་འདོད་མེད་བཞིན་དུ་བྱན་གྱིས་སྟོད་
 འདི་ལ་དཔག་འདོད་ཡོད་ཅེས་པ་གསལ་བར་དབང་སྤྱག་ངན་པའི་སྟོད་པ་དང་མཚུངས་པ་ཡིན་པར་
 ཐལ། སྐྱབ་བྱེད་འདི་བའི་གནས་སྐབས་འགའ་ཡིས་ཚོལ་བའི་རྒྱུད་ལ་དཔག་འདོད་སྟེ་བར་འགྱུར་
 ཞིང་དཔག་འདོད་དེ་རྟགས་པ་ཡང་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པའི་ཆེ་ག་དེ་དག་གིས་རྟགས་པ་གང་ཞིག་
 བྱས་མཁའི་ཡོན་ཏན་ལ་དཔག་འདོད་ཡོད་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་དེ་འདྲ་དང་། གཞན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ནི། འབྲས་བུའི་རྟགས་ཅན་མིན་པའི་བྱེད་གྱིས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བརྟེན་པ་དེ་ཡང་དག་མ་ཡིན་
 པར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་ལ་བརྒྲེད་བྲགས་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱབ་པའི་འབྲེལ་བ་ཡིས་ནི་གཞོད་པར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཚོལ་བ་གང་ལ་དཔག་འདོད་ཡོད་པ་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་
 བས་རྟགས་དགོས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། བྱས་པས་སྤྲ་ནས་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པའི་དོན་ལ་གཞོད་ཀྱང་གཞན་སྤྲ་

མི་རྟག་པ་ལ་ཅི་ཞིག་གཞི་དེ་མི་གཞི་དཔར་ཐལ། སྤྱི་མི་རྟག་པ་སྤྱི་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ལས་ཐ་
དད་སྤྱི་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་མེད་ན་སྤྱི་དང་མི་རྟག་པ་དང་ཚོགས་དོན་མི་འབྱུང་བ་མེན་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་བྱེད་བཀག་ན་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞི་དཔ་དཔེར་ན་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་བཀག་ན་
དངོས་པོ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་པ་ཡང་ཞིགས་པར་འགྱུར་རྟེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་ན་རྟག་པའི་
དངོས་པོར་འགྱུར་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལུང་གཞི་དཔེ་དུ་མི་འཇུག་
པ་དང་། ལུང་གཞི་དཔེ་དུ་འཇུག་པའི་དུས་དོས་གཟུང་བ་དང་། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལུང་
གཞི་དཔེ་དུ་མི་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་དང་། ཚིག་
དོན་སོ་སོར་བཞུགས་པའོ།།

དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་བཅོས་ཚད་མ་རྣམ་པར་དེས་པ་
སྟེ་བྱ་བ་རྒྱུ་དུ་ལ་མི་སྤྱི་བའི་ཚད་མ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས། གཞན་གྱིས་ཅོད་པ་ན་བསྟན་བཅོས་གཞིར་
བཟུངས་ནས་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྤྱི་བ་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་
ལོ་ཞེས་རང་སྤྱེ་ཁ་ཅིག་འདོད་མོད་ཀྱང་སྟོབ་དཔོན་གྱི་བཞེད་པ་དང་འགལ་བ་ཡིན་རྟེ། སྤྱི་ལོ་དུ་
འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ན་ནི། དེ་སྟོན་པའི་
ལུང་བསྟན་བྱ་ལ་མི་སྤྱི་བར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་གཞན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། དེ་ཚད་མས་གྲུབ་ན་
ནི་བསྐྱབ་བྱ་དེ་གྲུབ་ཅིན་པས་བསྐྱབ་བྱར་བཟུང་བ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། དབྱེད་གསུམ་
གྱིས་དག་པའི་ལུང་གིས་སྐྱབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་རྟེ། དེ་ནི་དཔྱོད་པའི་སྐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་
ཅག་གི་སྟོན་པས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་གསུངས་པ་ཡང་ཐོས། གཞན་གྱི་སྟོན་པས་རྟག་
པའི་དངོས་པོ་སྤྱིས་པ་ཡང་ཐོས་ནས་གང་ཟག་མོངས་པ་དག་ནི་དེ་གཉིས་གང་ཁས་སྒྲང་བར་བྱ་བ་
ཡིན་སྟེ་དུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཅམ་ནས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཡིན་པ་འདི་ནི་རང་གི་སྟོན་པའི་
བཞེད་པ་ཡིན་པས་ཁས་སྒྲང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། གཞན་དག་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལྟ་ཡིན་ནོ་སྟེ་སྤྱི་ལོ་ཐམས་
པར་འགྱུར་རོ། །དེ་ནི་དེ་ཡིན་རྟེ་ཡིན་པར་སྟོན་པས་གསུངས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་དངོས་
སུ་མ་བཞོད་ཀྱང་དོན་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ཡིན་རྟེ། སྐྱབ་བྱེད་གཞན་མ་མཐོང་བཞིན་དུ་སྟོན་པའི་གསུང་

ཆད་མ་ཡིན་པས་དེས་གསུངས་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་འོས་མེད་ཀྱི་རིགས་པ་ཡིན་ལ། སྟོན་
 པའི་གསུང་ཆད་མ་མ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་ཡང་མི་འགྲུབ་པར་འགྲུར་རོ་སྟུང་དུ་
 བསམས་ནས་རང་གི་སྟོན་པའི་ལུང་ལས་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་བྱད་པར་དུ་བྱས་པ་ཞི་ལ་
 བཞག་ནས་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟེ་བ་ལུང་དོན་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པའི་དོན་དང་གཞན་སྟེ་ཁ་ཅིག་རང་གཞན་གྱི་སྟེ་པ་
 བན་ཚུན་ཅོད་པ་ནམས་རང་གི་ཅ་བའི་སྟོན་པའི་ལུང་ཆད་མ་ཡིན་མིན་ཅོད་པ་ཡིན་པས་རང་གི་ཅ་
 བའི་སྟོན་པའི་ལུང་ཆད་མ་ཡིན་པ་ཆོལ་བའི་དམ་བཅའ་ཡིན་ལ། བྱི་ཆོལ་གྱི་སྟོང་རྒྱ་ནམ་མཁའི་
 ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་སོགས་དམ་བཅས་པ་ན་ལུང་ཆད་མ་དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་གཞན་ལ་བསྟན་པར་བྱ་
 པའི་ཆེད་དུ་དམ་བཅས་པ་ཡིན་ལ། ཡང་ལུང་དེ་ལས་བཤད་པའི་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་དམ་བཅས་ནས་
 དེ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་བཀོད་པ་ན་གཏན་ཆོགས་དེས་སྐྱ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་
 ན་ལུང་ཆད་མ་དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་བཀག་པར་འགྲུར་ལ། དེ་བཀག་ན་ཡ་གྲུལ་བཀག་ན་ཆོགས་པ་
 ཞེགས་པ་དང་། མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་གཅིག་ལ་གཞོད་ན་དེའི་རིགས་ཅན་ཐམས་ཅད་སུན་སྦྱང་
 བར་འགྲུར་བས་ཆད་མར་ཁས་སྦྱངས་པའི་ལུང་དེ་ཆད་མ་ཡིན་པ་བཀག་པར་འགྲུར་རོ། །དེ་བཀག་
 ན་སྐབས་སུ་བབ་པའི་དམ་བཅའ་ལུང་དེ་ལས་བཤད་པའི་སྐྱ་མི་རྟག་པ་བཀག་པར་འགྲུར་བས་
 རྟགས་འགལ་བ་དང་། དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མས་བསལ་བར་འགྲུར་རོ། །

དེས་ན་ཆོས་གང་དམ་བཅས་ནས་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པ་ན། སྐྱབ་བྱེད་དེས་ཆད་མར་ཁས་
 སྦྱངས་པའི་ལུང་གི་དོན་དེའི་ཆུགས་གཅིག་ལ་ཡང་གཞོད་པ་མ་བྱས་པ་གཅིག་དགོས་སོ། །ཞེས་
 སྟེ་བ་ལུང་དོན་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། དངོས་སྟོབས་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་
 ལུང་གི་དོན་ཡིན་པས་བྱབ་པར་འདོད་པ་དང་། ལུང་དོན་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་སོགས་
 བྱི་འདྲར་རིགས་པའི་ཆོགས་རྒྱ་ཆེན་པོས་དགག་དགོས་པའི་ཕྱོགས་སུ་མ་མ་ཡིན་ནོ། །རིགས་པ་
 ཞེས་པའི་ཆོལ་བ་རྟོག་ལྡན་མཁས་པ་དག་ནི་དེ་ཅུམ་ནས་དངོས་པོ་ལ་མི་རྟག་པས་བྱབ་པ་ཁས་
 ལེན་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྟོན་པ་ཉིད་ཀྱིས། དགེ་སྟོང་དག་གམ་མཁས་ནམས་ཀྱིས། །བསྟེན་བཅད་
 བརྟར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་ཡི་བཀའ། །སྦྱང་བར་བྱ་ཡི་བྱས་ཕྱིར་

མིན།¹ ཞེས་མན་ངག་བྱེན་པ་ལྟར། སྟོན་པ་སོ་སོས་གསུངས་པའི་ཆོག་ཐོས་པ་ན་འདི་དག་ལས་
གང་ནི་ལེགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། གང་ཞིག་ནི་ཉེས་པར་བཤད་པ་ཡིན་སྟུང་། རྟོག་པར་
བྱེད་པ་ཡིན་ལ། རྟོག་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་ཀྱང་སྟོན་པ་མི་འབྲ་བའི་གཞུང་ལས་སོ་སོར་འབྱུང་
བས་དེ་དག་ལས་གང་འཐད་ལེགས་པར་བརྟགས་པ་ན། ད་ལྟ་རང་གི་དབང་པོའི་ཤེས་པས་མཐོང་
ཞིང་དེས་པ་འདི་གཞིར་བཟུང་ནས་ཁྲབ་བྱ་ཁྲབ་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དང་། ཁྲབ་བྱེད་ཀྱི་དོན་ལ་
བརྟགས་པ་ན་མཐར་དངོས་པོ་ལ་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་ཆད་མས་གྲུབ་
པར་འགྱུར་ཞིང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞུང་བྱའི་གནས་གཉིས་དང་། ཡང་གཞུང་བྱའི་གནས་གསུམ་
ག་སྟོན་པའི་ལུང་རྣམས་ལ་སྒྲ་བྱི་འགལ་བ་དང་། དངོས་ཤུགས་འགལ་བ་མེད་པར་དངོས་སྟོབས་
ཀྱི་རིགས་པས་གྲུབ་ནས་དབྱེད་པ་གསུམ་དག་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ནས་ཤིན་ཏུ་རྟོག་གྱུར་ཀྱི་དོན་
ལ་ཡང་དེས་གསུངས་པ་ལྟར་མི་སྒྲ་བར་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །ཚུལ་དེ་ལྟར་བསྟན་པ་ཆད་མར་
བསྐྱབས་ནས་སྟོན་པ་ཆད་མར་གྲུབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་འབྲའི་གང་ཟག་དེས་དངོས་པོ་ལ་
མི་རྟག་པས་ཁྲབ་པ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱུང་ཁས་ལེན་པ་ན།
ཕྱི་རྒྱུ་དེའི་སྒྲོ་རོར་རང་གི་སྟོན་པའི་ལུང་ཆད་མ་ཡིན་པ་བསྐྱབ་བྱུང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་
བཏང་སྟོམས་སུ་བྱས་ནས་སྐབས་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པ་དེས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ལེགས་པར་
གྲུབ་ན་དེས་ཆོག་པ་ཡིན་གྱི། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ལུང་དོན་གཞན་ལ་གཞོད་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་
ལ་གཞོད་པར་འདོད་པ་ནི་སྒྲུབ་པའི་རྣམ་ཐར་ཡིན་ནོ། །འདི་ཞིབ་ཏུ་བཤད་ནས་གོ་བའི་ལུགས་
སུ་བྱས་པ་དུ་མ་ཡང་ལུང་དོན་བསྐྱབ་བྱུང་འདོད་པའི་སྐྱ་བྱི་མ་བསངས་པར་སྒྲུང་རོ། །ད་དུང་
འོག་ཏུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལུང་གི་སྐྱབ་བྱེད་དགོས་ཀྱས་མེད་པ་
དང་། དགོས་ཀྱས་ཡོད་པའི་ཚད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་
ལུང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བྱེད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། སྒྲ་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་རང་གི་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༡༩ ཞོག ༩༩༡ ཐེང་། ༩

2 ཞོལ། ཞོག ༥༩ ན ༩ གཙང་། ཞོག ༥༩ ན ༩ འདོད་པའི་སྐྱ་བྱི་མ་

སྒྲིབ་ཡུལ་འགྲུབ་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ལུང་ལ་དགོས་ཅུས་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་དེ་ལ་བརྟོས་པ་མེད་
 པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གང་དུ་ན་གངས་ཅན་འགོག་པའི་སྐབས་སུའོ། །ལུང་གི་སྐྱབ་བྱེད་དགོས་
 པ་མེད་པར་ཐལ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དེས་གྲུབ་པ་དེ་ནི་ལུང་གི་སྐྱབ་བྱེད་ལ་མི་ལྟོས་པར་སྤ་
 རོལ་ནས་ལེགས་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་
 པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་དཔྱོད་པ་འཇུག་པ་དེའི་ཆེ་བསྟན་བཅོས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་ལ་བརྟོས་
 པ་མ་ཡིན་ན་དེའི་ཆེ་ཅོད་པ་དོར་བར་འགྱུར་ཏེ། རང་གི་སྟོན་པའི་ལུང་ཆད་མ་ཡིན་མིན་འབའ་ཞིག་
 ལ་ཅོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། རང་གི་སྟོན་པའི་ལུང་ཆད་མར་ཁས་མི་ལེན་ན་གྲུབ་མཐའ་བཟང་
 རན་སོགས་ཀྱི་ཅོད་པ་བྱེད་པའི་དོན་མེད་སྟུང་པའོ། །སྟོབ་དཔོན་ལྷ་དབང་སྟོས་ཀྱང་པ་སྤ་མ་ཅོད་
 པའི་གཞུང་དུ་མ་སྐྱར་ཏེ། དེའི་དོན་ནི་གཞན་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་སྒྲིབ་པ་དེའི་ཆེ་ལུང་ཆད་མར་ཁས་
 ལེན་པ་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ལུང་ཆད་མར་ཁས་མ་སྐྱངས་ན་ལུང་གི་དོན་ལ་ཅོད་པ་དོར་
 བར་འགྱུར་བ་མིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་རིགས་པ་ཤེས་པའི་མཁས་པས་ལུང་ཆད་མར་ཁས་སྐྱངས་
 པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་སྒྲིབ་པ་དེའི་ཆེ་ལུང་ཆད་མར་ཁས་སྐྱངས་
 པ་ཡོད་ཀྱང་ལུང་དེ་གཞོན་བྱེད་དང་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་སྟེ་ཡན་ལག་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་
 ཡུལ་ལ་སྒྲིབ་པ་འདི་ནི་དབྱང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཤིན་ཏུ་མྱོག་གྱུར་གྱི་སྐབས་སུ་སྐྱབ་བྱེད་
 དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཐབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཤིན་ཏུ་མྱོག་གྱུར་གྱི་སྐབས་སུ་དབྱང་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་
 གཞོན་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། དེའི་འཐད་པ་དང་། དེར་ཡང་འབྲེལ་མེད་ལ་གཞོན་པས་སྐབས་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བྱ་ལ་མི་གཞོན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ལུང་དོན་ལ་དཔྱོད་པའི་དུས་ན་ལུང་གཞོན་བྱེད་དུ་
 མི་འཇུག་ན་དུས་ནམ་གྱི་ཆེ་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་གཞོན་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་སྟར་མངོན་སུམ་དང་
 དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་གཉིས་ལ་དབྱང་པ་རྣམས་པར་དག་ན་དེའི་ཆེ་དབྱང་པ་
 གསུམ་གྱིས་དག་པའི་བསྟན་བཅོས་གཞལ་བུ་ཤིན་ཏུ་མྱོག་གྱུར་ལ་སྐྱབ་བྱེད་དང་། བསྐྱོག་སྟོགས་
 ལ་གཞོན་བྱེད་དུ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པར་རིགས་ཤིང་འདོད་པའི་དུས་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བུའི་གནས་

གསུམ་པར་ནི་དབྱེད་པ་འཛོ་བ་ན་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་བསྟན་བཅོས་སྤྱབ་བྱེད་དུ་ཁས་
ལེན་པ་རིགས་པ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་གཞོད་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་དབྱེད་པ་གསུམ་
གྱིས་དག་པ་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནམ། ལུལ་གཉིས་རྣམ་པར་དག་པ་ན་དེའི་ཆེ་ཁས་ལེན་པའི་དུས་
ཡིན་ནོ་ཞེས་ངེ་ལྟར་བརྗོད་ཅེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། དབྱེད་པ་གསུམ་པ་ནི། བེན་ཏུ་སྟོག་གྱུར་སྟོན་པའི་
སྐབས་ལ་འདོད་པ་ལ་སྤྱི་ཕྱི་འགལ་བ་དང་དངོས་ཤུགས་འགལ་བ་ཡོད་མེད་དབྱེད་པ་ཡིན་ལ། བེན་
ཏུ་སྟོག་གྱུར་སྟོན་པའི་དག་ལ་སྤྱི་ཕྱི་འགལ་བ་དང་དངོས་ཤུགས་འགལ་བ་མེད་པ་ནི་དངོས་པོ་སྟོབས་
ཤུགས་ཀྱི་ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་ལུལ་གཉིས་རྣམ་པར་དག་པ་ན་དབྱེད་པ་གསུམ་ག་དག་
པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པ་ཞེས་ཅི་དགོས་ཤེ་ན། བསྐྱེད་པ་བཅད་
བཟར་པའི་གསེར་བཞེན་དུ། །ཞེས་དཔེ་ལ་རིམ་པ་གསུམ་གསུངས་པ་དེ་བཞེན་དུ་གཞལ་བྱ་བེན་
ཏུ་སྟོག་གྱུར་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱོད་ལ་ཏུ་བེན་ཏུ་སྟོག་གྱུར་སྟོན་པའི་ལུང་ལ་རྟོག་ཚུལ་གཞན་
དགོས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པ་དེའི་ཆེ་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་
བསྟན་བཅོས་གྱིས་ནི། སྟོན་པས་ལོངས་སྟོན་ཁྲིམས་གྱིས་བདེ། །ཞེས་པའི་ལུང་གིས་བསྟན་པ་ལྟར་
མི་གནས་པར་དམ་བཅས་པའི་དོན་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར་ཏེ། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་
དེས་གྲུབ་པའི་བསྐྱེད་བྱའི་དོན་ལ་དེ་དང་ནི་འགལ་བར་སེམས་པ་མི་རུང་ཞིང་འགལ་བ་དམ་བཅས་
ན་ལུང་དེས་འགོག་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དོན་གྱི་འབྲེལ་དབང་བཅོན་པར་བྱས་ནས་གཞུང་གི་རིམ་པ་དེ་
ལྟར་བཤད་ཀྱི། ཡང་གཞུང་གི་རིམ་པ་དང་མཐུན་པར་བྱེད་ན་འདི་ལྟར་བཤད་དེ། ལུང་གཞོད་བྱེད་
དང་སྤྱབ་བྱེད་དུ་ནམ་ཡང་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཆེ་
དེ་འདྲའི་ལུང་དེ་བེན་ཏུ་སྟོག་གྱུར་གྱི་དོན་ལ་སྤྱབ་བྱེད་དང་བེན་ཏུ་སྟོག་གྱུར་དམ་བཅས་པའི་བསྐྱེད་
ཐོགས་ཀྱི་དོན་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་
གིས་གྲུབ་པའི་བསྐྱེད་བྱ་ལས་འགལ་བར་སེམས་ཤིང་དམ་འཆའ་བར་མི་རུང་དམ་བཅས་ན་དེས་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༥༩ ཞོག ༤༩༥ ཟེང་། ༩

2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༤༥ ཞོག ༣༩༩ ཟེང་། ༡༣

འགོག་པའི་ཕྱིར། འིན་རུ་སྒོལ་གྱུར་གྱི་སྐབས་སུ་དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་
 རིགས་ཏེ། འིན་རུ་སྒོལ་གྱུར་ལ་དབྱེད་པ་འཕོ་བ་དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་བསྟན་བཅོས་མིན་
 པའི་སྐྱབ་བྱེད་མེད། དེ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ལེན་པ་རིགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། སྐབས་འདིར་བསྟན་བཅོས་
 གཞོད་བྱེད་དུ་བཞད་པ་ནི་བཟག་པ་མཐའ་གཟུང་དུ་བྱས་ནས་བསྟན་བཅོས་གཞོད་བྱེད་དུ་འཇུག་
 པ་མི་སྲིད་མོད། གལ་ཏེ་ཁས་ལེན་ན་ཡང་འིན་རུ་སྒོལ་གྱུར་གྱི་སྐབས་སུ་ཁས་སྦྱང་བར་བྱ་བ་ཡིན་
 བོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མ་འོངས་པའི་མངོན་མཐོ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་ཤིང་དེས་ལེགས་སྐྱབ་པའི་ལུས་
 རྟེན་བྱེད་པར་ཅན་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་ནས་དོན་གྱིས་དེས་ལེགས་ལ་ཡང་སྐྱར་བ་བཏབ་པར་འགྱུར་
 བས་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྐྱང་རིང་དུ་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལོ། །

གསུམ་པ་ནི། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་དུས་དེར་
 ཡང་ཆོས་ཅན། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་ནི་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་ཡུལ་ལ་གཞོད་པའི་རྟགས་
 ཉིད་སྤང་བར་བྱ་ཡི་གཞན་འབྲེལ་མེད་ལ་གཞོད་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ལ་གཞོད་པ་མིན་ཏེ། དེ་
 ལ་གཞོད་ན་ཐུག་པ་མེད་པའི་ཉེས་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུང་འདིས་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་གཏན་
 ཆེགས་ཡང་དག་ཡོད་པ་གསལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ལོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལུང་ཆད་མར་ཁས་ལེན་པ་བསྐྱབ་བྱེད་པས་
 པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པ་དང་། ལུང་ཆད་མར་ཁས་མ་སྦྱངས་པས་བསྐྱབ་བྱེད་པས་པའི་གོགས་སུ་མི་
 འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལུང་ཁས་ལེན་པ་ལ་བསྟོས་ན་ཏ་ཅང་
 ཐལ་བ་དང་། དཔེའི་སྟེང་དུ་རྟགས་ལ་ལུང་དོན་གྱིས་བྱུང་བ་དེས་བར་བྱས་པ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་
 མི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། མིག་ལས་ཀྱང་ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པའི་ལུང་གིས་གཞོད་ན་
 གཏན་ཆེགས་མ་ཡིན་པས་ཡུལ་ཀུན་ལ་ལུང་གི་སྐྱབ་བྱེད་དགོས་སོ་ཞེ་ན། གཞལ་བྱའི་གནས་ལ་
 དབྱེད་པ་ཀུན་ལ་བསྟན་བཅོས་དག་སྐྱབ་བྱེད་དུ་གཟུང་དགོས་སོ། །ཞེས་པའི་ལུགས་འདི་རིགས་པ་
 གང་གིས་བྱས་ཏེ་རིགས་པས་མ་བྱས་པར་ཐལ། རྒྱུ་རྟེན་རིགས་པ་དང་བལ་བའི་དམ་བཅའ་སྟར་
 སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་གནག་རྗེ་རྣམས་ཀྱིས་ཆོས་ཅན་དུ་བའི་རྟགས་ལས་དུ་ལྡན་ལའི་སྟེང་དུ་མི་
 ནི་འདྲིན་ཅིང་རྟགས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། གྲུབ་མཐའ་སྟེ་ལུང་ཁས་ལེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཉགས་ལ་ཚད་མར་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕུང་དོན་གྱི་སྒྲུབ་པ་བྱུང་
 པ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པ་དང་། ཆོས་ཅན་དེའི་ཆོས་སྤྱི་ཚད་མར་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕུང་
 ལས་བཤད་པ་གྱུན་གྱིས་སྒྲུབ་པ་བྱུང་པ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
 ཚད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཤམ་ཉེ་དཔེ་ལ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་གཏན་ཆེགས་གཅིག་ཉིད་ལ་ཚད་
 མར་ཁས་སྒྲངས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་གྱི་དང་མི་འགལ་ཞིང་གྱུན་གྱིས་སྒྲུབ་པ་བསྟན་པ་སྐྱབ་
 བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་སོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དེ་འདྲའི་སྐྱབ་བྱེད་མི་སྲིད་པ་དང་། འབྲེལ་མེད་མ་གྲུབ་པས་སྐྱབས་
 ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་མ་གྲུབ་པ་མི་འཐད་པ་དང་། སྐྱབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་མ་ཡིན་པ་བཀག་པས་གཏན་ཆེགས་
 རྒྱུན་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་འདྲའི་གཏན་ཆེགས་འདི་ནི་འཛིག་རྟེན་ལས་འདས་པའི་
 རྟེན་ལས་ཡིན་ཞིང་འཛིག་རྟེན་ན་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་བསྐྱབ་བྱེད་རིགས་པས་ཁེགས་པའི་ཕྱིར།
 ཚད་མར་ཁས་སྒྲངས་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་ལས་དུ་བ་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཆེགས་དེ་དང་འགལ་བ་
 དུ་མ་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་དེ་ལས་བཤད་པའི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་
 ལྟ་བུ་དང་མི་འགལ་བའི་དུ་བ་ལྟ་བུའི་སྐྱབ་བྱེད་སྤྱི་ཡོད་པའི་ལུས་སོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱས་པ་
 ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱེ་ལ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་མ་གྲུབ་པས་མི་ཉགས་པ་མ་གྲུབ་པར་ནི་རི་ལྟར་འགྱུར་
 ཉེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། སྐྱེ་མི་ཉགས་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཀྱི་ཆོས་དང་ཐ་དད་དེ་དང་འབྲེལ་མེད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དེ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་མི་ཉགས་པ་དེ་གྲུབ་པ་ཡིན་ན་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་བཀག་
 གྱུར་སྐྱེ་མི་ཉགས་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆེགས་རྒྱུན་ལྡན་ཅི་ལྟར་ཡིན་ཉེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་བྱེད་
 དུ་བརྟེན་ཀྱི་ཅིག་ཤོས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཉགས་ལ་ཕུང་དོན་གྱི་སྒྲུབ་པ་བྱུང་པ་མི་དགོས་ཀྱང་ཆོས་ཅན་སྐྱེ་
 བྱེད་པའི་ཆོས་སྤྱི་ཕུང་དེ་ལས་བཤད་པ་གྱུན་དང་མི་འགལ་ཞིང་གྱུན་གྱིས་སྒྲུབ་པ་གཅིག་སྐྱབ་བྱེད་
 དུ་ཁས་ལེན་དགོས་སོ་ཞེ་ན། ཚད་མར་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕུང་དེ་ལས་བཤད་པའི་ཆོས་ཅན་དེའི་
 ཆོས་ནི་མ་ཕྱིས་པས་སྒྲུབ་པ་དཔེར་ཉེ་དཔེའི་སྤྱིང་དུ་བསྟན་པ་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། ཉགས་ལ་ཆོས་ཅན་དེའི་ཆོས་སྤྱི་བཤད་པ་གྱུན་གྱིས་སྒྲུབ་པ་བསྟན་པ་མེད་པ་ཁོ་

ནར་ནི་ལུང་མི་ཤེས་པའི་འགྲོ་བས་ཆོག་དང་དུང་སོགས་ཀྱི་རྟགས་ལས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་
བྱུང་བའི་གཞིར་སེམས་ལྡན་དང་མི་སོགས་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་ཀྱས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལུང་ཆད་མར་ཁས་མ་སྒྲངས་ཀྱང་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་
ཀྱས་པ་མི་ལྟོག་པ་དང་། ཕྱི་ཆོལ་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་རྟགས་པའི་ཀྱས་པ་མི་ལྟོག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་
བྱས་པ་ཆོས་ཅན། རྩེ་བྲག་པ་འགའ་ཡི་སྤྱོ་བ་སྤྱོ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་ལ་གཞོད་པས་རང་
ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་བའི་གཞིར་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་ཀྱས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ལྟོག་པར་མི་འགྱུར་བར་
ཐལ། རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་བའི་གཞིར་རང་དང་བདག་གཅིག་པའི་ཁྱབ་བྱེད་ཀྱི་ངོ་བོ་སྐྱབ་
པར་བྱེད་པའི་ཆུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་རྟག་པ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར། ཏུ་བ་ཆོས་
ཅན། འགའ་ཡི་སྤྱོ་བ་མེ་མེད་བརྒྱ་བྱིན་ཀྱི་སྤྱི་བོ་ལས་སྤྱེ་བ་བཀག་པས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་
པའི་གཞིར་རྒྱ་མེད་གསུམ་ཀྱས་པའི་ངོ་བོ་ཉིད་ལས་ལྟོག་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། གཞི་དེར་མི་སྐྱབ་
པ་ལ་ཆུལ་གསུམ་ཆད་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལུང་མི་ཤེས་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར་ལུང་ཁས་མ་སྒྲངས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
རྟགས་པ་སྤྱེ་ཡང་ཤེས་པའི་གང་ཟག་གི་ངོར་ལུང་ཁས་མ་སྒྲངས་ཤིང་ལུང་དོན་ལ་གཞོད་ན་རྗེས་
དཔག་སྤྱེ་བའི་གོགས་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། ལུང་ཤེས་པའི་གང་ཟག་བྱས་མི་རྟག་གི་འབྲེལ་བ་ཤེས་ཟེན་
མ་བརྟེན་པ་གཞན་དག་ཆོས་ཅན། གཏན་ཆོགས་བྱས་པ་དེས་སྤྱོ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་ལ་
གཞོད་ཅིང་ཁྱོད་ཀྱིས་ལུང་ཁས་མ་སྒྲངས་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་བའི་
གཞིར་མི་རྟག་པ་ཅི་སྟེ་རྟགས་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ་རྟགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་
བྱས་པ་དེ་ནི་འདོད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ཡི་ཆོས་ཀྱི་དོན་མི་རྟག་པ་དང་མེད་ན་མི་འགྱུར་བའི་འབྲེལ་བ་
བྱུང་བར་རྟགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་དོན་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས། ལུང་དོན་ལ་གཞོད་པ་རྟགས་སུ་ཁས་མི་
ལེན་པ་རིགས་པའི་རྣམ་གཞག་རྒྱ་མི་རུང་བ་དང་། ལུང་དོན་ཀྱན་དང་མི་འགལ་བའི་སྐྱབ་བྱེད་དགོད་
དགོས་ན་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་ཉམས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ལུང་ཤེས་པའི་གང་ཟག་ལུང་དོན་
ལ་གཞོད་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ཁས་ལེན་པར་མི་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། རྩེ་བྲག་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་

མི་རིགས་པ་གཅིག་གི་ཞར་ལ་རིགས་པ་བརྒྱ་འགོག་པར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་རིགས་ངན་པའི་ལུགས་
 དང་མཚུངས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་ལ་ཡང་རིགས་པ་མིན་པ་འགའ་
 དམ་འཆའ་བས་དེ་བཀག་ན་རིགས་པར་སྤྱོད་པ་གཞན་བདག་ཀྱང་དགག་བྱ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་དམ་
 འཆའ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལུང་ཤེས་པའི་གང་ཟག་གི་དོར་གཏན་ཆེགས་ཀྱན་ལ་བསྐྱབ་བྱ་དང་སྐྱབ་
 བྱེད་ཡང་དག་གི་རྣམ་པར་བཞག་པ་འདི་ཉམས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ལུང་ཤེས་པའི་གང་ཟག་
 གི་དོར་ལུང་དོན་ཀྱན་དང་མི་འགལ་ཞིང་ལུང་དོན་ཀྱན་གྱིས་བྱུང་བ་གཅིག་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་
 དགོས་པའི་བྱིར། རྟགས་བསལ་ཁས་སྤངས་བྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ཚད་མར་ཁས་སྤངས་པའི་
 བསྟན་བཅོས་གཅིག་པོ་དེའི་དོན་རྣམས་ཐམས་ཅད་གཏན་ཆེགས་གཅིག་གི་བྱུང་བྱེད་དུ་མཚུངས་
 པར་བྱས་ནས་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་སྤྱོད་ཀྱང་བརྟུན་པར་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ནི་
 བར་སྐབས་ཀྱི་ཆེགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྤྱོད་ཀྱིས་བར་སྐྱབ་
 པའི་འགལ་བའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་
 ཡིན་པའི་བྱིར། བྱུང་བར་ཐལ། སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ན་འགལ་རྟགས་སུ་
 བསྐྱབས་ཅིན་པ་དེའི་བྱིར། ཁ་ཅིག་འགལ་ན་འགོག་པས་བྱུང་བ་གཞུང་འདིའི་དོན་དུ་འདོད་པ་ནི་
 མི་རིགས་པར་བཤད་ཅིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་གཏན་ཆེགས་གཞན་གྱིས་བཀག་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་ལ་གཞོད་པར་ཐལ་
 བ་ལ་གཉིས། གཏན་ཆེགས་ཀྱི་སྐྱོན་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པ་དང་། དམ་བཅའི་སྐྱོན་དུ་
 འཛོག་པའི་རྒྱ་མཚན་མཚུངས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཐམ་བ་དགོད་པ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་
 དང་། དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱོད་ཀྱིས་བར་སྐྱབ་བྱེད་སྤྱོད་ཀྱིས་མཁའ་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་བཀག་
 པ་གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱོད་ཀྱིས་བར་སྐྱབ་ཀྱིས་མཁའ་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་བཀག་པ་དག་སྤྱོད་
 ལྟ་བུའི་གཞི་གཅིག་ལས་གཞི་མཐུན་དུ་བྱུང་བ་འགལ་བ་མེད་པའི་བྱིར། འགལ་བ་མེད་ཀྱང་གལ་
 ཏེ་སྤྱོད་ཀྱིས་མཁའ་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་བཀག་ན། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་བརྟུན་བྱེད་ལ་གཞོད་པས་སྐབས་ཀྱི་
 བསྐྱབ་བྱེད་བཀག་པའི་འགལ་བར་འདོད་ན་བྱས་པས་དེ་ལ་རྟག་པ་སའི་ཡོན་ཏན་བཀག་པས་སྤྱོད་ཀྱིས་

རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་འགལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ལྷང་དོན་བཀག་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན་གྱི་ཡུལ་
གཞན་ནི་ལ་རྟག་པ་སའི་ཡོན་ཏན་བཀག་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། ཚེས་བྱང་གིས་དྲུང་སྐྱ་ལ་
རྟག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་བཀག་པས་ཀྱང་བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་འགལ་བར་
འགྱུར་བར་ཐལ། ལྷང་དོན་བཀག་པ་དེ་ནི་གཏན་ཆེགས་གྱི་ཡུལ་གཞན་ཚེས་བྱང་གི་དེ་ལྟར་བཀག་
པ་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀའི་རྟགས་དང་ཁྲབ་པ་ཁས་སྦངས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚེད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བྱས་པ་དེས་སྐྱ་ནམ་མཁའི་ཡོན་
ཏན་ཡིན་པ་ལ་གཞོད་ན་བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་འགལ་བར་འགྱུར་གྱི་དེ་ལྟ་མ་
ཡིན་པར་ཚེས་བྱང་གིས་གཞོད་པས་མི་འགྱུར་རོ། །སྐྱ་ལ་རྟག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་དེ་
ཉིད་ལ་གཞོད་ན་བྱས་པས་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་འགལ་བར་འགྱུར་གྱི། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་དེ་
ལ་རྟག་པ་སའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་བཀག་པས་ནི་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ནི། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ཀྱིས་སྐྱ་ལ་རྟག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་བཀག་
པས་ཀྱང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཞེ་འདོད་ཀྱི་
བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པར་ཐལ། གཏན་ཆེགས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྒྲིན་དང་ཡོན་ཏན་ནི་རང་
གི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་བསྐྱོས་ནས་བསམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་
སྐྱབ་ཀྱས་ན་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་། རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་མི་ཀྱས་པ་དང་། མི་ཀྱས་པ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་
རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་འགོག་ན་སྒྲིན་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདིས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་ཀྱས་ན་གཏན་
ཆེགས་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་བསྟན་གྱི། གཏན་ཆེགས་ཡོན་ཏན་ཅན་ཡིན་ན་ཡང་དག་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་
མ་བསྟན་པས་གཏན་ཆེགས་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་ཡང་དག་དོན་གཅིག་པ་གཞུང་འདིའི་དོན་དུ་བྱེད་
པ་ནི་མི་རིགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ནི། བྱས་པ་དེ་རང་གི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་འགོག་པ་མ་ཡིན་ཡང་སྐྱ་ནམ་མཁའི་
ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་བཀག་ན་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་
འགལ་བའི་གཏན་ཆེགས་སུ་འདོད་པ་ཡིན་ན། ཚེས་བྱང་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱིས་དྲུང་སྐྱ་ནམ་
མཁའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་ན་ཡང་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་བར་

འགྱུར་བར་ཐལ། ལུང་དོན་ལ་གཞོད་པ་དེ་ནི་དེ་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱེད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཚྱེད་བྱུང་ལ་སོགས་པ་གཞན་གྱིས་
ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ལ་གཞོད་པ་བྱས་ན་ཡང་བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དམ་བཅའ་བའི་
སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་ཁོ་ན་ལོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། གཏན་ཆེགས་ཀྱི་སྐྱོན་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་
མོད་ཚྱེད་བྱུང་གིས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཡུལ་གཞན་ནི་ལ་རྟག་པ་སའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་ལ་གཞོད་པ་བྱས་
པས་ཀྱང་བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དམ་བཅའི་སྐྱོན་དེ་ཅི་སྟེ་མི་འགྱུར་ཏེ་འགྱུར་བར་ཐལ།
དེ་གཉིས་ཀ་ལུང་དོན་བཀག་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ག་ཁས་སྤངས་སོ། །སྐྱོན་སྤོང་དགག་
པ་ནི་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞོད་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཅན་
སྐྱ་ཉིད་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྱུར་པ་གཅིག་བསྐྱབ་བྱར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་འདི་ཉིད་ལ་
གཞོད་ན་དམ་བཅའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་གྱི། ཇི་ལ་རྟག་པ་སའི་ཡོན་ཏན་བཀག་པ་ལྟ་བུ་ཁྱད་གཞི་བྱང་
ཆོས་གཞན་ལ་གཞོད་པས་ནི་སྐབས་ཀྱི་དམ་བཅའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ཅམ་གྱིས་
དམ་བཅའི་སྐྱོན་དུ་འགྱུར་མི་འགྱུར་གྱི་བྱང་པར་འབྱེད་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚྱེད་བྱུང་གིས་དེ་ལ་རྟག་
པ་སའི་ཡོན་ཏན་བཀག་པས་གཞན་དུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དམ་བཅའི་སྐྱོན་དུ་ཡང་འགྱུར་བར་
ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚྱེད་བྱུང་གིས་གཞོད་པར་བྱ་བའི་དོན་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དང་སའི་
ཡོན་ཏན་སྐྱོན་པ་ཅན་གྱི་བསྟན་བཅོས་ཁས་སྤངས་པས་ན་དེའི་དོན་ལ་གཞོད་པས་དམ་བཅའི་སྐྱོན་
དུ་སོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་ཐལ་བ་ཀུན་ཁས་སྤངས་སོ། །

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱབ་ནི། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ལུང་དོན་ལ་གཞོད་པ་འདི་ནི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་
སྐྱོན་དང་སྐབས་ཀྱི་དམ་བཅའ་བའི་སྐྱོན་གྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་རིགས་ཏེ། འབྲེལ་མེད་ཀྱི་ལུང་དོན་
བཀག་པས་སྐབས་ཀྱི་དམ་བཅའ་ལ་མི་གཞོད་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། ཐུབ་པར་ཐལ། འབྲེལ་མེད་ལ་
གཞོད་པས་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱུང་ལ་གཞོད་ན། ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་རང་སྡེ་ལུང་དོན་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། ལུང་ལས་བཤད་པའི་
དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་དམ་བཅའ་ཐལ་བ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་
ཡང་གལ་ཏེ་ཚོལ་བས་བསྟན་བཅོས་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། རང་གིས་ཆད་མར་ཁས་སྤངས་པའི་

བསྟན་བཅས་ལས་བཤད་པ་མཐོང་བ་ཐམས་ཅད་བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་ཏུ་འདོད་པ་ཡིན་ན། རང་གིས་ཆད་
མར་ཁས་སྒྲངས་པའི་ལུང་ལས་བཤད་པའི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་བརྗོད་པ་ཡང་
ཆོས་ཅན། དམ་བཅའ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁས་སྒྲངས་པའི་ལུང་གི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པ་
ཁས་སྒྲངས། འདི་ལ་བརྟེན་ནས་གཞན་སྡེ་ལ་ཡང་གཞིན་པར་འགྱུར་མོད་ཀྱི། འདིའི་ཕྱོགས་སུ་མ་སྐྱ་
བ་གཞན་སྡེ་འབའ་ཞིག་ལ་འཆད་པ་མི་འཐད་དེ། གཞན་སྡེས་འོག་ནས་འཆད་པའི་སྐྱོན་སྤོང་ཚུལ་
བྱེད་པ་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་སྡེ་བསྟན་བཅས་ཆད་མ་རྣམ་པར་དེས་པ་ལྟ་བུ་རང་གི་
བསྟན་བྱ་ལ་མི་སྐྱ་བ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་ཁས་ལེན་པ་གཅིག་གི་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །ད་
ལྟ་ཡང་རིགས་པ་སྐྱ་བར་ཁས་འཆེ་བ་དེའི་འདོད་པ་དང་མཐུན་པ་དག་གྲང་མཆོག་ཏུ་སྤང་སྟེ། བལ་
ཆེར་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལུང་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་འདོད་པར་སྤང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱབ་བྱ་ཁོ་ན་ཞེས་ཆིག་པར་སྐྱོས་
བས་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་འདོད་པ་དང་བསྐྱབ་བྱ་གཞི་མཐུན་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱོགས་ཡང་དག་ཡོད་པ་སྤངས་
པའི་ཕྱིར། སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་བཀོད་བཞིན་པ་དམ་བཅར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། ལུང་
དོན་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་དག་གིས་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་བཀོད་པའི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་དམ་
བཅར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་སྤོང་རུས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ལྟར་ན་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་བཀོད་པའི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་
པ་བརྗོད་པ་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་ལེན་པ་རིགས་པས་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པར་ཐལ། རིགས་པས་ཐོབ་པ་
ནི་དེས་གཟུང་གི་ཆིག་གིས་བསྐྱོག་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེའི་ལྟར་ན་ཆད་མར་ཁས་སྒྲངས་
པའི་ལུང་ལས་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བཤད་པ་ཡང་བཤད་པ་ལྟར་མི་སྐྱ་བ་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་ལེན་པ་
ཡིན་ལ། དེས་ན་ཞོལ་བས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་། ཕྱི་ཞོལ་གྱི་དོར་བྱབ་བསལ་མ་ཞུགས་
པའི་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་མཆོན་ཉིད་གསུམ་ཆད་ལ་ལུང་དོན་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྒྲངས་པས་
ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཏུ་རང་ཉིད་སྐྱོས་པ་ལ་རྣམ་བཅད་རྩུང་ཟད་གྲང་མེད་ཅིང་ཁས་སྒྲངས་པའི་ལུང་
དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པས། ཁས་སྒྲངས་པའི་ལུང་ལས་བཤད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་བཀོད་པའི་དཔེ་རྟགས་
མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱར་ཡང་འགྱུར་བས་ཁོ་ནའི་དེས་གཟུང་གིས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་གཞི་མཐུན་

གཙོད་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལུང་ལས་བཤད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་པའི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་
པ་ཚོས་ཅན། བསྐྱབ་བྱར་རིགས་པས་ཐོབ་པར་ཐལ། རྟོལ་བས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྒྲངས་ཕྱི་རྟོལ་གྱི་
ངོར་གྲུབ་བསལ་མ་ཞུགས་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་གཞན་གཉིས་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ།

གསུམ་པ་ལུང་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་རང་ཉིད་སྟོས་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ་བ་ལ་
གཉིས། ཐལ་བ་དངོས་དང་། དགོས་པ་གཞན་རྟོག་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་
ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་སྟོས་པའི་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་བཅད་སྟོན་པའི་ཆེག་ལས་ཕྱི་
རོལ་དུ་གྱུར་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་མར་ཁས་སྒྲངས་པའི་ལུང་ལས་བཤད་ཚད་བསྐྱབ་
བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱས་ཀྱང་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་བཅད་ལ་དགོས་པའི་དོན་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་རྒྱས་པར་མི་བྱེད་པར་ཐལ། ལུང་དོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་མི་གཙོད་གཙད་བྱ་གཞན་
ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བསྟན་བཅོས་ཁས་ལེན་པ་ལ་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་འཇུག་པ་ཤེས་
པའི་དོན་ཅན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། གྲུབ་མཐས་སྟན་མོང་མ་ཡིན་པར་སྟོ་བཏགས་པ་སྒྲངས་
ནས་རྟོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་སྟན་མོང་དུ་གྲུབ་ཐོབ་ཅོད་གཞིར་གཟུང་པའི་དོན་ཅན་དུ་འདོད་པ་དགག་
པ་དང་། དགོས་པ་གཞན་དུ་རྟོག་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་
པོ་ནི། ཁ་ཅིག་ན་རེ། རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཅོད་པའི་དུས་སུ་སྤར་ཁས་
མ་སྒྲངས་པའི་བསྟན་བཅོས་ཁས་ལེན་འདོད་ཀྱང་འཇུག་བྱ་མ་ཡིན་ནམ། སྤར་ཁས་སྒྲངས་པའི་
བསྟན་བཅོས་ཁས་ལེན་མི་འདོད་ཀྱང་འཇུག་བྱ་ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་བསལ་ནས་བསྟན་
བཅོས་ལ་འདོད་པས་འཇུག་ཅིང་འདོད་པས་སྟོག་པར་ཤེས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་
པ་ལ་གཉིས། དེ་འདྲའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མེད་པ་དང་། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། བསྟན་
བཅོས་ལ་འདོད་པས་འཇུག་སྟོག་བྱེད་མི་རྒྱས་སམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་ཕྱོགས་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་རང་ཉིད་སྟོས་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་གང་གིས་དེ་འདྲའི་
དོགས་པ་བསྟོག་པ་དེའི་དོན་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་ཆེག་ལ་བརྟེན་ནས་འབད་པར་བྱེད་པ་འདོད་བཞིན་དུ་
འཇུག་བྱ་མ་ཡིན་ནམ་མི་འདོད་བཞིན་དུ་འཇུག་བྱ་ཡིན་ནམ་སྟམ་པའི་དོགས་པ་འདི་རྒྱ་གང་ལས་

ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲིའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་བ་རྟོག་ལྡན་ལ་དེ་འདྲིའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མེད་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་
སྐྱེ་བ་རྟོག་ལྡན་བསྐྱེད་བཅས་དེའི་བརྗོད་བྱ་ཆད་མས་མ་བསྐྱོག་ཅིང་གྲུབ་ན་དེ་ཁས་ལེན་པ་ལ་
འཇུག་པ་རང་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྐྱེ་བ་སྐྱོག་ཅིང་ཆད་མས་བསྐྱོག་ཅིང་བཀག་ན་ཡང་སྤྱི་ཆོག་
གིས་ཁས་ལེན་པ་ལ་འཇུག་པར་བྱེད་ཀྱས་ཏེ་མི་ཀྱས་པའི་ཕྱིར། མྱོངས་པའི་དོགས་པ་བསྐྱོག་པའི་
དོན་དུ་སྒྲོས་པ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཚུལ། རྣམ་འབྲེལ་དུ་གསུངས་ཀྱང་འདིར་ཅུང་ཟད་བསྐྱས་པའི་
དབང་དུ་བྱས་ནས་མ་གསུངས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟོགས་སྤྲ་མ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་དག་ནི་
རང་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་བྱེད་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་མི་མཐུན་པའི་གཞུང་ལུགས་ཀྱི་མཆོད་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱེད་
པའི་བྱེད་པར་གྱི་ཆོས་ཅན་བདག་དང་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་རྟགས་ཆོས་བརྟེན་པའི་གཞི་མཐར་ཐུག་
པའི་ཅོད་གཞི་ཡིན་པ་ཡོངས་སུ་སྤངས་ནས་སྐྱེ་བ་ཕྱི་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྤང་དུ་རབ་དུ་གྲགས་
པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཅོད་གཞིར་ཡོངས་སུ་གཞུང་བའི་ཕྱིར་ཡིན་ལོ། །ཞེས་ཟེར་རྟོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྐྱེ་བ་ཕྱི་སྐྱེ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་ཟིན་གྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་
ཅོད་གཞིར་གཞུང་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་རང་ཉིད་སྒྲོས་པ་དགོས་པ་མེད་པ་དང་། མཐར་ཐུག་པའི་
ཆོས་ཅན་ཆད་མས་གྲུབ་པ་མེད་ན་དགག་སྐྱབ་གང་ཡང་མི་ཀྱས་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཆོད་ལོ། །དང་
པོ་ནི། གྲུབ་མཐས་བརྟགས་པའི་ཆོས་ཅན་སྤངས་ནས་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་ཟིན་གྱི་ཆོས་ཅན་གྱི་མཐར་
ཐུག་པ་ཅན་གྱི་ཅོད་གཞི་དགོས་པར་ཤེས་པའི་དོན་དུ་རང་ཉིད་སྒྲོས་པ་འདི་ནི་དགོས་པ་ཅི་ཡང་
ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགོས་པ་གཉིས་པོ་དེ་སྐྱབ་པ་དེ་ལ་ཡང་བྱེད་ཆོས་ལ་རྣམ་པར་དཔྱོད་
པའི་སྐྱབས་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞི་གཉིས་ཀ་ལ་རབ་དུ་གྲགས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་ཡིན་པར་གྲུབ་
པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གི་དོན་ཅུང་ཟད་བཤད་ན། རྟོགས་སྤྲ་མ་འདིའི་འདོད་པ་འཐད་ལྡན་དུ་བཀོད་པ་
ནི། འདི་སྤྱི་དུ་རང་ཉིད་བདག་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཆོས་ཅན་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་
ལོ། །ཉམས་སུ་སྤྱོད་བའི་དོན་གྱི་ངོ་བོ་ལ་རག་ལས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བས་གྲུབ་པ་

1 ཞོལ། ཤོག ༤༣ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༤༡ བ ༣ ཞེས་འཛེར་རྟོ།།

ནི་རང་གིས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །རྟོག་པ་ནི་དོན་གྱི་རྩ་བོ་ལ་རག་ལས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་དེས་བྱུང་བ་ནི་རང་གིས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནོ། །

རང་གིས་བྱུང་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་འདོད་པའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་འདི་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གང་སྒྲས་པ་ནི། ཞེས་བཤད་པའི་དོན་ནི། རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་ནི་ཅོད་པའི་སྐྱབས་སུ་རྟེན་ཆོས་ཅན་མཐར་ཐུག་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་བ་གཅིག་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། རྗེས་དཔག་གིས་བྱུང་བ་ཅམ་དང་། དངོས་པོ་ལ་མི་གནས་པ་བྱུང་མཐས་སྟོ་བཏགས་པའི་མཐའ་ཅན་ལས་མེད་ན་དགག་སྐྱབ་གང་ཡང་མི་རུས་པས་དགོས་པ་དེའི་དོན་དུ་རང་ཉིད་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་རྟོ། །ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་འགོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ཉིད་ཀྱང་དེ་ལྟར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ནི་རང་ཉིད་སྟོས་པ་དགོས་པ་དེའི་དོན་དུ་ཡིན་པ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱོགས་ལྔ་མ་སྤྱོད་པའི་འདོད་པ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་དུ་སྟོས་པའི་རང་ཉིད་ཅེས་པའི་དོན་ནི། རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བའི་དོན་ཏེ། དེ་ཡང་ཆོས་ཅན་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་བའི་དོན་ཡིན་ལ། རྗེས་དཔག་གིས་བྱུང་བ་ནི། རང་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པས་ཁོ་ལ་བྱི་ཁོ་ལ་ཅོད་པའི་སྐྱབས་སུ་ཆོས་ཅན་མཐར་ཐུག་པ་མཐུན་སྤང་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་བ་གཅིག་དགོས་སོ། །ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་རང་ཉིད་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་བསྐྱབ་པའི་དོན་ནོ། །འདི་ཆད་མ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་འགྲེལ་པ་མཛད་པ་ཁ་ཅིག་གི་བཞེད་པར་མངོན་ནོ། །

གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་ལ་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཁ་ཅིག་ན་དེ། གཞུང་དང་པོས་ཤེས་བྱ་ལ་མི་གནས་པ་བྱུང་མཐས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་སྟོ་བཏགས་པ་སྐྱས་ཟེན་གྱི་ཆོས་ཅན་དུ་གཞུང་དུ་མི་རུང་བ་དང་། ཁོ་ལ་བ་གཉིས་ཀའི་ཆད་མས་བྱུང་བ་གཅིག་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་རང་སྐྱ་སྟོས་པར་འདོད་པ་འགོག་པ་དང་། གཞུང་གཉིས་པས་གཞི་མ་བྱུང་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པ་ལ་བྱུང་ཆོས་གཞི་མ་བྱུང་གཞན་སྟོ་འདོགས་ན་དེ་དགག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འགོག་པར་བྱེད་ན་ཡ་གྲུལ་གང་རུང་གཅིག་ཁས་སྒྲུང་དགོས་ལ་དེ་མི་རུང་བ་དང་གཞུང་གསུམ་པ་དེའི་རྒྱ་མཆན་ལ་འཆད་དེ་གཞི་མ་བྱུང་བ་བྱུང་ཆོས་གང་གི་ཡང་རྟེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ནི་དབྱེད་པར་བྱ་སྟེ། རོན་གཞན་གྱིས་གང་ཟག་གི་བདག་གཞིར་བཟུང་ནས་དེ་ལ་བྱུང་

པར་གྱི་ཆོས་རྟག་པའི་དངོས་པོ་སྟོ་འདོགས་པར་བྱེད་ན་དགག་ཅུས་སམ་མི་ཅུས། དང་པོ་ལྟར་
ན་ཁས་སྒྲངས་འགལ་ཏེ། བྱད་པར་གྱི་ཆོས་རྟག་དངོས་དང་བྱད་པར་གྱི་གཞི་གང་ཟག་གི་བདག་
གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། གཞི་གྲུབ་ན་གཞན་གྱིས་ཀུན་བརྟགས་པའི་གང་ཟག་གི་བདག་གིས་
སྟོང་པ་སྐྱབ་མི་ཅུས་པར་ཐལ། གང་ཟག་གི་བདག་རྟག་དངོས་ཆད་མས་དགག་མི་ཅུས་པའི་
ཕྱིར། གལ་ཏེ་གང་ཟག་ཙམ་གཞིར་བཟུང་ནས་རྟག་དངོས་ཀྱི་བདག་འགོག་པར་བྱེད་དོན་ཞེ་ན།
འོ་ན་གཞུང་འདི་དག་གི་དོན་ཡང་གཞི་ཆོས་ཅན་མཐར་ཐུག་པ་གང་ཟག་ལྟ་བུའི་དོན་བྱེད་ཅུས་
པ་ལ་བརྟེན་པ་མེད་པར་གྲུབ་མཐས་བརྟགས་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་སོང་ན་དགག་སྐྱབ་མི་ཅུས་སོ་
ཞེས་འཆད་པར་རིགས་ཀྱི། གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་གཟུང་ནས་དེ་ལ་བྱད་ཆོས་གཞི་མ་གྲུབ་
སྟོ་འདོགས་པར་བྱེད་ན་བརྟོག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འཆད་པ་རི་ལྟར་རིགས་ཏེ། དེའི་
ཡང་དགག་བྱ་དང་བཀག་པ་གང་རུང་གཅིག་ཁས་སྒྲང་དགོས་ཤིང་ཅུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་
གི་དོན་སྒྲུབ་ཡང་ཅུང་ཟད་བཤད་ཟིན་མོད་ཀྱི། འདིར་ཡང་བཤད་པར་བྱ་སྟེ། སྒྲིབ་གྲུབ་མཐའ་
བཟང་ངན་ཞེས་པ་གང་དམ་བཅས་པ་དེ་གཞོད་པ་མེད་པར་བར་མ་ཆད་དུ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲགས་
པའི་དབང་པོའི་ཤེས་པ་གཞོད་མེད་གཟུང་ཡུལ་དང་བཅས་པའི་དོན་བྱེད་ཅུས་པ་ལ་མཐར་ཐུག་
པར་བསྐྱབ་ཅུས་པ་དང་མི་ཅུས་པའི་བྱད་པར་ཡིན་ལ། གྲུབ་མཐས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་སྟོ་
བརྟགས་པ་ཚོད་གཞིར་དངོས་སུ་གཟུང་ཡང་དེ་འགོག་པ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཆད་མ་དེ་འབྲ་གཅིག་ལ་ཐུག་
པའི་ཚུལ་ཤེས་ན་སྟོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ལ། དེ་འབྲ་མེད་པའི་གཞི་མ་གྲུབ་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་
པ་སྟོན་དང་བཅས་པའོ། །

འདིར་ཡང་གཞི་མ་གྲུབ་སྐྱས་ཟིན་གྱི་ཆོས་ཅན་དུ་གཟུང་བ་འགོག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་
ཀྱི། སྒྲུབ་བཤད་པ་དེ་ལྟ་བུ་མེད་པའི་ཆོས་ཅན་དུ་འཛིན་པ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་
གཞུང་འདིས་ཁོལ་ཕྱི་ཁོལ་བྱད་པར་གྱི་ཆོས་ལ་དབྱུད་པ་བྱེད་པའི་སྐབས་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེའི་
གཞི་ཆོས་ཅན་མཐར་ཐུག་པ་དོན་བྱེད་ཅུས་པ་གཅིག་ཡོད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་གྲུབ་ཟིན་པས་དེ་སྐྱབ་
པའི་དོན་དུ་རང་ཉིད་སྟོས་པ་དགོས་པ་མེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱས་ཟིན་གྱི་ཆོས་ཅན་དུ་གཞི་

གྲུབ་པ་ལས་མ་གྲུབ་པ་གང་འདྲིན་པ་དེས་ཀྱང་ཚོས་ཅན་དེ་འདྲ་གཅིག་ལ་བརྟེན་པར་ཁས་ལེན་
 པ་ཡིན་ཏེ། གང་ཟག་གི་བདག་ཚོས་ཅན་དུ་བསྐྱབས་ནས་ཉག་དངོས་སུ་དམ་འཆའ་བ་ངེས་ཀྱང་
 དེ་དག་གི་གཞི་མཐར་ཐུག་པ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་གཅིག་ལ་བརྟེན་པར་ཁས་ལེན་ལ་དེ་འགོག་པར་
 བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་བཀག་པ་བརྟེན་པའི་གཞི་དེ་འདྲ་གཅིག་དགོས་པར་ཁས་ལེན་ནོ། །དེ་
 འདྲ་བཞག་པ་མེད་ན་དགག་སྐྱབ་གང་ཡང་མི་རྒྱས་པ་རང་གི་འདོད་པས་ཞེས་པས་སྟོན་ལ། དེའི་
 རྒྱ་མཚན་དེ་ལྟར་ཞེས་པས་སྟོན་ནོ། །ཕྱི་ནང་གི་གྲུབ་མཐའ་སྤྱོད་པ་སུ་ཡིན་ཀྱང་རྟོག་པ་དང་ལྡན་
 པའི་ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་ཅོད་པ་ན། གཞི་ཚོས་ཅན་དེ་འདྲ་གཅིག་མཐུན་སྤང་དུ་གྲུབ་པ་མེད་ན་ཁྱད་པར་
 གྱི་ཚོས་ལ་ཅོད་པའི་སྤྱོད་པ་ཉུ་ཁྱད་གཞི་ལ་ཅོད་དགོས་པས། ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་ལ་རྟོག་ལྡན་
 དཔྱད་པ་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་འདུག་པ་ཉིད་ཀྱིས་གཞི་ཚོས་ཅན་མཐུན་སྤང་དུ་གྲུབ་པ་གཅིག་ཡོད་
 པར་ཤེས་པ་གཞུང་འདིས་སྟོན་པ་ཡིན་པས་སྟོན་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་ཏུ་རྟོགས་པར་
 བྱའོ། །དོན་དེ་ལ་དགོངས་ནས་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་དབུ་མ་པའི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་སྟོབ་དཔོན་ཞི་
 བ་འཚོས་དབུ་མའི་རྒྱན་དུ། དེ་ལྟ་མེད་ན་གཞི་མ་གྲུབ། །ལ་སོགས་ལན་ནི་རི་སྐད་གདག་ཤིང་ས་
 སོགས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། གང་ཟག་གི་བདག་ལ་སོགས་པ་གྲུབ་མཐའ་འབའ་ཞིག་གིས་ཉེ་བར་
 བཀོད་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་བཀག་པའི་རྟེན་མཐར་ཐུག་པ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་མེད་ན་འགའ་
 ཡང་བསྐྱོག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་རྟེན་མེད་ན་གྲུབ་མཐའ་རང་རང་གི་འདོད་པས་
 བརྟེན་པའི་ཁྱད་པར་ཅན་སྤྱོད་པའི་དགོས་པའི་དོན་ལ་གཙོ་བོར་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་མེད་པའི་དོན་
 དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གངས་ཅན་པ་ལ་སོགས་པས་གང་ཟག་གི་བདག་བསྐྱབ་པར་མི་
 རིགས་པར་ཐལ། དེའི་རྟེན་ཚོས་ཅན་སྤྱོད་པའི་དགོས་པ་སྐྱབ་རྒྱས་ཀྱི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་མི་སྤྱིད་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ཡང་གཞུང་འདིའི་དོན་དུ་སྦྱར་བར་བྱའོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཐད་ལྡན་དུ་སྤྱོད་པ་
 དོན་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་ལ་རྟོག་པ་དང་ལྡན་པ་རྣམས་པར་དཔྱོད་པར་བྱེད་
 པ་ཡིན་ལ། དོན་བྱ་བ་ལ་ཉེ་བར་སྦྱོར་བ་ཡང་ཉམས་སུ་སྦྱོང་བས་གྲུབ་པའི་སྤྱོད་ལ་སོགས་པ་ཉིད་

ཡིན་གྱི་རང་གི་འདོད་པས་བཏགས་པའི་བྱད་པར་དག་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །གཞི་ཆོས་
 ཅན། མཐར་ཐུག་པའི་དོན་བྱེད་ཀྱས་པ་མེད་ན་དགག་སྐྱབ་གང་ཡང་བྱ་མི་ཀྱས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་
 བྱུང་མཐའ་འབའ་ཞིག་གིས་རབ་ཏུ་བཀོད་པའི་རོ་བོ་རྟེན་མཐར་ཐུག་པ་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྒྲིབ་
 ཏུ་མཚུངས་པར་མ་བྱུང་བ་ཅན་དག་ནི་བྱད་པར་གྱི་ཆོས་ཀྱི་རྟེན་ཅན་གྱི་ཐ་སྣང་དོན་མཐུན་འཇུག་
 པའི་རྟེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཐད་ལྡན་དུ། གཉིས་ཀ་ལ་དོན་བྱ་བ་བཅོད་པར་བྱུང་བ་རྣམས་པར་
 དབྱད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་གཞན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བྱུང་བྱེད་གྱི་ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་དོན་ཏུ་སྒྲོས་
 པ་དགག་པ་དང་། སོ་སོར་དེས་པའི་ཆོས་ཅན་རང་མཆན་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་དོན་ཏུ་
 སྒྲོས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་སྒྲོས་
 པའི་དགོས་པ་ནི། འོན་ཏེ་ཚུད་གཞི་ཆོལ་ཕྱི་ཆོལ་གཉིས་ཀར་གྱི་ཆད་མ་ལ་རབ་ཏུ་བྲགས་ཤིང་
 བྱུང་བ་དགོས་པ་ཉི་ལུ་བར་བསྐྱན་པའི་སྒྲོ་ནས་བྱུང་བྱེད་པའི་ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་
 ཤེས་པའི་དོན་ཏུ་བཤད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཆེག་གཞན་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་ཐེན་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཆན་ནོ། །
 དང་པོ་ནི། ཕྱི་ཆོལ་གྱིས་བྱུང་བྱེད་གྱི་ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ། རང་ཉིད་ཀྱི་
 ཆེག་སྒྲོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མ་སྒྲོས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱའི་རང་གི་རོ་བོ་ཁོ་ནར་བསྐྱན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་
 ཉིད་ཀྱིས་རྣམ་བཅད་ཀྱི་དོན་དེ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེར་ཐལ། ཕྱི་ཆོལ་གྱིས་བྱུང་
 བྱེད་པ་དང་། སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རོ་བོར་བསྐྱན་ཅིང་བཀོད་བཞིན་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པར་དོགས་ན་
 དེ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནར་བསྐྱན་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་སྒྲོས་པ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་
 པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་སྒྲོས་ཕྱི་ཆོལ་གྱིས་
 བྱུང་པའི་ཆོས་ཅན་ཚུད་གཞིར་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་མ་བརྟེན་ན་སོ་སོར་དེས་པའི་ཆོས་ཅན་རང་
 མཆན་ཉིད་བསྐྱབ་བྱར་བྱེད་པར་འགྱུར་བས་རྩ་ལས་བྱུང་བ་དང་སོག་མ་ལས་བྱུང་བའི་མེ་ལྟ་བུ་

1 བསྐྱན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག། ༡༠༥ ཤོག ༩༠ ཟླང་། ༩༡

སོ་སོར་ངེས་པའི་རང་མཆོན་སྤྱི་ཚོལ་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་སྒྲོས་སོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྤྱི་ཚོལ་གྱིས་མ་གྲུབ་པའི་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཆོས་ཅན་རང་མཆོན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་རྗེས་དཔག་སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་པས་བཅད་ཟེན་པ་དང་། དེ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་གཅད་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་བཅད་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། འོན་པསྤྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སོ་སོར་ངེས་པའི་ཆོས་ཅན། རང་མཆོན་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་རང་ཉིད་སྒྲོས་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་མ་སྒྲོས་ཀྱང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་ཡིན་པར་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་དེ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་གང་དུ་བཤད་ཟེན་ན། དེ་མིན་རང་བཞིན་ལས་སྒྲོག་པའོ། །ཞེས་པའི་སྐྱབས་སུ་འོ། །དེའི་དོན་ནི། དུ་བའི་རྟགས་ལས་ལ་ལ་མེ་ཡོད་པ་ཙམ་ཞིག་རྟོགས་ཀྱི་རྩ་ལས་བྱུང་བ་དང་སོགས་ལས་བྱུང་བའི་མེ་དང་། གསལ་བ་དང་ཆེར་འབར་བ་ལ་སོགས་པའི་བྱུང་པར་སོ་སོར་ངེས་པའི་རང་མཆོན་རྟོགས་མི་རུས་པའི་དོན་ཡིན་འོ། །རྣམ་འགྲེལ་དུ། དེས་ན་རྒྱུ་གྱུར་དོན་ཐམས་ཅད། །བྱུང་པར་དུ་ནི་རྟོགས་མི་འགྱུར། །ཞེས་བཤད་པ་དང་དོན་གཅིག་ཅིང་དེའི་འགྲེལ་པར་སྒྲོབ་དཔོན་ལྷ་དབང་སྒྲོས་ཀྱང་དེ་ལྟར་གསུངས་སོ། །རྗེས་དཔག་སྤྱི་མཆོན་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་དུ་བཤད་པས་རྟོགས་སོ་ཞེས་པ་ནི་ཟེར་རྒྱས་པོངས་པར་གསལ་འོ། །སོ་སོར་ངེས་པའི་ཆོས་ཅན། རང་མཆོན་རྟོགས་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོགས་ཀྱི་བྱུང་བྱེད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཚོད་གཞི་ཆོས་ཅན་ཡོད་པར་རྟོགས་ཡང་དག་གིས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་སོ་སོར་ངེས་པའི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་བསྐྱབ་བྱུང་འགྱུར་ན་ཡང་ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་དེ་ཡང་རྗེས་དཔག་སྤྱིའི་ཡུལ་ཅན་དུ་བསྟན་པས་སྤངས་ཟེན་པའི་ཕྱིར། འདི་ནི་ཆོད་མ་ཀྱུན་ལས་བརྟུས་སུ། ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་ན་²རྟོགས་དོན་མེད།³ ཅེས་བཤད་པའི་དོན་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་དོན་མེད་ལ་དེ་དོན་ཡོད་ན་ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱར་མི་རུང་ཞེས་པའོ། །

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༤༦ ཞོག ༥ ༣༡ ཟེང་། ༡༥

2 ཞོལ། ཞོག ༤༦ ན ༥ གཙང་། ཞོག ༤༥ ན ༥ ཆོས་ཅན་བསྐྱབ་བྱ་

3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༤༦ ཞོག ༡༣ ཟེང་། ༡༦

གཉིས་པ་ནི། རྩོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་ཆོས་ཅན། བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་དེ་སྐད་མ་བཟོད་ཀྱང་རྩོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ལ་མ་བྱུང་བྱུང་ཆེས་ལ་སོགས་པའི་འགལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། དེ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་རང་ཉིད་སྒོམ་པ་མ་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱི་བ་དང་། བྱིས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅི་སྟེ་སོ་སོར་ངེས་པའི་ཆོས་ཅན་རང་མཆན་ཉིད་བསྐྱབ་བྱུང་བྱས་ན་དེ་ལ་ཉིས་པ་ཅིར་འགྱུར་བྱིས་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱིས་པའི་གཞན་གྱི་ལན་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སོ་སོར་ངེས་པའི་ཆོས་ཅན་རང་མཆན་དེ་ནི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་མི་རུས་སོ་ཅིའི་བྱིར་ཞེ་ན། སོ་སོར་ངེས་པའི་ཆོས་ཅན་རང་མཆན་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་དེའི་རྩོགས་གཅིག་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་བྱེད་དགོས་ན་དེ་མི་རུང་སྟེ། གཏན་ཆེགས་ནི་སོ་སོར་ངེས་པའི་བྱེད་པར་རང་མཆན་གྱི་ཆ་གཅིག་དང་ལྷན་ཅིག་མཐུན་དཔེ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་མེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདིའི་དོན་ནི། སོ་སོར་ངེས་པའི་རང་མཆན་གསལ་ལ་འབར་བའི་མེ་ལྟ་བུ་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན། དེའི་ཆ་གཅིག་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་འགྱུར་དགོས་ལ། དེ་ཡིན་ན་དེ་དང་གཏན་ཆེགས་གཉིས་ཀ་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་བྱེད་དགོས་པ་ལ་དེ་མི་རུང་བའི་བྱིར་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩོགས་ཀྱི་སྒྲིན་གཏན་ལ་དབབ་པ་དང་། གཏན་ཆེགས་དང་དཔེའི་སྒྲིན་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་མཆན་ཉིད་དང་། མཆན་གཞིའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྩོགས་སུ་གཟུང་བྱ་དེ་རྩོགས་ལྟར་སྤང་དུ་མཆོན་བྱེད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱི་ཆོལ་གྱིས་བྱུབ་ཟིན་པའི་སྐྱ་མཉན་བྱུར་དམ་བཅས་པ་ན། ཆོལ་བའི་དམ་བཅའ་སྒྲིན་ཅན་དང་། བྱི་ཆོལ་གྱིས་བྱུབ་ཟིན་པའི་ཆ་དེའི་སྒྲིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་བྱི་ཆོལ་གྱིས་བསལ་ཟིན་པ་དམ་བཅས་པ་ན་སྐྱ་རྟག་པའོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་སྒྲིན་ཅན་དང་བྱི་ཆོལ་གྱིས་བསལ་ཟིན་པ་སྒྲིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་རྟགས་སྒྲིན་གྱི་མཆན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྟགས་སུ་གཟུང་བྱ་དེ་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་དུ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་མཆོན་བྱེད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱས་པ་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆེགས་སྒྲིན་ཅན་དང་བྱུབ་པ་བྱིན་ཅི་ལོག་དུ་ངེས་པ་ནི་དེའི་སྒྲིན་

དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཞུགས་བྱ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆེགས་སྟོན་ཅན་དང་། ཐུབ་པ་མ་ངེས་
 པའི་ཆ་སྟོན་ནོ། །མིག་གི་གཟུང་བྱ་སྤྱི་སྤྱི་ཉེ་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཆ་མིག་གི་
 གཟུང་བྱས་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་སྟོན་དང་། གཏན་ཆེགས་དེ་སྟོན་ཅན་དང་།
 དེ་སྤྱི་ཉེ་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་གྲུབ་པའི་ཆ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་
 སུ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བྱའོ། །སྤར་བཤད་པ་དེ་དག་འགལ་བ་དང་མ་ངེས་
 པ་དང་། མ་གྲུབ་པའི་རྟགས་སོ་སོའི་སྟོན་དུ་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། དེའི་ཁྲད་ཆོས་དང་དེའི་སྟོན་མི་
 འགལ་བའི་ཕྱིར། གང་དག་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་གི་སྟོན་འདོད་པ་ནི། མཆན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བྱ་
 དང་སྟོན་མ་བྱེད་བསམ་ནོངས་ལ་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤྱང་གསུམ་པོ་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་གི་སྟོན་
 དུ་འདོད་པ་ནི་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་སྟོན་དང་མི་འབྲལ་བར་འདོད་དགོས་པ་དང་། བསལ་བྱ་སེལ་
 ཚུལ་ལ་མི་མཐུན་པའི་སྟོན་ནོ། །གཏན་ཆེགས་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་ཡང་དག་གཅིག་དུ་འདོད་པ་ཡང་
 མི་འཐད་དེ། རྟགས་ཀྱི་སྟོན་དང་ཡོན་ཏན་འགལ་ཡང་གཏན་ཆེགས་སྟོན་ཅན་དང་ཡོན་ཏན་ཅན་མི་
 འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་མིག་དང་རྩ་བ་འགལ་ཡང་མིག་ལྟན་དང་རྩ་བ་དང་ལྟན་པ་མི་འགལ་
 བ་བཞིན་ནོ། །རྟགས་ཡོན་ཏན་ཅན་དང་སྟོན་ཅན་འགལ་ན། འགལ་རྟགས་དེ་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པའི་
 ཆ་ནས་ཀྱང་གཏན་ཆེགས་སྟོན་ཅན་དུ་འགྱུར་ཞིང་། ཕྱོགས་ཆོས་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་ནུས་སོང་བའི་ཆེ་
 ཡང་དག་ཁོ་ནར་འགྱུར་བར་ཁས་སྤྱང་དགོས་སོ། །དེ་ལྟར་མིག་དང་ལྟན་ཞིང་རྩ་བ་འོན་པའི་མི་ཡོན་
 ཏན་ཅན་མ་ཡོན་པར་འགྱུར་རོ། །སྟོན་ཡོན་གཉིས་ཀ་ཆོགས་པའི་མི་ཡོད་ན་གཏན་ཆེགས་ལ་ཡང་
 ཅིའི་ཕྱིར་ཁས་ལེན་མི་རུས། འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་ཆེར་ཤེས་པར་བྱའོ། །དཔེ་སྟོན་རྣམས་ནི་
 དཔེ་ལྟར་སྤྱང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱ་བར་རིགས་པ་ཁོ་ནའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཏན་ཆེགས་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པ་ཕྱོགས་སྟོན་དུ་མི་རུང་བ་
 དང་། ཕྱོགས་སྐྱབ་མི་རུས་པས་དེའི་སྟོན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། དམ་བཅས་ཅམ་དང་རྗེས་
 སུ་འབྲེལ་བ་ཁོ་ན་ཕྱོགས་སྟོན་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཏན་ཆེགས་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་
 པ་དང་། དཔེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྤྱང་བ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། སྤྱིར་བསྟོར་གཅིག་པོའི་ཕྱོགས་ཀྱི་
 ནི་སྟོན་མ་ཡོན་པར་ཐལ། སྤྱིར་བསྟོར་གཅིག་པོའི་གཏན་ཆེགས་དང་དཔེ་དག་གི་སྟོན་ཡོན་པའི་

ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། སྐྱོར་བ་སྐྱོར་གཅིག་པོའི་རྟགས་སྐྱོན་ཡིན་ན་དེའི་ཡན་ལག་ཕྱི་མ་ལ་སྟོས་
 པའི་སྐྱོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡན་ལག་ལྔ་མ་དམ་བཅའ་དང་ཕྱི་མ་དཔེ་རྟགས་ཏེ། ཡན་ལག་ལྔ་ཕྱི་དེ་
 དག་ལྟན་པའི་ཡན་ལག་ཅན་ནི། སྐྱབ་ངག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཡན་ལག་ལྔ་ལྟན་པ་དང་མཐུན་པའི་
 བ་སྟན་བྱས་པ་ཅན་མོ། །རང་ཁྱུགས་ལ་དམ་བཅའ་ཡན་ལག་ལྔ་མར་མི་འདོད་ན་དེ་དང་བ་སྟན་
 མཐུན་པར་བྱེད་པ་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། སྤར་བ་ཤད་པ་ལྟར། ཕྱོགས་སྐྱབ་ངག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་བྱ་
 མ་ཡིན་མོད། སྟོན་ན་ཡང་མཆན་ཉིད་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྟན་པ་གཅིག་བསྟན་པར་བྱའོ་ཞེས་བརྟག་པ་
 མཐའ་གཟུང་དུ་མཛད་པའོ།།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱོན་འདིས་ཀྱང་ཕྱོགས་འབྲུབ་པའི་གོགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་སྐྱོན་མ་
 ཡིན་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཕྱོགས་སྐྱོན་དུ་འདོད་ན། གཏན་ཆེགས་དང་དཔེ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱོན་
 མཐའ་དག་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡིན་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ཐམས་ཅད་དུ་ཕྱོགས་ཉིད་འབྲུབ་
 པ་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། གཏན་ཆེགས་དང་དཔེའི་སྐྱོན་ཕྱོགས་སྐྱོན་དུ་མི་རུང་གི་
 དམ་བཅས་པ་དེ་ཅུ་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཁོ་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་བསྐྱབས་པ་
 དེའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྐྱ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་ནོ། །བྱམ་པ་རྟག་གོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཅན་ནི་མཛོན་སུམ་དང་
 རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་སོགས་པ་དང་འགལ་པའི་སྐྱོན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་བཅད་གཅོད་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་
 པ་དང་། བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བཤད་པའི་དགོས་པ་
 བསྐྱས་ཏེ་བཤད་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་སྟོས་
 པའི་རང་ཉིད་ལ་སོགས་པ་རྟགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་གཅད་བྱ་རྣམས་ཀྱང་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཆེད་
 དུ་སྟོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་རྟགས་དང་དཔེ་ལ་སོགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བསལ་བྱ་
 སེལ་བ་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་ཕྱོགས་ལ་མ་ཁྱབ་པ་དང་ལྟོག་པ་ཁྱབ་ཆེས་པ་དག་ནི་སྤང་བའི་ཕྱིར་
 དུ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཆེག་གང་གིས་མ་ཁྱབ་པ་དང་
 ཁྱབ་ཆེས་པ་གང་སེལ་བར་བྱེད་ཅེ་ན། ཕྱོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་སྟོས་པའི་བདག་ཉིད་དང་
 ཆེག་ཕྱད་དང་རོ་བོའི་སྐྱ་མ་བསལ་བ་དང་བཅས་པ་རྣམས་སྟོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ།

ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མ་བྱུང་བ་ལས་ལྷན་པ་བྱུང་ཆེས་པ་སྐྱེ་དང་མི་རྟག་པའི་ཆོག་སྟོན་
 ཕྱོགས་ཡང་དག་ཏུ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ཆེན་ཆོག་སྟོན་དེ་ཆོས་བས་འདོད་ཡུལ་དུ་མ་བྱས་
 པའི་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པ་དང་། སྐྱུ་བྱེད་དུ་བཞོད་བཞིན་པ་ཡིན་པ་
 དང་། ཕྱི་ཆོས་ཀྱི་རྩལ་གྱུ་བསལ་ཞུགས་པ་ཡིན་པ་རྣམས་སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆོག་
 ཆོག་སྐྱེད་བའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དེ་རྣམས་ཀྱིས་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོ་ཁོ་ནའི་
 འདོད་པ་ཡིན་པ་སོགས་སེལ་བར་བྱེད་ཅེས་གསུངས་ཀྱི། རྟོན་ལ་ནི་སྐྱེ་དང་མི་རྟག་པའི་ཆོག་སྟོན་
 རྟོན་ལྟ་བུ་ཕྱོགས་ཡང་དག་ཏུ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ཆེན་ཆོག་སྟོན་པོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྡེ་ཆང་བ་མཆོན་
 གཞི་དེའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་གྱུ་བ་བས་མཆོན་གཞི་དེའི་སྟེང་དུ་བསལ་བྱ་སོ་སོར་
 སེལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

དཔེར་ན་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྐྱེའི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པར་ངེས་པ་
 དེས་གཞི་བྱས་པའི་སྟེང་དུ་སྐྱེ་མི་རྟག་པར་སྐྱུ་བ་པའི་མ་གྱུ་བ་པའི་གཏན་ཆོག་སྟོན་པ་སེལ་བར་
 བྱེད་པ་ཡིན་ཀྱི། མ་གྱུ་བ་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་མ་གྱུ་བ་པའི་རྟགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་འགོད་
 ཚུལ་དང་མཐུན་པར་གྱུ་བ་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཏེ། བྱས་པས་སྐྱེ་ལ་རྟག་པ་འགོག་པ་ན། སྐྱེའི་སྟེང་
 དུ་གྱུ་བ་དགོས་ལ། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་མ་གྱུ་བ་བས་དེ་རྟག་པ་ཡིན་པ་མི་འགོག་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །འདོད་པ་ཞེས་པའི་སྐྱེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་
 སྐྱེད་ཀྱི་ཆོག་སྟོན་དེ་ཕྱོགས་ཡང་དག་ཏུ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ཆེན་ཆོག་སྟོན་དེ་ཆོས་བའི་ཞེ་
 འདོད་ཀྱིས་མ་བྱུང་པའི་སྐྱེས་ཆོས་ཅན་ཡིན་པ་སེལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་ཆོག་འདི་དག་མ་བྱུང་བ་དང་བྱུང་ཆེས་པ་གཅད་པའི་ཆེད་ཡིན་
 བ། སྐྱོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོས། རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དུ་གང་
 ཞིག་མངོན་པར་བཞེད་ཅེ་ན། རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བ་ལ་ལྟོས་པའི་ཕྱོགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་
 ཉིད་མེད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། རིགས་མི་མཐུན་གཙོ་པོར་སེལ་བ་ལ་བལྟས་ནས་སྐྱོབ་དཔོན་
 ཕྱོགས་སྒྲུང་གིས། ཆོས་བརྟག་ལྡན་ཀྱིས་བསྐྱུ་བ་བྱར་འོས་པ་བསྐྱུ་བ་བྱར་ཁས་སྒྲངས་པ་ཕྱོགས་

ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་དུ་བཞེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་རིགས་པའི་སྒོ་ལས། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་
འདོད་པ་ནི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བཤད་དོ། །འདི་ལ་ཡང་འདོད་པ་དང་རོ་
བོ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་རེ་རེ་ནས་རྒྱར་ཕྱིན་པར་སྒོས་པ་མེད་ཀྱང་དོན་ལེགས་པར་ཆང་སྟེ། དེ་ལྟ་
མ་ཡིན་ན་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་གཞུང་གི་ཆོག་རྒྱར་ཕྱིན་པར་
སྒོས་མི་དགོས་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །འདིར་སྒོས་པ་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པའི་བཞེད་པ་དང་
ཆོག་རྒྱར་ལྡ་ཆང་བར་སྒོས་པ་མདོ་མཛད་པའི་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་
ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། མདོ་མཛད་པའི་བཞེད་པ་ཉིད་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པས་འཁྲུལ་མེད་དུ་རྒྱས་པར་
གཏན་ལ་འབེབས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

ཅིའི་ཕྱིར་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་མཆན་ཉིད་འདི་ལ་ལོག་རྟོག་ལྡ་པའི་ཞེན་ཡུལ་
བཅད་པའི་དོན་ཆང་ཞེ་ན། ཆད་མས་བསལ་ཟེན་སོགས་དེ་རྣམས་ལ་ནི་ཕྱོགས་ཡང་དག་ཉིད་མེད་
དེ། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཆད་མས་བསལ་བ་ཕྱོགས་སུ་མཆོན་པའི་མཆན་གཞི་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པ་དང་།
ཕྱི་རྒྱལ་གྱིས་བྱུ་བ་ཟེན་པ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པ་དང་། ཞེས་འདོད་མེད་པའི་སྐྱས་པ་
ཙམ་དང་། རྒྱལ་བ་རང་ཉིད་ཀྱི་འདོད་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ལྷག་མ་བཞི་ལ་ཆད་མའི་བསལ་བ་ཞུགས་
པ་མེད་ཀྱང་ཕྱོགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་བསྐྱབ་བྱར་འོས་པ་རྒྱལ་བ་རྟོག་ལྡན་གྱིས་བསྐྱབ་བྱར་
ཁས་སྦངས་པ་དེ་འཇུག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དང་གི་སྐྱས་སོ་སོར་བཅད་པ་ནི། སྐྱ་མ་ལ་མཆན་
གཞི་ལ་ཆད་མའི་བསལ་བ་ཞུགས་པས་རྩ་བ་བཅད་པ་ལྟར་ཕྱོགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་འཇུག་
མི་འཇུག་དབྱུད་མི་དགོས་པའི་དོན་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་བཞི་ཆད་མའི་བསལ་བ་ཞུགས་པ་མེད་པས་
མཆན་ཉིད་འཇུག་པ་བཀག་པའི་སྒོ་ནས་ཕྱོགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱབ་པ་ནི། ཕྱོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་འདིར་ནི་སྒོ་བ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་བོས་
བདག་ཉིད་ཀྱི་སྐྱ་སྒོས་པར་མཛད་པ་ཆོས་ཙན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ལོག་པར་རྟོག་པ་མཛོང་བས་
དེ་བསལ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ལོག་རྟོག་སེལ་བྱས་པར་ཐལ། བྱས་པས་སྐྱ་
རྣམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་པ་ལ་གཞོད་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྒྱལ་བའི་ཞེ་འདོད་ལ་གཞོད་

1 བསྐྱབ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག། ༡༠༠ ཞོག ༡༡༤ ཟེང་། ༡༢ བྱང་དུ་བྱངས།

པ་མེད་པར་སྟོན་པ་དང་དེ་ལ་སོགས་པའི་ལུང་དོན་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མེན་པར་སྟོན་པ་དང་།
དེ་ལ་གཞོད་པས་ཆོལ་བའི་འདོད་ལུལ་ལ་གཞོད་ན་སྟོན་ཐུག་པ་མེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆེགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ།

༥ གཉིས་པ་ཀུན་ལས་བརྟུས་སུ་སྟོས་པའི་རང་ཉིད་འདོད་པ་ངེས་གཟུང་ལ་སྟོས་པ་ལ་
གཉིས། ངེས་གཟུང་སྟོས་པའི་དགོས་པ་དང་། ཀུན་ལས་བརྟུས་དང་རིགས་སྟོ་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ཚུལ་
ཀྱི་བྱང་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། གཏན་ཆེགས་མ་གྲུབ་པ་ཆོལ་བ་རང་ཉིད་བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་ཏུ་འདོད་པ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་ཉིད་འདོད་པའི་ཆེག་དག་གིས་གཏན་ཆེགས་མ་གྲུབ་པ་བརྟོད་པ་སྤངས་པ་ཡིན་
པས་ངེས་གཟུང་སྟོས་པ་དོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་སྟོན་པའི་
སྐྱབས་འདིར་ཆོས་ཅན། བསྟན་བྱ་བ་བྱང་གཞིར་མ་འབྲེལ་ན་རང་ཉིད་དང་འདོད་པའི་སྐྱ་དག་གིས་
ངེས་པར་གཟུང་བའི་དོན་ཆོགས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཆེག་དེ་དག་ཆོལ་བ་རང་ཁོ་ནའི་འདོད་ལུལ་བསྐྱབ་
བྱར་འཕེན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་བཅད་སྟོན་པའི་ཆེག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་དེ་ཆོགས་
ཀྱང་ངེས་གཟུང་གི་ཆེག་བཤད་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། མ་འོངས་པ་ན་བསྐྱབ་བྱར་སྟོན་
པར་འགྱུར་བ་བྱས་པ་ལྟ་བུ་ལ་ཡང་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་བཀོད་པའི་ཆེ་ན་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་
ནམ་སྟེ་མ་པའི་ལོག་རྟོག་སྐྱེ་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བས་དེ་བཅད་པའི་ཕྱིར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
ངེས་གཟུང་མ་སྟོས་ན་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་བཀོད་པའི་དཔེ་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་དགོས་པ་
ཡིན་ནམ་སྟེ་མ་པའི་དོགས་པ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ། མ་འོངས་པ་ལ་ཡང་འཁྲིད་པའི་བྱེད་པ་དང་ལྡན་པའི་
མཐའ་ཅན་བསྟན་བྱ་བ་བྱང་གཞི་དང་རང་ཉིད་འདོད་པ་བྱང་ཆོས་སུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། བྱང་གཞི་
དང་བྱང་ཆོས་གཉིས་བྱང་པར་ཀྱི་གཞི་གཙོ་བོ་ཡིན་ལ་བསྟན་བྱ་བའི་སྐྱ་ཡང་བྱང་ཐིན་པ་དང་འབྱུང་
བར་འགྱུར་བ་དང་། དེ་ལྟར་བསྟན་པར་བྱ་བ་ལ་ཡང་འཇུག་པས་བྱང་གཞི་དེའི་དབང་གིས་རང་ཉིད་
འདོད་པའི་དོན་ཡང་རང་ཉིད་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པར་འགྱུར་བ་ལ་ཡང་འཇུག་པས་ད་ལྟ་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་
བཀོད་བཞིན་པའི་མ་འོངས་པ་ན་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པར་འགྱུར་བ་ཡང་ད་ལྟ་ཕྱོགས་ཡང་དག་ཡིན་
ནམ་སྟེ་མ་ཏུ་དོགས་པར་འགྱུར་བས་དེ་བཅད་པའི་ཆེད་ཏུ་ངེས་གཟུང་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཁོ་
ནའི་ངེས་གཟུང་ཡང་ཏུས་གསུམ་ག་ལ་འཇུག་པར་ཐལ། བསྟན་བྱ་བ་བྱང་གཞིར་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར།

འདོད་ན། དེས་གཟུང་སྟོས་པས་ཀྱང་དོགས་པ་མི་ཁེགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། བསྐྱབ་
བྱ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་དེས་གཟུང་གིས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པ་དང་། ཕྱོགས་ཡང་དག་གཞི་མཐུན་
ལེས་བྱ་ལ་སྤིང་བ་བཀག་པ་ན་དུས་ནས་ཡང་གཞི་མཐུན་སྤིང་བ་ཁེགས་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟ་ན་ཡང་ཁོ་ནའི་དེས་གཟུང་སྟོས་མི་དགོས་ཏེ། འདོད་པའི་སྐྱད་ཀྱི་
བྱིངས་ཨིཾཾཾ་ཞེས་པ་ལ་ནི་ལྟ་ཞེས་པ་ཀྱི་རྒྱུ་བྱེད་པས་ཨིཾཾཾ་འགྱུར་ལ། དེས་ན་འདོད་པར་
གྱུར་བ་ཞེས་པར་སོང་བས་དེས་ཆོད་པས་སྟོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། ཆོད་མ་ཀྱུན་ལས་བརྟུས་པ་འདིར་
ནི་ཆོས་ཅན། འདོད་པའི་སྐྱད་ཀྱི་བྱིངས་ཨིཾཾཾ་ལ་ནི་ལྟ་ཞེས་པ་མ་འོངས་པ་གཙོད་བྱེད་ཀྱི་
ཡན་ལག་ཏུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱ་བ་བྱད་གཞིར་འབྲེལ་བའི་ཆོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་
བསྐྱབ་བྱར་སྟོན་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་བྱིར། དོན་བསྐྱུས་ན། ཀྱུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་འདོད་པ་ཞེས་པའི་
ཆོག་ཆོས་ཅན། བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པར་གྱུར་ཟེན་འབའ་ཞིག་ལ་འདུག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་བ་
བྱད་གཞིར་འབྲེལ་བའི་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་སྟོན་པའི་ཟུར་དུ་སྟོས་པའི་འདོད་ཆོག་ཡིན་པའི་བྱིར།
འབད་པ་མང་པོས་ཉེས་པ་སྤང་དགོས་པའི་བསྐྱབ་བྱ་བ་སྟོས་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
ཀྱི་རྣམ་བཙད་སྟོན་པའི་ཆོག་འབའ་ཞིག་སྟོས་པས་ཆོག་མོད་ཅེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། ལུང་དོན་བསྐྱབ་
བྱར་འདོད་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་གཞི་མཐུན་འདོད་པ་དང་། དམ་བཙའ་སྐྱབ་དག་གི་ཡན་
ལག་ཏུ་འདོད་པ་དག་གི་ལོག་རྟོག་དག་གིས་ཆེད་དུ་དེད་ཀྱི་ལྟར་ན་ནི་དམ་བཙའ་སྐྱབ་དག་གི་
ཡན་ལག་ཏུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། སྟོན་པར་བྱེད་ན་ཡང་མཆན་ཉིད་འདི་ལྟ་བུ་དང་
ལྟ་བུ་གཅིག་བསྐྱབ་པར་བྱའོ་ཞེས་ལོག་རྟོག་བསལ་བའི་ཆེད་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་རིགས་པའི་སྟོར་
ཡང་ཁོ་ནའི་དེས་གཟུང་དངོས་སུ་སྟོས་དགོས་སམ་སྟུམ་ན། རིགས་སྟོར་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
སྟོན་པའི་ཟུར་དུ་དེས་གཟུང་མ་སྟོས་ཀྱང་འདོད་པའི་ཆོག་དེས་གཏན་ཆོགས་མ་གྲུབ་པ་དང་དཔེ་
མ་གྲུབ་པ་ལ་སོགས་པ་ཕྱོགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་འགོག་པར་བྱེད་པར་ཐལ། རིགས་སྟོར་སྟོས་པའི་
འདོད་པའི་ཆོག་གི་བྱིངས་ཨིཾཾཾ་ལ་ནི། བསྐྱབ་བྱ་བ་བྱད་གཞིར་མ་འབྲེལ་བས་མ་འོངས་པ་གཙོད་
བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། རིགས་སྟོར་ནི། འདོད་པ་བྱད་གཞི་དང་བསྐྱབ་བྱ་བྱད་ཆོས་
སུ་ཡོད་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོབ་དཔོན་རྒྱུ་མཁན་པོས་གཞུང་བྱི་མ་གཉིས་ལ་རིགས་སྟོར་འབའ་ཞིག་གི་

དོགས་གཅོད་ལ་འཆད་པ་དང་ཚུལ་གསུམ་མཛད་དོ།

གསུམ་པ་རང་ཉིད་འདོད་པ་སྒྲོས་པས་ལོག་རྟོག་གཞན་ཡང་ཁེགས་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་སྒྲོས་པས་ཚོལ་བ་མི་འདོད་པ་དང་འབྲེས་པའི་དོན་ཚོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་ཡིན་པ་ཁེགས་པ་དང་། རང་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་གིས་སྐབས་སུ་མ་བབ་པ་ཚོལ་བའི་ཕྱོགས་སུ་བྱེད་པའང་ཁེགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སེལ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་དང་། བསལ་བྱ་དཔེར་བཞིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚོལ་བ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་འདོད་པའི་ཡུལ་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཕྱོགས་ཡང་དག་ཉིད་དུ་བཞིན་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། ལོག་རྟོག་གཞན་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཚོལ་བ་མི་འདོད་པ་དང་འབྲེས་པའི་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་ཡང་ཚོལ་བའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་བསྐྱབས་ཤིང་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཚོལ་བ་མི་འདོད་པ་དང་འབྲེས་པའི་འདོད་ཡུལ་དེ་ལ་གཞོན་ན་ཡང་ཚོལ་བའི་ཕྱོགས་བསལ་བ་དང་གཏན་ཆོགས་འགལ་བ་སོགས་ཀྱི་སྒྲོན་དུ་འགྱུར་བ་མེད་པར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། དེ་བཞག་ན་ཡང་ཚོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་ཅི་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་བཞག་པ་མེད་པར་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། ཚོལ་བའི་མི་འདོད་པ་དང་འབྲེས་པ་ནི་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེ་སྐྱའི་སྟེང་དུ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཉིད་དང་དོན་གཅིག་ལ་འདུ་བ་ཅན་གྱི་མི་རྟག་པ་ཉིད་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་མི་འདོད་པ་དང་འབྲེས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ཆད་མས་བཞག་གུང་སྐྱ་ལ་དེ་མེད་པར་ཡང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །སྐྱ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཡང་ཡིན་མི་རྟག་པ་ཡང་ཡིན་པས་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་དོན་སྐྱ་གཅིག་པོ་ལ་འདུ་འབྲེལ་གྱུར་པར་འདོད་ཅིང་། དེ་གསུམ་རྗེས་ཐ་དད་པའི་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་འདོད་པས་གྲུབ་ཟིན་གྱི་རྟེན་དོན་གཞན་མི་སྟོང་པས་དེ་བཞག་གུང་སྐབས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོན་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྐབས་སུ་མ་བབ་པ་ཕྱོགས་སུ་བྱེད་པ་བསལ་བ་གྲུབ་པ་དང་། བསལ་བྱའི་དཔེའོ། །དང་པོ་ནི། རང་ཉིད་ཅེས་པའི་ཆོག་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་དུས་སུ་སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་བཅོས་ལ་མི་བརྟེན་པར་བཞིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཅན། ཚོལ་བྱ་ཚོལ་ཅོད་པའི་སྐབས་སུ་གཏོགས་ཤིང་བབ་པ་མ་ཡིན་པ་ཚོལ་བའི་ཕྱོགས་སུ་བྱེད་པ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ།

དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལུང་དོན་བསྐྱབ་བྱར་བྱེད་པ་མི་རུང་བར་བསྐྱབས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན་ཆོས་ཅན་སྤྱིར་བས་བྱུབ་པའི་སྤྱི་ལ་མི་རྟག་པའམ་རྟག་པ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བའི་ཚོད་པ་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་སྤྱི་མི་རྟག་པ་ཙམ་སྤྱབ་འདོད་པ་ན་བྱེ་བྲག་པས་སྤྱིའི་གསལ་བ་རྣམས་ལས་རྗས་ཐ་དད་པ་ཉན་པའི་དབང་པོས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་སྤྱི་ཉིད་ཅེས་པའི་སྤྱི་དང་དོན་གཅིག་ལ་འདྲ་བ་ཙམ་གྱི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དང་། སྤྱི་ལྟན་པས་དེ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་བསལ་བའོ། །སྐབས་སུ་མ་བབ་པ་དམ་འཆའ་བའི་ལོག་རྟོག་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་ལ་མི་རྟག་པ་ཙམ་སྤྱབ་པའི་སྐབས་སུ་བྱེ་བྲག་པས་སྤྱིའི་གསལ་བ་ལས་རྗས་ཐ་དད་པའི་སྤྱིའི་སྤྱི་དང་དོན་གཅིག་ལ་འདྲ་བའི་མི་རྟག་པ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་འདོད་པའི་ཕྱིར། དབང་པོས་གཟུང་བ་ཞེས་སྟོས་པ་ནི། སྤྱིའི་སྤྱི་རྗས་གཞན་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་བའི་སྟོན་སྤྱིའི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་སྤྱི་སྟོན་འཇུག་པར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྐབས་སུ་མ་བབ་པ་ཕྱོགས་སུ་དམ་འཆའ་བ་མི་རིགས་པའི་ཚུལ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་དང་། བསྟན་བཅོས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆེ་ཡང་སྐབས་སུ་མ་བབ་པ་དམ་འཆའ་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལུང་དོན་བསྐྱབ་བྱར་བྱེད་པ་སྐབས་སུ་མ་བབ་པ་འོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱི་ཚོལ་གྱི་ཤེས་འདོད་དང་མཐུན་པར་ཚོལ་བས་ཕྱོགས་སུ་བྱེད་པ་རིགས་པ་དང་། ཕྱི་ཚོལ་ཤེས་འདོད་མེད་པ་དམ་འཆའ་བ་མི་རིགས་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། ཚོལ་བས་ལུང་གི་དོན་དེ་ཕྱོགས་སུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་རིགས་པའི་སྐབས་ཡོད་དེ། སྤྱིར་བྱེད་བསྟན་བཅོས་ལ་བརྟེན་པའམ་ཕྱི་ཚོལ་བ་དེ་བསྟན་བཅོས་ལས་རི་ལྟར་བཤད་རྟོགས་པ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡིན་ན་ནི་ལུང་གི་དོན་དེ་ཚོལ་བས་ཀྱང་ཕྱོགས་སུ་བྱེད་པ་རིགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱེ་བྲག་པ་ན་དེ། བྱེད་ཀྱི་བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད་པའི་མི་རྟག་པ་དེ་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་རི་ལྟར་བཤད་ཅེས་འདྲི་བ་ལྟ་བུའོ།།

གཉིས་པ་ནི། ལུང་གི་སྤྱིར་བྱེད་ལ་བརྟེན་པ་ཡང་མ་ཡིན། ཕྱི་ཚོལ་ལུང་དོན་ལ་དོན་གཉེར་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་ཚོལ་བས་ལུང་དོན་ཕྱོགས་སུ་བྱེད་ན་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་ན་གཏད་པར་མི་བྱ་བར་འགྱུར་ཏེ། ཚོལ་བ་འདི་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་ཤེས་འདོད་དང་མ་འབྲེལ་བ་བརྟོག་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་ཕྱི་རྒྱལ་གཉིས་ཀ་སྐྱབ་བྱེད་དང་དེ་ལས་བཤད་མ་བཤད་སོགས་བསྟན་བཅོས་
ལ་མི་བརྟེན་པར་སྐྱེ་ལ་རྟག་མི་རྟག་སོགས་བྱེད་ཆོས་འགའ་ཞིག་ཡོངས་སུ་རྟོག་པ་ན་རྒྱལ་བས་
ལྷན་དོན་ཕྱོགས་སུ་བྱེད་པའི་གོ་སྐབས་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ། མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་འདྲ་ཕྱོགས་སུ་
བྱེད་པ་སྐབས་སུ་བབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བྱེད་པར་གྱི་སྤྱི་འཕེན་པ་མི་འཐད་པ་དང་། སྤྱི་ལ་དོན་གཉེར་ཡོད་
ན་བྱེད་པར་ལ་དོན་གཉེར་ཡོད་པར་མ་ངེས་པ་དང་། བྱེད་པར་སྐྱེ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་དང་དོན་གཅིག་ལ་འདྲ་
བའི་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་མི་རུས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བྱེད་
པར་གྱིས་སྤྱི་འཕེན་པའི་ཕྱིར། བྱེད་པར་ལྷན་དོན་གྱི་མི་རྟག་པ་དེ་བྱུབ་ན་འདོད་པ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་མི་
རྟག་པ་ཅམ་ཡང་འབྱུབ་པ་མ་ཡིན་ནམ། བྱེད་པར་བྱུབ་པས་སྤྱི་བྱུབ་ན་ཡང་མི་རྟག་པ་ཅམ་ཤེས་པར་
འདོད་པ་ན་མི་འདོད་པ་དང་འབྲེས་པའི་བྱེད་པར་ཡང་ཤེས་པར་འདོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་
ལ་གཉིས། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཤེས་འདོད་དང་མཐུན་པར་དམ་འཆའ་བ་སྐབས་སུ་བབ་པ་དང་། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་
ཤེས་འདོད་དང་མཐུན་པར་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པའི་དགའ་ལས་རྒྱལ་བའི་འདོད་པ་རྟོགས་པའོ། །དང་པོ་
ནི། བྱེད་པར་གྱིས་སྤྱི་འཕེན་ཞིང་སྤྱི་ལ་དཔག་འདོད་ཡོད་ན་བྱེད་པར་ལ་དཔག་འདོད་ཡོད་དགོས་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་པར་འདོད་པ་པོ་ཉན་པ་པོའི་ཤེས་འདོད་དང་མཐུན་པར་དཔག་པར་འདོད་པ་ནི་
སྐབས་སུ་བབ་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། རྒྱལ་བས་སྐབས་དང་མཐུན་པར་སྐྱེ་མི་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པའི་ཆོག་གི་སྐབས་ཀྱིས་ཚད་གཞི་སྤྱི་ལྷན་དུ་མི་རྟག་པ་བསྐྱབ་བྱའི་
ཆོས་སུ་འདོད་པ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤར་བརྗོད་པ་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཤེས་འདོད་
དང་མཐུན་པར་རྒྱལ་བའི་དམ་འཆའ་བ་སྐབས་སུ་བབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། གང་དུ་བརྗོད་ན། གནས་
སྐབས་འགའ་ཡིས་འདོད་འགྱུར་ཞིང་། །ཤེས་པའི་སྐབས་སུའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བྱུབ་པ་མ་ངེས་པ་དང་། སྤྱི་ལ་ཚྱོད་པ་ལ་བྱེད་པར་ལ་ཚྱོད་པའི་
རུས་པ་མེད་པ་དང་། སྐྱེ་རྟག་མི་རྟག་ཚྱོད་པ་བསྟན་བཅོས་ཁས་སྐྱངས་པའི་སྒོ་ནས་ཚྱོད་པ་མ་ཡིན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱི་ལ་དོན་བྱེད་པ་བྱེད་པར་གྱི་མཐར་ཐུག་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཤིང་གིས་གཙོ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༤༧ གོག ༥༧༩ གླེང། ༡༠

སྒྲིག་ལ་སོགས་པའི་དོན་བྱེད་པ་ཤ་པ་ལ་སོགས་པའི་མཐར་ཐུག་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་སྐྱེ་ལ་མི་
 ཉག་པའི་དོན་གཉེར་ཡོད་ན་སྐྱེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་དོན་གཅིག་ལ་འདྲ་བའི་མི་ཉག་པ་ལ་འང་དོན་གཉེར་
 ཡོད་དོན་ཞེ་ན། སྐྱེ་ལ་མི་ཉག་པ་ཅམ་གྱི་དོན་གཉེར་ཡོད་ན་སྐྱེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་དོན་གཅིག་ལ་འདྲ་བའི་
 མི་ཉག་པ་ལ་དོན་གཉེར་ཡོད་པའི་བྱ་བ་མེད་པར་ཐལ། སྐྱེ་དོན་དུ་གཉེར་བ་ཡིན་ན་ནི་གདོན་མི་
 ཟ་བར་སོ་སོར་ངེས་པའི་བྱ་བ་དོན་དུ་གཉེར་བར་འགྱུར་བས་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་
 བཞིན་དུ་ཤིང་ཅམ་ལ་དོན་གཉེར་ཡོད་ན་ཤ་པ་ལ་སོགས་པའི་བྱ་བ་ལ་དོན་གཉེར་ཡོད་པའི་
 བྱ་བ་མ་ངེས་པ་དཔེ་ལ་ཡང་སྟུང་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱེ་ཉག་མི་ཉག་ཅོད་ན་སྤར་བཤད་པའི་བྱ་བ་ལ་ངེས་པར་ཅོད་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། སྐྱེ་ཉག་མི་ཉག་ཅམ་ལ་ཅོད་ན་སྐྱེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་དོན་གཅིག་ལ་འདྲ་བའི་མི་ཉག་པའི་བྱ་བ་ལ་
 གཞན་ལ་ཅོད་པ་མེད་པ་ཡང་སྤྲོད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་དཔེ་ལ་ཡང་བཤད་དོ། །གསུམ་པ་
 བེ། སྐྱེ་ཉག་མི་ཉག་ཅོད་པ་སྐྱེ་བ་བྱེད་བརྟན་བཅོས་ཀྱི་སྐྱོ་ནས་ཅོད་པ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་
 ཉག་མི་ཉག་ཅོད་པ་དེའི་ཆེ་བརྟན་བཅོས་སྐྱེ་བ་བྱེད་དུ་ཁས་སྒྲུངས་པ་དེ་མེད་ན་ཅོད་པ་དང་། ཅོད་པ་
 བརྟེན་གུས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྐྱེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་དོན་གཅིག་ལ་འདྲ་བའི་མི་ཉག་པ་ལ་དོན་གཉེར་
 ཡོད་ཀྱང་སྐྱེ་བ་མི་ཉག་པ་དང་། སྐྱེ་བྱེད་བཞོད་པ་ཡང་སྤར་བས་ལ་ཟེན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
 བསྐྱེ་བྱེད་ཆོས་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པ་དང་། བསྐྱེ་བྱེད་ཆོས་དང་མི་འབྲུལ་བའི་གཏན་ཆེགས་
 མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེ་ཉིད་དུ་སྐྱེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་དོན་གཅིག་ལ་འདྲ་བའི་མི་ཉག་པ་བསྐྱེ་བ་པའི་
 བསྐྱེ་བྱེད་ཆོས་དཔེ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་བྱ་བ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱེ་དང་དོན་གཅིག་ལ་
 འདྲ་བའི་མི་ཉག་པ་རྣམས་པ་དེ་ཉི་བྱེད་ཆོས་ནི་གཞུང་ལུགས་ལ་གྲགས་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི་དཔེ་འགར་
 ཡང་ནི་རྗེས་འགོ་བྱེད་པ་མི་གནས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་འདྲའི་བསྐྱེ་བྱེད་ཆོས་དང་མི་
 འབྲུལ་བ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་ཀྱང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་འདྲའི་བསྐྱེ་བྱེད་ཆོས་
 མི་སྤྲོད་པའི་བྱིར། སྐབས་སུ་མ་བབ་པའི་བྱ་བ་ལ་ཉན་པ་པོ་ཤེས་འདོད་མེད་པའི་བྱིར་དང་། སྐབས་
 དེར་ཅོད་པ་མི་སྤྲོད་པའི་བྱིར་དང་། སྤྲོད་ཀྱང་མ་བྱ་བ་པའི་བྱིར། བྱ་བ་ལ་སྐྱེ་བྱེད་ཀྱི་ལ་

དོན་གཉེར་ཡོད་ན་ཁྱད་པར་ལ་དོན་གཉེར་ཡོད་པས་ཁྱབ་པ་མ་ཡིན་ནི་ཞེས་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་ནི། མི་འབྱུང་བའི་གཏན་ཆེགས་ཡོད་དེ། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་དང་གསལ་བ་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པ་ཉན་པའི་དབང་པོས་གཞུང་བར་བྱ་བའི་སྤྱི་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་དང་དོན་གཅིག་ལ་འདྲ་བའི་མི་རྟག་པ་དང་ལྷན་པའི་སྤྱི་གང་རུང་གི་གཉིས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཀ་བ་བཞིན་ནོ། །བྱམ་པ་གང་རུང་གི་སྤྱི་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་བྱུང་ཅིང་བྱམ་པ་བྱམ་པ་ལས་དོན་གཞན་དུ་འགལ་བའི་བྱགས་ཀྱིས་དེ་ལྟ་བུ་དང་ལྷན་པའི་སྤྱི་བྱུང་བ་མེད་ན། དེ་འདྲི་ཁྱད་པར་དེ་གཉིས་བཅས་སྤྱོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་མི་འབྲུག་པར་ཐལ། གཉིས་པ་དང་བཅས་པའི་སྤྱོད་པ་དག་ཀྱང་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་སྤར་བསལ་ཟེན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཡ་གྲུལ་ཁེགས་པས་གང་རུང་གི་སྤྱི་མི་སྤྱི་དབང་བསྐྱབས་ཟེན་ནོ། །དེ་འདྲི་གཉིས་བཅས་སྤྱོད་པ་མཐའ་དག་བསལ་ཟེན་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་དག་ཀྱང་ཞེས་མང་ཆེག་སྒྲུས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། དངོས་སྤྱོད་པས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་མ་ཐད་བསྟན་བཅོས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་དུས་སུ་ཡང་སྐྱབས་སུ་མ་བབ་པ་དམ་འཆའ་བ་མི་རིགས་ཏེ། སྐྱབ་བྱེད་བསྟན་བཅོས་ལ་བརྟེན་ཀྱང་སྐྱབས་ལས་འདས་པ་དམ་འཆའ་ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གང་དུ་ན། དེར་ཡང་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་དང་ནི། །མེད་ན་མི་འབྱུང་ལ་གཞོན་ཉིད་། །ཅེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱབས་སུ་ལོ། །

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱབ་པ་ནི། སྤྱི་རྟག་མི་རྟག་ཅོད་པའི་ཆེ་སྐྱབས་སུ་གཏོགས་པ་སྤར་བཤད་པའི་ཁྱད་པར་མེད་པའི་མི་རྟག་པའི་ཆོས་ཅན་ཉིད་ཀྟོན་པས་སྤྱི་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་ཕྱི་ཀྟོན་ཀྱིས་ན་གཏད་པར་འོས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཆེ་སྤྱི་ལ་ཤེས་འདོད་ཡོད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་ཤེས་འདོད་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཕྱི་ཀྟོན་ཀྱིས་ངེས་པ་དང་མཐུན་པར་དམ་འཆའ་བ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ནི་ཀྟོན་པ་ཆར་གཅད་པར་བྱ་བའི་གནས་སུ་འགྱུར་ཏེ། མི་འདོད་པའི་ཆོས་གཞན་དམ་བཅས་པས་ངེས་པའི་སྐྱབས་དོན་ལན་འདེབས་པ་ལས་དོན་གཞན་དུ་འགོ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་མ་བསལ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་མདོར་བསྟན་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག། ༤༦ ཞོག་ ༥༦ ཟེང་། ༡

པ་དང་། སོ་སོའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མ་བསལ་བའི་རང་བཞིན་དང་། བསལ་བ་ཕྱོགས་སུ་མི་རུང་བའི་རྒྱ་མཚན་དང་། བསལ་བྱ་ཆད་མས་གཞོད་པའི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚན་ས་སྤྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྤར་གོང་དུ་བཤད་མ་ཐག་པའི་བསྐྱབ་བྱར་འོས་པ་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྒྲུངས་པ་དེ་ཡང་ཆད་མ་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསལ་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ཆད་མས་བསལ་བ་ཕྱོགས་སུ་མི་རུང་བའི་བྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། དོན་གང་ཡང་རུང་བ་ཞིག་ཕྱོགས་ཡང་དག་ཏུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱལ་བས་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྒྲུང་བར་འོས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་དོན་རང་མཚན་གཞལ་བའི་སྟོབས་དང་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པས་སྒྲོག་གྱུར་དག་པ་བ་གཞལ་བའི་སྟོབས་དང་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གིས་ཡིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་གཞལ་བའི་སྟོབས་དང་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་གིས་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་བཞག་པའི་སྟོབས་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསལ་བ་ཞིག་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡིད་ཆེས་ཞེས་པའི་ཆོག་གིས་ངག་སྒྲུས་ཅམ་ནས་ངག་སྒྲོལ་ཅན་ཡིན་པར་ཡིད་དཔྱད་གིས་གོ་བའི་དམ་བཅའ་དེ་འདྲ་ཡང་མ་ཡིན་པ་ཞིག་དགོས་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་ཁས་སྒྲུང་གིས་བསལ་བར་འགྱུར་བ་ལྟར་རོ། །ཅ་ཆོག་འདི་ཆད་མ་མངོན་ཆོག་སྤྱོད་བསྐྱས་པ་ཡིན་ལ། ཆད་མ་མངོན་ནི། མངོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་དཔག་དང་། །ཡིད་ཆེས་གྲགས་པས་རང་རྟེན་ལའོ། །ཞེས་འབྱུང་བས་མ་བསལ་བ་དོན་གྱིས་འཕངས་ཤིང་གཞི་གང་ལ་མ་བསལ་བ་དགོས་ན། བསྐྱབ་བྱར་རང་གི་རྟེན་ཆོས་ཅན་ལ་མ་བསལ་བ་ཞིག་དགོས་སོ་ཞེས་བསྐྱབ་པ་འདིར་མ་སྒྲོས་ལ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། རང་རྟེན་ལ་མ་བསལ་བ་དགོས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་ཀྱང་འདིར་མ་བསྐྱབ་པ་ནི་ཅུང་ཟད་བསྐྱས་པའི་དབང་དུ་བྱས་པའོ། །སྐབས་དེ་དང་གཞན་ཡང་སྐབས་འགའ་རེ་མ་གཏོགས་བསྐྱབ་བཅོས་འདིར་རྒྱས་པར་གཞན་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་པ་ནི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་ཅ་ཆོག་གིས་རྒྱས་པར་འཆད་པའི་དབང་དུ་ཡང་བྱས་པའོ། །ཅུང་ཟད་བསྐྱས་པའི་དོན་ནི་རིགས་པ་དཀྱུས་ཀྱི་དོན་ཅ་ཆོག་ལ་བསྒྲོས་པའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཆོག་དོན་དང་། གཞན་དག་འདོད་པའི་མངོན་སུམ་ལ་དོན་སྒྲོས་

སའི་དགོས་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མ་གང་གིས་ཀྱང་བསལ་བ་མ་ཞུགས་པ་ཞིག་ཕྱོགས་ཡང་དག་
 ཏུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མས་བསལ་བ་ཕྱོགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་
 སྒྲུབ་དག་ཡང་དག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་
 ཏུ་ཆུག་ན་ཡང་ཚད་མས་བསལ་བ་ལ་སོགས་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་སྟོན་ན་ཡང་ཚད་
 མ་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསལ་བའི་ཆོལ་བས་བསྒྲུབ་བྱར་ཁས་བླངས་པ་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་གི་
 བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ལ་བཟོས་པ་ཞིག་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཡང་
 དག་ཡིན་ན་ཚད་མ་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསལ་བ་ཞིག་དགོས་ཏེ། ཕྱོགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་མངོན་
 སུམ་གྱིས་བྱུབ་པའི་དོན་དང་དངོས་པོ་སྟོབས་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་ཡིད་ཆེས་པ་དག་
 དང་གྲགས་པས་མ་བསལ་བ་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཡིད་ཆེས་ལ་གཉིས་ཆེག་སྟོས་པ་ནི། ལུང་དང་རང་
 ཆེག་གཉིས་ཀར་གྱིས་མ་བསལ་བ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་ལོ། །དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཡིན་
 ན་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཆེག་དང་གྲགས་པ་དང་མི་འགལ་བ་ཞིག་དགོས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཀྱི། ཡིད་ཆེས་
 ཀྱི་ཆེག་དང་གྲགས་པ་གཞོད་བྱེད་དུ་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞལ་བྱ་ཤིན་ཏུ་སྐྱོག་གྱུར་གྱི་བསྐྱོག་
 ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་དམ་འཆའ་བ་ལ་ནི། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གིས་བྱུབ་པའི་དོན་འབའ་ཞིག་གིས་
 གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་ཆོལ་བས་བདེན་ཞེན་གྱིས་གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་མེད་
 དོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་ན། རང་ཆེག་འགལ་བ་ཞུགས་པའི་དམ་བཅའ་སྟོན་ཅན་ཡིན་ཀྱང་རང་ཆེག་
 འགལ་བ་ཞུགས་པ་དེ་ཉིད་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཀྱི། གཞལ་བྱའི་དོན་
 ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་ཡོད་དོ་ཞེས་པའི་ཆེག་གཞོད་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པ་བཞིན་ལོ། །དེས་ན་
 ཡིད་ཆེས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་སེལ་བྱེད་ཚུལ་གསུམ་པའི་ཉགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་
 ལ་བརྟེན་པ་དང་། སེལ་བྱེད་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མ་ཡིན་ཀྱང་ཆེག་རང་ཉིད་སྐྱས་ཅམ་ནས་ཆེག་
 དངོས་ལུགས་དང་སྤྱི་ཕྱི་འགལ་བར་ཡིད་དཔྱད་གྱིས་ངེས་པའི་དག་སྟོན་ཅན་དེ་འདྲ་ཡང་མིན་པ་
 ཞིག་དགོས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ལོ། །དེ་ལྟར་འཐད་ལྡན་དུ་ཡང་། འདིར་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ཆེས་
 པའི་ཆེག་དང་གྲགས་པ་ཡང་གཞོད་པར་བྱེད་པར་བརྗོད་ལ། ཞེས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཉན་ཤེས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་མི་འགལ་ཞིང་།

མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར། སྤྱིའི་སྤྱིར་དུ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་མི་
གཞོན་པ་བཞིན་དུ་ཆད་མ་ཐམས་ཅད་དོན་གྱི་སྟོན་ནས་དོན་གཞན་ལ་གཞོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི།
རང་གི་དོ་ཐོས་ནི་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་ཕྱིར་མངོན་སུམ་གཅིག་ཤུ་ལ་དོན་ཞེས་སྟོས་ཤེ་
ན། མངོན་སུམ་ལ་དོན་སྟོས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཟླ་བ་གཉིས་སྤང་ལ་སོགས་པའི་
དབང་པོའི་ཞེས་པ་ཁ་ཅིག་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་བཤད་དུ་ཡོད་ཀྱང་གཟུང་ཡུལ་གྱི་དོན་ལ་འཁྱུལ་
བའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཡིན་པས་སེལ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པའི་ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་སེལ་
བྱེད་ཡིན་པ་དེ་སྤངས་ནས་མངོན་སུམ་ཆད་མའི་ཡུལ་གཞོན་བྱེད་དུ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བའི་ཆད་
ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །འདི་སྟོན་གྱི་རྣམ་བཤད་བྱེད་པ་པལ་ཆེར་གྱིས་སྟོབ་དཔོན་གྱི་རང་ལུགས་སུ་
མངོན་མོད། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་སྟོབ་དཔོན་དབང་ལྷན་སྤྱིའི་འདོད་པ་ཡིན་པས་སྟོབ་
དཔོན་གྱིས་དེ་སུན་དཔྱུང་བའི་ཆད་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་གསུང་བ་ལྟར་བདག་གི་ཟླ་མ་རྣམས་
ཀྱང་བཞེད་པས་དེ་ལྟར་འདོད་པར་བྱའོ། །འོག་ཏུ་དེའི་ཕྱིར་ཡང་དོན་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
པའི་ཡང་སྤྱོད་ནི་མ་དག་པར་གསལ་ཏེ། ཆོས་མཆོག་གི་འགྲེལ་བ་དག་པ་ཁ་ཅིག་ལས་མི་འབྱུང་
ཞིང་། རྣམ་འགྲེལ་དུ་ཡང་ཡང་གི་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་གིས་དོན་སྟོས་པའི་དགོས་པ་སྤྱོད་
མ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དགོས་པ་བྱི་མ་འདི་ལྟར་འཐད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་གཞུང་བྱི་མ་འདིའི་དོན་
དུ་བྱས་ནས་ཡང་གི་སྤྱོད་སྤྱོད་པར་འདོད་པ་ནི་རང་གིས་རང་ལ་ཙོ་འདི་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལྟར་
ཡང་འཐད་ལྟན་དུ། དེ་ལྟར་ཡང་དེའི་ཕྱིར་ཡང་དོན་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་དོན་སྟོས་པའི་དགོས་
པ་གཞན་ཉིད་འཆད་པར་འབྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བདེན་མོད་གྱི་འོན་ཀྱང་གཞན་དག་གིས་
དོན་སྟོས་པའི་དགོས་པ་འདི་ལྟར་བཤད་པ་དེ་ཡང་འཐད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་འདི་
བཀོད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་མེད་པ་ལ་མེད་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་ཚུལ་གསུམ་པ་གཞན་དག་གིས་དེས་
པར་བྱ་བའི་མཆོན་ཉིད་གྱི་དགོས་པ་ཅན་ཡིན་པར་བཤད་པ་ཉི་བར་བཀོད་ནས་སུན་སྤང་བ་དེ་
བཞིན་ནོ། །ཞེས་སྟོབ་དཔོན་དབང་ལྷན་སྤྱིའི་ཚུལ་གཉིས་པའི་དེས་གཟུང་གིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
ལས་ལྟོག་པ་བྱུང་ཀྱང་མེད་ལ་མེད་པར་དེས་པ་ཞེས་ཚུལ་གསུམ་པ་ལོགས་སུ་སྟོས་པའི་དགོས་
པ་ནི་ལྟོག་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བའི་སྟོན་ནས་སྤྱོད་པ་དེ་ཉིད་དེས་པར་བྱ་བའི་ཆད་དུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་

བའི་ཕྱོགས་སུ་མ་བཞོན་ནས་སུན་ཕྱུང་བ་དང་འབྲེ་བར་བཞད་དོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཁྱི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ཡང་དག་ཚད་མས་མ་བསལ་བ་ཞིག་དགོས་ན་ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་ཚད་མས་བསལ་བ་ཕྱོགས་མ་ཡིན་གཏན་ཆེགས་ཀྱིས་སྐྱབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན་ནི། འོ་ན་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་སྐྱོན་ཡིན་གྱི་དམ་བཅའི་སྐྱོན་མ་ཡིན་པས་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཁོ་ནས་བསྐྱོག་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱོག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་བ་དང་། རོན་བསྐྱབ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མས་བསལ་བ་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་གི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཐེ་ཆོམ་གྱི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པར་ཐལ། གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་གི་བྱེད་པ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དམིགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་ཅན་ལ་འཇུག་པར་བརྟེན་དེགས་པའི་ཕྱིར། འདིས་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་གི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་དུས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་དུས་ན་ཡིན་པར་བསྟན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེའི་ངོར་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དགོས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་སུ་གང་གི་ངོར་ཡང་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པར་འགྱུར་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཡོད་པའི་ངོར་ནི་སྐྱབ་བྱེད་མ་ངེས་པས་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར། གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་ཏུ་སོང་བའི་ངོར་ནི་ཁྱོད་ལྟར་ན་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་སོང་བས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དམིགས་པའི་ཐེ་ཆོམ་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཚད་མས་བསལ་བ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་སེལ་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་དེའི་བསྐྱོག་ཕྱོགས་སྒྲ་བོའི་ཚད་མའི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་རྟེན་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཚད་མ་དག་གིས་བསྐྱོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་རང་ལས་བསྐྱོག་པ་ལ་ཚད་མ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲ་མ་ལ་ཁྲབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་དང་རྟག་པ་དངོས་སུ་འགལ་བ་དག་ནི་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཚད་མས་གྲུབ་ན་ཅིག་ཤོས་ལ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་འཇུག་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚད་མས་བསལ་བ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། དེ་ཕྱོགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དེ་ཡུལ་ཅན་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་གི་བྱེད་པ་འཇུག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། བསྐྱོག་ཁྲབ་ཡོད་པར་ཐལ། གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་གི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་རབ་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རམ་ཡུལ་ཡིན་པའི་སྟོན་ནས་ཕྱོགས་ཡང་དག་ཏུ་བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཚད་མས་བསལ་བ་ཕྱོགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཐལ། ཐེ་ཚོམ་གྱི་
ཡུལ་དུ་གྱུར་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ནི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
ཐལ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་བསྐྱབས་པ་དེའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་དོན་དང་རྗེས་དཔག་དང་། །ཡིད་ཆེས་
བྲགས་པས་མ་བྱུབ་པ། །གཏན་ཆིགས་ཐེ་ཚོམ་ལ་བརྟེན་ཕྱིར། །བྱུབ་པ་གཏན་ཆིགས་རྟེན་མ་
ཡིན། །རྗེས་སུ་དཔག་པའི་དབྱེ་བ་ཡིས། །བྱུབ་པ་དེ་ནི་རྣམ་བཞིར་བཤད། །ཅེས་པ་ཡང་དོན་གྱིས་
འཛོལ་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བསལ་བྱ་ལ་ཚད་མས་གཞོད་པའི་དབྱེ་བ་དངོས་དང་། རྗེས་དཔག་
གཉིས་ཀྱི་རྟེན་བྱེད་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞི་
གང་ལ་འགལ་ཆེ་ཚད་མས་བསྐྱབས་པའི་སློ་ནས་ཅིག་ཤོས་སེལ་བར་བྱེད་དགོས་ལ། སེལ་བྱེད་
གཉིས་སུ་མ་དེས་ན་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་གངས་དེས་ཉམས་ལ། གཉིས་སུ་དེས་ན་བསལ་བྱ་བསལ་
བ་བཞིར་ཡོད་པ་ཉམས་སོ་ཞེ་ན། བསྐྱབ་ན་གཉིས་སུ་འདུས་ཀྱང་དབྱེ་ན་བཞིར་འགྱུར་བ་མི་འགལ་
ལོ། །གཞོད་པ་ཞེས་པ་གཞོད་བྱེད་ཀྱིས་གཞོད་བྱ་བཀག་པ་བྱ་བའི་ངོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་
འདིས་གཞོད་པ་བྱེད་པ་དང་འདི་ལ་གཞོད་པ་ལས་སུ་གྱུར་པ་གཉིས་ལ་འཇུག་ཀྱང་འདིར་གཞོད་
བྱ་ཚད་མའི་བསལ་བ་ལ་བཞིར་དབྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཤེས་བྱ་ལ་མེད་པས་དེ་ལ་བཞིར་མེད་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱེད་པ་དང་བྱ་བ་ལ་བཞིར་དབྱེ་བ་ཡིན་ལ། དེ་འབྱུབ་པ་ཡང་དགག་བྱ་མི་འདྲ་བ་
བཞིའི་སྤྱི་རྟོག་པ་ལ་ལེགས་པར་ཤར་བ་ལ་བསྟོས་དགོས་ཏེ། དགག་བྱའི་སྤྱི་ལེགས་པར་མ་ཤར་ན་
བཀག་པ་ཚད་མས་མི་དེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་བསལ་བ་ཕྱོགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པའི་ཆེ་
ཡང་དགག་བྱ་སེལ་བར་བྱེད་པ་བྱེད་པའི་ངོ་བོ་དང་། དགག་བྱ་བསལ་བ་བྱ་བའི་ངོ་བོ་འབའ་ཞིག་
ལ་བསྐྱབས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་ཕྱོགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་བསྐྱབས་པ་ལ་ཤེས་འདོད་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞོད་པ་ཞེས་པ་ཡང་གཞོད་བྱ་ལ་ཆིག་གི་བརྟེན་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་བཞིར་ནི་འདོད་
པ་ཁོ་ནའོ། །དེས་ན་ཚད་མའི་གཞོད་བྱ་ལ་ཚད་མས་གཞོད་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བཞིར་བཤད་

1 བསྐྱབ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག ༩༧ ཞོག ༥༩ ཟེང་། ༡༥

2 ཞོལ། ཞོག ༧༥ བ ༩ ཅེས་པའང་དོན་གྱིས་

དུ་རུང་སྟེ། མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་། རྗེས་སུ་དབག་པའི་ཚད་མ་ལ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བ་ཡིས་དེ་ལྟར་
དབྱེར་རུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཚད་མའི་དགག་བྱ་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་གཞོན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བཞིར་
བསྟན་ཏེ། མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་། རྗེས་སུ་དབག་པའི་ཚད་མ་ལ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བྱེ་བས་ན་
རྣམ་པ་བཞིར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྗེས་དབག་གསུམ་དུ་འབྱེད་པ་དེའི་རྟེན་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་
ལ་རག་ལས་ན། གསུམ་པོ་དེ་བསྐྱབ་བྱའི་སྒོ་ནས་སམ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡིན་ཞེ་ན། སྤུ་མ་ལྟར་
ཡིན་ཀྱི། བྱེ་མ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ཀྱང་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་
རྟགས་སུ་འགྱུར་དགོས་ཏེ། དེ་དག་མཐར་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་ཚད་མས་ཚུལ་རྣམས་བྱུ་བ་
བ་ལ་བཞུགས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྲགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གྲགས་པའི་རྗེས་དབག་གིས་བྱུ་བ་
དགོས་ན། ཚུལ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་དབག་དེའི་རྟེན་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ཚུལ་རྣམས་ཀྱང་གྲགས་པའི་
རྗེས་དབག་གིས་བྱུ་བ་དགོས་པས་འཁོར་བ་མ་སྟོངས་བར་དུ་གྲགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་མི་
རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་
ཀྱི་ཚད་མས་པའི་དགོས་ན་ཡང་ཐུག་པ་མེད་པའི་རྟེན་པ་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། ཚུལ་སྐྱབ་བྱེད་རྗེས་
དབག་འབའ་ཞིག་གིས་སྐྱབ་དགོས་ན་བདེན་ཡང་མཐར་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་ཐུག་པས་སྟོན་མེད་
དོ། །འོ་ན་གྲགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ཚུལ་ཡང་སྐྱབ་བྱེད་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་ཐུག་པས་སོ་ཞེ་
ན། བདེན་མོད་ཀྱི་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཡིད་ཆེས་དང་གྲགས་པ་དང་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་
གཏན་ཆོགས་གསུམ་ཀྱི་རིགས་སོ་སོར་མི་འབྱེད་པར་བྱུ་བ་པ་ཁོ་ནའོ། །དེས་ན་གྲགས་པ་དང་
ཡིད་ཆེས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ལ་ཡང་ཕྱོགས་ཆོས་དང་བྱུ་བ་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་ཚད་མས་
བྱུ་བ་པ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱོས་ཤིག །དེའི་ཕྱིར་བསྐྱབ་བྱའི་སྒོ་ནས་གསུམ་དུ་དབྱེ་སྟེ། ཤིན་
ཏུ་སྒོ་ག་ཏུ་གྱུར་པ་དང་སྒོ་ག་གྱུར་ཅམ་ལ་ཡང་འདྲིའི་པ་ཅམ་ཀྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་དང་། མི་བྱེད་པ་
གཉིས་སུ་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་ཁས་སྐྱངས་འབྲས་
རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དང་། གྲགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་མདོ་ཅམ་བཟྃ་དཔའོ། །དང་

པོ་ལ་ཁས་སྒྲངས་འབྲས་ཏྲགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཏྲགས་འདིར་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་
 དང་། གཞན་ཀྱི་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོག་པ་ཡང་དག་གམ་ལྟར་སྒྲུང་གང་
 ཡིན་ཀྱང་རུང་སྟེ། རང་གི་ཞེ་འདོད་ཀྱི་དོན་དེ་གཞན་ལ་བསྟན་པར་འདོད་ནས་བདེན་ཞེན་གྱིས་
 ཆེག་སྒྲིམ་པ་ན་ཁོ་བོས་དོན་འདི་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞེན་དུ་ཆད་མས་རྟོགས་པས་ཀྱན་ནས་བསྒྲངས་ནས་
 སྒྲིམ་པ་ཡིན་པས་ཁོ་བོའི་ཆེག་འདི་དོན་ལ་འབྲེལ་ཞིང་མི་སྒྲིབ་པའི་ཆེག་ཆད་མ་ཡིན་པར་ཁས་ལེན་
 པ་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་སྒྲིམ་པ་ན་ཕྱི་རྟོག་ཁ་ཅིག་ནི་ཆེག་སྒྲིམ་པའི་ཏྲགས་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་དེ་འདི་
 ཁོ་ན་ཡིན་ནོ་སྟེ་འདྲེས་ཀྱི་ལྟ་བུ་བར་འགྱུར་ལ་རྟོག་པ་ལྟར་མཁས་པའི་ཆེག་ཡིན་ན་ཞེན་པའི་
 བརྗོད་བྱ་ལ་འབྲེལ་ཞིང་མི་སྒྲིབ་པའི་ཆེག་ཆད་མར་འགྱུར་མོད་ཀྱི། ཆེག་དེ་བརྗོད་བྱའི་དོན་དཔོག་
 པའི་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་དུ་འདོད་པ་དང་། དེ་ཏྲགས་སུ་བཞོད་པ་ལ་བལྟོས་པ་ནི་མ་ཡིན་
 རོ། །རྟོག་པས་ཆེག་དེ་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་མི་འཁྲུལ་བར་ཁས་སྒྲངས་ཤིང་ཕྱི་རྟོག་གིས་ཀྱང་ཆེག་
 དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བརྗོད་བྱའི་དོན་དེ་ཁོང་དུ་ཆུད་པར་སྒྲོམ་པ་ལ་དགོངས་ནས། འཐད་ལྟར་དུ། དེ་
 འབྲེལ་བ་ཡང་སྒྲིབ་པའི་རྒྱལ་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི།
 དེ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་ཏྲགས་ཀྱན་ལ་སྒྱུར་བ་ནི་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །དེ་འབྲེལ་པའི་ཡིད་ཆེས་
 པའི་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྒྲུང་བ་ཞེན་རོ་ལ་བལྟོས་ནས་ཡང་དག་དུ་སྒྲུང་བ་ཡང་ཁས་སྒྲངས་འབྲས་
 ཏྲགས་སུ་སྒྲིམ་པར་འདིར་བསྟན་ནོ། །དེ་ཡང་སྒྲུར་རྟོག་པ་རྟོག་ལྟར་མཁས་པས་ཕྱི་རྟོག་ལྟར་
 རྟོག་གྱུར་གྱི་དོན་ནམས་སྒྲིབ་བྱེད་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་པར་བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་བགྱིར་རུང་
 བ་དེ་ལ་མ་སྒྲིབ་པའི་སྒྲོ་རོལ་དུ་རྟོག་པ་རྟོག་ལྟར་མཁས་པས་གདུལ་བྱ་ནམས་ལ་ཆོས་བསྟན་པ་
 ན་དོན་དེ་དག་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཡིད་དཔྱོད་ཅམ་ཞིག་སྟེད་པར་བྱེད་པའི་གཞན་དོན་སྒྲིབ་ཚུལ་ཡང་
 རྒྲིམ་པར་འདིར་ཁར་བྱུང་གི་ཚུལ་དུ་སྟོན་པ་མཛད་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །རྟོག་པ་རྟོག་པ་དང་མི་ལྟར་
 པས་སྒྲིམ་པའི་ཆེག་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་ལ་མི་འཁྲུལ་པའི་ངེས་པ་མེད་ཀྱང་སྒྲིབ་པའི་མི་མི་འཁྲུལ་
 པར་ཞེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །གཞལ་བྱ་ཤིན་དུ་རྟོག་གྱུར་སྒྲིབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༡༠༥ ཞོག་ ༡༡༥ ཟེང་། ༡༩

2 ཞོག་ ༡༠ ན ༩ དེ་ལ་མ་སྒྲིབ་པའི་

ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་དེས་པར་བྱར་ཡོད་པ་ཡང་འདྲིར་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚྱུགས་ཡང་
དག་ཡིན་ན་ཡིད་ཆེས་ཀྱིས་མ་བསལ་བ་དགོས་པའི་གཙོ་བོའི་དོན་ནི་འདི་ཉིད་དོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཡིད་ཆེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་སྐབས་འདྲིར་བཤད་པ་ནི། ཚྱུགས་
ཡང་དག་ཡིན་ན་ཚད་མ་གང་གིས་ཀྱང་མ་བསལ་བ་ཞིག་དགོས་པར་བསྟན་བཞིན་པས་སེལ་བྱེད་
ཀྱི་དབྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཡན་ལག་དང་། ཚད་མ་བཞིས་བསལ་བྱ་སེལ་ཚུལ་རྒྱས་པར་ཤེས་པའི་ཡན་
ལག་ཏུ་སློབ་པ་ཡིན་གྱི། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་དང་།
མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་དེས་པར་བྱེད་པ་དང་། མཚན་གཞི་ལ་མཚན་ཉིད་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་རྒྱས་
པར་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ནི། རང་དོན་ལེའུའི་སྐབས་སུ་བབས་པས་ཡིད་ཆེས་དང་གྲགས་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་གཞི་རིམ་རྒྱུ་གཏན་ལ་པལ་པ་ནི་སྐབས་དེར་བསྟར་བར་བྱའོ། །དེ་གཉིས་
ལ་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་ན་རང་དོན་གྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་དགོས་སམ་མི་དགོས་སྟུང་པའི་ཐེ་ཆོས་
ཙམ་ཡང་མི་འབྲུག་པ་ནི་རིགས་པ་སྤྱིའི་རྣམ་གཞག་མ་ཆགས་པའོ།།

གསུམ་པ་ནི། བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་རིགས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ནས་མདོན་པར་མཐོ་བ་
དང་དེས་པར་ལེགས་པ་རིགས་པས་བསྐྱབ་པའི་ཚུལ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་མི་ཤེས་ཤིང་སྐབས་འདིའི་
གཞུང་རྣམས་ཀྱི་དོན་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་པས་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་ཡོད་ན་ལུང་
རྣམ་དག་ཡིན་བྱིན་ཆད་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་སྐྱབ་བྱེད་དང་བསྐྱོག་ཚྱུགས་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་ཁས་
ལེན་པ་འོས་མེད་དུ་བྱས་ནས་ཁ་ཅིག་ལུང་རྣམ་དག་དེ་ལས་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་རྟོགས་པའི་
ཚད་མ་དང་། ལུང་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་དེ། དེ་ཡང་གཏན་ཆེགས་འགོད་པའི་ཆེ་ནི་སྤྱིན་
པ་བཏང་བ་ལས་ལོངས་སྟོན་འབྱུང་སྟེ། དེ་འབྱུང་བར་ལུང་རྣམ་དག་ལས་གསུངས་པའི་བྱིར་ཞེས་
བཙམ་ལྟར་འདས་ཀྱི་གསུང་ལ་སྤྱི་རིམ་བཞིན་པ་མ་ཡིན་པ་མེད་པར་འདོད་དགོས་པའི་རྟགས་འགོད་
པར་བྱེད་ལ། ཁ་ཅིག་ལུང་རྣམ་དག་ལས་དོན་མཐུན་དུ་གསུངས་པའི་བྱིར་ཞེས་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ཉིད་
སྐྱབ་བྱེད་དུ་འགོད་པར་བྱེད་དོ།།

གཞན་དག་ནི། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཚད་མར་འཛོག་པ་ཡང་ཁས་སྐྱངས་
ཙམ་གྱིས་འཛོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རང་ཆེག་ལ་ཡང་མཚུངས་པས་ལུང་གཞོད་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའི་

སྐབས་མི་སྲིད་ཅིང་གཞོད་བྱེད་དུ་བཤད་པ་རྣམས་ཀྱང་ལུང་གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་མོད། གཞོད་བྱེད་ཡིན་ན་ཡང་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་གྱི་སྐབས་སུ་ཁས་སྒྲུང་བར་བྱའོ་ཞེས་བརྟག་པ་མཐའ་གཟུང་གི་ཚུལ་དུ་མཛད་པ་ཡིན་ནོ། །ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་སྟོན་པའི་ལུང་རང་གི་བཛྲེད་བྱ་དང་འབྲེལ་བ་དེས་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་ཡིད་ཆེས་གྱི་རྟགས་ལས་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡིད་ཆེས་གྱི་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ཡོད་ན་ཡང་ལྷར་གཞན་དག་ཟེར་བ་ལྟར་རྟགས་འགོད་དགོས་ལ་དེ་འདྲ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་པ་ལྷན་པོ་མིན་པ་སུ་ཡང་མེད་དོ། །དེས་ན་ལུང་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྒྲུང་གང་ཡིན་ཡང་རང་གི་བཛྲེད་བྱའི་བརྒྱུག་ཕྱོགས་ལ་གཤམས་བྱེད་ཅམ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་དོ། །ཡིད་ཆེས་པའི་ཆད་མ་ཡོད་པར་འདོད་ཀྱང་སྐྱབ་པ་འགོད་ཚུལ་མི་མཁས་པ་དེ་དག་ནི་དགག་པར་སྒྲ་བས་རེ་ཤིག་བཞག་གོ། །གང་དག་ཡིད་ཆེས་གྱི་ཆད་མ་མེད་པར་འདོད་པ་དེ་དག་ལ་འདི་འདྲི་བར་བྱ་སྟེ། བཅོམ་ལྷན་འདས་གྱིས་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་གྱི་དོན་འོག་སྒྲུང་གི་དཀྱིལ་འཁོར་ནས་རི་རབ་གྱི་བར་གྱི་གནས་པའི་རིམ་པ་དང་། ཆད་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་དང་། འདོད་ལྷ་རིགས་དུག་དང་སུམ་ཅུ་ཙ་གསུམ་ཡན་ཆད་གྱི་འདོད་པའི་ལྷ་དང་དེའི་གནས་གྱི་ཆད་དང་མིའི་འདྲིག་རྟེན་ན་ཡང་བྱང་གི་སྐྱ་མི་སྟན་ལ་སོགས་པའི་སྤྱིང་གི་ཆད་གསུངས་པ་དང་། དེ་བཞིན་དུ་གཟུགས་ཁམས་གནས་རིགས་བཅུ་དུག་གས། བཅུ་བདུན་དང་། དེར་གནས་པའི་ལྷའི་ལུས་གྱི་ཆད་དང་གཟུགས་མེད་ཁམས་པའི་ཆེད་ཆད་ལ་སོགས་པ་གསུངས་པ་དེ་དག་ཆད་མས་མ་དམིགས་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་སྒྲ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་རང་ཉིད་དུ་མ་ཟད་སུ་གང་གིས་ཀྱང་དེ་དག་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་རིགས་སོ་ཞེས་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནམ། ཅིས་ཏེ་དེ་དག་ཡོད་པར་གསུངས་པ་ནི་གདུལ་བྱ་རེ་ཤིག་བྱང་བའི་དོན་ཅམ་དུ་གསུངས་པ་ཡིན་གྱི། དོན་དངོས་པོ་ལ་དེ་དག་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཁས་ལེན་པར་བྱེད།

དང་པོ་ལྟར་ན། རང་ཉིད་ཤིན་ཏུ་ལྷན་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཁོ་བོས་སྒྲས་པ་ཐམས་ཅད་རྟུན་འབའ་ཞིག་ཡིན་གྱི་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ཅི་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྟོག་ལྷན་མཁས་པ་དག་ནི་ཡོད་པར་ཁས་ལེན་ན་རང་གི་ཆད་མས་དམིགས་ནས་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ལ་མེད་དོ་ཞེས་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་ན་ཡང་དམིགས་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་བཀག་པའི་སྒྲོ་ནས་ཁས་ལེན་པར་བྱེད་དེ། རྣམ་འབྲེལ་ལས། ཆད་མས་བྱུབ་པར་སྒྲ་རྣམས་གྱི། །དོན་གྱིས་བརྒྱུག་

བ་ཉིད་ལས་ཡིན།¹ །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་རོ། །ཚད་མས་མ་དམིགས་བཞིན་ཏུ་ཡོད་ཅེས་ཁས་
ལེན་པར་རིགས་ན་ཚད་མས་དམིགས་བ་ཡོད་པའི་འཛིག་བྱེད་ཡིན་བ་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་དགོས་
པར་འགྱུར་ཏེ། མཚན་ཉིད་ཁས་མ་སྒྲུངས་པར་མཚོན་བྱ་དམ་འཆའ་བར་རིགས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟ་
ན་མཐར་ཀུན་ནས་ཉོན་མོངས་དང་རྣམ་བྱང་གི་ཆོས་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་དགོས་པར་
འགྱུར་རོ། །རང་གི་ཚད་མས་མ་དམིགས་ཀྱང་ཡོད་ཅེས་དམ་འཆའ་བར་རིགས་ན་མི་སྒྲུང་བ་མ་
དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པས། གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་མཐའ་དག་ལ་སྐྱར་
བ་འདེབས་དགོས་པའི་ཕྱིར། ཚད་མ་མངོན་སུམ་གཅིག་ཤུར་ཟད་དོ་ཞེས་རྒྱང་པན་གྱི་གཞུང་
གཙུགས་པར་འགྱུར་རོ།

དེས་ན་རང་ཉིད་མཁས་པར་རྒྱུ་མ་བ་དག་དོན་གང་དང་གང་ཡོད་དོ་ཞེའམ་མེད་དོ་ཞེས་
དམ་འཆའ་བར་བྱེད་བ་ན་རང་རྒྱུད་ལ་དེ་དག་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་སོགས་འདུག་མི་
འདུག་ལེགས་པར་རྟོགས་ལ་སྒྲོས་ཤིག །བཏག་བ་གཉིས་བ་ལྟར་ན་དགེ་བ་དང་མི་དགེ་བའི་ལས་
བྱས་བ་ལས་འབྲས་བྱ་བདེ་བ་དང་སྤྱུག་བསྐྱལ་འབྱུང་མི་འབྱུང་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་རིགས་ཤིང་ལས་
འབྲས་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པར་ཚད་མས་པའི་ཡིད་ཆེས་པའི་འཛིག་རྟེན་པའི་ཡང་དག་པའི་ལྟ་བ་
ཁྱོད་ལྟར་ན་བསྐྱེད་པའི་ཐབས་མེད་པའི་ཕྱིར། ཡོད་པ་བ་ནི་བདེ་འགྱོར་འགྱོ། །མེད་པ་བ་ནི་ངན་
འགྱོར་འགྱོ།² །ཞེས་གསུངས་བ་ལྟར་རྒྱུད་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་གྱི་མངོན་པར་མཐོ་བ་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །སྒྲོབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོས་ནི། རྣམ་འགྲེལ་དུ། གཙོ་བོའི་དོན་ལ་མི་སྒྲུའི་ཕྱིར། །གཞན་
ལ་རྗེས་སུ་དཔག་བ་ཉིད།³ །ཅེས་བདེན་བཞི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་བྱུང་བའི་རྗེས་སུ་ཤིན་
ཏུ་ཕྱོག་གྱུར་གྱི་དོན་ཚད་མས་རྟོགས་པར་བྱ་བར་གསུངས་ཀྱི། ཤིན་ཏུ་ཕྱོག་གྱུར་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཅི་
ཡང་མེད་པས་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་རིགས་སོ་ཞེས་ནི་མ་གསུངས་སོ། །དེས་ན་བདག་ལེགས་
སུ་འདོད་བ་རྣམས་ཀྱིས་ལས་འབྲས་ལ་ཚད་མའི་པའི་བ་རྟེན་པར་བྱས་ཏེ། འདོར་ལེན་ཚུལ་

1 བསྐྱར་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༤༡ ཞོག ༥༣༣ ཟེང་། ༡༡

2 བསྐྱར་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༤༦ ཞོག ༥༤༣ ཟེང་། ༡༢

3 བསྐྱར་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༤༡ ཞོག ༤༦༤ ཟེང་། ༣

བཞིན་དུ་བྱས་ནས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྐྱབ་པའི་ལུས་ཉིན་ཁྱད་པར་ཅན་གཞི་ཚུགས་པ་ལ་འབད་པར་བྱའོ།།

བརྟག་པ་གསུམ་པ་ལྟར་ན་ནི། རྣམ་མི་འོང་བའི་ཆོག་སྟེ། གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་བར་བྱེད་པའི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་ནི་རྒྱང་པན་གྱི་འདོད་པ་སྟུན་འབྲེན་པར་བྱེད་པའི་རིགས་པའི་ཆོགས་དུ་མ་ལ་འབད་པར་མཛད་ལ། ཁྱོད་ནི་རྒྱང་པན་གྱི་གཞུང་བཅུགས་ནས་ཕྱི་མའི་མངོན་མཐོ་མཐའ་དག་ལ་སྐྱར་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱིན་སོགས་དཀར་པོའི་ཆོས་སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འབྱུང་བར་ཁས་ལེན་པས་སྐྱེ་བ་སྔ་ཕྱི་མཐའ་དག་ལ་སྐྱར་བ་བཏབ་པར་འགྱུར་རོ། །ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་འདོད་ན་ཡང་སངས་རྒྱས་པས་སྤྱིན་སོགས་དཀར་ཆོས་སྤྱད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བར་དམ་བཅས་པ་དང་། རྒྱང་པན་གྱིས་མི་འབྱུང་བར་དམ་བཅས་པ་གཉིས་སྟར་རྒྱབ་ཉིན་ཆད་མ་ཡོད་མེད་ཀྱི་ཁྱད་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་ལ་དམ་བཅའ་བཟང་ངན་མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་ཁྱོད་ཐུབ་པའི་བསྟན་པ་ལ་ཞུགས་ནས་ཅི་ཞིག་སྐྱབ་པར་འདོད་པ་ཡིན། ཡང་ཤིན་ཏུ་རྒློག་གྱུར་གྱི་དོན་དག་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ན་ཆད་མས་དམིགས་མ་དམིགས་ཐེ་ཆོམ་ཟ་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་གཟིགས་མ་གཟིགས་ཀྱང་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་འབའ་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་གཟིགས་པས་ཀུན་མཁྱེན་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །ཀུན་མཁྱེན་གྱིས་གཟིགས་མོད། ཁོ་བོས་ཆད་མས་མ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ལ་སྐྱར་བ་འདེབས་དགོས་པའི་ཉེས་བ་དེ་ཉིད་སྟར་ཡང་འོང་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་བདག་ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་རིགས་པ་སྐྱབ་པར་ཁས་འཆེ་བཞིན་དུ་ཤིན་ཏུ་རྒློག་གྱུར་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ནི་མཆིལ་མའི་ཐལ་བ་བཞིན་དུ་རྒྱང་རིང་དུ་དོར་བར་བྱའོ། །དེས་ན་སྟར་ལེའུ་གཉིས་པར་བཤད་ཟིན་པ་ལྟར་རྟོགས་པར་བྱ་བྱིང་ཡང་ན་གང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་ན་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྐྱབ་པས་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི་སྟོན་པའི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ལྟ་བུའོ།།

སྒྲིང་བཞི་རི་རབ་ཀྱི་ཆད་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པའི་བཙམ་ལྟན་འདས་ཀྱི་གསུང་དེ་ཡང་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ལས་དེས་པར་བྱའོ། །ཀུན་མཁྱེན་

ངག་སྤྱོད་པ་མི་སྤྱིད་ན་ནི། དཔྱོད་པ་པས་ངག་སྤྱོད་པའི་རྟགས་ཀྱིས་ངག་སྤྱོད་པའི་སྤྱིས་བྱ་བ་རོལ་
 བོ་ཀྱན་མཁྱེན་མེན་པར་སྦྱབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་བས་
 ཀྱན་མཁྱེན་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་ཚད་མས་བྱབ་ཅིང་དེས་ཆོས་ལེགས་པར་གསུང་བ་ཡང་
 དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་ཚད་མས་བྱབ་སྟེ། མངོན་སུམ་ལེའུའི་སྐབས་སུ་མདོ་ཙམ་བཟོད་ཐེན་
 ཏོ། །གཉིས་པ་གྲགས་པའི་གཏན་ཆེགས་ནི། འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་
 པར་བྱེད་པ་སྟེ། རི་བོང་ཙན་རྩེ་བའི་སྤྱས་བཟོད་རུང་རུ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་རང་རིག་མངོན་
 སུམ་ཚད་མས་འགྲུབ་ཅིང་བྱབ་པ་གྲགས་པའི་གཏན་ཆེགས་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་སྟེ། གང་འདོད་
 པ་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ན། རོན་ཐམས་ཅད་ལ་འཇུག་ཏུ་རུང་བས་བྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་རྣམ་
 རྟོག་རང་འགའ་བ་བཞིན། རྩ་བ་ཞེས་པའི་སྤྱོད་ཡང་འདོད་པ་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 པ་ལ་བརྟེན་ནས་འགྲུབ་ཅིང་། གཏན་ཆེགས་འདིའི་ཚུལ་གསུམ་ནི་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་
 ཚད་མས་བྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་རྗེས་དཔག་གཞན་
 གཉིས་ཀྱི་རྟེན་གཏན་ཆེགས་རིགས་གང་རུ་སྤྱད་པ་ཡིན་སྟམ་ན་གྲོལ་བ་རྟོག་ལྡན་མཁས་པས་
 སྤྱས་པའི་ཆེག་ཆོས་ཅན། རང་གི་བཟོད་བྱའི་དོན་དཔོག་པའི་ཁས་སྦྱངས་པའི་འབྲས་རྟགས་ཞེས་
 གང་གས་སུ་རུང་སྟེ། རང་གི་ཞེན་པའི་བཟོད་བྱ་ལ་མི་འཁྲུལ་ཞིང་དོན་དེ་ཉིད་གཞན་ལ་བསྟན་པའི་
 ཆེད་རུ་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྤྱས་པའི་ཆེག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་སམ་གྲགས་
 པའི་རྟགས་གང་ལ་རྩོད་པའི་སྐབས་ཡིན་ཀྱང་འབྲེལ། །འདི་ནི་དངོས་པོ་ལ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་གཏན་
 ཆེགས་ལྟར་སྤང་ཡིན་ཀྱང་སྤང་བ་ལྟར་གསུལ་བྱ་བ་ཀྱི་བའི་རིམ་པ་ལ་ངེས་པར་དགོས་པ་
 ཡིན་ནོ། །སངས་རྒྱས་ཀྱི་གསུང་ཆོས་ཅན། སྤྱིར་བཞི་རི་རབ་ལ་སོགས་པའི་ཆད་སྟོན་པའི་སངས་
 རྒྱས་ཀྱི་གསུང་དེ་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྤྱོད་པར་སྦྱབ་པའི་ཁས་སྦྱངས་པའི་འབྲས་རྟགས་
 ཡིན་ཏེ། དེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག་དེ་སྤྱོད་ཀྱི་གྲགས་པ་དང་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་གང་
 ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེན་པའི་བཟོད་བྱ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་ལས་སྤྱིས་ཤིང་དེ་ཞེན་པའི་བཟོད་
 བྱ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེན་པའི་བཟོད་བྱ་དངོས་པོ་བ་སྤྱོད་མ་ལས་སྤྱིས་པས་འབྲས་བྱུང་ཡང་

འགྱུར་ཞིང་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྐྱ་བ་ནི་འགོད་ཚུལ་ཡིན་ནོ། །ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་ཁ་ཅིག་མེད་
དགག་གྱུང་ཡོད་པས་དེའི་ལྟར་ན་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་རྟོགས་པའི་འབྲས་བྱ་ལ་དེའི་འབྲས་བྱར་
བཏགས་པའོ། །འགྲོ་བ་ལ་གྲགས་པ་སྤྲོད་པའི་ལུ་རྟོག་ཡིན་ལ། རྟོག་པའི་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། རི་ཤོང་
ཅན་ཆེ་བའི་སྤྲུམ་བུ་རྗོད་བྱ་དུ་སྤྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྤྲུབ་ལ་སྤྲུབ་
པའི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག་ཆེ་བའི་སྤྲུམ་བུ་རྗོད་བྱ་དང་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འཐད་ལྟན་
དུ། བཏགས་པའི་འབྲས་བྱ་དང་རང་བཞིན་ལ་བརྟེན་ནས་ཁས་སྒྲུངས་པའི་དབྱེ་བ་ནམ་པ་གཉིས་
གིས་སོ།¹ ཞེས་པ་ནི་འབྲེལ་བ་མཚན་ཉིད་པ་མ་གྲུབ་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི། བསྤྲུབ་བྱའི་ཆོས་
དང་དངོས་པོའི་སྟོབས་གིས་ཞུགས་པའི་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ངེས་པར་མི་གནས་པ་སྟེ།
དངོས་པོའི་དབང་གིས་གཞོད་བྱེད་དུ་མི་མཐུག་པའི་དོན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཡིད་ཆེས་པའི་ཆོག་ནི་ཆོས་ཅན། སྤྱིན་
པས་ཁོངས་སྟོད་ཁྲིམས་གྱིས་བདེ།² ཞེས་པའི་ལུང་རང་གི་བསྟན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྐྱ་བར་སྤྲུབ་
པའི་འབྲས་བྱའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྤྲུབ་པ་ལ་འབྲས་བྱའི་མཚན་ཉིད་
ཅན་གྱི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཅ་བར་བཤད་པ་ལྟར་ཅིག་ཤོས་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །གྲགས་
པ་རྟོག་པའི་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ནི་ཆོས་ཅན། རི་ཤོང་ཅན་ཆེ་བའི་སྤྲུམ་བུ་རྗོད་བྱ་དུ་སྤྲུབ་པའི་རང་
བཞིན་གྱི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྤྲུབ་ལ་རང་བཞིན་གྱི་ཚུལ་གསུམ་
ཆང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སོ་སོའི་དོན་བཤད་པ་ལ་བཞི། ཡིད་ཆེས་པས་མ་བསལ་བའི་ཚུལ་དང་གྲགས་པ་
དང་། མངོན་སུམ་དང་། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་གྱི་རྗེས་དཔག་གིས་མ་བསལ་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་
པོ་ལ་གསུམ། ཡིད་ཆེས་གྱི་བསལ་བྱ་སེལ་ཚུལ་སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། ལུང་དང་རང་ཆོག་གཞོད་
གོགས་ཅ་དད་དུ་བཞག་པའི་ཚུལ་དང་། ལུང་དང་རང་ཆོག་གཞོད་གོགས་མཚུངས་པར་བཞག་པའི་
ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ལུང་དང་རང་ཆོག་འཐུག་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་གཉིས་མཚུངས་པར་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༡༠༥ ཤོག ༡༠༠ ཟླང་། ༡༡

2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༤༦ ཤོག ༣༡༩ ཟླང་། ༡༣

བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དཔེར་བརྗོད་འབྲ་བར་མཛད་པའི་
 རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཡིད་ཆེས་ཀྱི་གནས་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དེས་སྤྲུམ་པའི་ཆོག་དོན་
 གྱི་འབྲས་བྱར་བཞག་པའི་ཚུལ་དང་། དེ་རང་འགལ་དམ་བཅའི་དོན་གྱི་བསྐྱོག་ཕྱོགས་ལ་གཤམ་
 བྱེད་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་ཆོག་སྤྲུམ་པའི་རྟོག་ལྡན་མཁས་པ་བདག་གམ་དབྱེད་པ་གསུམ་
 གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཙོང་པའི་སྤྲུམ་བྱ་གཞན་ནི་ཆོས་ཅན། ཡིད་ཆེས་པའི་གནས་སུ་གཟུང་བར་བྱ་
 བ་ཡིན་ཏེ། བརྗོད་བྱའི་དོན་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་ཚད་མས་རྟོགས་ཤིང་མཐོང་བའི་སྒྲོ་ནས་ངག་འཇུག་
 པར་འདོད་པ་སྟེ། དེའི་སྒྲོ་ནས་ངག་སྤྲུམ་བ་པོ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྤྲུམ་བྱ་དེའི་ཆོག་ནི་ཆོས་ཅན། བརྗོད་བྱའི་དོན་དེའི་འབྲས་བྱར་གདགས་
 སུ་བྱར་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུའི་དོན་གྱི་དངོས་པོ་མེད་ན་དེ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་མེད་ཚད་མ་དེ་པན་
 བྱེད་དུ་མེད་ན། ཁྱོད་མི་འཇུག་པས་དོན་གྱི་འབྲས་བྱར་བཏགས་ནས་བཞག་པའི་ཕྱིར། འཐད་ལྡན་
 དུ། གང་གི་ཕྱིར་དེའི་ཆོག་ནི་དེ་ལྟ་བུའི་དོན་གྱི་དངོས་པོ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ཉིད་མེད་ན་མི་འཇུག་
 པ་དེའི་ཕྱིར། དོན་དེའི་འབྲས་བྱར་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།¹ །ཞེས་བཤད་པ་ནི། ཆོག་ལ་དོན་གྱི་འབྲས་བྱས་
 ཁྲབ་པས་དོན་གྱི་འབྲས་བྱར་དམ་འཆའ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་ལྡན་མཁས་པའི་ཆོག་ཀྱང་དོན་
 གྱི་འབྲས་བྱར་མ་ངེས་ཏེ། མེད་དགག་སྟོན་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བརྗོད་བྱའི་དོན་མེད་ན་དེ་
 རྟོགས་པའི་ཚད་མ་མི་འབྱུང་དེ་མེད་ན་དེ་ལས་སྤྲུམ་པའི་ཆོག་མི་འབྱུང་བས་དོན་གྱི་དངོས་པོ་མེད་
 ན་དེའི་ཁྲབ་བྱའི་ཆོག་མི་འབྱུང་བ་ལ་དེའི་འབྲས་བྱར་བཏགས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །བརྗོད་བྱའི་དོན་
 རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ལས་ཆོག་སྤྲུམ་ཀྱང་བརྗོད་འདོད་དང་མི་མཚུངས་ཏེ། བརྗོད་བྱའི་དོན་མངོན་
 སུམ་གྱིས་རྟོགས་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོག་ལྟར་སྤང་རྣམས་ལ་ནི་སྤྲུམ་བ་པོས་བདེན་ཞེན་གྱིས་
 སྤྲུམ་ཀྱང་དོན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་སྤིང་མཐའ་ཙམ་དུ་ཟད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། བརྗོད་བྱའི་དོན་དངོས་པོ་བ་རང་གི་འབྲས་བྱ་ཡིད་ཆེས་པའི་ཆོག་གིས་
 ཡང་དག་པར་བསྟན་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་བདེ་འགྲོའི་རྒྱ་ཡིན་པ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་དམ་བཅས་
 པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཁས་སྦྱངས་ཤིང་དམ་བཅས་པའི་དོན་ལ་གཤམ་

1 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༡༠༥ ཞོག ༡༠༡ ཟེང་། ༡༩

བྱེད་ཡིན་ཏེ། གཞི་གཅིག་གི་སྤྱི་དབང་ཆོས་དངོས་འགལ་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་སྟོབས་མཚུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདིར་འཐད་ལྟན་དུ། འདིར་གོགས་བྱེད་པ་ཉིད་གནས་པར་འགྱུར་བའི་སྟོགས་ཡིན་ཏེ། ད་ལྟ་ནི་རེ་ཞིག་གཞོན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་འདོད་པ་ཡིན་ནོ།¹ ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་བྱས་ནས་ལུང་རྣམ་དག་ཡིན་ཀྱང་གོགས་བྱེད་ཅམ་ཡིན་གྱི་རང་འགལ་དམ་བཅའི་དོན་ལ་གཞོན་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་ལ། འོག་ནས་གཞོན་བྱེད་དུ་བཤད་པ་ཡང་སྟོབ་དཔོན་སྟོགས་གྱི་སྒྲིབ་པའི་སྟོབ་མ་སྤྱི་རབས་པ་དག་གི་ལུང་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་བཅོས་འདིའི་རྒྱུ་བྱེད་པ་སྟོན་གྱི་སྟོབ་དཔོན་མཁས་པ་དུ་མས་མཛད་པ་ནི། འཐད་པར་མི་སེམས་ཏེ། གཞལ་བྱ་ཞིན་ཏུ་སྟོགས་ཀྱི་དོན་ཆད་མས་མ་གྲུབ་ན་སྤར་བཤད་པའི་ཉེས་པ་དེ་དག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཆད་མས་གྲུབ་ན་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ཞིང་། དེས་རྟགས་གྱི་དགག་བྱ་ལ་མི་གཞོན་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།

འདིར་འཐད་ལྟན་དུ་བཤད་པ་ནི། སྤྱིན་པས་ལོངས་སྟོན་ཁྲིམས་གྱིས་བདེ།² ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ལུང་རྣམ་དག་ཡིན་ན་ཡང་རང་གི་བརྗོད་བྱར་བསྟན་ཆོད་དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་རྟགས་ཡང་དག་དང་། སྟོགས་སྟོགས་གྱི་དོན་ལ་གཞོན་བྱེད་དུ་མི་འགྱུར་ཞིང་། གོགས་བྱེད་ཅམ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཁན་ཡང་དག་གཞན་མ་མཐོང་བར་གཞོན་བྱེད་ཡིན་ན་ནི་སྤྱི་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ཆོག་གིས་ཀྱང་། སྤྱི་རྟག་པ་ལ་གཞོན་པར་འགྱུར་རོ། །ལུང་དེ་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་བསྒྲུབས་ནས་ལུང་དེ་གཞོན་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འབྲེལ་བ་སྒྲུབ་བྱེད་མངོན་སུམ་ནི་མེད་པས་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་དགོས་ལ་ལུང་དེ་ཉིད་སྒྲུབ་བྱེད་ཡིན་ན་ནི་སྤྱིན་པ་ལས་ལོངས་སྟོན་དང་། ཚུལ་ཁྲིམས་ལས་མཐོ་ངེས་འབྱུང་སྟེ། དེ་ལྟར་སྟོན་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པར་འགྱུར་ལ་དེ་ནི་འདིར་ནི་ངས་ཁས་སྒྲུབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཆོགས་གྱི་སྟོར་བ་དང་ལུང་ལས་གྲུབ་པ་ཡང་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་གྱི་སྒྲུབས་སུ་ལེགས་པར་བཀག་ཟེན་ཏོ། །དེ་འདྲའི་ལུང་དེ་ཆོད་གཞིར་གཟུང་ནས་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་དང་འབྲེལ་ཞིང་དེ་ལ་མི་སྤྱི་བ་བསྒྲུབ་བྱར་བྱས་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༡༠༧ ཞོག་ ༡༠༩ ཟླ་ ༩

2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༤༦ ཞོག་ ༣༩༩ ཟླ་ ༡༣

ནས་དབྱང་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པ་སོགས་དེ་སྐབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆོག་སུ་འདོད་ན་ནི་
དེ་ལྟར་རིགས་མོད་ཀྱི། ཚྱོད་གཞིར་གཟུང་བའི་ལུང་དེ་རང་གི་བཟོད་བྱའི་སྐབ་བྱེད་དང་བཟོད་བྱའི་
བསྐྱོག་ཕྱོགས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་པ་བཀག་ཟེན་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་ལ་མི་རྟག་པ་རྟགས་ཡང་དག་གིས་
སྐབ་དགོས་པར་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་པའི་ཆོག་སུ་སྐྱ་རྟག་པ་བཀག་ཟེན་པ་མ་
ཡིན་པར་ཁས་སྐྱོང་དགོས་པ་བཞིན་ནོ།།

ལུང་རྣམ་དག་དེ་རང་གི་བཟོད་བྱར་བསྟན་ཆོད་དེ་སྐབ་བྱེད་ཡང་དག་དང་། ཕྱོག་ཕྱོགས་
ལ་གཞོད་བྱེད་ཡང་དག་མ་ཡིན་ན་ལུང་རྣམ་དག་ཡིན་ན། ལིན་ཏུ་སྒོག་གྱུར་ཀྱི་དོན་སྐབ་བྱེད་དང་།
དེའི་ཕྱོག་ཕྱོགས་ལ་གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་མ་གཟུང་ཞིག །དཔེར་ན་བྱས་པ་དུ་ལྟན་
ལ་ལ་མེ་སྐབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ན་བྱས་པ་ཡིན་ན། དེ་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་འདོད་པ་
དང་། སྐྱ་ལ་མི་རྟག་པ་སྐབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། བྱས་པ་ཡིན་ན། དེ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་
འདོད་པ་སོགས་དང་འབྲས་ལྗོངས། རང་ཕྱོག་གཞི་ཕྱོག་མ་བྱེད་པ་འདིས་རིགས་པ་སྐྱ་བ་དུ་མ་ལ་འབྲུལ་
བ་བསྐྱེད་སྤང་ངོ་། །དེས་ན་སྒོ་བ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོའི་སྒོ་བ་མ་ལུང་གཞོད་བྱེད་དང་གོགས་
བྱེད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་གཉིས་བྱང་བ་ཡང་སྤར་བྲངས་པའི་ལུང་དེ་ལྟ་བུ་རང་གི་བཟོད་བྱའི་ཕྱོག་
ཕྱོགས་ལ་གཞོད་བྱེད་དང་གོགས་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་གཉིས་སོ་སོར་བྱས་པ་ཡིན་ཀྱི། ལུང་
ཡིན་ན་གཞི་གང་ལ་ཡང་གཞོད་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པར་འདོད་པ་སུ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལུགས་
དེ་གཉིས་ནི། གོགས་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་འཐད་ལྟན་ཡིན་ལ། དེ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ན་ཡིད་
ཆེས་ཀྱི་གཏན་ཆོག་སུ་ཡང་དག་ཁས་ལེན་དུ་མི་རུང་བ་འབྲེལ་བ་ཅི་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་
ཡན་ཆད་སྤྱི་འགྲོར་བྱས་ནས་མཆོམས་འདི་ནས་ལུང་གཞོད་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་ཕྱོགས་སུ་འཆད་པ་
ནི་དོན་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་བཅོས་དང་རང་ཆོག་གཉིས་སེལ་བྱེད་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་སྤྱད་
པའི་རྒྱ་མཆན་དང་། བསྐྱས་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒོ་བ་བ་རང་གི་ཆོག་རྣམ་དག་དང་དབྱང་
པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་བསལ་བ་དེ་ལ་ཡིད་ཆེས་བསལ་བ་
ཞེས་བསྐྱས་ཏེ་ཡིད་ཆེས་བསལ་བ་སེལ་བྱེད་ཅེས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ།

བརྗོད་བྱའི་དོན་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་ཁས་སྒྲུངས་པའི་སྐོན་ནས་གཞོད་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་པའི་ཡིད་
ཆེས་ཀྱི་ཆོག་ཏུ་དེ་ལྟར་མཆུངས་པའི་གཅིག་ཏུ་བསྐྱུས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་མཆུངས་པར་ཐལ།
དེ་ལྟར་གོང་དུ་བསྐྱུབས་པ་དེའི་ཕྱིར། རང་ཆོག་ནི་དངོས་སྟོབས་དང་གྲགས་པ་དང་ཤིན་ཏུ་སྐོག་གྱུར་
ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པ་ལ་སོགས་པའི་སྐོབ་པའི་ཆོག་རྣམས་ལ་ཡང་འབྲེལ།

གཉིས་པ་ནི། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་བསྟན་བཅོས་འདི་སྐོབ་པ་རང་གི་ཆོག་
དང་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ཡིད་ཆེས་བསལ་བ་སེལ་བྱེད་ཅེས་ཕྱོགས་གཅིག་ཏུ་བརྗོད་པར་མཛད་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། རི་ལྟར་སྐོབ་པ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཆོག་ཆད་མར་ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་ན་ཅོད་
པའི་སྐབས་སུ་ཆོག་མི་འབྱུག་པ་དེ་བཞིན་དུ་བསྟན་བཅོས་ཆད་མར་ཁས་སྒྲུངས་པ་ལ་མ་བརྟེན་
པར་བསྟན་བཅོས་དེར་གྲགས་པ་ཤིན་ཏུ་སྐོག་གྱུར་ཀྱི་དོན་ལ་དེ་ཉོགས་པའི་དོན་དུ་དབྱེད་པ་མི་
འབྱུག་གོ་ཞེས་མཆུངས་པར་བསྟན་ནས་ཉོགས་པའི་ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉོག་ལྟན་མཁས་པའི་
ཆོག་ཡིན་ན་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་ལ་འབྲེལ་ཞིང་མི་སྐྱབ་པ་ལ་ཆད་མར་བྱས་པ་དེ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟ་
ན་ཡང་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཅོད་པའི་སྐབས་སུ་ཆོག་
ཆད་མར་ཁས་མི་ལེན་ན་ཆོག་མི་འབྱུག་པ་བཞིན་དུ། ཤིན་ཏུ་སྐོག་གྱུར་ཉོགས་པའི་དོན་དུ་བསྟན་
བཅོས་ཆད་མར་ཁས་མི་ལེན་ན་དེ་ལ་དབྱེད་པ་མི་འབྱུག་པ་མཆུངས་པར་བསྟན་པ་ལ་དགོས་
པ་ཡོད་དེ། སྐབས་ཀྱི་རྟེན་ཆོས་ཅན་སྤྱན་སོགས་ཉིད་ལ་བདེ་བ་མི་སྟེར་བར་དམ་བཅས་པ་ལ་
དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་བསྟན་བཅོས་གཞོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་འདི་
བརྗོད་ནས་ཉོགས་པའི་དོན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་ལ་ཁུ་ཡུག་པ་རིགས་པའི་སེང་གོ་ལ་སོགས་
པས་གཞོད་པས་ཉེ་གོགས་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཆད་དང་། གཞོད་བྱེད་ཡིན་པ་མི་བདེན་ནོ་
ཞེས་ཉོགས་པའི་ཆད་དུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པ་ནི་མཁས་པའི་གཞུང་ལོག་པར་འཆད་པའི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་
ཆེན་པོ་ཡིན་ནོ། །འདིར་ཁ་ཅིག །མཆུངས་པ་དགུ་སྟོར་བྱེད་པ་ནི་སྐོངས་པ་ངོ་མཆར་བསྐྱེད་པའི་
རྣམ་གཞག་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། གཉིས་ཀའི་དཔེ་ཐུན་མོང་བ་དང་། དེ་གཉིས་ཀའི་དཔེར་བུར་བའི་རྒྱ་
མཆན་དང་། དེ་ལ་ཅོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སེལ་བྱེད་རང་ཆོག་དང་ལྷང་ཆོག་གཉིས་པོ་འདི་

ལ་གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་བསལ་བའི་དཔེར་བཞིན་པ་ཡང་ཐུན་མོང་དུ་
འབྲ་བར་བཞིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འདི་གཉིས་སྐབས་ཀྱི་ཉན་ཅན་དུ་མཚུངས་པར་གོ་བའི་ཆེད་
དུ་ཡིད་ཆེས་པའི་སེལ་བྱེད་དུ་གསུངས་པ་རྒྱ་མཚན་དང་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།
འདིར་འཐད་ལྡན་དུ། གཞལ་བར་བྱ་བའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་མེད་དོ།¹ ཞེས་བྱ་བ་ནི། གཞལ་
བྱའི་དོན་ཅན་དོན་དང་ལྡན་པའི་ཚད་མ་དག་མེད་པའོ། །དེ་དག་གིས་རྟོགས་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་
དེ་མེད་དོ། ཞེས་དོན་འགོག་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ངོ་མོ་ཅམ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་ཉམས་སྲུང་བའི་
ཕྱིར་རོ། ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དུ་བསམས་ནས་ཚད་མས་གཞལ་བར་བྱ་བའི་དོན་མེད་དོ་ཞེས་
དམ་བཅས་ན་ཡིད་ཆེས་བསལ་བ་ཡིན་ལ་གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་མེད་དོ། ཞེས་
དམ་བཅས་ན་ཡིད་ཆེས་བསལ་བར་མི་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡོད་པར་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་བའི་
ཕྱིར་རོ། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མཁས་པའི་དབང་པོའི་དགོངས་པ་མ་རྟོགས་ཤིང་རིགས་པ་མི་ཤེས་པའི་
རྣམ་འགྱུར་དུ་གསལ་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་སྔ་མ་ཡང་ཡིད་ཆེས་བསལ་བར་མི་བྱུང་བར་ཐལ། དེ་ཡོད་པར་
དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། བསྐལ་བའི་བར་དུ་མཚུངས་སོ། །དེས་ན་འདིའི་དཔེ་
ནི། ཚད་མ་ཚད་གཞི་ཡིན་ལ་གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཚད་མ་དག་མེད་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སྲུང་པ་
བཅས་པ་ཡིན་པས། ཚད་མ་ཆོས་ཅན། གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་དུ་མེད་དེ། ཞེས་པ་དཔེར་སྟོས་པ་
ཡིན་གྱི། གཞི་ཆོས་ཅན་ཚད་མ་མེད་དོ། ཞེས་པའི་དམ་བཅའ་དཔེར་སྟོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་
དམ་བཅས་པ་ལ་ནི་ལྷུང་དང་འགལ་བ་དང་། རང་ཆོག་སྔ་ཕྱི་དང་དངོས་ལྷགས་འགལ་བའི་སྟོན་
གང་ཡང་མེད་ཅིང་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཚད་མ་འབའ་ཞིག་གིས་བསལ་བའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པའི་
དོན་ཡིན་ནོ། །འདི་རང་ཆོག་འགལ་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་ནི་འོག་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། དཔེ་དེ་ཉིད་རང་ཆོག་འགལ་བ་དང་ལྷུང་ཆོག་འགལ་བ་གཉིས་ཀའི་དཔེར་
བྱུང་སྟེ། དམ་བཅའ་དེས་ཆོག་བཞིན་བྱའི་དོན་དང་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་མ་མེད་པར་
ལྷགས་ལ་དམ་བཅས་པ་གང་ཞིག་ཆོག་བཞིན་བྱའི་དོན་དང་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་ཚད་
མ་རྣམས་མེད་ན་བསྟན་བཅོས་དང་ཆོག་དག་གང་ཡང་བཞིན་བྱའི་དོན་ལ་མི་སྟེ་བའི་ཚད་མར་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༡༠༥ ཞོག་ ༡༠༣ ཟེང་། ༣༡

མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང་། ཆོག་གི་དོན་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་རང་
 ཆོག་དང་འགལ་བ་དང་། ལུང་དང་འགལ་བ་དང་། འགལ་བ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ངོས་བཟུང་བ་དང་།
 དེ་དག་སྐབས་གང་ལ་བརྟེན་ནས་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ལ། མཆོན་ཉིད་དང་། དབྱེ་བའོ།
 དང་པོ་ནི། ལུང་གི་སྒྲུབ་བྱེད་ལ་མི་བརྟེན་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྦྲས་པ་ན་སྤྱི་དང་དངོས་ཤུགས་
 གང་རུང་གི་འགལ་བ་ཆོག་སྦྲས་ཅན་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་སྒོ་ཡུལ་དུ་འཕེན་པར་བྱེད་པའོ། །འདི་ནི་ཆོག་
 རང་ཉིད་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྦྲས་པའི་སྤྱི་འཕེན་དངོས་ཤུགས་ལ་དམ་བཅས་པའི་དག་གི་དམ་བཅའ་
 འགལ་བ་ལ་ཡིད་ཆེས་བསལ་བ་ཞེས་བཞག་པ་དེའི་དོན་ཡིན་གྱི་ཆོས་ཅན་ཆད་མའི་སྟེང་དུ་གཞུགས་
 བྱ་འཇལ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་གཉིས་འགལ་བར་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་ཆད་མས་དེས་
 པར་བྱེད་པ་ཡིན་པས་ཆད་མ་གཞུགས་བྱ་འཇལ་བྱེད་དུ་མེད་པ་ལྟ་བུའི་ཆད་མས་བསལ་བའི་མཆོན་
 ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་མ་གྲུབ་པ་ལ་མཆོན་ཉིད་དང་མཆོན་གཞིའི་དབྱེ་བ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ། རང་ཆོག་དངོས་ཤུགས་འགལ་བ་དང་། སྤྱི་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྤར་
 དཔེར་བརྗོད་པ་སྟེ། གཞི་ཆོས་ཅན་ཆད་མའི་སྟེང་དུ་གཞུགས་བྱ་འཇལ་བྱེད་དུ་མེད་པ་བདེན་ཞེན་
 གྱིས་དམ་བཅས་པ་ན། དངོས་ཀྱི་དམ་བཅའ་དེ་དང་ཤུགས་ལ་གཞུགས་བྱ་འཇལ་བྱེད་དུ་མེད་པ་ཆད་
 མའི་གཞུགས་བྱར་དམ་བཅས་པས་ཆད་མ་གཅིག་པོའི་སྟེང་དུ་གཞུགས་བྱ་འཇལ་བྱེད་དུ་མེད་པ་དང་།
 གཞུགས་བྱ་འཇལ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་གཉིས་དངོས་ཤུགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་
 བརྗོད་བྱ་དངོས་ཤུགས་འགལ་བ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་རིགས་ཏེ། ཤུགས་ཀྱི་དམ་བཅའ་དེ་ཆོག་དེའི་
 བརྗོད་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ཆོག་དེའི་བསྟན་བྱ་ཡང་ཡིན་ལ་དེ་གཉིས་འགལ་བ་ཡང་ཡིན་པའི་
 གཞི་མ་ཐུན་སྤྱོད་མོད་ཀྱི་གང་ཟག་སྤྱི་མི་མཁས་པ་ཡིན་ཀྱང་དངོས་འགལ་ཆོག་དེའི་ཤུགས་ཀྱི་
 བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་ཆོག་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་སྤྱི་འགལ་བ་དམ་བཅས་པ་ནི། བདེན་ཞེན་གྱིས་ཁོ་པོའི་མ་མོ་གཤམ་མོ་
 ཞེས་དམ་བཅས་པ་ན་ཆོས་ཅན་བྱད་མེད་གཅིག་པོ་དེ་ལ་བྱ་སྤྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་སྤར་དམ་
 བཅས་པ་དང་རྒྱས་པ་མེད་པར་བྱས་དམ་བཅས་པ་གཉིས་འགལ་བ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། བདེན་ཞེན་གྱིས་སྤྱོད་སོགས་དཀར་པོའི་ཆོས་ནི་བདེ་བ་སྤྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་
 བོ། །ཞེས་དམ་བཅས་པ་སྟེ། ཆོས་ཅན་སྤྱོད་སོགས་གཅིག་པོའི་སྟེང་དུ་བདེ་བ་སྤྱེད་པའི་རྒྱས་པ་
 ཡོད་པ་དང་། མེད་པ་གཉིས་སྔ་ཕྱིར་དམ་བཅས་པ་འགལ་བ་ཡིན་ལོ། །ཆོག་ལྟར་སྤང་གསུམ་པོ་
 དེ་དག་སྤྱོད་པ་པོ་རང་ཉིད་ཀྱིས་ཡིད་ཆེས་པའི་ཆོག་ཏུ་གཟུང་ནས་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྤྱོད་པ་ན་ཕྱི་
 རྒྱུ་ལ་གྱི་སྤྱོད་པོ་ཆོག་དེ་དག་གི་དོན་འགལ་བར་དེས་པའི་ཚད་མ་མ་སྤྱོད་ཀྱང་ཆོག་སྤྱོད་པོ་ཆོག་སྤྱོད་པོ་
 རྣམས་འགལ་བ་ཞུགས་འདུག་སྟེ་ཡིད་དཔྱོད་ཚུན་ཆོད་ཀྱིས་དེས་རྒྱས་པའི་ཆ་ནས་ཡིད་ཆེས་
 པའི་བསལ་བ་ཞེས་བྱ་ལ་ཕྱོགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་དམ་བཅས་པའི་ཆེ་ལྟ་བུའི་འགལ་བ་ཡང་མ་
 ཞུགས་པ་ཞིག་དགོས་སོ། །ཞེས་ཞེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིད་ཆེས་པས་མ་བསལ་བ་སྟོན་པའི་སྐབས་
 སུ་ཡིད་ཆེས་པ་དག་དང་ཞེས་མང་ཆོག་གིས་གསུངས་སོ། །འགལ་བ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་སྤྱོད་
 པ་ལ་བཟོས་པའི་དབང་གིས་དེ་ལྟར་བཞག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་མ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་བསལ་བ་ཡིན་
 དུ་ཆུག་ན་ཡང་སྔ་མ་གཉིས་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་བསལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱོད་
 སོགས་དཀར་པོའི་ཆོས་ཡིན་པ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པས་དེའི་ཕྱོག་ཕྱོགས་
 ཡིད་ཆེས་ཀྱི་བསལ་བ་ཡིན་ཀྱང་སྤྱོད་སོགས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བདེ་བ་བསྤྱེད་པ་དང་མི་སྤྱེད་པ་སྔ་ཕྱིར་
 དམ་བཅས་པ་ཡིན་ན་ཁྱད་ཆོས་དངོས་འགལ་དམ་བཅས་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་འགལ་
 བར་དེས་པ་ཡིན་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། གཞི་ཆོས་ཅན་ཚད་མའི་སྟེང་དུ་གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དངོས་
 སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་དུ་མེད་པ་སེལ་བར་
 བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཆོས་ཅན་བྱད་མེད་གཅིག་པོ་དེའི་སྟེང་དུ་བྱ་སྤྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པར་དངོས་
 སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱ་སྤྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་སེལ་བར་བྱེད་
 པས་འགལ་བ་དེས་བྱེད་ནི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མ་ཁོ་ནའོ། །འོ་ན་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་
 བསལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འགལ་བ་དེས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་ལ་བཟོས་ནས་འདོད་པ་ཁོ་ནའོ། །སྤྱོད་
 པ་གཏོང་བ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱུང་བ་ཚོད་གཞིར་གཟུང་ནས་ཆེ་འཕོས་ནས་བདེ་བ་སྤྱེད་བྱེད་
 ཡིན་མེན་ཚོད་པའི་ཆེ་ན་ནི་དེ་གཉིས་ཚོད་གཞིར་གཟུང་བའི་སྟེང་དུ་བདེ་བ་སྤྱེད་བྱེད་ཡིན་པ་ཡིད་

ཆེས་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་པས་དེ་ལྟོག་ཕྱགས་ཡིད་ཆེས་བསལ་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་གྱི། དངོས་སོ་
སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་བསལ་བ་མ་ཡིན་ནོ།།

བཞི་པ་ནི། ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་སྟོན་པའི་སྐབས་ཡིན་ཀྱང་རུང་དེ་དག་གི་དོན་ལ་རྩྭ་དང་པའི་
ཆེ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གི་བསལ་བ་མིན་པའི་རྒྱལ་བའི་རང་ཆོག་དངོས་ལྷགས་འགལ་བ་དང་
སྤྲུལ་འགལ་བའི་ཡིད་ཆེས་པའི་བསལ་བ་དུ་མ་འབྱུང་བས་གཞལ་བུའི་གནས་གསུམ་ག་གཏན་ལ་
འབབས་པའི་སྐབས་སུ་དེ་དག་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །འོ་ན་སྦྱིན་པ་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ཆོས་ཅན།
ཁྱོད་ལས་རང་འབྲས་བདེ་བ་འབྱུང་སྟེ། ཁྱོད་ལས་དེ་འབྱུང་བར་སྟོན་པའི་ལུང་དེ་རྣམ་དག་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པས་ཆོག་མོད་ཅེ་ན། ཞེ་འདོད་ཀྱི་དམ་བཅའ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཀྱང་ཞེ་འདོད་ཀྱི་
ཆོས་ཅན་དངོས་སོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་རྩྭ་གཞིར་གཟུང་བ་ཡིད་ཆེས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱིན་པས་ལོངས་སྟོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ་ཞེས་པའི་ལུང་ཆོས་ཅན། རང་གི་
བརྗོད་བུའི་དོན་དངོས་སོ་བ་སྤྲུལ་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། ཞེས་ཟེར་ན་ཡང་འགོད་ཚུལ་ལ་རུང་མོད་ཀྱི་ཞེ་འདོད་ནི་སྤར་ལྟར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དཔེ་དེ་ལུང་འགལ་གྱི་དཔེར་སྟོས་པ་སྟོན་མེད་པ་དང་། ལུང་འགལ་
གྱི་དཔེ་དངོས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཆད་མ་ཆོས་ཅན། གཞལ་བུ་འཇལ་བུད་དུ་མེད་དེ། ཞེས་པའི་དམ་
བཅའི་ཆོས་ཅན་ཆད་མ་མེད་དེ། ལུང་གིས་བཞག་པ་མ་ཡིན་པར་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་མས་གྲུབ་
པ་མ་ཡིན་ནམ། ཅི་ལྟར་ལུང་འགལ་གྱི་དཔེར་རུང་ཞེ་ན། རྒྱལ་བས་བདེན་ཞེན་གྱིས་གཞལ་བུའི་
དོན་ཅན་གྱི་ཆད་མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་སྟོས་པའི་ཆོག་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཆོག་དང་འགལ་བ་ལ་ནི་
བསལ་བའི་དཔེར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཆོས་ཅན་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་སྟེང་དུ་དངོས་
ཀྱི་དམ་བཅའ་དང་འགལ་བ་ལྷགས་ལ་འབྲེན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱལ་བའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེ་
འདི་ཆོས་ཅན། ལུང་འགལ་ལ་ནི་གསལ་བའི་དཔེར་རུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱགས་ཅམ་ཞིག་འབྲུབ་ར་
མཆོན་ནས་བསྟན་པའི་དཔེ་ཅམ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུང་འགལ་གྱི་ཕྱགས་ཅམ་མཆོན་དུ་རུང་སྟེ།
ལུང་འགལ་དངོས་མ་ཡིན་ཀྱང་ཆོས་ཅན་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་གྲུབ་པ། བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བར་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༤ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༡༡ ན ༩ དམ་བཅའི་ཆོས་ཅན་ཆད་མ་དེ།

དམ་བཅས་པ་དེ། ལུང་འགལ་དུ་བྱོད་ཀྱིས་མཚོན་རྒྱས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། ལུང་འགལ་འདི་
ལ་དཔེར་བརྗོད་པ་ནི་གང་ཞེ་ན། སྤྱིན་སོགས་དཀར་པོའི་ཚོས་ནི་ཚོས་ཅན། ཚེ་འཕོས་ནས་བདེ་
བ་སྟེར་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ། །དམ་བཅའ་དེ་ཚོས་ཅན། ལུང་འགལ་གྱི་
བསལ་པའི་དཔེ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་ཅན་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གིས་བྱུབ་པའི་དོན་ལ་དེས་
གཞོད་པ་སྤྱིར་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གཞོད་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་དང་།
རང་ཆོག་གོགས་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་དང་། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གཞོད་བྱེད་དུ་སྦྱབ་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཤིན་ཏུ་སློག་གྱུར་གྱི་སྐབས་སུ་དེ་འདྲའི་ལུང་གཞོད་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་དང་།
ཚོས་ཅན་དངོས་སྟོབས་གྱིས་བྱུབ་པའི་སྐབས་སུ་ལུང་གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དང་། ཅ་
པའི་སྐབས་སུ་ཡིད་ཆེས་ཇེས་དཔག་ཇེས་དཔག་ལས་ལོགས་སུ་བསྟན་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས། ཤིན་ཏུ་སློག་གྱུར་གྱི་སྐབས་སུ་བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དང་། ཚེད་པ་
སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱིན་སོགས་དཀར་པོའི་ཚོས་ནི་འཕོས་ནས་བདེ་བ་སྟེར་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདིར་ཅི་ལྟར་བསྟན་བཅོས་གྱིས་གཞོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། སྤྱིན་སོགས་དཀར་པོའི་ཚོས་
ཡིན་པ་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ཡུལ་ལ་ནི་གདོན་མི་ཟ་བར་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་བསྟན་བཅོས་
སྦྱབ་བྱེད་ཚད་མར་འགྱུར་དགོས་ཏེ། ཚོས་ཅན་སྤྱིན་སོགས་དཀར་པོའི་ཚོས་ཚད་མའི་ཡུལ་དུ་
རྣམ་པར་བཞག་པ་ནི་དེས་པར་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་བསྟན་བཅོས་གྱི་སྦྱབ་བྱེད་ཡང་དག་
དེས་བསྦྱབས་པ་དེ་ལ་བརྟེན་པའི་བྱིར། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་གཞོད་བྱེད་དུ་མི་རུང་
ན་སྤྱིན་སོགས་དཀར་པོའི་ཚོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་བདེ་བ་སྟེར་བ་དང་མི་སྟེར་བ་གཉིས་གོགས་བྱེད་དུ་ཡང་
མི་རུང་བར་ཐལ། སྤྱིན་སོགས་དཀར་པོའི་ཚོས་དེ་ལ་ཚད་མས་གཞོད་པའམ་ཚད་མས་མ་བྱུབ་ན་
གོགས་བྱ་པའི་གཞི་མེད་པས་ཁྱད་པར་གྱི་ཚོས་ལ་དཔྱོད་པ་མི་འཇུག་པའི་བྱིར། འདི་ནས་གཟུང་
སྟེ་བསྟན་བཅོས་དེ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ན་ཞེས་པ་ལ་བྱུག་པའི་བར་ལུང་གཞོད་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་ལུགས་
སྟོན་པ་གཞན་གཞུང་འབའ་ཞིག་ཏུ་འཆད་པ་ནི་ཏ་ཅང་རྣམ་པར་མི་འཚམ་སྟེ། སེལ་བྱེད་ཅ་པའི་དབྱེ་
བ་སྟོན་པའི་སྐབས་ཀྱི་སེལ་བྱེད་ཐ་དད་དུ་བཤད་པའི་དགོས་པ་སྟོན་པ་སོགས་འབྲེལ་པའི་གཞུང་

ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །བཤད་མ་ཐག་པའི་གཞུང་འདི་ཡང་ལུང་གང་ཡང་གཞོད་བྱེད་དུ་མི་རུང་ན་ཆོས་
 ཅན་དཀར་ཆོས་ཚད་མས་མི་འགྲུབ་པས་དངོས་འགལ་ལྷ་བྱིར་དམ་བཅས་པ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་པ་ལྟ་
 ཞོག་གོགས་བྱེད་དུ་ཡང་མི་རུང་བ་རང་ལུགས་ལ་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་པར་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་
 རོ། །འོན་ཀྱང་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་ལུང་དང་རང་ཆོག་གཞོད་གོགས་མི་མཆུངས་པ་དང་མཆུངས་
 པར་འདོད་པའི་ལུགས་རྟོགས་པར་རྒྱས་ཤིང་དེ་དག་རྟོགས་པའི་དོན་དུ་ཡང་བཅུམས་པ་ཡིན་པའི་
 བྱིར་རོ། །དེས་ན་ལུང་གཞོད་བྱེད་དུ་འདོད་པ་ལྷ་རབས་པའི་ལུགས་ནི། སྤྱིན་པས་ལོངས་སྟོན་
 བྱིན་པ་ལྟེ།¹ ཞེས་པའི་ལུང་དེ་ཉིད་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་²སྤྱིན་བྱེད་དང་། ལྷོག་སྟོགས་དམ་
 བཅས་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་འདོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡང་ལུང་གཞོད་བྱེད་དུ་ཁས་མ་བླངས་ན་དེ་མི་
 རུང་སྟམ་པ་སྟེ། མི་འཐད་པར་བཤད་ཟེན་ཏོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་ལས་གྲུབ་
 པའི་ཆོས་ཅན་ལ་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་དམ་བཅས་ན་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་གཞོད་པ་དེ་ནི་རྗེ་
 ལྷར་སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་ལས། སེམས་ཀྱི་ནང་ན་གནས་པའི་སྟོན། །འཇུག་དོགས་ཁུས་ཀྱིས་
 དག་མི་འགྱུར། །དེ་ནི་ལན་བརྒྱར་ཁུས་བྱས་ཀྱང་། །ཆང་བུམ་བཞིན་དུ་གཙང་མི་འགྱུར།³ ཞེས་
 སོགས་འཇུག་དོགས་སུ་ཁུས་བྱས་པ་དང་མེ་ལྷ་བསྟེན་པ་དང་། མདུང་ཅེ་གསུམ་ཀྱི་ཁ་ལ་མཆོང་
 བ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་མ་ཡིན་པ་སྟེག་པ་དག་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ཁས་བླངས་པས་
 དེ་ལ་ངེད་ཀྱི་ལུང་ལས། གཞུའི་སྟོན་ཀྱུ་ཤ་འབྲིལ། །སིལ་བ་ཅན་དང་སྟོན་པོའི་རིགས། །ཀ་ནི་ཀ་
 མའི་འཇུག་དོགས་སུ། །ཁུས་བྱས་ཡང་འབྱུང་སྟོན་མ་ཡིན། །ཞེས་ཁུས་བྱས་པས་ཡང་སྟོན་མི་
 ལེན་པར་བཤད་པའི་ལུང་གིས་ཀྱང་གཞོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དེ་འདྲའི་ལུང་གཞོད་བྱེད་དུ་ཁས་མ་བླངས་པ་དང་། ཁས་བླངས་ཀྱང་།

1 ཞོལ། སོག ༤༡ ན ༡ གཙང་། སོག ༤༤ བ ༣ འདོད་ན་སྤྱ་རབས་

2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༤༦ སོག ༣༩༩ ཟེང་། ༡༣

3 ཞོལ། སོག ༤༡ ན ༩ གཙང་། སོག ༤༤ བ ༣ བྱིན་ཀྱིས་བདེ་ཞེས་པའི་ལུང་

4 ཞོལ། སོག ༤༡ ན ༩ རང་གི་བརྗོད་བྱ་

5 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༡༠༠ སོག ༤༤༠ ཟེང་། ༡ ནང་དུ་བྱངས།

གཞོན་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་དང་། གཞོན་བྱེད་ཀྱི་ལུང་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དེ་འདྲའི་
ལུང་དོན་བཀག་ཀྱང་སྟོན་མེད་པ་དང་། རང་གིས་ཁས་སྦྲངས་པའི་ལུང་དང་འགལ་ན་སྟོན་དུ་འགྱུར་
བའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷས་སྤྲིག་པ་དག་བྱེད་དུ་འདོད་པ་བཀག་པ་ལ་ཚད་མ་གང་གིས་ཀྱང་གཞོན་པའི་
སྟོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་སྟོབས་དང་གྲགས་པས་མ་མཐོང་བ་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་གྱི་དོན་
ཏོགས་ཤིང་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་རྣམ་དག་ཐམས་ཅད་ལྷས་སྤྲིག་པ་དག་བྱེད་ཡིན་ནོ་
ཞེས་དེ་སྐད་མི་བརྗོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་ལས་དེ་སྐད་མི་བརྗོད་ཀྱང་འགའ་ཞིག་ལས་འབྱུང་
བས་ལྷས་སྤྲིག་པ་དག་བྱེད་ཡིན་པ་བཀག་པ་ལ་དེས་གཞོན་དོ་ཞེ་ན། ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་སྟོན་པའི་
སྐབས་སུ་སངས་རྒྱས་པ་རང་གིས་ཁས་ལེན་པའི་ཏེན་གྱི་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་བསྟན་
བཅོས་དང་འགལ་བ་ཁས་སྦྲངས་ན་གཞོན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེ་འདྲའི་བསྟན་བཅོས་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་
གྱི་དོན་སྤྱོད་བྱེད་དང་དེའི་ཕྱོག་ཕྱོགས་གྱི་དོན་ལ་གཞོན་བྱེད་དུ་ཁས་སྦྲངས་པའི་བྱིར། ལྷས་སྤྲིག་
པ་དག་བྱེད་དུ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་གཞན་ནི་བཀག་ཀྱང་ཁས་སྦྲངས་འགལ་བའི་སྟོན་ཡོད་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འདྲའི་བསྟན་བཅོས་ཚད་མར་ཁས་མ་སྦྲངས་པའི་བྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷས་སྤྲིག་
པ་དག་བྱེད་དུ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་ཁས་སྦྲངས་པའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཀྱང་། དེ་བཀག་པ་ལ་སྟོན་
མེད་པར་ཐལ། ལྷས་ཀྱིས་སྤྲིག་པ་དག་པར་སྤྱོད་པའི་བསྟན་བཅོས་དེའི་རང་གི་ཆོག་གིས་ཀྱང་ཁས་
སྦྲངས་པའི་དོན་དེ་ལ་གཞོན་པའི་བྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། མདོར་མཐོ་དང་ཐར་པ་ཁས་ལེན་པའི་བྱི་རོལ་པ་དང་། སངས་རྒྱས་པའི་
བསྟན་བཅོས་ཐམས་ཅད་ལས་ཆོས་མ་ཡིན་པ་སྤྲིག་པ་ནི་ཆགས་པ་ལ་སོགས་པའི་རྩ་བ་ཅན་དུ་
རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་དངོས་ཤུགས་ཅི་རིགས་ལ་བཞག་ཅིང་བསྟན་པའི་བྱིར། ལྷས་
ཀྱིས་སྤྲིག་པ་དག་པར་བཤད་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་ལས་ཆགས་སོགས་སྤྲིག་པའི་རྩ་བར་མ་བཤད་
པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་ལས་ཀྱང་དོན་གྱིས་ཆགས་སོགས་སྤྲིག་པའི་རྩ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་
ལས་མ་ཆགས་པ་དང་སྤང་བ་མེད་པ་དང་མ་སྦྲངས་པའི་གང་ཟག་རྣམས་ལ་ནི་རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་

ཀྱིས་སྤྲིག་པ་མེད་པར་ཁས་ལེན་ཅིང་སྤྲིག་པར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྟན་བཅོས་དེའི་རང་
ཆོག་གིས་རང་གི་དོན་ལ་རྗེ་ལྟར་¹གཞོད་ཅེ་ན། རང་གིས་ཁས་སྦངས་པའི་བསྟན་བཅོས་གཅིག་
གིས་ཆགས་སོགས་སྤྲིག་པའི་ཙུ་བར་རྣམ་པར་བཞག་པ་དེས་ནི་ཡང་ཁྱུས་ལ་སོགས་པས་སྤྲིག་པ་
དག་པར་བྱེད་པར་སྦྲ་བ་ལ་གཞོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱུས་ཀྱིས་སྤྲིག་པའི་རྒྱ་ལ་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར།

དོན་ནི། ཁྱུས་ཀྱིས་སྤྲིག་པ་ཟད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྲིག་པའི་རྒྱར་ཁས་སྦངས་པའི་
ཆགས་སོགས་ཉོན་མོངས་ལ་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར། དེའི་རྟགས་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཆད་མས་
བྱུང་སྟེ། ཁྱུས་བྱས་པས་འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་ཆུང་དུ་མི་འགྱུར་བར་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆད་
མས་བྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྲིག་པའི་གཉིན་པོར་འདོད་པ་དེས་སྤྲིག་པའི་རྒྱ་ལ་མི་གཞོད་པར་ཆད་
མས་བྱུང་པས་ཆགས་སོགས་སྤྲིག་པའི་ཙུ་བར་སྦྲ་བ་དང་ཁྱུས་ཀྱིས་སྤྲིག་པ་དག་པར་སྦྲ་བ་ཁས་
སྦངས་ནང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ། །སྤྲིག་པའི་རྒྱ་ལ་མི་གཞོད་ན་སྤྲིག་པ་ཟད་བྱེད་མ་ཡིན་པས་བྱུང་
པར་ཐལ། རྒྱ་མ་ཟད་ན་འབྲས་བུ་མི་ལྟོག་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བད་ཀན་དང་ཡོན་ཏན་མཆུངས་
པའི་ཁ་ཟས་མངར་བ་དང་། བསེལ་བ་དང་སྦྲུམ་པ་ཐོས་པ་དག་གིས་བད་ཀན་བསྐྱེད་ཅིང་བད་ཀན་
ལས་གྱུར་པའི་ནད་ཀྱི་རྒྱ་ལ་མི་གཞོད་པའི་ཕྱིར། ནད་དེ་ཞི་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ལུང་གང་ཡང་རུང་བ་གཞོད་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་དང་། དབྱེད་གསུམ་
ཀྱིས་དག་པའི་ལུང་གཞོད་བྱེད་དུ་གཟུང་བར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལུང་གིས་མཐོང་བའི་དོན་ཤིན་ཏུ་
སློག་གྱུར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་དག་ལ་ནི་ནང་འགལ་ཡོད་མེད་སེམས་པ་སྐྱབས་སུ་བབ་ཅིང་དེ་
ཡང་སྟོན་དུ་བསམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་པལ་ཆེར་ནང་འགལ་བ་བརྗོད་པར་མཐོང་བའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤར་བཤད་པ་ལྟར་ཤིན་ཏུ་སློག་གྱུར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་པལ་ཆེར་གཞོད་བྱེད་
མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཡང་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་ལྟར་སེམས་པར་བྱེད་ཅེ་ན། བསྟན་བཅོས་རྣམས་ལ་ནང་
འགལ་ཡོད་མེད་བསམས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བསྟན་བཅོས་གང་ཞིག་དབྱེད་པ་གསུམ་ཀྱིས་
དག་པ་དེ་ཤིན་ཏུ་སློག་གྱུར་བྱི་སྐྱབས་སུ་གཞོད་བྱེད་དུ་གཟུང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

1 ཞོལ། ཤོག ༥༢ ན ༣ རྗེ་ལྟར་བ་གཞོད་ཅེ་ན། རང་གི་ཁས་

དབྱུང་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ཚུལ་རྗེ་ལྟ་བུ་ཞེ་ན། འཕགས་པ་བརྒྱད་སྟོང་པ་ཆོས་ཅན། དབྱུང་པ་
གསུམ་གྱིས་དག་པ་ཡིན་ཏེ། མཐོང་བ་མངོན་སུམ་དང་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་སྟོན་
པའི་ཡུལ་ལ་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞུགས་པའི་ཚད་མས་མི་གཞོད་ཅིང་གྲུབ་པ་དང་མ་མཐོང་བའི་
ཡུལ་ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་སྟོན་པའི་སྐབས་དག་ལ་སྔ་ཕྱི་འགལ་བ་དང་དངོས་ཤུགས་འགལ་བའི་རང་
ཆོག་གིས་མི་གཞོད་པའི་ལུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ལ་མཐོང་བ་ཞེས་བརྗོད་པར་
རིགས་མོད་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་ལ་མཐོང་བ་ཞེས་རྗེ་ལྟར་བརྗོད་ཅེ་ན། མི་
བཞིན་དུ་རེས་འགའ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། མིག་དབང་བཞིན་དུ་དབང་པོའི་རྟེན་
མཐོང་བས་ཀྱང་མཐོང་བར་བརྗོད་དོ།

རང་གིས་མངོན་གྱུར་དུ་འདོད་པ་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པ་མངོན་གྱུར་དུ་བསྟན་པ་དང་གཞན་
དག་གིས་མངོན་གྱུར་དུ་འདོད་པ་སྟེ་དོན་གཞན་ལ་སོགས་པ་མངོན་གྱུར་ཡིན་པ་བཀག་པ་ལ་མངོན་
སུམ་གྱིས་གཞོད་པ་མེད་པ་དང་། རང་གིས་སྒྲིག་གྱུར་དུ་འདོད་པ་བདག་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྒྲིག་
གྱུར་དུ་བསྟན་པ་དང་། གཞན་དག་གིས་སྒྲིག་གྱུར་དུ་འདོད་པ་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་གཞལ་བྱ་སྒྲིག་
གྱུར་ཡིན་པ་བཀག་པ་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གིས་གཞོད་པ་མེད་པ་དང་། ཤིན་
ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་སྟོན་པའི་སྐབས་ལ་སྔ་ཕྱི་དང་དངོས་ཤུགས་འགལ་བ་མེད་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་
ལུང་དེ་གཞོད་བྱེད་དུ་གཟུང་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཤིན་ཏུ་སྒྲིག་གྱུར་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་སྟོན་
སོགས་དཀར་ཆོས་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བ་དང་། མི་འབྱུང་བ་ལུང་གི་རྒྱན་གཅིག་ལ་སྔ་ཕྱིར་དམ་
བཅས་པ་ཡིན་ན། དེ་གཉིས་འགལ་བར་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཞི་
ཆོས་ཅན་དཀར་ཆོས་ཀྱི་སྟངས་དུ་བདེ་བ་འབྱུང་བ་དང་མི་འབྱུང་བའི་ཡ་གྲུལ་གང་རུང་གཅིག་དངོས་
སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ཀྱང་གཞི་ཆོས་ཅན་ཁ་ཟས་ཐོས་པ་ལྟ་བུའི་སྟངས་དུ་བདེ་བ་བསྐྱེད་པར་
ཡོངས་སུ་བཅད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་བདེ་བ་མི་སྐྱེད་པ་རྣམས་བཅད་ལ་ཁེགས་ཤིང་། དེ་རྣམས་བཅད་ལ་
ཁེགས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཅིག་ཤོས་ཡོངས་གཙོད་ལ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་སྟོན་ས་
བསྟན་བཅོས་ལ་ཡང་སྒར་བཤད་པ་ལྟ་བུའི་སྔ་ཕྱི་འགལ་བ་ཡོད་ན་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་
རྟོགས་དགོས་པ་ལ་ལུང་རྣམས་དག་གི་སྟངས་དུ་དེ་འདྲའི་འགལ་བ་མེད་པར་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་

རྟོགས་ཀྱས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་རང་ཆོག་འགལ་བ་མེད་པ་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཆོས་ཅན་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱབས་སུ་ལུང་དང་འགལ་བ་དམ་བཅས་ཀྱང་ལུང་གིས་མི་གཞོད་པ་དང་། དེའི་དཔེའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཅན་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྐྱབས་སུ་ལུང་དང་འགལ་བ་དམ་བཅས་ན་སྟོན་ཅིར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཆོས་ཅན་ལུང་གིས་གྲུབ་པ་དེ་ལ་མི་བརྟེན་པའི་དངོས་པོ་སྐྱ་ལྟ་བུ་ལ་ནི་སྐྱ་རྟག་པ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅས་དང་ལྡན་པས་འགལ་བ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཆད་མས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་དམ་བཅས་པ་ལ་བརྟེན་ཀྱང་བསྟན་བཅས་དེས་ཅིག་ཤོས་ལ་གཞོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་པ་ན་ཚུན་དུ་གོགས་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དམ་བཅའ་དེ་གཉིས་ཀྱི་རྒྱབ་རྟེན་ཆད་མ་མེད་པར་གཞི་གཅིག་ལ་ཆོས་དངོས་འགལ་དམ་བཅས་པའི་སྟོབས་མཚུངས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན་རྟོག་པས་བདེན་ཞེན་གྱིས་ཁོ་བོའི་མ་མོ་གཤམ་མོ་ཞེས་སྐྱས་པའི་རང་གི་ཆོག་སྲ་ཕྱི་གོགས་བྱེད་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྒྱབ་རྟེན་ཆད་མ་མེད་པར་མཚུངས་པའི་ཆེ་རང་ཆོག་འགལ་བར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱབ་རྟེན་ཆད་མ་ཡོད་པས་ཆད་མ་མེད་པ་ལ་གཞོད་པ་དང་། དེས་ཁས་མི་ལེན་པ་ལ་གཞོད་པ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཅན་དངོས་སྟོབས་ཀྱིས་གྲུབ་པ་དེའི་ཆེ་ནི་སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཆད་མས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་དམ་བཅས་པ་ལ་སྐྱ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅས་ཀྱང་ཁས་སྐྱབས་པས་གཞོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་ཆེ་སྐྱ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅས་དང་ནི་འགལ་ཞིང་གཞོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་ཆེ་སྐྱ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅས་དེ་ཡང་གཉིས་ཀྱི་ཁས་ལེན་པའི་གང་ཟག་དེའི་རང་གི་ཆོག་དང་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་ནི་ཆད་མས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་ཆོས་ཅན་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཆོ། སྐྱ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅས་ཀྱང་ཁས་སྐྱབས་དེའི་རྗེས་སུ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་ཡང་དམ་བཅས་ན་འགལ་བ་གཉིས་སྲ་ཕྱིར་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་དེ་ཆོས་ཅན། རྟོག་པ་དེའི་རང་གི་ཆོག་དང་འགལ་བ་ཡིན་གྱི། བསྟན་བཅས་དང་འགལ་བ་ནི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་

དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་ཚད་མས་བྱུང་བ་དེའི་ཆེ་གཞི་གཅིག་ལ་འགལ་བ་སྤྱིར་དམ་བཅས་
པའི་ཆེ་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་གཉིས་ཡ་གྲུལ་གང་རུང་རེ་རེ་ལ་ཟེར་བ་མིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། ཚད་མས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་གཉིས་ཀ་དམ་བཅས་པ་གོགས་བྱེད་དུ་འགྱུར་
ན། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་སྤྲ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་མ་ཡིན་པར་གྲུབ་པ་ལ་སྤྲ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་
ཅན་དུ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཀྱིས་ཅི་ལྟར་གོགས་བྱེད་པར་འགྱུར་ན། དེས་དེ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྲ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། བྱས་པར་
ཐལ། ཆོས་དངོས་འགལ་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་དེ་དག་ལས་གང་ལ་རྒྱབ་རྟེན་ཆད་མ་ཡོད་
པ་དེ་ནི་གཞན་ཆད་མ་མེད་པ་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ཚད་མ་མེད་པས་ཆད་མ་ཅན་ལ་
གོགས་བྱེད་པ་ཡང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྤྲ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཚད་མས་གྲུབ་ནས་དམ་བཅས་པ་
དང་། སྤྲ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཅན་དུ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་གཉིས་དམ་བཅའ་བ་སྟོབས་མཚུངས་
པའམ་བསྟན་བཅོས་དེས་ཅིག་ཤོས་ལ་གཞོད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ཆོས་
དངོས་འགལ་དམ་བཅས་པ་གང་ཞིག་ཆད་མ་ཅན་གྱིས་ཆད་མ་མེད་པ་ལ་གཞོད་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྤངས། འདོད་ན། དམ་བཅའ་སྟོབས་མཚུངས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པའི་
རྟགས་ལས་སྤྲ་ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཅན་མ་ཡིན་པ་རྒྱབ་རྟེན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་ལྷན་པ་དངོས་
པོའི་གནས་ཆོད་ཀྱི་དོན་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་དེ་ལ་བསྟན་བཅོས་
དེས་རི་ལྟར་གཞོད་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་དེ་རྒྱབ་རྟེན་རིགས་པ་མེད་
པའི་དམ་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཕུང་གཞོད་བྱེད་ཡིན་པ་བཀག་པ་བྲན་
པར་བྱེད་པ་དང་། ཕུང་གཞོད་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཆེ་དེ་དང་འགལ་ན་སྟོན་དུ་འགྱུར་བཤོ། །དང་པོ་
ནི། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཕུང་གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་སྐབས་སུ་ཕུང་རྣམས་གཞོད་
བྱེད་ཆད་མ་ཡིན་པ་ཡང་བཀག་ཟེན་པའི་ཕྱིར། གང་དུ་ན་ལེ་ཕྱ་གཉིས་པར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཕུང་
གཞོད་བྱེད་དུ་ཁས་སྤངས་ནས་དཔྱོད་དགོས་པ་དག་ལ་ཕུང་དང་འགལ་བ་ཁས་སྤངས་ན་ཕུང་གིས་

གཞོན་པའི་སྒྲོན་འདྲིང་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་བསྐྱབས་པ་དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་རྗེས་དཔག་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་སྤྱོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞོན་བྱེད་མ་ཡིན་ཅིང་། གཞོན་པར་
བྱེད་པར་འོས་པ་གཞོན་བྱེད་དུ་ཁས་སྐྱབས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔྱོད་པ་གང་དུ་བསྐྱན་བཅོས་
ལ་གདོན་མི་བླ་བར་བརྟེན་དགོས་པ་དེ་ལ་དབྱེད་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་བསྐྱན་བཅོས་གཞོན་བྱེད་
དུ་འཇུག་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཁས་སྐྱབས་པའི་རྗེས་དཔག་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་
མ་ཡིན་ཀྱང་དེ་ལས་ལོགས་ཤིག་དུ་བྱས་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་བྱས་པ་ནི་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་
བསྐྱན་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་གྱི་བྱེད་པར་ནི་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་
པ་ནི་ཆོད་མར་ཁས་སྐྱབས་པ་དང་མ་སྐྱབས་པའི་དུས་ཀྱན་དུ་དེས་བྱབ་པའི་དོན་གཞོན་བྱེད་དང་
ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གིས་བྱབ་པའི་དོན་ནི་གཞོན་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་བསྐྱན་བཅོས་ཁས་སྐྱབས་
པའི་དུས་ལ་བསྟོས་པས་གཞོན་ཡུལ་གྱི་བྱེད་པར་དང་། ཡང་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་ནི་
ལུང་ཁས་སྐྱབས་པས་བསྐྱབས་པས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པ་དང་། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་
ནི་དེ་འབྲེལ་མི་སྟོས་པས་བྱེད་པར་དུ་བྱས་པ་ཡང་ཡུལ་གྱི་བྱེད་པར་ཡིན་ནོ།

ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱན་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པར་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་ཤེས་
པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱན་པ་ཡིན་ན། སེལ་བྱེད་ཅ་བའི་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་དེར་དངོས་པོ་སྟོབས་
ལྷགས་ཀྱི་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་གི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་
ཡང་བསྐྱན་དགོས་པ་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྐབས་དེར་ཡིད་ཆེས་རྗེས་
དཔག་རྗེས་དཔག་ལས་ལོགས་སུ་བྱས་པ་དེ་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱན་པ་དེ་ལྟ་མ་
ཡིན་པར་རྗེས་དཔག་གི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བསྐྱན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཏ་ཅང་ཐལ་
བའི་སྒྲོན་མེད་དེ། རྗེས་དཔག་གསུམ་པོ་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་རྗེས་དཔག་གི་ནང་དུ་འདུས་པའི་
ཕྱིར་ལོགས་སུ་བསྐྱན་མི་དགོས་སོ་ཞེ་ན། འཕ་སྟོས་པས་སྒྲོན་སྤྱོད་གི་ལན་སྟོན་པ་ནི་སྐབས་དེར་
ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། རྗེས་དཔག་ལས་ལོགས་ཤིག་དུ་བྱས་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་

1 ཞོལ། ཤོག ༥༥ ན ར བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་

བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱང་རྗེས་དཔག་གི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་ག་ཁས་སྒྲངས་སོ། །ཡིད་
ཆེས་ཀྱི་གོང་དུ་བསྟན་པ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་ཡིན་མོད་ཀྱི་དང་པོ་ནས་དངོས་སྟོབས་རྗེས་
དཔག་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བྱས་པ་དགོས་པ་ཡོད་པར་སྒྱུབ་པའི་ཆེག་དངོས་སུ་སྦྱར་བ་ནི་མ་
འབྲེལ་ལོ། །ལོགས་ཤིག་ཏུ་མ་བྱས་ན་ནི་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དང་གཞོན་ཚུལ་གཅིག་པར་
དོགས་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་རང་ཆེག་གོགས་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་ནི། གལ་ཏེ་ལོགས་སུ་བྱས་པ་རྒྱ་མཚན་ལ་
ངེས་པར་བསྟོས་ན་རིགས་སྒྲོར་རང་ཆེག་བསྟན་བཅོས་ལས་ལོགས་སུ་བྱས་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཅི་
ཡོད་ཅེ་ན། རིགས་སྒྲོར་རང་གི་ཆེག་བསྟན་བཅོས་ལས་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་
དེ། དེ་ལྟར་བྱས་པ་ཡང་རྒྱ་རྟེན་ཚད་མ་མེད་པའི་ཆེག་ཙམ་བརྗོད་པ་རང་གི་ལྟོག་སྟོགས་ལ་
གོགས་བྱེད་པ་ཡིན་ཀྱི་གཞོན་བྱེད་མ་ཡིན་པར་གཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མ་མེད་པའི་ཆེག་གཞོན་བྱེད་
མ་ཡིན་ན་ཚད་མ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ནི་བསྟན་བཅོས་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཡང་རང་འགལ་
དམ་བཅའི་དོན་ལ་གོགས་བྱེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གོགས་བྱེད་པ་གཞི་ལ་
བསྟོས་པའི་དཔེ་དང་། གོགས་བྱས་པའི་གཞི་མེད་ན་གོགས་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པ་དང་། དེས་ན་བསྟན་
བཅོས་གཞོན་བྱེད་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དམ་བཅའི་པན་ཚུན་གོགས་བྱེད་ཡིན་ན་གཞི་ཚད་མས་
བྱུང་པ་ལ་བསྟོས་དགོས་ཏེ། གོགས་བྱས་པའི་གཞི་ཚད་མས་བྱུང་པ་ཡོད་ན་དམ་བཅའ་པན་ཚུན་
གོགས་སུ་འགྱུར་བ་འཐད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་མེད་ན་དེ་ལྟར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྤྱོད་བས་
བྱུང་པའི་ཆོས་ཙན་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་བདེན་ཞེན་གྱིས་དམ་བཅས་པའི་གཞལ་བྱའི་དོན་ཙན་གྱི་ཚད་
མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ཆེག་ལ་དངོས་སུ་དམ་བཅས་པའི་ཚད་མ་གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་དུ་མེད་
པ་དང་། རྒྱགས་ལ་དམ་བཅས་པའི་ཚད་མ་གཞལ་བྱ་འཇལ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དག་པན་ཚུན་གོགས་
བྱེད་པ་དང་མཛོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་པའི་བྱད་མེད་གཅིག་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་ཁོ་བོའི་མ་མོ་གཤམ་མོ་
ཞེས་བྱ་སྟེད་པའི་བྱས་པ་ཡོད་པ་དང་ཅིག་ཤོས་ཀྱི་ཆོས་བྱ་སྟེད་པའི་བྱས་པ་མེད་པ་དག་པན་ཚུན་
གོགས་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །འདིར་ཡང་དམ་བཅའ་གཉིས་འགལ་བར་འཛོག་པ་འདྲའོ། །དཔེ་སྟེ་བྱ་

གཉིས་ལ་གཞི་ཚད་མས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་གཤམ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་ཚོས་ཅན་སྤྱོད་
བས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་ནི། བྱད་ཚོས་ལ་སྤྱོད་པ་གང་དུ་གཞི་ཚོས་ཅན་ཉིད་མ་གྲུབ་པ་དེར་གང་ལ་གང་
གིས་གཤམ་བྱ་སྟེ་གཤམ་བྱེད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེར་གཤམ་བྱེད་པའི་སྐབས་ཚོས་ཅན་ཉིད་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། གཞི་མེད་ན་གཤམ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་ཅིང་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་སྐབས་སུ་
གཤམ་བྱེད་ཡིན་ན་བསྟན་བཅོས་གཞོད་བྱེད་དུ་ཁས་སྒྲུང་དགོས་པ་དེས་ན་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་
དག་པའི་བསྟན་བཅོས་སྒྲུབ་བྱེད་ཚད་མར་རྣམ་པར་འཛོག་པ་རིགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚོས་
ཅན་སྤྱོད་སོགས་དཀར་པོའི་ཚོས་ཡོད་པར་རྣམ་པར་འཛོག་པ་རིགས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་དབྱེད་
པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་བསྟན་བཅོས་དེ་ནི་ཚོས་ཅན། ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་སྤྱོད་སྤྱོགས་དམ་
བཅས་པའི་དོན་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་རིགས་པ་དེས་ན་འེ་ཕྱིར། དེས་ན་
སྤྱོད་པ་བཏང་བ་ལས་ལོངས་སྤྱོད་མི་འབྱུང་ཚུལ་ཁྲིམས་བསྐྱངས་པ་ལས་མཐོ་རིས་མི་ཐོབ་པར་
ཁས་ལེན་པའམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་ནི་སྤར་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་རྣམས་ཀྱི་ལན་ལེགས་པར་ཐོབ་ཅིག །དེ་
དག་འབྱུང་བར་ཁས་ལེན་ན་ནི། བཤད་ཟིན་པའི་གཞུང་འདི་དག་རང་ལུགས་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་མ་སྒྲིག་གི། བྱེད་ལྟར་ན་སེལ་བྱེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྟོན་པའི་རྩ་ཆོག་གྱུར་སྟོབ་དཔོན་གྱི་རང་གཞུང་
མ་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ། དེའི་རང་འགྲེལ་རང་གཞུང་མིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱོགས་ཅམ་མཐོང་བ་ཁ་ཅིག་
ན་རེ། འདི་དག་རང་གཞུང་ཡིན་ཏེ། གཞན་གཞུང་སྤྱོགས་གཅིག་ཏུ་ཆོག་གི་ཆོགས་འདི་ཅམ་མི་
འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་མང་དུ་ཐོས་པ་དང་མི་ལྡན་པ་སྟེ། དབུ་མ་སྤྱང་བར་གཞན་གྱི་
ལུགས་སྤྱོགས་གཅིག་ཏུ་བམ་པོ་གཅིག་བཀོད་ནས་དེ་ལ་དགག་པ་མཛད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ལུང་དང་རང་ཆོག་གཞོད་གཤམ་མཚུངས་པར་བཞག་པའི་ཚུལ་ལ་གསུམ།
ལུང་དང་རང་ཆོག་གཞོད་གཤམ་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། སྤྱོགས་སྟོན་དུ་འཛོག་པ་མི་
འགལ་བ་དང་། བྱེད་པའི་དབྱེ་བ་མེད་ན་ཡུལ་གྱི་དབྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ་བ་སྟོང་བའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། དགག་པ་དངོས་དང་། དབྱེ་བ་སོ་སོར་བཞག་པའི་དགོངས་པ་བསྟན་པ་དང་། གཤམ་

བྱེད་དུ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བསྟན་བཅས་གཞི་དབྱེད་དུ་འཛོག་པའི་རྒྱ་
མཚན་ནི་བ་དང་། ཇིས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདིར་འཐད་ལྡན་དུ། དེ་ནི་བསྟན་བཅས་
རང་གི་ཆོག་དང་མཚུངས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་སྐབས་ཚུལ་པར་བྱེད་པ་ནི།¹ ཞེས་བཤད་པའི་དོན་དུ་
བྱས་ནས་འདི་མན་ཆད་རང་ལུགས་སྟོན་པ་ལ་འཆད་པ་ནི་མི་འཐད་པར་བཤད་ཟེན་ཏོ། །དེས་ན་
དེའི་དོན་ནི། གཞུང་དེ་ཡན་ཆད་ལ་བརྟེན་ནས། སྤྱོད་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཁྱིམ་ས་ཀྱིས་བདེ།² ཞེས་པ་
ལྟ་བུའི་ལུང་རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་སྦྱབ་བྱེད་དང་། ལྷོག་ཕྱོགས་ལ་གཞི་དབྱེད་དུ་འདོད་པའི་
ལུགས་རྟོགས་ཟེན་ནས་ད་དེ་ལ་དགག་པ་བྱེད་པའི་སྐབས་ཚུལ་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

ལུང་དེ་སྦྱབ་བྱེད་དུ་བཞོད་ནས་རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་བསྦྱབ་བྱེད་ན་ནི་དེ་འདྲའི་
རྟགས་ཡང་དག་མི་འཐད་པ་སྤར་བཤད་ཟེན་ལ་ལུང་དེ་རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་ལ་ཆད་མ་ཡིན་
པ་བསྦྱབ་བྱར་བྱས་ནས། དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་བསྟན་བཅས་ལྟ་བུ་སྦྱབ་བྱེད་དུ་འགོད་ན་
ནི། རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ལུང་དེ་རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་སྦྱབ་བྱེད་དང་ལྷོག་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་ལ་
གཞི་དབྱེད་མ་ཡིན་པར་བྱབ་ཟེན་ལ་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པའི་རིགས་པ་གཞན་ཡང་མེད་པས་དེ་ལྟ་
བུའི་བསྟན་བཅས་དེ་རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་སྦྱབ་བྱེད་དང་ལྷོག་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་ལ་གཞི་དབྱེད་
ཆད་མ་མ་ཡིན་ན་སྟེ་ཆད་མར་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཁས་སྐྱངས་ཅམ་གྱིས་ཆད་མར་འཛོག་དགོས་
པ་ཡིན་ནོ། །འཛོག་དགོས་པ་འོན་ནི་རི་ལྟར་ཆོས་ཅན་སྤྱོད་སོགས་དཀར་ཆོས་ཆད་མ་གང་
གིས་རྣམ་པར་འཛོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཞེས་འདྲི་ན་བྱེད་ལ་ལན་ཅི་ཡོད་ལུང་དེ་དབྱེད་པ་གསུམ་
གྱིས་དག་པའི་ལུང་ཡིན་ཅིང་ཆད་མར་ཁས་སྐྱངས་པའི་ཕྱིར་རང་གི་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་སྦྱབ་བྱེད་
དང་ལྷོག་ཕྱོགས་ཀྱི་དོན་ལ་གཞི་དབྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཚུལ་དེ་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་སྤར་
བངས་པའི་ལུང་དེ་ལྟ་བུ་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་དང་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་ལ་འབྲེལ་ཞིང་
མི་སྦྱ་བ་རང་ལུགས་ལ་ཡང་ཁས་ལེན་པས་དེ་དང་ཕྱོགས་སྤར་མའི་ལུགས་ལེགས་པར་བྱེད་པར་
བྱའོ། །འདི་དག་གི་དོན་མ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤར་གི་དོན་ལ་གཞི་དབྱེད་ཀྱི་

1 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༡༠༥ ཞོག་ ༡༡༣ ཟླ་ ༡༡

2 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༤༦ ཞོག་ ༣༣༩ ཟླ་ ༡༣

ལུང་མི་སྲིད་པར་ཁས་ལེན་པ་ནི་རང་གི་སྟོན་པ་དང་བསྟན་པ་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་པར་ཟད་དོ།

གཉིས་པ་ནི། ལུང་ཆད་མར་ཁས་སྒྲངས་པ་ཙམ་གྱིས་ཆད་མར་འཛོག་པར་བྱེད་པ་འོ་
ན་ནི་ཡོད་པར་ཁས་སྒྲངས་པ་ཙམ་ཉིད་གྱིས་ཆོས་ཅན་སྦྱོན་སོགས་དཀར་ཆོས་ཡིན་པ་རྣམ་པར་
འཛོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་དེ་ཉིད་རང་ཉིད་བརྗོད་བྱར་བྱེད་པའི་ལུང་གིས་སྦྱབ་
ཅིང་། སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་ཆད་མར་ཁས་སྒྲངས་པ་ཙམ་གྱིས་ཆད་མར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཁས་
སྒྲངས། འོ་ན་ཆོས་པས་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྦྱས་པའི་རང་ཆོག་དང་དེའི་དོན་ཡང་ཆད་མར་ཁས་
སྒྲངས་པ་ཙམ་གྱིས་ཆད་མར་འཛོག་རྒྱས་པར་ཐལ། སྦྱོན་སོགས་དཀར་ཆོས་དང་དེ་སྟོན་པའི་
ལུང་ཁས་སྒྲངས་པ་ཙམ་གྱིས་ཆད་མར་བཞག་པ་གང་ཞེས་ཁས་སྒྲངས་པ་ཙམ་གྱི་རྒྱ་མཆན་འདི་
ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། སྦྱོན་སོགས་དཀར་ཆོས་སྦྱད་པ་ལས་བདེ་བ་མི་འབྱུང་ཞེས་
དམ་བཅས་པའི་བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་རང་གི་ཆོག་དང་འགལ་བ་ལས་ཐ་མི་དད་པར་རང་
གི་ཆོག་དང་འགལ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་སྦྱོན་སོགས་དཀར་ཆོས་ལུང་རྣམ་དག་གི་ཉགས་
ལ་བཞེན་ནས་མ་གྲུབ་ཅིང་ཆོས་གཞན་རང་ཆོག་དེ་ཡང་ཆད་མར་ཁས་སྒྲངས་པ་ཙམ་དེ་ཉིད་གྱིས་
ཆད་མར་འཛོག་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྡུ་བྱེད་པར་ཐལ་བ་ཁས་སྒྲངས་སོ། །དེས་ན་སྡུར་བྲངས་པའི་ལུང་
ལྟ་བུ་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱི་ཚུགས་ལ་གོགས་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། གཞོད་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། གཞོད་བྱེད་དུ་འདོད་པ་ལ་རྒྱ་མཆན་ཁས་སྒྲངས་པ་ཙམ་ལས་མེད་ཁས་སྒྲངས་པ་
ཙམ་ལ་རྗེས་སྐད་བཤད་པའི་ཉེས་པར་འགྱུར་བ་དེས་ནའི་ཕྱིར། ཡང་ཐལ་བ་སྡུར་མ་འདོད་པ་ལ་འདི་
ལྟར་བཤད་དེ། ཆོས་ཅན་སྦྱོན་སོགས་དཀར་ཆོས་ཀྱི་སྟེང་དུ་ཆོས་གཞན་བདེ་བ་མི་སྟེར་བ་ཡང་
ཁས་སྒྲངས་ཙམ་དེ་ཉིད་གྱིས་འཛོག་རྒྱས་པར་ཐལ། གཞི་ཆོས་ཅན་ཁས་སྒྲངས་ཙམ་གྱིས་འཛོག་
རྒྱས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་རང་གི་ཆོག་དང་འགལ་བ་ལས་ཐ་མི་དད་པར་
ཐལ། དཀར་ཆོས་ལས་བདེ་བ་མི་སྟེར་བ་ཆོག་ཙམ་གྱིས་འཛོག་རྒྱས་ཕྱིས་ཀྱང་རང་ཆོག་ཙམ་གྱིས་
དེ་སེལ་བར་ཡང་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་དོ། །ཉགས་སྡུ་བྱེད་གཉིས་ཀ་ཁས་སྒྲངས་སོ། །ཁྲིག་བྱེད་
པ་དག་གིས་རང་ཆོག་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་དང་། རང་ཆོག་དང་འགལ་བ་དང་བསྟན་བཅོས་དང་

1 ཞོལ། ཤོག ༥༩ ན ༥ དེ་ནས་སྡུར་བྲངས་

འགའ་བ་བྱུང་བར་མ་བྱེད་¹སྒྲུབ་བས་ལེགས་པར་བསམ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞོད་གོགས་ཀྱི་བྱུང་བར་མེད་པ་དང་དེ་གཉིས་ལ་བྱུང་བར་ཡོད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་བས་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་དམ་བཅས་པའི་རང་ཆོག་དང་། སྤྱིན་པས་ལོངས་སྤྱོད་ཁྲིམས་ཀྱིས་བདེ།² །ཞེས་པའི་ལུང་གཉིས་རང་འགའ་དམ་བཅའི་དོན་ལ་གོགས་བྱེད་ཡིན་ཀྱི་གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་པ་འོ་ན་ད་འདི་དག་ལ་དབྱེ་བ་ཅི་ཡོད་དེ་དབྱེ་བ་མེད་པར་ཐལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་རང་འགའ་དམ་བཅའི་དོན་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་མིན་གྱི་བྱུང་བར་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། དེ་ལ་གོགས་བྱེད་ཅམ་དུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཇི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གོགས་བྱེད་དུ་མཚུངས་པ་འོ་ན་ངེ་སྒྲུབ་བསྟན་བཅོས་ལས་རང་ཆོག་ལོགས་ཤིག་ཏུ་སོ་སོར་བརྗོད་ཅེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་གཉིས་གོགས་བྱེད་དུ་མཚུངས་ན་བྱུང་བར་རྩུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བསམ་བྱ་དག་གི་འགའ་ཚུལ་གྱི་དབྱེ་བས་མི་འདྲ་བ་དེ་སྒྲུབ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འདིར་འཐད་ལྡན་དུ། དག་ཐ་དད་པ་ལས་ནི་བསྟན་བཅོས་དང་འགའ་བ་ཡིན་ལ། དག་གཅིག་ལ་ནི་རང་གི་ཆོག་དང་འགའ་བ་ཡིན་ནོ།³ །ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་དག་སྤྱི་བྱེ་ཐ་དད་པའི་འགའ་བ་ཡིན་ན། བསྟན་བཅོས་དང་འགའ་བས་བྱུང་བར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དག་སྤྱི་བྱེ་འགའ་བའི་རང་ཆོག་འགའ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྟན་བཅོས་དང་འགའ་བ་ལ་ཁས་སྐྱེངས་སྤྱི་བྱེ་འགའ་བས་བྱུང་བར་སྟོན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་ཤུགས་འགའ་བ་ཡང་སྤྱི་བྱེ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་རང་ཆོག་དང་འགའ་བ་དང་ཁས་སྐྱེངས་དང་འགའ་བ་ཞེས་གཉིས་སྤྱི་བྱེ་བའི་བྱུང་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་སྤྱི་བྱེ་བའི་ཡ་གྲུལ་གྱི་ཁས་སྐྱེངས་འགའ་བ་ལ་ཆོས་ཅན། དངོས་སྟོབས་སམ་ལུང་གང་གིས་གྲུབ་ཀྱང་སྤྱི་བྱེ་འགའ་བས་བྱུང་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྟོན་པ་ཡིན་པར་ཁས་སྐྱེངས་འགའ་བ་ལ་ལུང་འགའ་གྱིས་བྱུང་བར་སྟོན་པ་ཡིན་ན་རྒྱས་བཤད་དུ་

1 རྒྱལ། ཤོག ༤༩ བ ༩ མ་བྱེད་པར་སྒྲུབ་བས་

2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༤༦ ཤོག ༣༩༩ ཟེང་། ༡༣

3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༡༠༧ ཤོག ༡༡༧ ཟེང་། ༤

རང་ཆོག་སྲ་བྱི་འགལ་བའི་དཔེ་མི་སྟོན་པར་དངོས་ཤུགས་འགལ་བའི་དཔེ་འབའ་ཞིག་སྟོན་པ་མི་
རིགས་པའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཁས་སྒྲངས་འགལ་བ་ཤེས་བྱེད་དང་བཅས་པ་དང་། རང་ཆོག་འགལ་
བ་དཔེ་དང་བཅས་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདེན་ཞེན་གྱིས་ཁོ་པོའི་མ་ཙོ་གཤམ་མོ་ཞེས་སྒྲིམ་པ་དང་།
སྦྱོན་སོགས་དཀར་ཆོས་ལས་བདེ་བ་མི་འབྱེན་ནོ་ཞེས་སྒྲིམ་པའི་ཆོག་ཆོས་ཅན། ཁས་སྒྲངས་པ་
དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དག་སྲ་མས་བཞག་པ་བྱི་མས་ཉམས་པར་བྱེད་པའི་དམ་བཅའ་འགལ་བ་
ཡིན་པའི་བྱིར། ཆད་མ་མདོར། སྒར་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་འགལ་བ་ཞེས་ཁས་སྒྲངས་འགལ་བའི་དཔེ་
སྟོན་པ་ན་སྒར་གྱི་སྒྲ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གཉིས་སུ་བྱེ་བའི་ཁས་སྒྲངས་འགལ་བ་ལ་སྲ་བྱི་
འགལ་བས་བྱུང་བས་སྒར་གྱི་སྒྲ་གསུངས་པ་དེ་ཉིད་གྱི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དག་སྲ་བྱི་འགལ་བའི་དབྱེ་བ་མེད་ཀྱང་གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཆད་མ་
དག་མེད་དོ་ཞེས་པའི་ཆོག་ཆོས་ཅན། རང་གི་ཆོག་དང་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། དག་དེ་ཉིད་གྱི་སྟེ་ཁྱེད་
གྱི་ཤུགས་ལ་འོངས་པའི་དམ་བཅའ་དེ་དངོས་སུ་དམ་བཅས་པའི་རང་གི་དོན་དང་འགལ་བ་དམ་
བཅས་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཆད་མ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་བཞིན་
ནོ། །དེ་ལྟར་བདེན་ཞེན་གྱིས་དམ་བཅས་པའི་དག་དེ་བརྗོད་པ་ན་ཤུགས་གྱིས་རང་གི་དོན་ལ་མི་
འབྲུལ་བར་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། ཆོག་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་དོན་དེ་དཔོག་པའི་སྒོ་དེ་འདྲ་བ་ཡང་སྒྲ་བ་
པོའི་ར་རྒྱལ་གྱིས་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མར་ཁས་སྒྲངས་པ་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། གོགས་བྱེད་དུ་བཞག་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ལུང་ལུལ་ཀུན་ལ་གཞོད་
བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་ཆད་མར་འཛོག་པ་སྦྱད་པའི་གནས་སོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། རི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྒར་བྲངས་པའི་ལུང་དེ་ལྟ་བུ་རང་གི་བརྗོད་བྱའི་དོན་སྒྲུབ་
བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མ་ཡིན་ན་གཞི་དཀར་ཆོས་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། བདེ་བ་བསྐྱེད་པ་དང་མི་
སྐྱེད་པ་གཉིས་དམ་བཅས་པ་གོགས་བྱེད་པར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བརྗོད་བྱའི་དོན་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པས་གོགས་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་དང་།
ཆད་མས་གྲུབ་ན་ལྟོག་ཕྱོགས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆད་མས་མ་གྲུབ་བཞིན་དུ་

སྦྱོན་སོགས་དཀར་ཚོས་སྤྲོད་པ་བཅས་པ་དང་། དེ་ལས་བདེ་བ་མི་འབྱུང་བར་དམ་བཅས་པ་ཚོས་
 ཅན། བན་ཚུན་གོགས་བྱེད་ཡིན་ཏེ། གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ཚོས་དངོས་འགལ་དམ་བཅས་པའི་དམ་
 བཅས་སྟོབས་མཚུངས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེར་ཐལ། གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ཚོས་དངོས་འགལ་དམ་
 བཅས་པའི་དམ་བཅས་ཐ་དད་གང་ཞིག །གཉིས་ཀ་རྒྱབ་རྟེན་ཆད་མ་མེད་པར་མཚུངས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་
 བྱིར། ཉགས་ཀྱང་ཁས་སྤངས་ཏེ་དེ་མ་གྲུབ་ན་ཁས་སྤངས་ཅམ་གྱིས་འཛོག་པ་འགལ་ལོ།།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་གཉིས་གང་རུང་གཅིག་ཆད་མས་གྲུབ་ན་གོགས་བྱེད་དུ་མི་
 འབྱུར་ཏེ། གལ་ཏེ་དེ་ལ་སྦྱོན་སོགས་དཀར་ཚོས་སྤྲོད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་བ་དང་མི་འབྱུང་བ་
 གཉིས་གཞོན་བྱེད་དང་གཞོན་བྱར་གྲུབ་པ་ཁོ་ནར་འབྱུར་གྱི། བན་ཚུན་གོགས་བྱེད་པར་ནི་མི་
 འབྱུར་བར་ཐལ། ཅིག་མོས་དང་དངོས་འགལ་སྦྱོན་སོགས་དཀར་ཚོས་སྤྲོད་པ་ལས་བདེ་བ་འབྱུང་
 བ་གཅིག་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །བྱུང་བར་ཐལ། ཆད་མས་གྲུབ་པའི་དོན་གྱིས་དེ་
 དང་དངོས་འགལ་ཆད་མ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ལ་གཞོན་པའི་བྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱལ་བ་དེས་གཞུང་བྱའི་གནས་
 གསུམ་ག་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཆད་མར་ཁས་སྤངས་པའི་བྱིར། གཞུང་བྱའི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་
 ལ་བསྟན་བཅོས་ཆད་མ་ཡིན་པས་གཞུང་བྱའི་གནས་གསུམ་གའི་ཕྱོག་ཕྱོགས་དམ་བཅས་པ་ལ་
 ལུང་གིས་གཞོན་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ནའོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། ཆད་མར་ཁས་སྤངས་པར་བྱེད་པར་མེད་
 ཀྱང་རི་ལྟར་གཅིག་བསྟན་བཅོས་ནི་གཞུང་བྱའི་གནས་ཀྱན་ལ་ཆད་མ་དང་། ཕྱོག་ཕྱོགས་ལ་གཞོན་
 པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ་གཞན་རང་ཆོག་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ་ཡིན་པར་ཐལ། བསྟན་བཅོས་ཁས་སྤངས་
 པ་ཅམ་གྱིས་ཡུལ་ཀྱན་ལ་ཆད་མར་འབྱུར་བ་གང་ཞིག་རང་ཆོག་ཀྱང་ཆད་མར་ཁས་སྤངས་པའི་
 བྱིར། བསྟན་བཅོས་ཡུལ་ཀྱན་ལ་ཆད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དམ་བཅས་འདི་ནི་ཀྱི་ན་སྟེ་རྒྱུན་པ་ཡིན་
 པར་ཐལ། ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱས་སྟོང་པའི་ཆོག་ཡིན་པ་དེས་ནའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། བསྟན་བཅོས་དེ་ཡུལ་ཀྱན་གྱི་ཕྱོག་ཕྱོགས་ལ་གཞོན་བྱེད་དུ་ཁས་མ་སྤངས་
 ཀྱང་རི་ལྟར་ཉིད་གྱིས་གཞོན་བྱེད་ཡིན་ནམ། འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་གཞོན་བྱེད་དུ་བཞག །དང་པོ་མི་
 འཐད་པ་ནི་བསྟན་བཅོས་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། བསྟན་བཅོས་འདིའི་ཆད་མ་ཉིད་ཆད་མའི་མཚན་

ཉིད་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པ་ཡིན་པ་སྟེ། ལྷར་སྤང་དུ་ཐལ། སྐྱེས་བུའི་འདོད་པས་ཆད་མར་བྱས་པ་
ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྟོགས་སྟོན་དུ་བཞག་པ་མི་འགལ་བ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་
ནི། གལ་ཏེ་རང་གི་ཆོག་དང་བསྟན་བཅས་འགལ་བ་དག་ལ་རང་གི་བརྟོག་བྱའི་དོན་ལ་གོགས་བྱེད་
པའི་སྟོན་ཡོད་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་ཡང་དེ་ལས་རང་གི་བརྟོག་བྱའི་དོན་ལ་ཐེ་ཆོས་དུ་འགྱུར་བ་ཁོ་ནར་
ཟད་ལ་དེ་ལྟ་ཡིན་ན་གཉིས་པོ་ཇི་ལྷར་སྟོགས་ཀྱི་སྟོན་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་བརྟོག་བྱའི་
དོན་ལ་ཐེ་ཆོས་སྐྱེད་པ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར། འབྲུག་པར་ཐལ། རང་གི་བརྟོག་བྱའི་དོན་ལ་ཐེ་ཆོས་སྐྱེད་
པ་དེ་ནི་སྟོགས་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་སྟོགས་ཡང་དག་ལ་ཡང་མཆོངས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བརྟོག་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོས་བསྐྱེད་པའི་ཆ་ནས་སྟོགས་སྟོན་དུ་བཞག་པ་མ་
ཡིན་པ་དང་། དོན་སྟོན་ཞུགས་པའི་སྟོན་སྟོན་ཅན་དུ་བསྟན་པ་དང་། སྐྱེས་སྟོན་ཞུགས་ན་ཡང་
1 དག་སྟོན་ཅན་དུ་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཞལ་བྱའི་དོན་ཅན་གྱི་ཆད་མ་དག་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱེས་
པ་དང་། དཀར་པོའི་ཆོས་ལས་བདེ་བ་སྟེར་བ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེས་སྐྱེས་པ་དེའི་ཆོག་ལས་བརྟོག་བྱའི་
དོན་ལ་ངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་ཏེ། ངས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་དམ་བཅའི་ཆོག་སྟོན་ཆགས་
པར་བཞག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འོ་ན་ཇི་ལྷར་ཞེ་ན། དོན་གང་ཞིག་དམ་བཅའི་ཆོག་གི་ཆ་ཇི་ཙམ་གྱིས་
བསྟན་པའི་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་དེ་སྐྱུབ་མི་རུས་ཤིང་མི་སྐྱུབ་པའི་རྒྱ་མཆན་གྱིས་ཆོག་དེ་སྟོན་ཅན་དུ་
བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། དམ་བཅའི་ཆོག་གཉིས་པོ་དེ་སྟོགས་ཆོག་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོག་
དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་དེ་ཉགས་ཀྱིས་སྐྱབ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། འབྲུག་པར་ཐལ། དམ་བཅས་པའི་ཆོག་ཡང་
དག་གིས་ནི་སྐྱེ་བ་པོ་རང་གི་བསམ་པའི་དོན་ཆད་མས་ཡུལ་དུ་སྤིང་པར་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་
ཅིང་བསྟན་པར་རུས་པས་འབྲུག་པའི་ཕྱིར། ཉགས་སྤྲ་མ་དེར་ཐལ། དམ་བཅའི་ཆོག་གཉིས་པོ་དེ་ནི་
གཞི་གཅིག་གི་སྟེང་དུ་ཆོས་དངོས་འགལ་སྟེད་པའི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲུག་པར་ཐལ། སྐྱེ་ཉག་
པར་དམ་བཅས་པ་ལ་ཇི་ལྷར་ཆད་མས་གཞི་དོན་ན་དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཏུ་མི་སྤིང་པ་བཞིན་དུ་གཞི་

1 ཞེས། ཤོག 100 བ 6 ཡང་དག་སྟོན་ཅན་

གཅིག་ལ་འགལ་བ་ཉི་ལྔ་སྤྲུལ་ན་ཡང་དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཏུ་སྤིང་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྤེལ་སྤྱོད་ཞུགས་ཀྱང་དོན་ལ་སྤྱོད་མ་ཞུགས་ན་དམ་བཅའི་ཆོག་སྤྱོད་མེད་
 དུ་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། གཞན་གྱི་རྒྱུ་སྤྲུལ་པར་ནི་དོན་གྱི་སྤྱོད་ཞུགས་པ་ཅམ་གྱིས་ནི་སྤྱོད་
 དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོག་གི་སྤྱོད་ཡོན་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་སྟེ། དེའི་ཆ་ནས་སྤྱོད་ཡོན་ཏུ་འགྱུར་བ་
 རིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་སྤྱོད་མ་ཞུགས་ཀྱང་བརྗོད་ཚུལ་ལྟ་བུ་ཆད་ཅན་གྱི་དོན་
 རི་ལྟ་བུ་བཞུགས་མ་ཡིན་པ་བརྗོད་པས་སྤྱོད་པ་པོ་ལ་གཞན་གྱི་སྤྱོད་འབྱེད་ཀྱི་སྤྱོད་ཀྱང་འགྱུར་བའི་
 ཕྱིར་རོ། །ཆོག་གི་སྤྱོད་ཡོན་གཙོ་བོར་བྱེད་པ་གཞན་དོན་ལེའུའི་སྤྱོད་པས་ཀྱང་ལ་ཟེར་བ་མ་ཡིན་གྱི།
 གཞན་དོན་རྒྱུ་སྤྲུལ་པ་ཡིན་ཏེ། དོན་སྤྱོད་མ་ཞུགས་ཀྱང་དག་ལྟ་བུ་ཆད་ཅན་དུ་བརྗོད་པ་ལས་
 སྤྱོད་དག་འགོད་པའི་ཆོལ་བ་པམ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོག་སྤྱོད་དང་དོན་སྤྱོད་གཉིས་ཀྱི་
 བར་ནས་ཆོག་སྤྱོད་གཙོ་བོ་ཡིན་པར་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་གྱི། སྤྱོད་དག་འགོད་པའི་ཆོ་སྤྱོད་ཞུགས་
 བ་དོན་སྤྱོད་ལ་རྟོག་པའི་སྤྱོད་པོ་ལ་གཙོ་བོའམ་རྒྱུ་སྤྱོད་ཞུགས་པར་བསྟན་པ་ཉིད་ཀྱིས་
 སྤྱོད་ཕྱང་བར་འགྱུར་བའི་དོན་ཡིན་ནོ། །གང་དག་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་འབྱེད་བརྗོད་པའི་ཆོ་ཆོག་སྤྱོད་
 ཡིན་གྱི་སྤྱོད་ནལ་མ་མེན་ནོ་ཞེས་སྤྱོད་པ་ནི་དབྱེད་པ་མ་དག་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་གསལ་ཏེ། རིགས་
 པའི་དབང་ཕྱུག་གིས། དམ་བཅའ་ཡང་དག་ཀྱང་དོན་སྤྱོད་དང་སྤྱོད་ཀྱང་དང་བལ་བ་གཅིག་
 དགོས་པར་གསུངས་ལ། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཚད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རང་གི་ཆོག་དང་འགལ་
 བ་དང་ཁས་སྤྲོད་པ་དང་འགལ་བ་དག་ལ་གོགས་བྱེད་ཅམ་དུ་མཚུངས་པས་གཞོད་བྱེད་ཡིན་
 མིན་གྱི་བྱེ་བྲག་ཅི་ཡང་མེད་ན་འོ་ན་རང་ཆོག་དང་འགལ་བ་དང་སྤྱོད་ཁས་སྤྲོད་པ་དང་འགལ་
 བའི་གོགས་བྱས་སའི་ཡུལ་ལ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་མས་གྲུབ་པ་དང་ལུང་གིས་གྲུབ་པའི་བྱེ་བྲག་
 ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཚད་པ་དེའི་དོན་ནི་དེ་གཉིས་ལ་གོགས་
 བྱེད་ཡིན་མིན་གྱི་བྱེད་པའི་བྱེད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། གོགས་བྱས་སའི་ཡུལ་གྱི་བྱེད་པར་ཡང་
 མེད་པར་ཐལ། ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གོགས་བྱས་སའི་ཡུལ་གྱི་བྱེད་པར་འདོད་པའི་མདོའི་འགྲེལ་བྱེད་

སྲ་མའི་ལུགས་བརྗོད་པ་དང་། རང་གི་ལུགས་རྣམ་པར་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་ཅན་འགྲུབ་
པ་གཞུང་ལུགས་འགའ་ཞིག་ཁས་སྦངས་པ་ལ་མ་བརྟེན་པར་བྱེད་པར་གྱི་ཆོས་གང་ལ་དཔྱེད་པ་མི་
འཇུག་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། གཤམ་བྱེད་པ་གདོན་མི་ཟ་བར་ལུང་ཁས་སྦངས་པ་ལ་བརྟེན་པར་བྱ་བ་
ཡིན་ཏེ། ལུང་ཁས་སྦངས་པ་མེད་ན་དཔྱེད་པ་མི་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཁོན་དེས་ན་རང་
ཆོག་དང་འགལ་བ་དང་ལུང་དང་འགལ་བའི་གཤམ་བྱས་སའི་གཞི་བྱེད་པར་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
ལུང་དང་འགལ་བ་འདྲིའི་གཤམ་བྱེད་པའི་ཡུལ་ནི་ཆོས་ཅན་ལུང་གིས་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་ལ་རང་གི་
ཆོག་དང་འགལ་བ་ནི་ཆོས་ཅན་ཆད་མས་གྲུབ་པ་དང་ལུང་གིས་གྲུབ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་གཤམ་བྱེད་
དུ་བརྗོད་པ་རིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ནི་སྲ་རབས་པའི་ལུགས་བརྗོད་པ་ཡིན་གྱི། རང་གི་ལུགས་
དང་འགལ་བས་དགག་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། ཁས་སྦངས་པ་དང་འགལ་བ་འདི་ལ་ཡང་གཤམ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་གཞན་
ལུང་གིས་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ལ་གདོན་མི་ཟ་བར་བརྟེན་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་
དངོས་སྟོབས་གྱི་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་གཤམ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
ཁོ་ལ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཁོ་བོའི་མ་མོ་གཤམ་མོ་ཞེས་དམ་བཅས་པའི་དོན་དེ་གཞན་གྱི་ཁ་ནས་བྱུང་
བའི་ལུང་ཁས་སྦངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྲ་འཐད་ལྡན་དུ་རྣམ་པར་བཞག་ནས་ཕྱིས་ཡང་རང་
ཆོག་གིས་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བསྟན་བཅོས་དང་འགལ་བ་ཆོས་ཅན། ལུང་གིས་
གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ལ་བསྟོས་ནས་གཤམ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོང་བས་གྲུབ་པའི་གཞི་ལ་ཡང་
གཤམ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དོན་བསྟུས་ན་དེ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་དེའི་དག་དོན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་
ནོ། །སྲ་གྱི་ཚད་པ་དེའི་ལན་རང་གི་ལུགས་ནི་ཁས་སྦངས་དང་འགལ་བ་དང་རང་ཆོག་དང་
འགལ་བ་གཤམ་བྱས་སའི་གཞི་ཆོས་ཅན། ལུང་གིས་གྲུབ་པ་ལ་བསྟོས་མི་སྟོས་གྱི་བྱེད་པར་མེད་
ཀྱང་གཤམ་བྱས་སའི་ཡུལ་གྱི་བྱེད་པར་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྲ་མ་དག་སྲ་མས་བཞག་པ་ཕྱི་མས་
ཉམས་པར་བྱེད་པའི་གཞི་ལ་གཤམ་བྱེད་དུ་འགྱུར་ལ་ཕྱི་མ་དག་གཅིག་དངོས་ལུགས་འགལ་བའི་
གཞི་ལ་གཤམ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ལན་འདི་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་པས་གོ་བར་དགོངས་ནས་
དངོས་སུ་མ་གསུངས་ལ། འཐད་ལྡན་དུ། ལན་དེ་ལྟར་མཛད་དོ། །ཕྱོགས་ཡང་དག་ལ་ཡིད་ཆེས་

པས་མ་བསལ་བའི་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟེན་རྟོ།།

གཉིས་པ་གྲགས་པས་མ་བསལ་བའི་ཚུལ་ལ་གཉིས། སྤྱི་ལོ་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་
ནོ། །དང་པོ་ལ་གཞན་གྱི་ལྷགས་དགག་པ་དང་། རང་གི་ལྷགས་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། ཚུད་
པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་དག་གྲགས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་ཀྱང་མེད་པར་འདོད་པ་
དེ་དག་ནི་རིགས་པ་དུ་མ་དང་འགལ་རྟེ། རི་བོང་ཅན་རྩ་བ་ཞེས་པའི་སྤྱི་ལོ་བཞུགས་པར་བས་
མ་གྲུབ། སྤྱི་མ་ལྟར་ན་དོན་གང་ལ་ཡང་དངོས་མིང་དང་བཏགས་མིང་གང་ཡང་གདགས་སྤྱི་
རུང་བས་མིང་གང་ལས་ཀྱང་དོན་གོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་རྒྱན་ཆད་པར་འགྱུར་
རོ། །དང་པོ་ལྟར་ན་བཞུགས་པར་དེ་ཉིད་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་བྱེད་དམ་མི་བྱེད། སྤྱི་མ་ལྟར་ན་དངོས་
པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་ཆད་མའི་གཞལ་བྱར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཚད་མས་བྱུང་ལུང་དང་འདོད་པ་ཅམ་
གྱི་རྗེས་སྤྱི་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། རི་བོང་ཅན་དེ་རྩ་བ་ཞེས་པའི་སྤྱི་ལོ་བཞུགས་པར་ཅམ་
དང་རྩ་བ་ཞེས་པའི་སྤྱི་དོན་དེའི་རྗེས་བྱེད་ཡིན་པའི་ཆ་གཉིས་དོན་དང་སྤྱི་གཉིས་ཀྱི་སྤྱན་མོང་མ་
ཡིན་པའི་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་བྱུང་པའི་སྟོད་ལྷགས་སྤྱི་ལྟར་བས་སྤྱི་ལོ་བཞུགས་པར་དོན་དམ་
པར་གྲུབ་པ་དང་སྤྱི་ལོ་དོན་པོའི་དབང་གིས་འཇུག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ།།

བཞུགས་པར་འདོད་པ་ཅམ་གྱི་རྗེས་སྤྱི་མི་བྱེད་ན་འདོད་པ་ཅམ་གྱི་རྗེས་སྤྱི་མི་བྱེད་པའི་བཞུགས་
རུང་དེ་ཉིད་སྤྱི་ལོ་བས་མི་བྱུང་པའི་ཕྱིར་རྟགས་ལ་བརྟེན་དགོས་ལ་རྟགས་གཞན་གཉིས་ལ་བརྟེན་
ནས་མི་བྱུང་པའི་ཕྱིར། གྲགས་པའི་གཏན་ཆེགས་པའི་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །གྲགས་
པ་དངོས་སྟོབས་སྤྱི་ལོ་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཡང་གཞན་པ་དེ་དག་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དངོས་པོའི་སྟོབས་ལ་
གནས་པའི་གཞལ་བྱ་མེད་ན་རྟོག་པས་བཏགས་པས་གཞལ་བྱས་དཔུལ་བ་སྤྱི་ཡང་མེད་པས་པོ་
ཞེས་གསུང་བ་ཡང་དཔུང་པར་བྱ་བ་ཁོ་ན་ཡིན་རྟེ། གཞུང་ལྷགས་འདིར་མདོ་སྤེ་པ་དང་སེམས་
ཅམ་པའི་ལྷགས་རྣམ་པར་འཛོག་པའི་ཆེ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་གྱི་དོན་བྱེད་ཅུས་པ་བཞག་
ཏུ་མི་རུང་མོད། རྟོག་པས་བཏགས་པ་ཅམ་ལ་ཚད་མས་བྱུང་པའི་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་འཛོག་
མི་ཤེས་ན་ལྷགས་དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་དང་ཀྱན་རྩེ་ཏུ་བྱུང་པའི་རྣམ་གཞག་རི་
བོང་གི་རྣམ་གཉེར་མ་བཞེན་ཏུ་འགྱུར་རོ། །དཔེར་ན་འབྲས་བུ་སྤྱི་ལོ་དང་རྟོག་པས་བཏགས་པ་

ཅམ་གྱི་གཞི་མཐུན་རང་ལུགས་ལ་ཆད་མས་ལེགས་པར་འཛོག་མི་ཤེས་ན། མགོན་པོ་སྐྱ་སྐྱབ་གྱི་
 དགོངས་པ་ལེགས་པར་མི་རྟོགས་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་གྲུབ་མཐའ་གོང་འོག་གི་ལུགས་མི་འདྲ་
 བ་བརྒྱའི་འདབ་མ་ལྟར་མ་འདྲེས་པར་བྱེད་པར་བྱའོ། །གྲགས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་ཀྱང་
 རང་དོན་གྱི་ལེའུའི་སྐྱབས་སུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱ་ཞིང་། འདྲིར་ནི་གྲགས་པའི་
 རྟགས་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་དོན་བསལ་བྱ་ལེལ་བྱེད་དུ་རྒྱས་པར་ཤེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་
 གྲགས་པ་ལ་བརྟེན་གྲགས་པ་དང་ཐ་སྙད་ཀྱི་གྲགས་པ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་མཆོན་
 བྱ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཐམས་ཅད་གྲགས་རྟགས་སུ་འདོད་པ་ནི་འཐད་པར་མི་སེམས་ཏེ། དངོས་པོ་
 ལྟོབས་ལུགས་ཀྱི་རྟགས་ལ་གསུམ་དུ་བྱེ་བའི་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་དཔེར་རང་བཞིན་མ་
 དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་དངོས་སྟོན་པའི་བྱིར་རོ། །ཤིང་ཤ་བ་ཤིང་མ་ཡིན་པར་དམ་བཅས་
 པའི་དོན་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་པར་གསུངས་པ་ཡང་ཤིང་གི་སྐྱས་བརྗོད་མི་རུང་ལ་གཞོད་པའི་
 དོན་ཡིན་གྱི་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཤིང་ཤ་བ་ཤིང་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་མི་སྲིད་
 པར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གྲགས་པ་ནི་འཛིག་རྟེན་གྱི་ཚུལ་ལུགས་ལ་གྲུབ་པའི་བརྗོད་པའི་ཐ་སྙད་དོན་
 མཐུན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ནང་གི་བརྗོད་པ་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་གཉིང་ཚུགས་པ་རྣམས་དང་།
 རྒྱ་བ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་སོ། །ལྗོག་སྟེགས་ལ་གཞོད་བྱེད་ནི་བརྗོད་རུང་ཉིད་
 ཡིན་ལ་དེ་གྲགས་པས་གྲུབ་པས་དེས་གཞོད་པ་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་པར་བཏགས་པའོ། །རྒྱ་བ་
 ཞེས་པའི་སྐྱ་རི་བོང་ཅན་གྱི་རྗོད་བྱེད་ཡིན་པའི་ཆ་དེ་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་བཞག་པ་ཡིན་གྱི་སྐྱ་དེའི་
 རང་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱིས་གྲུབ་པའི་སྟོད་ལུགས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་རྒྱ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ཐོས་
 པའི་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཀྱང་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་ཤིང་ཡིད་གཏད་ན་ངེས་རུང་གི་དོན་ཡིན་པས་ཉན་ཤེས་
 དེས་ངངས་པའི་བཅད་ཤེས་ལ་རི་བོང་ཅན་གྱི་དོན་སྟེ་འཆར་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །དོན་དེ་དག་
 མ་རྟོགས་པར་རྣམ་འབྲེལ་དུ། ཆེག་སོགས་ཀྱང་བཏགས་དངོས་མེད་ལ། །ཞེས་པས་ཆེག་ཡིན་ན།
 དངོས་མེད་ཡིན་པས་ཁྲབ་པ་བསྟན་འདུག་སྟམ་ནས་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་རྟོག་པར་བྱེད་དོ། །རྒྱ་མཆན་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༥༡ ཞོག ༤༡ ཟླང་། ༡

དེ་ཉིད་ཀྱིས་རི་བོར་ཅན་སྐྱ་དེས་བརྗོད་དུ་རུང་བ་ཡང་འདོད་པ་ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་
བྱུང་གྲགས་པའི་སྤྱི་ལེགས་པར་འཆར་བ་ན་དེས་པར་སྤྱི་སྤྱི་ཤར་ནས་རྟོག་ཡུལ་གྱི་དོན་གང་
ཡང་རུང་བའི་ཡུལ་ཅན་དུ་རུང་བའི་སྤྱི་དེས་པར་འཆར་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་སྐབས་པ་ལ་རྟོག་
པའི་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་བྱུང་བ་ཡིན་པས་རྟོ་ལྗོངས་ཞབས་ཞུམ་པ་ལ་དངོས་མིང་གཞན་ཡང་
མེད་ཅིང་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་དངོས་མིང་ཡང་མ་བཏགས་པའི་ཆེ་བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱས་བརྗོད་རུང་
དུ་འགྲུབ་པ་ལ་རྟོག་པའི་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ཅམ་གྱི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་ཆོག་པས་བདེའི་གྲགས་རྟགས་
དང་དུས་ཕྱིས་དངོས་མིང་བཏགས་ནས་བྱམ་པའི་ཐ་སྙད་བྱ་རུང་སྐབས་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་དེས་པ་ཅན་
རྟགས་སུ་དགོད་དགོས་པས་ཐ་སྙད་ཀྱི་གྲགས་རྟགས་སོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་རིགས་པར་མི་སེམས་
སོ། །གྲགས་པའི་གཏན་ཆེགས་བསྐྱབས་པའི་དགོས་པ་ནི་གཞན་སྡེ་དག་སྐྱ་དངོས་པོའི་དབང་
གིས་འཇུག་པར་འདོད་པ་དང་། རང་སྡེ་ཁ་ཅིག་སྤྱི་དངོས་ཀྱི་བརྗོད་བྱ་མིང་རང་མཚན་དུ་འདོད་
པ་བཀག་ནས་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་རུང་ཞིང་རྟོག་པའི་སྤྱང་བ་དེས་མེད་དུ་ཤེས་
པའི་ཆེད་དུ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། འདོད་རྒྱལ་པའི་སྐྱ་དང་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྐྱ་ཞེས་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་མ་ཡིན་
ནམ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དེ་རྟོ་ལྗོངས་ཞབས་ཞུམ་པ་ལ་རྟོས་ཏེ། རྒྱ་མཚན་ཅན་
གྱི་སྐྱ་དང་དོན་གཞན་ལ་འདོད་རྒྱལ་པའི་སྐྱར་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་སེམས་ཞེས་པའི་མིང་དེ་
རི་དྲགས་ཀྱི་རྒྱལ་པོ་ལ་དངོས་མིང་དང་དོན་གཞན་ལ་བཏགས་མིང་དུ་འཇུག་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། ཚད་མ་མདོའི་ལུང་གི་སྒྲིལ་རྣམས་རྒྱས་པར་བཤད་
པ་དང་། དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྐྱ་བྱུང་གྲགས་པ་གཞོད་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་དང་། དེ་དོན་
ཐམས་ཅད་ལ་དགག་མི་རྒྱས་པར་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དམ་བཅའ་དང་། དེའི་སྐབས་བྱེད་
དགོད་པ་དང་། སྐྱ་བྱུང་གྲགས་པ་ལ་གྲགས་པའི་སྐྱས་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱ་ལས་
བྱུང་བའི་གྲགས་པ་རི་བོར་ཅན་སྐྱ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་རུང་ཡང་ཆོས་ཅན། རང་དང་འགལ་བའི་དོན་གྱི་
དམ་བཅའ་བ་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱིས་ལེགས་
པར་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་པ་ཞེས་སོགས་འདོད་པའི་སྤྱི་བརྗོད་པར་བྱ་བར་རུང་བཞིན་

ནི་ཆོས་ཅན། བརྗོད་བྱའི་དོན་རྣམས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་ཡོད་དེ། བརྗོད་བྱའི་དོན་རྣམས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་
ཡོད་པ་དགག་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།¹ དེར་ཐལ། སྐྱེས་བྱའི་འདོད་པ་ཙམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་
སྟོན་པ་དོན་ཀུན་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རི་བོང་ཅན་ཆེ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་རུང་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་སྐྱ་བྱང་
གཤམ་པའི་ལྷོག་ཕྱོགས་ལ་གཞོད་པ་ལ་གཤམ་པས་གཞོད་ཅེས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་
སྐྱ་བྱང་གཤམ་པའི་ལྷོག་ཕྱོགས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡིན་པ་ལ་ཁྱོད་ལ་གཤམ་པའི་སྐྱས་བཏགས་ནས་
བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཁྱོད་ལ་གཤམ་པའི་སྐྱས་བརྗོད་པ་ལ་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་གཤམ་པ་མཚན་
ཉིད་པ་སྐྱའི་ཐ་སྙད་ལས་སྐྱེས་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པའི་ཡུལ་གྱི་ཆོས་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་
ཕྱིར། རྣམ་འབྲེལ་དུ། མངོན་སུམ་སོགས་ཀྱི་གཞལ་བྱ་ཡང་། །འཇལ་བྱེད་སྐྱ་སྐྱོ་བཏགས་ནས་
བརྗོད།² ཅེས་གསུངས་པ་རྣམས་ཀྱི་དོན་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་རོ་བོ་གཞལ་བྱ་ཡུལ་ཅན་གྱི་མིང་གི་
བཏགས་ནས་དེས་གཞོད་པ་ལ་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་གིས་གཞོད་ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར།
འདིར་ཡང་བརྗོད་རུང་གིས་གཞོད་པའི་གཤམ་པས་གཞོད་ཅེས་བཏགས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་
ནོ། །ཁ་ཅིག་ཡུལ་ཅན་མངོན་སུམ་སོགས་ལ་གཞོད་བྱེད་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པའོ་ཞེས་འཆད་
པ་ནི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་འཆད་པའོ།

གསུམ་པ་ནི། ཅི་ལྟར་སྐྱས་བརྗོད་རུང་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་ཡོད་པ་དགག་མི་རུས་ཤིང་།
བ་ལང་ཞེས་པ་དང་ཆེ་བ་ཞེས་པའི་སྐྱ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། རོ་བོ་ཉིད་ཀྱིས་སྤར་བརྟེན་བྱས་པ་དང་
མ་བྱས་པའི་དོན་ཐམས་ཅད་རྗོད་པར་བྱེད་པའི་སྤར་འགྲུར་དུ་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་
འབྲུག་པའི་སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རི་བོང་ཅན་ཆེ་བ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་སྤར་བརྟེན་བྱང་བའམ་བྱས་པ་
ཞེས་བརྗོད་པ་ལྟ་བུ་བརྟེན་བྱང་བར་འགྲུར་བའི་སྐྱའི་རུང་བ་ཉིད་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་འགོག་པ་ལ་
རྟོག་ཡུལ་གྱི་དོན་ཙམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་དེས་གཞོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཁྱོད་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་རྟགས་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༠༧ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༡༠༣ བ ༣ མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ།

2 བསྟན་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེག ༤༡ ཤོག ༥༩༧ ཟེང་། ༩

3 ཞོལ། ཤོག ༡༠༥ ན ༧ བརྗོད་རུང་ཐམས་ཅད་

ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལུང་གི་འབྲེལ་དགོད་པ་དང་། ལུང་བར་པ་དང་། ལུང་གི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་བ་ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐྱེ་ཐམས་ཅད་ཆོས་ཅན། རྟོག་ཡུལ་དང་དེ་ལ་རྫོང་བྱེད་དུ་དངོས་སུ་གསུམ་པ་མེད་ཀྱང་ཁྱོད་ཀྱིས་དེ་བརྫོང་རུང་དུ་བྱུང་བར་སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོས་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དངོས་སུ་ན་དོན་དེ་ལ་བརྫོང་རུང་དུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་པས་དེ་ལྟར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་འབྲེལ་བར་ཐལ། རྟོག་ཡུལ་གྱི་དོན་དེ་ཁྱོད་ཀྱིས་བརྫོང་དུ་རུང་བའི་སྟོབས་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ལ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཀུན་ལས་བརྩམ་སུ་གང་ལ་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་ལ། རྒྱ་ལས་བྱུང་བའི་གསུམ་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་ཀྱིས་ན་བསལ་བ་དེ་ཡང་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོ། །ལུང་ལྔ་ཕྱི་འདི་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལ་སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་ལུང་དང་པོས་རྒྱ་བྱུང་གསུམ་པ་ལ་འགྲན་རྒྱའི་ཆད་མ་མེད་པར་དངོས་སུ་བསྟན་པས་ཤུགས་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་བསྟན་ལ། ལུང་གཉིས་པས་རྒྱ་བྱུང་གསུམ་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་པར་བསྟན་པར་བཞེད་ལ། སློབ་དཔོན་ལྟ་དབང་གྲོ། ལུང་ལྔ་མ་དང་པོས་རྒྱ་བྱུང་གསུམ་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་མེད་པ་དང་། ལུང་གཉིས་པས་སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་པར་བསྟན་པར་བཞེད་ལ། སློབ་དཔོན་རྒྱན་མཁན་པོས། ལུང་ལྔ་མས་གཞོད་བྱེད་མེད་པ་གཙོ་བོ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་པ་པལ་བའི་²ཚུལ་དུ་བསྟན་ལ། གཉིས་པས་དེ་ལས་བསྐྱོག་སྟེ་བསྟན་པར་བཞེད་དོ། །སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་པར་བསྟན་ན་གཞོད་བྱེད་མེད་པ་དེས་བྱུང་པས་ལོགས་སུ་བསྟན་པ་དགོས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན། སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་ཀྱང་ཕྱོག་ཕྱོགས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་འགལ་རྒྱའི་ཆད་མ་ཡང་ཡོད་དམ་སྟེ་དུ་དོགས་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ། གཞོད་བྱེད་མེད་པ་ལོགས་སུ་བསྟན་ལ། གཞོད་བྱེད་མེད་ཀྱང་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱང་མེད་དམ་སྟེ་པའི་དོགས་པ་བཅད་པའི་ཆེད་དུ་སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་པ་ལོགས་སུ་སློབ་སོ། །དེས་ན་ལུང་དང་པོ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་སུ་རྒྱ་བྱུང་གསུམ་པ་ལ་འགྲན་རྒྱའི་ཆད་

1 བསྟན་འགྲུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེ། ༡༠༡ ཞོག ༡༠༥༥ ཟླང་། ༡༩

2 ཞོལ། ཞོག ༡༠༥ བ ༤ གཅོད་། ཞོག ༡༠༥ བ ༣ པལ་པའི་ཚུལ་དུ་

མ་མེད་པར་བསྟན་པའི་སློན་ནས་ཤུགས་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལུང་གཉིས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་དང་བཅས་ཏེ་སྐྱ་བུར་གྲགས་པའི་ཕྱོག་ཕྱོགས་ཆད་མའི་བསལ་བར་བསྟན་པའི་སློན་ནས་སྐྱ་བུར་གྲགས་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མདོ་མཛད་པ་རི་བོང་ཅན་རྒྱ་བར་སྐྱབ་པའི་དོན་གྲགས་རུང་ལ་བཞེད་ཀྱི་གྲགས་ཟེན་ལ་མི་བཞེད་པ་དང་། ལུང་དང་པོས་སྐྱ་བུར་གྲགས་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་མེད་པར་བསྟན་པ་དང་། ལུང་དང་པོས་སྐྱ་བུར་གྲགས་པ་ལ་དངོས་སུ་འགྲན་རྒྱའི་ཆད་མ་མེད་པར་བསྟན་པའི་སློན་ནས་ཤུགས་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རི་བོང་ཅན་རྒྱ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་རུང་གིས་གཞོད་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ནི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མི་འདུག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་ཡུལ་གྱི་དོན་གང་ལ་ཡང་རྒྱ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་རུང་མ་ཡིན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། མདོ་མཛད་པ་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་སྐྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་བརྗོད་རུང་གིས་ཁྲབ་པར་བཞེད་ཀྱི། གྲགས་ཟེན་དུ་མི་བཞེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཡང་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སྣ་མ་བད་སྟོད་པས་སྐྱ་བུར་གྲགས་པ་ལ་གཞོད་པའི་གཏན་ཆེགས་རི་བོང་ཅན་འདོད་ཀྱལ་བའི་རྒྱ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་དུ་མི་རུང་སྟེ། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་བཞོད་པ་ནི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མི་འདུག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་བཤད་ནས་རྟགས་དང་རྟགས་སྐྱབ་སྣ་མ་ལྟར་རོ། །

གཞུང་འདི་བཞོད་པའི་དགོས་པ་ནི་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གི་དོན་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་པར་གསུངས་པ་ནི། གྲགས་རུང་ངམ་བརྗོད་རུང་ལ་དགོངས་པ་ཡིན་གྱི་གྲགས་ཟེན་ལ་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་བད་སྟོད་པས་སྐྱ་བུར་གྲགས་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་བཞོད་པའི་གཏན་ཆེགས་འདི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མི་འདུག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་མི་འགྱུར་རིགས་པ་ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། རྒྱ་བར་གྲགས་མ་ཟེན་པའི་དོན་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །བརྗོད་རུང་གི་དོན་ལ་སྟོབ་དཔོན་བཞེད་པར་སྤང་བསྐྱབས་ཟེན་པའི་

ཆིག་དོན་དེ་ལྟར་བཤད་ཀྱི། བསྐྱབས་ཟེན་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཆེད་
 ཏུ་ཞེས་པར་བཤད་ནས་གྲགས་པས་གཞོད་པའི་དོན་གྲགས་རྩང་ལ་བཞེད་ཀྱི་གྲགས་ཟེན་ལ་མི་
 བཞེད་པ་བསྐྱབ་བྱར་བྱས་ནས་གཞུང་གི་དུམ་བུ་ཕྱི་མ་གཉིས་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་དགོད་དོ། །གཏན་
 ཆིགས་དེ་ནི་བདེ་སྤྱོད་པས་རི་བོང་ཅན་འདོད་རྒྱལ་བའི་སྐྱབ་བྱེད་རྩང་ལ་གཞོད་བྱེད་ཏུ་
 བཞོད་པ་ཡིན་ལ། རི་བོང་ཅན་ཆོས་ཅན། སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ནི་དངོས་དབང་
 གིས་སྐྱབ་བྱེད་སྐྱབ་བྱེད་རྩང་ཏུ་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆིགས་སུ་བཞོད་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱབ་དཔོན་གྱིས་
 ནི་བསྐྱབ་བྱེད་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་པའི་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྤང་གི་དཔེར་བཞོད་པ་ཡིན་ལ་དཔེ་
 དེ་གཉིས་ལ་ཚོད་པའི་ལན་ཡང་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གི་དཔེ་འཆད་པའི་
 སྐབས་སུ་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྤང་གི་དཔེ་སྐྱོས་པའི་དགོས་པ་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །གཞུང་
 འདིས་ཁྱུང་ཕྱང་དང་པོའི་དོན་དོན་གྱིས་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྐྱབ་པས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་ན་བསལ་བ་དེ་ཡང་
 རྒྱུགས་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐྱོས་པར་རིགས་ཀྱི་ཕྱང་དང་པོ་སྐྱོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། གང་
 ལ་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རྗེས་སུ་དབག་པ་མེད་ལ་ཞེས་དེ་སྐད་ཏུ་བཞོད་པས་ནི་ཆོས་ཅན།
 དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྐྱབ་བྱུང་གྲགས་པ་འདི་དགག་པར་མི་རུས་པ་ཉིད་ཏུ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
 འདི་ལ་འགོག་བྱེད་ཡོད་ན་རྗེས་དབག་གིས་འགོག་དགོས་པ་ལ་འདི་འགོག་བྱེད་ཀྱི་རྗེས་དབག་
 མེད་པར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། གཞུང་འདིས་ཕྱང་དང་པོའི་དོན་སྐྱབ་བྱུང་གྲགས་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་མེད་
 པ་མཛོད་བཤད་པ་ཡིན་ནོ། །དམ་སྐྱོས་པ་ནི་དགོས་པ་འོག་མ་སྤྱད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཕྱང་དང་པོ་དེ་སྐད་ཏུ་བཞོད་པས་ནི་ཆོས་ཅན་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྐྱབ་བྱུང་
 གྲགས་པ་ལ་ལྷོག་ཕྱགས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་སྐྱོ་པོའི་ཆེད་མ་མེད་པ་དངོས་སུ་བསྐྱབ་པའི་སྐྱོ་ནས་དངོས་
 པོ་སྐྱོ་བས་བྱུགས་རྗེས་དབག་གི་གཞལ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་བྱུགས་ལ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །གཞུང་འདིའི་དོན་ལ་སྐྱོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་རྣམ་འབྲེལ་དུ། རྗེས་སུ་དབག་པས་
 བསྐྱབས་རྣམས་ལ། །འགལ་བ་འཁྲུལ་བ་མེད་པ་ཅན། །མེད་པར་སྐྱོན་ཡིན་དེ་ལྟ་བུའི། །གྲགས་

པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་ཕྱིར་རོ།¹ ། ཞེས་པ་དང་ཐུན་མོང་བ་དོན་གཅིག་ཏུ་མཛད་ནས། དེའི་དོན་སྟོབ་
 དཔོན་ལྟ་དབང་སྟོས། སྐྱ་བྱུང་གྲགས་པ་ལ་འགྲན་རྒྱའི་ཆད་མ་མེད་པར་བསྟན་པས་གྲགས་པའི་
 རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་དོན་དུ་བཤད་པ་ལ་དགག་པ་མཛད་དེ། དེ་ལྟ་
 ཡིན་ན་གཞུང་འདིའི་རྒྱས་བཤད་ངེས་ན་ཆད་མས་ངེས་པར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་དང་
 ཤིན་ཏུ་འགལ་བས་མི་འཐད་ལ། དེ་བཞིན་དུ་ཆད་མ་མདོའི་འགྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་གིས་གཞན་དུ་
 འཆད་པ་སོགས་ཀྱང་མི་འཐད་པར་བསྟན་ནས། རང་གི་ལུགས་ནི་ལུང་དང་པོས་སྐྱ་བྱུང་གྲགས་
 པ་ལ་འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་གཏན་ཆེགས་མེད་པར་དངོས་སུ་བསྟན་ཅིང་། སྐྱ་བྱུང་གྲགས་པ་
 ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་ན་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་ཀྱིས་གཞོད་དགོས་པ་ལ་དེས་མི་
 གཞོད་པར་བསྟན་པས་ལྷགས་ལ་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་མཐའ་གཅིག་
 ཏུ་ངེས་པ་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷགས་བསྟན་ཡིན་པ་ལ་དགོངས་ནས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། ། ཞེས་
 སྟོས་པ་ཡིན་ནོ། ། ཞེས་གསུང་རོ། ། རྣམ་འགྲེལ་གྱི་གཞུང་དེའི་དོན་ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལུང་དང་པོའི་དོན་སྐྱ་བྱུང་གྲགས་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་མེད་པར་བཤད་
 པ་དང་། ལུང་གཉིས་པའི་དོན་སྐྱ་བྱུང་གྲགས་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་། ལུང་དང་
 པོའི་ལྷགས་བསྟན་གྱི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། ། དང་པོ་ལ་གཉིས། སྐྱ་བྱུང་གྲགས་པ་ལ་གཞོད་
 བྱེད་ཡོད་ན་རྗེས་དཔག་གིས་འགོག་དགོས་པ་དང་། དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གི་དཔེ་འཆད་པའི་
 སྐབས་སུ་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་གི་དཔེ་སྟོས་པའི་དགོས་པའོ། ། དང་པོ་ནི། རི་བོང་ཅན་རྩ་བའི་
 སྤྲས་བརྗོད་རུང་འགོག་བྱེད་ཡོད་ན་དེ་འགོག་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་ཡིན་པར་འགྱུར་ཏེ།
 མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་དེ་འགོག་ན་རྩ་བ་ཞེས་པའི་སྤྲས་བརྗོད་རུང་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་དགོས་
 པ་ལ་མངོན་སུམ་ལ་མི་སྤང་བས་དགག་དགོས་ལ་རི་བོང་ཅན་རྩ་བ་ཞེས་པའི་སྤྲས་བརྗོད་དུ་རུང་
 བ་ཉིད་ཡོད་ཀྱང་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་བར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། ། མངོན་སུམ་གྱིས་དེ་འགོག་ན་དོན་
 གཞན་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ལྷགས་ལ་དགག་པར་བྱར་མེད་པས་ཡོད་ན་སྤང་དུ་རུང་བ་ལ་མི་སྤང་
 བས་དགག་དགོས་ན་སྤང་རུང་དུ་མ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྣམ་པར་རྟོག་པའི་སྤང་བ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༩༦ ཞོག ༥༩༥ ཟླ་ ༣༡

ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ཡིན་གྱི། སྤྱོད་མཛོན་སུམ་གྱི་ཤུགས་རྟོགས་སུ་ཡང་མི་རུང་བར་སྟོན་
 པ་མི་འཐད་དོ། །རྗེས་དཔག་གིས་འགོག་གོ་ཞེ་ན། དེས་མི་འགོག་སྟེ། དེ་འགོག་པའི་ཕྱགས་ཆོས་
 ཅན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ནི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་
 བཤད་ཅིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། རི་བོང་ཅན་རྩ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་གཏན་ཆེགས་དེས་
 མི་གཞོད་ཀྱང་གཏན་ཆེགས་གཞན་གྱིས་གཞོད་དོ་ཞེ་ན། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གང་ལ་རྟོག་ཡུལ་ན་
 ཡོད་པ་ཉིད་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་གཏན་ཆེགས་དཔེར་སྟོས་པ་དེ་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། དགོས་
 པ་ཡོད་དེ། བསྐྱབ་བྱ་ལ་གྲགས་པས་གཞོད་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཐམས་ཅད་
 མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བྱ་བ་རྟོགས་པ་འདི་ནི་བྱིད་
 གྱིས་བསྟན་པའི་དཔེ་དེ་དཔེར་བརྗོད་པའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གི་དཔེ་
 འཆད་པའི་སྐབས་སུ་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་གི་དཔེ་སྟོས་པ་དགོས་པ་འདི་ཡིན་ཞེས་རྟོགས་
 པའི་དོན་དུ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། ཚད་མ་མཛོད་སྤྱ་ལས་བྱུང་བའི་གྲགས་པ་དང་འགལ་བའི་དོན་གྱིས་ན་
 བསལ་བ་དེ་ཡང་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་གསུངས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱས་བརྗོད་
 རུང་དུ་བྱུབ་པ་དག་ནི་རྟོག་ཡུལ་གྱི་དོན་གང་ལ་ཡང་མ་བྱུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་བསྟན་ནས་རྟོགས་
 པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྫོང་བྱེད་སྐྱའི་བརྗོད་རུང་དོན་གང་ལ་ཡང་མ་བྱུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་ནི་དོན་བརྗོད་པ་བརྟེན་པ་ཡིན་ལ་བརྟེན་པ་དེ་ཡང་འདོད་པ་ཅིམ་ལ་བརྟེན་
 པ་ཡིན་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་ལ་འགལ་བ་མི་འཇུག་པ་མེད་པ་
 ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་དོན་བཤད་པ་དང་། རི་བོང་ཅན་དངོས་དབང་གིས་རྩ་བའི་སྐྱས་བརྗོད་རུང་
 དུ་སྐྱབ་པའི་རྗེས་དཔག་མེད་པར་ཤུགས་ལ་བསྟན་པ་བཤད་པ་དང་། དེ་ལྟར་བཤད་པས་བྱུབ་པའི་
 དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཛོད་བསྟན་པ་དང་། རྩ་བ་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བཤོ། །དང་

1 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༤༦ ཞོག ༥༠ ཟེང་། །”

པོ་ནི། ལུང་དང་པོ་ཚེས་ཅན། ཁྱོད་ཀྱིས་དོན་གྱི་ཤུགས་ཀྱིས་གོ་བས་དངོས་སྟོབས་རྗེས་སུ་དཔག་
 པའི་ཡུལ་ལ་འགལ་བ་མི་འཁྱལ་བ་ཅན་མེད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱིས་དངོས་སྟོབས་རྗེས་
 དཔག་གི་གཞལ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཆད་མས་དེས་པར་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱིས་
 སྐྱེ་བུར་གཤམ་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་ན་དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གིས་གཞོད་པར་བསྟན་པའི་
 སྟོན་པ་གཞོད་བྱེད་སྟོབས་ལྡན་དུ་བརྟེན་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། སྤྲུལ་ལ་བྱལ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ལྷོག་
 ཕྱོགས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གོགས་ཡོད་པར་དོགས་པ་རྣམས་ནི་རྟགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པར་
 ཐེ་ཚོམ་བ་བས་གཞལ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་པ་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག་ན་རེ། ཚུལ་གསུམ་
 པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་འགྲན་རྒྱ་དང་བཅས་པ་དང་འགྲན་རྒྱ་མེད་པ་གཉིས་ལས་
 འགྲན་རྒྱ་མེད་པའི་གཞལ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་པ་ཡིན་ན་ཡང་ཅིག་ཤོས་ལ་དེས་པ་མེད་པས་
 རྗེས་དཔག་ཡིན་ན་འགལ་བ་ལ་མི་འཁྱལ་བ་མེད་པས་བྱལ་བར་ཅི་ལྟར་བརྟེན་ཅེ་ན། ཚུལ་གསུམ་
 པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་འགྲན་རྒྱ་ཡོད་མེད་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
 དེ་འདྲའི་རྗེས་དཔག་གཅིག་ལ་འགལ་བ་མི་འཁྱལ་བ་སྲིད་པ་ཡིན་ན་མཆོན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པའི་
 རྗེས་དཔག་གཞན་ལ་ཡང་ཀུན་མཁྱེན་མ་ཡིན་པའི་སྐྱེས་བྱ་ཙམ་གྱིས་འགལ་བ་མི་འཁྱལ་བ་དེ་
 མེད་པར་མ་དེས་པའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་གཞན་ལ་འགལ་བ་མི་འཁྱལ་བ་མ་མཐོང་བས་མེད་པར་
 འགྲུབ་པོ་ཞེ་ན། དེ་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། ཡུན་རིང་པོར་མ་མཐོང་བ་རྣམས་ལ་ཡང་དུས་ཀྱིས་མངོན་
 སུམ་ལ་སྤང་བ་སྐྱེ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མངོན་རྗེས་གཉིས་ཀ་གཞལ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་པར་བྱལ་བ་
 དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་དང་། འགྲན་རྒྱའི་གཏན་ཚིགས་གཅོད་བྱེད་ཚུལ་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་
 རྟགས་ཀྱིས་ཚུལ་ཡོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱ་མཐའ་
 གཅིག་ཏུ་དེས་པས་འགལ་བ་མི་འཁྱལ་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་འདིས་ནི་ཚེས་ཅན། མངོན་སུམ་དང་
 རྗེས་སུ་དཔག་པ་དག་གྱང་འགལ་བ་མི་འཁྱལ་བ་མེད་པར་བཞད་པ་ཡིན་ཏེ། གཉིས་ཀ་ཡང་གཞལ་
 བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་པའི་ཆད་མར་གཤམ་པ་དང་བྱེད་པར་མེད་པར་དོན་གྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །མངོན་སུམ་གྱིས་གཞལ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་ཀྱང་རྗེས་དཔག་ལ་དེ་ལྟར་མ་དེས་པོ་ཞེ་

ན། མངོན་སུམ་ཡང་འགལ་བ་མི་འབྱུང་བ་ཅན་དེ་ལྟར་འགྱུར་བར་ཐལ། མངོན་སུམ་དང་ཚད་མའི་
མཚན་ཉིད་ཞུགས་པར་བྱད་པར་མེད་པ་དང་ལྡན་པ་གཅིག་ལ་འགྲན་ཆེ་མཐོང་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཞུགས་པར་བྱད་པར་མེད་ཀྱང་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞལ་
བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་འཛོག་པའི་བྱད་པར་གཞན་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། རྗེས་སུ་དབག་པ་ཆོས་ཅན།
ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། གང་གི་བྱིར་ན་གཞལ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་འཛོག་པའི་
བྱད་པར་དེ་ལས་བྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། བྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མངོན་སུམ་གང་ཞིག་
གཞལ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་མཚན་ཉིད་དང་ལྡན་པའི་ཚད་མར་འཛོག་
པ་ལ་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ལས་ཐ་དད་པའི་བྱད་པར་གཞན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ལ་
གཉིས། བྱོགས་སྒྲ་མ་དང་། དེ་སྟན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བཛྲེད་པར་འདོད་པའི་གངས་གཅིག་པ་
ཅན་གཅིག་བྱ་གཉིས་སུ་མེད་པ་ཚུལ་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་ཡོད་པ་
ཉིད་ཀྱིས་རྟགས་ཡང་དག་ལ་འགལ་བ་མི་འབྱུང་བ་གཅོད་པའི་བྱིར། འགྲན་ཆེའི་གཏན་ཆོགས་མ་
བསྟན་པ་སྟེ། བསྟན་པར་མི་བྱས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དབག་ཚད་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྗེས་
དབག་ཅམ་ལ་འགྲན་ཆེ་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་ལ་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ་བའི་ཉེས་པ་མེད་དོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཚུལ་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡོད་པ་དགག་
པ་དང་། རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་དང་། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དབག་ལ་
འགྲན་ཆེའི་ཚད་མ་མི་སྲིད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བཛྲེད་པར་འདོད་པའི་གངས་གཅིག་པ་ཅན་གྱི་
དོན་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་དང་། མཚན་ཉིད་ལ་ཐེ་ཆོས་ཐ་བ་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འཐད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འགྲན་ཆེ་དོན་ལ་མེད་པ་དེའི་དོན་ཏུ་མི་འཐད་པ་དང་། འགྲན་ཆེ་མ་མཐོང་
བ་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བཛྲེད་པར་འདོད་པའི་གངས་གཅིག་པ་ཅན་གྱི་དོན་
དེ་འགྲན་ཆེའི་གཉེན་པོ་མེད་པ་ཡིན་ནམ། མ་མཐོང་བ་ཡིན། གཉིས་ཀ་ལྟར་ཡང་དེ་ཚད་མས་ངེས་
དགོས་སོ། །དང་པོ་ནི། ཁྱོད་ལྟར་ན་ངེས་མི་བྱས་ཏེ། རྗེས་དབག་ཚད་མའི་བྱད་པར་འདི་ལ་འགྲན་ཆེ་
མེད་དོ་ཞེས་འདི་འབྲ་བའི་ངེས་པ་སྲིད་པ་ཡོད་དམ་སྟེ། འགྲན་ཆེ་མི་སྲིད་པར་ངེས་པ་མེད་པར་ཐལ།
རྗེས་དབག་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ཞུགས་པ་གཅིག་ལ་འགྲན་ཆེ་མཐོང་བའི་བྱིར། རྟགས་བསལ་ཁས་

སྒྲུངས། ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། མཆན་ཉིད་ཁྱད་པར་མེད་པ་གཅིག་ལ་ཉེས་པ་མཐོང་བ་ནི་དེ་དང་
མཆན་ཉིད་ཁྱད་པར་མེད་པ་གཞན་ལ་སྒྲིན་ལྟོག་པར་དེས་པར་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་ལེའུ་
གཉིས་པར་བཤད་ཅིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བརྟག་པ་གཉིས་པ་ལྟར་འགྲན་སྒྲུབ་མ་མཐོང་བ་དེས་རྒྱས་ཀྱང་དེ་འགྲན་སྒྲུབ་
མེད་པའི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་མི་རིགས་པ་ནི། འགྲན་སྒྲུབ་མ་མཐོང་བས་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། སྒྲེས་
བུའི་སྒྲོའི་རྒྱས་པ་ཆེ་ཆུང་གི་སྒྲོ་བས་པའི་དབང་གིས་ཆད་མ་དག་གི་མཆན་ཉིད་བརྗོད་པ་ཡང་
རིགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། དེར་ཐལ། གསར་དུ་མི་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པ་དངོས་
པོ་ལ་གནས་པས་ཆད་མར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་སྒྲུབ་པའི་མཆན་ཉིད་ཞུགས་པ་དངོས་པོ་ལ་
གནས་པ་དེ་ཡང་དེ་ལྟར་དེས་པར་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་
པའི་རྗེས་དཔག་ལ་འགྲན་སྒྲུབ་ཆད་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་བསལ་ཁས་སྒྲུངས།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་མཆན་དེས་ན་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་གྲངས་གཅིག་པ་ཉིད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་
དང་ལྡན་པའི་རྟགས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྟགས་ཡང་དག་གི་ཐ་སྙད་དུ་བྱར་མི་རུང་སྟེ། རྟགས་ཡང་
དག་ཏུ་མཆན་པར་བྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་སོགས་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་ཚུལ་གསུམ་ཆད་པའི་རྟགས་
ཡང་དག་ལ་འགྲན་སྒྲུབ་རྒྱའི་རྟགས་མི་སྲིད་པར་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་ལ་
དེས་པའི་ཤེས་པ་རྒྱར་དུ་སྒྲོས་པའི་ཡང་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་རྟགས་
ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་ལ་གཏན་ཆེགས་དེ་ཉིད་དགོད་དོ། །སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་གིས། གཞུང་
འདི་རྟགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཚུལ་རྟག་ཏུ་འདོད་པ་དག་གི་ཚུལ་རྟག་པ་ཚུལ་ལྡེ་ཆད་མས་ཤེས་པ་
ཉིད་སྒྲིན་པ་ལ་འཆད་པ་ནི་འབྲེལ་བ་མེད་དེ། འདི་ནི་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་
ཆད་པ་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་ཐེ་ཆོམ་དང་བྲལ་བར་སྒྲིན་པ་ཡིན་ཏེ། གང་དུ་སྒྲོས་ན་གང་ཞིག་གཉིས་ཀ་
ལ་དེས་པ་བརྗོད་པ་ཞེས་དང་། མེད་ལ་མེད་པར་དེས་པ་ཞེས་པ་དེར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། འགྲན་སྒྲུབ་ཆད་མ་མེད་པར་དེས་པའི་རྒྱས་ན་ཁྱེད་ཀྱི་རྗེས་དཔག་ལ་ཡང་
མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆད་མ་ལ་འགལ་བ་མི་འབྱུང་བ་ཅན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ།

ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པར་རི་རྒྱུད་དུ་བཤད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་དབག་
 པ་ལ་ནི་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཞུགས་པ་ཅན་གྱི་འགན་རྒྱ་མི་སྤྲོད་
 པའི་ཕྱིར། ཚུལ་གསུམ་ཚང་བའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་ན་དེའི་ལྷོག་ཕྱོགས་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཚང་བ་
 མི་སྤྲོད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། བརྗོད་པར་འདོད་པའི་གངས་གཅིག་པ་ཅན་གྱི་བསལ་བྱ་འགལ་བ་མི་
 འབྲུལ་བའི་གཏན་ཆེགས་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བརྗོད་པར་འདོད་པ་
 གངས་གཅིག་པ་ཅན་ཉིད་ཀྱང་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་རྗེས་དབག་གི་ཡུལ་འདི་ལ་སྟོབ་དཔོན་མི་
 འདོད་ཅིང་འདོད་པ་མི་རིགས་པ་ཉིད་དེ་དེའི་གཞལ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་དེའི་ཕྱིར་དངོས་
 སྟོབས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་མི་སྤྲོད་ཀྱང་འགལ་བ་མི་འབྲུལ་བའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་དཔེ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 གཏན་ཆེགས་འདིའི་ཡུལ་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་སྐབས་སུ་སྤྲོད་པར་གཏན་ཆེགས་
 ལྟར་སྤང་གི་སྐབས་སུ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་རྗེས་དབག་དེ་ལ་གཞལ་བྱ་མཐའ་
 གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་བརྗོད་པ་རིགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྟར་བཤད་པ་དེ་ལྟར། དངོས་པོ་སྟོབས་
 ལྷགས་ཀྱི་རྗེས་དབག་ཚད་མ་དག་སྟོབས་དང་ལྷན་པའི་གཞོད་པར་བྱེད་པར་བརྗོད་པ་རིགས་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚད་མས་བྱུང་བ་ལ་དངོས་འགལ་སྐྱབ་བྱེད་མེད་ཅིང་བརྗོད་པར་
 འདོད་པ་གངས་གཅིག་པ་ཅན་རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དུ་མི་རུང་བ་དེའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་སྤྲོ་མ་འདོད་
 བ། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་རྗེས་དབག་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་གཉེན་པོ་ལྷོག་ཕྱོགས་སྐྱབ་བྱེད་ཚུལ་
 གསུམ་ཚང་བའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ལྷན་ཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་དང་བཅས་པ་སྤྲོད་པ་སེལ་བར་བྱེད་
 པ་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེའི་གཞལ་བྱ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པར་བྱེད་པ་རིགས་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར།
 དེས་ན་ལུང་དང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལྟར་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རྗེས་སུ་དབག་པའི་
 ཡུལ་ལ་འགལ་བ་མི་འབྲུལ་བ་ཅན་ནི་མེད་པར་རྟགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ལྷོག་ཕྱོགས་སྐྱབ་བྱེད་
 མེད་པར་རྟགས་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རི་པོང་ཅན་དངོས་དབང་གིས་རྒྱ་བའི་སྐྱུས་བརྗོད་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་

གཏན་ཆེགས་མེད་པར་བཤད་པའི་དགོས་པ་དང་། གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་གི་དཔེ་གཉིས་ལ། ཚྱོད་
 པ་སྤང་བ་དང་། དེས་བྱུང་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དགོས་པ་དམ་བཅའ་བ་དང་། དེ་སྐྱབ་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། ལུང་དང་པོའི་དོན་སྤང་བཤད་པ་ལས་ཡང་ན་དོན་གཞན་སྟོན་པ་ནི། ལུང་དང་པོ་
 ཆོས་ཅན། སྤོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རི་བོང་ཅན་དངོས་དབང་གིས་ཁྲ་བ་ཞེས་པའི་འཛིག་རྟེན་
 གི་སྤྲུམ་བཞིན་རུང་སྐྱབ་པ་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མེད་པར་བཞིན་པ་རྟོགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་བཞིན་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་དངོས་
 པོ་སྟོབས་ལུགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་ལུལ་ཐ་དད་པ་ཡིན་མོ་ཞེས་བཞིན་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་
 པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ལུལ་ལ་དངོས་པོའི་དབང་གིས་
 འཇུག་པ་མ་ཡིན་མོ་ཞེས་བསྟན་ནས་རྟོགས་པ་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ལུགས་
 པ་དངོས་ཀྱི་གཞལ་བྱར་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་གྲགས་པའི་
 རྗེས་དཔག་ལུལ་ཐ་དད་པ་ཅན་ཉིད་དུ་ལུང་དང་པོ་འདིས་བསྟན་པ་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ལུང་གཉིས་པས་ཀྱང་། རི་བོང་ཅན་ཆོས་ཅན། ཁྲ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་
 རྟགས་འདིའི་བསྐྱབ་བྱ་འགོག་པའི་དོན་འཆད་པ་ལ་སྦྱར་ན་རྗེས་སུ་ལུང་གཉིས་པས་རི་བོང་
 ཅན་དངོས་དབང་གིས་ཁྲ་བའི་སྤྲུམ་བཞིན་རུང་སྐྱབ་པའི་སྤྲུམ་བྱེད་མེད་དེ། དེ་ཡོད་ན་རྗེས་དཔག་
 གིས་སྐྱབ་དགོས་པ་ལ་དེས་མི་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སྟོན་པ་དེ་འགོག་པ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལས་
 འགྱུར་ཏེ། ཞེས་པ་དེ་སྐྱབ་པ་ནི་ཞེས་པར་བསྐྱར་ལ་བཤད་དོ། །རྟགས་དེས་མི་སྐྱབ་ཀྱང་གཞན་གྱིས་
 སྐྱབ་པོ་ཞེ་ན། གང་ལ་ཡོད་པ་ཉིད་ཅེས་སོགས་དང་དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡོད་པ་ནི་སྤྱི་ནི་བརྟེན་ལ་བརྟེན་པ་
 ཡིན་ལ་ཞེས་སོགས་ལུང་གཉིས་པ་ལ་སྦྱར་ནས་བཤད་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་སྤང་དངོས་དང་། བརྟེན་དབང་གིས་འཇུག་པ་ལ་དོན་གཅིག་ཁོ་
 ན་ལ་འཇུག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་མེད་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔེ་དང་པོ་ལ་ཚྱོད་
 པའི་ལན་དུ་སྦྱར་བ་དང་། དཔེ་གཉིས་པ་ལ་ཚྱོད་པའི་ལན་དུ་སྦྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་
 དང་། དེ་ལ་ཚྱོད་པ་སྤང་བ་དང་། ཁྲ་བར་གྲགས་ཟེན་དཔེར་དགོས་ན་ཡང་དཔེ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའོ། །
 དང་པོ་ནི། རི་བོང་ཅན་ཆོས་ཅན། ཁྲ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་འདི་མི་མཐུན་

སྤྲུགས་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་ཅིང་མཐུན་སྤྲུགས་ལ་མེད་པའི་འགལ་ཉམས་མ་ཡིན་ནམ། ཅིའི་ཕྱིར་ཉམས་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བཤད་ཅེ་ན། ཉམས་ལྷུལ་ན་ཡོད་པ་དེ་དེ་བོང་ཅན་འདོད་ཀྱིས་བའི་སྤྲུགས་
 བརྗོད་མི་རུང་དུ་སྤྲུབ་པའི་ཉམས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉམས་དེ་
 ལ་མཐུན་སྤྲུགས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་དཔེ་དོན་ལ་མེད་ཅིང་མི་མཐུན་སྤྲུགས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་
 རྗེས་སུ་དཔག་པའི་དཔེ་བརྗོད་པའི་སྒྲོ་རིང་མེད་པ་ལ་བསམས་ནས་ཉམས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་
 བཤད་པ་ཡིན་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། ཅིའི་ཕྱིར་བརྗོད་པའི་སྒྲོ་རིང་དཔེ་དེ་མེད་ཅེ་ན། དེའི་རིང་དེ་བོང་
 ཅན་འདོད་ཀྱིས་བའི་སྤྲུགས་བརྗོད་རུང་དུ་སྤྲུབ་པའི་མཐུན་དཔེ་མེད་པར་ཐལ། བརྗོད་པ་དེ་
 སྤྲུགས་མེད་ཅེ་ན། ཉམས་ལྷུལ་གྱི་ཉམས་ལྷུལ་ལ་མེད་པར་འདོད་ཀྱིས་བའི་དབང་གིས་སྤྲུགས་མི་འདོད་པ་
 གང་ཞིག་དེ་འདོད་ཀྱིས་བའི་སྤྲུགས་བརྗོད་རུང་དུ་མི་འདོད་ན། ཉམས་ལྷུལ་ལ་དབང་གིས་སྤྲུགས་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བཤད་པར་འགྱུར་ཏེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་འཇིག་རྟེན་ན་སྤྲུགས་པ་གཉིས་མེད་པས་དེ་བོང་ཅན་སྤྲུགས་བརྗོད་
 རུང་དུ་སྤྲུབ་པའི་ཉམས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཅི་ལྟར་ན་ཉམས་ལྷུལ་ལ་མཐུན་
 དག་ལ་ལོག་པར་ཞུགས་པའི་བརྗོད་པའི་སྒྲོ་རིང་ལ་བསྟོན་ནས་ཉམས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཡིན་
 བོ་ཞེས་བརྗོད་ཅེ་ན། དེ་བོང་ཅན་སྤྲུགས་བརྗོད་མི་རུང་དུ་དམ་བཅས་པའི་དམ་བཅའ་གཅིག་
 བོ་འདི་ཁོ་ན་ལ་ཉམས་ལྷུལ་པས་གཞོད་པའི་དབང་དུ་བྱས་ནས་ལུང་དང་པོ་སྤྲུགས་པར་ཐལ། འཇིག་རྟེན་
 ན་སྤྲུགས་པ་གཉིས་མེད་པའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་དེ་བོང་ཅན་སྤྲུགས་བརྗོད་རུང་དུ་སྤྲུབ་པའི་ཉམས་
 ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལུང་དང་པོས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཉམས་ལྷུལ་སྤྲུགས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་ལྟར་
 སྤྲུགས་གི་དཔེ་གཅིག་པོ་དེ་ཁོ་ན་ལ་ཉམས་ལྷུལ་པས་གཞོད་པ་ཉིད་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་གང་ལ་ཐུན་
 མོང་མ་ཡིན་པའི་ཞེས་སོགས་དེ་སྤྲུགས་བརྗོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་དེ་ལ་ཉམས་ལྷུལ་
 གཞོད་པ་བཞིན་དུ་དམ་བཅའ་སྤྲུགས་སྤྲུགས་གཞན་ལ་ཡང་ཉམས་ལྷུལ་པས་གཞོད་དོ་ཞེས་ཉམས་ལྷུལ་
 གཞོད་པའི་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་བརྟན་པའི་ཆེད་དུ་སྤྲུགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དམ་བཅའ་སྤྲུགས་སྤྲུགས་
 གཞན་ལ་ཡང་ཉམས་ལྷུལ་པས་གཞོད་པར་ཐལ། འདི་སྤྲུགས་ཤིང་ག་པ་ཤིང་ཞེས་པའི་སྤྲུགས་བརྗོད་རུང་
 མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དམ་བཅས་པ་ལ་ཡང་ཉམས་ལྷུལ་པས་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། རི་བོང་ཅན་ཆ་བའི་སྐྱུ་བཟོད་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེར། ཆ་བར་
གྲགས་ཟེན་དགོས་སོ་ཞེས་སྐྱ་བ་འདིར་ཡང་ཆོས་ཅན། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་དེ་མཐུན་དཔེ་མེད་
པའི་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། འདིག་རྟེན་ན་ག་བྱར་དང་དཔུལ་ལ་
སོགས་པ་ལ་སྟོས་སྟུང་དང་གསེར་འགྱུར་ཅིའི་བསྟན་བཅས་ལས་ཆ་བའི་བརྟེན་པར་མཐོང་བའི་
ཕྱིར། དཔེ་དང་པོ་ལ་བརྒྱལ་བའི་ལན་གྱིས་ཀྱང་གཞུང་གི་ཆོག་དོན་རྟོགས་པར་འགྱུར་མོད་ཀྱི།

གཉིས་པ་དཔེ་གཉིས་པ་ལ་ཅོད་པའི་ལན་དུ་སྐྱར་བ་ལ་ཡང་སྐྱ་མ་ལྟར་གསུམ་ལས་
དང་པོ་ནི། རི་བོང་ཅན་ཆོས་ཅན། ཆ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གྲུབ་པའི་བཟོད་བྱ་
བཞིན། །ཞེས་མཐུན་དཔེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཅི་ལྟར་རི་བོང་ཅན་ཆ་བར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཐུན་
མོང་མ་ཡིན་པར་བསྟན་ཅེ་ན། རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་དེ་རི་བོང་ཅན་དངོས་དབང་གིས་ཆ་བའི་སྐྱུ་
བཟོད་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། རྟགས་དེ་ལ་
རྗེས་སུ་དཔག་པའི་མཐུན་དཔེ་མེད་པ་ཡིན་པས་རྟགས་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་དེས་ནའི་
ཕྱིར། རི་བོང་ཅན་དངོས་དབང་གིས་ཆ་བའི་སྐྱུ་བཟོད་རུང་དུ་སྐྱབ་པའི་མཐུན་དཔེ་མེད་པར་ཐལ།
སངས་རྒྱས་པ་དེ་ཆ་བར་ཆེས་ཤིན་ཏུ་གྲགས་པའི་རི་བོང་ཅན་ཡང་དངོས་དབང་གིས་ཆ་བའི་སྐྱུ་
བཟོད་རུང་དུ་བར་མི་འདོད་པ་གང་ཞིག །དེ་མི་འདོད་ན། དངོས་དབང་གིས་ཆ་བའི་སྐྱུ་བཟོད་
རུང་དུ་གྲགས་པ་གཞན་གང་ཞིག་འདོད་པར་འགྱུར་ཏེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་
པ་དང་། གསུམ་པ་ནི་སྐྱ་མ་ལྟར་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོད་བྱེད་ཀྱི་སྐྱ་དོན་
གཅིག་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འགའ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། བརྟེན་ལས་འཇུག་ཅིང་
བརྟེན་འདོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དེ་ལ་ཆ་བའི་སྐྱ་དེ་དངོས་པོའི་དབང་གིས་
འཇུག་རུང་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དོན་འགའ་ཞིག་ཁོ་ན་ཉིད་དུ་འཇུག་རུང་དུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།
བྲུབ་པར་ཐལ། ག་བྱར་སོགས་ལ་ཆ་བའི་སྐྱ་གྲགས་པས་གྲུབ་པར་ཁས་ལེན་ནི་རི་བོང་ཅན་ལ་ཡང་
གྲགས་པའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་མི་ལྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། ག་བྱར་སོགས་ལ་དཀར་བ་དང་བསིལ་བ་དང་ཡིད་ཆེམ་པ་ལ་སོགས་

པའི་ཆ་བའི་སྤྱ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་དེ་དག་ཡོད་པས་གྲགས་དབང་གིས་ཆ་བའི་སྤྱ་ས་བཟོད་རུང་
 ཏུ་སྤྱབ་པའི་མཐུན་དཔེར་མི་རུང་ངོ་ཞེ་ན། འོན་ཏེ་བོང་ཅན་ལ་རྒྱ་མཚན་དེ་དག་ཡོད་དམ་མེད།
 དང་པོ་ལྟར་ན། རི་བོང་ཅན་ལ་ཡང་ཆ་བའི་སྤྱ་དེ་རྒྱ་མཚན་གྱི་དབང་གིས་འཇུག་པ་བསྒྲིག་ཏུ་མེད་
 པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། རི་བོང་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་ཆ་བའི་སྤྱ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་དཀར་བ་དང་
 བསེལ་བ་དང་ཡིད་ཚིམ་པ་དེ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། རི་བོང་ཅན་ཆ་བའི་སྤྱ་འཇུག་པ་བསྒྲིག་ཀྱང་གྲགས་པས་གཞོད་པའི་
 རྒྱུན་འགའ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། ཆ་བའི་སྤྱ་དེ་རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྤྱ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་རི་བོང་ཅན་གྱི་
 དངོས་པོ་ལ་ཆ་བའི་སྤྱ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་དཀར་པོ་སོགས་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། སྤྱ་མ་འདོད་ན།
 རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྤྱ་ཆ་བར་གྲགས་ཐེན་སྤྱབ་ན་ཡང་མཐུན་དཔེ་མེད་པའི་རྒྱུན་མེད་པར་མི་འགྱུར་
 ལ། སྤྱ་མ་འདོད་ན། སྤྱ་བྱང་གྲགས་པ་བཀག་པ་ལ་རྒྱུན་མེད་པར་ཐལ་བའོ།

གསུམ་པ་དེས་བྱུང་བའི་དོན་ནི། དངོས་པོ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་མ་ཡིན་པའི་བད་
 དང་ལྟན་པའི་རྫོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྱ་ལས་བྱུང་བའི་ཚོས་རྣམས་ཀྱི་བཟོད་རུ་རུང་བ་ནི་ཚོས་ཅན། དོན་
 ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བྱེད་ཏུ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་སྟེ་རྟོག་ཡུལ་གྱི་དོན་ཐམས་ཅད་ལ་བྱུང་བྱེད་
 ཏུ་འཇུག་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། རྒྱ་མཚན་ཅན་གྱི་སྤྱ་ཡུལ་ངེས་པ་
 ཡིན་ཡང་། འདོད་ཀྱལ་བའི་སྤྱ་ཡུལ་ངེས་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དེ་ལྟར་བཤད་པས་བྱུང་
 བའི་དོན་ནི། རི་བོང་ཅན་དངོས་དབང་གིས་ཆ་བའི་སྤྱ་ས་བཟོད་རུང་ཏུ་སྤྱབ་པའི་རྗེས་དཔག་མེད་
 པར་བཟོད་པ་འདིས་ནི་ཚོས་ཅན། རྫོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྱ་རྣམས་དོན་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་འགའ་
 ཡང་མེད་ལ། རྫོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྱ་འདི་དག་རྟོག་ཡུལ་གྱི་དོན་དེ་ལ་འཇུག་རུང་འགོག་ན་ཡང་གྲགས་
 པ་དང་འགའ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རྫོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྱ་རྣམས་ནི་བཟོད་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་
 དོན་གང་ལ་ཡང་འཇུག་ཏུ་རུང་བར་དོན་གྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ལ་གཉིས། སྤྱི་བཟོད་བྱ་དོན་དམ་པར་བྱུང་བ་ཁྱེགས་པར་བསྟན་པ་
 དང་། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་རྗེས་དཔག་ལས་ལོགས་སུ་བསྟན་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་
 མཚན་ཅན་གྱི་སྤྱི་བཟོད་བྱའི་དོན་ནས་འདོད་ཀྱལ་བའི་སྤྱ་རྣམས་ཀྱི་ནི་བཟོད་བྱའི་དོན་དོན་དམ་པ་

ཉིད་ཏུ་གྲུབ་པ་འགོག་པ་ལ་གཞོད་པ་མེད་པར་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། བཤའི་དབང་གིས་འཇུག་པའི་རྫོང་
 བྱེད་རྣམས་ཀྱི་བརྟེན་བྱའི་དོན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་འགལ་བར་བསྟན་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། སྤྱིའི་
 བརྟེན་བྱ་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་གྱིས། དོན་དམ་པར་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་
 གཟུགས་ཞེས་བརྟེན་པའི་སྤྱིའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བའི་རྟོག་པས་ཀྱང་གཟུགས་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་
 ཏུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གཟུགས་གསལ་བར་མཐོང་བ་ལ་མིག་གི་དབང་པོ་དགོས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཏུ་
 ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །སྤྱིའི་བརྟེན་བྱ་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་དང་རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྤྱི་རྣམས་སེལ་བས་
 འཇུག་པ་འདི་ནི། གཞན་གྱི་ཕྱེ་བ་ལས་བྱུང་ཞུགས་པའི་རིགས་པའི་གསང་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་
 དོན་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་ན་སྤྱོད་འདོགས་མ་ཆོད་པ་ལ་ཆོད་སྟམ་པ་དང་། ཆོད་པ་ལ་མ་ཆོད་སྟམ་ཏུ་
 དོགས་ནས་ཐར་ལམ་ལ་འཇུག་པའི་གོགས་ཆེན་པོར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་ལ་ཆོད་མས་གྲུབ་པའི་
 རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་མ་ཤེས་པས་ནི་མཐའ་དག་ལ་སྦྱར་བ་འདེབས་དགོས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི། གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན། རྗེས་དཔག་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། གཞོད་བྱེད་ཆོད་མ་གང་ཞིག་མངོན་སུམ་དང་འགལ་བ་དེས་ནའི་ཕྱིར། གྲགས་པའི་
 རྗེས་དཔག་རྗེས་དཔག་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པ་མ་ཡིན་ཡང་སེལ་བྱེད་ཅ་བའི་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་
 སྐབས་དེར་རྗེས་དཔག་ལས་ལོགས་སུ་ཐ་དད་ཏུ་བྱས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་
 ཡུལ་གྱི་བྱུང་པར་ནི་བསྟན་པའི་ཕྱིར་ཏུ་ལོགས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་མ་ཡིད་ཆེས་རྗེས་དཔག་
 རྗེས་དཔག་ལས་ལོགས་སུ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ། །ཡུལ་གྱི་བྱུང་པར་ནི་གྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་
 གི་གཞལ་བྱ་ནི་འདོད་པ་ཙམ་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་
 བྱ་ནི་དེས་པོའི་དབང་གིས་གྲུབ་པའོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་གཞལ་བྱ་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པར་གྱི་ཆོས་
 མི་འབྲ་བ་བསྟན་པར་སོང་གི། གསལ་པའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་མ་སོང་བས་གསལ་པའི་དབྱེ་
 བ་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་ན། ཏ་ཅང་ཐལ་བ་དང་ལོགས་སུ་བྱས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་གཉིས་
 འདིར་ཡང་སྦྱར་བར་བྱའོ། །ཡིད་ཆེས་དང་གྲགས་པ་གཉིས་ཀ་བཤད་པའི་དགོས་པ་གཞན་
 རྣམ་འགྲེལ་ཏུ་འདིའི་མཇུག་ཏུ་གསུངས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་བསྟུས་པའི་དབང་ཏུ་མཛད་ནས་འདིར་མ་
 གསུངས་སོ། །གྲགས་པའི་གཏན་ཆོགས་འདི་ནི་ཕྱི་རོལ་པ་ཁ་ཅིག །རིག་བྱེད་ཀྱི་ཡི་གེ་དང་མིང་

ཆེག་སོགས་ཉག་པར་འདོད་ཅིང་། དེ་དག་དོན་དང་དོན་དམ་པར་བྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ཡོད་པ་དང་།
སྤྱི་ཚངས་པ་ཉག་པར་སྤྱོད་པ་སོགས་དང་། རང་སྤེལ་ཅིག །སྤྱི་བརྗོད་བྱ་རང་མཆན་དུ་འདོད་
པ་སོགས་འགོག་པ་དང་། བཀག་པས་བྱུང་བའི་དོན་གྱི་གནད་ཤིན་ཏུ་ཆེན་པོ་ཞིག་སྟེ། མཁས་པ་
རྣམས་ཀྱིས་ཞིབ་དུ་དབྱེད་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་
པ་དག་གོ། །སྤྱོད་པ་ཡང་དག་ལ་གྲགས་པས་མ་བསལ་བའི་ཚུལ་བཤད་བྱེད་ཀྱི་ཉོ། །

གསུམ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་བསལ་བ་ལ་གསུམ། མངོན་སུམ་བསལ་བའི་དཔེ་དང་།
དོན་སྟོན་པའི་དགོས་པ་དང་། མཉན་བྱ་སྟོན་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་དང་འགལ་
བར་གྲགས་པའི་དོན་དམ་འཆའ་བ་ཡང་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན་སྤྱི་ནི་མཉན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་
བྱ་བ་ལྟ་བུ་དམ་འཆའ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཡིད་ཆེས་དང་གྲགས་པ་དང་འགལ་བ་དམ་འཆའ་བར་མ་
ཐད་ཅེས་པའོ། །དེ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྤྱི་སྤྱོད་གི་སྤྱོད་ཆོས་སྤྱོད་ཆོགས་བཀག་པ་ལ་མངོན་སུམ་
གྱིས་མི་གཞོད་པ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་མཆན་བཀག་ན་གཞོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱི་
སྤྱོད་གི་བྱས་མི་ཉག་གི་ཐ་དད་ཀྱི་ཆ་སོགས་སྤྱོད་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྤྱོད་ཆོགས་དང་། སྤྱི་སྤྱོད་དུ་
དོན་དམ་པར་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་གང་ཞིག་གཉིས་སུ་མེད་པར་ཉན་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྩེར་གཅིག་དུ་
འབྲེལ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཉན་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་རྩེར་སྤྱོད་དང་བྱས་མི་ཉག་སོགས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་
དུ་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་སྤྱི་ཐ་དད་པ་གཞན་སྤྱང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱི་གསལ་ཐ་དད་པ་གཅིག་
དུ་འབྲེལ་བར་སྤྱང་བའི་ཉན་ཤེས་ཀྱི་སྟོ་མཐོང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཉན་པའི་ཤེས་པ་ལ་
སྤྱི་གསལ་གཉིས་སུ་སྤྱང་བ་མེད་པར་སྤྱང་བ་མཉན་བྱ་དེ་ཉིད་མེད་དོ་ཞེས་སྟོང་ན་མངོན་སུམ་དང་
འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་པ་མཉན་བྱ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པའི་སྟོ་ནས་གཞལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། རང་བཞིན་དེ་ཉིད་ལ་དོན་གྱི་སྤྱོད་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆན་
ནོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མ་མདོར་སེལ་བྱེད་མངོན་སུམ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་མངོན་སུམ་དོན་དང་།
ཞེས་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། མཉན་བྱ་དེ་ཉིད་སྤྱི་སྤྱོད་དུ་མེད་དོ་ཞེས་སྟོང་ན་མངོན་
སུམ་གྱིས་གཞོད་དོ་ཞེས་བསྟན་པའི་ཆེད་དུ་སྟོན་པ་དེའི་ཕྱིར། འདིར་ཆོས་མཆོག་གི་འབྲེལ་བ་ཅི་
རིགས་པར་ཡང་གི་སྤྱོད་པ་ནི་མ་དག་པར་གསལ་ཏེ། དོན་སྟོན་པའི་དགོས་པ་སྤྱང་བཤད་པ་ནི་

རང་ལུགས་མ་ཡིན་པར་སྒོལ་དཔོན་དབང་ལུགས་ལྟེ་འདོད་པར་བཤད་པའི་ཕྱིར་དང་། ཡང་གི་སྐྱུས་གཞན་ཡང་བསྟན་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་རང་བཞིན་མཉན་བྱ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། དོན་ཞེས་པའི་སྐྱུས་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉན་ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་ཞིང་གཞལ་བའི་སྟོན་སྐྱ་དེ་ལ་དོན་དམ་པར་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ལྷག་མ་སྐྱ་དང་མཉན་བྱ་ཐ་དད་པའི་ཆ་དང་སྤྱི་བྱས་མི་རྟག་ཐ་དད་པའི་ཆ་རྣམས་ཆོས་ཅན། སྐྱ་ལ་མེད་དོ་ཞེས་སྟོང་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་དངོས་སུ་གཞི་དཔ་མ་ཡིན་ཏེ། སོགས་ཐ་དད་ལས་ལྷོག་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་རྟག་པས་བདགས་པའི་སྤྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པའི་སྟོང་ཡུལ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོར་མེད་པའི་ངོ་བོ་ཅན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། སྐྱ་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་བའི་ངོར་སྐྱ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་ག་སྟངས་ཡང་གཅིག་ཐ་དད་གང་དུ་ཡང་སྟངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐ་དད་དུ་སྟངས་ན་རྗེས་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་དགོས་ལ། གཅིག་དུ་སྟངས་ན་གཅིག་དུ་འགྱུར་དགོས་པས་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་དང་ཕྱོགས་ཆོས་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །རིགས་པ་ལྷ་མོ་ལ་ཞེས་དུ་མ་སྟངས་པའི་སྟོང་གོས་གྱི་འཇུག་པ་ཤིན་དུ་ཅིང་བ་ཁ་ཅིག །འདི་དག་གིས་སྤྱི་ཡིན་ན། དངོས་མེད་ཡིན་པས་བྱུང་བ་བསྟན་འདུག་སུམ་དུ་བསམས་ནས་རང་ཉིད་དེ་སྐད་སྐྱ་ཞིང་གཞན་ལ་ཡང་དེ་སྟངས་སྟོན་པ་ནི། བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་རིགས་པ་ལ་ཙུ་འབྲི་བར་ཟད་དེ་དགག་པ་གོང་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དགོས་པ་དངོས་དང་དེ་ལ་ཙུ་བ་སྟངས་བའོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་བསམ་པའི་དཔེར་སྐྱ་ནི་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་མཉན་བྱའི་སྐྱ་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྐྱ་ལ་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་ཞིང་གཞལ་བྱ་དེ་སྐྱ་ལ་མེད་དོ་ཞེས་སྟོང་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞི་དཔ་མ་ཡིན་གྱི། སྐྱ་ལ་སྐད་ཅིག་མ་དང་བྱུང་བ་དང་བདག་མེད་པ་སོགས་མེད་དོ་ཞེས་སྟོང་ཡང་ཉན་ཤེས་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞི་དཔ་མེད་དོ་ཞེས་མཉན་བྱ་སྟོས་པས་བསྟན་ནས་རྟགས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་ལ་དེ་དག་མེད་དོ་ཞེས་སྟོང་ཡང་ཉན་ཤེས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་དེའི་ལྷོག་ཕྱོགས་གཞལ་བའི་སྟོན་སྐྱ་གཞི་དཔ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པ་དང་བདག་མེད་དང་དེ་དག་ཐ་དད་པའི་ཆ་ལ་སོགས་པ་སྤྱི་ཆོས་རྣམས་ནི་ཉན་ཤེས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་མིན་པར་བྱུང་པའི་ཕྱིར།

དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་བསྐྱབས་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། སྤྱི་ཚེས་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲོས་ན་སྤྱད་ཅིག་མ་
དང་བདག་མེད་སོགས་སུ་མེད་པ་ཡང་མངོན་སུམ་བསལ་བར་དོགས་པ་སྤྱི་བས་མཉན་བྱར་མེད་དོ་
ཞེས་སྒྲོས་སོ། །སྤྱི་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲོས་ན་ཡང་བྱད་གཞི་བྱད་ཚེས་ཐམས་ཅད་འགོག་པ་ལ་མངོན་སུམ་
ཀྱིས་གཞོད་པར་དོགས་པར་འགྱུར་ལ། སྤྱི་མཉན་བྱར་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲོས་ན་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་གཟུང་
ཞིང་གཞལ་བྱ་དེ་འགོག་ན་མངོན་སུམ་ཀྱིས་གཞོད་པ་ཡིན་གྱི་སྤྱི་ཚེས་འགོག་པ་ལ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། མཉན་བྱའི་སྤྱི་ཡུལ་སྤྱི་བཟོད་པ་མ་ཡིན་ནམ། ཉན་ཤེས་དབང་པོའི་མངོན་
སུམ་གྱི་སྤྱོད་ལུལ་བཟོད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དེའི་དོན་ནི་མཉན་བྱ་བཀག་པ་ལ་གཞོད་ན་སྤྱི་སྤྱི་
བཀག་པ་ལ་ཡང་གཞོད་པར་འགྱུར་རྟེ། སྤྱི་བསྐྱབས་པའི་སྤྱི་དང་གསལ་བ་ཐམས་ཅད་མཉན་བྱ་
ཞེས་པའི་སྤྱི་བཟོད་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །སྤྱི་མཉན་བྱར་མེད་དོ་ཞེས་དམ་བཅས་པས་
སྤྱི་བསྐྱབས་པའི་སྤྱི་དང་གསལ་བ་ཀྱན་མེད་དོ་ཞེས་དམ་བཅས་པ་མངོན་སུམ་བསལ་བར་འགྱུར་
པའི་སྤྱོད་མེད་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་ཞེས་བཟོད་པའི་སྤྱི་སྤྱི་བསྐྱབས་པའི་སྤྱི་དང་གསལ་བའི་རྣམ་
པ་ཀྱན་བཟོད་བྱའི་དངོས་པོར་བྱས་པའི་སྒྲོ་ནས་སྤྱི་སྤྱི་མོང་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་བཟོད་པ་
མིན་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྤྱི་རང་གི་མཚན་ཉིད་དུ་མེད་དོ་ཞེས་སྒྲོས་པས་ཚག་མོད་ཅེ་ན། མཉན་བྱའི་
སྤྱི་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་གཞན་སྟོན་པ་ནི་སྤྱི་མཉན་བྱར་མེད་དོ་ཞེས་མཉན་བྱའི་སྤྱི་ཉན་ཤེས་
དབང་པོའི་ལུལ་དུ་སྤྱི་མཉན་བྱ་ཡིན་པ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཉན་ཤེས་དབང་པོའི་མངོན་
སུམ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱུང་བས་ན་དེ་ལྟར་བཤད་པའི་ཕྱིར། མཉན་བྱའི་སྤྱི་བསྐྱབས་པ་ལ་དགོས་
པ་ཡོད་དེ། སྤྱི་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཉན་ཤེས་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དེའི་སྟོབས་ཀྱིས་གཞོད་པར་
ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཀྱང་པ་དང་པོ་རང་མཚན་སྤྱི་བཟོད་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་འཆད་པ་ནི་
དོན་མ་ཉོགས་པའི་རྣམ་འགྱུར་དུ་གསལ་ལོ། །སྤྱི་སྤྱི་དུ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་
བྱེད་གྱི་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ནི་མཉན་བྱ་དེ་ཉིད་ཡིན་གྱི། ཉན་ཤེས་ནི་མ་ཡིན་རྟེ། མཉན་བྱ་མ་
ཡིན་པ་དང་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞུང་གི་
དཀྱུས་དང་དེའི་རྣམ་བཤད་དུ་དམ་བཅས་ལྟར་སྤང་གི་དོན་ལ། མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་སོགས་

གྱིས་གཞོད་པར་བརྟན་པ་ནི་གཞལ་བྱ་དེ་ཉིད་གཞོད་བྱེད་གྱི་གཙོ་བོ་ཡིན་པས་ཡུལ་ལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པར་ཞེས་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོག་གས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ། །སྤྱོད་པ་ཡང་དག་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་བསལ་བའི་ཚུལ་བཤད་བྱེད་ཏོ། །

བཞི་པ་རྗེས་དཔག་གིས་མ་བསལ་བའི་ཚུལ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བརྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྗེས་དཔག་གི་བསལ་བའི་དཔེ་དང་། རྟག་པར་འབྱུང་བའི་རྒྱ་དང་། འབྱུང་བ་སེལ་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་བྱམ་པ་རྟག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་དམ་བཅས་པའི་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་འགལ་བ་སྟེ། ལྟོག་སྤྱོད་ཀྱིས་རྗེས་དཔག་གིས་གཞལ་བའི་སྟོན་པ་དམ་བཅས་པའི་དོན་དེ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་སྟོན་པ་ནི་བསལ་བ་གཞན་གྱི་དཔེར་མ་ཟད་ཅེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། གངས་ཅན་པ་ཁྱོད་རྟག་པ་དེ་ལྟར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་དབྱུ་གུ་ལ་སོགས་པ་ཅུང་ཟད་བརྟེན་པ་བཟོད་པར་མཐོང་བ་དག་ལས་གངས་ཅན་པ་རྟག་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། བྱམ་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་ཡིན་མི་སྲིད་དེ། སྟེ་བ་དང་ལྷན་པ་དང་བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱམ་པ་སྤར་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་འགགས་པའི་ཞིག་ནས་མེད་པ་བཞིན་བྱའོ། །དོན་ནི་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་སྟེ་བ་དང་ལྷན་པ་ནི། དུས་གཉིས་པར་ཞིག་ནས་གཏན་མེད་ཏུ་འགྱུར་བས་ཁྲབ་པས། རྟག་པར་འགྱུར་བ་མི་སྲིད་པ་བཞིན་ལོ་ཞེས་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དཔེ་མ་གྲུབ་པ་དགག་པ་དང་། དམིགས་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་དོན་ཡོད་ན་གངས་ཅན་གྱི་ཞེས་བྱ་ཉེར་ལྗེས་ཆོག་དོན་གྱི་གཅིག་ཟ་དད་བཞག་པ་ལ་གཞོད་པ་དང་། གངས་ཅན་གྱིས་བཏགས་པའི་རྒྱ་འབྱས་ཀྱི་རྣམ་གཞག་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔེ་མ་གྲུབ་པའི་ཅོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སྤར་ཡོད་དུས་གཉིས་པར་མེད་པར་འགྱུར་བའི་མི་རྟག་པའི་བྱམ་པ་ནི་འགལ་ཡང་མེད་དེ། བྱམ་པ་ཡིན་ན། རྟག་པ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པོ། །འོ་ན་བྱམ་པ་སྤར་ཡོད་ཀྱི་དུས་དུ་སོང་ནས་མ་མཐོང་བ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། ཁྱོད་དུས་དུ་སོང་བའི་གནས་སྐབས་དེར་ཡང་མངོན་སུམ་ལ་མངོན་པར་གསལ་བ་ཕྱིས་བསྐྱལ་བ་ཡིན་གྱི། བྱམ་པའི་རང་བཞིན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཉམས་པ་མེད་པས་དཔེ་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱམ་པ་སྤར་ཡོད་མེད་

པའི་དོན་གྲངས་ཅན་གྱིས་ཁས་སྒྲངས་པ་དང་། ཞིག་བསྐྱལ་གྱི་མིང་ཐ་དང་ཅམ་ལ་ཞེན་པ་མི་རིགས་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། གྲངས་ཅན་གྱིས་བྱམ་པ་སྤར་ཡོད་མེད་པའི་དོན་ཁས་སྒྲངས་པར་ཐལ། བྱམ་པ་
 སྤར་སྤང་རྒྱུ་དང་ཚུ་སྐྱོར་གྱི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པར་ཡོད་པ་དེ་བཏང་ནས་དེའི་གནས་སྐབས་མ་ཡིན་
 པ་ནི་བྱམ་པ་མི་རྟག་པའི་དོན་ཡིན་པར་སྤྲོ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་བསལ་ཁས་སྒྲངས། བྱམ་པར་ཐལ།
 བྱམ་པ་དེའི་གནས་སྐབས་ནི་མངོན་སུམ་ལ་བལྟར་རྒྱུ་ཞིང་ཚུ་སྐྱོར་བའི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་དེ་ཉིད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བྱམ་པ་ཞིག་པའི་ཕྱིར་རམ་བསྐྱལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་མིང་ཐ་དང་
 ཅམ་ལ་ནི་འདྲར་མངོན་པར་ཞེན་ནས་བྱམ་པ་གྱོ་བྱམ་བྱ་སོང་བའི་བྱམ་ན་བྱམ་པའི་རང་བཞིན་མ་
 ཉམས་པར་ཁས་ལེན་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ནི་བྱམ་པ་ཞིག་ཅིང་
 འགགས་པ་དག་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཚིག་དོན་ལ་གཞོད་པར་བསྟན་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་དང་།
 དམིགས་རྒྱུ་མ་དམིགས་པས་མེད་པའི་སྤྱུ་འགྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དམ་བཅའ་དང་།
 དེ་ཉིད་གསལ་བར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གྲངས་ཅན་གྱིས་བྱམ་པ་འདྲིའི་དམིགས་པར་བྱ་བ་
 དབྱས་ད་ལྟར་གྱི་རང་བཞིན་དེ་ཡང་སྟོན་འཛིན་བྱས་དང་གྱོ་བྱམ་བྱ་སོང་བའི་ཕྱི་མའི་མཐར་ཡང་
 མ་དམིགས་ཀྱང་ཡོད་དོ་ཞེས་སྤྲོ་བས་ནི་རང་གི་དམ་བཅའ་ལ་གཞོད་པ་སྤྲོས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་
 སྤྲོ་བས་ནི་ཤེས་བྱ་ཉར་ལྗེའི་ཚིག་གི་དོན་གྱི་ནང་ནས་གཙོ་བོ་དང་སྐྱེས་བྱ་རྩལ་ཐ་དང་བྱ་རྣམ་པར་
 བཞག་པ་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་རྩལ་ཐ་དང་པའི་རྣམ་པར་བཞག་པ་མི་འདོད་དོ་ཞེ་ན། རྩལ་ཐ་དང་
 པ་མི་འདོད་པ་དེ་ལྟ་ན་ནི་སྤྲོ་བས་སྤྲོ་བས་བདེ་བ་དང་རྩལ་སྤྱུག་བསྐྱལ་དང་སྟན་པ་བཏང་སྟོམས་གསུམ་
 ཆ་མཉམ་པའི་གཙོ་བོ་དང་སེམས་པ་ཡོད་པ་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བྱ་དག་སྤྲོ་བ་ཐེམ་པོ་དང་ཕྱི་མ་རིག་
 པར་བཞག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་པ་ན་ཚུན་རྩལ་གྱི་རང་བཞིན་ཐ་དང་པ་རྣམ་པར་བཞག་
 པར་མི་རྒྱུ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་བསལ་ཁས་སྒྲངས། གཉིས་པ་ནི། གཙོ་བོ་དང་སྐྱེས་བྱ་རྩལ་ཐ་
 དང་པ་རྣམ་པར་བཞག་པ་མི་རྒྱུ་བར་ཐལ། གཙོ་བོ་དང་སྐྱེས་བྱ་དེ་ལ་ཡང་རྩལ་སྤྱུག་བསྐྱལ་ཚུན་
 གཉིག་ལ་གཉིག་མི་དམིགས་པ་ལས་མ་གཏོགས་པ་རྩལ་ཐ་དང་བྱ་རྣམ་པར་བཞག་པའི་རྒྱུ་རྟེན་

ཆད་མ་གཞན་ནི་འགའ་ཡང་མེད་ལ་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པས་མེད་པ་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྟགས་
 གྱི་མ་དང་ཐལ་བ་ཁས་སྤངས་སོ། །གསུམ་པ་ནི། འཛིག་རྟེན་གྱི་ཐ་སྙད་གངས་ཅན་གྱིས་ཀྱང་ཁས་
 ལེན་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཞོ་དང་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། འོ་མ་དང་འཛིན་གོང་གི་
 རང་བཞིན་དག་ལ་མེད་དེ། ཡོད་ན་དམིགས་པའི་མཆོན་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་མ་དམིགས་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། འོ་མ་ཡང་ཞོ་དེ་ལ་རྩལ་གཅིག་དུ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡོད་ན་
 དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། རྒྱུའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པའི་འབྲས་བུ་སྟེ་བ་དགག་པ་དང་། རྒྱུའི་
 རང་བཞིན་དུ་མེད་པའི་འབྲས་བུ་སྟེ་ན་རི་བོང་གི་རྩ་སྟེ་བ་དང་མཚུངས་པ་དགག་པ་དང་། གཙོ་བོའི་
 མིང་ཅན་གྱི་རྩལ་པའི་རང་བཞིན་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། དེའི་
 ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཞོ་ལ་སོགས་པ་འོ་མ་ལ་སོགས་པ་རྒྱུའི་རང་བཞིན་དག་ལ་དམིགས་པའི་རྗེས་
 སུ་དཔག་པ་ཡོད་པ་ཉིད་དེ་ཞོ་དང་རྩ་བུམ་འོ་མ་དང་འཛིན་གོང་གི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་
 ལས་དེ་དག་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། རྒྱུའི་རང་བཞིན་དུ་མེད་ན་འབྲས་བུ་སྟེད་མི་རྩལ་ལ་འབྲས་བུ་སྟེད་མི་
 རྩལ་པ་ལས་མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དེ་རྟགས་ཀྱི་རྩལ་ཡུལ་དུ་མི་འཐད་པ་དང་། སྤང་རུང་གི་རང་བཞིན་
 བརྟགས་པ་ཅམ་འཛིག་པའི་དོན་ཡིན་ན། ཁས་སྤངས་འགའ་བ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་
 ནི། ཞོ་འོ་མའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པ་ཡིན་བཞིན་དུ་ཞོ་འོ་མའི་
 རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་དེ་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་རྩལ་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 དེ་འབྲས་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། ཞོ་དེ་ནི་འོ་མའི་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་ན་བཟླར་རུང་བ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། གལ་ཏེ་
 ཡོད་ན་ཞོའི་དབྱས་ཀྱི་གནས་སྐབས་བཞིན་དུ་འོ་མའི་དུས་ན་ཡང་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྟུབ་ན། ཞོ་ཆོས་ཅན། འོ་མའི་རང་བཞིན་དུ་མེད་དེ། འོ་མའི་རང་
 བཞིན་དུ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། དེའི་དུས་ན་ཞོ་ཡོད་ན་དམིགས་
 རུང་དུ་གངས་ཅན་མི་འདོད་པས་ཕྱོགས་ཆོས་རི་ལྟར་བྱུང་ཅེ་ན། རང་རྒྱུད་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་
 ཆོས་ཕྱི་ཆོལ་གྱི་ཁས་སྤངས་ཀྱིས་སྟུབ་པ་མ་ཡིན་གྱི། ཆད་མས་སྟུབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཆད་མ་རི་ལྟར་

ཞེ་ན། མངོན་དུ་གྱུར་པའི་ཞོ་ཡོད་ན་དམིགས་རུང་དུ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ན་དེ་དང་ཁྱད་པར་
 ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཞོ་སྤྱུས་ན་ཡོད་ན་ཡང་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་རུང་དུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གངས་
 ཅན་གྱིས་ཀྱང་མངོན་གསལ་གྱི་ཞོ་ཡོད་ན་སྤང་རུང་དུ་ཁས་སྦངས་ལ་དེ་དང་མངོན་པར་མི་གསལ་
 བའི་ཞོ་གཉིས་ཀྱི་རང་བཞིན་ཆ་མེད་གཅིག་དུ་ཁས་སྦངས་པས་གངས་ཅན་ལ་ཁས་སྦངས་ཀྱིས་སྦྱབ་
 དགོས་ན་ཡང་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གངས་ཅན་ལ་འཛིན་དུས་ན་བྱམ་པ་མེད་པར་སྦྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་
 སྦྱབ་པ་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཞོའི་དུས་ན་ཡང་འོ་མའི་སྤང་རུང་གི་རང་བཞིན་བཏང་བ་ཡིན་གྱི། གཏན་
 ཞིག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཞོའི་དུས་ན་འོ་མ་ཞིག་པར་ཐལ། དེའི་དུས་ན་འོ་མ་དེའི་སྤང་རུང་གི་
 མཚན་ཉིད་གསར་དུ་བཏང་བ་གང་ཞིག་དེ་བཏང་བ་ཉིད་འོ་མ་དེའི་འཛིན་པ་སྟེ། ¹ཞིག་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་ཞོ་དང་འོ་མ་རྩམ་གཞན་ཡིན་ཏེ། རྩམ་གྱི་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པ་སོ་སོར་མངོན་སུམ་
 ལ་སྤང་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ཡང་རྩམ་ཐ་དད་པ་ནི་རྩམ་འགལ་བའི་རང་བཞིན་གྱི་མཚན་
 ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་མང་དུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འབྲས་བུ་དེ་སྦྱེད་རྒྱས་པས་དེའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ཞེས་བཤད་ཟིན་ཏོ་ཞེ་
 ན། འོ་མ་ལས་སྦྱེས་ན་འོ་མའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཁྱབ་པ་མེད་པར་ཐལ། འོ་མ་དེ་ལས་སྦྱེས་
 པ་ནི་རྒྱ་འོ་མ་དེ་ཞོ་དེ་སྦྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པར་འགྲུབ་ཀྱི་ཞོ་འོ་མ་དེའི་རོ་བོར་ནི་འགྲུབ་
 པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་བརྗོད་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་
 འབྲས་བུ་རྒྱའི་དུས་ན་མེད་པ་ལས་སྦྱེ་ན་ཅིའི་ཕྱིར་འོ་མ་ལས་ཞོ་སྦྱེ་ལ། དེ་བོར་གི་རྒྱ་སྦྱེ་བ་མ་ཡིན་
 ཏེ། རྒྱའི་དུས་ན་མེད་པར་ཁྱད་པར་མེད་པ་ལ་སྦྱེ་མི་སྦྱེའི་ཁྱད་པར་ཅི་ཞིག་ཡོད་ཅེ་ན་བདེ་བར་
 གཤེགས་པ་པ་དག་ནི་ས་བོན་གྱི་དུས་ན་མེད་པའི་སྤྱུ་གྱ་སྦྱེ་བར་འདོད་ཀྱི་དེའི་དུས་ན་ཡོད་པ་དེ་

1 ཞོལ། ཞོག ༡༡༩ བ ར གཙང་། ཞོག ༡༡༩ བ ༣ གཏན་བཞིག་པ

2 ཞོལ། ཞོག ༡༡༩ བ ར གཙང་། ཞོག ༡༡༩ བ ༣ བཞིག་པར་ཐལ།

3 ཞོལ། ཞོག ༡༡༩ བ ར གཙང་། ཞོག ༡༡༩ བ ༣ འཛིན་པ་སྟེ་བཞིག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

ལས་སྐྱེ་བར་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལྷའི་དུས་ན་མེད་པར་མཚུངས་ཀྱང་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་རྣམ་དབྱེ་སོ་སོར་ངེས་
པ་དང་། དེ་ཡང་རྒྱ་ཁྱ་མ་ཉིད་ལས་བྱུང་པ་དང་། རི་བོང་གི་རྩ་མི་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་སོ་ནི།
འོ་མའི་དུས་ན་ཞོ་དང་རི་བོང་གི་རྩ་མེད་པར་མཚུངས་ན་སྐྱེ་མི་སྐྱེ་ཡང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་
དུས་ན་མེད་པར་མཚུངས་ཀྱང་ཞོ་སྐྱེད་ལ་རི་བོང་རྩ་མི་སྐྱེད་པའི་རྒྱ་འོ་མའི་རུས་པའི་རང་བཞིན་ཐ་
དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། འོ་མ་ཞོ་དེའི་བདག་ཉིད་མ་ཡིན་ཡང་ཞོ་སྐྱེད་པར་བྱེད་ལ་རི་བོང་གི་
རྩ་སྐྱེད་པར་མི་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འོ་མ་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འབྲས་
བུའི་རང་བཞིན་གྱིས་ལྷའི་རང་བཞིན་བྱེད་པར་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ན་རྒྱ་དེའི་རུས་པ་སོ་སོར་ངེས་
པ་དེ་གང་ལས་ཞེན་རྒྱའི་རུས་པ་སོ་སོར་ངེས་པ་དེ་ཚོས་ཅན། ལྷ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་
བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་རྒྱ་ལས་སོ་སོར་སྐྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱེད་བྱེད་དེ་ཡང་རྒྱ་མེད་དང་
མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡང་དེ་ལྟར་དེའི་རྒྱའི་རང་བཞིན་ཐོག་མ་མེད་པ་ནས་
བརྒྱད་པ་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འོ་མ་སོགས་གང་ལས་ཀྱང་རི་བོང་གི་རྩ་མི་སྐྱེ་སྟེ། དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་
རང་བཞིན་གྱི་རྒྱ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞོ་ལ་སོགས་པ་རང་གི་རྒྱ་ལས་སྐྱེས་ཏེ། ཞོ་ལ་སོགས་པ་
གཞན་ལ་ནི་རང་གི་རྒྱ་དེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་སོ་སོར་ངེས་པ་འཐད་དེ། རང་གི་རྒྱ་ལས་སོ་
སོར་སྐྱེས་པ་དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཇི་བ་དང་། ཇིས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་སོ་ནི། ཅིས་དེ་ཡང་འབྲས་
བུ་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞིག་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་དེ་ཉིད་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་དེ་ལས་
རྗེས་གཞན་ཅུང་ཟད་གཅིག་ཡིན་འདི་ལྟར་ཇིས་པ་ནི་གངས་ཅན་པ་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་མཐར་
ཐུག་པ་དང་། གཙོ་བོ་མིང་གི་རྣམ་གངས་སུ་འདོད་ལ་དེ་ཉིད་ལ་རྣམ་འགྱུར་རྣམས་ཀྱི་རང་བཞིན་
དང་གནས་ལུགས་དང་དོན་དམ་པར་འདོད་ཅིང་། དེ་ཡང་མཐོང་བའི་ཡུལ་དུ་ནམ་ཡང་མི་འགྲོ་ཞིང་
དེ་ཉིད་ཉག་དངོས་དང་ཆ་མེད་གཅིག་བྱ་དང་བྱེད་པ་སོར་འདོད་དོ། །དེས་ན་ཞོ་སྐྱེད་པའི་རུས་པ་ཞོ་

1 ཞོ་ལ། ཤོག 130 ན ར ཞོ་སྐྱེད་ན་རི་བོང་རྩ་

དང་རང་བཞིན་གཅིག་གམ་ཐ་དད་ངེས་པའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རང་བཞིན་དེ་ཉིད་དགག་པ་དང་། རང་བཞིན་གཞན་དགག་པ་དང་། དེས་ཞོ་ལ་འོ་མའི་རང་བཞིན་ཡོད་པ་ཡང་ཁེགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་མའི་སྤང་གི་ཞོ་སྤྱོད་པའི་རྒྱས་པ་ཞེས་རང་བཞིན་དེ་ཉིད་དོ་ཞེ་ན། ཞོ་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པ་ཅི་ལྟ་བུ་དེ་བཞིན་དུ་ཞོ་སྤྱོད་པའི་རྒྱས་པ་ཡང་ཞོ་དེ་ཁོ་ན་ལྟར་དམིགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཞོ་སྤྱོད་པའི་རྒྱས་པ་དང་ཞེས་རང་བཞིན་གཉིས་ཁྱད་པར་མེད་པའི་ཆ་མེད་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཉགས་དངོས་སུ་ཁས་ལྷངས་འདོད་ན། རྒྱས་པ་ནམ་ཡང་མཐོང་བའི་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཉམས་སོ། །དེ་གཉིས་ལ་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པའི་ཁྱད་པར་གཞན་ཡོད་ན་ཡང་དེ་གཉིས་རང་བཞིན་ཆ་མེད་གཅིག་དུ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྫས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་མི་མཐུན་པ་ནི་རྫས་གཞན་ཡིན་པར་བརྟེན་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཞོ་སྤྱོད་པའི་རྒྱས་པ་ཞོ་ལས་རང་བཞིན་གཞན་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན། ཅི་ལྟར་འོ་མ་ལ་ཞོ་དང་འབྲེལ་མེད་ཀྱི་རྒྱས་པ་དོན་གཞན་ཡོད་ན་ཞོ་དེ་ཡོད་པར་འགྱུར་ཏེ། ཡོད་པ་མི་རིགས་པར་ཐལ། འབྲེལ་མེད་དོན་གཞན་གཅིག་ཡོད་ན་གཞན་ཡོད་པར་མ་དེས་པའི་ཕྱིར། འོ་མ་ལ་ཞོ་ཡོད་པ་ཉི་ལྔ་བར་བཏགས་པ་ཅམ་དུ་མི་འགྱུར་ཏེ། ཞོ་སྤྱོད་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་ལ་ཞོ་ཡོད་པར་གདགས་སུ་རུང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འོ་མ་ཞེས་རང་བཞིན་དུ་ཡོད་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། ཕྱི་མ་ཞོ་ལ་འོ་མ་རང་བཞིན་གཅིག་དུ་ཡོད་པ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། གཞོད་བྱེད་ཀྱི་རིགས་པ་མཚུངས་པས་སྤྲ་མ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱི་མ་འདི་ཡང་རྟོགས་པར་རྒྱས་པའི་སྟོན་ས་བསལ་བའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གི་གཞི་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤང་དུ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རོ་བོ་ལ་གཞོད་པ་འབབ་ཚུལ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་ཀྱི་ཁྱད་པར་ལ་གཞོད་པ་འབབ་ཚུལ་སོགས་ཀྱང་སྟོན་པར་ཐུན་པ་དག་གིས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་འདིར་མ་བརྟེན་ལ། རང་རྟེན་ལ་ཞེས་སྟོས་པའི་དགོས་པ་སྟོགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་གཞི་ཆོས་ཅན་གང་ལ་མ་བསལ་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཡང་རྣམ་འབྲེལ་དུ་གསུངས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་བསྐྱས་པའི་དབང་དུ་མཛད་ནས་འདིར་མ་གསུངས་སོ། །དེས་ན་གྲངས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་འགོག་པའི་རིགས་པ་ལ་སོགས་པ་ཉག་དངོས་འགོག་པའི་རིགས་པ་གོང་འོག་གི་

ཀུན་ཏུ་བསྟན་པ་ལ་མཁས་པར་བྱས་ནས་ལྟ་བུ་བཀར་བཏགས་ཀྱི་ཕྱག་རྒྱ་བཞིའི་ནང་ནས་ཀྱང་
 ཐོག་མར་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །དགག་བྱ་བཅད་པ་ལ་
 བསྟོས་པའི་རྟག་པ་དོན་བྱེད་རྣམས་པ་རང་སྤེལ་ཅིག་འདོད་མོད་ཀྱང་དགག་བྱ་བཅད་པ་ལ་མི་སྟོས་
 པའི་སྤྱི་མེར་ལྟ་བུ་སྤྱབ་པ་རང་དབང་བའི་རྟག་དངོས་འདོད་པ་ནི་ཆོས་འདི་ལས་སྤྱི་རྩལ་ཏུ་གྱུར་
 པ་འབའ་ཞིག་གི་ཕྱགས་ཡིན་པས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དོན་ལ་དབྱེད་པར་བྱ་ཡི་མིང་མི་འབྲ་བ་
 ཅུམ་ལ་འཁྲལ་བར་མི་བྱའོ། །ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་ཀུན་གྱི་བཞེད་པ་ལས་སྤྱི་རྩལ་ཏུ་གྱུར་པ་ཁ་ཅིག་ན་
 དེ། རྣམ་འགྲེལ་དུ། ཆད་མ་རྟག་པ་ཉིད་ཡོད་མིན།¹ །ཞེས་པས་ཐ་སྟད་པའི་ཆད་མ་རྟག་པ་བཀག་
 པ་ཡིན་གྱི། དོན་དམ་པའི་ཆད་མ་ནི་རྟག་པའི་དངོས་པོའོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཟེར་རྒྱས་པོངས་པར་
 གསལ་ཏེ། སྤྱི་སྟེགས་དབང་ཕྱག་པས་དབང་ཕྱག་རྟག་པ་རང་བྱུང་གི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དོན་
 དམ་པར་བྱབ་པའི་ཆད་མར་ཁས་སྐྱངས་པ་ལས་པ་རྩལ་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་དམ་པའི་ཆད་མ་རྟག་པའི་
 དངོས་པོ་ཁས་སྐྱངས་པ་སྤྱི་ཞིག་ཡོད་བསམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཕྱོགས་ཡང་དག་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་
 པས་མ་བསལ་བའི་ཚུལ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

༥ གཉིས་པ་དངོས་སུ་བསྟན་བྱ་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་གྱི་གཏན་
 ཆིགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་
 ཅན་དགུར་དབྱེ་བའི་དགོས་པ་དང་། ཚུལ་གསུམ་པའི་གཏན་ཆིགས་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་པར་
 བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཆོན་²སྒྲར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆད་
 མ་མདོར། གང་ཕྱིར་གཏན་ཆིགས་དག་དང་ནི། །དེར་སྒྲར་པལ་ཆེར་ཕྱོགས་ཆོས་ཉིད། །དེས་ན་
 གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྒྲར་གི། །སྟོན་དུ་དེ་དབྱེ་བསྟན་པར་བྱ།³ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། ཕྱོགས་ཆོས་
 ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་དགོས་པ་ནི་གཏན་ཆིགས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་མདོ་མདོར་བསྐྱས་ནས་བརྗོད་
 པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆིགས་གང་ལ་གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་སྟེད་

1 བསྟན་འགྲུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༤༡ ཞོག ༥༠༠ ཟེང་། ༢༡

2 ཞོལ། ཞོག ༡༢༡ བ ༤ མཆོས་སྒྲར་བ་དང་།

3 བསྟན་འགྲུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༤༡ ཞོག ༡༤ ཟེང་། ༤

པ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆེགས་དགྲུང་རབ་ཏུ་དབྱེ་བས་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་
 ཆོས་ཅན་དགྲུང་བསྐྱུས་ནས་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་བསྟན་བྱ་
 མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁུབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་ཆ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་གཉིས་
 སུ་ཤེས་པ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་གཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་བསྐྱུས་ན། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་རབ་
 ཏུ་དབྱེ་བས་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་སྐབས་ཀྱི་མདོ་མདོར་བསྐྱུས་ནས་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ།
 ཏྲགས་ཡང་དག་ལ་གསུམ་དུ་ཤེས་པ་དང་དེ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁུབ་པ་དང་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་
 གཉིས་སུ་ཤེས་པ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་གཟུང་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྒར་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་
 མཆོན་ཉིད་དང་། རྒྱགས་བསྟན་གྱི་དོན་རྣམས་བཤད་ནས་དངོས་བསྟན་གྱི་དོན་མ་བཤད་པས་དེ་
 ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་ལ་
 དགོས་པ་ཅི་ཡོད་སྟུང་ན། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་སྐབས་གང་ལ་གཏན་ཆེགས་ཡང་
 དག་སྲིད་པ་དང་། གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་གི་ཚུལ་གསུམ་དུ་གངས་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆེད་དུ་
 ཡིན་ཏེ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཤེས་
 ཏེ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁུབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་ཁུབ་བྱེད་དུ་མེད་པ་དང་རྣམ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་
 རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པོ་རེ་རེ་དག་ལ་ཡང་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་ཡོད་དེ།
 མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁུབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་རྣམས་སུ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་དང་། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དགྲུའི་གངས་
 ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། སོ་སའི་སྒྲོར་བ་དཔེར་བརྗོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ཕྱོགས་
 རོས་གཟུང་བ་དང་། གཏན་ཆེགས་དེའི་ཆོས་ཡིན་ན་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཐལ་བ་སྤང་
 བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དགོས་མེད་ཀྱི་ཚད་པ་སྒྲོར་བའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཕྱོགས་
 ནི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོགས་དོན་ཡིན་པས་དེའི་ཆོས་གང་ཡིན་པ་དེ་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་
 ཡིན་ན། ཆོགས་དོན་མ་གྲུབ་ན་གཏན་ཆེགས་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ལ། དེ་གྲུབ་ན་ཡང་བསྐྱུབ་བྱ་སྐྱུབ་

པའི་ཆེད་དུ་གཏན་ཆོག་ས་བརྗོད་པ་དགོས་པ་མེད་པས་ཅི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། ཚུལ་དང་པོ་འཆད་པའི་
སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤྱི་ཆོག་ས་དོན་ལ་འཇུག་ན་ཉེས་པ་དེར་འགྱུར་ཡང་དེའི་སྐབས་ཀྱི་ཕྱོགས་ནི་
ཆོས་ཅན། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་ཆོག་ས་དོན་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གསུམ་གང་རུང་
ཡིན་པ་ལ་བྱི་མ་གཉིས་གང་དུ་ཡང་མི་འཐད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཕྱོགས་
ཀྱི་མིང་བཏགས་པ་དགོས་པ་མེད་པའི་བྱིར། དགོས་པ་མེད་པར་གཙོ་བོ་ཡི། །སྤྱི་དོན་ལས་
འདས་འདོད་མ་ཡིན། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་དེའི་མིང་ཉེ་བར་གདགས་པར་མི་བྱའོ་ཞེ་ན། གཉིས་
པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་ཀྱི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་དང་། དེ་ཉིད་
བཟུལ་ལན་གྱིས་གཏན་ལ་དབབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་མིང་གིས་
བཏགས་པ་དགོས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་དེར་ཉེ་བར་གདགས་སུ་རུང་བའི་ཆོས་ཅན་དུ་
རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་མིང་གིས་འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་
ཡོད་དེ། ཕྱོགས་དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤྱི་བྱའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཆོག་པས་སྤྱི་བྱ་
ཆོག་པར་འདོགས་པ་བཞིན་ནོ། །ཕྱོགས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་རུང་གི་ཆོས་ཅན་དུ་རྟོགས་པ་ལ་
དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཚྱོད་གཞི་དང་མཐུན་དཔེ་དང་མི་མཐུན་དཔེའི་ཆོས་ཅན་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སྟེ་གང་
རུང་གི་ཆོས་སུ་བྱུང་ན་ཚུལ་དང་པོ་བྱུང་བམ་སྟུམ་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྤྱི་མི་
རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་མིག་གིས་གཟུང་བར་བྱ་བའི་བྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་རྟགས་སུ་བཞོད་
པ་ཚུལ་དང་པོ་བྱུང་བ་སྤངས་པ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་
རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཙོད་ཀྱི་དགོས་པ་དང་བཅས་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་དང་སྟེ་ཡིན་པའི་བྱིར། རྣམ་བཅད་
ཀྱི་གནས་ཉེ་བར་གཟུང་བས་ཏེ། རྟགས་ཚྱོད་གཞི་ལ་མེད་ཀྱང་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པས་ཕྱོགས་
ཆོས་བྱུང་བམ་སྟུམ་པའི་དོགས་པ་སྤང་བའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཉེ་བའི་རིགས་པས་ཚྱོད་གཞི་ལས་གཞན་ལ་གོ་བ་སེལ་མི་རུས་པ་
དང་། རྣོས་པའི་རིགས་པས་ཚྱོད་གཞི་ལས་གཞན་ལ་གོ་བ་སེལ་མི་རུས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༥༡ ཞོག ༩༩ ཟེང་། ༥

ཚྲོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱེ་བཞི་ཆོས་ཅན་དང་འབྲེལ་
 བ་གོ་བར་བྱེད་པས་ཆོས་ཅན་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་པར་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པས་ཀྱང་གཞི་ཆོས་ཅན་
 གཅིག་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པར་ལྟ་འགྲུབ་སྟེ་འདིར་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་སྒྲོས་པ་ན་ཆོས་ཅན་ཞེས་
 ཆོག་ལྟག་པོ་སྒྲོས་པའི་འབྲུག་གིས་ཚྲོད་གཞི་ཁོ་ན་ལ་ཉེ་བའི་ཕྱིར། ཆོས་ཅན་རང་མིང་གིས་སྒྲོས་
 པས་ཀྱང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་པར་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། འོག་གས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་པ་
 དགོས་པ་མེད་པའི་ཉེས་པ་སོ་ན་གནས་ཞེས་པའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཉག་གས་ཀྱི་ཚུལ་གཏན་ལ་འབབས་
 པའི་སྐབས་སུ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་པའི་ཆོས་ཅན་གྱི་མིང་ཚྲོད་གཞི་ཁོ་ན་ལ་ཉེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
 དཔེའི་ཆོས་ཅན་ཡང་དེའི་མིང་ཅན་དུ་ཉེ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་དེ་ཡང་གཟུང་བར་ཐལ་བས་མིག་གི་
 གཟུང་བྱ་སྒྲ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་འོག་གས་ཆོས་གྲུབ་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྲོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་མཚུངས་ལ་ཡོད་ཅེས་མཐུན་
 པའི་འོག་གས་ལ་ཉག་གས་ཡོད་པར་བརྗོད་པས་མཐུན་དཔེའི་ཆོས་ཅན་ལ་ཡོད་པར་གྲུབ་ཟིན་པའི་ཕྱིར།
 ཡང་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་པས་མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པར་བརྗོད་ན། རྒྱུ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
 རྒྱུ་པར་གོ་བའི་འབྲུག་གིས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་རང་མིང་གིས་བརྗོད་པས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
 ཅན་ཡིན་པར་ཡོངས་སུ་གཟུང་རོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བཤད་དཀའ་བ་ཡང་འོག་གས་ཀྱི་མིང་གིས་སྤངས་པ་དང་། ཉག་གས་
 དཀའ་བ་ཡང་འོག་གས་ཀྱི་མིང་གིས་སྤངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་ཚུལ་དང་པོ་
 འཆད་པའི་སྐབས་སུ་འོག་གས་ཀྱི་མིང་གིས་གདགས་རིགས་ཀྱི་ཆོས་ཅན་རང་མིང་གིས་སྒྲོས་པར་
 མི་རིགས་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་རང་མིང་གིས་སྒྲོས་པ་ལ་སྒྲ་འགལ་བ་དང་རྒྱུ་པར་ལ་སོགས་པས་
 ཆོས་ཅན་གཞན་ལ་ཡོད་པ་སེལ་བ་དེ་ལྟར་བཤད་པར་བྱ་བ་ལ་འབད་པ་མང་པོ་དགོས་པ་དེ་ནི་
 འོག་གས་ཞེས་བརྗོད་པས་བདེ་ལྷག་དུ་སྤངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཐལ་ཆོས་སྤྲ་མ་ལ་
 ཆོས་ཅན་ཞེས་པའི་ཆོག་ལྟག་པོ་བརྗོད་པའི་འབྲུག་གིས་ཚྲོད་གཞི་ཆོས་ཅན་ལ་དོན་གོ་དགོས་ན་
 ཉག་གས་དཀའ་བར་འགྱུར་བས་ཉག་གས་དཀའ་བ་ཡང་འོག་གས་ཞེས་བརྗོད་པས་བདེ་ལྷག་དུ་ཡོངས་
 སུ་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་རང་འབྲེལ་དུ། གྲུབ་ཟིན་པ་ལན་དུ་མི་རུང་སྟེ། གྲུབ་

ཟིན་བསྐྱེད་ནས་སྒྲོན་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། མཐུན་སྤྱོད་པ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅེས་པས་མི་མཐུན་སྤྱོད་པ་ལ་མེད་པ་བྱུང་བ་ཟིན་གྱིང་། ཡོད་མེད་ལ་མེད་པར་ངེས་པ་ཞེས་སྒྲོས་པས་བྱུང་བ་ལན་དུ་མི་རུང་སྟེ། དེར་ནི་དགོས་པ་གཞན་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། འདྲིར་ནི་དགོས་པ་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར། མཐུན་དཔེ་ལ་ཡོད་པ་བྱུང་བ་ཟིན་པས་ཚུད་གཞི་ཁོ་ན་ལ་གོ་བ་མི་འཐད་པའི་དོན་དུ་གསུངས་སོ།།

ཡང་ཚུད་གཞི་ཆོས་ཅན་དང་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་དང་མི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གསུམ་ལ་ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱེ་འདུག་པས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་ཞེས་སྒྲོས་ན་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་དང་མི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་བའི་མ་བྱུང་བའི་གཏན་ཆིགས་འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་ཚུལ་དང་པོ་བྱུང་བར་དོགས་པ་སྐྱེ་ན་སྤྱོད་པ་གྱི་སྐྱེ་ཡང་ཆོག་པ་དོན་དང་ཚུད་གཞི་དང་བསྐྱེད་བྱའི་ཆོས་གསུམ་ལ་འདུག་པས་ཆོག་པ་དོན་གྱི་ཆོས་དང་བསྐྱེད་བྱའི་ཆོས་གྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་བའི་མ་བྱུང་བའི་གཏན་ཆིགས་འགའ་ཞིག་ལ་ཡང་སྤྱོད་པ་ཆོས་བྱུང་བར་ཐལ་བའི་ཚུད་པ་བཞོད་ནས་ལན་འདེབས་པ་ནི་དོགས་པའི་གནས་ཤིན་ཏུ་ཆུང་བས་འདྲིར་མ་བཤད་དོ། །བསྐྱེད་བཅོས་ཀྱི་གདུལ་བྱ་ནི་སྐྱེའི་སྐྱོན་ཡོན་ལེགས་པར་བཅི་ཤེས་ཤིང་བསྐྱེད་བཅོས་དེ་ནས་བཤད་པའི་དོན་གྱི་འགལ་འབྲེལ་ཡང་དཔྱོད་པའི་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པ་དག་ཡིན་ལ། ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་བསྐྱེད་བཅོས་སུ་གཏན་ལ་ཐབ་པའི་ཆེ་སྤྱོད་ཀྱི་སྐྱེ་ཚུད་གཞི་ཆོས་ཅན་ལ་འབད་མེད་དུ་རྟོགས་པར་འགྲུང་བའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རྟགས་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་དུ་བྱུང་བ་གཅིག་ཚུལ་དང་པོ་ཡིན་ན་ཚུད་གཞི་དེའི་བྱུང་བར་ལ་བསྐྱོས་པས་ཚུད་གཞིས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པ་ཚུད་གཞི་ལས་གཞན་ལ་མི་འདུག་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་དང་པོ་བྱུང་བ་རྟགས་སུ་མོང་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་འགྲུང་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་ན་སྐྱེ་ལས་གཞན་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ནག་པ་འཕོང་སྐྱེན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུར་སྐྱས་མ་འབྲེལ་བ་རྣམས་པར་གཅོད་པས་ནི་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པ་ཡིན་གྱི། དཔེར་ན་མིད་སྐྱབ་འཕོང་སྐྱེན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུར་སྐྱས་གཞན་དང་ལྡན་པ་རྣམས་པར་གཅོད་པས་ནི་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མང་དུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། རྟགས་ཀྱི་ལྟོས་གཞི་ངོས་གཟུང་བ་དང་། གཏན་

ཆོགས་སུ་འགྱུར་བ་ཕྱོགས་ཁྲབ་ཚད་མས་དེས་པ་ལ་བསྟོས་མི་སྟོས་དབྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་དུ་དབྱེ་བྱང་སྟེ། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་
 དུ་ཡོད་པ་དང་ཁྲབ་བྱེད་དུ་མེད་པ་དང་རྣམ་པ་གཉིས་ཀ་སྟེ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། རྣམ་པ་གསུམ་པོ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། དེ་དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསུམ་གསུམ་དུ་འགྱུར་ཏེ། འདི་
 ལྟར་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་ཁྲབ་བྱེད་དུ་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀ་ཆ་གཉིས་
 སུ་འཇུག་པ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཚྱད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་དོན་དང་།
 ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དང་། མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ཀྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱབ་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱང་གི་
 སྤྱིས་ཆོས་མཚུངས་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དང་། དེ་ལྟར་ཆོས་མི་མཚུངས་པ་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་དོ། །ཁ་ཅིག་གཞལ་བྱའི་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་རྣལ་
 མ་མེད་དེ། ཕྱོགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལྡན་དུ་མཚུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། སྐྱ་དང་རྟག་པར་ཆོས་
 མཚུངས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་སྐྱ་བཤད་འཇུག་གི་ཁྲད་པར་མ་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་
 བཤད་ན་ཕྱོགས་ཚྱད་གཞི་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལྡན་དུ་མཚུངས་པ་ཞེས་པར་འགྱུར་གྱི། སྐྱ་འཇུག་
 པ་ལ་བཤད་དུ་ཡོད་པའི་དེས་པ་མེད་དེ། སྐམ་ལས་སྐྱེས་པའི་མཆོ་སྐྱེས་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་འདུས་
 མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་རྟགས་དེའི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་
 ཞེས་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་སྤྱི་ལ་མི་སྐྱར་གྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་བྱང་ཡང་
 ཡིན་ལ། སྤྱི་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་དེས་བསྐྱབ་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་སྟོང་བ་དང་མི་སྟོང་བ་ལ་
 བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ལ་དཔེར་མཆོན་ན་མི་རྟག་པས་སྟོང་བ་བྱས་པས་སྐྱ་མི་
 རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མེད་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལ་སོགས་པ་འགལ་
 བ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། ཤེས་བྱ་གཞལ་བྱ་ལ་སོགས་པ་གཞན་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སོ། །འབྲས་
 བུའི་གཏན་ཆོགས་ལ་དཔེར་མཆོན་ན། མེས་སྟོང་པ་ནི་དུ་བས་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་སྐྱབ་པའི་མེད་པ་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་དང་། གང་རེག་འགལ་བ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་པ་གཞན་པ་

མི་མཐུན་ཕྱོགས་སོ། །མདོར་ན་གཏན་ཆོག་གསུམ་གཅིག་སོ་དེའི་ཚྭ་གཞིའི་སྟེང་དུ་གང་ཞིག་བཀག་པ་
 ཅམ་གྱིས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལྡན་དུ་ངེས་ཀྱིས་པའི་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་ནི་མེད་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 དང་། དེ་ལྟར་ངེས་མི་ཀུས་ཀྱང་དགག་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་རུང་དེ་ཡིན་གྱི། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་
 གཟུང་རུང་དེ་མ་ཡིན་པ་ནི་འགལ་བ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། སྐྱབ་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་བ་ཡིན་ཡང་། དེ་ཡིན་ན་སྐྱབ་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་བ་
 ཡིན་པའི་ངེས་པ་མེད་པའི་རིགས་སུ་གནས་པ་ནི། གཞན་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། བྱམ་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
 ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་སྐྱབ་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱིས་དོན་མཐུན་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་པ་དེ་ཉིད་མི་རྟག་པ་བརྟེན་པའི་གཞིར་མེད་པས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རང་ལྟོག་
 ནི། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སོ་ཞེས་སྟོན་གྱི་མཁས་པ་དག་གསུང་བ་ནི་ཅུང་ཟད་མི་བདེའོ། །འདུས་
 མ་བྱས་གྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་གྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་གྱི་སྐྱབ་ཚུལ་
 དང་མཐུན་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་དོན་མཐུན་པ་དེར་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྭ་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་སོ་ནི། དེ་ནི་རི་ལྟར་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
 བཀག་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ན་དེ་ནི་མེད་པར་དགག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེད་
 བ་ལ་གཏན་ཆོག་གསུམ་གཞལ་བྱ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་དོ་ཞེས་རི་ལྟར་བརྗོད་ཅེ་ན། ཚྭ་པ་འདྲིའི་བསམ་
 པ་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་བ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་བསྐྱབ་པ་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་བཀག་ཅམ་
 འབའ་ཞིག་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་མཐོང་ནས་གཞལ་བྱ་དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
 བཀག་ཅམ་འབའ་ཞིག་ལ་ཡོད་ན་འདུས་མ་བྱས་གྱི་ནམ་མཁའ་སོགས་ལ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་།
 དུ་བས་དུ་ལྡན་ལའི་སྟེང་དུ་གང་རེག་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་འགྱུར་ཏེ།
 གང་རེག་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཅམ་ནི་དངོས་མེད་ཡིན་པས་དེ་འབའ་ཞིག་ལ་དུ་བ་ཡོད་པ་མི་སྲིད་པའི་
 ཕྱིར་རོ་སྦྱུང་བ་སྟེ། རང་ལྟོག་གཞི་ལྟོག་མ་བྱེད་པའི་ཚྭ་པ་དང་དངོས་མེད་རྟགས་ཡོད་པའི་གཞིར་
 མི་རུང་བའི་ཚྭ་པ་སྟེ། ཡོད་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་བྱབ་པ་རིགས་པའི་དབང་ལྷག་གི་བཞེད་པར་
 འདོད་པ་ཡང་ཕྱོགས་སུ་མ་འདི་ཉིད་ལ་གནས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་བཀག་པ་ཙམ་འབའ་ཞིག་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། འོན་ཅི་ཞེ་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མཚུངས་ལས་བསྒྲོག་པའི་མེད་པར་དགག་པ་དང་
མ་ཡིན་པར་དགག་པ་ཐམས་ཅད་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མི་མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མཚུངས་སུ་བྱུབ་པ་དེ་ཉིད་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་
དུ་བཤད་ཅིན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱབ་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་གཟུང་རུང་
གི་སྤྱིས་དོན་མི་མཐུན་པ་དེ་ནི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཡོད་པར་འདོད་པའི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་བསྒྲོག་པ་
ཐམས་ཅད་ལ་མཚུངས་པར་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལྡན་ལས་དངོས་སམ་འབྲགས་
ཀྱིས་ལྟོག་པར་རྟོགས་པ་མེད་དགག་དང་མ་ཡིན་དགག་ཐམས་ཅད་ལ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཡང་དག་དང་འགལ་བ་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བའི་རུས་པ་དང་བསྐྱབ་བྱ་
འགོག་པའི་རུས་པ་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་དེས་པ་དང་ཕྱོགས་ཆོས་དེས་ཤིང་ཁྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
ཏུ་དེས་པ་ལ་བལྟོས་པ་དང་། མ་དེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་འདྲེན་པ་ཕྱོགས་
ཆོས་དེས་པ་ལ་བལྟོས་ཤིང་ཕྱོགས་གཉིས་ལ་ཡོད་མེད་ཏུ་དེས་པ་ལ་མི་ལྟོས་པ་དང་། དོན་སྟོན་མ་
ཞུགས་ཀྱང་སྟོན་ཞུགས་པའི་གཏན་ཆེགས་སྟོན་ཅན་དུ་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཏན་ཆེགས་
ཡང་དག་དག་ལ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་
སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མ་ངེ་ལྟ་བུ་དག་གིས་དེས་པར་གཟུང་བ་ལ་བལྟོས་ཏེ། རང་ཉིད་
བསྐྱབ་བྱ་གོ་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་དགུ་པོ་འདིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེ། ཕྱོགས་
ཆོས་དེས་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་དེས་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་
པར་དེས་པ་ལ་བལྟོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱབ་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རང་བཞིན་ལ་
དེས་པ་སྤྱིས་ན་འདོད་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་ངེ་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་སྐྱབ་པར་
བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྟོགས་པ་ཅན་གྱི་སྐྱུ་སྐྱར་བ་
བཞིན་ནོ། །ལ་སོགས་པ་འགལ་བའི་གཏན་ཆེགས་དག་ལ་ཆོས་ཅན། རང་ཉིད་བསྐྱབ་བྱ་ཕྱིན་ཅི་
ལོག་ཏུ་རྟོག་པར་བྱེད་པའི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་བ་ཕྱོགས་ཆོས་དེས་ཤིང་ཁྱབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
ཏུ་ཚད་མ་ངེ་ལྟ་བུ་དག་གིས་དེས་པར་གཟུང་བ་ལ་བལྟོས་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱབ་བྱེད་

དུ་འགྱུར་བ་ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་འདིའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་དེས་པ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་དེས་པ་
 དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པར་དེས་པ་ལ་བཟློས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་
 ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་བྱུང་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རང་བཞིན་དུ་དེས་པ་མི་འདོད་པ་གསལ་བར་བྱེད་པ་དག་ནི་
 བསྐྱབ་བྱ་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་རྟོགས་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
 དང་ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྟོགས་པ་ཅན་གྱི་སྐྱ་སྐྱར་བས་དོན་རྣལ་མ་མི་གོ་བ་བཞིན་ནོ། །གཏན་ཆེགས་ཡང་
 དག་དང་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་གཉིས་པོ་ངེ་ལྟར་རིགས་པར་གོ་བྱེད་ཀྱི་རུས་
 པ་དེས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ་ཡང་དག་གི་བསྐྱབ་བྱ་རྣལ་མར་གོ་བ་དང་། འགལ་ཉགས་ལ་བཏེན་ནས་
 ལོག་པར་གོ་བ་དང་། མ་དེས་པས་ཐེ་ཆོམ་འདྲེན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེད་པ་ཕྱོགས་ཆོས་ལ་བཟློས་པ་དང་། ཕྱོགས་
 གཉིས་ལ་ཡོད་མེད་དུ་དེས་པ་ལ་མི་ཟློས་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཐེ་ཆོམ་
 གྱི་རྒྱར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། མ་དེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ནི་ཆོས་ཅན། བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་འདྲེན་
 པ་ཕྱོགས་གྱི་ཆོས་ཉིད་བྱུང་བ་ལ་བཟློས་ཏེ། ཅོད་གཞི་དང་མ་འབྲེལ་བ་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་ལས་
 བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་གྱིས་རྟོགས་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དེས་པ་ཡོད་ཀྱང་ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱ་ལས་མ་འདས་པ་དང་། མ་དེས་པའི་
 རྒྱུན་ཡོད་པ་སུན་འབྲེན་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་དང་། མི་འགྱུར་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མ་
 དེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེད་པ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་པའི་
 ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་དེས་པ་འཕམ་མེད་པ་ཉིད་དུ་དེས་པ་ལ་བཟློས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་གཉིས་
 ལ་ཡོད་མེད་དུ་དེས་པ་ལ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཉིད་ཀྱི་སྒྲིན་ས་རྒྱུན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་
 ལ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་སྐྱེད་པ་དེ་ནི་ཕྱོགས་གཉིས་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱི་བྱེད་པར་མ་དེས་པ་ལ་ཡང་
 མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ཕྱོགས་གཉིས་ལ་ཡོད་མེད་དུ་མ་དེས་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་
 གྱི་གཏན་ཆེགས་ལ་མ་དེས་པའི་རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་བརྗོད་པ་ཡང་ཆོས་ཅན། འདིར་སུན་འབྲེན་
 ཡང་དག་པ་ཡིན་ཏེ། བྱུང་བ་མ་ཆང་བ་ལ་མ་ཆང་བའི་རྒྱུན་རྣལ་མར་བརྗོད་པའི་སུན་འབྲེན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དེ་སུན་འབྲེན་ཡང་དག་ཡིན་པ་ལས་གཞན་དུ་མ་ཡིན་ན་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་ཤེས་

འདོད་དང་ལྡན་པས་ངེས་པ་ན་ཆོལ་བས་སྟོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའམ་མི་མཐུན་སྟོགས་
གཅིག་ལུ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའམ་ཚུལ་གཅིག་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྱུར་པ་རྗེས་འགྲོ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་བརྗོད་
པའི་སྐྱབ་ངག་ནི་ཆོས་ཅན། ཕྱི་ཆོལ་ཤེས་འདོད་དང་ལྡན་པའི་རོང་སྐྱབ་ངག་ཏུ་བཀོད་པ་མ་ཡིན་པར་
ཐལ། སྐྱབ་པ་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་ཞིང་སྐྱབ་འབྱེན་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཏུ་གྱུར་པའི་སྐྱབ་པ་ལྟར་སྒྲུབ་
བ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་དང་རྟགས་ཕྱི་མ་ཁས་སྒྲངས། དེ་སྐྱབ་པ་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱབ་
པའི་ཡན་ལག་དེ་ལྟ་བུ་ནི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་རྣམས་པ་མེད་པ་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱུ་རིགས་པས་སྐྱབ་པ་དང་། ལུང་དང་སྒྱུར་བ་དང་།
དེས་གྲུབ་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དོན་དངོས་དང་། དཔེའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པ་ལ་སྟོགས་ཆོས་སུ་སོང་བའི་ཐུན་སོང་མ་ཡིན་པ་མཉན་བྱ་ཡང་ཆོས་ཅན། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་
ཡ་གྲུལ་གཉིས་ཀ་ལ་སྟོག་པར་ངེས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྟག་པ་ལས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་མི་རྟག་
པ་ལས་ཀྱང་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་གཉིས་ཀ་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱ་ཉིད་དེ་སྟོགས་ཆོས་གྲུབ་མཐུན་སྟོགས་ལ་འཇུག་པ་དང་མི་མཐུན་སྟོགས་
ལས་སྟོག་པ་དག་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

གཉིས་ཀ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་ཐལ། སྟོགས་ཆོས་གྲུབ་གཉིས་ཀ་ལས་སྟོག་པར་མ་ངེས་ཡ་
གྲུལ་གཉིས་ལས་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་ཡང་ཡོད་པར་རྟོགས་པའི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར། མཐུན་སྟོགས་མི་མཐུན་སྟོགས་གང་རུང་གཅིག་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་ཡིན་ཡང་ཡ་གྲུལ་
གཉིས་གང་ལ་ཡང་ཡོད་པར་མ་ངེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་འགལ་ཏེ་ཡ་གྲུལ་བཀག་པའི་གང་རུང་
གི་ཕྱི་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པར་ཐལ། མཐུན་
སྟོགས་མི་མཐུན་སྟོགས་གང་རུང་གཅིག་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་གང་ཞིག །མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཡོད་
པར་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན་ནི། འབྲུག་པ་མ་ངེས་པ་དཔེ་ཉིད་ཀྱིས་གསལ་ལོ། །མཐུན་སྟོགས་ལ་
ཡོད་པར་ཐལ། གང་རུང་ལ་ཡོད་པ་གང་ཞིག་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེ་ན་ཡང་འབྲུག་
པ་མ་ངེས་ཤིང་རྟགས་ཕྱི་མ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ནས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་དང་ལང་
ཆོ་དང་བྱད་མེད་ལ་མངལ་འཇོག་པའི་རྣམས་པ་དང་ཆགས་ཅན་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་མཚུངས་

པའི་སྐྱེས་བུ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ལས་ཡ་གྲུལ་གང་གིས་མངལ་བཞག་པར་མ་ངེས་ཤིང་སྐྱེས་བུ་
རྣམས་ལ་གཉིས་པོ་ལས་གཞན་ལས་མངལ་མ་བྱུང་བར་ངེས་པ་ཡིན་ཞིང་མངལ་ཆགས་པར་ངེས་
པ་སྲིད་པའི་བྱད་མེད་ཀྱི་མངལ་བཞིན་ནོ། །ཡ་གྲུལ་གང་གིས་བཞག་པར་མ་ངེས་ཀྱང་གང་རུང་
གཅིག་གིས་བཞག་པར་ངེས་པ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལྷང་བྲང་བ་དང་། ལྷང་གི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རི་སྐད་དུ་
ཆད་མ་མཛོར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན་གྱིས་ཆོས་སུ་གྱུར་པའི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་
པའི་གཏན་ཆེགས་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱད་པར་རི་
སྐད་གྱིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པ་དེ་ལ་ཐེ་ཆོས་ཐ་བའི་རྒྱ་ནི་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་སྐྱ་
རྟག་པའམ་མི་རྟག་པ་གང་སྐྱབ་པ་ལ་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པར་མོང་བ་དེ་དང་ལྷན་པ་རྟག་མི་རྟག་དེས་
ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། རྟག་པའམ་མི་རྟག་པ་གཅིག་ཏུ་འཇུག་པ་ཆད་མས་ངེས་
པ་ལྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ།¹ །ཞེས་བཤད་པ་ལྟ་བུའོ།།

གཉིས་པ་ནི། དེ་དང་ལྷན་པ་དེས་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བས་ནི་ཆོས་ཅན། རྟག་མི་རྟག་
གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་བྱད་པོ་གསུམ་པ་གང་ལ་དངོས་པོའི་ཆོས་མཉན་བྱ་འདི་གནས་པར་འགྱུར་
བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པའི་རྣམ་པའི་བྱད་པར་དག་ལས་ཕྱི་རོལ་ཏུ་གྱུར་པའི་ཤེས་
བྱ་མེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་དོན་བསྐྱར་བ་ཡིན་ནོ། །གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ལྟོག་པའི་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བས་ནི་ཆོས་ཅན་མཐུན་ཕྱོགས་སམ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་
པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། མཐུན་ཕྱོགས་སམ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཅིག་གི་དངོས་པོར་རྟོགས་པའི་སྐྱབ་
པར་བྱེད་པ་མེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྲ་མས་གཉིས་ཀ་ལས་ལྟོག་པ་མ་ངེས་པ་དང་། ཕྱི་
མས་གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་འགྲོ་མེད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཐེ་ཆོས་ཀྱི་རྒྱུར་གྲུབ་པ་དང་། ལྟོག་པ་ངེས་ན་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་
ཏུ་ཐལ་བ་རྫོགས་མི་རུས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱ་རྟག་པའམ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆེགས་གཉིས་
པོ་འདི་བྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་མཉན་བྱ་ལྟ་བུ་གཅིག་ལ་བསྐྱས་པས་ནི་ཆོས་ཅན། བསྐྱབ་བྱ་ལ་

1 བསྐྱར་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག། ༤༧ ཞོག་ ༧༩༩ ཟེང་། ༩ རང་དུ་བྲངས།

ཐེ་ཚོམ་འདྲན་པར་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། རྩོགས་ཚོས་བྱུང་བ་ཕྱགས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པའི་བྱང་པར་ཐམས་ཅད་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མཉན་བྱས་སྤྱོད་ལ་རྟག་པའམ་མི་རྟག་པ་སྤྱུང་བའི་ལྷོག་བྱུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐམ། དེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱགས་ཚོས་བྱུང་བ་ལྷོག་པ་དེས་ན་བྱང་པར་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་སྤྱི་ལྟེང་དུ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་གཏན་ཆིགས་ཉིད་ཡིན་པ་གང་གིས་སྒྲོག་ཅེས་སྒྲོག་མི་རུས་པར་ལེའུ་གཉིས་པར་བཤད་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། སུན་འབྲིན་ཡང་དག་ལ་སྒྲོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པས་མ་བྱུང་བ་དང་། ཚུལ་གསུམ་པའི་གཏན་ཆིགས་ཁོ་ན་སྤྱོད་བྱེད་ཡང་དག་དང་འགལ་རྟགས་ཁོ་ན་འདོད་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩོགས་སྤྱོད་པ་དང་། དེ་སུན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། མཐུན་ཕྱགས་མི་མཐུན་ཕྱགས་གཉིས་ལ་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་མ་དེས་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་མ་དེས་པར་འགྱུར་ན་བྱས་པས་སྤྱོད་མི་རྟག་པར་སྤྱོད་པ་ལྟ་བུ་དོན་ལ་གོ་བྱེད་དུ་དེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ལ་ཡང་སྒྲོལ་བས་ཕྱི་སྒྲོལ་གྱི་ངོར་ཚུལ་གསུམ་སྤྱོད་པ་ལ་དེས་པ་བསྐྱེད་པའི་སྒྲོལ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མཐུན་ཕྱགས་མི་མཐུན་ཕྱགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་དུ་འགྱུར་བས་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆིགས་སུ་འགྱུར་བར་ཐམ། འདོད་མི་དེགས་ཏེ། དེ་ཡང་དོན་དམ་པར་ཡང་དག་པའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་པས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་པར་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པ་ཙམ་གྱིས་མ་དེས་པ་ཡིན་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་དེའི་ཕྱིར། མ་དེས་པའི་གཏན་ཆིགས་དེའི་ངོ་བོ་དེས་པ་ནི་སྤར་བསྟན་པའི་མ་དེས་པའི་ཡོན་ཏན་དེས་པ་ཉིད་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུན་མོང་བ་ལ་ནི་མཐུན་ཕྱགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱགས་དག་ལ་ཡོད་པ་མ་དེས་པའི་ཡོན་ཏན་ཡིན་ལ། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་ནི་དེ་གཉིས་ལ་མེད་པ་ཡོན་ཏན་ཡིན་ཞིང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ལ་ནི་དེ་གཉིས་ཀྱི་གཞི་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡོན་ཏན་ཡིན་ནོ། །ཡོན་ཏན་དེ་ཡང་ཚད་མས་དེས་པ་ལ་བསྟོས་པས་ཡོན་ཏན་ཚད་མས་དེས་པ་མེད་པར་མ་དེས་པའི་གཏན་ཆིགས་ཉིད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ཏུ་ཁས་སྦངས་པ་ལ་དོན་སྦྱོར་འབའ་ཞིག་གིས་སུན་འབྲིན་འདུག་པར་མ་དེས་པ་དང་། སྒྲོ་སྒྲོན་གྱིས་ཀྱང་སུན་འབྲིན་འདུག་པའི་ཡུལ་དུ་འགྱུར་བ་

དང་། ཚྱོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་ཁས་སྒྲངས་ནས་སྐྱབ་དག་
བཞོན་པ་ལ་དངོས་པོའི་ཆོས་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱབ་པའི་དོན་སྟོན་ཞུགས་པ་འབའ་ཞིག་གི་སྟོན་ནས་
སྟོན་བརྗོད་པར་ནི་མ་ཟད་དེ་འོན་ཀྱང་སྐྱབ་པ་པོའི་སྤྱི་སྟོན་ཞུགས་པས་ཀྱང་སུན་འབྲེན་ཡང་དག་
འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་དོན་རྗེས་དཔག་ལ་ནི་དོན་སྟོན་འབའ་ཞིག་བསམ་པར་བྱ་བ་ཡིན་
ནོ། །དཔེར་ན་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་འགོད་པར་ཁས་སྒྲངས་ནས་ཚུལ་གསུམ་མ་ཆང་བ་བརྗོད་པ་དང་
རྗེས་སུ་འགོ་བ་ཡོད་ཀྱང་བརྗོད་པ་མེད་པ་དང་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྟོན་པས་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་འགོད་པར་ཁས་སྒྲངས་ནས་མ་ངེས་པའི་
གཏན་ཆེགས་བརྗོད་པ་ཆོས་ཅན། སུན་འབྲེན་ཡང་དག་གི་སྟོན་འཇུག་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པ་
ངེས་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་པར་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་ཡོན་ཏན་བརྗོད་པར་ཁས་སྒྲངས་ནས་
གཞན་དུ་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་སྤྱོད་བརྗོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འོན་ཕྱགས་ཀྱི་ཆོས་ལ་ཐེ་ཆོམ་
ཟ་བ་དང་སྟོན་པ་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པ་ལ་ཡང་སུན་འབྲེན་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་
ན། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ནི་སུན་འབྲེན་ཡང་དག་འཇུག་པ་དེ་ལྟར་ཡིན་ཏེ། སྟོན་པའི་འདོད་ཡུལ་སྐྱབ་
ཁུས་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་བརྗོད་པར་ཁས་སྒྲངས་ནས་འདོད་པ་མ་གྲུབ་པ་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་སྤང་བ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་
དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱགས་ཆོས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དང་སྟོན་པ་གཉིས་གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་པའི་
གཏན་ཆེགས་བརྗོད་པ་ལ་སུན་འབྲེན་བརྗོད་པས་ནི། སྟོན་པའི་འདོད་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་གྲུབ་པར་
བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཡང་མེད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཅིའི་ཕྱིར་དེ་སུན་འབྲེན་ཡང་དག་ཡིན་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི།
སུན་འབྲེན་གྱིས་སྟོན་པའི་འདོད་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དུ་གྲུབ་པ་འབའ་ཞིག་གིས་ནི་སུན་འབྲེན་པ་ཡང་
དག་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཅི་ཞེ་ན། སྟོན་པས་སྐྱབ་བྱེད་ལྟར་སྤང་གང་བཞོན་ཀྱང་སྟོན་པའི་
སྟོང་ར་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྒྱས་པ་བཅོམ་པའི་སྟོན་ནས་སུན་འབྲེན་ཡང་དག་དུ་འགྱུར་པའི་
ཕྱིར་རོ། །སྐྱབ་དག་གི་རྟེན་སྟོན་པ་དང་སུན་འབྲེན་གྱི་རྟེན་ཕྱི་སྟོན་ཡིན་པས་སྟོན་པས་ཕྱི་སྟོན་གྱི་
ངོར་སྐྱབ་དག་ལྟར་སྤང་གང་བརྗོད་ཀྱང་སྟོན་པའི་སྟོང་ར་ཕྱི་སྟོན་གྱིས་སུན་འབྲེན་ཡང་དག་བརྗོད་

རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་བརྗོད་པའི་སྲུང་འབྲེན་ཡང་དག་གིས་ཚོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་ཕྱིན་
 ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པས་མ་ཁྲབ་སྟེ། འདི་ལྟར་སྤྲོད་ཏེ་ལྟག་པར་མེ་ལྟག་པར་སྤྲོབ་པ་ལ་གཞལ་བྱ་ཉིད་ལ་
 སོགས་པ་དག་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་བཞོད་པ་ལ་ཡང་སྲུང་འབྲེན་ཡང་དག་འཇུག་ཀྱང་ཚོལ་
 བའི་འདོད་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱུབ་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ་མིག་གི་གཟུང་བྱ་ཉིད་ལྟགས་སུ་བཞོད་པ་
 མ་བྱུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ལ་ཡང་སྲུང་འབྲེན་འཇུག་ཀྱང་ཚོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱུབ་
 པ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཚོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་རྒྱས་པ་
 འགལ་ལྟགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཀྱང་འགལ་ལྟགས་ཡིན་ན། དེས་མ་ཁྲབ་སྟེ། སངས་བྱུང་པས་སྤྲོ་མི་ལྟག་
 པ་འདོད་ཡུལ་དུ་བྱས་པའི་ལྟགས་ཡང་དག་གང་བཞོད་ཀྱང་སྤྲོ་མི་ལྟག་པར་སྤྲོབ་པའི་འགལ་ལྟགས་
 སུ་འགྱུར་བ་སྤར་བཤད་ཟེན་ཏོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྭ་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། མ་ངེས་པ་དང་མ་བྱུབ་པའི་
 གཏན་ཆེགས་དེར་ཡང་ཚོལ་བས་ཚུལ་གསུམ་ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་གཉིས་ཀ་ལ་བྱུབ་པར་བསྟན་པར་བྱ་བ་
 རིགས་པ་ལ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་བྱུབ་པའི་ཉེས་པ་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་བརྗོད་པས་ནི་ཚོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་ཕྱིན་
 ཅི་ལོག་ཏུ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་ནི་ཚོལ་བས་ཕྱོགས་ཆོས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དང་།
 ཕྱོགས་ཆོས་གང་རུང་ལ་མ་བྱུབ་པའི་སྤྲོབ་བྱེད་བཞོད་པ་འདིར་ཡང་ཆོས་ཅན། ཕྱི་ཚོལ་གྱི་སྲུང་
 འབྲེན་གྱིས་ཚོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་ཚོལ་བ་
 གཉིས་ཀ་ལ་ངེས་པར་བསྟན་པར་བྱ་བ་རིགས་པ་ལ་ཚོལ་བས་མ་ངེས་པ་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་ཁོ་ན་ཚོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་སྤྲོབ་རྒྱས་པ་དང་འགལ་
 བའི་གཏན་ཆེགས་ཁོ་ན་ཚོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱས་པའི་སྤྲོ་ནས་སྲུང་འབྲེན་པར་
 འགྱུར་བ་ཡིན་པར་ཐལ། སྲུང་འབྲེན་ཡང་དག་ལ་ཚོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པས་
 མ་ཁྲབ་པར་བསྟན་པ་དེའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཐེ་ཆོམ་ཅམ་ལས་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ལྟགས་ཡང་དག་
 ཏུ་འགྱུར་བ་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མས་ངེས་པ་དང་། འགལ་ལྟགས་སུ་འགྱུར་བ་ཕྱོགས་ཆོས་ངེས་ཤིང་
 ཁྲབ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པ་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་སོ་སོའི་སྤྱོད་བ་དཔེར་བརྗོད་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཚྭ་པ་སྤང་བའོ། །དང་

པོ་ལ་གསུམ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། ཁབ་བྱེད་དུ་
མེད་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འབྲུག་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་
ཀྱི་དབྱེ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་དགུ་བརྒན་པའི་སྒྲོ་ནས་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་རྒྱ་
ཆེན་པོ་ཆོག་ཉུང་དུས་བདེ་ལྷག་དུ་ཁོང་དུ་ཆུད་བྱས་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དགུ་པོ་དེ་དག་ནི་གང་
ཞེ་ན། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཆོས་ཅན། རྣམ་
པ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། སྐྱ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་གོ། བྱས་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་གོ། །དུང་སྐྱ་
མི་རྟག་པའི་ཕྱིར། རྩི་ལ་བ་ལས་བྱུང་བའོ། །ཞེས་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པ་དང་།
ཁབ་བྱེད་དུ་མེད་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འབྲུག་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་རྣམས་སུ་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁབ་བྱེད་དུ་མེད་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་ཀྱི་གཏན་
ཆོགས་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། སྐྱ་བྱས་པའི་ཕྱིར། རྟག་གོ། །གསོན་པའི་ལུས་ནི་
བདག་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོག་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དུང་སྐྱ་རྩི་ལ་བ་ལས་བྱུང་
པའི་ཕྱིར། རྟག་གོ། །ཞེས་པ་ཕྱོགས་ཆོས་ཞེས་པ་མན་ཆད་སྒྲ་མ་ལྟར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འབྲུག་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་ཀྱི་གཏན་
ཆོགས་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། དུང་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར། རྩི་ལ་བ་ལས་མ་བྱུང་
བའོ། །མི་རྟག་སྟེ། རྩི་ལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྟག་སྟེ། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
བྱ་བ་ལྟ་བུ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཞེས་པ་སྒྲ་མ་ལྟར་རོ། །དེ་ལྟར་བྱས་ན་དང་པོ་མཐུན་ཕྱོགས་
མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཁབ་བྱེད་དུ་འབྲུག་པ་དང་། ལྷ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཁབ་བྱེད་དུ་མི་
འབྲུག་པ་དང་། དགུ་པ་གཉིས་ཀ་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འབྲུག་པའོ། །དངོས་པོ་ལ་གནས་པའི་གཉིས་
ཀ་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འབྲུག་པ་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི། འདི་ནི་ཕྱི་རྒྱུ་ཀྱི་འདོད་པ་ལ་ཡང་བཟོས་པ་སྟེ།
མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ནམ་མཁའ་ལ་འབྲུག་ཀྱང་། འབྱུང་བཞིའི་རྩལ་སྤྲན་རྟག་པ་ལ་མི་
འབྲུག་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་སེམས་པའི་ལས་ལ་འབྲུག་ཀྱང་བྱམ་པ་ལ་མི་
འབྲུག་པ་ལྟ་བུའོ། །མ་དེས་པའི་གཏན་ཆོགས་གཞན་ཡང་ཡོད་མོད་ཀྱི། དངོས་ཀྱི་མ་དེས་པའི་
གཏན་ཆོགས་བཞི་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་དང་། རྟགས་ཡང་དག་གཉིས་དང་། འགལ་པའི་

གཏན་ཆོག་གས་གཉིས་སྒྲོས་པ་ནི་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་བསྟན་བྱ་བྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་རྟོགས་པའི་
ཡན་ལག་ཏུ་ཡིན་ཏེ། འཆད་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་བལྟོས་ནས་དབྱེ་བ་མི་འཐད་པའི་རྩྱུང་སྤང་དང་།
མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ལ་ཏ་ཅང་ཐལ་བའི་རྩྱུང་སྤང་རོ།། དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩྱུང་བ་དང་། ལན་
ནོ། དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་ལ་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་བལྟོས་ནས་ཡོད་པའམ་
མེད་པར་དབྱེ་བ་རི་ལྟར་རིགས་པར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོར་མེད་པ་ནི་གཞི་སྟེ་ཆོས་གཞན་བརྟེན་
པའི་རྟེན་གྱི་རྣམ་པ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། མི་མཐུན་ཕྱོགས་དངོས་
མེད་ལ་རྟགས་ཡོད་མེད་ཀྱི་དབྱེ་བ་མི་རུང་བའི་སྒྲིན་མེད་པར་ཐལ། དངོས་མེད་རྟགས་འཇུག་པ་དང་
ལྟོག་པ་གང་དུ་ཡང་མི་རུང་བའི་རྩྱུང་བ་འདི་ལ་སྤར་མེད་པ་ལ་ཅི་ལྟར་འགོག་པ་ཞེས་པའི་སྐབས་
སུ་བཀག་ཅིན་པའི་ཕྱིར་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ནི་མཐུན་ཕྱོགས་དེ་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་
ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཅིན་པའི་ཕྱིར། གཞན་པ་དང་འགལ་བ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཞུགས་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་དངོས་མེད་ཀྱིས་མ་བྱལ་ཅིང་བྱལ་ཀྱང་སྒྲིན་
དེ་དག་མེད་པའི་དོན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩྱུང་བ་དང་། ལན་ནོ། དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིས་
དོན་མཐུན་པ་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཡིན་ན་དེ་ཁོ་ནས་མཐུན་པ་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་
ཞིང་། དེ་ལས་ལྟོག་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལས་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པ་
འདི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྟོག་པ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོག་ལང་དག་
མེད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཆོག་ལང་དག་ཐམས་ཅད་བྱམ་པ་ལ་
སོགས་པའི་ལྟོག་ཆོས་གཞན་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལྟོག་ཆོས་གཞན་དང་ལྡན་པས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་མི་འགྱུར་བའི་
དཔེ་དང་། དེ་ལྟར་འགྱུར་ན་མཐུན་ཕྱོགས་གཏན་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། དེས་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་
ལྟོག་པ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་མི་འགྱུར་བའོ། དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱམ་ཟེ་ཡིན་མིན་གཞི་
མཐུན་དུ་བྱལ་བར་ཐལ་བ་དང་། བྱམ་ཟེའི་རིགས་ལྡན་གྱི་སྤྱིས་སུ་བྱམ་ཟེའི་ལྟོག་པ་ཡིན་པ་འགོག་

ཀུས་ཀྱང་བྲམ་ཟེ་ཡིན་པ་འགོག་མི་ཀུས་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་
 ཡིན་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་མི་འགྱུར་ཏེ། བྲམ་ཟེ་ལས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་ན་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་པ་
 ཞེས་བྱ་བར་འགྱུར་བས་མ་ཁྲབ་པ་བཞིན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྲམ་ཟེ་ལས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ན་བྲམ་ཟེ་
 མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། བྲམ་ཟེའི་རིགས་མ་ཉམས་པའི་སྣ་ཆོགས་བཙོན་འགྲུས་དེ་ཉིད་ཆོས་
 ཅན། བྲམ་ཟེ་ཡིན་པར་ཐལ། བྲམ་ཟེ་དེའི་རིགས་དང་ལྡན་པས་ཁྲད་པར་དུ་བྲས་པའི་སྐྱེས་བྱ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་ཁས་སྦངས་ཀྱང་འདོད་ན། དེ་ཆོས་ཅན། བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་པ་ཡང་ཡིན་པར་ཐལ།
 བྲམ་ཟེ་ལས་ལྡོག་ཆོས་གཞན་གཅིང་སྣ་ཆེ་བ་སོགས་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་མི་རིགས་པར་
 ཐལ། བྲམ་ཟེ་ཡིན་མིན་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་འཛིག་རྟེན་ན་རྟོགས་པ་མེད་ཅིང་ཆོད་མས་ཁྲིགས་
 པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན་བྲམ་ཟེ་ལས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་ན་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ།
 བྲམ་ཟེར་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་རིགས་ཀྱི་ཆོས་བྲམ་ཟེའི་མཆོན་ཉིད་མི་བརྟེན་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་
 ན་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བྲམ་ཟེའི་རིགས་མི་བརྟེན་པ་དེ་ཡང་བྲམ་ཟེའི་ལྡོག་པ་བཀག་པའི་ཡུལ་
 ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། བྲམ་ཟེ་ལས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ན་བྲམ་ཟེའི་ལྡོག་པ་ཡིན་པ་ཁྲིགས་ཀྱང་བྲམ་
 ཟེ་ཡིན་པ་ཁྲིགས་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། བྲམ་ཟེའི་ལྡོག་པ་དགག་པའི་ཡུལ་བྲམ་ཟེ་ལས་ལྡོག་པ་
 གཞན་ཡིན་ཡང་བྲམ་ཟེ་མ་ཡིན་ཞེས་པའི་སྣ་སྦྱོར་བཞི་ལྡོག་པ་དགག་པའི་ཡུལ་ལས་རྣམ་པར་སྤེ་
 བས་བྲམ་ཟེའི་མཆོན་ཉིད་ལྷགས་པ་དགག་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་པ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལས་ལྡོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་ན། མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་
 བ་དེ་ལྟར་ཡང་ཆོད་མས་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མཐུན་དཔེ་ལ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་
 ཉིད་ལྷགས་པ་འགལ་བའི་ཕྱིར། མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱིས་
 མཆོངས་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་གལ་ཏེ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་ལྡོག་ཁོ་ནས་མཆོངས་པ་ཡིན་
 ཞེས་བྱ་བ་ཡིན་ན་ཞེས་ཁས་སྦངས་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་འགལ་ཡང་མེད་པར་
 འགྱུར་བར་ཐལ། གཞི་ཐ་དད་པ་གཉིས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ལྡོག་པ་ཁོ་ནར་མཆོངས་པའི་རྣམ་པ་
 དེ་ལྟ་བུ་ནི་མི་སྤྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མཐུན་དཔེ་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བ་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལས་
 སྡོག་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བས་མ་ཁུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
 ལས་སྡོག་པ་གཞན་ཡིན་པ་མ་སྤངས་པ་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
 སྐྱབ་པའི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་བྱེད་རིགས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་སྐྱབ་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་ཀྱི་སྤྱི་དང་འབྲེལ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་མི་སྟོང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་སོགས་དེར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་ལས་སྡོག་པ་ཐ་དད་ཡིན་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་ན་མཐུན་ཕྱོགས་མི་སྤྱིད་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བས་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
 ལས་སྡོག་པ་གཞན་དང་ལྡན་པ་ཐམས་ཅད་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་ཚད་མས་རྟོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་
 ཏེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལས་སྡོག་པ་གཞན་མ་སྤངས་པའི་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་མཐུན་
 པའི་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བ་དེས་ནའེ་ཕྱིར། སྐྱབ་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལས་གཞན་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གཟུང་ཡང་སྡོག་པ་ཅན་ཀྱི་རྟགས་མེད་པའི་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ཡིན་ན་སྐྱབ་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེས་སྟོང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་ནི་ཚད་མ་
 ཀྱང་ལས་བརྟུས་ཀྱི་འབྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག་གི་འདོད་པ་བཀག་པའོ།

གཉིས་པ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དགྱུར་དབྱེ་བའི་དགོས་པ་ལ་གཉིས། ཇི་བ་དང་། ལན་
 འོ། །དང་པོ་ནི། ཡང་རྒྱ་མཚན་ཅིའེ་ཕྱིར་དེ་ལྟར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ལ་དུ་མར་ཡོད་བཞིན་དུ་
 སྐབས་འདིར་དགྱུར་བྱེ་ཞེ་ན། གཏན་ཆེགས་ཀྱི་སྐབས་མདོར་བསྐྱས་ནས་བརྗོད་པ་ན་གོ་བྱེད་ཡང་
 དག་ཇི་སྟེད་ཡོད་པ་བསྟན་པར་བྱའི་གཞན་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་སྟུང་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་
 གཉིས། དགྱུར་དབྱེ་བའི་དགོས་པ་ཅ་བས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། དགོས་པ་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་
 རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་གཉིས་དང་སྡོག་པ་འགལ་བའི་གཏན་
 ཆེགས་གཉིས་སྟོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་དང་འབྲས་བྱའི་གཏན་ཆེགས་
 ཡང་དག་གཉིས་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་འབྲེལ་བ་བསྐྱབས་པའི་སྟོན་ནས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་གཞི་
 ལ་འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་གསུམ་དུ་གངས་དེས་པ་བསྐྱབ་པའི་དོན་
 དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་བཞི་སྟོས་ཅི་དགོས་ཤེ་ན། རང་བཞིན་དང་འབྲས་བྱའི་

གཏན་ཆེགས་གཉིས་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཁྱེད་ཀྱིས་ཡང་དབང་གིས་འབྲེལ་བ་བྱུང་བ་ཡིན་གྱི།
གོ་བྱེད་ཀྱི་རྒྱས་པ་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་འཇུག་ལྡན་གྱི་དཔེ་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་འཇུག་
ན་འགལ་ཉམས་གཉིས་པོ་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་ན། ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་པ་ལ་དེ་མི་འཐད་དེ།
དེ་གཉིས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་མི་རྒྱས་པ་ཙམ་དུ་མ་ཐད་བསྐྱབ་བྱ་བྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པའི་བྱིར་
རོ། །འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་ལྡན་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་གཉིས་པོ་དེ་སྐྱབ་བྱེད་ལྟར་སྣང་དུ་འདོད་
པ་ཙམ་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བའི་རྒྱས་པ་ལྡན་པར་འགྱུར་ན། དེ་མི་འཐད་པས་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་མི་
ལྡན་པར་ཤེས་པའི་དོན་དུ་ཡང་དག་གཉིས་སྟོས་སོ། །

འབྲས་རང་གི་གཏན་ཆེགས་གཉིས་བྱུང་མོད་ཀྱི་ཉམས་ཀྱི་མཆན་གཞི་གསུམ་དུ་ངེས་
པ་རི་ལྟར་བྱུང་ཅེ་ན། རྣམ་འབྲེལ་དུ། རྒྱ་དང་ངོ་བོ་ལྡན་ཉིད་ཀྱིས། །དོན་ལྡན་པར་ནི་བརྗོད་པ་
ལས། །མི་དམིགས་དཔེ་ནི་བྱུང་བའི་བྱིར། །ཐ་དད་པར་ནི་མ་བཤད་དོ། །དེ་ལའང་སྐྱེས་བུ་མཐོང་
མེད་ལ། །སྟོག་སོགས་ལྡན་པ་མེད་པའི་བྱིར། །གཏན་ཆེགས་ཐེ་ཆོམ་ཐ་བཤད་པས། །བསྟར་
རུང་དོན་ལ་དེ་ཞེས་བསྟན། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། འབྲས་རང་གི་གཏན་ཆེགས་གཉིས་དངོས་
པོའི་དབང་གིས་འཇུག་ལྡན་གྱི་དཔེ་མ་ཡིན་གྱི། འདོད་པའི་དབང་གིས་འཇུག་ལྡན་གྱི་དཔེ་མ་ཡིན་
པའི་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་བསྐྱབས་པའི་ཤུགས་ལ་རྒྱ་དང་ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་
གཉིས་འབད་མེད་དུ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་དེ་གཉིས་ཀྱི་དཔེ་འདིར་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པ་ཡིན་
ནོ། །རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་དཔེ་ཡང་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཡང་ཤུགས་ལ་
བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དེ་གཉིས་ལ་ཤུགས་རྟོགས་དང་ཤུགས་བསྟན་གྱི་ཁྲད་
པར་ཡོད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྐྱབ་ཉམས་གཉིས་པོ་རྣམས་སྐྱབ་ན་ཡང་དག་དང་། རྫོགས་པ་སྐྱབ་
ན་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཕྱོགས་ཆོས་ཙན་གཞི་སྟོས་ཞེས་པ་ཙམ་གྱིས་ནི་ཆོག་
དོན་རྫོགས་པ་མ་ཡིན་ཞིང་། སྐབས་འདིར་ཕྱོགས་ཆོས་ཙན་དགུ་འབའ་ཞིག་སྟོས་པས་ཅི་ཞིག་
བྱེད་པ་མ་ཤེས་པའི་རྣམས་འགྱུར་རོ། །སྐྱབ་ཉམས་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་བསྐྱབས་པས་དགག་ཉམས་
འབད་མེད་དུ་རི་ལྟར་བྱུང་ཅེ་ན། འདི་ནི་རྣམས་འབྲེལ་དུ། གཏན་ཆེགས་དེ་ནི་རྣམས་གསུམ་ཉིད། །མེད་

ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ།¹ ཞེས་འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་གཏན་ཆེགས་གསུམ་དུ་ངེས་པའི་སྐྱབ་
 བྱེད་དུ་གསུངས་པ་དང་དོན་གཅིག་སྟེ། དེ་ཡང་འདི་ལྟར་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་དང་འབྲེལ་ཏེ། མི་རྟག་
 པ་དང་ཐ་དད་མི་རྟག་པ་ལོག་པའི་སྒྲིབས་ཀྱིས་ལྟོག་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཟུར་ཕྱི་མ་སྐྱབ་པ་ན། མི་
 རྟག་པ་ལོག་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པ་ལོག་པ་ཡིན་ཏེ། རིམས་དང་ཅིག་ཅར་གྱི་དོན་བྱེད་པས་སྟོང་
 པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ལས་སྐྱབ་དགོས་པས་རང་བཞིན་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་པའི་དོན་ལྟོག་
 བསྐྱབས་པ་ན་ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་མི་འདོད་བཞིན་དུ་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་
 པ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་འབྲས་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་པའི་དོན་ལྟོག་བསྐྱབས་པ་ལས་རྒྱ་མ་དམིགས་
 པའི་གཏན་ཆེགས་འབད་པ་མེད་པར་བྱབ་པ་ཡིན་ནོ། །ཁྲད་པར་སྟོག་ལྡན་དང་སྤྱི་གཞལ་བྱ་དག་
 སྟེ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གཉིས་སྟོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཁ་ཅིག་ཕྱོགས་ཆོས་བྱབ་ན་
 རྗེས་འཁོ་མེད་ཀྱང་ལྟོག་པ་གཅིག་ཤུས་འབྱུབ་པ་དང་། ཡང་ཁ་ཅིག་རྗེས་འཁོ་གཅིག་ཤུས་འབྱུབ་
 པར་ཅོད་པའི་ཕྱིར་ལོག་རྟོག་དེ་བཀག་ནས་རྟགས་ཡང་དག་དུ་མཆོན་པར་བྱེད་པའི་མཆན་ཉིད་
 ཚུལ་དེ་ལ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་བསྐྱབ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཆོས་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་
 དུ་དགོས་པ་ལ་ཅོད་པ་མེད་ལ། ཁྲབ་པ་གཉིས་པན་ཚུན་མི་འཁྲལ་བར་བསྐྱབས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཚུལ་
 གསུམ་ག་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །

ལྟག་མ་དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་གསུམ་སྟོས་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ།
 རྟགས་ཡང་དག་ལ་ལྟོག་ཁྲབ་གཙོ་བོར་བྱབ་པ་དགོས་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བསྐྱབ་པའི་སྒྲོ་ནས་ཅོད་
 གཞིའི་སྟེང་དུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་བཅད་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་རུས་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་
 དུ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བར་པ་གཉིས་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་གི་སྐབས་སུ་རྒྱས་པར་
 འཆད་ལ་ལྟག་མ་གསུམ་འདིའི་རྒྱས་བཤད་དུ་འཆད་པར་འགྱུར་རོ། །དོན་བསྐྱུས་ན། རྟགས་ཡང་
 དག་གི་མཆན་གཞི་ལ་གསུམ་དུ་གངས་ངེས་སྐྱབ་པ་དང་། མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་གསུམ་དུ་གངས་
 ངེས་སྐྱབ་པ་དང་། ཅོད་གཞི་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་བཅད་པ་རུས་ཡུལ་དུ་ཤེས་པའི་ཆེད་
 དུ་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་བཞི་དང་གཉིས་དང་ལྟག་མ་གསུམ་སྟོས་དགོས་ཀྱི་དེ་ལས་མང་བ་མི་དགོས་

1 བསྐྱབ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༩༦ ཞོག ༥༤༩ ཟླང་། ༡༡

པས་དོན་དེ་དག་ལ་སྤྱོད་ཆས་ཅན་དགྲར་གྲངས་དེས་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སྒྲོག་གྲུར་གོ་བར་
 བྱེད་པའི་སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་འགོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་མཆོད་གཞི་གསུམ་དུ་དེས་པར་བྱས་ནས་
 མཆོད་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པ་གཅིག་སྐྱབ་ངག་གིས་སྒྲག་ཆད་དང་བྲལ་བར་བསྟན་པར་བྱས་ན་རྟགས་
 གི་རྩལ་ཡུལ་གོ་བར་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །སྐྱབ་རྟགས་གཉིས་དངོས་སུ་སྒྲོས་པ་ནི་གཞན་དོན་
 རྗེས་དཔག་གི་བསྟན་བྱ་གཏན་ཆེགས་དེ་ཡང་མཐུན་སྤྱོད་ཆས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་དང་ཁྱབ་
 བྱེད་དུ་འཇུག་པ་གཉིས་སུ་དེས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡང་ཡིན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཡང་དག་གཉིས་དང་འགལ་བ་གཉིས་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ་
 དང་། སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་ཁ་འཕངས་པ་དང་། ལྷག་མ་གསུམ་
 སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་
 དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་དང་། དུང་སྐྱ་ཆོས་
 ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བཅུལ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་གཉིས་
 དང་། རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་བཅུལ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་འགལ་བའི་གཏན་
 ཆེགས་གཉིས་བསྟན་པ་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་གཉིས་བསྐྱབ་བྱ་
 རྣམ་མ་གོ་བར་བྱེད་པ་དང་། བསྒྲོག་ན་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་ནས་རྟགས་
 པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་གཉིས་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བྱེད་དང་བསྒྲོག་ན་ཕྱིན་ཅི་
 ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་བཞིན་དང་འབྲས་བྱ་དག་ཁོ་ན་ཁྱབ་བྱེད་དང་བདག་ཉིད་དམ་
 རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་དེས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་གཏན་ཆེགས་གསུམ་སྒྲོས་པའི་དགོས་
 པ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ལ་ཅོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྐྱབ་རྟགས་གཉིས་
 སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་དང་། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་དཔེ་མ་བསྟན་པའི་སྒྲིན་མེད་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཐུན་སྤྱོད་ཆས་ལ་ཆ་གཉིས་པའི་གཏན་ཆེགས་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་དང་།
 གཉིས་ཀ་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་སྒྲོས་པའི་དགོས་པ་བསྐྱབ་ཏེ་བསྟན་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༣༩ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༡༣༥ ན ༡ གཉིས་དང་རྟགས་བྱས་པའི་ཕྱིར་

བཤོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྟུས་བཤོ། །དང་
པ་ལ་གཉིས། འབྲས་ཏྲགས་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁུབ་བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ཚྱལ་བྱང་
འབྲས་ཏྲགས་ཀྱང་མ་ཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་
ཆེགས་ལས་གཞན་འབྲས་བྱའི་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་ནི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཁུབ་བྱེད་དུ་ཡོད་
པ་མི་སྲིད་དེ་རྒྱ་ཅམ་ནི་འབྲས་བྱ་ལ་འཁུལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲས་བྱ་དུ་བ་ནི་ཆོས་ཅན། དུ་ལྡན་ལ་ལ་
མེ་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་རྣམ་པ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་འཇུག་པ་གང་ཞིག་ཁུབ་
བྱེད་དུ་མི་འཇུག་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཚྱལ་བྱང་ཉན་ཤེས་དེ་ནི་དྲུང་སྐྱ་ཉན་པའི་ཤེས་པ་རང་རྒྱ་སྐྱ་མི་རྟག་པ་སྟོན་
དུ་སོང་བར་སྐྱབ་པའི་མ་ཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཆ་རྣམ་པ་གཉིས་གནས་པ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་ཡིན་
པ་ཅམ་གྱིས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་འབྲས་བྱ་རྒྱུན་བཅལ་མ་ཐུག་ཏུ་འབྱུང་བ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་ཚྱལ་¹བ་མ་
ཡིན་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འབྲས་ཏྲགས་མ་ངེས་པ་སྤང་བ་དང་། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་
སྤང་བཤོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཁུབ་པ་ངེས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་
པ་དང་། རོན་བསྟུས་བཤོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚྱུང་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཚྱལ་བྱང་གིས་མི་
རྟག་པ་སྐྱབ་པ་འབྲས་བྱའི་གཏན་ཆེགས་སམ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་གང་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་
ན། ཉན་ཤེས་ནི་དམིགས་རྒྱུན་མི་རྟག་པ་སྟོན་དུ་སོང་བས་ཁུབ་པར་སྐྱབ་དགོས་ན་དེ་ནི་རྟག་པ་སྟོན་
སོང་ལ་ཡང་སྲིད་པས་རྒྱུན་བཅལ་མ་ཐུག་ཏུ་འབྱུང་བའི་དྲུང་སྐྱ་ཐོས་པའི་ཉན་པའི་ཤེས་པ་རང་རྒྱ་
སྐྱ་མི་རྟག་པའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ལྟར་རྟོགས་ཏེ་རྟོགས་པས་ཁུབ་པ་མ་ངེས་ལ་རང་
བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་སུ་ཡང་མི་འཐད་དེ། ཚྱལ་བས་སྤྱིའི་ངོ་མོ་སྤར་ཡོད་གསལ་བར་བྱས་པ་ཅམ་
ཡིན་གྱི། སྤར་མེད་གསར་དུ་སྤྱེད་པ་མིན་པས་ཚྱལ་བྱང་ཡིན་པའི་གཏན་ཆེགས་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ནི། དྲུང་སྐྱ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ནི་ཆོས་ཅན། ངེས་པ་ཁོ་ནར་རྒྱུན་བཅལ་མ་
ཐུག་ཏུ་འབྱུང་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚྱལ་བའི་སྤར་རྟག་དངོས་སུ་ཡོད་པའི་སྐྱ་ཐོས་

1 ཞོལ། ཞོག ༡༣༦ བ ༣ གཙང་། ཞོག ༡༣༥ བ ༣ ཚྱལ་པ་མ་ཡིན་པ་དེས་

པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཐལ་བ་ལས་རྒྱ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཆོས་ཅན། རང་རྒྱ་རྒྱ་
མི་རྟག་པ་སྟོན་དུ་སོང་སྟེ། ཚེས་བས་པན་བཏགས་པའི་རྒྱ་རེས་འགའ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའོ། །ཁྲལ་པ་མ་བྱལ་སྟེ། སྤྱི་འོ་ཐོ་རྟག་ཀྱང་ཉན་ཤེས་རེས་འགའ་སྟེད་པ་ཚེས་
བ་རེས་འགའ་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པས་སོ་ཞེ་ན། ཚེས་བས་རྒྱ་རྟག་པ་ཐོས་པའི་འགལ་རྒྱུན་སྤྱི་བ་པ་
སེལ་བར་བྱེད་དམ། སྤྱི་དེ་ཉན་ཤེས་སྟེད་རྒྱུ་དུ་པན་འདོགས་པར་བྱེད། དང་པོ་མི་འཐད་དེ། རྒྱུན་
ཚེས་བས་རྒྱ་རྟག་པ་ཐོས་པའི་སྤྱི་བ་བྱེད་སེལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་རྟག་པས་ཉན་ཤེས་
སྟེད་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པའི་སྤྱི་བ་པ་མི་སྤྱི་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལྟར་ན། ཚེས་བས་རྒྱ་རྟག་པ་ཉན་ཤེས་སྟེད་རྒྱུ་དུ་དངོས་སུ་བསྟེད་དམ་དབང་
པོ་རྒྱ་ཐོས་རྒྱུ་དུ་དངོས་སུ་བསྟེད་ནས་བརྒྱུད་ནས་པན་འདོགས། གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པར་ཐལ།
རྒྱ་རྟག་པ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཀྱི་བདག་རྒྱུན་ན་པའི་དབང་པོ་དང་སྤྱི་འོ་ཐོ་དག་ལ་ཚེས་བས་པན་
པ་ཉི་བར་སྟུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུན་ཚེས་བས་རྒྱ་རྟག་པ་ཐོས་པའི་སྤྱི་བ་བྱེད་ལ་ཁྲད་པར་མི་སྟེད་
པ་དང་། དབང་པོ་དང་སྤྱི་འོ་ཐོ་ལ་པན་མི་འདོགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒྱ་རྟག་པ་ཐོས་པའི་
སྤྱི་བ་བྱེད་མི་སྤྱི་བ་དང་། རྒྱ་མི་རྟག་པ་ཐོས་པའི་སྤྱི་བ་བྱེད་སྤྱི་བ་ཀྱང་ཁྲལ་བ་མ་རེས་པའི་སྟོན་མེད་
པ་དང་། རྒྱ་རྟག་པ་ཐོས་པའི་སྤྱི་བ་བྱེད་མི་སྤྱི་བའི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒྱ་རྟག་པ་
ཐོས་པའི་སྤྱི་བ་བྱེད་མི་སྤྱི་བ་དང་། སྤྱི་བ་ཀྱང་ཉན་ཤེས་བསྟེད་པའི་རྒྱས་པ་རྫོགས་ཏུ་མི་རྒྱུད་པ་དང་།
ཁྲད་པར་མི་སྟེད་པ་གོགས་དང་མཐུན་རྒྱུན་གང་དུ་ཡང་མི་རྒྱུད་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་རྟག་པ་དེ་ལ་
དམིགས་པའི་ཉན་ཤེས་ཀྱིས་ཐོས་པའི་སྤྱི་བ་པ་ནི་སྤྱི་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་རྟག་པའི་རྒྱས་པ་ལ་
གོགས་བྱེད་པ་མི་སྤྱི་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་བ་བྱེད་འགའ་ཞིག་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་རྒྱ་རྟག་པས་ཉན་ཤེས་སྟེད་པའི་
རྒྱས་པ་རྫོགས་ཏུ་མི་རྒྱུད་པར་ཐལ། དེའི་དོ་ཐོ་ཉམས་པར་བྱེད་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར། ཁྲལ་པར་ཐལ།
རྟག་པ་དེའི་བདག་ཉིད་ཉམས་པར་མ་བྱས་པར་འབྲས་བུ་བསྟེད་པའི་རྒྱས་པ་བརྫོགས་པར་མི་
རྒྱུད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། སྤྱིབ་བྱེད་ཅིག་སོགས་ཆོས་ཅན། སྤྱི་རྟག་པ་ལ་ཕན་གོད་ཀྱི་བྱེད་པར་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་བྱེད་པར་སྤྱིད་པ་མེད་པའི་བྱིར། འདོད་ན།
སྤྱི་རྟག་པ་གང་གིས་སྤྱིབ་པར་བྱེད་པ་འཇག་མཐུན་སྤྱིན་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཕན་
གོད་ཀྱི་བྱེད་པར་ཅུང་ཟད་མི་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྟག་པ་ལ་སྤྱིབ་བྱེད་མི་སྤྱིད་པའི་རྒྱ་
མཚན་གང་གིས་སྤྱིབ་པར་བྱེད་པར་འདོད་པའི་ཅིག་པ་ལ་སོགས་པས་བྱུམ་པས་བྱུམ་འཛིན་དབང་
ཤེས་སྤྱིད་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བྱུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་ལ་བྱུམ་འཛིན་དབང་
ཤེས་སྤྱིད་པའི་བྱེད་པར་ཅི་ཞིག་སྤྱིད་པ་འཇག་ཉམས་པར་བྱེད་དེ་མི་བྱེད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། མི་རྟག་
པས་དབང་ཤེས་བསྤྱིད་པ་ལ་སྤྱིབ་བྱེད་མི་སྤྱིད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིབ་བྱེད་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཐད་པ་དང་། སྤྱིབ་བྱེད་ཀྱི་དོན་འཐད་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅིག་པ་ལ་སོགས་པས་རང་
དང་བྱས་མཉམ་པའི་བྱུམ་པ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ལ་ཕན་གོད་ཀྱི་བྱེད་པར་ཅུང་ཟད་བྱེད་པར་ནི་མི་
སྤྱི་ཡི། འོན་ཀྱང་སྤྱིབ་བྱེད་མི་འཐད་པའི་སྤྱིན་མེད་པར་ཐལ། སྤྱིབ་བྱེད་ཡོད་པའི་ཆེ་བྱུམ་པས་བྱུམ་
འཛིན་དབང་ཤེས་མི་སྤྱིད་པས་བྱུམ་པའི་སྤྱིད་ཅིག་པར་ཆོད་ཡོད་མེད་ཐམས་ཅད་རང་འཛིན་དབང་
པོའི་ཤེས་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། བར་ཆོད་མེད་པའི་ཆེ་དབང་ཤེས་བསྤྱིད་པར་ཆོད་ཡོད་པའི་ཆེ་
མི་སྤྱིད་པས་སྤྱིབ་བྱེད་ཀྱིས་བྱེད་པར་བསྤྱིད་པར་བྱུབ་པོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཅིག་པ་སོགས་ཀྱི་སྤྱིབ་བྱེད་མེད་པའི་ཆེ་དབང་ཤེས་བསྤྱིད་པ་
དང་། སྤྱིབ་བྱེད་ཡོད་པའི་ཆེ་མི་སྤྱིད་པ་དང་། དེས་ན་སྤྱིབ་བྱེད་ཀྱིས་བྱེད་པར་བསྤྱིད་པར་བྱུབ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། པན་ཚུན་སྤྱིན་ཅིག་ཏུ་གྱུར་པའི་ཡུལ་བྱུམ་པ་དང་མིག་གི་དབང་པོ་དང་ཡུལ་
དབང་བར་གྱི་སྤྱིད་པ་དག་ཆོས་ཅན། བྱུམ་འཛིན་རྣམས་པས་ཤེས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། པན་ཚུན་བྱེད་
པར་ཅན་གྱི་རིགས་འབྲས་སྤྱིད་ཅིག་གཞན་སྤྱིད་པའི་སྤྱི་ནས་བྱུམ་འཛིན་རྣམས་ཤེས་པ་ལ་ཕན་འདོགས་
པའི་བྱིར། དབང་པོས་དབང་ཤེས་སྤྱིད་པ་ཡུལ་དང་སྤྱིད་པས་ཕན་འདོགས་པར་མ་བྱུབ་པོ་ཞེ་ན།
མིག་གི་དབང་པོ་ཆོས་ཅན། གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་སྤྱིད་པ་ཡུལ་དང་སྤྱིད་པ་ལ་བསྟོས་པར་

མི་རུང་བར་ཐལ། དེ་བསྐྱེད་པ་དེ་གཉིས་ཀྱིས་པན་གདགས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་
ན། མིག་དབང་གིས་གཟུགས་འཛིན་དབང་ལེས་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པའི་རང་བཞིན་ཡུལ་དབང་གཉིས་
མེད་པའི་དུས་རྟག་ཏུ་དབང་ལེས་བསྐྱེད་པའམ་ཡང་ན་དེ་གཉིས་ཡོད་པའི་ཆེ་ཡང་མི་སྐྱེད་པར་
འགྱུར་བར་ཐལ། དབང་ལེས་སྐྱེད་པའི་བདག་རྒྱུན་གང་ཞིག་དེ་སྐྱེད་པ་ཡུལ་དང་སྤང་བ་ལ་བཟོས་
པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡུལ་དང་དབང་སོ་དང་སྤང་བ་དེ་དག་ཀྱང་སོགས་པར་བྱེད་པ་གཞན་
ཀྱིས་བར་དུ་མ་ཆོད་ན་དབང་ལེས་སྐྱེད་པ་ལ་པན་རྒྱུན་པན་འདོགས་པ་ཡིན་ཏེ། བར་དུ་མ་ཆོད་
པའི་ཡུལ་རུང་བ་ན་གནས་པ་དབང་ལེས་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་ཁྲད་པར་ཅན་དེ་དག་གི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་
པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། ཡུལ་དབང་བར་གྱི་ཅིག་པ་ལ་སོགས་པ་ཡུལ་གྱིས་ཡུལ་འཛིན་ལེས་པ་
སྐྱེད་པའི་སྐྱིབ་བྱེད་དུ་ཐལ། ཅིག་པ་ལ་སོགས་པའི་བར་ཆོད་ཡོད་ན་ཡུལ་གཟུགས་ལ་དམིགས་པ་
དེའི་དབང་སྟེང་རྣམ་པར་ལེས་པ་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་དབང་ལེས་སྐྱེད་རྒྱས་པའི་
རྒྱུན་གསུམ་གྱི་སྐྱད་ཅིག་གཞན་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ཡོད་ན་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བའི་རྒྱ་མེད་པའི་
ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཡུལ་དབང་བར་གྱི་ཅིག་པ་ལ་སོགས་པ་དབང་ལེས་སྐྱེད་པའི་སྐྱིབ་པར་འདོད་
དེ། དེ་བར་དུ་ཞུགས་པའི་དབང་གིས་དབང་ལེས་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མ་ཆོད་བས་དབང་སྟེང་ལེས་པ་མི་
སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཅིག་པ་ལ་སོགས་པའི་བར་ཆོད་གསར་དུ་ཞུགས་ན་སྤར་སྐྱེས་པའི་རྒྱས་
པ་ཁྲད་པར་ཅན་འགགས་པའི་ཕྱིར་དང་བར་ཆད་མེད་པའི་རྒྱ་མེད་པས་ད་གཤོད་སྐྱེ་བར་འདོད་
པའི་རྒྱས་པ་ཁྲད་པར་ཅན་གཞན་ཡང་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། དུས་མཉམ་པའི་ཡུལ་དབང་བར་གྱི་
ཅིག་པས་དབང་ལེས་དངོས་སུ་བསྐྱེད་པའི་རུང་བའི་གོགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ནི་སྐྱིབ་བྱེད་དུ་སོང་བ་
མ་ཡིན་ཏེ། དབང་ལེས་དངོས་སུ་སྐྱེད་རུང་དེ་ནི་དབང་ལེས་མ་སྐྱེས་པར་དུ་དབང་ལེས་སྐྱེད་པའི་
རྒྱས་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་ལས་མི་འཕོ་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བཏོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཞད་པ་དང་། སྐྱིབ་པས་ཁྲད་པར་
སྐྱེད་པའི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་སོ་ལ་གཉིས། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་གནས་མ་ལུས་པ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པའི་
མཛོན་སུམ་གྱི་སྐྱོད་ཡུལ་ཡིན་པ་དང་། སྐྱིབ་བྱེད་ཀྱིས་བསྐྱིབ་བྱ་ལ་པན་གཞོད་སྐྱེད་པར་སྐྱབ་པའོ།

དང་པོ་ནི། དུལ་དབང་དང་དེའི་བར་གྱི་ཅིག་པ་སོགས་དུས་མཉམ་པ་རྣམས་པན་ཚུལ་བྱུང་བར་མི་
སྐྱེད་པ་དང་། དུལ་རུང་བ་ན་མི་གནས་པའི་དུལ་དབང་གིས་དབང་ལེས་སྐྱེད་པ་ལ་པན་གཞོད་གྱི་
བྱུང་བར་མི་སྐྱེད་པ་ལས་ཡང་ན་དངོས་པོ་སྐྱེད་ཅིག་པ་རྣམས་ནི་རེས་འགའ་པན་ཚུན་པན་འདོགས་
པ་སྤྲོད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། པན་འདོགས་པ་སྤྲོད་ཀྱང་རྒྱ་དང་རྒྱུན་གྱི་རྒྱས་པ་མ་ལུས་པ་ནི་ཐམས་ཅད་
མཁུན་པ་མ་ཡིན་པས་མངོན་སུམ་གྱིས་བསམ་གྱིས་མི་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་གལ་ཏེ་དབང་པོ་དང་དུལ་གྱི་བར་ན་གནས་པའི་ཅིག་པ་ལ་སོགས་
པའི་སྐྱེབ་པས་དེ་གཉིས་ལ་དབང་པོའི་རྣམ་པར་ལེས་པ་བསྐྱེད་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་བྱུང་བར་
ཆེས་ཆེར་བྱེད་པ་ཡང་ཡིན་ཏེ། སྐྱེབ་པའི་སྐབ་མཐུག་གི་བྱེ་བྲག་གིས་སྐྱ་ལ་སོགས་པ་གསལ་
བ་དང་མི་གསལ་བར་སྐོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱེབ་པ་ནི་རེ་ལྗེ་དང་སྐྱམ་བུ་དང་ཅིག་པ་ལ་སོགས་
པའོ། །འདིར་སྐྱེབ་བྱེད་གྱིས་བྱུང་བར་སྐྱེད་པ་དང་མི་སྐྱེད་པའི་འཆད་ཚུལ་གཉིས་མཛད་པའི་སྐྱ་
མ་ནི་དུལ་དབང་གཉིས་དེའི་བར་གྱི་སྐྱེབ་བྱེད་དང་དུས་མཉམ་པ་ལ་ནི་སྐྱེབ་པས་བྱུང་བར་སྐྱེད་པ་
མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་འབྲས་དུས་མཉམ་རིགས་པས་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འཆད་ཚུལ་སྐྱ་མའི་གཙོ་བོ་
ནི་འདི་ལྟར་ཡིན་ཏེ། དུལ་དང་དབང་པོ་གཉིས་གྱིས་དབང་ལེས་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་དུལ་
དབང་གཉིས་གྱི་བར་ན་རི་བོ་ལ་སོགས་པ་ཞུགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལྟ་བུའི་སྐབས་སུ་བར་གྱི་སྐྱེབ་
བྱེད་དེས་དུལ་དབང་གཉིས་གྱིས་དབང་ལེས་སྐྱར་སྐྱེད་རུང་དུ་ཡོད་པ་གསུང་དུ་སྐྱེད་མི་རུང་དུ་
བྱས་པའི་སློན་པས་སྐྱེབ་བྱེད་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་གྱི། རྣམ་མཐུག་པོ་དེ་གཉིས་གྱི་བར་དུ་ཞུགས་པ་
ཅུ་ལ་སྐྱེབ་པར་བཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །དུལ་དབང་དེ་གཉིས་སྐྱར་དབང་ལེས་སྐྱེད་མི་རུང་གི་ངོ་བོར་
གནས་པ་ལས་མ་འཕོས་པ་ཡིན་ནོ། །འཆད་ཚུལ་གཉིས་པ་ནི་བར་དུ་སྐྱེབ་བྱེད་མཐུག་པོས་ཆོད་
པའི་དུལ་དབང་པན་ཚུན་པན་འདོགས་པ་དང་། སྐྱེབ་བྱེད་གྱིས་དེ་དག་ལ་པན་གཞོད་བསྐྱེད་པའི་
རྒྱས་པ་སྤྲོད་མོད་ཀྱང་རྒྱས་པ་ཡོད་པ་སོ་སོ་སྐྱེ་བའི་དངོས་སྟོབས་གྱི་ཆད་མས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ལ་
རྒྱས་པ་ཡོད་ན་ཀྱན་མཁུན་གྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྐྱེད་དུལ་དུ་འགྱུར་བ་བརྟག་པ་མཐའ་གཟུང་ཡིན་
གྱི། རྒྱས་པ་ཡོད་པར་ཀྱན་མཁུན་གྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་གཟིགས་པར་ཁས་ཁྲུངས་ནས་རང་གི་
ཆད་མས་མ་བྱུང་བར་འདོད་པ་ནི་རིགས་པ་དང་འགལ་བའོ། །རྒྱ་རྒྱུན་གྱི་རྒྱས་པ་མ་ལུས་པ་ཀྱན་

མཁེན་གྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱོད་ཡུལ་ཡིན་པ། རང་ལུགས་ལ་ཡང་ཁས་ལེན་དགོས་པ་རང་ལྟོག་གཞི་ལྟོག་གི་བྱེད་པར་རྣམས་བྱེད་པ་ལ་མཁས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་འཆད་ཚུལ་གཉིས་པ་ནི་བར་ཆོད་ཡོད་ན་ཡུལ་དབང་གཉིས་ཀྱིས་དབང་ཤེས་མི་སྤྱོད་ལ་མེད་ན་བསྤྱོད་པའི་སྤྱིབ་བྱེད་དེས་ཡུལ་དབང་ལ་བྱེད་པར་སྤྱོད་པ་འཐད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱེད་པར་མི་སྤྱོད་ན་གཤམ་ཡོད་ཀྱང་མེད་པ་དང་བྱེད་པར་མེད་པ་དཔེ་དང་བཅས་པ་དང་། བན་གཞོད་བསྤྱོད་པ་སྤྱིབ་བྱེད་ཏུ་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བར་གྱི་སྤྱིབ་བྱེད་ཀྱིས་བྱེད་པར་སྤྱོད་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཞེས་ཁས་སྐྱབས་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས་ཡུལ་དབང་བར་གྱི་ཅིག་པ་སོགས་ཆོས་ཅན། ཡུལ་དབང་གཉིས་ཀྱིས་དབང་ཤེས་སྤྱོད་པའི་སྤྱིབ་བྱེད་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་མེད་པ་དང་བྱེད་པར་མེད་པར་ཐལ། ཡུལ་དབང་གཉིས་ཀྱིས་དབང་ཤེས་སྤྱོད་པ་ལ་ཕན་གཞོད་གང་ཡང་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པའི་བྱིར། འདོད་ན། ཡུལ་དབང་གཉིས་ཀྱིས་དབང་ཤེས་སྤྱོད་པ་འདིའི་སྤྱིབ་བྱེད་འདི་སྟེ་བྱེད་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྤྱིབ་བྱེད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཉི་ལ་བར་བསྐྱབ་པ་ནི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་སྐྱུལ་བ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་གྱི་དངོས་པོ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱིབ་བྱེད་ནི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡུལ་དབང་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་ཤེས་སྤྱོད་པའི་སྤྱིབ་བྱེད་ཏུ་བཞག་པ་གང་ཞིག་སྤྱིབ་བྱེད་ཏུ་ཡོད་ཀྱང་མེད་པ་དང་མཚུངས་པའི་བྱིར། སྟོ་བཏགས་པ་འདོད་ན་སྤྱིབ་བྱེད་ཀྱི་དོན་བྱེད་པར་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོག་པས་སྟོ་བཏགས་པའི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་བྲམ་ཟེའི་བྱེད་པ་མིང་ཉི་ལ་བར་བཏགས་པས་ནི་བྲམ་ཟེའི་བྱེད་པ་འབྲས་ལ་སོགས་པ་¹འཆོད་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པར་མི་འགྱུར་བ་བཞིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། སྤྱིབ་བྱེད་ཏུ་རྟོག་པས་བཏགས་པ་དེ་ཡོད་ཀྱང་དེས་སྤྱིབ་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྟོ་བཏགས་ཀྱིས་དོན་བྱེད་མི་རུས་པ་དེའི་བྱིར། དངོས་པོ་རྣམས་ནི་རང་གི་ངོ་བོ་རྗེ་ལྟ་བུ་བཞེན་ཕན་གཞོད་སྤྱོད་པའི་རང་བཞིན་ཏུ་གནས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། བན་གཞོད་གང་ཡང་མི་བྱེད་པ་དངོས་པོར་མི་རུང་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། བར་གྱི་སྤྱིབ་པ་ཡོད་ཀྱང་ཡུལ་དབང་གཉིས་ཀྱིས་དབང་པོ་ལ་སོགས་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༩༠ ན ༥ སོགས་འཆོར་བ་སྐྱབ་པར་

པའི་ཤེས་པ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྐྱིབ་པས་པན་གཞོད་ཀྱི་བྱུང་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་
 པར་ཡུལ་དབང་གཉིས་ཀྱིས་རྒྱས་ལྡན་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། སྐྱིབ་བྱེད་དེས་བྱུང་
 པར་བྱས་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ། པན་གཞོད་ཀྱི་བྱུང་པར་མ་བྱས་ན་དེ་མེད་པར་ཡང་དབང་ཤེས་
 བསྐྱེད་པར་འགྱུར་ན་དེ་ལྟ་ཡང་མ་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་སྐྱ་རྟག་པ་ཐོས་པའི་སྐྱིབ་བྱེད་
 མི་སྤྱིད་པའི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་སྐྱ་རྟག་པ་ཐོས་པའི་སྐྱིབ་བྱེད་མི་སྤྱིད་པར་ཐལ། སྐྱ་རྟག་པ་
 རྣམས་ནི་འགྱུར་བ་མེད་པས་རྒྱུན་འགའ་ཞིག་ཡོད་ན་ཡང་བྱུང་པར་ཉམས་པའི་སྐྱེ་བ་རྒྱས་པ་མ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟག་པ་ལ་འགའ་རྒྱུན་ཀྱི་བྱེད་པ་མི་འཇུག་པ་དེས་ན་གཤམ་ཏེ་སྐྱ་དེ་དག་ཆོས་ཅན།
 སྐྱེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ལ་དུས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆེ་རང་གི་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་ཤེས་པ་ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་
 ཐལ། རྟག་པ་གང་ཞིག་རང་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བྱི་མ་མ་
 གྲུབ་ན་དུས་ནམ་ཡང་སྐྱེས་བྱ་གང་ལ་ཡང་ཡུལ་ཅན་ཀྱི་ཤེས་པ་འགའ་ཡང་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། རྟག་པ་གང་ཞིག་རང་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་
 རྟག་པ་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟག་པ་ལ་འགྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དབང་སོ་དང་སྐྱ་ལ་པན་མི་འདོགས་པ་ལ་གཉིས། རྩོགས་སྐྱ་མ་དང་། དེ་སྟུན་
 དབྱུང་བའོ། །དང་སོ་ནི། འདི་སྟུམ་དུ་བར་ཀྱི་སྐྱིབ་པས་སྐྱས་ཉན་ཤེས་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་གསར་དུ་
 ཉམས་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེས་འགའ་ཐོས་ཀྱང་རྟག་ཏུ་སྐྱ་ཐམས་ཅད་མ་ཐོས་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། འོན་
 ཀྱང་སྐྱ་དེ་དག་རྟོགས་པའི་ཉན་ཤེས་སྐྱེད་པ་ལ་རྩིས་པས་དབང་སོ་ལ་པན་འདོགས་པ་འཇུག་ཅིག་
 བྱེད་རྒྱུ་རྩིས་པ་ལས་གཞན་ཡང་རྒྱུན་ཅིག་བྱེད་པ་སྐྱ་སོ་སོ་ལ་བལྟོས་ནས་སོ་སོར་དེས་པ་
 ཅུང་ཟད་གཅིག་ཡོད་པ་ཡིན་ལ་སྟུན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཉེ་ན་སྐྱ་ཐམས་ཅད་དུས་གཅིག་ཏུ་ཐལ་བ་སྔོང་བ་
 ལ་སོ་སོར་དེས་པ་ཞེས་སྟོས་སོ། །སྟུན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་དེ་དེས་འགའ་སྐྱ་འགའ་ཞིག་ལ་པན་བྱེད་དུ་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྐྱ་འདི་དག་གི་དུས་དེས་འགའ་ཡུལ་འགའ་ཞིག་ཏུ་ཐོས་པ་ནི་སྟུན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་
 ཆང་མ་ཆང་དེས་བྱས་པ་ཡིན་ནོ་སྟུམ་ན་སྐྱའི་ངོ་སོ་ལ་བྱུང་པར་མི་སྐྱེད་ཀྱང་དེས་འགའ་ཐོས་པ་མི་
 འགའ་ལོ་སྟུམ་པ་དབྱེད་པ་པའི་འདོད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྒྱུན་རྩིས་པས་སྐྱ་རྟག་པ་ལ་དངོས་སུ་པན་འདོགས་པ་མི་འཐད་པ་

དང་། དེས་དབང་པོ་སྐྱེ་ཏེ་ལེའུ་པའི་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཁེགས་པ་དང་། དབང་པོ་ལས་བརྒྱུད་ནས་
 བན་འདོགས་པ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱུ་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་
 པོ་ལ་གཉིས། རྒྱུ་པའབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཆུན་ལ་བལྟོས་པ་འཐད་པ་དང་། ཏེག་པ་ལྟན་
 ཅིག་བྱེད་ཆུན་ལ་བལྟོས་པ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཁོ་བོ་ཅག་ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་
 རྣམས་ཀྱིས་ནས་ཀྱི་སྐྱེ་བུ་སྐྱེད་པའི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པའི་ཆུན་ཆུ་ལྟ་ལ་སོགས་པ་མེད་དོ་ཞེས་སྟོང་
 བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཀྱང་ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་རྣམས་ནི་ནས་ཀྱི་སྐྱེ་བུ་དེའི་གནས་
 སྐབས་ཀྱི་བྱེད་པར་ལ་པན་འདོགས་པའི་དོན་ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཆུན་ལ་བལྟོས་པ་ཉིད་འཐད་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཆུན་དེ་ལས་བྱེད་པར་ཐོབ་པའི་ཉེར་ལེན་ནས་ཀྱི་ས་བོན་དག་འབྲས་བུ་
 རྣམས་ཀྱི་སྐྱེ་བུ་ལ་པན་པ་ཉི་བར་སྟོར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཆུན་ཀྱིས་བྱེད་པར་སྐྱེད་ན་མི་ཏེག་པར་ཐལ་བ་དང་།
 བྱེད་པར་མི་སྐྱེད་ན་ཆུན་དོན་གཞན་ལ་བལྟོས་པར་མི་འཐད་པ་དང་པན་པ་དོན་གཞན་བྱེད་པ་ལ་
 ཉེས་པ་བཤད་ཟིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ས་བོན་ཀྱིས་སྐྱེ་བུ་སྐྱེད་པ་ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཆུན་ལ་བལྟོས་པ་དེ་
 བཞིན་དུ་གལ་ཏེ་སྐྱེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ལྟན་ཅིག་བྱེད་ཆུན་ལ་བལྟོས་ནས་འབྲས་བུ་བྱེད་ན་བྱེ་བྲག་ལ་
 རག་ལྟེ་སྤར་ཀྱི་ཏེག་པ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ལ་ངེས་པ་ཞེས་པ་དེ་ལྟར་ནི་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ལྟན་
 ཅིག་བྱེད་ཆུན་འགའ་ཞིག་ལ་བལྟོས་ནས་འབྲས་བུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཏེག་དངོས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་
 མ་ངེས་པར་ཐལ། ཏེག་དངོས་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་དེ་ནི་ཉམས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལྟོས་པར་བྱ་
 བའི་ཆུན་ཚོ་ལ་བའམ་ཚོ་ལ་བས་སྐྱེ་ཐོས་རུང་དུ་ལེགས་པར་བྱས་པའི་དབང་པོ་འམ་ལྟན་ཅིག་བྱེད་
 ཆུན་གཞན་ལས་སྤར་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ཐོབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །རིགས་པ་འདི་དག་གིས་ནི་དོན་དམ་
 བདེན་པ་ཏེག་དངོས་སུ་ཁས་སྒྲངས་ནས་མཉམ་གཞག་གིས་མཐོང་བ་ངེས་འགའ་བར་འདོད་པ་ཡང་
 ལེགས་པར་བཀག་པར་ཞེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྐྱེའི་ངོ་བོ་ལ་པན་མི་འདོགས་ཀྱང་ཆུན་ལ་བལྟོས་པ་ཅི་འགལ་ཞེ་ན། སྐྱེ་
 ཆོས་ཅན། འབྲས་བུ་སྐྱེད་པ་ཆུན་དོན་གཞན་ལ་བལྟོས་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆུན་ཀྱིས་
 བན་འདོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་དེ་ཡང་ལེའུ་གཉིས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གསུམ་པ་ནི། རྒྱུ་ལྷན་སྒྲུབ་འོ་པོ་ལ་ཁྱད་པར་མི་སྐྱེད་ཀྱང་པན་པ་དོན་གཞན་བྱེད་པས་
སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན། པན་པ་འདི་ནི་སྐྱ་དེའི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་པའི་འབྲེལ་བ་མེད་པ་དང་པན་པ་ཐུག་པ་
མེད་པར་ཐལ། སྐྱ་དེའི་པན་པ་སྐྱ་ལས་དོན་གཞན་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། པན་པ་དོན་
གཞན་བྱེད་ན་འབྲེལ་བ་མེད་པ་དང་ཐུག་པ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་ཡང་ལེའུ་གཉིས་པར་
བཤད་ཟིན་པའི་བྱིར། སྐྱ་འཛིན་ཉན་པའི་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱ་དེ་ཁྱོད་ཀྱི་གཞུང་དོན་གྱི་སློན་ས་
ཤེས་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཡང་འཇུར་བར་ཐལ། སྐྱ་དེ་ལས་ཁྱོད་དངོས་སུ་མི་སྐྱེ་བར་པན་པ་དོན་གཞན་
ཉིད་ལས་སྐྱེ་བའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་ལྷན་ཁྱད་པར་སྐྱེད་ན་མི་རྟག་པར་འཇུར་ལ་མ་སྐྱེད་ན་བཟོས་པར་མི་
འཐད་ཅིང་པན་པ་དོན་གཞན་བྱེད་ན་ཉ་ཅང་ཐལ་བ་དེའི་བྱིར། སྐྱ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། དབང་པོ་འཇུར་
དབང་དོན་སྤྲད་པའམ་གང་ཟག་གི་བདག་གས་གཞན་ཚུལ་བ་ཡང་རུང་སྟེ། རང་གི་ཤེས་པ་བསྐྱེད་
པ་ལ་ཤེས་པ་སྐྱེད་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་འགའ་ཞིག་ལ་བཟོས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཐམས་ཅད་
ཁྱོད་ལ་པན་པའི་ཁྱད་པར་རུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་རྟག་པས་སྐྱ་འཛིན་ཤེས་པ་བསྐྱེད་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བཀག་པ་
འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། ཚུལ་བས་དབང་པོ་དང་སྐྱ་ལ་པན་པ་ཉེ་བར་སྦྱར་བའི་བྱིར་རྒྱུ་ཚུལ་བ་སྐྱ་
རྟག་པའི་འབྲས་བུ་དང་བཅས་པ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པ་རྒྱུ་ལ་བཟོས་པ་བཀག་པའི་
བྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཚུལ་བས་སྐྱ་ལ་དངོས་སུ་པན་མི་འདོགས་ཀྱང་དབང་པོ་ལ་པན་འདོགས་པས་
སྐྱའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་དེ་ཞེ་ན། ཆོས་ཅན་སྐྱ་མ་ལ་ཚུལ་བས་དབང་པོ་ལ་པན་བཀག་ས་
པའི་སློན་ས་སྐྱ་རྟག་པ་དེའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་འཇུར་བ་དེ་ཡང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་ལ་
པན་བཀག་ས་པས་ཀྱང་རྟག་པར་སྦྱར་བའི་སྐྱའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པར་འཇུར་ན་རྟག་པ་རྒྱུ་ལ་བཟོས་
དགོས་པ་ལ་ཟོས་པ་མེད་པར་བསྟན་ཟིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱེད་པ་ལ་གཉིས། སྐྱ་རྟག་ཏུ་ཐོས་པར་ཐལ་བ་དང་། ཁྱབ་པ་སྐྱབ་པའོ། །དང་
པོ་ནི། ཚུལ་བས་སྐྱ་རྟག་པ་ཐོས་པའི་འགའ་རྒྱུ་སེལ་བ་དང་། དངོས་དང་བརྒྱུད་པའི་སློན་ས་མཐུན་
རྒྱུ་སྐྱབ་པ་གཉིས་ཀ་མི་འཐད་པ་དེའི་བྱིར། སྐྱ་དེ་ཆོས་ཅན། ཉན་ཤེས་ཀྱིས་རྟག་ཏུ་དམིགས་པར་

འགྲུར་བར་ཐལ། ཉན་ཤེས་ཀྱི་གཞུང་དོན་གྱི་སློན་པ་དམིགས་པར་བྱ་བའི་རང་བཞིན་གང་ཞིག་དུས་
ནས་ཡང་རང་གི་རང་བཞིན་ལས་མ་འཕྲོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། བྱ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་ཉན་ཤེས་སྐྱེད་པ་གང་ཞིག་རྒྱུན་འགའ་ཞིག་
ལས་རྒྱས་པ་གསར་དུ་འཛོལ་བའམ་ཉམས་པར་མི་འགྲུར་བ་དེ་ལྟ་ན་དེ་རྟག་པར་ཉན་ཤེས་སྐྱེད་
པར་འགྲུར་བ་ཡིན་པས་བྱ་བ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཉན་ཤེས་བསྐྱེད་པ་གང་ཞིག་ཉན་པའི་ཤེས་པ་
བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་དེ་ལས་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། སྤྲས་ཉན་
ཤེས་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་སྤྲ་ལས་དོན་གཞན་ཡིན་ན་ཡང་སྤྲ་དེའི་གཞུང་དོན་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་
པའི་སློན་དུ་འགྲུར་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་མ་གྲུབ་པ་སྤང་བ་ནི། དུང་སྤྲ་ཚེལ་བྱུང་དུ་མ་གྲུབ་པའི་
སློན་མེད་པར་ཐལ། དུང་སྤྲ་དེའི་བདག་ཉིད་ལ་ཚེལ་བ་འདི་ཐན་པའི་བྱུང་པར་ཅུང་ཟད་བྱེད་པར་
རྟགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། ཚེལ་བ་འདི་དུང་སྤྲའི་བྱེད་པ་པོ་ཡིན་པའི་ཆོས་མཐོང་བའི་
ཕྱིར་རོ། །དེ་མཐོང་སྟེ། དུང་སྤྲ་འདི་དུང་འབྱུང་པའི་ཚེལ་བ་སྤང་མ་བཅུམས་པ་དང་གསར་དུ་ཆད་
པ་ན་ནི་ནམ་ཡང་སྤྱེ་བར་མ་དམིགས་ལ། དེས་འགའ་ཚེལ་བ་ལས་སྤྱེ་བར་མཐོང་བ་དེས་ནའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་དོན་བསྐྱེད་པ་ལ་གཉིས། བསྐྱེད་བྱ་བྱུང་པའི་དོན་བསྐྱེད་པ་དང་། སྤྱིའི་དོན་བསྐྱེད་པ་ལོ། །དང་
པོ་ནི། བཅུམས་མ་ཐག་དུ་འབྱུང་བའི་སྤྲ་ཐོས་པའི་ཉན་པའི་ཤེས་པ་རང་རྒྱ་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་
ཅན་གྱི་སྤྱིའི་འབྲས་བྱུང་གྲུབ་སྟེ། དེ་སྤྱིའི་ཕྱོགས་བྱུང་ཆད་མས་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
ནི། དོན་ཆོན་བཞིས་འཆད་པས་ཐལ་བ་དགོད་པ་ནི། དུང་སྤྲ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་
བཅུམས་མ་ཐག་དུ་འབྱུང་བར་དེས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚེལ་བའི་སྤང་རྟག་པར་ཡོད་པའི་སྤྲ་ཐོས་པའི་
ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེའི་བྱུང་བ་མ་དེས་པ་སྤང་བ་ནི། བྱ་བ་པར་ཐལ། རྒྱུན་ཚེལ་བ་དེ་སྤྲ་རྟག་
པ་ཐོས་པའི་སྤྱིའི་བྱེད་སེལ་བ་དང་། དབང་པོ་དང་སྤྲ་ལ་རྣམ་པ་ཀུན་དུ་ཐན་པ་ཉི་བར་སྤྱོད་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་གྲུབ་པའི་ཐལ་བ་བསྐྱེད་པ་ནི། དུང་སྤྲ་ཆོས་ཅན། དུས་དེས་འགའི་ཆེ་འབྲས་བྱ་
མི་བྱེད་པ་འགའ་བར་ཐལ། ཉན་ཤེས་སྐྱེད་པ་གང་ཞིག་དེ་སྐྱེད་པ་རྒྱུན་པ་ཐོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཡང་དག་དུ་གྲུབ་པའི་དོན་བསྐྱེད་པ་ནི། ཚེལ་བྱུང་ཉན་ཤེས་དེ་དུང་སྤྲ་ཐོས་པའི་ཉན་ཤེས་དེ་

རང་རྒྱ་སྒྲུ་མི་རྟག་པ་སྟོན་དུ་སོང་བར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་
 བྱལ་ཚོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཉན་པའི་ཤེས་པ་འདི་འབྲ་རེས་འགའ་བའི་སྤྱི་འབྲས་བྱར་བྱལ་བའི་
 ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱུ་བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ། ཚོལ་བྱུང་འབྲས་རྟགས་རྒྱས་པར་གཏན་
 ལ་པལ་བའི་དགོས་པ་ནི། གཞན་སྡེ་དག་ཡི་གཤེས་སྐད་དོད་ཨ་ཁྱ་ར་ཞེས་པ་འགྱུར་མེད་ལ་འཇུག་
 པ་ཡིན་པ་ལ་གདངས་ཀྱི་རྣམ་པ་མི་འབྲ་བ་གཞན་དུ་མི་འགྱུར་བའི་དོན་ཡིན་པ་མ་གོ་བར་ངོ་བོ་མི་
 འགྱུར་བའི་དོན་དུ་བཟུང་ནས་སྤྱི་རྟག་པར་འདོད་ཅིང་། སྤྱི་ཚངས་པ་སྤྱི་བ་ཁ་ཅིག་ནི། ཡི་གེ་ཉིད་
 བཅིངས་གྲོལ་ཀྱང་ཀྱི་གཞིར་གྱུར་པའི་རྟག་དངོས་སུ་འདོད་དོ། །དེ་དག་བཀག་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
 རིགས་པ་མཚུངས་པས་དངོས་པོ་རྟག་པ་མཐའ་དག་ཁེགས་པར་འགྱུར་བའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །དེ་
 ཡང་དང་ཡང་དུ་གཏན་ལ་པལ་བ་ནི་འདུས་བྱས་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པར་གཏན་ལ་པེབས་པ་གྲོལ་
 བ་དོན་གཉེར་གྱིས་གཞི་ཤེས་རྒྱུད་ལ་སྤྱེད་པ་གཙོ་བོ་བཞི་ཡོད་པའི་ནང་ནས་ཐོག་མའི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ་
 བཤད་ཟེན་ཏོ། །གང་དག་དོན་དམ་པའི་སངས་རྒྱས་རྟག་དངོས་ཁས་སྐྱངས་ནས་དེའི་སྐུ་གསུང་
 ཐུགས་ཀྱི་ཡི་གེ་འབྲུ་གསུམ་རྟག་དངོས་སུ་ཁས་ལེན་པ་ཡང་མིང་ཐ་དད་ཅམ་མ་གཏོགས་དོན་
 གཞན་སྡེ་དེ་དག་དང་བྱུང་པར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱཏོ། །

གཉིས་པ། གཉིས་ཀ་སྤྱོས་པའི་དགོས་པ་སོ་སོར་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
 ཁྲབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དཔེ་ལོགས་སུ་སྤྱོས་པའི་དགོས་པ་དང་། ཁྲབ་བྱེད་དང་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་
 པ་གཉིས་ཀ་སྤྱོས་པའི་དགོས་པ་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དཔེ་དངོས་
 སུ་མ་སྤྱོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བྱའི་གཏན་ཆོགས་གཉིས་
 ཀའི་དཔེར་བརྟེན་ཚོལ་བྱུང་ལ་བྱུང་བར་འོག་ནས་འཆད་བཞིན་དུ་བྱས་པ་ལོགས་སུ་སྤྱོས་པས་ཅི་
 བྱ་ཞེ་ན། འབྲས་བྱའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་དཔེར་བརྟེན་པ་འདི་ཉིད་ཀྱིས་ཡང་དག་པའི་གཏན་ཆོགས་
 ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་མཚན་གཞི་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པའི་གཏན་ཆོགས་
 ཡང་དག་རྟགས་པའི་དོན་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་ཡིན་ཡང་འབྲས་བྱའི་དཔེར་བརྟེན་པ་ལས་
 རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོགས་བྱས་པ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་དཔེར་བྱས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། དགོས་པ་ཡོད་དེ།
 དཔེར་མ་སྤྱོས་ན་རྟགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པར་དོགས་པར་འགྱུར་

བས་རྟགས་ཡང་དག་ཐམས་ཅད་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འཇུག་པ་དེའི་བདག་ཉིད་ཏུ་རྟོགས་
པར་མི་འགྱུར་བར་བྱ་བའི་ཆེད་ཏུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། རང་དོན་ཏུ་ཚུལ་གསུམ་དང་མཚན་ཉིད་དེ་དང་ལྡན་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་
དབྱེ་བ་སྟོས་པས་ཡང་འདིར་སྟོས་པ་མི་རིགས་ལ། དབྱེ་བ་འཆད་ན་མཚན་ཉིད་ཀྱང་འཆད་དགོས་
ཤིང་དེ་རང་དོན་ལས་ངེས་ན་དབྱེ་བ་ཡང་ངེས་པས་དབྱེ་བ་སྟོས་པ་དགོས་པ་མེད་དོ། །ཞེ་ན། རང་
དོན་ཏུ་རྟགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་དང་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དོན་བཤད་ཀྱང་གཞན་དོན་ཏུ་དབྱེ་བ་བཤད་
པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་གི་དབྱེ་བ་
བརྗོད་པའི་དབང་ཏུ་བྱས་པ་ནི་བརྗོད་ཚུལ་ལ་མི་མཁས་པའི་བྱིས་པས་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཆ་གཉིས་
པ་དང་ཁབ་བྱེད་ཏུ་འཇུག་པའི་གཏན་ཆེགས་སྟོན་པའི་སྐབ་ངག་གི་བརྗོད་ཚུལ་གྱི་བྲག་ཏུ་རྟོགས་
པར་བྱ་བའི་ཆེད་ཏུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་འདིར་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་ཙམ་ཞིག་བཤད་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་མ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། བརྗོད་ཚུལ་ལ་མི་མཁས་པས་དེ་ལ་མཁས་པའི་
ཡན་ལག་ཏུ་སྟོས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་མི་མཁས་པས་ཀྱང་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པ་ཡིན་པས་
མ་སྟོས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདིར་སྟོན་དཔོན་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་མཚན་ཉིད་ནི་རང་དོན་ཏུ་བཤད་པ་དེ་
ཉིད་ཡིན་ལ། མི་མཁས་པས་ཀྱང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་འགྱུར་ཞིང་། བརྗོད་ཚུལ་ཕྱིན་ཅི་མ་
ལོག་པ་གཞན་དོན་ལེའུ་འགཏན་ལ་དབབ་བྱའི་གཙོ་བོ་གཅིག་ཡིན་པས་འདིར་སྟོས་སོ།

གསུམ་པ་ནི། མཐུན་སྟོགས་ལ་ཁབ་པའི་རང་བཞིན་དཔེར་བརྗོད་ཀྱང་མཐུན་སྟོགས་ལ་
ཆ་གཉིས་པའི་རང་བཞིན་དཔེར་མ་བརྗོད་པས་བརྗོད་པའི་ཆེ་དེ་གོ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་དོགས་པར་
འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐབས་འདིར་མཐུན་སྟོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་དཔེ་མ་སྟོས་པའི་སྟོན་
མེད་པར་ཐལ། འབྲས་བུའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་དཔེར་ཚུལ་བྱང་བརྗོད་པ་འདིས་ནི་མཐུན་སྟོགས་ཀྱི་
སྟོགས་གཅིག་ལ་བརྟེན་པའི་རང་བཞིན་ཡང་བཤད་པར་རིག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀའི་དཔེར་
བརྗོད་པ་ཡང་འབྲ་བར་ཉེ་ཐུན་མོང་ཏུ་གསུངས་ཉེ་ཚུལ་བྱང་གཉིས་ཀའི་དཔེར་སྟོས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
ན་སྟེ་དེའི་ཕྱིར། ཚུལ་བ་ལས་བྱང་བ་དེ་གཉིས་ཀ་གོ་བའི་དཔེར་བྱང་སྟེ། བཅུལ་མ་ཐག་ཏུ་འབྱུང་
བའི་གསལ་བ་ཤེས་པའི་ཆོས་དང་བཅུལ་མ་ཐག་ཏུ་སྟེ། བ་དག་ལ་ཐུན་མོང་ཏུ་གོ་བའི་ཆེད་ཏུ་ཚུལ་

བ་ལས་བྱུང་བ་ཞེས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དུང་སྤྱོད་ཚུལ་བ་ལས་བར་ཆད་མེད་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། བཅུལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་ལ། བྱུང་བ་ཡང་དུང་སྤྱོད་རང་གི་དོ་མོའམ་དུང་སྤྱོད་གསལ་བ་གཉིས་ལ་འབྲུག་སྟེ། མ་གསལ་བ་ནི་མ་བྱུང་བ་དང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བཅུལ་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བ་ནི་ཤེས་པ་དང་སྦྱེ་བ་གཉིས་ལས། སྦྱེ་བ་ནི་དུང་སྤྱོད་རང་བཞིན་ཡིན་ལ་ཤེས་པ་ནི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་གཉིས་ཀ་བསྟན་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་གཉིས་ཀ་སྒོས་པའི་དགོས་པ་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པ་ལ་གསུམ། ཡོངས་གཙམ་གྱི་དགོས་པ་དང་། རྣམ་བཅད་ཀྱི་དགོས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་འདུས་ན་གཞན་ཁས་སྦྱངས་པ་དོན་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དུ་བ་ཡོད་པ་ཆོས་ཅན། གང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་མེ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་དེས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། མི་ཉག་པ་དང་འཁྲུལ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེ་རང་དང་བདག་ཉིད་རྣམ་པར་དབྱེར་མེད་པ་ཅན་གྱི་ཁྱབ་བྱེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྦྱབ་ཉག་གཉིས་སུ་སྦྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། བདག་གཅིག་དང་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་དེས་པ་དེ་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་བའི་གཞིར་བསྦྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་འཁྲུལ་བར་མི་འགྱུར་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དུ་དེ་གཉིས་རབ་ཏུ་སྦྱེ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལྷན་པ་ཅན་དང་འདུ་བ་ཅན་ལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་བ་གཞན་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། འབྲེལ་བ་གཉིས་དང་བྲལ་བའི་ལྷན་པ་ཅན་དང་འདུ་བ་ཅན་སོགས་གང་དག་ལ་བརྟེན་པའི་གཏན་ཆོག་གས་དེ་དག་ཡང་དག་མིན་ཞེས་དོན་གྱིས་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་དག་བསྦྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་འཁྲུལ་བ་སྤིང་བར་དོན་གྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་བསྦྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་འཁྲུལ་བ་སྤིང་བར་ཐལ། གཉིས་པོ་དེ་འབྲེལ་བ་མ་གཏོགས་འབྲེལ་བ་གཞན་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ལྷན་འདུ་སོགས་ལ་ཡང་འབྲེལ་བ་གཉིས་པོ་དེ་ཡོད་དོ་ཞེ་ན། འབྲེལ་བ་གཉིས་པོ་ཡོད་པ་ཡིན་ན་ཡང་འབྲེལ་བ་སྤངས་པ་ཉག་གས་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་ཁོ་ན་སྒོག་གྱུར་ཉག་གས་པའི་སྦྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་འབྲེལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་གཉིས་པོ་ལས་མ་གཏོགས་པའི་འབྲེལ་བ་མེད་པར་ཐལ། གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་དེས་པ་དེ་ཡང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་གཉིས་པོ་ལས་ཡིན་ལ། འབྲེལ་བ་གཉིས་པོ་གང་ཡང་དེས་པ་མེད་པ་

སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་མིན་པའི་ཕྱིར། ཀླང་པ་དང་པོ་བཞེས་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་དགོས་པ་དང་། དེ་ནས་
བཞེས་འགྲེལ་བ་གཞན་གྱིས་མི་བྱས་པ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་གཉིས་ལས་གཞན་མི་དགོས་
པ་དང་། དེ་ནས་གཉིས་ཀྱིས་དེ་དག་གི་རྒྱ་མཚན་སྟོན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་
སྲུ་བཅད་པ་དག་གོ།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་དཔེ་མ་བསྟན་པའི་སྟོན་མེད་པ་ལ་
གཉིས། ཇི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གསུམ་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་
ཀྱི་མི་དམིགས་པ་འགའ་ཞིག་ཀྱང་འབྲས་རང་ལས་གཞན་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་གསུམ་པ་མ་ཡིན་
ནམ་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་དབྱེ་བ་སྟོན་པའི་སྐབས་འདིར་དཔེར་མ་བརྗོད་ཅེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྒྲར་བ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱུ་བའོ། །
དང་པོ་ནི། རྒྱ་དང་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་གཉིས་ནི་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པའི་ཚུལ་
བཤད་ཟེན་ལ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་དངོས་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་
དབྱེ་བའི་སྐབས་འདིར་དོན་གྱིས་དཔེར་བརྗོད་པ་ཁོ་ན་སྟེ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ཁོངས་སྲུ་
འདུས་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཤུགས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཤུགས་བསྟན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་གཏན་ལ་ཐབ་པ་
དང་། ཐེབས་ནས་གཞན་ལ་རྟགས་སྟེར་བའི་ཚུལ་དང་། བསྐྱུ་བ་བྱ་ལ་བསྟོས་ནས་དགག་རྟགས་
གཉིས་སྲུ་ངེས་པ་མི་འཐད་པའི་ཚོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤང་བྱང་མ་དམིགས་པའི་
གཏན་ཆོགས་དང་། སྤང་བྱང་དང་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ཁྱད་པར་རོ། །དང་
པོ་ལ་གསུམ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་དཔེ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོགས་ལས་
ལོགས་སྲུ་དངོས་སྲུ་སྟོས་མི་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་ངེས་པར་
བྱེད་པའི་ཆོད་མ་བཤད་པ་དང་། དགག་གཞི་དང་བྲལ་བའི་དགག་པ་འཇལ་བའི་ཆོད་མ་རང་རྒྱད་
པས་བྱུབ་པར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། སྤྱིའི་དོན་བསྐྱུ་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་བསྐྱུ་བྱར་བསྟན་པ་དང་། ཁྱབ་པ་མི་འཁྲལ་བར་སྐྱབ་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྒྲར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་དུ་

འདུས་པས་དཔེ་དངོས་སུ་སྒྲོས་མི་དགོས་པ་འདི་ལྟར།

གཉིས་པ་ནི། ལྟོ་ཕྱིར་བ་ཡོད་ན་དམིགས་རྒྱུ་མཆན་ཏུ་ཡོད་པ་ལས་
རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་བའི་གཞིར་དེའི་རྒྱ་མཆན་ཅན་གྱི་བྱམ་པ་མེད་པའི་སྒྲིལ་ཤེས་འཇུག་
རྒྱུ་འབའ་ཞིག་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་ན་དམིགས་རྒྱུ་གི་བྱམ་པ་མེད་པ་དག་ལ་ནི་ལྟོ་ཕྱིར་བ་
ཡོད་ན་དམིགས་རྒྱུ་མི་དམིགས་པ་ལས་གཞན་སྒྲུང་རྒྱུ་གི་བྱམ་པ་མེད་པ་ཉིད་གོ་བར་བྱེད་པའི་
དོན་ལྟོག་གཞན་མེད་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་ཏུ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཅམ་ཡིན་གྱི།
སྐྱབ་པའི་ཆེ་བྱམ་པ་མེད་པ་རྒྱུ་པས་ཆོག་པས་སྒྲོར་བ་འཆད་པ་དང་དོན་མི་གཅིག་གོ།

གཉིས་པ་ནི། ཡོད་ན་བཟླར་རྒྱུ་པའི་རང་བཞིན་བྱམ་པ་མེད་པ་ནི་ལྟོ་ཕྱིར་བ་དམིགས་
རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་གཞག་བྱ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དོན་ལྟོག་ཡོད་ལྟོ་ཕྱིར་བ་དམིགས་རྒྱུ་མི་
དམིགས་པ་ལས་གཞན་དེའི་དོན་ལྟོག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་ལྟོག་དེ་ཉགས་སུ་བྱུང་བས་ནི་རང་
ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་བའི་གཞིར་དེའི་རྒྱ་མཆན་ཅན་བྱམ་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་དང་སྒྲུའི་ཐ་སྙད་
བྱ་རྒྱུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་མོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་བཤད་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཇི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དམིགས་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་
ས་ཕྱོགས་ནི་རྒྱ་ཡིན་ལ། ཐ་སྙད་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་རྒྱ་མཆན་ཡོད་ཀྱང་རྒྱ་མཆན་ཅན་ཡོད་པར་
ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་འབྲས་བུ་ལ་འབྲུལ་བས་རྒྱ་ལས་འབྲས་བུ་དེ་ལྟར་རྟོགས་པར་ངེ་ལྟར་
འགྱུར་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཅ་བ་དང་། འགེལ་བ་དང་། དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱམ་པ་མེད་
པ་དེ་ལྟོ་ཕྱིར་བ་དམིགས་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་རྣམ་པར་གཞག་བྱའི་འབྲས་བུ་ཡིན་ཡང་དམིགས་
རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་དེ་ལས་ནི་བྱམ་པ་མེད་པའི་སྒྲོ་སྒྲིལ་འཇུག་རྒྱུ་ཐེ་ཆོམ་མེད་པར་འབྲུབ་པར་
འགྱུར་ཏེ། ཡོད་ན་བཟླར་རྒྱུ་མ་མཐོང་བ་ལ་མེད་ཅེས་བྱ་བའི་ཐ་སྙད་འཇུག་པས་བྲུབ་པ་འདི་
གནག་རྗེའི་བར་ལ་བྱུང་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྤྱི་བྲུབ་དཔེ་ལ་བྱུབ་ཟེན་བ་དང་། དཔེ་ལ་བྱུབ་ན་ཆོད་གཞི་ལ་བྱུབ་
པར་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་། དེས་ན་སྤྱི་བྲུབ་བསྐྱབ་མི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་མཆན་གང་གི་བྲུབ་

པ་ཤེས་པ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དཔེའི་སྤྲེང་དུ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ལ་གདོད་གཞུག་པར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
འོན་ཀྱང་བསྟར་རུང་བའི་དངོས་པོ་མ་མཐོང་བ་ལ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་དཔེ་ལ་ལན་གཅིག་མ་ཡིན་
པར་བྱལ་ཐེན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དཔེ་ལ་བྱལ་ན་ཚོད་གཞི་ལ་ཡང་བྱལ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དཔེ་ལ་སྤྲང་
རུང་གི་དོན་ཡོད་པར་ཉེ་བར་བརྗོད་པ་མེད་པར་བྱལ་པའི་དཔེ་དག་ལ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བྱལ་ན་
ཚོད་གཞི་ལ་བྱལ་བས་མ་བྱལ་པར་ཐལ། དཔེ་ལ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་དེ་རྟོགས་ཀྱང་ཚོད་གཞི་ལ་རྣམ་
པ་ཅི་ཞེག་ལྟར་མེད་པའི་ཐ་སྙད་འབྲུག་པའི་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་བྱལ་ཐེན་དུ་ཡོད་ན་ཡང་
ཡུལ་ཅན་མེད་པའི་ཐ་སྙད་མི་བླ་བ་དེ་རྟོགས་ལ་བརྟེན་ནས་བླ་བར་བྱེད་དགོས་པའི་ཕྱིར། རང་
བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་ཕྱི་རྟོག་ལ་རྟོགས་ཆོས་འདི་དག་གི་འབྲེལ་བ་མ་བྱལ་བ་
བསྐྱལ་པར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མེད་པའི་ཐ་སྙད་ལ་གང་དུ་ཡང་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་ལས་
དོན་ལྡོག་གི་རྒྱ་མཚན་གཞན་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་འདིས་སྤར་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་དཔེ་
ལ་དབྱེད་ཐེན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཚོད་གཞི་ལ་བསྟར་རུང་བ་མ་མཐོང་བར་བྱལ་ན་དེའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་མེད་
པའི་ཤེས་པ་དང་སྐྱད་གཞི་ཐ་སྙད་དུ་རུང་བ་ཉིད་ཚོད་གཞི་དེ་ལ་ཡང་ཐེ་ཆོས་མེད་པ་འབྱལ་བ་
ཉིད་དེ་འབྲེལ་བ་དཔེ་ལ་ཡང་དང་ཡང་དུ་བྱལ་ཐེན་པ་དེའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བ་ལང་ཆེན་པོ་དང་ཁ་
བོ་ལ་སོགས་པ་ལ་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་ཞུགས་སུ་ཐེན་ཀྱང་ཚོངས་པས་ཆེན་པོ་ལ་སོགས་པ་བ་ལང་
གི་རྒྱ་མཚན་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡིན་པར་སྟོབ་ཀྱང་གས་ནས་བ་ལང་རྒྱང་དུ་ལ་བ་ལང་གི་རྒྱ་མཚན་མེད་
པར་བསམས་ཏེ། བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་འབྲུག་པར་མི་བྱེད་པ་དེའི་ཆོ། བ་ལང་རྒྱང་དུ་ལ་སྟོག་ཤལ་ལ་
སོགས་པ་བྱལ་ན་བ་ལང་གི་ཐ་སྙད་རྟོགས་ཀྱིས་བླ་བར་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཐ་སྙད་འབྲེལ་ཞེག་སྐྱལ་དུ་བསྟན་པ་དང་། དེའི་དཔེ་དང་། གཙོ་
པོའི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གངས་ཅན་པ་གཞན་དག་འཛིན་གོང་འདིར་བྱམ་པ་མེད་པའི་ཐ་
སྙད་འབྲུག་པའི་ཡུལ་བྱམ་པ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་བྱལ་ཐེན་དུ་ཡོད་ན་ཡང་བྱམ་པ་མེད་
པའི་ཐ་སྙད་རྗེས་སུ་མི་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། གཞི་དེར་དེ་དེའི་རྒྱ་མཚན་དུ་རྟོངས་པས་

མ་ཞེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་འདྲིམ་གྲོང་དེར་དཔེ་ལ་བྱམ་པ་དམིགས་རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་
བྱུང་པ་དང་ནི་ཆོས་མཐུན་དུ་བསྟན་པ་ལས་བྱམ་པ་མེད་པའི་བདེ་བར་བར་བྱེད་པ་འབའ་ཞིག་
ཡིན་ཏེ། སྤྱི་བྱུང་དཔེ་ལ་བྱུང་བེན་གྱི་བྱམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྟངས་ཚུད་གཞི་ལ་རྟགས་ཀྱིས་བསྟུབ་
དགོས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཅི་ལྟར་མེད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་དང་མ་མཐོང་བའི་དག་འདྲིན་མངོན་
སུམ་ལས་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་བྱས་ས་དང་བྱེད་པ་པོ་རྟགས་སུ་
བཀོད་པ་ལས་རྒྱ་དང་འབྲས་སུ་ཉིད་བསྟུབ་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་གཉིས་ཀྱི་རྟགས་ལས་རྒྱ་འབྲས་དཔོག་
པ་ཐ་སྟངས་འབའ་ཞིག་སྟུབ་དུ་ཐལ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་བྱས་ས་དང་བྱེད་པ་པོ་དེ་གཉིས་ལ་ནི་རྒྱ་དང་
འབྲས་སུ་སོགས་ཀྱི་དངོས་མིང་གི་རྒྱ་ཐ་སྟངས་ཐོང་ཡང་བའི་དོན་དུ་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེ་ཉིད་བསྟུབ་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྣམ་འཛོག་གི་རྒྱ་ལས་རྣམ་
གཞག་གི་འབྲས་སུ་རབ་དུ་སྟུབ་པ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་དངོས་འདི་ནི་ཆོས་
ཅན། འོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་རབ་དབྱེ་བཤད་པ་ལ་རང་བཞིན་ལས་ཐ་དད་པར་ནི་
དཔེར་དངོས་སུ་མ་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པས་
ལྷགས་ལ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆེགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་ལས་འབྲས་སུ་བྱུང་པ་ལ་ཐེ་ཆོས་མེད་དུ་རྒྱག་མོད། རང་བཞིན་གྱི་ནང་
དུ་འདུས་པར་རི་ལྟར་འབྱར་ཞེ་ན། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་དངོས་རང་བཞིན་
ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ནང་དུ་མ་འདུས་པའི་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། ལྷན་རྒྱུད་གི་བྱམ་པ་མི་དམིགས་པ་ལས་
ནི་རང་འོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་པའི་གཞིར་བྱུང་པའི་དང་བཞིན་བྱམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྟངས་
དུ་རྒྱུད་བཞིན་བསྟུབ་པ་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་མཆོན་བྱ་སྟུབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་
པ་ཆད་མས་མ་བྱུང་པའི་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། བྱུང་པ་ཡང་གཞན་དུ་དཔེ་ལ་བྱམ་པ་སྤྲུང་རྒྱུ་མ་
དམིགས་པ་ལ་བྱམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྟངས་དེ་ཙམ་ལས་བྱུང་པས་དེ་དང་ཚུད་གཞི་ལ་བྱུང་པ་བྱུང་
བྱེད་དུ་བྱུང་པར་བྱུང་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་ན་ཚུད་གཞི་ལ་ཡང་

མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་པར་ཐལ། བུམ་པ་སྒྲུང་རུང་མི་རིགས་པའི་
བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་མེད་པ་གྲུབ་ན་དོན་གྲུབ་པས་ཚད་གཞི་ལ་བུམ་པ་མེད་པའི་མ་སྒྲུང་རྟགས་
གྱིས་བསྐྱབས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མངོན་སུམ་གྱིས་
གྲུབ་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་དང་། མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གཞན་གྱིས་སྐྱབ་དགོས་ན་ཐུག་མེད་
དུ་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བྱི་བ་དང་། དེའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་
རྟགས་སུ་ལྟོ་ལྟོར་བ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་འཕམ། བུམ་པ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་ཞེས་
རྟགས་སུ་རྗེ་ལྟར་འགོད་ཀྱང་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་བཀག་པའི་མེད་དགག་རྟགས་སུ་སོང་བ་ལེགས་
པར་ཁོང་དུ་ཆུད་ནས་འདྲི་བ་ཡིན་ནོ། །སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ཆད་མ་གང་གིས་ཅི་ལྟར་གྲུབ་
ཅིང་རྗེས་དཔག་གིས་གྲུབ་ན་རྟགས་ཐུག་མེད་དུ་བརྒྱུད་དགོས་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་ན་མེད་
དགག་དེ་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པའི་སྟོན་སྒྲུབ་དགོས་ན་དངོས་པོར་མེད་པ་དེ་མངོན་
སུམ་འགའ་ཞིག་གི་རྒྱུར་ཡང་རྗེ་ལྟར་འགྱུར་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྒྱུར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རང་
བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་དངོས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ལ་ཉེས་པ་གཉིས་
སོ་དེ་ནི་མེད་དེ་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་མེད་པར་དགག་པ་དེ་མངོན་སུམ་ཆད་མས་ཤུགས་ལ་རྟོགས་
པའི་བྱིར། འདི་ལྟར། གཉིས་པ་ནི། ལྟོ་ལྟོར་བ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དེ་
མངོན་སུམ་ཆད་མས་གྲུབ་པར་ཐལ། གཅིག་ལྟོ་ལྟོར་བས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་དངོས་སུ་དམིགས་
པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དེ་དང་ཉམས་སུ་སྒྱུར་བའི་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ལས་ལྟོ་ལྟོར་བས་
དག་པའི་ས་ཕྱོགས་འདི་ནི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའམ་ལྟོ་ལྟོར་བ་འདི་ནི་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་རྟོག་
པ་ཅན་གྱི་སྐྱབ་པ་དང་དགག་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་རྟོག་སྟོག་གཉིས་ནི་རང་སྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་
བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དགག་སྐྱབ་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་ནི་རང་ལ་ཤར་བའི་རྣམ་པ་དེ་དགག་པའི་
རྣམ་པ་ཤར་བས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པ་དང་། སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པ་ཞེས་བྱའི་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༧༩ ན ༣ སྒྲུང་རུང་མི་དམིགས་པའི་

རྟོག་པ་གང་ཞིག་དགག་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་དང་སྐྱབ་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཞེས་པས་མཚན་མི་ཅུས་
 ཏེ། རྒྱབ་པ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁ་ཅིག་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སུ་ས་ཕྱོགས་དང་
 མངོན་སུམ་སོང་བར་བསམས་ནས་རྒྱ་ཚོགས་པ་གངས་ཚང་གིས་འབྲས་བུ་འབྱུང་བུང་སྐྱབ་པའི་
 གཏན་ཚིགས་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ཉ་ཅང་རྣམ་པར་མི་འཆོམ་སྟེ། དགག་རྟགས་གང་ཡིན་ཞེས་
 འདི་ན་སྐྱབ་རྟགས་འདིའོ་ཞེས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཕྱོགས་ཚོས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བའི་སྐབས་སུ་
 མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འབྲེད་དུ་འབྱུག་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ནང་དུ་འདུས་པས་དཔེ་དངོས་སུ་མ་སྟོས་
 པ་ལ་འཆད་དགོས་ཀྱི་ཆ་གཉིས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ནང་དུ་འདུས་པར་བཤད་ན་མི་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །ས་ཕྱོགས་མངོན་སུམ་དང་བཅས་པ་དང་དགག་སྐྱབ་ཀྱི་རྟོག་པ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་བསྐྱབས་པ་
 ནི་ཕྱོགས་ཚོས་འཇལ་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་གཏན་ལ་འབེབས་པ་ལ་ངེས་པར་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་འབྲུབ་པ་དགག་གཞི་དམིགས་པའི་ཚད་མ་ལ་བརྟེན་
 དགོས་པ་དང་། དེ་ལ་མ་རྟོས་པར་དགག་པ་རང་དབང་དུ་མི་འབྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དག་
 འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་མ་རྟོས་པར་དགག་བྱ་དམིགས་པའི་སྟོ་བཀག་ཅམ་གྱིས་ཕྱོགས་ཚོས་མི་
 འབྲུབ་པ་དང་། དག་འཛིན་མངོན་སུམ་རང་རིག་གིས་བྱུབ་པ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་གཞན་ལ་བརྟེན་ན་
 ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དགག་བྱ་འཛིན་པའི་སྟོ་བཀག་ཅམ་གྱིས་མི་འབྲུབ་པ་
 དང་། དག་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་མཚན་གང་ལས་རྟོ་ལྗོངས་བ་མེད་པའི་
 ཐ་སྙད་དུ་འགྱུར་བ་རྟོ་ལྗོངས་བ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོ་རྣམས་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་མེད་པ་
 ཅམ་གྱིས་ནི་རྟོ་ལྗོངས་བ་འདི་མ་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་ངེས་པ་དེ་ལྟར་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
 འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན་རྟོ་ལྗོངས་བ་རང་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དེས་དག་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་
 ཡོད་པ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཉིད་འཐུག་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་
 འགའ་ཞིག་ཏུ་རྟོ་ལྗོངས་བ་སོགས་དོན་ཐམས་ཅད་མ་རྟོགས་ཤིང་རྟོགས་པའི་སྟོ་མེད་ན་ཡང་རྟོ་ལྗོངས་
 པའི་དངོས་པོ་མེད་པར་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་
 གྱིས་བྱུབ་པར་ཐལ། རྟོ་ལྗོངས་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་དེ་

མྱོང་གི་རང་རིག་མངོན་སུམ་འགའ་ཞིག་མངོན་སུམ་དུ་གྱུར་ན་མངོན་སུམ་དེའི་ཆད་མའི་སྟོབས་
 གྱིས་ས་སྟོགས་དག་པ་བ་འདི་ནི་དམིགས་སོ་ཞེའམ་གཞན་སྟོ་ཕྱིར་བ་མ་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་
 དགག་སྐྱབ་ཀྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་གཉིས་འདྲེན་ཞིང་འབྱུང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའམ་
 དགག་བྱ་དམིགས་པའི་སྟོ་བཀག་ཅམ་གང་རུང་ལས་ཕྱི་མ་མི་འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཅིག་དམིགས་པ་ལས་རྟོགས་སོ་ཞེས་བརྗོད་པས་ཆོག་མོད། ཉམས་སུ་
 མྱོང་བ་ལས་རྟོགས་སོ་ཞེས་རི་ལྟར་བརྗོད་ཅེ་ན། སྟོ་ཕྱིར་བ་འདྲིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་སྟོ་མེད་པ་
 རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །གཅིག་དམིགས་པ་ལས་སྐྱེའོ་ཞེས་
 བརྗོད་པ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་ཉམས་སུ་མྱོང་བ་ལས་སྐྱེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གང་གི་
 ཕྱིར་ན་སྟོ་ཕྱིར་བ་ལས་དོན་གྱི་བྱད་པར་དེས་དག་པའི་ས་སྟོགས་རྟོགས་པ་ནི་མྱོང་བའི་བྱད་པར་
 དག་འདྲིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལས་ཡིན་ལ་མྱོང་བའི་བྱད་པར་རྟོགས་པ་ནི་དག་འདྲིན་དབང་
 པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་བདག་ཉིད་ཉམས་སུ་མྱོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་ལས་
 ཡིན་ཞིང་དེས་དགག་བྱ་འདྲིན་པའི་སྟོ་མེད་པ་ཤུགས་ལ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རང་ཉིད་ཉམས་སུ་མྱོང་
 བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུབ་པའི་བྱད་པར་དག་འདྲིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ནི་སྟོ་ཕྱིར་
 བས་དག་པའི་དོན་གྱིས་སྟོ་ཕྱིར་བས་དག་པའི་ས་སྟོགས་ཀྱི་དོན་བྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་འཇལ་བར་
 བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། ས་སྟོགས་དག་པ་བ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུབ་སྟེ་དེ་མྱོང་རང་རིག་མངོན་
 སུམ་གྱིས་བྱུབ་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དག་འདྲིན་མངོན་སུམ་རང་རིག་གིས་བྱུབ་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ས་སྟོགས་
 དག་པ་བ་དང་དེ་འདྲིན་པའི་མངོན་སུམ་འཇལ་བྱེད་ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། མྱོང་བའི་
 བྱད་པར་དག་འདྲིན་མངོན་སུམ་ཡང་རང་རིག་གིས་མ་བྱུབ་པར་མྱོང་བ་རྣམས་གཞན་གྱི་བྱད་པར་
 ལས་བྱུབ་དགོས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ལྟ་ན་དེའི་ཡང་འཇལ་བྱེད་མྱོང་བ་རྣམས་གཞན་ལས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་ན། ས་སྟོགས་དང་ཡུལ་ཅན་གྱི་བྱད་པར་འགའ་ཡང་མཐར་ཐུག་པར་བྱུབ་པར་མི་འགྱུར་
 བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཞི་དག་འདྲིན་རང་གིས་བྱུབ་པ་ལྟར། གཞི་དག་པ་བ་ཡང་རང་གིས་བྱུབ་

པོ་ཞེ་ན། ས་སྟོགས་དག་པ་བ་རང་དབང་དུ་གྱུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དག་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་མ་སྟོས་
 པར་བྱེ་རོལ་གྱི་དོན་ནི་རང་གི་ཡོད་པ་ཅམ་དང་དོན་གྱི་བྱད་པར་དག་གིས་དེ་དག་རང་དབང་དུ་
 གྱུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར། དོན་ཡོད་པ་ཅམ་རང་ལས་མི་འགྱུབ་ན་བྱད་པར་ལྟ་ག་ལ་འགྱུབ་ཅེས་
 པའོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན་དེར་ཐལ། ས་སྟོགས་ཅམ་གྱི་རང་གི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་
 དང་བྱད་པར་ས་སྟོགས་དག་པ་བ་འཇལ་བའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དག་གིས་གྱུབ་པ་དེས་ནའི་
 བྱིར། དོན་གྱི་ཡོད་པ་དང་བྱད་པར་རང་གིས་མ་གྱུབ་པར་གཞན་གྱིས་རྟོགས་དགོས་པ་དེ་བཞིན་
 དུ་སྤྱོད་པ་མངོན་སུམ་ནི་སྤྱོད་པ་རྩམ་གཞན་གྱི་ཡོད་པ་དང་བྱད་པར་དག་ལས་དེ་གྱུབ་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། ཤེས་པ་རང་རིག་གིས་མ་གྱུབ་པར་རྩམ་གཞན་གྱིས་སྤྱོད་དགོས་ན་དོན་དང་ཤེས་པ་ཐམས་
 ཅད་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྒྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་
 གྱི་ཡོད་པ་དང་བྱད་པར་རང་ལས་མི་འགྱུབ་ཅིང་། ཤེས་པའི་ཡོད་པ་དང་བྱད་པར་རང་སྤྱོད་
 ལས་གྱུབ་པ་དེའི་བྱིར་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་སྟོགས་ཚོས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྱུབ་ཅེས་པའོ།
 །གཉིས་པ་ནི། ས་སྟོགས་ཅམ་དང་བྱམ་པ་ལས་རང་བཞིན་བྱད་པར་ཅན་སྟོ་སྟེར་བས་དག་པའི་
 ས་སྟོགས་སྤྱོད་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པའི་ས་སྟོགས་དག་པ་བ་ལས་གཞི་
 དེར་གཞན་སྟོ་སྟེར་བ་བསལ་བ་ནི་གྱུབ་བདེ་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་བདག་ཉིད་ཐ་མི་དད་ཅིང་
 ཚད་མ་གཅིག་གི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དུ་མི་འབྲལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། སྟོ་སྟེར་བ་དེ་དམིགས་
 བྱེད་མེད་པ་ཡང་སྟོ་སྟེར་བ་དེ་ལས་བྱད་པར་ཅན་དེས་དག་པ་དམིགས་པའི་དབང་པོའི་མངོན་
 སུམ་ཉིད་གྱུབ་བདེ་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་མ་གཉིས་གྱུབ་བདེ་གཞན་མ་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར་སྟོ་སྟེར་
 བ་དམིགས་རུང་མི་དམིགས་པ་འདི་ནི་མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་གྱུབ་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོ་སྟེར་བས་དག་
 པའི་ས་སྟོགས་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་སྤྱོད་པའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་བྲགས་
 ལ་རྟོགས་པ་དེས་ནའི་བྱིར། སྟོ་སྟེར་བ་ཡོད་ན་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་རུང་མ་ཡིན་
 ཡང་དེ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་དེ་དམིགས་བྱེད་མེད་པ་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་

1 ཞོལ། སོག་ ༡༥༠ བ་ ༣ གཙང་། སོག་ ༡༥༠ ན་ ༡ དེ་མི་དམིགས་པ་དེ་དམིགས་བྱེད་

འབྲུག་ལ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཆེན་དོན་བཤད་པ་དང་། ཆུང་པ་སྤང་བ་དང་། རྟོན་བསྟུ་བཤོ། །དང་
 བོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་བའི་དོན་བསྟུ་བཤོ། །དང་
 བོ་ནི། ལྟོ་ལྡིར་བ་དང་མ་འབྲེལ་བ་དེས་དག་པའི་ས་སྤྱོད་ལ་ཉམས་སུ་སྤྱོད་བ་དེས་དག་པའི་ས་
 སྤྱོད་ལ་གྱི་རྣམ་པ་གཅིག་ཏུ་སོ་སོར་དེས་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཞལ་བྱ་ལྟོ་ལྡིར་བས་
 དག་པའི་ས་སྤྱོད་ལ་དང་དེ་ལས་གཞན་ལྟོ་ལྡིར་བ་བསལ་བ་ནི་བྱུང་བའི་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། གང་གི་
 ལྡིར་ན་བདག་ཉིད་ཐ་མི་དད་ཅིང་ཆད་མ་གཅིག་གི་བྱེད་པ་འབྲུག་པའི་ཡུལ་དུ་གྱུར་བའི་ལྡིར། དེ་
 བཞིན་དུ་ལྟོ་ལྡིར་བ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་དང་མ་འབྲེལ་བ་ལྟོ་ལྡིར་བས་དག་པའི་ས་སྤྱོད་ལ་འཛིན་
 པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཞེས་རྗེ་ལྟར་འོས་པར་སྤྱར་ཏེ། རྟོན་བསྟུས་ན་ལྟོ་ལྡིར་བས་དག་པའི་ས་
 སྤྱོད་ལ་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་ལྟོ་ལྡིར་བ་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་མེད་པ་
 བྱུང་བའི་གཞན་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་ཐ་མི་དད་ཅིང་ཆད་མ་གཅིག་གི་བྱེད་པ་འབྲུག་པའི་ཡུལ་དུ་
 གྱུར་བའི་ལྡིར། ལྟོ་ལྡིར་བས་དག་པའི་ས་སྤྱོད་ལ་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན། ས་
 སྤྱོད་ལ་དེ་ཉིད་ཡོད་དོ་ཞེས་དེས་པ་འབྲེལ་བར་བྱེད་པ་ན་གཞན་གཞི་དེར་ལྟོ་ལྡིར་བ་མེད་པ་འབྲུག་
 གྱིས་རྟོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེས་པ་ཡང་འབྲེལ་བར་བྱེད་དེ། ས་སྤྱོད་ལ་དེ་ཉིད་ནི་དངོས་སུ་རྟོགས་
 པའི་སྟོན་ལ་དེས་པ་འབྲེལ་བའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ལྡིར། དེ་སྤྱོད་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཆོས་ཅན།
 དག་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དེ་ཉིད་ཡོད་དོ་ཞེས་དེས་པ་འབྲེལ་བར་བྱེད་པ་ན་གཞན་སྤྱོད་ལ་ལྟོ་
 ལྡིར་བ་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་མེད་པ་འབྲུག་གྱིས་རྟོགས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དེ་མེད་དོ་ཞེས་
 དེས་པ་འབྲེལ་བར་བྱེད་དེ། དག་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དེ་ཉིད་ནི་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་སྟོན་
 ལ་དེས་པ་འབྲེལ་བའི་མངོན་སུམ་ཡིན་པའི་ལྡིར། གང་དག་མངོན་སུམ་ལ་འབྲུག་གྱིས་རྟོགས་པའི་མེད་པར་
 འདོད་པ་དེ་དག་གིས་ནི་མངོན་སུམ་ལ་མེད་དགག་གི་རྣམ་པ་ཤར་བ་ཁས་ལེན་དགོས་ལ། ཡང་ན་
 ས་སྤྱོད་ལ་མ་ཡིན་པའི་ས་སྤྱོད་ལ་སུམ་པས་སྟོང་ཞེས་པའི་མེད་དགག་ཆད་མས་བྱུང་བ་ཅི་ཡང་མེད་
 དོ་ཞེས་ཡོད་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ་ཁས་ལེན་ཞིང་མཁས་པ་ལ་བྱགས་པའི་རྟག་པ་ཆད་མས་བྱུང་བ་
 པའི་རྣམ་གཞག་ལེགས་པར་མི་ཤེས་པ་རིགས་པའི་ལམ་མཐའ་དག་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། རོན་གཞན་དངོས་སུ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་དམིགས་པ་བྱུགས་ལ་བྱུག་པ་དེའི་ཕྱིར། ལྟོ་ཕྱིར་བ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་དེ་ཡང་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུགས་ལ་བྱུག་པ་ཡིན་ཏེ། ས་སྟོགས་དག་པ་བ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་རྩལ་དུ་དམིགས་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་དེ་སྤྱིང་བའི་རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ནི་གཞན་ལྟོ་ཕྱིར་བ་དམིགས་རུང་མི་དམིགས་པ་ངེས་པ་དང་ལྟོ་ཕྱིར་བ་དེ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་འབྲུག་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞི་དག་པ་བ་དམིགས་པ་མེད་པར་སྟན་ཁུང་དུ་བྱམ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་དགག་པ་དང་། གཞི་དག་པ་བ་དམིགས་པ་མེད་པར་རྟོག་གཞན་གཉིས་རྒྱས་ལྡན་དུ་ཆང་བའི་བྱམ་པ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་ལས་བྱམ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ས་སྟོགས་ཅམ་དང་བྱམ་པ་རང་ལས་བྱད་པར་ཅན་གྱི་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་མེད་ཀྱང་བྱམ་པ་མེད་པའི་སྒྲོར་འགྲུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱམ་མེད་རྟོགས་པ་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་སྟོས་ཅི་དགོས་དཔེར་ན་སྟན་ཁུང་དུ་བྱམ་པ་ཡོད་མེད་རྟོག་པའི་ཆེད་དུ་ལག་པ་བྱུགས་པ་ལས་བྱམ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་བཞེན་ནོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟན་ཁུང་དུ་ལག་པ་བྱུགས་པ་ལས་བྱམ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་སྟོས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟན་ཁུང་དེར་ཡང་དེ་ལྟར་བྱུགས་པའི་ལག་པའི་ནང་གི་རིག་པའི་བྱད་པར་བྱམ་པ་ལ་སྟོགས་པའི་སྟོགས་པའི་རིག་པ་རགས་པ་དང་བྲལ་བའི་རྒྱུད་གི་རིག་བྱ་འཛིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པ་ལས་གཞི་དེར་གཞན་བྱམ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ལྟ་བུའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱིས་ནི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བྱུགས་ལ་རྟོགས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལག་པ་བྱུག་དགོས་སྟམ་པའི་སྒྲོ་ལ་གནས་པའི་རྩལ་བ་ལས་ལག་པ་བྱུགས་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། དེ་ལས་བྱམ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་སྟོས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། རྩོད་པ་ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་སྟེ་སྟན་ཁུང་དུ་ལག་པ་བྱུགས་པ་ལས་བྱམ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་བསྟོས་པར་ཐལ། བྱམ་པ་ཡོད་མེད་རྟོག་པའི་ཆེད་དུ་ངའི་ལག་པ་བྱུགས་སོ་ཞེས་བྱ་བར་འགྲུར་བ་དེ་ཉིད་ལས་བྱམ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ལག་

པའི་ནང་གི་རེག་པའི་བྱང་པར་དམིགས་པ་རེག་འཛིན་མངོན་སུམ་གང་ལས་གཞན་བྱམ་པ་མེད་
 པར་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དག་འཛིན་མངོན་སུམ་དེ་མེད་ན་གཞི་དེར་བྱམ་པ་མེད་
 པར་སྤྱོད་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཐུན་ཁུང་དུ་ལག་པ་བྱུགས་པ་ལ་རྩལ་བ་དེས་
 པར་དགོས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྩལ་བ་མེད་ཀྱང་ཐུན་ཁུང་དུ་ལག་པ་བྱེད་དུ་འབྲེང་སྟེ་གཉིད་
 རྩལ་པའི་དུས་སུ་ལག་པ་བྱུང་དུ་ལྷུང་བ་དམིགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྩེད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བྱམ་པ་མེད་པར་རྟོགས་
 པ་དགག་གཞི་དམིགས་པ་ལ་བལྟས་པ་མ་ཡིན་ཏེ་བྱམ་པ་དམིགས་པའི་རྒྱུ་དབང་པོ་དང་ཡིད་བྱེད་
 རྣམས་བྱས་ལྡན་དུ་ཡོད་པ་ན་བྱམ་པ་དམིགས་སུ་རུང་བ་མ་དམིགས་པས་མེད་པར་གྲུབ་པོ་གྲུབ་
 པ་དེའི་ཕྱིར་གཉིད་ལོག་པ་དང་བརྒྱལ་བ་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་
 འགའ་ཞིག་མེད་པར་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། དེའི་རྒྱ་མཚན་དུས་དེ་ན་དབང་པོ་བྱས་པ་མ་ཉམས་
 པ་ལ་སོགས་པ་བྱམ་པ་དམིགས་པའི་རྒྱུ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་བྱང་པར་གྱི་དགག་གཞི་
 དམིགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དུས་དེར་བྱམ་པ་འགའ་ཡང་མེད་པར་མ་རྟོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །མ་
 རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་འོན་ཅེ་ཞེ་ན། དེ་འབྲེང་པའི་རྒྱུ་གཞན་གཉིས་བྱས་ལྡན་དུ་ཡོད་པ་དང་། བྱམ་
 པ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་ཉིད་མེད་པས་བྱམ་པ་མེད་པར་མ་རྟོགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱུ་གཞན་བྱས་ལྡན་དུ་ཡོད་པ་ལ་བལྟས་པས་དགག་གཞི་དམིགས་
 པ་ལ་བལྟས་པར་གྲུབ་པ་དང་། བྱམ་མེད་འགྲུབ་པ་བྱམ་པ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་ལ་བལྟས་
 པས་དགག་གཞི་དམིགས་པ་ལ་བལྟས་པར་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱམ་མེད་འགྲུབ་པ་དགག་
 གཞི་དམིགས་པ་མེད་ཀྱང་བྱམ་པ་དམིགས་པའི་རྒྱུ་གཞན་གཉིས་བྱས་ལྡན་དུ་ཡོད་ཅིང་བྱམ་པ་
 དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་དང་ཚོགས་པ་ལས་གྲུབ་པོ་ཞེས་འདོད་པ་འདིར་ཡང་ཆོས་ཅན། བྱམ་
 པ་དམིགས་པའི་རྒྱ་བྱས་ལྡན་དུ་ཡོད་པ་ན་ཞེས་བྱ་བས་དགག་གཞི་དམིགས་པ་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་
 ཡོད་པར་རྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དབང་པོ་དང་ཡིད་བྱེད་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་དབང་པོའི་ཤེས་པ་
 བསྐྱེད་པ་ལ་བྱས་པ་ཉམས་པ་མེད་པ་གང་ཞིག་དེའི་ཆེ་བྱམ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་
 བསལ་ཁས་སྤངས་སོ། །བྱུང་པ་ཡོད་པར་ཐལ། གང་གི་ཆེ་དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་པ་དང་། ཡིད་

བྱེད་དེ་དག་གི་འབྲས་བྱ་དབང་ཤེས་ཡུལ་ལ་འཇུག་པ་དེའི་ཆེ་དེ་དག་རྒྱས་པ་མ་ཉམས་པར་འབྱུང་བའི་ཕྱིར། དེའི་ཆེ་བྱམ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་དེ་ཡང་དགག་གཞི་དམིགས་པ་ཉིད་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་གང་ཞིག་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱུ་རྒྱས་པ་མ་ཉམས་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བསལ་ཁས་སྐྱབས།

གཉིས་པ་ནི། བྱམ་པ་དམིགས་སུ་རུང་བ་མ་དམིགས་པས་བྱམ་མེད་འབྱུང་བར་ཁས་སྐྱབས་པས་ཀྱང་ས་སྤྱོད་མ་ཚད་བྱམ་པ་ལས་ཁྱད་པར་བྱམ་པས་དག་པའི་ས་སྤྱོད་མ་དམིགས་པའི་མངོན་སུམ་དེ་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་དགག་གཞི་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ཁས་སྐྱབས་དགོས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གཏན་ཆེགས་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པར་རྒྱུན་གཞན་རྒྱས་ལྡན་ཏུ་ཆང་བ་དང་། བྱམ་པ་དམིགས་སུ་མ་དམིགས་པ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱམ་མེད་རྟོགས་པར་ཁས་སྐྱབས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། བྱམ་པ་ལས་རང་བཞིན་ཁྱད་པར་ཅན་བྱམ་པས་དག་པའི་ས་སྤྱོད་མ་དམིགས་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཉིད་ཀྱིས་གཞན་བྱམ་པ་མི་དམིགས་པའི་བྱམ་པ་མེད་པ་རྟོགས་པ་དང་། དེ་སྤོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་དེ་དང་བྱམ་པ་འཛིན་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་གོང་ཏུ་བསྐྱབས་པ་དེའི་ཕྱིར། ཐ་སྙད་ཐོར་ཡང་བའི་ཆེད་ཏུ་བྱམ་པ་མེད་པ་རྟོགས་པ་ཞེས་བཤད་ཀྱི་དོན་ཏུ་ན་ལྟ་ལྟོས་པ་དམིགས་སུ་མ་དམིགས་པ་རྟོགས་ཞེས་སམ་བྱམ་པ་དམིགས་སུ་མ་དམིགས་པ་རྟོགས་ཞེས་བཤད་དོ། །བྱམ་པ་དམིགས་སུ་མ་དམིགས་པ་རྟོགས་ན་བྱམ་པ་མེད་པར་མ་རྟོགས་པ་འགལ་ལོ། །ཞེ་ན། མི་འགལ་ཏེ། ས་སྤྱོད་མ་འབའ་ཞིག་གི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་སྤོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱམ་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་མེད་པ་བྱུགས་ལ་རྟོགས་ཀྱང་བྱམ་པ་མེད་པ་བྱུགས་ལ་མ་རྟོགས་པས་བྱམ་པ་དམིགས་སུ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བྱམ་མེད་བསྐྱུ་བ་དགོས་པ་བྱུང་ན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཐ་སྙད་འབའ་ཞིག་སྐྱབ་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ལ་ནི་ཚད་གཞིར་ཡང་ས་སྤྱོད་མ་འབའ་ཞིག་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་བྱུང་བའི་ས་སྤྱོད་མ་ཚད་གཞིར་བྱའོ། །གཞུང་འདི་དག་གིས་ནི། མངོན་སུམ་གྱིས་དགག་པ་བྱེད་པ་དང་མེད་དགག་འབྱུང་བ་དགག་གཞི་དམིགས་པ་ལ་ངེས་པར་བལྟོས་པར་བསྐྱབ་ཏེ། དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་མེད་དགག་ཡན་འགར་བ་མངོན་སུམ་གྱི་

གཞུང་ཡུལ་དུ་འགྱུར་དགོས་པས་དངོས་པོར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རང་དོན་དུ་མ་བསྟན་པའི་དགག་
རྟགས་ཀྱི་གནད་དུ་མ་སྐབས་འདིར་བསྟན་རྟོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ས་སྟོགས་སུ་བྱམ་མེད་སྐྱབ་པའི་
སྟོགས་ཆོས་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་ལས་གཞན་དུ་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་དགོས་ན་ཞེས་ཁས་སྐྱབས་
རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས་ས་སྟོགས་སུ་བྱམ་མེད་སྐྱབ་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཐུག་མེད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱམ་པའི་
དོན་མེད་པ་ལྟོ་ལྟོར་བ་དམིགས་རྒྱང་མ་དམིགས་པ་ཉིད་ནི་ལྟོ་ལྟོར་བའི་ཡུལ་ཅན་བཀག་པ་རྟགས་
སུ་བཀོད་པའི་མི་དམིགས་པ་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར་དགོས་པ་གང་ཞིག་དེ་ལྟ་ན་ལྟོ་ལྟོར་བའི་ཡུལ་
ཅན་བཀག་པའི་དམིགས་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱང་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་བཀག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པས་མ་
དམིགས་པ་གཞན་གྱིས་བསྐྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་སྒྲ་མ་ཁས་སྐྱབས་སོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐུག་མེད་དུ་ཐལ་བ་དང་། རྟོང་བ་མེད་པ་རང་གིས་གྲུབ་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་
བའོ། །དང་པོ་ནི། ལྟོ་ལྟོར་བ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་མེད་པ་ཡང་རྟོང་བ་མེད་པ་དེའི་ཡུལ་ཅན་བཀག་
པའི་གཏན་ཆོགས་གཞན་གྱིས་གྲུབ་དགོས་པར་ཐལ། ལྟོ་ལྟོར་བ་མེད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པ་དེ་
ལྟ་མ་ཡིན་པར་གཤེད་ལྟོ་ལྟོར་བ་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་མེད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པས་ལྟོ་ལྟོར་
བའི་དངོས་པོ་མེད་པ་འགྲུབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ས་སྟོགས་སུ་བྱམ་པ་མེད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་
ཐུག་པ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ལྟོ་ལྟོར་བ་དེ་མེད་པ་ཡང་མི་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་གཞན་
གྱིས་བསྐྱབ་དགོས་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྟོ་ལྟོར་བས་དག་པའི་ས་སྟོགས་སུ་བྱམ་པའི་དངོས་པོ་
མེད་པ་མི་རྟོགས་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལྟོ་ལྟོར་བ་འཛིན་པའི་སྐྱོ་མེད་པ་ནི་རང་གིས་གྲུབ་པས་ཐུག་མེད་དུ་མི་
འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ལྟོ་ལྟོར་བ་འཛིན་པའི་རྟོང་བ་མེད་པ་ནི་རང་ཉིད་ཀྱིས་འགྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
དང་རང་གིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་མེད་པས་ཡུལ་ལྟོ་ལྟོར་བ་མེད་པ་ལ་ཡང་རང་གིས་གྲུབ་
པའི་སྐྱོན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟོ་ལྟོར་བ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་དང་དེ་མེད་པ་གཉིས་
རང་གིས་གྲུབ་མ་གྲུབ་ཀྱིས་ཁྱད་པར་མེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྟོང་བ་མངོན་སུམ་ནི་བདག་ཉིད་
ཀྱི་ཁྱད་པར་རང་རྟོང་བའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་གྲུབ་པས་དེ་ལས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་གཞན་

མེད་པ་ཡིན་གྱི་ཁྱོད་པ་མེད་པ་ནི་རང་རིག་གིས་བྱུང་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དགག་གཞི་དང་བྲལ་བའི་དགག་པ་འདྲལ་བའི་ཚད་མ་རང་རྒྱུད་པས་བྱུང་པར་
འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། སྤྱགས་སྤྲུལ་དང་། དེ་སྤྲུལ་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རྒྱ་མཚན་
གང་ལས་བྱུག་པ་མེད་པའི་རྒྱུན་འདིར་འགྱུར་བ་ལྟ་ལྟོས་པ་རང་གི་ཡུལ་ཅན་གྱི་ཤེས་པ་མེད་པའི་
རྟགས་ལས་ལྟ་ལྟོས་པའི་དངོས་པོ་མེད་པར་བྱུང་པ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ཁྱོད་འདོད་པ་ལྟར་ས་སྤྱགས་
ཅམ་དང་ལྟ་ལྟོས་པ་རང་ལས་ཁྱད་པར་ཅན་གྱི་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་ཡོད་པ་ལས་ཀྱང་
ལྟ་ལྟོས་པ་མེད་པར་འགྱུར་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། བྱམ་པ་དམིགས་པ་མེད་ཅེས་བྲ་བ་བྱམ་
པའི་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་དམིགས་པ་བྱམ་པ་མེད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་
ལས་བྱམ་པ་མེད་པ་འགྱུར་པ་ཡིན་ལ་མེད་དགག་གི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་དེ་ཡང་གཉིས་པོ་དེར་མ་
འདུས་པའི་ཚད་མ་རང་རྒྱུད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་
མེད་གཟུང་དོན་དུ་བྱེད་པའི་ཚད་མ་རང་རྒྱུད་པ་མི་འཐད་པ་དང་། མངོན་སུམ་གྱི་རིགས་འབྲུ་ཕྱེ་མ་
ཚད་མ་རང་རྒྱུད་པར་མི་འཐད་པ་དང་། བན་པ་བཅད་ཤེས་དེར་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་མེད་ཀྱིས་འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་
པ་མི་འཐད་པ་དང་། རྒྱུན་ལ་བསྟོས་པ་མི་འཐད་པ་དང་། དངོས་མེད་ལས་སྐྱེ་ན་དངོས་པོ་ལས་སྐྱེ་
བ་བཀག་པར་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མ་རང་རྒྱུད་པ་དེ་རྟགས་ལ་མི་བརྟེན་པས་རྗེས་དཔག་
མིན་ལ་མེད་དགག་གི་རྣམ་པ་ཤར་བས་མངོན་སུམ་ཡང་མིན་པས་དེ་རྒྱ་གང་ལས་སྐྱེ་བྱིས་པས་མེད་
དགག་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་འོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་ན་ནི་འོ་ན་དངོས་པོ་མེད་པ་མེད་དགག་རྟོགས་པ་
དེ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མཚན་གང་ལས་མེད་དགག་གཟུང་དོན་དུ་བྱས་པ་ལས་སྐྱེ་བར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་
བར་ཐལ། དངོས་པོ་མེད་པ་ནི་འབྲས་བྱ་འགའི་ཡང་རྒྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་མེད་ལ་
དོན་བྱེད་པའི་བྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དོན་བྱེད་བྱས་པ་ནི་དངོས་པོའི་མཚན་ཉིད་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་དངོས་མེད་དེ་ལས་སྐྱེ་བ་རྟག་དུ་འབྱུང་བར་ཐལ། དེ་ལས་འབྱུང་བ་
གང་ཞིག་དེ་བྱས་པ་ཉམས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། རང་གི་ངོ་བོ་རྟག་ཀྱང་རྒྱུན་ལ་བརྟུན་ནས་འབྲས་བྱ་སྐྱེད་དོ་ཞེ་ན། དངོས་
མེད་ཆོས་ཅན། རྒྱུན་ལ་བརྟུན་ནས་འབྲས་བྱ་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱུན་ལ་རྟུན་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དངོས་པོ་མེད་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རྒྱུན་ལ་བརྟུན་ནས་འབྲས་བྱ་སྐྱེད་པའི་
ཕྱིར། བྱུང་བར་ཐལ། རྒྱུན་ལ་བརྟུན་པ་ནི་ངོ་བོ་སྤར་མེད་ཀྱི་བྱུང་བར་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་མཆོན་
ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། ངོ་བོ་སྤར་མ་འདོར་ཞིང་ཕྱི་མ་གསར་དུ་ཐོབ་པ་དེ་ཡང་དངོས་པོའི་
མཆོན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དངོས་པོ་མེད་པ་ལས་འབྲས་བྱ་སྐྱེད་ཞེས་བྱ་བ་དམ་བཅས་པས་ནི་དངོས་
པོ་ལས་མི་སྐྱེད་ཞེས་རྒྱ་ཅམ་ལ་དགག་པ་བྱས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དངོས་མེད་ཀྱིས་འབྲས་
བྱ་སྐྱེད་པ་གང་ཞིག་དངོས་པོ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་དངོས་པོ་བཞག་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་
དངོས་པོ་མེད་པས་འབྲས་བྱ་བྱེད་ཅེས་པས་ནི་དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པས་དོན་བྱེད་ཅེས་པར་འགྱུར་
ལ་དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པས་དོན་བྱེད་པ་མི་སྤྱིད་པས་རྒྱ་ཅམ་ལ་དགག་པ་བྱས་པར་འགྱུར་ལ། གལ་
ཏེ་དོན་བྱེད་རྒྱས་ན་དངོས་པོ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ཉིད་འགའ་ཞིག་མིང་
གཞན་གྱིས་བརྗོད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དངོས་མེད་གང་ཞིག་དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དགག་གཞི་དང་བྲལ་བའི་མེད་དགག་རྟོགས་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། ཆད་མ་
རང་རྒྱད་པར་སྤྱིད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་སྤྱོད་པར་མི་རུང་བ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་མངོན་སུམ་གྱི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་ལ་ཟེར་ན་སྤྱོད་པོ་མངོན་སུམ་
གྱིས་མཐོང་བའི་དེ་མ་ཐག་པ་སྤྱོད་མངོན་སུམ་གྱི་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཆད་མ་
རང་རྒྱད་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རང་འདྲེན་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་སྤར་མས་རྟོགས་ཟིན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་
པའི་ཕྱིར། མཐའ་གཞན་འགོག་པའི་རིགས་པས་དེ་ལྟར་བཞད་ཀྱི། བཅད་ཤེས་ལ་འཆད་ན་ཡང་
མི་རུང་བ་མེད་དོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རང་སྟོབས་གྱིས་ཡུལ་དཔྱོད་པའི་མཐུ་མེད་པ་ཆད་མར་མི་རུང་བ་
དང་། མྱོང་བ་དང་རྟགས་ལ་མི་བརྟེན་པ་ཆད་མར་མི་རུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལྟོ་ལྟོར་བས་དག་པའི་
ས་སྤྱོགས་འདྲིན་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་གྱིས་བྲངས་པའི་བཅད་ཤེས་ཆོས་ཅན། ཆད་

མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་དབང་དུ་ཡུལ་གཅོད་པའི་མཐུ་མེད་པར་ཚད་མ་དེའི་སྟོབས་ལས་སྐྱེས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱལ་པོ་སྐྱབ་པ་ནི། འདྲེན་བྱེད་མངོན་སུམ་དེ་ཉིད་ས་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོང་གི་བྱམ་མེད་ལ་
 ཚད་མ་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་ཉིད་ལ་དེ་ལ་སྐྱོ་འདོགས་གསར་དུ་གཅོད་ཀྱས་པའི་མི་སྐྱ་བའི་ཤེས་པ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་འཇལ་བའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དེས་ས་
 ཕྱོགས་དེའི་རྣམ་པར་གཞལ་ཞིང་རང་སྟོབས་ཀྱིས་གཞི་དེར་བྱམ་མེད་དེས་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་གཞན་
 གཞི་དེར་བྱམ་པ་ཡོད་པར་འདྲིན་པའི་སྐྱོ་འདོགས་གསར་དུ་སྐྱོང་བའི་ཕྱིར། རྒྱལ་པོ་ཡོད་པར་ཐལ།
 ས་ཕྱོགས་དེར་བྱམ་པའི་རྣམ་པ་གཞན་དང་འདྲིན་ན་ས་ཕྱོགས་དེར་བྱམ་པ་ཡོད་པར་འདྲིན་པའི་སྐྱོ་
 འདོགས་གསར་དུ་གཅོད་པ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། མངོན་སུམ་ཀྱི་སྟོབས་ཀྱིས་བྱངས་པའི་བྱམ་པ་མེད་དོ་སྟུང་བའི་མི་དམིགས་
 པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་དབང་དུ་ཡུལ་གཅོད་པ་
 དབང་པོ་སྟེ་སྐྱོང་བ་མངོན་སུམ་དང་རྟགས་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚད་མ་གཞན་གྱི་
 སྟོབས་ལས་སྐྱེས་པ་ཅན་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྟོགས་ཟེན་གྱི་དོན་ལ་འཇུག་པ་དེའི་ཕྱིར། རྒྱ་
 མཚན་གང་གིས་བྱམ་པས་དག་པའི་ས་ཕྱོགས་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་དེ་མ་ཐག་པར་ས་ཕྱོགས་
 འདི་ནི་དམིགས་པོ་སྟུང་བ་དང་། བྱམ་པ་འདི་མ་དམིགས་པོ་སྟུང་བའི་སྐྱབ་པ་དང་དགག་པའི་རྣམ་
 པར་རྟོག་པར་འགྱུར་བ་དེ་ལྟར་སྐྱེས་པའི་རྟོག་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྗེས་དཔག་གིས་བྱངས་པའམ་ཚད་
 མ་རང་རྒྱད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ས་ཕྱོགས་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་དེ་ཉིད་ལས་སྐྱེས་པའི་བཅད་ཤེས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཡུའི་ཁ་དོག་སྟོན་པོ་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ན་ཁ་དོག་འདི་ནི་སྟོན་པོ་ཡིན་
 གྱི་སེར་པོ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་བཅད་ཤེས་ཀྱིས་དེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། སྐར་བཤའ་པའི་
 རྩོག་སུམ་པོ་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། གསར་དུ་མི་སྐྱ་བར་མི་རུང་བ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་སྐར་རུང་དང་མི་སྐྱར་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་བྱང་པར་ལ་གཉིས།
 མི་སྐྱར་བ་མ་དམིགས་པས་མེད་དེས་སྐྱབ་མི་རུས་པ་དང་། ཅིག་ཤོས་ཀྱིས་རུས་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 མི་སྐྱར་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱིས་མེད་དེས་ལས་གཞན་དུ་ཕྱི་རྒྱུ་གྱི་དོར་ཡོད་དེས་

1 ཞོལ། ཞོག་ ༡༥༦ ན་ ༤ གཅོད། ཞོག་ ༡༥༥ བ་ ༣ ཚད་མ་ཡིན་པར་ཐལ།

སུ་དམ་བཅའ་བར་རིགས་པར་བཞག་པ་འགོག་པ་ཅམ་དུ་འགྱུར་གྱི། ཅིག་ཤོས་སྐྱབ་མི་རུས་པར་
 ཐལ། མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་པའི་གཞིར་མེད་པར་ངེས་
 བ་སྐྱབ་པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སེམས་ཅན་གཞན་ལ་མེད་ངེས་སུ་སྐྱབ་པའི་རྟགས་མེད་
 པའི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་རྟོག་དང་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་མ་དམིགས་པས་མེད་ངེས་
 སུ་མི་འགྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །འདིས་མི་སྤང་བ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་གསུངས་པའི་དགོས་
 བ་ཁྱད་པར་ཅན་བསྟན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །མེད་ངེས་སྐྱབ་མི་རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི། མི་སྤང་བ་མ་
 དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་དེ་དག་ཆོས་ཅན། ཡོད་ངེས་ལས་ཕྱོག་པ་མེད་ངེས་སྐྱབ་པར་རུས་པ་མ་
 ཡོན་པར་ཐལ། འབྲས་བུ་བསྐྱལ་དོན་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་ངེས་པ་མེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་མེད་ངེས་སྐྱབ་པར་གང་གིས་རུས་ཤེ་ན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་
 ཆོགས་ལ་མེད་ངེས་སྐྱབ་བྱེད་ཡོད་པར་བཤད་པ་དང་མི་འགལ་ཏེ། མེད་ངེས་སྐྱབ་པ་མ་དམིགས་
 བ་དང་པོའི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེས་མེད་པར་ངེས་པ་སྐྱབ་རུས་པའི་ཕྱིར།
 ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ།

གཉིས་པ་གཏན་ལ་མེབས་ནས་གཞན་ལ་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་ལ་
 གཉིས། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དགག་རྟགས་སྦྱོར་ཚུལ་དང་། བན་ཚུན་སྤངས་
 འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དགག་རྟགས་སྦྱོར་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅུ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ། །དང་
 པོ་ནི། མ་དམིགས་པ་རང་གི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་དག་ལ་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ།
 མ་དམིགས་པ་དེའི་འབྲེལ་ཡུལ་བཀག་པའི་དགག་པ་རང་གི་ངོ་མོ་རྟགས་སུ་སྦྱོར་བའམ་དགག་བྱའི་
 ཆོས་ཀྱི་དོན་ལ་གཞིན་བྱེད་ཀྱི་འགལ་རྒྱའི་ངོ་མོ་རྟགས་སུ་སྦྱོར་བ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དང་པོ་
 ལ་གསུམ་ཡོད་དེ། རྒྱ་དང་ཁྱབ་བྱེད་དང་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་རྣམས་སུ་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། བྱི་མ་ཡང་དགག་རྟགས་སུ་འགྱུར་ཏེ། གཞིན་བྱ་གང་རེག་རྒྱ་མ་ཆང་བ་མེད་པར་ཡོད་པ་
 ན་གཞིན་བྱེད་མེ་ཉེ་བར་ཡོད་པ་ལས་གཞིན་བྱའི་རྒྱན་མེད་པར་སོང་བ་ལས་འགལ་བར་མཐོང་བའི་
 བྱིར་རམ་སྦྱོས་པས་དགག་རྟགས་སུ་མ་དང་། གཞིན་ཚུལ་གཞན་སྤྱད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་སྦྱོར་བའི་ཚུལ་དང་། འགལ་

དམིགས་ཏྲགས་སུ་སྦྱར་བའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། གང་གི་ཆེ་མེད་པར་དེས་པའི་འབྲས་བུ་ཅན་
 དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་ཡོད་དེས་ལས་སྒྲིག་པ་སྦྱབ་པའི་འབྲེལ་ཡུལ་མི་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་
 ཆོས་ཅན། ཏྲགས་སུ་རབ་ཏུ་སྦྱར་བ་དེའི་ཆེ་དགག་པ་རང་གི་ངོ་བོ་ཏྲགས་སུ་སྦྱར་རྟེ། འབྲེལ་ཡུལ་
 བཀག་པའི་སྒྲོ་ནས་དགག་བྱ་རང་ཉིད་མེད་པ་སྦྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྒྲོ་
 འབྲུང་བས་དག་པའི་གཞི་འདི་ན་ཆོས་ཅན། ཏུ་བ་མེད་དེ། ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མི་
 དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་དང་། ཤིང་གིས་དག་པའི་གཞི་འདི་ན་
 ཆོས་ཅན། ཤིང་ཤ་བ་མེད་དེ། ཤིང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་དང་། མེ་
 མེད་ཀྱི་མཆོ་འདི་ན་ཆོས་ཅན། ཏུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་རྒྱ་མ་དམིགས་
 པའོ། །སྒྲོས་པ་གཞན་ནི་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ནི། འབྲེལ་ཡུལ་བཀག་པ་ལས་ཡང་ན་དགག་ཏྲགས་དེ་ཅུ་རུ་ཟད་པ་མ་ཡིན་
 རྟེ། དགག་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པའི་འགལ་ཁྲའི་ངོ་བོ་ཏྲགས་སུ་ཉི་བར་
 བཀོད་པའི་སྒྲོ་ནས་གཏན་ཆེགས་རབ་ཏུ་སྦྱར་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མེས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་
 གཞི་འདི་ན་ཆོས་ཅན། གང་བའི་རེག་པ་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། མེས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་
 ཚུལ་ཏུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྒྲོ་སྒྲེ་སྒྲེ་སྒྲེ་ལེའུ་གཉིས་པར་དཔེར་བརྗོད་པ་བཞིན་ནོ། །ལྷན་
 ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་དེ་ཡང་ངེ་ལྟར་རྟོགས་ཤིང་། གཞི་འགལ་ཞིག་ཏུ་གཞོད་བྱ་རྒྱུ་མ་ཆང་
 བ་མེད་པར་འབྱུང་བ་ལས་དེ་ནས་གཞན་གཞོད་བྱེད་ཉི་བར་ཡོད་ན་དེའི་སྒྲོ་བས་ཀྱིས་གཞོད་བྱའི་
 རྒྱན་མེད་པར་སོང་བའི་ཕྱིར་འགལ་བར་རྟོགས་རྟེ། དཔེར་ན་གང་བའི་རེག་པ་དང་སྔོ་བའི་རེག་
 པ་བཞིན་ནོ། །ཆ་གང་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཏུ་ཐལ། རྒྱན་གཅད་བྱ་གཅོད་བྱེད་ལས་སྦྱར་
 པའི་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་འབྲས་དེས་པར་བྱེད་པ་བཞིན་ཏུ་ཆ་གང་གཉིས་ཀ་སྦྱང་རུང་གི་
 གཞིར་དང་པོར་གང་རེག་རྒྱན་ལྷན་ཏུ་འབྱུང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས། དེའི་རྗེས་སུ་མེ་དང་
 ཟད་པ་དམིགས། དེའི་རྗེས་སུ་གང་རེག་སྒྲོ་བས་རྒྱང་བ་དང་མེ་སྒྲོ་བས་ཅན་ཏུ་སོང་བ་དམིགས་
 དེའི་རྗེས་སུ་གང་རེག་རྒྱུ་ཅིང་མེས་ཁྱབ་པ་དམིགས་པ་ལས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཏུ་བྱུ་
 པ་ནི། ངོ་བོ་ཅུ་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་སྤིང་ཀྱང་རྒྱན་ལ་བསྒྲོས་ནས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ཏུ་

ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། སྤང་ཕྱན་དང་མཐོང་ལམ་སྤྱག་བསྐྱེད་ལ་ཆོས་བཟོད་དང་། དེའི་དོ་སྤྱོད་
 གྱི་སྤང་བྱེད་པ་ཐོན་ནི་སྤྱད་ཅིག་གཅིག་ཙམ་ཡང་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པ་མི་སྤྱིད་ཀྱང་དངོས་གྱི་
 གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་ཏུ་འཐད་པས་འདི་དག་རྒྱན་གཞོད་པར་འདོད་པ་ནི་མཐའ་མ་ཆོད་པར་ཤེས་
 པར་བྱའོ། །ཡང་མངོན་པ་ཀུན་ལས་བཏུས་སུ་སྤང་ཕྱན་དཔེར་བཞག་ནས་སྤང་གཉེན་གྱི་རྣམ་
 གཞག་བྱེད་པ་ན་དུས་གསུམ་གྱི་བརྟག་པ་བྱེད་པ་མངོན་གྱུར་ལ་ཡིན་གྱི། ས་ཐོན་ལ་མ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་ལ་ནི་བར་ཆད་མེད་ལམ་དང་ས་ཐོན་དུས་གཅིག་ཏུ་ཡོད་པས་ད་ལྟར་བ་ལམ་དང་མཉམ་དུ་མི་
 འབྲུག་པ་རྟགས་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དོན་ནི་གཞོད་བྱེད་མཆོན་
 གཞི་ངོས་འཛིན་པ་མ་ཡིན་གྱི་གཞོད་པ་བྱེད་ཚུལ་ལ་བརྟག་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ས་ཐོན་ལ་གཞོད་
 པ་ལ་ཡང་གཞོད་པ་བྱེད་པའི་ཚུལ་གསུམ་ག་ཁས་ལེན་མི་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་གི་རྣམ་
 པར་བཞག་པ་རྒྱས་པར་ནི་དུས་གསུམ་གྱི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་རོ་པོ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 པ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་དབང་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྱ་ནས་གྱིས་མཛད་པའི་དབུ་མ་རྩ་བ་ཤེས་རབ་ཀྱི་
 རྣམ་བཤད་དུ་བཞུ་བར་བྱའོ།།

གཉེས་པ་ལ་གཉེས། བན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་གྱི་དཔེ་དང་།
 བརྒྱད་འགལ་ལ་བརྟེན་ནས་འགལ་བྱུང་དམིགས་པའི་དགག་རྟགས་ཀྱི་དཔེའོ། །དང་པོ་ལ་གཉེས།
 རྩ་བ་དང་། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། མེ་ཡོད་ཆོས་ཅན། མེ་མེད་དང་བན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་
 པའི་དངོས་འགལ་ཡིན་ཏེ། ཁྱིད་དེ་དང་ཐ་དད་བྱེད་གཉེས་གཅིག་གི་མཆོན་ཉིད་ཞུགས་པ་དེར་
 ཅིག་ཤོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་མ་ཞུགས་པས་མཆོན་ཉིད་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པའི་སྟོ་ནས་སྟོ་ངོར་སྤང་སྤྱོད་
 ཀྱི་དོགས་པ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བརྟན་དངོས་དང་ནི་འཛིག་པ་བཞིན་ནོ། །དོན་གྱི་སྤྱིང་ན་
 གཉེས་མ་ཡིན་གྱི་སྤང་གསུམ་མེད་པ་ཙམ་གྱིས་མི་ཆོག་གི་གཞི་འགར་གཅིག་རྣམ་བཅད་ལ་ཁེགས་
 པའི་སྟོ་བས་གྱིས་ཅིག་ཤོས་ཡོངས་གཅོད་ལ་རྟོགས་རྒྱས་པ་སྟོ་ངོར་སྤང་སྤྱོད་ཀྱི་དོགས་ལ་སྟོག་པ་
 གཅིག་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆ་གང་ལྟ་བུ་བན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ཙམ་དང་། དངོས་འགལ་ཙམ་ཞིག་
 ཡིན་མོད་ཀྱང་། བན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞི་དེ་གང་རེག་ཡིན་པ་རྣམ་
 བཅད་ལ་ཁེགས་ཀྱང་ཆ་རེག་ཡིན་པ་ཡོངས་གཅོད་ལ་རྟོགས་མི་རྒྱས་ཏེ། རེག་བྱ་བཏང་སྟོ་མས་པ་

སོགས་གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་ཕྱང་གསུམ་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལས་ཡང་ན་དེ་ཆོས་ཅན། མེ་མེད་དང་པན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་གྱིས་དངོས་སུ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཆེགས་ནི་ཅ་བ་ལྷར་རོ། །དཔེར་ན། རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་བཞིན་ནོ། །དངོས་འགལ་འདི་ལ་ནི་གཅིག་རྟགས་སུ་བཞོད་ནས་ཅིག་ཤོས་འགོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མི་སྤིང་དོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། མི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་ཁྱོད་དུ་སྐྱེ་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཁྱོད་མ་ཡིན་དང་ཚད་མས་གཞོད་འགལ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་ཁྱོད་དུ་རྟགས་པའི་ཚད་མས་སྐྱེ་ཁྱོད་མ་ཡིན་དུ་འཛིན་པའི་སྐྱོ་འདོགས་ཀྱན་བཏགས་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ནི་འགལ་བ་སྤྲ་མར་མ་ཟད་པའོ། །གཞུང་འདིས་བསྟན་པའི་འགལ་བྱུང་དམིགས་པའི་དགག་རྟགས་ནི་དཔེར་ན་སྐྱ་ཆོས་ཅན། རྟག་པས་སྤྱང་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བ་ལྟ་བུའོ། །དཔེར་ན་མེར་པོར་འགྱུར་བ་ཕྱིས་བྱུང་གི་ཆོན་དོན་གཞན་ལ་བལྟས་བཅས་དང་ནི་བྱུང་ཅམ་ནས་མེར་པོར་འགྱུར་བའི་ཕྱིས་བྱུང་གི་ཆོན་མེར་པོ་ལ་བལྟས་ནས་མེར་པོར་འགྱུར་བྱུང་གི་སྤྲ་མ་བྱུང་དག་པོ་ཚོད་གཞིར་གཟུང་ནས་བལྟས་བཅས་གྱིས་ངེས་འགོག་པ་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ལ་འཛིག་པར་འགྱུར་བ་ཕྱིས་བྱུང་གི་རྒྱ་ལ་བལྟས་པས་འཛིག་ངེས་འགོག་པ་མ་ཡིན་ཡང་འཛིག་ངེས་དང་དེ་ཚད་མས་གཞོད་འགལ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཚད་མས་གཞོད་འགལ་ནི་ལྷོག་ན་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་བསྟན་པའི་སྐྱོ་ནས་འགལ་བར་ངེས་དགོས་པས་བརྒྱད་པའི་འགལ་བ་ཡིན་གྱི། འདི་དང་སྟན་མོར་བའི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་འགྱུར་ཅུང་མི་འདྲ་བའི་ཆོག་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་ཚད་མས་གཞོད་པའི་འགལ་བ་དང་། ཚད་མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་པའི་འགལ་བ་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་སྤྲ་མ་དངོས་འགལ་དང་བྱེ་མ་བརྒྱད་འགལ་ལ་བྱེད་པ་ནི་ཚིངས་པ་ངོ་མཆར་སྤྱེད་པའི་རྣམ་གཞག་ཡིན་ནོ། །ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགལ་བ་ཡང་བརྒྱད་འགལ་འབའ་ཞིག་ཡིན་ཏེ། གང་རེག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་པས་སྤྱང་བ་དང་། མེའམ་མེས་བྱུང་བར་ནོན་པ་འགལ་བ་གཉིས་གང་ལ་ཡང་བརྟེན་པའི་དངོས་འགལ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། འགལ་བ་གཞན་དུ་

ཕྱི་བའི་དགོས་པ་ལ་ཚུད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་ལས་ཡང་
ན་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པའི་མི་རྟག་པ་དེའི་རྟགས་ཡང་དག་དང་ཡང་མི་རྟག་པ་མ་ཡིན་པ་འགལ་བར་
འགྱུར་རྟེ། གལ་ཏེ་སྤྱི་རྟག་འཛིན་གྱི་སྤྱོད་འདོགས་ཀྱིན་བཏགས་དེ་ཉིད་ལ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་རྟོགས་པའི་
རྗེས་དཔག་ཆད་མས་དངོས་སུ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་དཔག་ཆད་མས་གཞོད་པ་
བྱེད་པའི་ཚུལ་ནི། རང་བླན་པའི་འདུ་བྱེད་མ་ཉམས་བར་དུ་རང་གི་གཞོད་བྱ་སྤྱོད་འདོགས་མངོན་གྱུར་
སྤྱི་བའི་གོ་སྐབས་བཙུག་པའི་དོན་ཡིན་ལ། སྤྱི་མི་རྟག་རྟོགས་གྱི་རྗེས་དཔག་གི་བླན་པའི་འདུ་བྱེད་
མ་ཉམས་ཀྱང་སྤྱི་རྟག་འཛིན་སྤྱོད་སྤྱོད་མངོན་གྱུར་སྤྱི་བ་མི་འགལ་ལོ། །རྟག་འཛིན་ཀྱིན་བཏགས་ནི།
རིགས་པའི་དབྱེད་པ་ཞུགས་ནས་སྤྱི་རྟག་སྤྱོད་པ་དང་། སྤྱི་རྟག་པར་འཐད་སྤྱོད་པའོ། །དཔེར་ན་ཕྱིས་
བྱུང་གི་འཛིན་རྒྱུ་ལ་བསྟོས་པ་དང་བྱུང་ཙམ་ནས་འཛིན་པར་དེས་པའི་དངོས་པོ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཆད་མས་གཞོད་འགལ་གྱི་ཐལ་བ་དགོད་པ་དང་། ཁྱབ་པ་མ་གྱུབ་
པ་སྤང་བ་དང་། རིགས་ཅན་གཞན་ལ་ཡང་སྤྱར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཁྱབ་པ་
སྤྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆད་མས་གཞོད་འགལ་གྱི་ཁྱབ་པ་དེས་པར་བྱེད་པའི་ཆད་མ་ཡང་གང་ཞེ་
ན། དངོས་པོ་འཛིན་པ་དེའི་རྒྱ་ཕྱིས་བྱུང་དུ་སྤྱི་བ་རྣམས་གྱི་ལྟར་ན་སྤྱི་བ་དང་ལྟན་པར་ཁས་སྤངས་
པའི་དངོས་པོ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། འཛིན་པར་དེས་པ་མེད་པར་ཐལ། འཛིན་པ་དེའི་ངོ་ཐོར་འགྱུར་
བ་ཕྱིས་བྱུང་གི་རྒྱ་གཞན་ལ་བསྟོས་པར་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་མ་ཁ་ཅིག་གིས། རང་
རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་བར་བྱས་ནས་འཛིན་དེས་ཀྱིས་བསྟོས་བཙུག་པར་འདོད་པ་ནི་འཐད་
པར་མི་སེམས་རྟེ། འཛིན་དེས་ཆད་མས་གྱུབ་པའི་སྤྱི་ལོ་ལ་ཕྱིས་བྱུང་གི་འཛིན་རྒྱུ་ལ་བསྟོས་
པ་ཞེས་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་ནི་བསྐྱོད་ན་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཆད་མ་ཡོད་པའི་ཐལ་བའི་
དཔེ་ཙམ་ཡིན་གྱི། རྟག་ཡང་དག་འདོད་ན་ཅ་བར་བཀོད་པའི་དཔེ་བཤད་པ་ལྟར་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། གང་ཞེས་གང་གི་ངོ་ཐོར་འགྱུར་བ་ཕྱིས་བྱུང་གི་རྒྱ་
གཞན་ལ་བསྟོས་པར་ཁས་སྤངས་པ་རིགས་པ་དེ་ལ་ནི་གྱུབ་ཙམ་ནས་དེའི་ངོ་ཐོར་དེས་པར་འགྱུར་
བ་མ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གོས་སེར་པོར་འགྱུར་བ་ལ་ཕྱིས་བྱུང་གི་ཆོན་ལ་བསྟོས་ན་
གྱུབ་ཙམ་ནས་སེར་པོའི་ངོ་ཐོར་པ་དེས་པ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱིས་བྱང་གི་འཛིག་པ་དེའི་རྒྱ་
རྣམས་ཀྱང་འཛིག་པ་དེར་བསྐྱེད་པར་དེས་པའི་ཕྱིར། བཟླས་བཅས་ཡིན་ཡང་དེས་དངོས་མ་ཡིན་
པའི་སྐྱོན་མེད་དོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དགག་པ་དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་དང་། རང་ལ་ཉེས་པ་མེད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་པོའི་རྒྱ་ལས་ཕྱིས་བྱང་གི་རྒྱ་དེ་དག་ཆོས་ཅན། དངོས་པོའི་འཛིག་པ་སྐྱེད་
དེས་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱེད་པའི་མཐུན་སྦྲེན་ཆར་བ་དང་འགལ་སྦྲེན་གྱི་གོགས་མེད་པར་མ་དེས་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་འཛིག་པ་ཕྱིས་བྱང་གི་རྒྱ་ལ་སྟོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་དེ་ཡོད་ན་རང་གི་
སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་རྒྱའི་ཆོགས་པ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ལ་རག་ལས་པ་དངོས་པོའི་འཛིག་པ་དེ་སྐྱེད་པ་ལ་
མངོན་དུ་སྟོགས་པ་ཕྱིས་བྱང་གི་འཛིག་རྒྱ་གཞན་དག་ཀྱང་ཡོད་པར་འགྱུར་བ་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། ཕྱིས་བྱང་གི་འཛིག་རྒྱ་རྣམས་དངོས་པོའི་རྒྱ་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་དངོས་
པོ་འཛིག་པ་ཕྱིས་བྱང་གི་རྒྱ་ལ་རག་མ་ལས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། འཛིག་བྱེད་གཞིག་བྱ་སྐྱེས་པ་ལ་རག་ལས་པས་གཞིག་བྱའི་རྒྱ་སྟོན་དུ་
སོང་བ་ལ་རག་ལས་སོ་ཞེ་ན། དངོས་པོའི་རྒྱ་དེ་ཉིད་ལས་དངོས་པོ་དེ་སྐྱེད་ཅིག་མ་ཉིད་དུ་བྱལ་
པར་འདོད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྐྱེད་ཅིག་མ་དངོས་པོ་དེའི་བྱལ་མཉམ་བྱལ་བ་དེ་རྣམས་གཅིག་
པའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཞིག་བྱ་བྱལ་དུས་ན་འཛིག་པ་བྱལ་ན་སྐྱེད་ཅིག་མར་རི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ།
དངོས་པོ་གནས་པའི་དུས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། ཕྱིས་ཀྱང་འཛིག་པ་མེད་
པར་ཐལ། སྤར་རང་རྒྱ་ལས་འཛིག་པར་སྐྱེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱལ་བར་ཐལ། དངོས་པོ་དེ་
ཉིད་ལ་སྤར་མི་འཛིག་པའི་རྣམས་ཡིན་ལ་ཕྱིས་འཛིག་པའི་བྱེད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྐྱེད་ཅིག་ལས་མི་གནས་ན་འཛིག་པའི་རྒྱ་མི་འདོད་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་
ཞེ་ན། བྱེད་ཀྱི་ལྟར་མི་འདོད་པ་ཡིན་གྱི་འཛིག་པའི་རྒྱ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ལུས་
པ་འཛིག་པ་དེའི་རོ་སོའམ་བྱམ་པའི་རྒྱ་བྱམ་པའི་འཛིག་པ་དེ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པར་ཅི་སྟེ་མི་འདོད་དེ།
འདོད་དགོས་པར་ཐལ། ལུས་པ་དེ་འཛིག་པའམ་བྱམ་པ་དེའི་རྒྱ་བྱམ་པའི་མི་རྟག་པ་སྐྱེ་བྱེད་ཡིན་
པ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱ་དེ་ཉིད་བྱམ་པ་མི་རྟག་པར་དེས་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལུས་པའི་

རྒྱ་ལས་བྱམ་པ་དང་དེ་ལས་འཇིག་རྒྱ་དང་དེ་ལས་འཇིག་པ་སྐྱེ་བའི་བརྒྱད་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ་བྱམ་པ་སྐྱེས་ཙམ་ནས་འཇིག་པའི་རོ་བོར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་ཐལ། མཐར་བྱམ་པ་དེའི་རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་རྒྱ་ལས་འཇིག་པ་དེའི་རོ་བོར་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྲུ་བར་ཐལ། མི་འཇིག་པའི་རོ་བོར་སྐྱེས་ན་མཐར་ཡང་འཇིག་པ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། འཇིག་པར་ངེས་མ་ངེས་དངོས་སུ་འགལ་ཞིང་བཟློས་བཅས་དང་ངེས་དངོས་བརྒྱད་འགལ་བྱ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། དོན་གཞན་དག་ཀྱང་རྟོགས་པར་བྱ་བར་བཤད་དེ། འཇིག་པ་ངེས་འགལ་བའི་རོ་བོ་དང་། ཕྱིས་བྱང་གི་རྒྱ་ལ་ཟློས་པ་མེད་པ་དག་འགལ་བར་ངེས་པའི་ཆད་མ་ཡང་རྟོགས་པར་བྱ་བར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་ཁྲུ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱང་རྟོགས་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་བཟློས་བཅས་དང་ངེས་དངོས་ཀྱི་འགལ་བ་དེ་ལྟ་བུ་དག་ཀྱང་འགལ་བར་འདོད་ན་པན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཆན་ཉིད་ཁོ་ནས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། ཅི་སྟེ་ཞེ་ན། འཇིག་པ་ངེས་པ་མེད་པར་རྟོགས་པའི་ཆད་མས་འཇིག་ངེས་སུ་འཇིན་པའི་སྐྱོ་འདོགས་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པས་འཇིག་པ་ངེས་པ་མེད་པས་ངེས་པ་ལ་གཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆད་མ་དེ་བཟློས་བཅས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་ནི་འཇིག་ངེས་ཀྱི་འགལ་རྒྱ་འཇིག་པར་མ་ངེས་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འཇིག་ངེས་ལ་དངོས་སུ་གཞོད་པ་ནི་བཟློས་བཅས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབས་པའི་འཇིག་པར་མ་ངེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཡིན་ཏེ། དེའི་ཕྱིར་བཟློས་བཅས་དང་ངེས་དངོས་ཆད་མས་གཞོད་པས་འགལ་བ་ནི་མ་ཡིན་པས་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལས་ལོགས་སུ་ཆད་མས་གཞོད་འགལ་བྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཕྱོགས་སུ་མ་འདི་ནི་ཆད་མས་གཞོད་འགལ་ལ་དངོས་འགལ་ཀྱིས་ཁྲུ་བར་འདོད་པ་དག་དང་འདོད་པ་གཅིག་པ་ཡིན་པས་བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་རིགས་པ་ཁས་ལེན་པ་དག་ཕྱོགས་སུ་མའི་ནང་ན་འདུག་མི་འདུག་ལེགས་པར་རྟོགས་ཤིག།

གཉིས་པ་ནི། འགལ་རྒྱ་འཇིན་པའི་སྐྱོ་འདོགས་ལ་དངོས་འགལ་ངེས་པའི་ཆད་མས་གཞོད་པ་བདེན་ཏེ་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ཀྱི་དངོས་འགལ་ལས་ལོགས་སུ་ཆད་མས་གཞོད་

འགལ་དབྱེར་མི་རུང་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དགག་བྱའི་ཆོས་དང་དངོས་སུ་འགལ་བ་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་ཀྱིས་བྱུང་བའི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཀྱིས་ཀྱང་དོན་དུ་ན་དགག་བྱའི་ཆོས་དང་བརྒྱད་
 ནས་འགལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། བན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་ལས་ལོགས་སུ་ཚད་མས་
 གཞོད་འགལ་དབྱེ་འདོད་ནས། ཚད་མས་གཞོད་པའི་བྱིར་ཡང་སྟེ། །ཞེས་དེ་སྐད་བཞིན་པ་ལ་
 དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེས་འབངས་པའི་རྟགས་དེ་ཉི་ལར་བཀོད་པས་དགག་རྟགས་བཅུ་གཅིག་པ་
 བན་ཚུན་སྤངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི། འགལ་བྱུང་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱི་མི་དམིགས་པའི་སྦྱོར་
 བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བསྟན་ནས་རྟགས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་བྱིར། དཔེར་ན་དཔེར་བཞིན་མ་ཐག་པའི་
 བཟློས་བཅས་ཀྱི་སྦྱར་བ་དེ་ཉིད་བཞིན་ནོ། །རང་ལུགས་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དཔེ་ནི་ཅ་བར་སྦྱོས་
 ཟེན་ལ། བཟློས་བཅས་ཀྱིས་འཛིག་དེས་འགོག་པ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འདོད་པ་ནི་གནས་མ་བྱ་པའི་
 སྟེ་པ་ལ་ལོགས་པ་ཡིན་གྱི། རང་ལུགས་ལ་ནི་ཐལ་བའི་སྦྱོར་བ་དཔེར་བཞིན་པ་དང་། ཐལ་སྒྲོག་
 དང་ཐལ་བའི་གཏན་ཆེགས་ཚད་མས་གཞོད་འགལ་དུ་འདོད་པ་ཡིན་ནོ། །མ་དེས་པའི་རྟགས་ཀྱི་
 གཉེན་པོར་རྟགས་ཡང་དག་གི་བྱུང་བ་ལ་སྒྲོག་ན་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་ཚད་མ་སྟོན་པ་ནི། རྟགས་དང་
 དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགལ་བ་སྟོན་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་སྐྱབ་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་རྟགས་
 དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ལ་གཞོད་པ་སྟོན་པ་འདི་ཉིད་ཡིན་པས་ཐ་དད་གཞི་མཐུན་མི་
 སྲིད་པ་འགལ་བའི་དོན་ལྟོག་ཏུ་རིགས་པའི་གསང་ལ་ལོགས་པར་གནས་པ་ཡིན་པས་འགལ་བ་
 དང་གཞོད་བྱེད་དོན་གཅིག་ཏུ་འདོད་པའི་རིགས་པ་ཅིང་པོར་སྦྱ་བའི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་མི་བྱའོ། །

གསུམ་པ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་བཟློས་ནས་རྟགས་གཉིས་སུ་དེས་པ་མི་འཐད་པའི་ཅོད་པ་སྤང་བ་
 ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ནི་སྤང་ལེན་གཉིས་པར་བསྟན་པ་དག་གི་ཡང་
 ཅོད་སྤང་དུ་བཤད་ལ། དགག་བྱ་འགོག་ཚུལ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་ཚུལ་ལ་བཟློས་ནས་ཁྱོད་ཀྱིས་
 མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ཀྱན་ཡོད་དེས་འགོག་པ་དང་། མེད་དེས་སྐྱབ་པ་གཉིས་སུ་འདུས་པར་
 ཁས་བླངས་པ་ཁས་བླངས་ནང་འགལ་ལོ་ཞེས་ཅོད་པ་ཡིན་པས་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་སྤྱིའི་ཅོད་
 སྤང་དུ་སྤྱར་རོ། །བྲངས་ཅན་པ་ན་རེ། ཅི་སྟེ་རྟགས་གཉིས་སུ་དེས་ན་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་བྲང་
 པོས་གཙོ་བོ་ལ་ལོགས་པ་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མི་དམིགས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་

བྱ་བ་གཉིས་པོ་དེར་ངེས་པ་མི་འཐད་དེ། ཉགས་དེ་ལ་ཅི་ལྟར་མེད་པའི་ཐ་སྟད་གྲུབ་པ་འཕམ་ཡོད་
 པར་ངེས་པའི་ཐ་སྟད་བཀག་པར་འགྱུར་ཏེ་དེ་གཉིས་གང་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་རོ། །ཅི་ལྟར་མི་འགྱུར་
 ཞེན་གཙོ་བོ་ཡོད་དམ་མེད། ཉང་པོ་ལྟར་ན། དམ་བཅའི་ཆོག་དེ་རང་ཆོག་འགལ་བར་འགྱུར་ལ།
 གཉིས་པ་ལྟར་ན། གཙོ་བོའི་དོན་དེ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཞེས་དགག་པ་ལ་ཆོས་ཅན་གཙོ་བོ་བརྗོད་
 པའི་ཆོག་སྒྲུབ་བ་རིགས་པར་མེད་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གཙོ་བོ་གཞི་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་གཙོ་བོ་
 ཡོད་པ་དེ་མ་བཀག་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དགག་མི་རུས་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡུལ་དགག་གཞི་མེད་པའི་
 བཀག་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། འདིའི་ཕྱོགས་སུ་མ་ཡོངས་ནས་དེ་ལེགས་པར་ཁེགས་པ་ནི་
 མགོན་པོ་སྐུ་སྐྱབ་ཀྱི་དགོངས་པ་འགྲེལ་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་ཡིན་ཏུ་གནད་ཆེ་བར་ཡོད་དོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱ་སྐྱོར་བ་ལ་སྐྱ་དོན་ཁས་སྒྲངས་པས་ཆོག་
 གི་གཙོ་བོ་རང་མཆོན་མི་དགོས་པ་དང་། སྐྱ་དོན་དགག་པར་མི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
 མཆོམས་སྒྲུབ་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། དེའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཙོ་བོ་མེད་ན་
 གཙོ་བོ་ཞེས་པའི་སྐྱ་སྐྱོར་བ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་འདི་ནི་མེད་དེ་འདི་ལྟར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ།
 རང་མཆོན་མེད་ཀྱང་སྐྱ་དོན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱ་སྐྱོར་བ་དང་། སྐྱ་དོན་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། ཆོས་ཅན་
 མེད་པས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཙོ་བོ་རང་མཆོན་མེད་ན་གཙོ་
 བོ་ཞེས་པའི་སྐྱ་སྐྱོར་བ་མི་འཐད་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་མེད་ཀྱང་ཐོག་མ་མེད་པའི་རྟོག་པའི་
 བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པས་ཡོངས་སུ་བསྐྱབས་ཤིང་སྐྱོ་བཏགས་པའི་སྐྱ་དོན་
 བརྗོད་བྱར་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱ་སྐྱོར་བའི་ཕྱིར། རྟོག་པའི་གཞུང་ཡུལ་སྐྱོ་བཏགས་
 སུ་འཛོག་པའི་ཚུལ་ལ་ཁ་ཅིག །གཞུང་རྣམ་ལ་ཕྱི་རོལ་དུ་སྐྱོ་བཏགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ནི་
 སྐྱོ་བ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་བཀག་པ་ལྟར་མི་འཐད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རྟོག་པ་ལ་རྒྱངས་ཆད་
 དུ་སྒྲུབ་བ་འདི་རྟོག་པའི་གཞུང་ཡུལ་དང་སྐྱ་དོན་དང་། སྐྱོ་བཏགས་ཡིན་ལ་རྟོག་པ་རང་རྒྱུ་ལས་སྐྱོ་
 བཏགས་འཛིན་བྱེད་དུ་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །འདིས་སྐྱ་དོན་སྐྱའི་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི་སྐྱ་དོན་
 ཆོས་ཅན་ཟེར་དགོས་པར་སྟོན་པ་མིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་དོན་ཆོས་ཅན། ཆོས་ནི་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། དངོས་པོར་ཡོད་པ་

བྱམ་པ་དང་དངོས་པོར་མེད་པ་བྱམ་མེད་དང་། ས་ཚྭ་གས་བྱམ་མེད་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་
 རྟོག་པའི་གཟུང་ཡུལ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པ་ལ་གཙོ་བོ་མཚན་ཉིད་ལྟ་ལྟོན་དུ་སྤང་བ་
 དེ་མཚན་ཉིད་ལྟ་ལྟོན་གྱི་གཙོ་བོའི་དངོས་པོའི་ཉེར་ལེན་ཅན་མིན་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་ཆོས་ཅན་མ་གྱུ་བ་
 པས་ཚྭ་གས་ཆོས་མ་གྱུ་བ་པའི་སྦྱོན་མེད་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་ལྟ་ལྟོན་གྱི་གཙོ་བོར་ངེ་ལྟར་སྤང་བ་
 བ་དེ་ལྟ་བུར་དམིགས་རུང་མི་དམིགས་པ་དེ་མཚན་ཉིད་ལྟ་ལྟོན་གྱི་གཙོ་བོར་སྤང་བ་དེ་ནི་གཙོ་བོ་
 དངོས་པོ་བའི་ཉེར་ལེན་ཅན་དུ་མེད་པར་སྒྲུབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 ཉེར་ལེན་དང་ཉེར་ལེན་ཅན་གྱི་དོན་ནི། གཙོ་བོ་མཚན་ཉིད་ལྟ་ལྟོན་གྱི་སྤང་བ་འདི་གཙོ་བོ་མཚན་
 ཉིད་ལྟ་ལྟོན་གྱི་རོལ་ན་ཡོད་པ་དེའི་རྣམ་པ་ཉི་བར་བླངས་པ་མ་ཡིན་པ་སྟེ། གཙོ་བོ་རྣམ་པ་གཏོད་
 བྱེད་ཉི་བར་ལེན་རྒྱ་དང་གཙོ་སྤང་དེ་ཉི་བར་ལེན་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་དོན་ནོ། །གྲངས་ཅན་རང་གི་
 ཞེ་འདོད་འགོག་པར་བྱེད་ན་ནི། གཙོ་བོ་ཆོས་ཅན། རྣམ་འགྱུར་སྒྲ་ཆོགས་ཉེར་ལེན་དུ་མེད་དེ། ཉེར་
 ལེན་དུ་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །གཙོ་སྤང་
 དེ་ཉིད་ནི་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོ་ཞེས་པའི་སྒྲ་སྦྱོར་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། གཙོ་བོའི་སྒྲ་དོན་སྒྲོ་བཏགས་སུ་བསྒྲུབ་པ་དང་། རང་མཚན་ཡིན་པ་
 དགག་པ་དང་། ཆོས་ཅན་མ་གྱུ་བ་པས་ཚྭ་གས་ཆོས་མ་གྱུ་བ་པའི་སྦྱོན་མེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
 སྒྲུབ་བྱེད་གྱི་རིགས་པ་དང་། སྒྲ་དོན་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། ཆོས་ཅན་མེད་པས་གཏན་ཆེགས་མི་འཐད་པ་
 སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཏན་ཆེགས་དགོད་པ་དང་། དེའི་སྒྲུབ་བྱེད་དང་། རྟོག་པ་ལ་མི་སྤང་
 བ་སྒྲ་དོན་དུ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཙོ་བོ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྒྲ་འདི་དག་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་
 ལྟ་ལྟོན་གྱི་གཙོ་བོ་རང་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། ཐོག་མ་མེད་པའི་དུས་ཅན་གྱིས་
 རྟོག་པའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སྤང་བའི་གཙོ་བོའི་སྒྲ་དོན་འབའ་ཞིག་བརྗོད་
 བྱའི་ཡུལ་ཉིད་དུ་བདག་གིར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཙོ་བོའི་སྒྲ་དོན་གྱིས་མཚན་པའི་སྒྲ་དོན་དེ་ནི་འཆད་པ་པོ་དང་ཉན་པ་པོའི་
 རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་གཟུང་བྱ་ཡིན་ཏེ། འཆད་པ་པོའི་རྟོག་པ་ལ་ངེ་ལྟར་སྤང་བའི་དངོས་
 པོ་བསྟན་པར་འདོད་པས་སྒྲ་སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་དང་། ཉན་པ་པོའི་རྒྱུད་ལ་འཆད་པ་པོའི་རྟོག་པ་ལ་སྤང་

བ་དེའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར་དོ། །གསུམ་པ་ནི། ཁྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ།
 ཉེ་བར་ལེན་པ་འཆད་པ་ཐོ་དང་འབྲས་བུའི་ཤེས་པ་ཉན་པ་ཐོའི་རྟོག་པ་ལ་སྤང་བ་མ་ཡིན་པའི་རང་
 བཞིན་ནི་རྟོག་པ་དེའི་གཟུང་ཡུལ་ཉིད་དུ་ངེས་པར་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྐྱོད་ན་
 དེ་ནི་དངོས་ཐོ་དང་དངོས་ཐོ་མེད་པ་དང་གཉིས་ཀའི་རྣམ་པར་ཤར་བའི་ཆོས་ཞེས་བརྗོད་པ་རྣམ་
 པ་གསུམ་དུ་ཡོད་དེ། རྟོག་པ་དེ་ལ་སྤང་བའི་རྣམ་པར་ཞེན་པའི་སྤང་ཚུལ་མི་འདུ་བའི་དབང་གིས་
 གསུམ་དུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་པར་རྟོག་པ་དེ་ནི་དངོས་ཐོར་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དང་
 གཉིས་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་ཤེས་པས་བསྐྱེད་པའི་བག་ཆགས་ལས་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་
 ཐོར་ཡོད་པ་གཟུགས་སྐྱེ་ལ་སོགས་པ་དང་། དངོས་ཐོར་མེད་པ་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་
 སོགས་དང་གཉིས་ཀ་ཆོགས་པས་བྱོགས་བྱམ་སྟོང་སོགས་སོ།།

གསུམ་པ་ནི། སྐྱོད་ན་འཆད་ཉན་བྱེད་པ་ཐོ་དང་ཆོལ་བྱི་ཆོལ་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྤང་དུ་
 བྱལ་བ་དེའི་ཕྱིར། མཆན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཙོ་ཐོའི་ཉེར་ལེན་ཅན་དུ་མེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཤེས་འདོད་
 དང་ལྷན་པའི་གཞི་ཆོས་ཅན་མེད་པའི་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་གཙོ་སྤང་དེ་མཐུན་སྤང་དུ་
 བྱལ་བ་ལ་གནས་པ་རྣམས་ནི་སྟེ་གཙོ་ཞེས་པའི་སྤྲིའི་བདག་ཤྱེན་ལས་རྟོག་པ་ལ་སྤང་བའི་དོན་
 གཙོ་སྤང་འདི་གཙོ་ཐོ་དངོས་ཐོའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་ཡིན་ནམ་འོན་ཏེ་མ་ཡིན་ཞེས་དེར་ཡོད་པ་
 དང་མེད་པ་ཉིད་དུ་སེམས་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཙོ་ཐོའི་སྐྱོད་ན་དེ་
 ནི་ཆོས་ཅན། གཙོ་ཐོ་དངོས་ཐོའི་ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་མ་ཡིན་པར་སྐྱབ་པ་ལ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་
 ཡིན་ཏེ། བྱི་ཆོལ་ཤེས་འདོད་དང་ལྷན་པའི་ངོར་ཆོལ་བས་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དཔག་
 གཞིར་གཟུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཙོ་སྤང་དང་གཙོ་ཐོ་རང་མཆན་གྲངས་ཅན་པ་གཅིག་ཏུ་ཞེན་
 པས་ཤེས་འདོད་ཀྱི་གཞིར་འཐད་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱོད་ན་དེ་མེད་དོ་ཞེས་སྤང་བར་འོས་པ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། རྟོག་པ་སོ་སོ་རང་ཉམས་སུ་ཁྱོད་པའི་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་ཤུགས་ལ་རིག་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། ཡང་ན་དེ་སྤང་འོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་བརྟེན་པའི་གཞི་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་མཆན་ཡིན་པ་རང་རྒྱུད་གྱིས་དགག་པ་དང་། ཐལ་འགྱུར་ལ་
 བརྟེན་ནས་དགག་པའོ། །དང་ཐོ་ནི། སྐྱོད་ན་དེ་ཉིད་རང་གི་མཆན་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེས་ནི་བརྗོད་པར་མི་

ཀུས་ཏེ། མ་ཐོབ་པ་མ་འོངས་པ་དང་འགགས་པའི་དོན་ལ་རྟོག་པ་དག་ལ་ཡང་སྤྱོད་ན་གཟུང་ཡུལ་དུ་
བྱེད་པ་དེ་མི་ལྟོག་པའི་ཕྱིར། ཆོས་སྤྲོ་མ་ལ་རྟགས་ཀྱི་རྣམ་གྲངས་གཞན་སྟོན་པ་ནི་གནས་ཆོད་ཀྱི་
དངོས་པོ་ལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྣམ་པར་མངོན་པར་ཞེན་པ་སྤུ་སྟེགས་བྱེད་གཞན་ཀྱི་སྤྱོད་རྟག་འཛིན་ཀྱི་
ཤེས་པ་ལ་ཡང་དེའི་སྤྱོད་ན་གཟུང་ཡུལ་དུ་སྤྲོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཐལ་བ་སོ་སོར་དགོད་པ་དང་། དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལྟ་བའི་
བྱེ་བྲག་མི་མཐུན་པ་གཞན་དག་གིས་སྤྱོད་པ་སོགས་པའི་དོན་རྣམས་ལ་ནི་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་ཅེས་
བརྗོད་པའི་སྤྱོད་རྣམས་དག་འཇུག་པ་གཟུང་དོན་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པ་ཅན་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། འདས་པ་
དང་མ་སྤྱེས་པ་ལ་ཡང་རྟོག་པ་མི་འཇུག་པར་ཐལ། ཆོག་འགའ་ཞིག་གྲང་རྒྱན་པ་ཡི་དོན་ཅན་ཉིད་དུ་
མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རྟོག་པ་ཐམས་ཅད་མཐའ་གཅིག་དུ་དོན་དམ་པར་བྱལ་བའི་གཟུང་ཡུལ་འཛིན་པ་
ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་སོ་སོ་ལ་རྟགས་དེ་ཉིད་བཀོད་ནས་རང་རྒྱུད་འཕེན་པར་ཤེས་པར་བྱའོ།
གཉིས་པ་ནི། རྟོག་པ་འདི་དག་ཆོས་ཅན། རྫོང་རྣམ་པར་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་དོན་ཀྱི་གཟུང་ཡུལ་
ཅན་དུ་འདོད་རིགས་ཡིན་ཏེ། གཟུང་ཡུལ་འཛིན་པ་གང་ཞིག་དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་སྤར་བའདད་པས་
གཞོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱུ་བའི་ཆོགས་སྤུ་བཅད་པ་དག་གོ།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ལ་རི་ལྟར་འདོད་པའི་རང་བཞིན་ཀྱི་གཙོ་སྤྲོད་དེ་གཙོ་བོ་དངོས་པོ་བའི་
ཉེ་བར་ལེན་པ་ཅན་མ་ཡིན་པ་བསྐྱུ་བ་པར་བྱ་བ་ལ་ཆོས་ཅན་མེད་པས་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱོགས་
ཆོས་མ་གྱལ་བའི་སྟོན་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ཡོད་ན་དམིགས་སྤུ་རུང་བ་ལས་མི་
དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཆད་མས་མ་གྱལ་བ་དེའི་སྟེང་དུ་འགོད་
ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་སྤུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྤྱོད་ན་དགག་མི་ཀུས་པ་དང་། བཀག་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པ་དང་།
ལུང་དང་འགལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། མཆན་ཉིད་ལྟ་ལྟན་ཀྱི་གཙོ་བོ་ཡོད་མེད་དུ་དཔྱད་པའི་
སྐབས་འདིར་སྤྱི་བདག་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སྤང་བའི་སྤྱོད་དེ་ཉིད་ལ་མེད་དོ་
ཞེས་བསྟོན་པ་ཡང་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་ལ་སྤང་བའི་དོན་དེ་རྫོང་ལ་བཞག་པའི་དོན་དུ་སྤྱོད་
སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། བྱལ་བར་ཐལ། སྤྱོད་དེ་མེད་ན་སྤྱོད་སྤྱོད་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཆོམས་སྤྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རང་རིག་
མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་བ་དང་། སྤྱོད་པ་མཐོང་བའི་རྟགས་ལས་སྤྱོད་པ་འགོག་པ་མི་འབྲང་བ་ལས་
གཞན་ཡང་དགག་སྤྱོད་བྱེད་པའི་སྐབས་སུ་སྤྱོད་པ་ཡོད་པ་ལ་བསྟོན་དུ་མེད་པ་སྟོན་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། དགག་སྤྱོད་བྱེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་སྤྱོད་པ་མེད་དོ་ཞེས་བསྟོན་མི་རིགས་པར་
ཐལ། རྟོག་པ་ལ་སྤང་བའི་དོན་མཐུན་སྤང་དུ་མ་བྱུང་ན་ཁྲད་པར་གྱི་ཆོས་ལ་དཔྱེད་པ་མི་རུང་བའི་
ཕྱིར། བཙོ་བསྐྱེད་དོན་གཉེར་གྱི་སྤྱེས་བྱ་མེད་སྤྱོད་པ་མེད་དོ་ཞེས་བསྟོན་པ་མེད་པ་རྣམས་ཀྱིས་
མེད་སྤྱོད་ཡོད་མེད་དཔྱད་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མེ་ཡོད་མེད་དཔྱད་པའི་སྤྱོད་པ་ནས་རྟོག་པ་ལ་
མེར་སྤང་བ་བྱུང་བེན་མ་བཟེད་པའི་ཕྱིར། མེད་སྤྱོད་པ་མི་བསྟོན་པ་རྣམས་ཀྱིས་མེ་ཡོད་མེད་གྱི་
ཕྱོགས་གཉིས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་བྱེ་ནས་མེད་དངོས་པོ་ཉིད་ནི་དཔྱད་པར་བྱ་སྟེ། བཙོ་བསྐྱེད་དོན་
དུ་གཉེར་བ་གང་ཞིག་མེ་དེ་ལས་བཙོ་བསྐྱེད་གི་འབྲས་བུ་འབྱུང་བ་རག་ལས་པའི་ཕྱིར། སྟོན་གྱི་
མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གཞལ་བྱ་ལ་དངོས་པོས་ཁྲབ་སྟེ། དགག་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆད་མ་ནི་དངོས་
པོ་འགོག་པ་ལ་མི་སྤྱོད་པ་དང་། སྤྱོད་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆད་མ་ནི་དངོས་པོ་སྤྱོད་པ་ལ་མི་སྤྱོད་པ་
ཡིན་པས་སྤྱོད་པའི་གཞལ་བྱ་མ་ཁེགས་ན་བསྤྱོད་པར་འགྱུར་ཞིང་ཕྱི་མའི་གཞལ་བྱ་མ་བྱུང་ན་བསྤྱོད་
པར་འགྱུར་བས་དངོས་པོ་ཉིད་ལ་ཡོད་མེད་གྱི་ཕྱོགས་གཉིས་སུ་བྱེ་ནས་དཔྱེད་པའི་དོན་ནི་དེ་ཡིན་
ནོ། །ཞེས་གསུང་བ་ནི་རིགས་པའི་དཔྱད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བཟོད་པ་གཅིག་སྤང་སྟེ། རྣམ་འབྲེལ་
གྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །མཆོན་བྱེད་ཅམ་བཟོད་ན། ལྷ་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་
པའི་རྗེས་དཔག་དེས་མེ་མེད་གྱི་མཆོ་ལ་དུ་བ་མེད་དོ་སྟུང་དུ་ངེས་ན་ནི་དེ་ཉིད་གཞལ་བྱ་ཡིན་གྱི།
དགག་བྱ་འཇལ་བས་ཅི་ཞིག་བྱ། དེ་ལ་དུ་བ་ཡོད་དོ་སྟུང་དུ་ཞེན་ན་ནི་གཅད་བྱ་སྟོོ་འདོགས་དང་
ཞེན་སྤངས་མཐུན་པ་གཞོད་བྱ་གཞོད་བྱེད་དུ་སྤྱོད་པ་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེན་ཚུལ་གྱི་
ཁྲད་པར་གཞན་ཡང་ཁེགས་པས་མིན་དུ་བཞག་པར་དགའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། སྤྱོད་པ་སྤྱེས་བྱ་ལ་ཐན་གཞོད་མི་སྤྱེད་པ་དང་། འབྲས་བུ་འདོད་
ན་དངོས་པོ་དོན་དུ་གཉེར་རིགས་པ་དང་། དོན་བྱེད་མི་རུས་པ་དོན་དུ་གཉེར་མི་རིགས་པའི་དཔེའོ། །
དང་པོ་ནི། སྤྱི་དོན་ནི་ཡོད་ཀྱང་བཙོ་བསྐྱེད་དོན་གཉེར་གྱི་སྤྱེས་བྱའི་དོན་ཅུང་ཞིག་ཀྱང་འབྱུང་བ་

མ་ཡིན་ཏེ། ཅི་ལྟར་མེད་མཛོན་པར་ཞེན་པའི་རང་བཞིན་རྟོག་པ་ལ་མེད་སྤང་བ་མེད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡོད་དམ་མེད་ཀྱང་རུང་བཙེ་བསྐྱེད་ཀྱི་སྐྱེས་བུའི་དགོས་པའི་གཙོ་
བོ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་ཉམས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤོན་གྱིས་དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་པ་གང་ཞིག་དོན་བྱེད་མི་རྒྱས་
པ་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅི་ལྟར་བ་བཞིན་འདོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་མེད་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་ཅི་ལྟར་བ་བཞིན་
གཞན་དང་མ་འདྲེས་པར་རྟོག་པ་ལ་སྤང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤོན་བཀག་པ་ལ་དགོས་རྒྱས་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། རྒྱས་དང་གནས་སྐབས་
ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཆོ། བཙེ་བསྐྱེད་ཀྱིས་མེ་འདི་ཡོད་པ་དང་མེད་པར་དཔྱད་པ་འཇུག་པ་
ན་མེད་ནམ་པར་རྟོག་པའི་སྤང་བ་མེ་རྟོགས་པའི་ཆད་མེད་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པ་སྤངས་ཏེ་མེ་ཡོད་
མེད་དཔྱད་པར་རིགས་ཏེ། གང་ལ་སྐྱེས་བུའི་བཙེ་བསྐྱེད་གི་དོན་འདི་འབྲེལ་ཞིང་བསྐྱབ་རྒྱས་པ་
མེད་དངོས་པོ་ཉིད་ལ་རག་ལས་ནས་གནས་པར་བྱེད་རིགས་པའི་ཕྱིར། ཅི་ལྟར་གང་བ་སེལ་བ་
ལ་སོགས་པ་ལ་མེ་བཞིན་ནོ། །དེ་ལ་སྤྱི་དོན་ནི་བཙེ་བསྐྱེད་གི་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
རང་རིག་མཛོན་སྤྱོད་ཀྱིས་ལུགས་ལ་ཉམས་སྤྱོད་བ་སྤྱོད་རྟོགས་པར་གྱུར་ཀྱང་དེ་དངོས་པོར་
མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། བཙེ་བསྐྱེད་གི་དོན་བྱེད་པ་དོན་རྒྱས་ཀྱིས་བཙེ་བསྐྱེད་ཀྱི་འདིས་ཆོས་ཅན།
བཙེ་བསྐྱེད་གི་དོན་དེ་མི་རྒྱས་པ་ལ་ཆེད་རྒྱས་ཀྱིས་བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེས་ཁྱོད་ཀྱི་འདོད་
དོན་སྐྱབ་པར་མི་རྒྱས་པ་དེའི་ཕྱིར། འཁྲིག་པ་དོན་གཉིས་ཀྱི་འདོད་པ་དང་ལྡན་པ་བྱུང་མེད་དག་
གིས་ཆོས་ཅན། འཁྲིག་པའི་འདོད་དོན་དེ་སྐྱབ་པའི་ཆེད་རྒྱས་པའི་ཆ་བྱུང་འདྲ་བའི་མ་ནིང་ཁྱད་
གཞིར་གཟུང་ནས་ཁྱད་ཆོས་གཟུགས་བཟང་བ་དང་རན་པ་བཟག་པ་ལ་ལྟར་ལེན་པ་ནི་རིགས་པ་
མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེས་ཁྱོད་ཀྱི་འཁྲིག་པའི་འདོད་དོན་དེ་སྐྱབ་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཅི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཡང་ཁྱེད་སྤོན་དགག་བྱར་
མི་འདོད་ན་མདོ་མཛད་པས་འདི་སྤྱད་རྒྱ་བཏགས་པས་ཆོས་མི་དམིགས་པ་ཞེས་སྤོན་མེད་པར་
བཤད་པ་དེའི་དོན་ཅི་ཡིན་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་དོན་ཉིད་ཆོས་ཅན། བཏགས་པ་ཉིད་རྟོན་པའི་
རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། རྟོག་པའི་ཤེས་པའི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱིས་བཏགས་པའི་ཆོས་སྤྱད་སྤངས་

པའི་ཕྱིར། བཏགས་པའི་ཆོས་མི་དམིགས་པ་ཞེས་གསུངས་པའི་དགོངས་པ་ནི་སྐྱོད་ཅོད་པར་
སྟོན་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོའི་ཉེར་ལེན་ལ་བརྟེན་པར་དམིགས་རུང་མི་དམིགས་པ་ཉིད་ནི་སྐྱོ་
དོན་དེའི་ཆོས་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་འདི་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རིགས་པའི་དབང་ཕྱུག་གིས། ལྷང་འདིའི་
དོན་སྐྱོད་ཅོད་པར་གོ་བ་ལ་དམིགས་ཕྱུག་པའི་དགག་པ་མཛད་བཞིན་དུ་རྟོག་བཏགས་ཆད་མའི་
གཞལ་བྱ་རྣམས་མ་མིན་ཞིང་ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རང་མཆོན་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་འདོད་པ་
དགོངས་པ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་ཆེས་གསལ་བ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་གྱི་དབྱེ་བ་
བཤད་ཅིན་ཅན་པར་བྱེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་གྱི་རབ་དབྱེ་སྟོན་པའི་སྐབས་སུ། རང་
བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་གྱི་དཔེ་དངོས་སུ་མ་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། དེ་ནི་རང་
བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་དཔེར་བརྗོད་པ་ཉིད་ཀྱིས་དེ་ཡང་དོན་གྱི་ཕྱགས་ཀྱིས་དཔེར་བརྗོད་པ་ཡིན་
པས་དངོས་སུ་མ་སྟོས་པའི་ཕྱིར། ཅིག་ཤོས་དཔེར་བརྗོད་པས་དེའི་དཔེ་ཡང་གོ་བར་ཐལ། རང་
བཞིན་མི་དམིགས་པ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་གྱི་ནང་དུ་འདུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་
དོན་ལ་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཅིག་ཤོས་གྱི་དཔེ་གོ་བ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་དངོས་ནང་དུ་འདུས་པའི་རང་
བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། ཉགས་གྱི་རོ་བོ་བརྗོད་པའི་
སྐས་ཁྲད་པར་གྱི་བྱེ་བྲག་མོ་ཡུལ་དུ་འཕངས་པ་ལ་བལྟོས་པའམ་དེ་ལ་མི་ལྟོས་པའི་འབའ་ཞིག་པ་
གཉིས་སུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལེའུ་གཉིས་པར་བརྗོད་ཅིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྐྱེ་འཇིག་
པར་སྐྱབ་པ་ལ་བྱས་པ་དང་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ཉིད་ཉགས་སུ་བཞོད་པ་བཞིན་དུའོ། །འདི་སྐྱེ་མའི་
དོན་བསྐྱུའི་འཕྲོས་དང་། ཚུད་པ་འོག་མའི་སྐབས་དགོད་པ་གཉིས་ཀ་ལ་སྦྱར་བར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ལ་ཚུད་པ་སྦྱང་བ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྐྱ་མ་རྗོད་པ་
དང་། དེ་སྟན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་མཆོམས་སྦྱར་བ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་དེ་སྦྱར་
ཡིན་པ་དེ་ལ་ཞེས་པའོ། །རྩ་བ་ནི། བྱངས་ཅན་པ་ན་རེ། གལ་ཏེ་ཡོད་པ་སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པའི་

1 ཞོལ། ཤོག 162 ན 3 གཙང་། ཤོག 166 བ 9 དཔེར་བརྗོད་པས་དེའི་རྩི་བ་ཡང་

གཏན་ཆོག་གི་རང་བཞིན་ཡིན་ན་གཙོ་བོ་ཡོད་པ་ནི་ལྟར་བསྐྱབ་བྱ་མིན་ཏེ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གཙོ་བོ་ཡོད་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་ལ་བྱེད་ཀྱིས་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ཟིན་ཡོད་པའི་བྱེད་པར་དཔེ་ལ་
རྗེས་འགོ་མེད་པའི་སྟོན་གཏན་ཆོག་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ཟིན་ཡོད་པའི་བྱེད་བྱ་
དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པ་ནི་གཏན་ཆོག་ལ་ཡང་མཚུངས་པས་ཡོད་པ་གཏན་ཆོག་དང་བསྐྱབ་
བྱ་གཉིས་ཀ་ངག་ཏུ་འགལ་བ་ཉིད་ཏུ་འགྱུར་ལ། གལ་ཏེ་ཡོད་པ་གཏན་ཆོག་ཡིན་ན་གཙོ་བོ་ཆོས་
ཅན། ཡོད་དེ། བྱེད་པར་རྣམས་རྗེས་སུ་འགོ་བ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་རྟགས་ལས་གཙོ་བོ་
ཡོད་པ་ཡང་རྟགས་ཀྱིས་སྐྱབ་བྱས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །ཁངས་ཅན་གྱི་གཞུང་ལས། བྱེད་
པར་ཚད་ཕྱིར་རྗེས་འགོ་ཕྱིར། །བྱས་པ་འཇུག་པའི་བདག་ཉིད་ཕྱིར། །རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་བདག་
ཉིད་ཕྱིར། །འཛིག་རྟེན་སྣ་ཆོག་དབྱེར་ཡོད་ཕྱིར། །མི་གསལ་བ་ཡི་རྒྱ་ཡོད་དོ། །ཞེས་གཙོ་བོ་
སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆོག་ལ་བྲོ་བའི་གཅིག་ཡིན་ནོ། །བྱེད་པར་ནི་བདེ་སྟག་བཏང་སྟོམས་གསུམ་
ཆ་མི་མཉམ་པ་ཡིན་ལ། དེ་དེ་ཅེས་ལྟར་རྗེས་འགོ་བྱེད་པ་མཐོང་བས་དེ་གསུམ་ཆ་མཉམ་པའི་གཙོ་
བོ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། སྔ་མ་ཁ་ཅིག་གིས་བྱེད་པར་རྣམས་ལ་རྗེས་འགོ་བྱེད་པ་མཐོང་ཞེས་
འགོད་པ་ནི། ཁངས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །

དེའི་དོན་འགྲེལ་བ་ནི། ཁངས་ཅན་པ་ན་རེ། གལ་ཏེ་ཡོད་པ་དེ་སྐྱ་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་དམ་
བསྐྱབ་བྱ་གཞན་ལ་གཏན་ཆོག་ཡིན་ན་ཡོད་པ་གཙོ་བོ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བར་ཡང་ཅི་སྟེ་མི་
འདོད། འདོད་རིགས་པ་ལ་བྱེད་སངས་རྒྱས་པས་གཙོ་བོ་དེ་ཡོད་པ་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་
ན་ཡོད་ཅེས་བསྐྱབ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པས་གཙོ་བོ་དེ་རྟག་གཅིག་སོགས་མཚན་ཉིད་ལྟར་སྟན་
བྱེད་པར་ཅན་ཏུ་བསྐྱབ་དགོས་པར་འགྱུར་ན་དེ་འདྲའི་བྱེད་པར་ནི་གཙོ་བོའི་སྟེང་ཏུ་བསྐྱབ་པར་
བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱེད་སངས་རྒྱས་པས་སྟོན་
བརྗོད་པར་གྲག་སྟེ། ཅི་ལྟར་གྲག་ན། ཚད་མའི་ཡུལ་མ་ཤེས་པའི་ཕྱིར། །བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱང་སྐྱབ་
པར་བྱེད། །རྒྱས་པའི་ཆོག་ཡིན་མ་བརྗོད་དོ། །གཙོ་དང་རྗེས་འགོ་རྗེས་འགོ་མིན། །ཞེས་ཅི་སྟན་

1 ཁངས་ཅན་གྱི་ཆོག་ལེན་བྱས་པ། བཅའ་ཤེས་གཞུགས་ཤོག ༣ ཟེང་། ༩༠

2 བསྐྱབ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༤༦ ཤོག ༩༩ ཟེང་། ༡༡

དུ་གངས་ཅན་གྱིས་རྗེས་དཔག་ཆད་མའི་ཡུལ་སྤྱི་ཡིན་པ་མི་ཤེས་པར་རྟག་གཅིག་སོགས་མཆན་
 ཉིད་ལྷ་ལྷན་གྱི་བྱང་པར་རྗེས་དཔག་གི་གཞལ་བྱར་འདོད་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་པ་ཚོས་པ་ཡིན་
 རོ། །ཞེས་ཟེར་རོ། །དེ་ལྟ་ཡིན་ན་བྱང་པར་དེ་བསྐྱབ་བྱ་ཉིད་དུ་འགལ་བར་ནི་མ་ཟད་དོ། །འོ་ན་
 ཅི་ཞེ་ན་བྱང་པར་སྤྱི་ཡོད་པའམ་སྤྱི་ཡོད་དོས་པོ་གཏན་ཆེགས་སུ་བྱེད་དགོས་ན་བྱང་པར་གཏན་
 ཆེགས་སུ་ཡང་མི་རུང་སྟེ། རྗེས་འགོ་མེད་པའི་སྟོན་མཆོངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཏན་ཆེགས་རྗེས་སུ་འགོ་བ་མེད་པ་ནི་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
 ལས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཅོད་པ་འདྲིའི་དོན་བསྐྱབ་ན་གཙོ་བོ་ཞེས་པ་ཡུལ་
 གྱི་ཀན་བོ་བྱེད་པ་པོ་རྣམས་ལ་འདྲིག་ཅེན་ན་དངོས་མིང་དུ་གྲགས་ལ་དེ་ལ་བཅེན་ནས་གངས་ཅན་
 གྱིས་རྣམ་འགྱུར་ཐམས་ཅད་གྱི་བྱེད་པ་པོ་ལ་གཙོ་བོ་ཞེས་བཏགས་ཏེ། དེ་ཡང་རྟག་པའི་དངོས་པོ་
 དང་ཆ་མེད་གྱི་གཅིག་ཕུ་དང་བདེ་བ་དང་སྤྱུག་བསྐྱེད་དང་བཏང་སྟོམས་གྱི་རང་བཞིན་ཅན་སྐྱབ་
 འདོད་ནས་གཏན་ཆེགས་བཞེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་འབྲེེ་བྱང་པར་ཅོད་གཞི་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་
 གང་དུ་ཡང་མ་གཟུང་བར་སྤྱིར་གཙོ་བོ་ཡོད་དོ་ཞེས་བསྐྱབས་པ་ཅམ་གྱིས་གངས་ཅན་གྱི་འདོད་
 དོན་མི་འགྲུབ་ཅིང་སངས་རྒྱས་པས་ཡུལ་གྱི་གཙོ་བོ་ཡོད་པར་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ཡང་གངས་
 ཅན་མཆན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཙོ་བོ་དང་གཅིག་ཏུ་ཞེན་ནས་རྟག་པ་ལ་མཆན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཙོ་
 བོར་སྒྲུང་བ་ཆོས་ཅན། ཡོད་དེ། ཞེས་བསྐྱབས་པས་ཀྱང་གངས་ཅན་གྱི་འདོད་དོན་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
 མི་འགྲུབ་སྟེ། གཙོ་བོའི་སྐྱོད་ཡོད་པར་བསྐྱབས་པས་གངས་ཅན་འདོད་པའི་གཙོ་བོ་འགྲུབ་པ་ལ་
 མི་མན་པའི་ཕྱིར་དང་། སངས་རྒྱས་པས་ཀྱང་གཙོ་བོའི་སྐྱོད་ཡོད་པར་བྱུང་བའི་མ་བཟེད་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་མཆན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཙོ་བོ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་དགོས་པ་ཡིན་ལ། དེས་ན་མཆན་
 ཉིད་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཙོ་བོར་སྒྲུང་བ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་སྐྱབ་ན་དངོས་པོའི་བྱང་པར་
 བསྐྱབ་བྱར་འགྱུར་བས་རྟགས་དེའི་ཕྱོགས་ཆོས་བྱུང་ན་རྗེས་བྱུང་མི་འགྲུབ་རྗེས་བྱུང་བྱུང་ན་
 ཕྱོགས་ཆོས་མི་འགྲུབ་པའི་གཞོད་པ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །གཙོ་བོ་ཆོས་ཅན་དུ་བརྒྱངས་ནས་མཆན་
 ཉིད་ལྷ་ལྷན་གྱི་ཡོད་པ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བྱེད་ན། དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པའི་གཞོད་པ་སྟོན་པ་
 ཡིན་ནོ། །རང་ལ་སྤྱིའི་དངོས་པོ་གཏན་ཆེགས་སུ་མ་བརྒྱང་བར་དངོས་པོ་ཅམ་གཏན་ཆེགས་སུ་

གཟུང་ན་ཡང་སྐྱོན་མེད་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྐྱབ་བྱའི་ངོས་ནས་བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང་། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ངོས་
ནས་བརྟགས་ལ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་པོའི་བྱང་པར་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་དགོས་
པ་དང་། བྱང་པར་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་ལ་གཞོད་པ་བརྟན་པ་དང་། དངོས་པོ་ཙམ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་
ལ་སྐྱོན་མེད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྐྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། ར་བའི་པའོ། །དང་པོ་
ནི། བསྐྱབ་བྱ་དང་གཏན་ཆོག་གསུམ་མཚམས་པའི་སྐྱོན་འདི་ནི་མེད་དེ། འདི་ལྟར། གཉིས་པ་ནི།
མཚན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཙོ་བོར་སྤང་བ་དངོས་པོར་སྐྱབ་པའམ། གཙོ་བོར་སྤང་བ་མཚན་ཉིད་ལྷ་
ལྷན་གྱི་དངོས་པོར་སྐྱབ་ཀྱང་རུང་། དངོས་པོའི་བྱང་པར་གཙོ་བོ་མཚན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་ཙམ་ཞིག་ནི་
བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པར་ཐལ། གངས་ཙན་གྱིས་དེ་སྐྱབ་འདོད་ནས་སྐྱབ་བྱེད་བཞོད་པ་གང་ཞིག་མཚན་
ཉིད་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཙོ་བོར་སྤང་ངམ། གཙོ་སྤང་ཙམ་ཡོད་པར་བསྐྱབས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱིའི་ཆོས་ཙན་གཙོ་སྤང་ལ་ཡོད་པ་ཙམ་སྐྱབ་ན་ཤོ་ལ་བའི་མཚན་པར་འདོད་པའི་
དོན་འགའ་ཞིག་ཀྱང་འགྲུབ་པར་མི་འགྱུར་ལ། སྤྱོད་དེ་འདྲ་བ་ནི་ཕྱི་ཤོ་ལ་སངས་རྒྱས་པས་ཀྱང་
བགག་པ་མེད་པར་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཡོད་པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་ན་ཡོད་པའི་བྱང་པར་སྐྱབ་དགོས་པ་སྤྱིར་
ཁས་ལེན་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་དང་། གངས་ཙན་གྱིས་ཁས་ལེན་དགོས་པར་སྐྱོན་
པའོ། །དང་པོ་ནི། གཏན་ཆོག་ས་ཐམས་ཅད་ཀྱི་ཡོད་པ་སྐྱབ་ན་ཡོད་པའི་བྱང་པར་བསྐྱབས་པར་
འགྱུར་བ་དགོས་སོ་ཞེས་ཁས་ལེན་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གངས་ཙན་གྱི་གཏན་ཆོག་འདིར་ཡོད་པ་
བསྐྱབས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པས་ཡོད་པའི་བྱང་པར་བསྐྱབ་དགོས་སོ་ཞེས་ཐལ་བ་འཕེན་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གངས་ཙན་གྱི་གཏན་ཆོག་འདིར་ཡོད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་བགག་པའི་
སྐོན་ས་བསྐྱབ་བྱ་འགོག་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གཙོ་སྤང་གི་ཆོས་འགའ་ཞིག་ཡོད་དོ་ཞེས་དངོས་པོ་
ཙམ་གྱི་བྱང་པར་མ་བརྟན་པ་སྤྱོད་དོན་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་ཙམ་ལ་འགལ་བ་མེད་པས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
བརྟགས་ནས་འགོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འོན་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཉག་པ་དང་གཅིག་ཕྱ་ཡིན་པའི་གཙོ་བོ་འགའ་ཞིག་ཡོད་དོ་

ཞེས་གཙོ་བོ་འདིའི་བྱད་པར་འགའ་ལ་ཡང་མ་དེག་པར་དམ་འཆའ་བ་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་
སྐྱེས་པས་ཚོལ་བ་རང་གི་འདོད་དོན་དང་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་མི་འདོད་པའི་དོན་ཅི་ཞིག་རྒྱས་པར་འགྱུར་ཏེ་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འགྲུབ་པའི་བྱིད། དེས་ན་གཙོ་སྤང་ངམ་གཙོ་བོའི་སྤྱིང་དུ་རྟག་གཅིག་སོགས་གྱི་
བྱད་པར་གྱིས་ཟིན་བ་ཉིད་སྐབས་འདིར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་གོང་དུ་བསྐྱབས་
བ་དེའི་བྱིད། ཡང་ན་གངས་ཅན་འདིས་ཞེས་བཤད་དོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། དེའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གངས་ཅན་
གྱིས་གཙོ་བོ་ཡོད་པར་བསྐྱབ་པའི་སྐབས་འདིར་རྟག་གཅིག་སོགས་གྱི་བྱད་པར་གྱིས་ཟིན་བ་བསྐྱབ་
བྱར་བྱེད་དགོས་པར་ཐལ། གངས་ཅན་དེ་ལྟར་སྐྱབ་འདོད་ནས་སྐྱབ་བྱེད་བཞོད་པ་གང་ཞིག་མིག་
སོགས་གཞན་དོན་བྱེད་པར་སྐྱབ་པ་ལྟ་བུ་བྱུགས་ལ་འཕེན་པའི་ཆོག་ཀྱང་མེད་པའི་བྱིད། འདོད་
ན། གངས་ཅན་གྱིས་བཞོད་པའི་གཏན་ཆོགས་འདིར་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པར་
འགྱུར་བར་ཐལ། རྟག་གཅིག་སོགས་མཆོན་ཉིད་ལྟ་བུ་གྱི་དངོས་པོ་དཔེ་སྤྱི་ལ་ཡང་རྗེས་འགོ་མི་
བྱེད་པའི་བྱིད། ཡང་མཆོན་ཉིད་ལྟ་བུ་གྱི་གཙོ་སྤང་དངོས་པོར་སྐྱབ་ན་ཡང་བྱད་པར་བསྐྱབས་པར་
འགྱུར་བས་གཏན་ཆོགས་དེ་ལ་རྗེས་འགོའི་བྱབ་པ་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། གཏན་ཆོགས་དེའི་
ཚུགས་ཆོས་གྲུབ་དམ་བཅའ་ལ་ཆད་མས་བསལ་བའི་བྱིད། ཐལ་བ་དང་རྟགས་སྤྲ་མ་ཁས་སྦངས་
སོ། །སྐབས་འདིར་གཙོ་བོ་འཕམ་གཙོ་སྤང་ལ་ཡོད་པ་བསྐྱབ་བྱར་བྱེད་ན་བྱད་པར་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་
ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་ཞེས་འཕེན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ཡོད་དེ། གངས་ཅན་དེ་ལྟར་སྐྱབ་འདོད་པ་
གང་ཞིག་ཡོད་ཅེས་བསྐྱབས་པ་དགོས་པ་མེད་པ་དེས་ན་འདི་བྱིད།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། བཞོད་བསྐྱབ་པ་དང་། རང་གི་དམ་བཅའ་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བ་རྒྱས་
པར་བཤད་པ་དང་། མི་མཚུངས་པའི་དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་པོའི་བྱད་པར་རྗེས་
འགོ་མེད་པ་དང་། ཡོད་ཅེས་རྗེས་འགོ་གྲུབ་པས་དགོས་པ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གངས་ཅན་གྱིས་
གཙོ་བོ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པའི་སྐབས་འདིར་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་དེ་ནི་དཔེ་ལ་དེ་ལྟར་རྗེས་སྤྱི་འགོ་བ་མེད་
པར་ཐལ། གངས་ཅན་གཙོ་བོའི་གཙོ་སྤང་ལ་གཙོ་བོ་དེའི་རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་རྟག་དངོས་རྣམས་པ་ཅི་ལྟ་
ཡང་རུང་བས་བྱད་པར་དུ་གྱུར་བ་བསྐྱབ་པར་འགྱུར་བའི་བྱིད། བྱབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། ཆོས་ཅན་

གཙོ་བོ་ལས་གཙོ་སྤང་གི་སྤྲོད་ཏུ་གཙོ་བོ་འཆམ་ཉིད་གཙོ་བོ་དེ་གཅིག་ཕྱ་དང་རྟག་པ་དང་བདེ་བ་
དང་རྟག་པ་སྤྲུལ་དང་བཏང་སྟོམས་ལ་སོགས་པའི་བདག་ཉིད་དམ་ཁྱད་ཆོས་གཞན་ཡང་རྩང་སྟེ་དེ་
ལྟར་བསྐྱབས་པའི་ཁྱད་ཆོས་དེ་དག་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གང་ཡང་ཡོད་པ་ཙམ་དཔེ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དེ་བྱུང་བས་ནི་འདོད་དོན་
ཅུང་ཟད་ཀྱང་བྱར་མེད་པར་ཐལ། ཆོལ་བའི་འདོད་དོན་དང་ཕྱི་ཆོལ་གྱི་མི་འདོད་པ་གང་ཡང་
མི་འབྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གཙོ་བོ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་
བརྟག་པ་བྱས་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ལ་སོགས་པ་སྐྱབ་པ་ལ་ཡང་སྟོན་དུ་ཐལ་བར་འབྱུང་བ་
མ་ཡིན་ནམ་གཏན་ཆེགས་དེ་ལ་ཡང་མེ་ཙམ་ཡོད་པ་ལ་ནི་ཚྱོད་པ་འགའ་ཡང་མེད་པར་བྱུང་བེན་ལ་
མངོན་པར་འདོད་པ་ཁྱད་པར་ཙན་གྱི་ཚྱོད་གཞིའི་ཁྱད་པར་དང་ལྟན་པ་ལ་མེའི་ཆེགས་པ་བསྐྱབ་བྱའི་
ཆོས་སུ་བྱེད་ན་ནི་དཔེ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། བསྐྱབ་བྱ་མི་འབྱུང་བོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཚྱོད་གཞིའི་སྤྲོད་ཏུ་མེ་ཙམ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པ་དང་། གངས་ཙན་གྱི་
སྟོར་བ་ལ་དེ་མི་རྩང་བ་དང་། ཆེགས་དོན་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་སུ་བྱེད་པ་མི་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི།
དུ་བ་དུ་ལྟན་ལའི་སྤྲོད་ཏུ་ཚྱོད་གཞི་དེས་མེ་དེ་ཁྱད་པར་དུ་བྱེད་པ་བསྐྱབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དུ་ལྟན་ལའི་
སྤྲོད་ཏུ་མེ་ཙམ་མི་ལྟན་པ་རྣམས་པར་གཙོད་པས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་
ཟིན་པའི་ཕྱིར། དུ་ལྟན་ལ་དེར་ནི་མེ་དེ་དང་མི་ལྟན་པ་རྣམས་པར་བཙད་པས་སྤྱི་ཉིད་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་
ཡིན་གྱི། དུ་ལྟན་ལ་ལ་ལ་མེའི་ཆེགས་དོན་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པ་གོང་
དུ་བཤད་ཟིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གངས་ཙན་ལ་ཚད་མས་བྱུང་བའི་གཞི་ཆོས་ཙན་མེད་པ་དང་། སྤྱི་
དོན་དངོས་པོ་རང་མཆོན་གྱི་རྟེན་དུ་མི་རིགས་པ་དང་། ལ་ལ་མེ་སྐྱབ་པ་ལ་སྟོན་དེ་མེད་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དུ་ལྟན་ལ་ལ་མེ་ཙམ་སྐྱབ་པ་དེ་བཞིན་
དུ་གངས་ཙན་གྱི་གཏན་ཆེགས་འདིར་ཡང་ཆོས་ཙན། ཚད་མས་བྱུང་བ་འགའ་ཞིག་ལ་ཡོད་པ་ཙམ་
སྐྱབ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མཆོན་ཉིད་ལྟ་ལྟ་གྱི་གཙོ་བོ་ཚྱོད་གཞིར་གཟུང་བ་གང་ཞིག་དེ་ནི་བསྐྱབ་བྱ་

དང་ཁྱད་པར་མེད་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པའི་སྐྱུས་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་
མཆན་ཉིད་ལྟ་ལྟན་གྱི་དོན་ཉིད་འགའ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཚྱད་གཞི་དེ་ཅི་ལྟར་མེད་དེ་དེ་
ཡང་ཅི་ཞིག་ལྟར་ཤེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ་ཤེས་ནས་སྐྱུས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཞིང་བརྗོད་ནས་
ཆད་མས་དེས་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་ཤེས་བྱ་དང་གཞལ་བྱ་དང་བརྗོད་བྱ་ཉིད་དུ་གྲུབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་
ནོ། །དེ་དང་དོན་འགའ་ཞིག་མ་འབྲེལ་རྣམ་གཅོད་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི།
ཅི་དེ་ནི་གཙོ་བོ་ཞེས་པའི་སྐྱུའི་བརྗོད་བྱ་ཤེས་བྱར་ཡོད་དོ་ཞེས་ཏེ། དེ་ཤེས་བྱར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་
རམ་གྲུབ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་ན་ཡང་སྐོལ་བའི་འདོད་དོན་ཅི་ཞིག་འགྲུབ་པར་
འགྱུར་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱུས་སྐྱེད་ཅིང་བཏགས་
པའི་རྣམ་པར་རྟོག་པ་ལ་སྤང་བ་ནི་སྐྱུའི་དོན་ཡིན་ལ་དེ་ནི་ཚྱད་གཞིར་གཟུང་གཙོ་བོ་རང་གི་མཆན་
ཉིད་ཀྱི་ཉི་བར་ལེན་པ་ཅན་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པས་འདོད་དོན་མི་འགྲུབ་པའི་སྐྱོན་མེད་དོ་
ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དེས་ཀྱང་
གངས་ཅན་གྱི་འདོད་དོན་མི་འགྲུབ་པ་དང་། གཙོ་བོའི་སྐྱུ་དོན་གཙོ་བོ་རང་མཆན་གྱི་ཉིང་ལེན་ཅན་དུ་
མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་དུ་ཟད་མོད་འོན་ཀྱང་གཙོ་བོ་ཞེས་པའི་སྐྱུའི་བརྗོད་
བྱ་དེ་ཡང་སྐྱུའི་དོན་ཅུང་རྣམ་པར་གནས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དང་གཙོ་བོ་མཆན་ཉིད་ལྟ་ལྟན་གྱི་
རྟོན་གང་རུང་ཡིན་པ་གང་ཞིག་གཙོ་བོ་ལ་སོགས་པ་མཆན་ཉིད་ལྟ་ལྟན་གྱི་ཁྱད་པར་གྱི་རྟོན་མ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྟ་མ་བཞིན་དུ་གཙོ་བོ་ཞེས་པའི་སྐྱུའི་བརྗོད་པར་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་ཡོད་དོ་ཞེས་
བསྐྱབ་པར་བྱ་བར་འགྱུར་གྱི། མཆན་ཉིད་ལྟ་ལྟན་གྱི་གཙོ་བོ་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། དེ་མི་སྲིད་པ་གང་
ཞིག་སྐྱ་དེའི་བརྗོད་བྱ་སྐྱ་དོན་ཅུང་རྣམ་པར་གནས་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི་གཙོ་བོའི་སྐྱུའི་དོན་
རང་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། རྟག་དངོས་སོགས་ཡོན་ཏན་གྱི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
རྟོག་པས་བཏགས་ཅུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟོག་པས་བཏགས་ཅུང་ཡིན་ན་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་
མེད་པར་ཐལ། ཉི་བར་ལེན་པའི་ཆོས་གཙོ་བོ་རང་མཆན་དུ་ཞེན་པའི་རྟོག་པའི་གཟུང་བྱ་དེ་དག་ལ་

འདོགས་པ་ཡིན་ཞིང་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུགས་ལ་བྱུབ་པའི་བྱིར། དེ་ཆོས་ཅན། མཚན་ཉིད་
ལྡན་གྱི་གཙོ་བོའི་རྟེན་དུ་མི་སྤྱིད་དེ། ཉེ་བར་ལེན་པ་མཚན་ཉིད་ལྡན་གྱི་གཙོ་བོ་མ་བྱུབ་པ་དག་
ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། ཁྱོད་རྟོག་པས་བཏགས་ཅམ་ཡིན་པ་དེའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། མཚན་ཉིད་ལྡན་
གྱི་གཙོ་བོ་མ་བྱུབ་པ་དེས་ན་གཙོ་བོའི་སྤྱོད་དེ་དག་ལ་མཚན་ཉིད་ལྡན་གྱི་གཙོ་བོའི་དོན་གྱི་ཉེ་
བར་ལེན་པ་ཅན་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པ་ནི་དོན་མེད་པར་ཐལ། གཙོ་བོའི་སྤྱོད་ཡོད་པ་ཅམ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་
ཅུས་པ་ཡིན་གྱི་དོན་གྱི་བྱིར་དང་མཚན་ཉིད་ལྡན་གྱི་གཙོ་བོ་སྐྱབ་ཅུས་པ་ནི་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།
དེར་ཐལ། སྤྱོད་འདི་དག་ནི་མཚན་ཉིད་ལྡན་གྱི་གཙོ་བོའི་བྱིར་དང་མེད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གཙོ་བོ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལས་གཞན་དུ་ནི་དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེའི་སྤྱོད་མེ་ཅམ་དེ་
ཉིད་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་པ་ལ་བྱུབ་ཐེན་བསྐྱབས་པའི་སྤྱོད་མེད་པར་ཐལ། གཞི་དེར་མེ་མ་བྱུབ་
པ་བསྐྱབ་དགོས་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཚད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཡོད་པའི་བྱིར་དང་རྗེས་འགྲོ་
མེད་པས་སྐྱབ་མི་ཅུས་ན་གལ་ཉེ་ལ་མེ་ལྡན་དུ་སྐྱབ་པ་དེར་ཡོད་ལ་དེ་དང་མེ་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པའི་ལ་
མེའི་ཆོགས་སྤྱོད་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མ་བྱུབ་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཆོགས་དོན་
རྟགས་ཀྱི་བྱིར་བྱེད་དུ་བསྟན་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེ་སྟོན་ན་དམ་བཅའ་སྐྱབ་དག་གི་ཡན་ལག་དུ་ཐལ་
པ་དང་། ལུང་དང་སྒྲུབ་བཤོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཆོགས་དོན་རྟགས་ཀྱི་བྱིར་བྱེད་དུ་སྟོན་མི་རིགས་
པ་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཅམ་རྟགས་ཀྱི་བྱིར་བྱེད་དུ་བསྟན་པས་སྐྱབས་དོན་འབྲུབ་པ་དང་། ཆོགས་
དོན་རྟགས་ཀྱི་བྱིར་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་དགོས་པ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དུ་ལྡན་ལའི་སྤྱོད་དུ་དུ་ལྡན་ལ་
དང་མེའི་ཆོགས་དོན་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཆོགས་དོན་དེ་ལྟ་བུས་ནི་རྟགས་དང་དཔེ་འགའ་
ལ་ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་བྱེད་པ་མེད་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། བྱི་ཆོལ་གཞན་ལ་དུ་བའི་རྟགས་ལས་
དུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པས་ནི་སྐྱབ་དག་འགོད་པའི་ཆེ་ཆོགས་དོན་རྟགས་ཀྱི་བྱིར་བྱེད་དུ་
བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱིར་བ་སྤྱོད་པའི་ཆེ་གང་ན་དུ་བ་ཡོད་པ་དེ་ན་མེ་ཡོད་དོ་ཞེས་དུ་
བ་མེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཅམ་ཡིན་པའི་བྱིར། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཅམ་གྱིས་བྱིར་
པ་བསྟན་པས་སྐྱབས་དོན་བྱུབ་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་བྱུགས་ཆོས་དང་མེ་ཅམ་གྱིས་བྱིར་པ་བྱུབ་པ་དེས་

གཞི་གང་དུ་བ་རང་ཉིད་སྤང་བ་དེ་ཉིད་དུ་མེ་རྟོགས་པའི་སྒོ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ལ་མེའི་ཆོགས་དོན་བསྐྱབ་བྱར་རིགས་པའོ། །དང་པོ་
ནི། དེ་ལ་སྐྱབ་དག་འགོད་པའི་ཆེ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་རྟགས་ཀྱི་ཁྲབ་བྱེད་དུ་བསྟན་པས་ནི་ཅི་ཡང་མི་
དགོས་ཤིང་དགོས་པ་མེད་དེ། ཅོད་གཞི་དེ་ལ་རྟགས་མཐོང་བ་ཕྱོགས་ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་བསྟན་
པ་ཙམ་གྱིས་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱབ་བྱ་དེ་མ་བསྟན་ན་ཡང་རྗེས་འགོ་མ་
གྲུབ་པའི་སྒྲིན་མེད་པར་ཐལ། ཅི་ལྟར་རྟགས་ཆོགས་དོན་དེའི་ཁྲད་པར་ཙན་གྱིས་རྗེས་སུ་འགོ་བ་
ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དུ་ལྟན་ལ་དེ་མེ་ཙམ་དང་ལྟན་པ་དེ་ལྟར་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་པར་བརྟེན་རིགས་
ཏེ། དུ་བས་ལ་ལ་མེ་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་དུ་བ་འདི་མེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་གྲུབ་པའི་འཁྲུགས་
ཉིད་གྱིས་མེ་ཕྱོགས་དུ་བ་དང་ལྟན་པའི་ལ་དེ་དང་མི་ལྟན་པ་རྣམ་པར་གཅོད་པའི་ཚུལ་དུ་རྟོགས་
པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རིམ་པ་དེ་ལྟར་གོང་དུ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱབ་དག་ཡང་དག་འདིའི་ཁྲབ་པ་ནི་རྟགས་ལ་བསྐྱབ་བྱས་ཁྲབ་པ་དེ་ལྟར་
ཉེ་བར་བཞོད་པ་སྒྲིན་དུ་འགོ་བ་ཙན་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་བརྟེན་པ་ནི་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་འདི་ལ་
ཡན་ལག་ཏུ་དགོས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་མ་གྲུབ་ན། དམ་བཅའ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡང་
དག་གི་ཡན་ལག་ཡིན་པ་ལས་སུས་སྒྲོག་པར་བྱེད་དེ་བསྒྲོག་མི་རུས་པར་ཐལ། སྐྱབ་དག་ཡང་
དག་ཡིན་ན་བསྐྱབ་བྱ་དེ་བརྟེན་པ་སྒྲིན་དུ་འགོ་བ་ཙན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའ་སྐྱབ་དག་གི་ཡན་
ལག་ཡིན་ན་སྐྱར་རང་ཉིད་སྤང་མི་རྟག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་ཁས་སྐྱོང་དགོས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། དེ་སྐད་དུ་ཡང་སྒོ་བ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲང་པོས་བསྐྱབ་བྱ་རྟགས་ཀྱི་ཁྲབ་
བྱེད་དུ་སྒྲིན་པ་མི་རིགས་ཀྱི། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་རྟགས་ཀྱི་ཁྲབ་བྱེད་དུ་བསྟན་པས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
རྟོགས་པ་སྐྱེད་རུས་པ་བསྟན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་ཁྲབ་པ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ།
དུ་བའི་རྟགས་ནི་ཆོས་མེ་དང་མི་འབྱུང་བར་གཞན་དུ་དཔེ་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བ་སྟེ་ཞེས་གསུངས་
པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་དང་དུ་བ་དུ་ལྟན་ལ་དེ་ལ་རབ་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་གཉིས་ལས་ཆོས་ཙན་
དུ་ལྟན་ལ་མེ་དེ་དང་ལྟན་པར་རྟོགས་པར་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཤད་དོ། །

གསུམ་པ་མི་མཚུངས་པའི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། ཏུ་ལྡན་ལ་ལ་མེ་ལ་སོགས་པ་སྐྱབ་བ་བཞིན་
 ཏུ་གཙོ་བོ་ཡོད་པར་སྐྱབ་བ་ལ་ཡང་སྐྱོན་གྱི་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པ་ནི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་གོང་
 ཏུ་མི་མཚུངས་པར་རྒྱས་པར་བསྟན་ཟེན་བ་དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དངོས་པོ་ཅམ་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་བཀོད་པ་ལ་སྐྱོན་མེད་པ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་།
 འབྲེལ་བ་ལོ། །དང་བོ་ནི། དངོས་པོ་དེའི་ཁྱད་པར་སྤྱི་དངོས་པོ་སོགས་ཉགས་སུ་གཟུང་བ་མེད་པར་
 དངོས་པོ་ཅམ་ཞིག་སྐྱ་མི་ཉག་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་བཀོད་པ་ལ་ཉགས་ལ་བསྐྱབ་བྱ་ཡི་ཆོས་ཀྱིས་ཁྱབ་
 པའི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ཉམས་པའི་སྐྱོན་མེད་པར་ཐལ། མི་ཉག་པ་དེ་དངོས་པོ་ཅམ་གྱི་ཁྱབ་བྱེད་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཁྱད་པར་ཉགས་སུ་ཡོངས་སུ་
 མ་གཟུང་བར་དངོས་པོ་ཅམ་ལ་མི་ཉག་པས་ཁྱབ་པ་བསྟན་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་ཉམས་པའི་སྐྱོན་
 མེད་པར་ཐལ། སྐྱ་ལ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཆོས་མི་ཉག་པ་སྐྱབ་པ་ལ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་
 པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་མི་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་དེ་ལ་གདོན་མི་ཟ་བར་སྤྱི་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པའི་
 ཁྱད་པར་ཉགས་སུ་ཡོངས་སུ་གཟུང་བར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོར་ཡོད་ཅམ་ཉགས་སུ་བཀོད་
 པ་ལ་བཞེན་ན་ཡང་དེ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྣམ་པ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཙོ་བོ་ལ་ཡོད་པ་ཅམ་བསྐྱབ་
 པར་བྱ་བ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་བསྐྱབས་པ་ལ་འབྲས་བྱ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་དོས་ནས་བཉགས་ལ་དགག་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྦྱར་བ་དང་།
 ཅ་བ་དང་། དེའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པལོ། །དང་བོ་ནི། གཙོ་བོ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་
 དོས་ནས་ཉེས་པ་གཞན་ཡང་སྟོན་པ་ནི། གཉིས་པ་ནི། གཙོ་བོ་ཡོད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་གཏན་ཆེགས་
 སུ་ཡོད་ཆོས་དང་མེད་ཆོས་དང་གཉིས་ཀའི་ཆོས་གང་འགོད། ཡོད་ཆོས་དོན་བྱེད་རྣམ་པ་སོགས་
 འགོད་ན་གཞི་དངོས་པོ་དང་དངོས་མེད་གང་ལ་འགོད། གཉིས་པ་མི་རུང་སྟེ། ཕྱོགས་ཆོས་མི་
 འབྲུབ་པའི་ཕྱིར། དང་བོ་ལྟར་ན་དངོས་པོར་ངེས་པའི་གཞི་ལ་སྐྱབ་ན་ཤེས་འདོད་མེད་པའི་མ་གྲུབ་
 པར་འབྱུར་ལ། དངོས་པོར་མ་ངེས་ན་དངོས་པོ་མ་གྲུབ་པར་དངོས་པོའི་ཆོས་གྲུབ་པ་མི་འཐད་པར་
 སྟོན་པ་ནི། དངོས་པོར་ཡོད་པའི་ཆོས་གཙོ་བོ་དངོས་པོར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་མེད་པར་
 ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་མཚན་ཉིད་ལྡན་གྱི་གཙོ་བོ་ལ་གཙོ་

སྒྲིབ་གཉིས་ཀ་དངོས་པོར་སྒྲིབ་པ་ལ་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོའི་ཆོས་ཕྱོགས་ཀྱི་
 ཆོས་སྒྲིབ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་ན་དེ་གཉིས་གང་གི་སྟེང་ཏུ་ཡང་འགོད་ཚུལ་དང་
 མཐུན་པར་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། དངོས་པོར་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོས་ཤེས་བྱ་དང་།
 ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཚྱོད་གཞི་དེ་གཉིས་ཀ་ལ་དངོས་པོ་སྒྲིབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། རྒྱབ་པ་འཁྲལ་བ་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར། རྟགས་དེ་ཡིན་ན་འཁྲལ་བའི་ངེས་པ་མེད་དོ། །གཞི་
 དངོས་པོར་ཡོད་མེད་གཉིས་ལ་དེ་དག་ཏུ་ཤེས་ན་གྲུབ་བསལ་བྱུང་བས་ཤེས་འདོད་མེད་ལ་དེ་དག་
 ཏུ་མ་ཤེས་ན་ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲོ་ནས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་ལ་རྟོག་པ་ལ་སྒྲིབ་ཅམ་གཞིར་
 བཞག་ནས་དེ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ན་འབྲལ་བ་འཁྲལ་བ་ཡིན་ནོ། །དངོས་པོར་མེད་པའི་
 ཆོས་དོན་བྱེད་རྒྱས་པས་སྟོང་བ་དེ་སྒྲིབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྲལ་བ་འགལ་བར་
 འཁྲལ་བ་ཡིན་པའི་བྱིར། དེས་ན་མཆོན་ཉིད་ལྡན་གྱི་གཙོ་བོ་འཕགས་པའི་སྒྲིབ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་
 དེ་ཅི་ལྟར་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲིབ་བྱ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལ་རྟགས་སྒྲིབ་གང་འགོད་ཀྱང་
 འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་གསུམ་པོ་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་བའི་བྱིར། འོ་ན་བྱིར་
 ཀྱི་སྒྲིབ་མི་རྟག་པར་སྒྲིབ་པ་ལ་ཡང་མི་རྟག་པའི་ཆོས་རྟགས་སྒྲིབ་འགོད་ན་མ་གྲུབ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་
 ཀའི་ཆོས་མ་ངེས། རྟག་པའི་ཆོས་འགལ་བས་སྒྲིབ་མི་རྟག་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲིབ་བྱུང་འགལ་
 ལོ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། མི་རྟག་པའི་ཆོས་བྱས་པ་དང་དངོས་པོ་ལ་སོགས་པ་རྟགས་སྒྲིབ་འགོད་
 བས་མ་གྲུབ་པའི་སྒྲིབ་མེད་ལ། ཅིག་ཤོས་ལ་དེ་མི་རུང་བའི་བྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་གཞི་གཉིས་པོ་གང་ལ་ཡང་དངོས་པོ་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲིབ་
 བྱུང་མི་རུང་བ་དང་། དངོས་པོ་སྒྲིབ་མི་རྟག་པའི་སྒྲིབ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་རུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
 མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཞད་པ་དང་། དོན་བསྟན་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚྱོད་གཞི་གཉིས་
 དངོས་པོ་དང་ཆོགས་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྒྲིབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་དངོས་པོར་ཡོད་
 པ་བསྒྲིབ་པར་བྱ་བ་ལ་དེའི་གཏན་ཆེགས་སྒྲིབ་གང་འགོད་པ་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་ཀྱི་རིགས་གསུམ་གང་
 རུང་ཡོད་པ་ལས་མི་འདའ་བའི་བྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དང་འབྲལ་བ་འཁྲལ་བ་དང་
 འགལ་བ་གསུམ་གང་རུང་ལས་མི་འདའ་བའི་བྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དངོས་པོའི་ཆོས་རྟགས་

སྤྱི་མི་རྒྱུ་བ་དང་། གཉིས་ཀའི་ཆོས་རྟགས་སྤྱི་མི་རྒྱུ་བ་དང་། དངོས་པོར་མེད་པའི་ཆོས་རྟགས་
 སྤྱི་མི་རྒྱུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་པོའི་ཆོས་སྤྱི་བ་ནས་དངོས་པོར་གྲུབ་པ་མི་འཐད་པ་
 དང་། དེ་ལ་ཚེད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་གལ་ཏེ་དངོས་པོའི་རྣམས་སྤྱི་བའི་ཆོས་གཏན་
 ཆེགས་སྤྱི་བཟོད་ན་ནི་ཞེས་ཁས་སྤངས་རྗེས་སྤྱི་བཟོད་ནས་དངོས་པོའི་རྣམས་སྤྱི་བའི་ཆོས་ཚེད་
 གཞི་གཉིས་གང་རྒྱུ་ལ་དངོས་པོ་དེ་སྤྱི་བའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཅི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་
 ཐལ། དེ་གཉིས་ལ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། གང་ཞིག་དངོས་པོའི་རྣམས་
 སྤྱི་བའི་ཆོས་གཏན་ཆེགས་སྤྱི་བཟོད་པ་གྲུབ་པའི་གཞི་དེ་ཅི་ལྟར་དངོས་པོར་གྲུབ་པར་མི་འདོད་
 དེ་དངོས་པོར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ལྷས་བྱིན་གྱི་རིལ་བ་ཞེས་པ་ལྟར་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་སྤྱི་རྣམས་ཐ་དད་
 པ་ཁོ་ན་ལ་སྤྱིར་བ་མ་ཡིན་ནམ། དངོས་པོའི་རྣམས་སྤྱི་བ་དངོས་པོའི་ཆོས་སྤྱི་རིལ་ལྟར་འཐད་ཅེ་
 ན་དངོས་པོའི་རྣམས་སྤྱི་བ་དངོས་པོའི་ཆོས་སྤྱི་མི་རྒྱུ་བའི་སྤྱི་མེད་པར་ཐལ། རྣམས་གཅིག་
 ཡིན་ཀྱང་ལྷོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཁྱད་པར་འགའ་ཞིག་ལ་བལྟས་ནས་དངོས་པོའི་རང་གི་རོ་བོ་ཉིད་ཏུ་
 གྱུར་པ་འགའ་ཞིག་ལ་དངོས་པོའི་ཆོས་ཞེས་ཆོས་ཅན་ལས་ཐ་དད་པ་ལྟ་བུར་བསྟན་པ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། རྣམས་གཅིག་ལ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་རྣམས་དབྱེ་མི་རྒྱུ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་གཅིག་
 གི་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་བཟོད་པའི་སྤྱི་དག་གི་བཟོད་པར་བྱ་བ་ལ་ནི་ཁྱད་པར་གཞན་སྤྱོད་མི་སྤྱོད་
 མ་གཏོགས་པ་རྣམས་ལ་ཁྱད་པར་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཞོ་ཞེས་འདི་ནི་ཚད་མ་རྣམས་འགྲེལ་དུ་
 བསྟན་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚེད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཅི་སྟེ་གཉིས་ཀའི་ཆོས་གཏན་
 ཆེགས་སྤྱི་བཟོད་དོ་ཞེ་ན་ཡང་། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཉིས་ཀའི་ཆོས་སྤྱི་བའི་དགག་པ་
 རྟགས་སྤྱི་མི་རྒྱུ་བ་དང་། སྤྱི་བ་རྟགས་སྤྱི་མི་རྒྱུ་བ་དང་། གཉིས་ཀའི་ཆོས་སྤྱི་ཁས་སྤངས་པ་
 ཉིད་ཀྱིས་མི་འབྱུང་བ་དོར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྣམས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་
 པོ་ལ་གཉིས། གཉིས་ཀའི་ཆོས་དངོས་མེད་ལ་ཡང་འབྱུག་པ་དང་། དགག་སྤྱོད་ལྷ་ཁོ་ན་ལ་འབྱུག་
 པར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཚེད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཉིས་

ཀའི་ཆོས་དངོས་པོ་ལ་མི་བརྟེན་པའི་ལྷོག་པ་ཅན་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ནི་ཚུད་གཞི་ལ་དངོས་པོ་སྐྱབ་
 པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་ཡང་འཇུག་པ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར་
 ཉེ། དངོས་པོར་མེད་པ་མེད་དགག་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཞེས་
 བྱ་བའི་ལུས་མེད་པ་ཉིད་ནི་ཉེ་བར་བརྗོད་པ་མེད་པ་དངོས་མེད་ལ་ཡང་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་བཞིན་
 རོ། །དཔེ་ཅན་དེ་ཉིད་དཔེར་བཞག་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཉེ་བར་བརྗོད་པ་མེད་པ་ནི་དངོས་
 པོར་མེད་པའི་ཕྱིར། འདི་ལས་ལྷོག་ཅེས་པའི་འབྱུང་ཁུངས་དང་། འདི་ལ་མེད་ཅེས་པའི་དགག་སྐྱ་
 གང་ཡང་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དགག་པའི་སྐྱ་འཇུག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། ཅི་དེ་
 དངོས་པོར་མེད་པ་དེ་དངོས་པོར་ཡོད་དོ་ཞེས་པའི་སྐྱབ་པའི་སྐྱ་འཇུག་པའི་ཡུལ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་
 པར་ཐལ། དངོས་པོར་མེད་པའི་སྐྱ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ནི་ཅི་ལྟར་དགག་
 པའི་སྐྱ་འཇུག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ཉེ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱབ་པའི་སྐྱ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པར་ཐལ།
 དགག་པ་ཡིན་ན་ནི་སྐྱབ་པ་ལོག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་བྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་དགག་པའི་སྐྱ་ནི་ཡོངས་སུ་
 ཆད་པ་སྐྱ་མི་ལེན་པ་ཤིང་ཟས་མི་ཟ་བ་ལྟ་མི་ཟ་བ། རྒྱལ་པོའི་བཅུན་མོའི་གདོང་ཉི་མ་མི་མཐོང་བ།
 མ་ནིང་མ་ཡིན་པ་ལ་ཨ་ཐོ་ཞེས་པ་ལྟ་ཁོ་ན་ལ་གནས་པར་འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཉེ་བར་བརྗོད་པ་དངོས་
 པོ་ལ་ནི་ལུས་ཅན་ཉིད་མ་ཡིན་པ་ལ་སོགས་པའི་དགག་སྐྱ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་
 གསུམ། འདི་ག་རྟེན་དོན་གཞན་ལ་ཡང་དགག་སྐྱ་སྐྱུར་བ་བརྒྱུག་མི་རུས་པ་དང་། བརྟེན་པའི་
 དགོས་པ་དོན་རྟགས་པ་ཡིན་པ་དང་། དེ་འགོག་ན་བརྟེན་པའི་ཡུལ་ཏུ་འདོད་པ་ལ་ཡང་མཆུངས་པའོ།
 དང་པོ་ནི། རྗེས་སུ་བཅེ་བ་དང་སྦྱད་པའི་གནས་སུ་གྱུར་པས་ན་གྱེ་མ་ཞེས་སོ། །བརྟེན་པ་བརྟེན་
 ལས་བྱུང་བ་འདོད་པ་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་དགག་སྐྱ་འཇུག་པའི་དོན་ལྟ་ཁོ་ནར་ངེས་པར་འདོད་
 པའི་འབད་པ་ཆེན་པོ་བྱེད་པའི་ཉོན་མོངས་པ་འདི་ནི་འདོད་དོན་མི་འགྲུབ་བཞིན་ཏུ་ཆོགས་ཆེན་པོས་
 སྐྱབ་དགོས་པའི་དགའ་བས་འཆོ་བ་ཁོ་ན་སྟེ་བརྟེན་པ་དེའི་བྱང་བརྟེན་པའི་ཆོ་ངེས་བཏབ་ཀྱང་
 འདི་ག་རྟེན་ལྟ་ལས་གཞན་ལ་དགག་སྐྱ་སྐྱུར་བ་མི་ལྷོག་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། དེར་ཐལ། ཉ་ལ་ཡང་ཐོང་བྱ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་དགག་སྒྲ་བརྟེན་ལྟར་
སྒྲུང་བ་བཞིན་དོན་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་པར་ཐལ། སྒྲ་སྒྲུང་པའི་དགོས་པ་ཡང་དོན་གོ་བ་དེ་ཙམ་
དུ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། བརྟེན་འདོད་པས་འཇུག་ཀྱང་ལྷ་པོ་ཁོ་ན་ལ་དགག་སྒྲ་སྒྲུང་བས་དོན་རྟོགས་
ཀྱི། གཞན་ལ་དགག་སྒྲའི་བརྟེན་ཀྱང་དོན་མི་རྟོགས་སོ་ཞེ་ན། དགག་སྒྲ་ལྷ་པོ་དང་ལུས་ཅན་མ་
ཡིན་པའི་སྒྲ་གཉིས་གང་ཡང་དོན་མི་རྟོགས་པར་བྱེད་པར་མེད་པར་ཐལ། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
དགག་སྒྲ་ལས་དོན་མི་རྟོགས་པ་གང་ཞིག་དགག་སྒྲ་ལས་དོན་རྟོགས་པར་འདོད་པ་དང་། བརྟེན་
འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་འཇུག་པར་བྱེད་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ལྷ་པོ་ལས་གཞན་ལ་དགག་སྒྲ་སྒྲུང་
བས་དོན་མི་རྟོགས་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་སྒྲ་གང་ལས་ཀྱང་དོན་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཐལ་བ་སྒྲ་མ་ལ་ཁུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། དགག་སྒྲ་ལྷ་པོ་དེ་ལས་དོན་རྟོགས་
པ་ཡང་བརྟེན་ལ་བཞེན་པའི་ཕྱིར་ཡིན་ལ། དོན་ལ་བརྟེན་སྒྲུང་བ་དེ་ནི་གཞན་དུ་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་
དགག་སྒྲ་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། དགག་སྒྲ་དོན་དུ་མ་ལ་འཇུག་པ་དེས་ན་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དེ་མཚན་ཉིད་
ལྷ་ལྟ་གཙོ་བོ་དངོས་པོར་སྒྲུབ་པའི་མི་མཐུན་པའི་སྒྲིགས་ལ་འཇུག་སྲིད་པའི་དོགས་པ་རྣམས་པར་
བཅད་པའི་སྒྲོ་ནས་བསྒྲུབ་བྱ་ཐོབ་པའི་གོ་བར་བྱེད་པ་ཉིད་བདག་གིར་བྱེད་པར་ཉེ། གོ་བྱེད་ཡང་
དག་ཏུ་རི་ལྟར་འགྱུར་ཉེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཞེས་པའི་སྒྲས་བརྟེན་པར་བྱ་བ་
ལུས་ཅན་དེ་རྣམས་པར་བཅད་པ་ཙམ་དེ་ནི་དངོས་པོ་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཡོད་སྲིད་པའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཤེས་བྱ་ཉིད་དང་གཞལ་བྱ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྣམས་པར་བཅད་པ་དགག་
པའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་སྒྲུབ་པ་དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་ཅན། གཙོ་བོ་དངོས་པོར་སྒྲུབ་པའི་རྟགས་ཡང་
དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་དངོས་མེད་གཉིས་ཀ་ལ་འཇུག་པའི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དངོས་མེད་ལ་འཇུག་པར་ཐལ། ཅི་ཞིག་ལྟར་དངོས་པོ་མེད་པ་དག་ལ་ཡང་འཛིན་སྟངས་མ་འཁྲུལ་
པའི་སྒྲོས་རྣམས་པར་འཛིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་ཆོས་དགག་པ་གོ་བྱེད་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་བཞད་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༡༦ བ ༣ གཙང་། ཤོག ༡༡༥ བ ༣ དོན་མི་རྟོགས་པ་མི་འཐད་

བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཉིས་ཆོས་དགག་པ་གོ་བྱེད་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་འདིས་གཉིས་ཆོས་སྐྱབ་པ་དེ་དག་ཀྱང་གོ་བྱེད་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རང་ཆོག་འགལ་བ་དང་། དེ་ལ་རྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བྱངས་ཅན་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཅི་ལྟར་སྒྲིན་པ་མ་ཡིན་ཏེ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་དངོས་མེད་གཉིས་ཀའི་ཆོས་གཙོ་པོ་དངོས་པོར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་དམ་འཆའ་བའི་རང་གི་ཆོག་གིས་དངོས་པོ་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀའི་ཆོས་སུ་སྐྱས་པས་རྟགས་འདི་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ལས་གཞན་ལ་ཡང་འཇུག་པ་དང་དངོས་པོར་ཡོད་པ་ལ་ཡང་མི་འཇུག་པར་བདེན་ཞེན་གྱིས་བརྟུན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྤྲ་མ་དང་། དེ་སུན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། མཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་ལ་རྟགས་འཇུག་པས་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་གྱི། རྟགས་ཀྱི་འཇུག་པ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པས་ཡིན་ཏེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མི་འཇུག་ན་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་ལ་རྟགས་ཞུགས་ཀྱང་མི་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་དེས་ན་སྒྲ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། རྟག་སྟེ། རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་གང་ཡང་རུང་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་སོགས་པ་དག་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་རྩོད་གཞི་གཉིས་ཀའི་ཆོས་ཡིན་ཡང་རྟགས་འཇུག་པའི་སྒྲིན་མེད་དེ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། རྩོད་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ན་དེ་ལ་རྟགས་ཞུགས་པས་འཇུག་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཡང་སྒྲིན་མེད་དེ། མཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པའི་རྩོད་གཞི་ལ་རྟགས་ཞུགས་ཀྱང་ཕྱོགས་ཉིད་ནི་འཇུག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ལོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ངེ་བ་དང་། ངེས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ལ་རྟགས་ཞུགས་པས་འཇུག་པར་འགྱུར་བ་འདིར་གང་ཞིག་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་གཏོགས་ཞེས་ངེས་པས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ལ་མེད་པའོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མི་འཇུག་པ་གཉིས་ཀའི་ཆོས་སུ་འགལ་བ་དང་། ཕྱོགས་སུ་གཟུང་བ་དེ་ལ་རྟགས་ཞུགས་ཀྱང་མི་འཇུག་པར་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་ཅི་ལྟར་ཕྱོགས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་གི་

གཏན་ཆེགས་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀའི་ཆོས་སུ་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་
བར་ཐལ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཅོད་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་
ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པས་དེ་ལ་ཞུགས་ཀྱང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཞུགས་པར་མི་འགྱུར་སྟེ་མ་
སྟེ། མཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་ལ་ཞུགས་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་ཞུགས་པ་འགའ་ཏེ། དེ་གཉིས་
པན་ཚུན་སྤངས་འགའ་ཀྱི་དངོས་འགའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རོན་
ལ་གནས་པ་ཕྱོགས་སུ་གཟུང་བའི་ཕྱོགས་ལ་རྟགས་ཞུགས་པ་མི་འཇུག་པའི་སྒྲིལ་མེད་པར་འདོད་
པ་དགག་པ་དང་། འདོད་པས་ཕྱོགས་སུ་གཟུང་བ་ལ་རྟགས་ཞུགས་ཀྱང་མི་འཇུག་པར་ཐལ་བ་དང་།
འདོད་པ་ལ་གནོད་པ་དགོད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འབ་པ་ཕྱོགས་གཟུང་བ་ལ་མི་སྟོམ་པ་དང་།
ཅོད་གཞི་ལས་གཞན་པའི་རྟགས་ཁོ་ན་ལ་འབ་པ་ངེས་པ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་བྱུང་བའོ། །དང་
པོ་ནི། གཏན་ཆེགས་ཀྱི་མི་འཇུག་པ་སོགས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་དབྱེ་ལ་བསྟོས་པར་ཐལ།
ཕྱོགས་ལས་གཞན་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མི་འཇུག་པ་ཅམ་གྱིས་གཏན་ཆེགས་མི་འཇུག་པར་
འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྤངས་འདོད་ན། གཏན་ཆེགས་ཀྱི་མི་འཇུག་པ་འདོད་པས་བྱས་པའི་
ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལ་སྟོམ་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། འབ་བྱ་འབ་བྱེད་ཀྱི་མི་
འཇུག་པ་དངོས་པོར་ཏེ། དངོས་པོའི་སྟོབས་ལ་གནས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཕྱོགས་ལས་
གཞན་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མི་འཇུག་པས་མི་འཇུག་པ་མི་འཐད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། འབ་པ་སྟོན་པའི་ཆེ་ཕྱོགས་མ་གཏོགས་པའི་རྟགས་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་
ཀྱིས་འབ་པ་ཞེས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཅོད་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ཡང་དེ་ལ་
རྟགས་ཞུགས་པས་འབ་པ་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྤངས་འདོད་མི་རིགས་
ཏེ། གཏན་ཆེགས་ཀྱི་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་སྟོན་པའི་ཆེ། ཕྱོགས་མ་
གཏོགས་པའི་བྱས་པ་ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་ཡིན་པས་འབ་པོ། །ཞེས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ།
འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན་གང་ཅུང་ཟད་བྱས་པ་ཐམས་ཅད་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དངོས་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་
འོངས་པའི་འབ་པ་ཉིད་ཆད་མས་གྲུབ་པ་དཔེ་ལ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱི་འབ་དེ་ལྟར་

གྲུབ་ན་ཚོད་གཞི་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེའི་གོ་བར་བྱེད་པར་འགྱུར་གྱི་གཞན་དུ་ཚོད་གཞི་མ་ཡིན་
པའི་རྟགས་ལ་ཆོས་ཀྱི་ཁྱབ་པ་གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ཡིན་ན་གོ་
བྱེད་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་བཞག་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྩོགས་ལས་གཞན་པའི་མི་མཐུན་རྩོགས་ལ་མི་འཇུག་པས་རྟགས་མི་
འཁྲུལ་བར་འགྱུར་ན་ཆོལ་བ་ལ་རྟགས་འཁྲུལ་བའི་གཞོད་པ་སྤྱིར་ཀྱང་བསྟན་མི་ལུས་པར་ཐལ།
ཆོལ་བས་རྩོགས་སུ་གཟུང་བ་དེ་ལ་རྟགས་ལྷགས་ཀྱང་འཁྲུལ་བར་མི་འགྱུར་བ་གང་ཞིག¹ །གང་
ཞིག་ཆོལ་བའི་སྤྱིར་བྱས་སྐྱབ་པར་འདོད་པའི་གཞི་རྩོགས་ཡིན་པས་ན་གང་རྟགས་འཁྲུལ་བའི་ཡུལ་
དུ་མཐོང་བ་དེ་ཉིད་ཆོལ་བ་དེས་རྩོགས་སུ་བྱེད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར། རྟགས་སྤྲ་མ་ཁས་སྦྱངས། ཚོད་
གཞི་ལ་རྟགས་ལྷགས་ཀྱང་འཁྲུལ་བར་མི་འགྱུར་ན་འཁྲུལ་བའི་ཡུལ་དེ་ཆོལ་བས་རྩོགས་སུ་བྱེད་
པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྤྱིར་བྱའི་འཇུག་པ་ནི་དངོས་པོ་གཞན་གྱི་དབང་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །དོན་
ནི། རྟག་པ་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་མི་འཁྲུལ་བར་ཐལ།
རྩོགས་སུ་གཟུང་བ་ལས་གཞན་པའི་མི་མཐུན་རྩོགས་ལ་མི་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དེ་
རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཐལ། རྩོགས་ཆོས་བྱུབ་མི་འཁྲུལ་བའི་འབྲེལ་བ་བྱུབ་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྗེས་དཔག་ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་ལ་ཆད་མས་གཞོད་པར་ཐལ་བ་
དང་། གཞོད་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཅན་མ་ཆད་པའི་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ལ་གཞོད་པ་སྤིད་པ་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་དཔག་ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་ལ་ཆད་མའི་གཞོད་པ་ཡོད་པར་ཐལ། གཞལ་བྱ་དེ་
རྟག་པ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་བྱིར། རྩོགས་འཁྲུལ་ཡུལ་མ་ཡིན་པར་ཁས་
སྦྱངས་ན་གཞོད་པ་དེར་འགྱུར་ཞེས་པའོ། །འདོད་ན། རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཡུལ་ལ་ནི་མངོན་སུམ་ལ་
སོགས་པས་གཞོད་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆད་མ་ལ་ཆད་མ་གཞན་གྱིས་གཞོད་ན་གཞོན་བྱ་དེ་ཆད་
མ་མ་ཡིན་པར་ཐལ་བའི་བྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། མཆོན་ཉིད་དང་ལྡན་པ་གཅིག་ལ་གཞོད་ན་དེའི་མཆོན་
ཉིད་ལྷགས་པ་ཐམས་ཅད་སུན་སྤྱང་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་ལེའུ་གཉིས་པར་བཤད་ཟེན་པའི་བྱིར།
འདིས་ནི་སོ་སོ་སྟེ་པོའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆད་མའི་གཞལ་བྱ་ལ་གཞོད་པ་ཡོད་ན་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་རྒྱུད་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༡༥ བ ༩ མི་འགྱུར་བ་གང་ཞིག་ཆོལ་བའི་

ལ་ཡང་ཚད་མ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་མེད་མི་ངེས་པ་དང་། རེས་ན་ཤེས་འདོད་མེད་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཙམ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་གཞོད་པ་སྤིང་ཡང་ཚུལ་བྱལ་ལ་
བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་ལ་གཞོད་པ་མི་སྤིང་དོ་ཞེ་ན། ཚད་མས་གཞོད་པ་མེད་པའི་ཡུལ་ཙན་ཡང་
རྟགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་དགོས་པ་ཡིན་ན་ནི་ཞེས་ཁས་སྐྱབས་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས་དེ་ལྟ་
ན་ཡང་རྟགས་དེ་ཕྱི་རྒྱུ་འདི་དོར་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱི་རྒྱུ་གྱིས་དེའི་
མཚན་ཉིད་དམ་བཅའ་ལ་གཞོད་པ་མེད་པ་མ་ངེས་པ་ཙན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཁས་སྐྱབས།
གཉིས་པ་ནི། བསྐྱབ་བྱ་མ་བྱལ་པ་གང་གི་དོན་དུ་མི་འཁྱུལ་བའི་སྐྱབ་བྱེད་བསམ་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། ཕྱི་རྒྱུ་གྱིས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་གཞོད་པ་མེད་པར་མ་ངེས་ན་རྟགས་སུ་མི་རུང་། རེས་ན་སྐྱབ་མི་
དགོས་པས་རྟགས་གང་ཞིག་གང་གི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་མ་བྱལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དོན་བསྐྱབ་པ་ལ་གཉིས། ཁྱབ་པ་ཡོད་མེད་དོན་ལ་གནས་པ་དང་། འདོད་པ་ལ་
བརྟེན་ན་མི་འཁྱུལ་བའི་རྟགས་སུ་མི་རུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེས་བུའི་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་གོ་བྱེད་
ཡང་དག་གི་དངོས་པོའི་ཆོས་རྣམ་པར་གནས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ལ་རྟགས་གང་ཞིག་
ཕྱོགས་ཆོས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གང་གིས་ཁྱབ་པ་བྱལ་པ་དེ་བསྐྱབ་བྱ་དེའི་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡང་
དག་ཡིན་ལ། མ་ཁྱབ་པ་དེ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱོགས་འཁྱུལ་
ཡུལ་མ་ཡིན་ན་སྤར་བཤད་པའི་རྒྱུ་དུ་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གང་རུང་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཚད་མ་ནི་ཤིན་ཏུ་རྣམ་པར་དག་པའི་ཚད་
མ་སྟེ་བཞད་གད་དུ་བྱ་བར་འོས་པ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་གི་ཆེ་རྟགས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལ་འཁྱུལ་
བའི་ཡུལ་འདི་ཕྱོགས་སུ་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་མི་འཁྱུལ་ལ་གཞན་གྱི་ཆེ་ཕྱོགས་སུ་གཟུང་བ་ནི་དེས་
འཁྱུལ་བའི་ཕྱིར། འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་ཚད་མར་འགྱུར་ཞེས་པའོ། །གསུམ་པ་དངོས་པོར་མེད་པའི་
ཆོས་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ་ནི་དངོས་པོ་ཙམ་ཁྱབ་པའི་དོན་དངོས་པོ་མཐའ་དག་རྣམ་པར་བཅད་པ་
དངོས་པོར་མེད་པའི་ཆོས་གཙོ་བོ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་བསྐྱབ་པ་ལ་གཏན་ཆེགས་སུ་བརྗོད་ན་ནི་
ཞེས་ཁས་སྐྱབས་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས་དེའི་གཏན་ཆེགས་ཁྱབ་པ་འགལ་བར་འགྱུར་ཏེ། དངོས་པོ་

རྣམ་པར་བཅད་པ་དངོས་མེད་དེ་ནི་དངོས་པོ་འགའ་ལ་ཡང་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་མཐའ་དག་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། མཚན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་གྱི་གཙོ་བོ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་རྟགས་ཡང་དག་གི་བསྟུ་བ་བྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཡོད་ཆོས་སོགས་རྣམ་པ་འདི་གསུམ་ག་ཡང་གཙོ་བོ་དངོས་པོར་ཡོད་པ་བསྟུ་བ་པ་ལ་ཡང་དག་པའི་གཏན་ཆེགས་གྱི་མཚན་ཉིད་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྣམ་པར་བསྟུ་བས་ཐེན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཐལ་བ་སྤྲ་མ་ལ་ཁུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། གསུམ་ལས་རྣམ་པ་གཞན་ཡང་དེ་བསྟུ་བ་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་དངོས་པོ་ཅམ་སྤྲ་མི་རྟག་པའི་སྟུ་བ་བྱེད་དུ་བྱང་བ་ནི། དངོས་པོ་དེ་ཅམ་ནི་སྤྲ་ལ་རང་ལ་ཁུབ་པའི་དངོས་པོའི་ཆོས་སྐད་ཅིག་མ་སྟུ་བ་པ་ལ་དངོས་པོ་འདི་སྟུ་བ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་པ་ལ་ནི་བསྟུ་བ་མི་བྱས་པའི་ཐལ་བ་དེར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་སྟུ་བ་གྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག་མ་གྲུབ་པ་ཡང་མ་ཡིན་འགལ་བ་དང་མ་དེས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དང་བོ་གྲུབ་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཡོད་པར་གྲུབ་པའི་ཆོས་ཅན་སྤྲ་ལ་སྤྱི་དངོས་པོ་ཅམ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཀྱི་མ་གཉིས་གྲུབ་པར་ཐལ། དངོས་པོ་གལ་ཏེ་རྣམ་པ་ཅི་ཞིག་ལྟར་སྟུ་བ་པའི་ཆོས་སྐད་ཅིག་མ་དེས་ཁུབ་པ་རྣམ་མར་དེས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། དེ་ལྟར་སྟོགས་ཆོས་ཅན་དགའི་དབྱེ་བ་འཆད་པའི་སྐབས་སུ་ཡང་དག་གཉིས་དང་འགལ་བ་གཉིས་ཏེ་སྟོགས་གྱི་ཆོས་རྣམ་བཞི་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རང་བཞིན་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་འབྲས་བུའི་མཚན་ཉིད་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་རྣམ་པ་འདི་གཉིས་ནི་རང་གི་བསྟུ་བ་བྱ་ལ་བལྟོས་ནས་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་ཡིན་ལ་གཉིས་པོ་དེ་ཉིད་རང་གི་ཁུབ་པར་བྱེད་པ་ལས་སྒྲོག་པ་བསྟུ་བ་པར་བྱ་བ་ལ་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་ནས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་གཞི་གསུམ་དུ་གངས་དེས་སྟུ་བ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཁྱད་པར་དང་སྤྱི་སྟོས་པའི་དགོས་པ་རྣམ་པར་འོག་དུ་ཁ་འཕངས་པ་ནི། ཁྱད་པར་དང་སྤྱི་མ་དེས་པ་གཉིས་པོ་དག་གྱང་སྟོས་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་ཁུབ་པ་ལ་གྲུལ་དེ་དེ་ཁོ་ན་དེས་པར་སྟུ་བ་བསལ་ནས་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་ཚུལ་ལ་

གསུམ་དུ་གངས་པའི་སྐྱབ་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེ་ཡང་རྒྱས་པར་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱ་སྟེ།
རྒྱས་པར་འཆད་པ་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྒྲུབ་པའི་སྐབས་སུ་བབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལྷག་མ་གསུམ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་།
རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། ཚྱོད་གཞི་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་རྣམ་པར་བཅད་པ་རྟགས་ཀྱི་
ལུས་ཡུལ་དུ་བྱུབ་པའི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་དགའི་དབྱེ་བའི་སྐབས་སུ་ཕྱོགས་ཀྱི་
ཆོས་ལྷག་མ་རྣམ་པ་གསུམ་དུ་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། གཏན་ཆེགས་ཀྱི་ཕྱོག་པ་གཙུག་པོར་
བསྐྱབས་ནས་ཚྱོད་གཞི་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་རྣམ་པར་བཅད་པ་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་ལུས་
ཡུལ་དུ་ཞེས་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལྷག་མ་གསུམ་ཅམ་ལ་བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བྱ་མི་རྟོགས་པ་དང་། ཕྱོག་
ཁབ་གཙུག་པོར་བྱུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པ་དང་། ཕྱོག་ཁབ་གཙུག་པོར་བྱུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་
རྟོགས་པའི་དཔེ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྗེས་འགོ་བྱུབ་ཅམ་གོ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་དང་། རྗེས་སུ་འགོ་
ཕྱོག་ཆ་མཉམ་པ་གོ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་དང་། རྗེས་འགོ་གཙུག་པོར་བྱུབ་པ་གོ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བལོ། །
དང་པོ་ནི། འདི་ལྟར་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བའི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་བྱུབ་ཅམ་གྱི་སྒྲོ་ནས་ནི་གཏན་
ཆེགས་བསྐྱབ་བྱ་འཁུལ་མེད་དུ་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་མི་རྟག་པ་དུང་སྐྱེལ་མ་བྱུང་
དུ་སྐྱབ་པའི་གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འཁྱར་དགོས་པ་ལ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ལས་དུང་སྐྱེལ་བ་ལས་བྱུང་བ་
མ་ཡིན་པ་ཉིད་དུ་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ནི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁབ་བྱེད་དུ་འཁུག་པས་དེ་ལ་
འཁུག་པའི་དོགས་པ་མི་ཁེགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཏན་ཆེགས་འདི་ལས་ནི་རྩོལ་
མ་བྱུང་རྟོགས་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། ཕྱོག་པ་མེད་པས་རྗེས་སུ་འགོ་བ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་
སུ་འགོ་ཕྱོག་ཆ་མཉམ་པ་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་དག་པར་བྱ་བ་
ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་རྟག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་འགོ་ཕྱོག་ཆ་

1 ཞོལ། ཞོག ༡༩༡ ན ༡ གཙང་། ཞོག ༡༩༠ ན ༢ རྟགས་པའི་དཔེ་ལོ།

2 ཞོལ། ཞོག ༡༩༡ ན ༥ འོ་ན་རིག་པར་བྱ་བ་ གཙང་། ཞོག ༡༩༠ ན ༥ འོ་ན་རིག་པར་བྱ་བ་

མཉམ་པ་ཆང་བའི་ཕྱིར། གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ་ལོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཚྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལས་ནི་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ལ་ཡང་རྗེས་སུ་འགོ་བ་གཙོ་བོར་གྱུ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་འགོ་གཙོ་ཆེ་བ་ལས་
 རྟོགས་སོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན་བརྟམ་མ་ཐག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པའི་ཕྱིར་རོ་
 ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། གཏན་ཆེགས་འདིར་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་རྗེས་
 སུ་འགོ་བ་སྟོབས་དང་ལྷན་ཞིང་ལྟོག་པ་སྟོབས་ཚུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། མཐུན་པའི་
 ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་འདུས་མ་གྲས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་སོགས་འགའ་ལ་
 མེད་ཀྱང་རི་བོ་སོགས་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཏན་ཆེགས་དེ་ཡང་མི་མཐུན་
 པའི་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལས་མ་ལོག་པའི་ཕྱིར། གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་
 ལ་གཉིས། དངོས་དང་། སྤྱིའི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟ་ན་ནི་འོ་ན་གང་གྲས་པ་དེ་ནི་མི་རྟག་
 པ་ཉིད་དོ་ཞེས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་རྟག་པ་མཐའ་དག་ལ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་
 པར་འགྱུར་ཏེ། ལྷག་མ་གསུམ་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ཀྱང་ལྟོག་ཁྲབ་གཙོ་བོར་མ་གྲུབ་པས་གོ་བྱེད་
 ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པར་ཐལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལས་རྣམ་
 པར་བཅད་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ལྟོག་ཁྲབ་གཙོ་བོར་གྱུ་བའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལས་
 ལྟོག་པར་བསྟན་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་འདི་རྗེས་འགོ་ཡོད་པ་ཅམ་དང་རྗེས་སུ་འགོ་
 ལྟོག་ཆ་མཉམ་པ་དང་། རྗེས་འགོ་གཙོ་ཆེ་བས་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་
 འགྱུར་བ་ལྟོག་ཁྲབ་གཙོ་བོར་གྱུ་བ་ལ་བསྟོས་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རྗེས་སུ་འགོ་བ་
 གཙོ་བོ་མ་ཡིན་ཡང་ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་ལྟོག་པས་ཁྲབ་པ་གྲུབ་ན་གོ་བྱེད་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡོད་
 པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་དུང་སྐྱ་མི་རྟག་སྟེ། ཚྩོད་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་གོ་བྱེད་
 ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཚྩོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་

བ་དེ་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་དེ་ལྟར་བྱུང་སྐྱེ་ལ་རྟག་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཚྱུ་ལ་བྱུང་གི་
གཏན་ཆེགས་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱུབ་བྱ་གོ་བའི་རྒྱས་པ་རྗེས་འཁྲི་
གཙོ་བོར་བྱུབ་པའི་རྗེས་སུ་མི་བྱེད་པར་ལྟོག་པ་བྱུང་བར་ཅན་གྱི་རྗེས་སུ་བྱེད་པ་དེའི་ཕྱིར། ཚྱུ་
གཞི་དགག་བྱའི་ཆོས་དང་། ཆོགས་པ་ཁྲིགས་ན་བསྐྱུབ་བྱ་འགྱུར་སྟེ། ཚྱུ་གཞི་དགག་བྱའི་ཆོས་
དང་ཆོགས་པ་ཁྲིགས་པ་བསྐྱུབ་བྱའི་ཆོས་དང་ཆོགས་པ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྤྱ་དང་
དུ་བ་དང་ལྷན་པའི་ས་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པར་རྟག་པ་དང་མེ་མེད་པ་ལ་སོགས་པ་རྣམ་པར་བཅད་
པས་ཚྱུ་གཞི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མཐའ་དག་ལས་ལྟོག་པ་རྟོགས་ན་སྐྱུབ་བྱེད་འགོད་པའི་དག་འདིའི་
རྒྱས་པ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱུ་དང་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཚྱུ་གཞི་ལ་དགག་བྱའི་ཆོས་
བཅད་པ་ཅམ་གྱིས་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་དག་ལས་ཐ་དད་པ་ཅམ་ནི་གོ་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གཅད་
བྱ་ཁྲིགས་ཀྱང་ཡོངས་གཙོ་དེ་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་ཀྱང་སྤྱ་འདི་ལ་མི་རྟག་པ་འདི་ཉིད་བྱུབ་
པ་ཡིན་གྱི་གཞན་རྟག་པ་ནི་བྱུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྱ་མི་རྟག་པའི་ཆོགས་སྤྱི་དེ་ཉིད་མི་མཐུན་པ་
སྤྱ་རྟག་པ་དང་མ་འདྲེས་པར་དངོས་སུ་གོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྤྱ་ལ་མི་རྟག་པ་བསྐྱུབས་པ་ཅམ་
གྱིས་རྟག་པ་མི་ཁྲིགས་པ་དང་། རྟག་པ་བཀག་ཅམ་གྱིས་མི་རྟག་པ་མི་འགྱུར་པ་དགག་བྱའི་ཆོས་
དང་བསྐྱུབ་བྱའི་ཆོས་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཙོ་དེ་གྱི་དངོས་འགལ་བ་ཡིན་པར་འདོད་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། སྤྱ་ལ་རྟག་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ཅམ་རྟོགས་པ་ཅམ་གྱིས་སྤྱ་ལ་མི་རྟག་པ་
རྟོགས་རྒྱས་པར་ཐལ། བྱས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་གལ་ཏེ་སྤྱ་དེ་དག་གཏོན་མི་ཟ་བར་གཞན་རྟག་པ་
དང་མ་འདྲེས་པར་གོ་བར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲུབ་པར་ཐལ། སྤྱ་ལ་རྟག་པ་དང་མ་འདྲེས་པ་
གོ་བ་དེ་ཅམ་གྱིས་མི་རྟག་པར་གོ་བའི་འབྲས་བྱ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པའི་ཕྱིར། བྱས་པའི་རྟགས་
ལས་སྤྱ་དེ་དག་གི་གཞན་རྟག་པ་དང་མ་འདྲེས་པ་ཉིད་གོ་བར་བྱ་བར་འགྱུར་མོད། དེ་གོ་ཡང་སྤྱ་
མི་རྟག་པར་མི་གོ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྤྱ་ལ་མི་རྟག་པ་དང་རྟག་པ་རྣམ་བཅད་ཡོངས་གཙོ་དེ་གྱི་
དངོས་འགལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྱ་རྟག་པ་ལས་ལོག་པར་གོ་ཡང་མི་རྟག་པར་མ་གོ་བའི་བར་དེ་
ན་ཐེ་ཆོས་ལ་སོགས་པའི་སྒོ་འཇུག་པ་ཡོད་ན་དངོས་འགལ་ཉམས་པར་འགྱུར་རོ། །དེས་ན་སྤྱ་

རྟག་པ་དང་མ་འདྲེས་པར་གོ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་གོ་བ་ལྟ་བུ་པར་ཐལ། སྐྱ་རྟག་པ་དང་མ་
འདྲེས་པར་གོ་ཡང་ཅིག་ཤོས་གོ་མི་བྱས་པའི་བར་གྱི་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་ཆོག་པ་པོའི་སྤྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ་
ཞེས་ཐོག་པ་སྟོན་པས་ཐུན་རྟག་པ་གྱི་མཆན་ཉིད་དུ་བསྐྱབ་པའི་རིགས་པ་སྟོགས་ཆོས་ཅན་གསུམ་
པོ་དོན་དེ་ཡང་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་སྐྱ་རྟག་པ་དང་མ་འདྲེས་པར་གོ་ཡང་སྐྱ་མི་རྟག་
པར་མི་གོ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་མི་ཐེ་བའི་བར་གྱི་སྤྱིས་ཅི་ཞིག་བྱ་ཞེས་ཐོག་པ་གཙོ་བོར་སྐྱབ་པའི་
རིགས་པས་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ནམ་བཙད་ཡོངས་གཅོད་ཀྱི་བར་ན་སྤང་སུམ་ཁས་ལེན་པ་མི་
རིགས་པར་ཐལ་ཞེས་པའོ།།

གསུམ་པ་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟག་པ་གསུམ་གྲངས་དེས་པར་སྐྱབ་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་
པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་བཞིན་གྱི་རྟག་པ་གྱི་བྱེད་པར་འགའ་
ཞིག་གསུམ་དུ་མ་འདྲེས་པ་དགག་པ་དང་། འབྲས་བུའི་རྟག་པ་གྱི་བྱེད་པར་འགའ་ཞིག་གསུམ་དུ་
མ་འདྲེས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྟག་པ་གསུམ་དུ་
གྲངས་དེས་པ་འོ་ན་ཆོག་པས་པ་ཆང་བའི་རྒྱ་བྱས་པས་འབྲས་བུ་སྟེ་བར་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་
པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཅི་ལྟར་གཏན་ཆོག་པ་ནམ་པ་གསུམ་གྱི་ནང་དུ་འདྲེས་པའི་འཐད་དེ། རྒྱ་
རྟག་པ་སུ་བཞོད་པས་འབྲས་རྟག་པ་མ་ཡིན་ལ་རྟག་པ་ཆོས་རྗེས་ཐ་དད་པས་གཏན་ཆོག་པ་གཞན་
གཉིས་ཀྱང་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། དེའི་དོན་འཕྲོས་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།
།དང་པོ་ནི། བྱས་པའི་རྒྱ་བྱས་ཀྱི་ས་བོན་དང་རྒྱ་བྱེད་ཤོད་གཤེད་ཀྱི་ཆོག་པས་པ་ཆང་བ་ཡིས་རང་
སྟོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་པའི་གཞིར་རང་འབྲས་ནས་ཀྱི་སྐྱ་བྱ་སྟེ་རྒྱང་བར་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་
ཡིན་པ་དེ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོག་པ་ཡིན་པར་བརྟེན་དེ། ཆོག་པས་པ་ཆང་བ་དེས་རང་འབྲས་
ནས་ཀྱི་སྐྱ་བྱ་བསྐྱེད་པ་རྒྱ་རྒྱུན་དོན་གཞན་ལ་ནི་མི་སྟོས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་རྒྱང་བ་ཆོག་པས་པ་དེ་
ཅམ་ལས་གཞན་ལ་མི་སྟོས་པའི་དོན་ནོ། །འདིར་རྒྱ་ཆོག་པས་གྲངས་ཆང་གི་ཐོག་པ་རྟག་པ་སུ་
བཞོད་ན་གཞི་དེ་ནས་ཀྱི་སྐྱ་བྱའི་རྒྱ་ཡིན་པར་དེས་ནས་ནས་ཀྱི་སྐྱ་བྱ་སྟེད་བྱེད་དུ་མ་དེས་པ་མི་
སྟེད་པས་ཤེས་འདོད་རྟེན་པར་དགའོ། །དེས་ན་ནས་ཀྱི་ས་བོན་དང་རྒྱ་བྱེད་ཤོད་གཤེད་ཀྱི་ཆོག་པས་

པ་ཚང་བའི་དབྱིད་དུས་ཀྱི་ཞིང་ཤར་མ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན། རང་འབྲས་ནས་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་སྐྱེར་རུང་སྟེ།
ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་སོགས་པའི་ཆོགས་པ་གངས་ཚང་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་རྟགས་སུ་འདོད་
པར་བྱའོ། །འོ་ན་ཆོགས་པ་ཚང་བའི་ས་བོན་གྲུ་ཤོག་གིས་བོས་པ་ལས་ལྷ་གྲུ་མི་སྐྱེ་བ་མངོན་སུམ་
ཀྱིས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་བྱུང་བ་མ་ངེས་སོ་ཞེ་ན། སྐྱོན་མེད་དེ། དེ་ནི་ལྷ་གྲུ་སྐྱེས་པའི་སྤྱོད་ལ་ན་ལྷ་
གྲུའི་རྒྱ་མེད་པས་ནས་ཀྱི་ས་བོན་སོགས་ཀྱིས་ནས་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་སྐྱེ་རུང་དགག་མི་བྱས་ཤིང་དུས་ཀྱིས་
བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་གཞོན་པ་ལྟར་སྤང་རོ། །ཆོགས་པ་ཚང་ན་སྐྱེ་རུང་ཡིན་པས་བྱུང་བའི་སྐྱེ་རུང་
དུ་སྐྱབ་པ་ལ་ཆོགས་པ་ཚང་བ་རྟགས་སུ་དགོད་དགོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཆོགས་པ་མ་ཚང་བར་སྐྱེ་
རུང་བ་དུ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་མ་ཤེས་པར་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ཐམས་ཅད་ལ་ཐར་པའི་རྒྱ་ཆོགས་
ཚང་བ་མེད་པས་ཐར་པ་ཐོབ་རུང་ཅམ་དུ་ཡང་སྐྱབ་མི་བྱས་སྟུང་དུ་འབྱུང་བ་དུ་མ་སྤང་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཆོགས་པས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་རུང་དཔོག་པ་རང་བཞིན་དུ་འདུས་པ་དང་།
ཆོགས་པས་འབྲས་བུ་དཔོག་མི་བྱས་པ་དང་། རྒྱ་ཁ་ཡར་བས་འབྲས་བུ་སྐྱེ་རུང་དཔོག་པ་ལྷག་ལྷན་
དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རས་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་སྐྱེ་རུང་འདི་ཡང་ཆོས་ཅན། རས་ཀྱི་ལྷ་གྲུའི་རྒྱ་ས་བོན་ལ་
སོགས་པའི་ཆོགས་པ་ཚང་བའི་རོ་བོ་དེ་ཅམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་རང་བཞིན་ཡིན་ཏེ། ཅེ་ལྟར་
ཆོགས་པ་ཉི་བ་ལས་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པས་དེའི་བདག་གཅིག་པའི་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དེ་ལ་
ནི་ནས་ཀྱི་ས་བོན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ཆོགས་པ་རྣམས་ཀྱིས་འབྲས་བུ་ནས་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་སྐྱེད་པར་གྱུར་
པ་ཉིད་འབའཁེག་རྗེས་སུ་དཔོག་པའི་གཏན་ཆོགས་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་
པའི་གཞིར་དེ་དཔོག་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་འགྱུར་བ་ཁོ་ནའི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་ཏེ།
ནས་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་སྐྱེད་པར་རུང་བ་ཉིད་ཡང་ནས་ཀྱི་ས་བོན་སོགས་ཆོགས་པ་ཅམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་
བ་དེའི་བདག་གཅིག་པའི་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དེ་ལ་སྐྱབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འབྲས་བུ་བསྐྱེད་པའི་བྱས་པ་
ཆོགས་པ་དེ་ཅམ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ན་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པར་ངེས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ཅའི་ཕྱིར་རྒྱ་
ཆོགས་པ་གངས་ཚང་བ་ལས་རུང་བ་ཅམ་དཔོག་པར་བྱེད་ཀྱི། འབྲས་བུ་ཁོ་ན་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་
མི་བྱེད་ཅེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འབྲས་བུ་དཔོག་མི་བྱས་པ་དང་། རུང་བ་དེ་དང་མི་མཚུངས་པའོ།

།དང་པོ་ནི། རྣམ་གྱི་ས་བོན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱའི་རྣམ་ཆོགས་པ་དག་ཁོ་ནར་ཏེ། རྣམ་གྱི་ས་བོན་ལ་
 སོགས་པའི་རྣམ་ཆོགས་པ་ཡིན་ན་རང་གི་འབྲས་བུ་རྣམ་གྱི་ཐུ་གུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པས་ཁྲབ་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་ན་འབྲས་བུ་རྣམ་གྱི་ཐུ་གུ་དངོས་སུ་སྐྱེས་པ་ནི་ཆོགས་པ་རིགས་འབྲས་ཕྲ་མ་
 ལས་རིགས་འབྲས་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་ཅན་གྱི་རུས་པ་རྣམས་ཀྱི་ཆ་ཤས་གོང་ནས་གོང་དུ་འཕེལ་བར་འགྱུར་
 བ་ལ་བཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྲབ་པར་ཐལ། རུས་པ་འགྱུར་བའི་བར་འདིར་གོགས་བྱེད་པ་སྟེ། རྣམ་
 ཀྱི་ཐུ་གུ་འི་ཆོགས་པ་ཆང་བ་ཡང་ཡིན་ནས་གྱི་ཐུ་གུ་མི་སྐྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པའི་
 ཕྱིར། དེས་ན་རྟགས་དེ་ལས་འབྲས་བུ་ཐུ་གུ་རྗེས་སུ་དཔག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྲབ་པ་མི་དེས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །གང་དག་རྣམ་གྱི་ཐུ་གུ་འི་རྒྱའི་ཆོགས་པ་ཆང་བས་རྣམ་གྱི་ཐུ་གུ་སྐྱེད་པར་ཁས་ཁྲུངས་ནས།
 སྐྱེད་དེས་སུ་ཁས་མི་ལེན་པ་ནི་རིགས་པ་དང་འགལ་ཏེ། དེ་སྐྱེད་དེས་སུ་ཐལ། དེ་སྐྱེད་པར་ཆད་མའི་
 ལྟོབས་ཀྱིས་དེས་པའི་ཕྱིར། མ་གྲུབ་ན། དེ་སྐྱེད་པ་ཉམས་སོ། །

ཁྲབ་པ་མེད་དེ། ཆད་མའི་ལྟོབས་ཀྱིས་སྐྱེད་པར་དེས་ཀྱང་དོན་ལ་སྐྱེད་པར་མ་དེས་སོ་ཞེ་
 བ། ཆད་མ་ཞེན་ཡུལ་ལ་འབྱུང་བའི་ལོག་ཤེས་སུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །འོ་ན་རྒྱ་ཆོགས་
 པ་ཆང་བ་དེས་རྣམ་གྱི་ཐུ་གུ་སྐྱེད་པ་ལ་འགལ་བྱེན་གྱི་གོགས་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དེ་སྐྱེད་དེས་མིན་
 པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། ཁྲབ་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དེ། གོགས་སྲིད་པའི་དོན་ནི། རྣམ་གྱི་ས་བོན་ལ་སོགས་
 པའི་ཆོགས་པ་ཆང་བ་ཡང་ཡིན་ནས་གྱི་ཐུ་གུ་མི་སྐྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་སྲིད་པའི་དོན་
 ཡིན་པས་དེས་སྐྱེད་པར་དེས་པ་ཡང་ཡིན་ལ། དེ་ཡིན་ན་སྐྱེད་པའི་ཁྲབ་པ་མ་དེས་པ་ཅི་ཞིག་འགལ།
 གང་དག་རྣམ་གྱི་ཐུ་གུ་འི་རྒྱ་ཆོགས་གངས་ཆང་གི་རང་ལྗོག་རྟགས་སུ་འདོད་པ་དེའི་ལྟར་ན་དེ་ཉིད་
 རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་རྣམ་གྱི་ཐུ་གུ་དཔོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་
 དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་རྣམས་ཁྲབ་པ་རྣམས་མར་དེས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཕྱི་མ་མ་
 གྲུབ་སྟེ། རྣམ་གྱི་ཐུ་གུ་འི་རྒྱ་ཆོགས་གངས་ཆང་ཡང་རྣམ་གྱི་ཐུ་གུ་སྐྱེས་པའི་སྤྱོད་པ་ས་བོན་གྱི་
 རོག་གིས་ཐོས་པའི་གཞི་མཐུན་མངོན་སུམ་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གཏན་ཆོགས་ཤིན་ཏུ་མ་
 གྲུབ་སྟེ། རྣམ་གྱི་ཐུ་གུ་སྐྱེས་པའི་སྤྱོད་པ་ས་བོན་གྱི་རོག་གིས་འདོན་པར་འགྱུར་བའི་རྣམ་དང་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༩༧ བ ༣ ཆོས་སུ་གྲུས་པའི་གཞིར་

ཕུ་ཕྱད་ཤོད་གཤེར་གྱི་ཚོགས་པ་ཆང་བ་དེ་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་ནས་ཀྱི་ཕྱ་གུའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
ནས་ཀྱི་ཕྱ་གུ་མི་སྐྱེད་པར་དེས་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བསལ་གཉིས་ཀ་ཁས་སྒྲངས་སོ། །ཁྱིད་ཀྱིས་
ཡུང་དེ་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཤེས་འདོད་མེད་པས་ཕྱོགས་
ཆོས་མ་གྲུབ་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །འོ་ན་ནས་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་པ་ཆང་བ་ཡིན་ན་ནས་ཀྱི་ཕྱ་
གུ་སྐྱེད་རུང་ཡིན་པའི་བྲུབ་པ་ཡང་མ་དེས་པར་འགྱུར་ཏེ། ཚོགས་པ་ཆང་བ་ཡང་ཡིན་ནས་ཀྱི་ཕྱ་
གུ་མི་སྐྱེད་པ་ཡང་ཡིན་པའི་གཞི་མཐུན་ཆད་མས་གྲུབ་པས་གཞི་མཐུན་དེས་ནས་ཀྱི་ཕྱ་གུ་སྐྱེད་
པ་ཁེགས་པ་ན་སྐྱེད་པར་རུང་བ་ཡང་ཁེགས་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། འོ་ན་རྟོག་ཡུལ་ན་ཡོད་ན་ཆ་
བ་ཞེས་པའི་སྤྲས་བརྗོད་རུང་གི་བྲུབ་པ་ཁེགས་པར་ཐལ། ཆ་བ་ཞེས་པའི་སྤྲས་བརྗོད་པའི་བྲུབ་
པ་ཁེགས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཚོགས་པ་ཅམ་ནི་རང་གྲུབ་ཅམ་ནས་སྐྱེད་རུང་རང་ཆས་སུ་རྗེས་སུ་
འབྲེལ་བ་ཡིན་ནོ། །འདི་དག་གི་སྒྲོས་པ་གཞན་ནི་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཚོགས་པ་ཅམ་གྱིས་རུང་བ་དཔོག་བྱས་པ་དང་། རྒྱ་མཚན་དང་།
དེའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རས་ཀྱི་ས་པོན་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་པ་ཆང་བས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་
ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་ནས་ཀྱི་ཕྱ་གུ་སྐྱེད་རུང་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དེ། རས་ཀྱི་ཕྱ་
གུ་སྐྱེད་རུང་བ་ཉིད་ནི་ཚོགས་པ་ཆང་བ་ཅམ་ནས་རོ་པོ་གྲུབ་ཀྱི་ཚོགས་པ་ཆང་བ་ལས་རྗེས་གཞན་ལ་
མི་ལྟོས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རས་ཀྱི་ས་པོན་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ཚོགས་པ་འདི་བྱས་པ་སྤྲ་སྤྲ་
མ་ལས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་འགྱུར་བས་འབྲས་བུ་ནས་ཀྱི་ཕྱ་གུ་བསྐྱེད་པར་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་འགྱུར་
པའི་རྒྱུན་ལ་ཚོགས་པ་ཆང་བ་ཅམ་ལས་བལྟོས་པར་བྱ་བ་དོན་གཞན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་
ནི། རྒྱ་ཚོགས་པའི་རུང་བ་ཉིད་ནི་ཚོགས་པ་ཆང་བ་ཅམ་ལས་གཞན་ལ་མི་ལྟོས་པ་ཞེས་བྲ་སྟེ། བྱས་
པ་ཕྱི་མ་སྐྱེ་བ་ནི་རང་གི་རིགས་སྤྲ་མ་ཅམ་གྱི་རྒྱ་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དཔེ་དགོན་པ་དང་། དཔེ་དེ་ཉིད་སྐྱབ་པའོ། །དང་
པོ་ནི། རས་ཀྱི་ཕྱ་གུ་སྐྱེད་རུང་བ་ཉིད་ཡུང་རྒྱ་ནས་ཀྱི་ས་པོན་ལ་སོགས་པ་ཚོགས་པ་དག་ཁོ་ནས་
རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་དེ་དེ་ཁོ་ན་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་
པའི་ཕྱིར། རས་ཀྱི་ས་པོན་ནས་ཕུ་ཕྱད་གང་རུང་དང་བཤེས་པའི་མ་ཚོགས་པ་དེ་ལས་འབྲས་བུ་ནས་

ཀྱི་ལྷ་གྲུ་མི་དཔོག་པ་ཅམ་དུ་མ་ཟད་ནས་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་སྐྱེ་རུང་ཡང་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མ་
 ཆོག་ས་པ་དེ་ལ་ནི་ནས་ཀྱི་ལྷ་གྲུ་སྐྱེད་པ་ལ་ཤིན་ཏུ་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྟགས་དེ་མི་
 མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པ་མ་མཐོང་ཡང་གོ་བྱེད་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་མ་དང་ལྷན་པ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལུས་རྒྱས་པ་དང་དབང་པོ་དྲངས་པ་དང་མོ་གསལ་བ་དག་ལས་དེ་དག་དང་ལྷན་
 པའི་གང་ཟག་ལྷས་བྱིན་ལ་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བདག་འཛིན་དང་བྲལ་བའི་ལུས་སོགས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱ་
 མ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པ་མ་མཐོང་ཡང་ལྷག་ལྷན་དུ་སྒྲུབ་
 པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་འཛིན་དང་བྲལ་བའི་ལུས་སོགས་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་པར་ཐལ།
 འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ནི་བདག་དང་བདག་གིར་མཛོན་པར་ཞེན་པ་སྤྲོད་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། དེ་ཡིན་ཏེ། ང་དང་ངའི་ཞེས་མ་མཐོང་བ་ལ་རང་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་ཆགས་པ་དང་།
 གཞན་ཕྱོགས་ལ་ཁོང་ཁོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། གཙང་བདེ་རྟག་བདག་ཏུ་འཛིན་པའི་
 རྒྱལ་བཞིན་མ་ཡིན་པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་མེད་པར་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་རྣམས་མི་སྐྱེ་བའི་ཕྱིར་
 རོ། །གང་ཟག་རང་རྒྱ་ཐུབ་པའི་རྗེས་ཡོད་དུ་ཞེན་པ་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་། དེའི་དབང་བསྐྱར་
 བྱར་ཞེན་པ་བདག་གིར་འཛིན་པ་ཆགས་སོགས་ཀྱི་རྒྱ་བྱེད་པ་དག་བཙུང་བ་རྣམས་ཀྱིས་གང་ཟད་
 པར་སྤང་བར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ལུང་པོ་ལ་བརྟེན་ནས་བཏགས་པའི་ང་དང་ང་ཡིར་འཛིན་པ་ཅམ་ནི་
 དག་བཙུང་བ་རྣམས་ལ་ཡང་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། ལུས་ལ་སོགས་པ་ཆོས་གསུམ་ལྷན་འདོད་ཆགས་ཀྱི་རྒྱ་ཉིད་ཡིན་ཡང་
 དེ་ཡིན་ན་འདོད་ཆགས་བསྐྱེད་པའི་བྱུང་བ་མ་དེས་པར་ཐལ། བདག་འཛིན་དང་བྲལ་བའི་ལུས་
 ལ་སོགས་པ་འབའ་ཞིག་པ་རྣམས་ལ་འདོད་ཆགས་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤར་
 བཤད་པའི་རྟགས་འདི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་འཇུག་པ་མ་མཐོང་དུ་ཟེན་གང་ལྷག་མ་དང་ལྷན་
 པའི་འབྲུལ་བ་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་ཡང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མ་
 མཐོང་ཅམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་ལུང་དང་བྲལ་བའི་ནས་ཀྱི་ས་སོན་ནས་ཀྱི་ལྷ་གྲུའི་རྒྱ་མ་ཡིན་ཡང་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༤ བ ༡ གཙང་། ༡༤ བ ༤ མ་ཡིན་ཏེ། ཆོགས་པ་དེ་ལ་ནི་

ནས་ཀྱི་ས་ཐོན་ནས་ཀྱི་སྤྱ་གཉེན་རྒྱ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བར་མི་བྱུང་ངོ་།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རང་དང་ཆོག་པ་པ་གཅིག་པ་རྟོག་པ་ལེ་རྩེས་དཔག་གི་རྟོན་རྟགས་གཞན་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བ་དང་། འབྲས་རྟགས་ཀྱི་བྱུང་བར་གཞན་རྟགས་གསུམ་ལས་གཞན་དུ་ཐལ་བ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྟགས་གསུམ་དུ་གྲངས་དེས་པ་འོན་རྟགས་ཆོས་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱུང་མ་གྱུར་པས་འབྲས་རྟགས་མ་ཡིན་ལ་རྩེས་གཞན་ཡིན་པས་རང་བཞིན་དང་མ་དམིགས་པ་ཡང་མ་ཡིན་པ་བྱ་རམ་གྱི་རོལ་སོགས་པས་བྱ་རམ་གྱི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་རྟོགས་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་རྟོན་གཏན་ཆོག་པས་ཡང་དག་ཡིན་པས་གསུམ་དུ་གྲངས་དེས་པ་ཅི་ལྟར་ཞེ་ན། རོལ་རྟགས་ལས་རང་དང་ཆོག་པ་པ་གཅིག་པ་ལེ་རྩེས་དཔག་སྐྱེས་པ་ན་དེའི་རྟོན་དུས་མཉམ་དཔོག་པའི་གཏན་ཆོག་པས་ཡང་དག་ལས་འོས་མེད་སྟུང་བའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཆོམས་སྤྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྩེས་དཔག་དེ་ཡང་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་ནི། གཉིས་པ་ནི། ཁ་ནང་བྱ་རམ་གྲོང་བུའི་སྤྲོང་དུ་བྱ་རམ་གྱི་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་བྱ་རམ་གྱི་རོལ་རྟགས་ལས་རྟོགས་པའི་རྩེས་དཔག་སྐྱེས་པའི་རྒྱ་མཆོན་གྱིས་བྱ་རམ་གྱི་རོལ་དེ་གོང་བྱ་དེའི་སྤྲོང་དུ་བྱ་རམ་གྱི་གཞུགས་དཔོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་བཞི་བར་ཐལ་བའི་སྐྱོན་མེད་བར་ཐལ། རྩེས་དཔག་དེ་ནི་གོང་བྱ་དེའི་སྤྲོང་དུ་བྱ་རམ་གྱི་རོལ་མས་བྱ་རམ་གྱི་གཞུགས་སྤྲོད་པའི་བྱས་པ་དཔོག་པའི་རྒྱ་ཆོས་རྩེས་སྤྱ་དཔོག་པའི་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར། བྱ་རམ་གྱི་རོལ་རྟགས་ལས་གོང་བྱ་དེའི་སྤྲོང་དུ་རྒྱུའི་ཆོས་དཔག་པས་བྱ་རམ་གྱི་གཞུགས་ཀྱང་རྟོགས་བྱས་པར་ཐལ། བྱ་རམ་གྱི་རོལ་གཞུགས་གཉིས་དངོས་རྒྱ་ཆོག་པ་པ་གཅིག་ལ་རག་ལུས་པའི་འབྲེལ་བ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། བྱ་རམ་རོལ་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་ནི། བྱ་རམ་གྱི་རོལ་མ་ཡིན་ལ་རྒྱུའི་ཆོས་ནི་དེ་དང་བྱུང་བའི་རྩེས་གཅིག་པ་དེའི་བྱུང་བར་གྱི་ཆོས་བྱ་རམ་གྱི་གཞུགས་སྤྲོད་པའི་བྱས་པའོ། །དེ་དངོས་སྤྱ་དཔག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་རྟགས་དེ་ཉིད་ལ་བརྟེན་ནས་བྱ་རམ་གྱི་གཞུགས་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི། རོན་གཞན་དུས་མཉམ་དཔོག་པ་རྟགས་ཡང་དག་ཅམ་དང་རྒྱ་ཆོས་རྩེས་དཔག་གི་འབྲས་རྟགས་སྤྱ་འདོད་པ་ནི་རིགས་པའི་ལམ་ལས་འདས་པའོ། །དཔེར་ན་དུ་བ་དང་ལྷན་པའི་ལ་ཆོས་ཅན། མེས་བུད་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་སྤྲོད་པའི་བྱས་པ་ཡོད་

དེ། དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའི་གཏན་ཆོག་གས་དུ་བས་བསྐྱབ་བྱ་དེ་དངོས་སུ་དཔག་པའི་སྟོབས་
 གྱིས་ཆོག་གས་པ་གཅིག་པའི་བྱད་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་པ་བཞིན་ནོ། །དཔེ་
 ལ་ཡང་སྔ་མ་ལྟར་སྐྱར་རོ། །བྱད་ཤིང་གི་འགྱུར་བ་ནི། ཐལ་བ་དང་དུ་བ་དང་སོལ་བའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རིགས་ཅན་གཞན་
 ཡང་ཤེས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བྱ་རམ་གྱི་རོའི་རྟགས་ལས་ཁ་ནང་བྱ་རམ་གོང་བྱའི་སྟེང་དུ་བྱ་
 རམ་གྱི་གཟུགས་རྟོགས་པ་དེར་ཡང་རྗེས་གཞན་དུས་མཉམ་དཔོག་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡོད་པ་
 མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་དཔག་དེ་ཡང་རྒྱའི་ཆོས་དེ་ལྟ་བུ་ཁོ་ན་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་པའི་འབྲས་
 རྟགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མི་འབྲུལ་པའི་འབྲེལ་བ་སྐྱབ་པ་དང་། རྟགས་གྱི་དཔག་བྱའི་བྱད་
 པར་ངོས་གཟུང་བ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བྱ་རམ་གྱི་རོའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་བྱ་རམ་གྱི་རོ་
 སྔ་མ་ནི་ཆོས་ཅན། བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་གྱི་ཉེར་ལེན་ལ་ལྟོས་མེད་དུ་བྱ་རམ་གྱི་རོ་སྟེང་པར་བྱེད་
 པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་གྱི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་སྟེང་པའི་བྱས་པ་
 རྟགས་པའི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཞིང་བྱ་རམ་གྱི་རོ་སྟེང་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། བྱ་རམ་གྱི་
 གཟུགས་སྔ་མས་བྱ་རམ་གྱི་རོ་སྟེང་པའི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱེད་པ་ཡང་དོན་གྱིས་བསྟན་པས་དེ་
 ལ་ཡང་སྐྱར་བར་བྱའོ། །དཔེར་ན་མེས་བྱད་ཤིང་འགྱུར་བའི་བྱད་པར་སོལ་བ་སོགས་གྱི་ཉེ་བར་
 ལེན་པའི་རྒྱའི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པ་བྱས་ནས་བྱད་ཤིང་འགྱུར་བའི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་ཞིང་
 དུ་བའི་ཉེར་ལེན་བྱས་ནས་སྟེང་པ་བཞིན་ནོ། །དོན་དེ་ཉིད་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ནི་འདི་ལྟར་བྱ་རམ་
 གྱི་རོ་རང་གི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་འབྲས་བྱ་བྱ་རམ་གྱི་རོ་བསྟེང་པར་བྱ་བ་ལ་མདོན་དུ་ཕྱོགས་པ་མེད་
 ན་བྱ་རམ་གྱི་རོ་མེད་པའི་བྱ་རམ་གྱི་རོ་སྔ་མ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་དང་མ་ཆོག་གས་
 པར་བྱ་རམ་གྱི་རོ་སྟེང་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་གྱི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་རྣམས་
 གྱི་འབྲུག་པའི་བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་གྱི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱ་ཡིན་ལ་བྱ་རམ་གྱི་རོའི་ཉེར་ལེན་གྱི་རྒྱ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱ་རམ་གྱི་རོའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་འབྲུག་པ་ཅན་བྱ་རམ་གྱི་རོ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན།
 བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་གྱི་ཉེར་ལེན་ལ་ལྟོས་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱ་རམ་གྱི་གཟུགས་གྱི་ཉེ་བར་ལེན་

པའི་རྒྱ་འབྲུག་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་པ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རོན་བསྐྱུས་ན་བྱ་རམ་གྱི་རོ་གཞུགས་
དངོས་རྒྱ་ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་པར་ཐལ། བན་ཚུལ་གཉིས་ཀའི་གཅིག་གི་དངོས་གྱི་ཉིར་
ལེན་གྱིས་ཅིག་ཤོས་གྱི་དངོས་གྱི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་ཆེན་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། བྱ་རམ་གྱི་རོ་སྤྲ་མའི་རྒྱ་རི་ལྷ་བྱ་ལས་བྱུང་བའི་བྱ་རམ་གྱི་རོས་གོང་བྱ་
དེའི་ཉེར་བྱ་རྒྱའི་ཆོས་དེ་ལྷ་བྱ་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་པ་ན་བྱ་རམ་གྱི་གཞུགས་རྗེས་སུ་དཔོག་
པར་བྱེད་པ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྷར་བསྟན་ཟེན་པ་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་དེ་ལ་ཡང་རང་དུས་ན་འདས་
པ་དང་དུས་གཅིག་པ་རྣམས་ཉོགས་པའི་རྒྱས་པ་ཡོད་ཀྱི་མ་འོངས་པ་རྣམས་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་
འབྲུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། བྱ་རམ་གྱི་གཞུགས་ཉོགས་པའི་རྗེས་དཔག་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན།
ཉགས་ཡང་དག་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུའི་ཉགས་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། རྒྱ་ཆོས་རྗེས་དཔག་གི་འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པ་དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། རི་སྐད་བཤད་པའི་རིགས་པ་འདིས་ནི་གྲོག་མ་སྒྲོ་ང་དང་བཅས་ཏེ་ཆང་
འཕོ་བ་དང་ཉ་རྩེར་བྱ་སྤངས་ཏེ། འཕར་བ་ལ་སོགས་པའི་ཉགས་ལས་ཆར་བ་ལ་སོགས་པ་རྗེས་
སུ་དཔག་པའི་ཆང་མ་ཡང་ཉགས་གཞན་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པར་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་
ཆོས་རྗེས་དཔག་གི་འབྲས་ཉགས་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱེས་པར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དེ་དག་གྲང་
ཆོགས་པ་གཅིག་ལ་རག་ལས་པར་ཐལ། དེ་ལ་ཡང་ཆར་བའི་རྒྱ་འབྲུང་བ་འབྲུང་བ་འགའ་ཞིག་ཁོ་
ན་གྲོག་མ་ལ་སོགས་པ་འབྲུག་པ་དང་ཆར་འཕོ་བ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤྲོན་པོ་ལ་
སོགས་པའི་ཁ་དོག་གི་གཞུགས་ལས་འབྲུང་བའི་རིག་པ་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ཆང་མ་ནི་ཆོས་ཅན།
ཉགས་ཡང་དག་བཞི་པ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུའི་ཉགས་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེ་འབྲས་ཉགས་ལ་བརྟེན་པར་ཐལ། གཞུགས་སྤྲ་ལ་སོགས་པ་འབྲུང་གྲུར་ནི་འབྲུང་བ་བཞིའི་སྤྲལ་
མཉམ་གྱི་རྒྱ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཏན་ཆོགས་འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲོན་བྲག་ཤར་བ་ལས་
སྤར་མ་དཔོག་པ་དང་མིག་པ་ཁ་རལ་ལས་མདུན་གྱི་ཡ་སོ་མེད་པ་དང་མཆུ་རྩ་ལས་བྱས་པ་ལས་
གཤོག་པ་དཔོག་པ་སོགས་གྲང་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཆོགས་པ་ལས་ཆོགས་པ་ཅན་སྤྲ་མ་དཔོག་པ་འབྲས་ཉགས་སུ་

བསྟན་པ་དང་། མེ་མི་གཡོ་བར་གནས་པ་ལས་འོག་གཞི་དཔོག་པ་འབྲས་ཏྲགས་སུ་བསྟན་པ་
དང་། མུ་སྐྱར་ལས་མུ་དཔོག་པ་འབྲས་ཏྲགས་སུ་བསྟན་པ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཇི་བ་དང་། ལན་
ནོ། །དང་པོ་ནི། ཏྲགས་གསུམ་དུ་འདུས་པ་འོན་པ་ལང་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རུ་ཅན་ནོ་ཞེས་གང་ཡིན་པ་
དེ་ཏྲགས་གསུམ་པོ་ཅི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཚམས་སྐྱར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་
ཡང་ཏྲགས་བཞི་བར་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་བར་སྟོན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། བུམ་པའི་རྩལ་རྩས་བརྒྱད་
ཀྱི་ཚོགས་པ་ཚོས་ཅན། རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་སུ་བྱུབ་པའི་གཞིར་རང་ཅོམ་བྱེད་ཀྱི་གཟུགས་སྤྲ་མ་
དཔོག་པའི་འབྲས་ཏྲགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་ལས་སྐྱེས་ཤིང་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་ངེས་པའི་ཕྱིར།
དེ་དེ་ལས་སྐྱེས་པར་ཐལ། ཚོགས་པ་ནམ་པར་བཞག་ཅིང་ཅོམ་པ་ཡི་རྒྱ་ནི་ཚོགས་པ་ཅན་སྤྲ་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཅོམ་བྱེད་ཡ་གྲལ་སྤྲ་མ་དེ་དག་མེད་ན་དེས་བཅམས་ཤིང་སྐྱེད་པའི་
ཚོགས་པ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བ་ལང་ཉིད་ལས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་སུ་བྱུབ་པའི་གཞིར་
རང་རྒྱ་རུ་སྤྲ་མ་དཔོག་པ་ཅན་བཞིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། བ་ལང་གི་ཚོགས་པ་ནམ་པར་བཞག་པ་འདི་ནི་ཚོགས་པ་ཅན་རུ་སྐྱད་
ཅིག་སྤྲ་མའི་རྒྱ་མཚན་ཅན་ཡིན་ཏེ། རུ་དང་སྒོག་ཤལ་སོགས་སྐྱད་ཅིག་སྤྲ་མས་ཐན་བཏགས་པ་
ལ་བརྟེས་པའི་དུས་མཉམ་པའི་སྒོག་ཤལ་དང་རུ་ལ་སོགས་པའི་ཚོགས་པ་ནི་བ་ལང་ཡིན་པ་དེའི་
ཕྱིར། རུ་སྐྱད་ཅིག་སྤྲ་མ་དེ་མེད་ན་བ་ལང་གི་ཚོགས་པ་མི་འབྱུང་བར་ཐལ། དེ་རུ་སྐྱད་ཅིག་སྤྲ་མའི་
རྒྱ་མཚན་ཅན་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་བ་ལང་གི་ཚོགས་པ་ཡོད་ན་རང་གི་རྒྱ་མཚན་རུ་སྤྲ་མ་
སྟོན་དུ་སོང་བར་ཉེ་བར་སྟོན་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་སུ་བྱུབ་པའི་གཞིར་བ་ལང་
ཉིད་ཀྱི་ཏྲགས་ལས་རུ་སྤྲ་མ་སྟོན་དུ་སོང་བ་ཅན་ལ་སོགས་པ་ཏྲགས་པའི་རྗེས་དཔག་ནི་ཚོས་ཅན།
ཏྲགས་ཡང་དག་བཞི་བ་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུའི་ཏྲགས་ལས་སྐྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
འདི་ནི་ཚོགས་པས་ཡ་གྲལ་སྤྲ་མ་སྟོན་དུ་སོང་བར་སྐྱབ་པ་ཡིན་གྱི། ཚོགས་པ་དང་ཚོགས་པ་ཅན་
རྩས་ཐ་དད་དུ་འདོད་པ་ནི་སྤྲ་སྟེགས་བྱེ་བུ་པའི་ལུགས་ཡིན་ཏེ། བུམ་པ་ཚོས་ཅན། རགས་པའི་
ཆ་མེད་དུ་ཐལ། ཕྱི་དོན་རགས་པ་གང་ཞིག་རང་གི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཆ་རྩས་ཐ་དད་དུ་མ་

མེད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཕྱི་མ་ཁས་སྦངས།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཅ་བ་དང་། དེའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བཤོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་མི་འཕོ་བྱིལ་ལེར་གནས་པ་དང་། དེའི་འོག་གཞི་གཉིས་རྩམ་ཐ་དང་དུས་མཉམ་པས་དེ་ལས་འོག་གཞི་དཔོག་པ་གཏན་ཆེགས་གསུམ་ལས་གཞན་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ལྷའི་བདག་ཉིད་མི་གཡོ་བར་གནས་པ་དེ་འབྲ་བ་ཆོས་ཅན། རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སྤྱབ་པའི་གཞིར། འོག་གཞི་དཔོག་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་བཞི་བར་ཐལ་བའི་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག་འོག་གཞི་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། འོག་གཞི་ལས་ངོ་བོ་སྤར་མེད་གསར་དུ་མངོན་པར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འོག་གཞིས་སྟེད་པར་སྤྱབ་པ་དང་། ལྷ་བ་དོན་གཞན་གྱིས་གནས་པར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། གྲུབ་ཟེན་གནས་པའི་རྟེན་དུ་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འབྲས་ཉགས་སྤྱབ་པ་དང་། རོ་བོའི་པན་པ་མི་བྱེད་པ་རྒྱར་མི་འཐད་པ་དང་། པན་པ་དོན་གཞན་བྱེད་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་བཟོན་པ་མི་གཡོ་བར་གནས་པ་མཐོང་ནས་གཏིང་མ་མཐོང་ཡང་ལྷ་མི་གཡོ་བར་གནས་པའི་ཉགས་ལས་ལྷ་མི་གཡོ་བར་གནས་པའི་རྗེར་བུ་དེར་འོག་གཞི་ཡོད་པར་རྗེས་སྤྱད་པའི་ཆད་མ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཉགས་ཡང་དག་བཞི་བ་ལ་བཟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འབྲས་བུའི་ཉགས་ལས་སྟེས་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཉགས་ཆོས་དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷའི་བདག་ཉིད་མ་གཡོ་བར་གནས་པ་དེ་འབྲ་བ་ནི་འོག་གཞི་དེ་ལས་སྟེས་ཤིང་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། ལྷ་ལ་འོག་གཞིས་པན་བཏགས་པ་མ་གྲུབ་བོ་ཞེ་ན། ལྷ་མི་གཡོ་བར་གནས་པ་ཆོས་ཅན། འོག་གཞིས་པན་བཏགས་པར་ཐལ། འོག་གཞི་དེ་ལས་ཁྱོད་རང་གི་ངོ་བོར་སྤར་པའི་མི་གཡོ་བར་གནས་པའི་གནས་སྐབས་གསར་དུ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། འོག་གཞི་དེ་ལས་པན་པ་ཉམས་སྤྱོད་བ་མེད་པར་ནི་དེ་ལས་ལྷ་མི་གཡོ་བར་གནས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཐོབ་པར་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། འོག་གཞི་ལྷ་ལས་དོན་གཞན་པའི་པན་པ་བྱེད་ཀྱི་ལྷ་ལ་པན་མི་འདོགས་སོ་

ཞེན། དེ་ལྟར་མི་རིགས་པར་ཐལ། རྒྱས་བྱས་པའི་འབྲས་བུའི་པན་པ་འབྲས་བུ་ལས་དོན་གཞན་
 ཉིད་ཡིན་པ་ལ་ཡང་དེའི་པན་པ་ཞེས་འབྲེལ་བ་མི་འབྲུབ་པ་དང་། དེ་ལ་ཡང་པན་པ་དོན་གཞན་
 བྱེད་ན་ཐུག་པ་མེད་པའི་ཉེས་པ་ལེའུ་གཉིས་པར་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱགས་སྡེ་མ་དང་། དེ་སྟན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གཞི་དེ་
 ལས་ཚུ་བདག་ཉིད་ཀྱི་བྱེད་པར་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཚུ་མི་གཡོ་བ་དེ་ལྟར་གནས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་
 བ་ཅི་ཞེན་ལྡན་པ་ཞེས་བྱ་བ་གང་ལས་ཚུ་མི་གཡོ་བར་གྱུར་པ་འབྲེལ་བར་བྱེད་པའི་བདག་ཉིད་
 ཅན་ཆོས་གཉིས་ལ་གནས་པའི་ཡོན་ཏན་རྣམས་གཞན་ལས་ཚུ་མི་གཡོ་བར་གནས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེན།
 གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལྡན་པའི་དོན་ངེ་བ་དང་། ངེས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅི་ལྟར་
 ལྡན་པ་ཞེས་པའི་ཡོན་ཏན་དོན་གཞན་དེ་གཞི་ཚུ་དེ་དག་གི་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་དག་གི་ལྡན་པ་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། གཞི་ཚུ་དེ་དག་ལས་སྐྱེས་པའམ་དུས་མཉམ་པ་འཕྲོད་པ་འདྲ་བའི་ཕྱིར་དེ་དག་གི་
 ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ་དེ་དག་གི་སྐྱོན་ས་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ནམ་པ་གཞན་ཀྱི་སྐྱོན་ས་ཀྱང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ལྡན་
 པ་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དགག་པ་དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་དང་། རྣམས་ཐ་དད་ཀྱི་
 འབྲེལ་བ་ལ་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བས་བྱུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞི་ཚུ་རེ་རེ་ཁོ་ནས་ལྡན་པ་
 ལ་པན་འདོགས་བྱས་པར་ཐལ་བ་དང་། རེ་རེས་པན་མི་འདོགས་ན་ཆོགས་པས་ཀྱང་པན་འདོགས་
 མི་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྡན་པ་དོན་གཞན་དེ་ཅི་ལྟར་ཚུ་གཅིག་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་འཕྲོད་པ་འདྲ་བའམ་
 ཚུ་ཁོ་ན་ལས་སྐྱེ་བར་མི་འགྱུར་ཏེ། འགྱུར་བར་ཐལ། གཞིའི་སྤྱིང་དུ་ཚུ་མི་གཡོ་བར་གནས་པར་
 བྱེད་པའི་ལྡན་པ་རྣམས་གཞན་ཡིན་ན་ནི་དེ་ཉག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཚུ་ནམ་མཁར་འཕངས་པའི་
 ཆོན་ཡང་མི་གཡོ་བར་གནས་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་གནས་པའི་རྒྱ་མཆན་ལྡན་པ་རྣམས་གཞན་ཚུ་ཁོ་
 བ་ལ་གནས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཞི་ལ་ཡང་ངེ་ལྟ་བ་བཞིན་དུ་སྤྱར་བར་བྱའོ། །དེ་ལ་སྐྱེས་པ་
 ནི་སྤྱི་བ་ཡིན་ལ་འཕྲོད་པ་འདྲ་བ་ནི་དུས་མཉམ་པའོ། །ལྡན་པས་གཞི་ཚུ་ཁ་ཡང་དང་། ཆོགས་
 པ་ལ་པན་འདོགས་མི་འདོགས་བཟྱག་པ་བྱེད་པ་ནི་གོ་སྒྲོག་པ་ཡིན་ནོ། །དོན་བསྐྱུས་ན་ལྡན་པ་
 དོན་གཞན་ཡོད་པས་ཚུ་མི་གཡོ་བར་གནས་པ་ཡིན་ན། ཚུས་དེ་སྤྱིད་པ་ཡིན་ནམ་ཚུ་ལ་དེ་འཕྲོད་

བ་འདུ་བས་ཡིན། དེ་བཞིན་དུ་གཞིས་སྐྱེད་པའམ་འཕྲོད་པ་འདུ་བ་ཡིན། གཉིས་ཀས་སྐྱེད་པའམ་གཉིས་ཀ་ལ་འཕྲོད་པ་འདུ་བ་ཡིན། བརྟག་པ་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་བ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཞི་ཚུ་ཡ་གྲུལ་རེ་རེ་བ་དེ་ལ་ལྡན་པ་དོན་གཞན་འཕྲོད་པ་འདུ་བ་དང་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གཉིས་བ་ནི། གཞི་ཚུ་དེ་ནི་ཆོགས་ཀྱང་ལྡན་པ་དོན་གཞན་བསྐྱེད་པའམ་དེ་འཕྲོད་པ་འདུ་བའི་རྒྱས་པ་མེད་པར་ཐལ། ལྡན་པ་དོན་གཞན་དེ་ལ་སོ་སོར་སྐྱེད་པ་དང་འཕྲོད་པ་འདུ་བའི་རྒྱས་པ་མེད་པ་གང་ཞིག་ལྡན་པ་དོན་གཞན་རྟག་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན། གཞི་ཚུ་ལྡན་པ་དོན་གཞན་དང་ལྡན་པས་གཞིའི་སྤང་གི་ཚུ་མི་གཡོ་བར་གནས་པ་དེ་དང་ལྡན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་གཉིས་སོ་སོར་རྒྱས་པ་མེད་པ་གང་ཞིག་ཆོགས་ཀྱང་རྒྱས་པ་མེད་པ་དེ་འདྲ་བའི་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པར་ཐལ། གཞི་ཚུ་ཆོགས་པ་དང་ཡ་གྲུལ་གང་གིས་ཀྱང་ལྡན་པ་དོན་གཞན་ལ་པན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་བ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཞི་ཚུ་ཁ་ཡར་བ་དེ་ལས་གཞན་པའི་གཞི་ཚུ་དུས་ལྡན་ཅིག་པ་ནི་པན་ཚུན་པན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་ལས་ཚུ་མི་གཡོ་བར་གནས་པའི་རྒྱས་པའི་ཁྱད་པར་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ལྡན་པ་དོན་གཞན་ལ་པན་པར་རྒྱས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་བ་ལ་གསུམ། རྒྱ་འབྲས་མ་ཡིན་པ་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པ་དང་། དེ་ལས་དོན་གཞན་གྱི་པན་བ་བྱེད་ན་དེ་ལ་པན་པར་མི་འཐད་པ་དང་། པན་པ་དོན་གཞན་དང་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པ་གང་ཡང་མི་བྱེད་ན་པན་འདོགས་པར་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དུས་མཉམ་པའི་གཞི་ཚུ་ཆོས་ཅན། པན་ཚུན་པན་བརྟགས་པས་ཚུ་མི་གཡོ་བར་གནས་པའི་པན་པ་དེ་གང་ཞིག་ཡིན་ཏེ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དུས་མཉམ་པའི་ཕྱིར། ཐུབ་པར་ཐལ། དུས་མཉམ་དུ་རང་གི་ངོ་བོ་གྲུབ་ཟིན་པས་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་བ་ནི། འོག་གཞིས་ཚུ་ལ་པན་པ་དོན་གཞན་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཚུའི་པན་པ་ཚུ་ལས་རྣམས་གཞན་གྱི་ངོ་བོ་བྱེད་ན་ཡང་ཚུ་དེ་ལ་པན་འདོགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གསུམ་བ་ནི། དུས་མཉམ་པའི་གཞིས་ཚུ་ལ་པན་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་ཐལ། ཚུའི་པན་པ་ཚུ་ལས་དོན་གཞན་དང་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་ལྟར་བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་པའི་

ཕྱིར། འདོད་ན། གཞིས་རྒྱལ་པན་མི་འདོགས་པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། བྱ་བ་ཡོད་པར་
ཐལ། པན་པ་རྒྱང་ཟད་མི་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱིས་པན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་
མང་དུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་།
ལྡན་པ་དོན་གཞན་ཁས་སྐྱངས་པ་དགོས་པ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལས་མ་
གཏོགས་པའི་རྩས་གཞན་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་ཐ་དད་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཐམས་ཅད་
ནི་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱའི་དངོས་པོ་ལས་རྣམས་པར་བཞག་པ་འབའ་ཞིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། རྒྱ་
འབྲས་སུ་མ་གྱུར་པའི་པན་འདོགས་པ་མི་སྲིད་པ་དེའི་ཕྱིར། དོན་གཞན་ཀྱི་རྟེན་བརྟེན་པ་དང་།
གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་སོགས་གཞན་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། རྒྱ་འབྲས་ལས་མ་གཏོགས་
པའི་དོན་གཞན་ཀྱི་གསལ་བྱ་གསལ་བྱེད་སོགས་མེད་པར་ཐལ། སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཀྱི་པན་པ་
མི་འབྲེལ་བ་ཉི་བར་སྐྱོར་བའི་བྱེད་པར་ཀྱི་དབང་གིས་རྣམས་པར་དབྱེ་བ་ཅམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་
པ་ནི། འཁར་གཞོང་དང་ས་གཞི་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་གཞིའི་དངོས་པོ་འདི་ཡང་ཆོས་ཅན། རང་
ནང་གི་རྒྱལ་བྱ་དང་རྒྱལ་སོགས་པ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་སྒོ་ནས་རྟེན་ཀྱི་དོན་བྱེད་ཀྱིས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ།
དེའི་དོན་གཞན་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འཁར་གཞོང་དང་རྒྱལ་བྱ་གཉིས་དང་འོག་གཞི་དང་དེའི་སྟེང་གི་རྒྱ་མི་གཡོ་
བ་གཉིས་ལ་སོགས་པ་འདི་དག་ལ་དོན་གཞན་ཀྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དེའི་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཐ་སྙད་ལ་
སོགས་པ་གདགས་སུ་རུང་བ་ནི་བསྐྱེད་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་དངོས་པོ་ཡིན་པ་ཉིད་
ཀྱིས་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྡན་པ་དོན་གཞན་ཡོད་ཡང་དོན་གཞན་ཀྱི་རྟེན་དང་བརྟེན་པ་དེ་དག་རྒྱ་
འབྲས་སུ་གྱུབ་པ་དེ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་རྒྱ་འབྲས་ལ་ལྡན་པ་དོན་གཞན་དེ་
ལས་རྟེན་དང་བརྟེན་པར་ཁས་ལེན་པའི་བརྒྱུད་པར་རྟོག་པ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། རྒྱ་
ཡིན་པའི་རྒྱ་མཚན་ཀྱིས་དོན་གཞན་ཀྱི་རྟེན་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་གྲུབ་ཟིན་གནས་པར་བྱེད་པའི་
ཕྱིར་གཞི་ཡིན་ཀྱི་སྒར་མ་གྲུབ་པ་གསལ་དུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་ནི་གཞི་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤར་བ་ཤད་པའི་རིགས་པས་ཞིགས་པ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 འོག་གཞིས་ཚུ་བྱུ་བ་ཟེན་གནས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཏུས་མཉམ་པའི་གཞིས་ཚུའི་གནས་
 པ་ཚུ་ལས་དོན་གཞན་དང་གཞན་མ་ཡིན་པ་གང་ཡང་བྱེད་པ་མི་འཐད་པ་ཉིད་ནི་པན་པ་དོན་གཞན་
 དགག་པར་བཤད་ཟེན་པ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འོག་གཞིས་ཚུ་ལ་བྱེད་པར་ཅུང་
 ཟད་མི་སྐྱེད་ཀྱང་ཚུ་སྤར་བའི་གོགས་བྱེད་པའི་བྱིར་གནས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། གནས་པ་
 སྐྱེད་པའི་བྱིར་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །གོགས་ཀྱང་དངོས་པོ་མ་ཡིན་པས་ཚུ་ལས་རྩས་གཅིག་དང་ཐ་དད་ཏུ་
 བརྟག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་
 དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གོགས་ཞེས་བྱ་བ་ཅི་ཞིག་ཚུའི་དངོས་པོ་ལས་ཚུ་ལས་རྩས་གཞན་
 གྱི་དངོས་པོ་ལས་འོན་ཏེ་ཚུ་སྤར་བའི་བཀག་པའི་མེད་དགག་ཡིན་ལ། དེ་འོག་གཞིས་བྱེད། དང་
 པོ་སྤར་ན། འོག་གཞིས་ཚུའི་གནས་པ་སྐྱེད་པར་ཐལ། ཚུ་གནས་པར་བྱེད་པ་པོས་ཚུ་སྤར་བའི་
 བའི་གོགས་བྱས་པ་གང་ཞིག་དེའི་སྤར་བའི་གོགས་བྱས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཚུ་ལས་དོན་གཞན་མ་
 ཡིན་པ་ཚུ་དང་བྱུ་བ་བདེ་རྩས་གཅིག་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་སྤར་དོན་གཞན་ཉིད་ཡིན་ན་
 ནི། འོག་གཞིས་ཅི་སྤར་ཚུ་སྤར་བའི་གོགས་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚུ་ལས་རྩས་གཞན་
 གྱི་གོགས་དེ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་པན་པ་ཉི་བར་སྐྱོར་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གོགས་ཀྱི་དོན་ལ་བརྟགས་ན་མི་འཐད་པ་དང་། འོག་གཞིས་ཚུ་སྤར་
 ཏུ་སྤར་བ་བཀག་པའི་མེད་དགག་བྱེད་པ་མི་འཐད་པ་དང་། འོག་གཞིས་ཚུ་སྤར་བའི་བྱིར་
 པ་འདོད་པ་བྱུ་བ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གོགས་བྱས་ཀྱང་གོགས་མེད་པའི་ཚུ་སྤར་བའི་བྱིར་
 བཀལ་བརྟག་མཚུངས་པ་དང་། གོགས་ལས་ཚུ་ལ་བྱེད་པར་བྱུ་བ་པ་མི་འཐད་པ་དང་། ཚུ་སྤར་བའི་
 ཚུ་སྤར་བར་བྱས་པ་གཞན་གྱིས་གོགས་བྱས་པའི་དོན་ཏུ་ཁས་མ་བླངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོག་གཞིས་
 ཚུ་སྤར་བའི་གོགས་བྱས་པ་ཉིད་གྱིས་སྤར་བའི་ཚུ་སྤར་བར་འདོད་པའི་ལུགས་ལ་ཡང་འོག་
 གཞི་དེས་གོགས་ཞེས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་བྱས་སུ་ཟེན་ཀྱང་ཚུ་དེ་གོ་སྟེ་ཚུ་དེ་ནི་ཅི་སྟེ་སྤར་བའི་
 ཞེས་ཚུ་སྤར་བའི་བཀལ་ཞིང་བརྟག་པ་མཚུངས་པར་ཐལ། ཚུའི་དངོས་པོ་གོགས་མེད་ན་

ཐུར་དུ་འགྲོ་བའི་ཆོས་ཅན་གང་ཞིག་འོག་གཞིས་ཚུའི་བདག་ཉིད་དུ་གྱུར་པའི་ཐུར་དུ་ལྷུང་བའི་བྱང་
 པར་ཉམས་པ་དང་མི་གཡོ་བར་གནས་པའི་བྱང་པར་སྐྱེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཞུང་སྤྱི་མའི་འཕྲོས་
 དང་ཐུར་ན་འོག་གཞིས་ཚུ་ཐུར་དུ་ལྷུང་བའི་གོགས་བྱས་ཀྱང་ཚུ་ཐུར་དུ་ལྷུང་བར་ཐལ། འོག་གཞིས་
 ཚུ་ཐུར་དུ་ལྷུང་བའི་གོགས་ཚུ་ལས་རྩས་གཞན་ཁོ་ན་ལ་པན་བཏགས་པའི་ཕྱིར། བྱང་པར་ཐལ། དེ་
 ལྟ་ན་ཚུ་གནས་བྱེད་ཀྱིས་ཚུ་ལས་དོན་གཞན་ཁོ་ན་ལ་པན་བཏགས་ན་ཚུ་གནས་པར་མ་བྱས་པར་
 ཐུར་དུ་ལྷུང་བར་ཐལ་བ་དང་། བཀལ་ཞིང་བཏགས་པ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གོགས་ཞེས་བྱ་བའི་དངོས་པོ་ལས་ཚུ་ཐུར་དུ་ལྷུང་བ་ལས་བྱང་པར་གྲུབ་པོ་
 ཞེ་ན། གོགས་ལས་ཚུ་ཐུར་དུ་ལྷུང་བ་ལས་བྱང་པར་འགྲུབ་དུ་ཚུགས་ཡང་གོགས་ཡོད་ཀྱང་ཚུ་ཐུར་
 དུ་ལྷུང་བར་ཐལ། ཚུའི་དངོས་པོ་གོགས་མེད་ན་ཐུར་དུ་ལྷུང་བ་དེའི་བདག་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་པ་གང་
 ཞིག་གོགས་དེ་ཡང་ཚུ་ལས་བདག་ཉིད་རྩས་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གོགས་ཀྱིས་བྱས་པའི་བྱང་
 པར་ཀྱིས་ཀྱང་བྱང་པར་གཞན་བྱེད་ན། འོག་གཞིས་ཚུ་ཐུར་དུ་ལྷུང་བའི་གོགས་བྱེད་པ་ཐུག་པ་
 མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། འོག་གཞིས་ཚུ་ལས་རྩས་གཞན་གྱི་གོགས་བྱེད་དེས་ཀྱང་དོན་གཞན་
 གྱི་གོགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འོག་གཞིས་ཚུ་ཐུར་དུ་མི་ལྷུང་བའི་དངོས་མེད་བསྐྱེད་དོ་ཞེ་ན། སངས་རྒྱས་
 པ་གཞན་དག་ཚུ་ཐུར་དུ་མི་ལྷུང་བའི་དངོས་མེད་དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པའི་བདག་ཉིད་གསར་དུ་བྱས་པ་
 ལ་ནི་གོགས་སུ་ཁས་མི་ལེན་ཏེ། ཐུར་དུ་མི་ལྷུང་བ་སྐྱེད་ན། ཚུའི་སྐྱེད་བྱེད་དུ་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མེད་དགག་རྒྱས་བྱེད་ན་དངོས་པོར་ཐལ་བ་དང་། གོགས་དངོས་མེད་
 བྱེད་ན་ཉེས་པ་སྤྱི་མར་འགྱུར་བ་དང་། དངོས་མེད་རྒྱས་བྱེད་ན་དངོས་པོའི་བྱ་བ་བཀག་པར་ཐལ་
 བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚུ་ཐུར་དུ་ལྷུང་བ་མེད་པའི་མེད་དགག་བྱེད་པ་གོགས་བྱེད་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་
 ན་ཚུ་ཐུར་དུ་ལྷུང་བ་མེད་པ་དེ་ཆོས་ཅན། ཅི་ལྟར་རྒྱ་འགའ་ཞིག་གི་བྱེད་དེ་མི་བྱེད་པར་ཐལ། དངོས་
 པོར་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར། དངོས་པོ་མེད་པར་མི་འཐད་པར་ཐལ། རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་ལྟར་རྒྱས་བྱས་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཚུ་ཐུར་དུ་ལྷུང་བ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འགའ་ཞིག་འོག་གཞིའི་བསྐྱེད་
 བྱར་ཡོད་པ་ནི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གོགས་ཡོད་ཀྱང་ཚུ་ཐུར་དུ་ལྷུང་བ་དང་ཐུག་པ་མེད་པའི་ཉེས་པ་སྤྱི་

མ་བཞིན་དུ་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་སྤྱིར།

གསུམ་པ་ནི། མུ་མུར་དུ་མུར་བ་མེད་པའི་མེད་དགག་རྒྱས་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་དངོས་
 གོ་རྒྱུའི་བྱ་བའི་ཡུལ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱས་དངོས་མེད་བྱེད་དོ་ཞེས་ཁས་སྦངས་ན་
 དངོས་པོ་མི་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དངོས་མེད་མི་བྱེད་པར་ཐལ། དངོས་མེད་
 བྱ་བའི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་བ་དེའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། འོག་གཞིས་མུ་དེ་མུར་དུ་མུར་བར་བྱེད་པ་མ་
 ཡིན་ཅོ་ཞེས་དེ་ལྟར་བརྗོད་པར་བྱ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། འོག་གཞིས་མུ་མུར་དུ་མུར་བའི་གོགས་མུ་
 ལས་རྩས་གཅིག་དང་ཐ་དད་དང་། དངོས་མེད་གང་ཡང་མི་བྱེད་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། འདོད་ན། འོག་
 གཞིས་མུ་མུར་དུ་མུར་བར་མི་བྱེད་པ་འདོད་ཀྱི་ཡང་འདོད་པ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་ཡང་འདོད་འདོད་བཞིན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། མུ་དེའི་མུར་བ་འོག་གཞི་དེས་བྱས་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། གོགས་མེད་ན་རང་ཉིད་མུར་
 བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གོགས་མེད་ན་མུར་དུ་མུར་བའི་ཚོས་ཅན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ཐོང་བ་
 གནམ་དུ་འཕངས་པ་རང་ལྷགས་ཀྱིས་མུར་དུ་མུར་བ་བཞིན་ཅོ།།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུང་བ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཉེར་ལེན་སྣ་མ་དང་ཡུལ་གོ་ས་མཚུངས་
པར་སྐྱེད་པ་སྤྱད་དུ་སྤྱང་བའི་གོགས་བྱེད་པའི་དོན་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོག་གཞི་དེ་ཆོས་ཅན་
ཚུ་དེ་ལ་ཕན་པ་རྒྱུར་ཐད་ཀྱང་མི་བྱེད་པར་ཐལ། ཕན་པ་རྒྱུ་ལས་རྩས་གཅིག་དང་ཐ་དད་གང་ཡང་མི་
བྱེད་པ་དེ་རྟུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདོད་ན་ཅི་རྟུར་རྒྱུ་དེ་མི་གཡོ་བར་གནས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། འདོད་པ་དེའི་ཕྱིར། འདོད་ན་རྒྱུ་འདི་ནམ་ཡང་གནས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། གོགས་
མེད་ན་སྤྱད་དུ་སྤྱང་བའི་ཆོས་ཅན་གང་ཞིག་སྤྱད་དུ་སྤྱང་བ་ལ་གང་གིས་ཀྱང་གོགས་བྱས་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར། ཉུགས་སྤྱི་མ་དེར་ཐལ། འོག་གཞིས་རྒྱ་གནས་པར་མ་བྱས་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རོག་གཞིས་ཚུ་ཐུང་རྒྱུང་བའི་གོགས་བྱེད་དོ་ཞེས་བྱ་བས་ཀྱང་ཚུ་ལ་
མན་འདོགས་པར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། ཚུའི་དངོས་པོའི་སྐད་ཅིག་མ་ནམས་ཀྱི་ཉེ་བར་ལེན་པ་སྐྱ་མ་
དང་ཡུལ་གོ་ས་མཚུངས་པར་ཚུའི་སྐད་ཅིག་ཕྱི་མ་ནམས་སྐྱེ་བར་བརྗོད་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། གོགས་བྱེད་པ་འཐད་པ་གང་ཞིག་དོན་གཞན་རྒྱ་མི་འཐད་པ་དེའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དོན་
བསྐྱུ་བ་ནི། ཚུའི་མི་གཡོ་བར་གནས་པ་དེ་འདྲ་བ་ནི་རོག་གཞི་ལས་སྐྱེ་བར་བྱལ་སྟེ། དེ་ལྟར་

བསྐྱབས་ཟེན་པ་དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་བ་དང་། རིགས་ཅན་གཞན་ལ་སྐྱར་བའོ། །དང་པོ་
ནི། ཅ་སྐྱར་ཅུའི་འབྲས་བུར་ཐལ། དོན་གཞན་གང་ཞིག་དེ་ལས་ཅུ་དཔོག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། དེ་ཕྱིད་
ཀྱི་དུས་ཀྱི་དཔག་ཆད་དུ་མར་ཆད་པའི་ཕྱི་ངམ་གྱི་མཐར་ལུས་མ་ཉམས་པར་རང་དབང་དུ་ཡུན་རིང་
དུ་ནམ་མཁའ་ལ་ལྷིང་བའི་ཅུ་སྐྱར་གནས་པའི་ས་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན། ཅུ་ཡོད་དེ། དེ་འབྲེལ་ཅུ་སྐྱར་
ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་དེ་འབྲས་རྟགས་ཡང་དག་དུ་ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་པ་གང་ཞིག་
དེ་འབྲེལ་ཅུ་སྐྱར་ཡང་གནས་པ་དོན་གཞན་གྱི་ཅུ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྐར་གཞི་བརྟེན་པ་དཔོག་པའི་སྐབས་སུ་བཤད་པའི་དེའི་འབྲས་བུ་ཞེས་
བཤད་པ་འདིར་ཡང་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། འདི་འབྲས་རྟགས་སུ་གོ་བའི་ཆེད་དུ་དེ་སྐར་
སྐར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དེ་འབྲེལ་ཅུ་སྐྱར་གྱི་གནས་པ་ནི་ཅུ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། ཅུ་དེ་ལས་ཅུ་སྐྱར་
གྱི་ལུས་གནས་པ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། སྐར་བཤད་པའི་ཡུལ་ལ་སོགས་པས་བྱུང་བར་དུ་བྱས་པས་ཅུ་
སྐྱར་ལ་བཟོས་ནས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་བའི་གཞིར་ཅུ་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་འབྲེལ་ཅུ་
སྐྱར་ཅུ་དེའི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། སྐར་བཤད་པའི་གོ་བྱེད་ཡང་དག་དེ་
ཅམ་དུ་ཟད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་དང་རིགས་པ་འདིས་འདིར་དཔེར་མ་བརྗོད་པའི་གོ་བར་བྱེད་པ་
གཞན་དག་ལ་ཡང་འབྲེལ་བ་དེས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གོ་བྱེད་ཡང་དག་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དོན་བསྐྱབ་པ་ནི། གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་རྣམ་པ་གསུམ་ལས་གཞན་པའི་གོ་བར་
བྱེད་པ་ནི་མེད་དེ། འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་དེས་པ་དེའི་ཕྱིར། ལྷན་པར་ཐལ། འབྲེལ་བ་མེད་པའི་རང་
བཞིན་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་མེད་ན་མི་འབྱུང་བར་དེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱབ་པ་ཡང་དག་
བཤད་ཟེན་ཏོ། །

གཉིས་པ་སྐྱབ་པ་སྐར་སྐར་ལ་གཉིས། གཏན་ཆོགས་སྐར་སྐར་སྐྱར་བསྐྱབ་པ་དང་། སོ་
སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་སྐར་སྐྱབ་པ་ཡང་
དག་བཤད་ནས་གཏན་ཆོགས་གང་ཞིག་བཞོད་ན་ཕྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་སྐྱོད་རྟོགས་པ་བསྐྱེད་མི་ལུས་པ་
ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་ཀྱི་རོ་བོ་མ་གྲུབ་པ་གཉིས་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པ་དང་། དེ་

གསུམ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་བྱས་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་
 ཡང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དང་། དེ་ལས་གོ་ལྡོག་བ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་
 དང་། གཉིས་ཀ་ལ་ཁུབ་བྱེད་དུ་འཇུག་བ་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁུབ་ཅིང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་
 གཉིས་བ་དང་། དེ་ལས་གོ་ལྡོག་བ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་ཆ་གཉིས་བ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་
 ལ་མཐོང་ཞིང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་མཐོང་བ་གང་ཡིན་ཡང་སློག་གྱུར་གོ་བའི་རྣམས་པ་མེད་
 པར་བསྐྱས་ཏེ་བསྟན་བ་ནི། ཕྱི་སྐོལ་གྱི་སློ་ངོར་བཞོན་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་གཤམ་
 གང་རུང་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པམ་མ་གྲུབ་ཀྱང་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་སློག་གྱུར་ཉོགས་པར་འདོད་པ་པོའི་སློ་ངོར་
 སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་མིན་ཏེ། སློག་གྱུར་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་ན་
 གཞལ་བྱ་སློག་གྱུར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་རྣམས་པ་ཡོད་པ་མིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཚུལ་གསུམ་མ་གྲུབ་པ་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་བ་དང་།
 དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དང་། དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་པོ་དེ་མ་གྲུབ་པའམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་སློག་
 གྱུར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། སློག་གྱུར་ཤེས་པར་བྱེད་པའི་གཏན་
 ཆེགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། ཚུལ་གསུམ་ཚད་མས་གྲུབ་པའི་བདག་ཉིད་གང་གིས་ཤེས་པར་བྱེད་པ་
 ཡིན་པས་ཁུབ་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བརྟམ་བྱས་བ་དང་། བརྟམ་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱར་བ་དང་། ཐེ་ཚོམ་
 ཟ་བའི་སྐྱལ་ལས་དོན་རྣམས་མར་མི་གོ་བ་བཞིན་ལོ། །

གཉིས་པ་ནི། གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་ནི་ཚུལ་གསུམ་གྱིས་སློག་གྱུར་གྱི་དོན་གོ་བར་
 བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་གོ་བ་ཕྱོགས་ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་བལྟས་པའི་ཕྱིར། ཕྱོགས་ཆོས་
 ལ་བལྟས་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་ན་ཆང་མང་དུ་མཐོང་བའི་དུ་བ་ལས་རྒྱ་མཚོར་མེ་མི་རྟོགས་པ་
 བཞིན་དུ་ཅོད་གཞི་དང་རྟགས་མ་འབྲེལ་བ་ལས་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་ལ་བལྟས་ཏེ། སློག་
 གྱུར་ཉོགས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡོད་པ་གང་ཞིག་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ལས་ཀྱང་ཉོགས་པ་མ་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། འབྲེལ་མེད་ལས་རྟོགས་ན་འབྲེལ་བ་གྲུབ་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ནམ་ཡང་རྟོགས་
 པས་དོན་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་རྟོགས་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཆོས་ཅན་དང་འབྲེལ་བ་ཕྱོགས་ཆོས་དང་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་ལྡོག་པའི་

ཁྱབ་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཕྱི་ཚོལ་བ་དང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཚོལ་བ་དག་ལ་མ་གྲུབ་པའམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་
བའི་ཚོས་གཏན་ཆེགས་ནི་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིག་སྒྲར་གོ་བའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་
རྒྱས་པ་ཚུལ་གསུམ་དོན་ལ་གྲུབ་ཅིང་ཆད་མས་རྟོགས་པ་ལ་བཟོས་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མཆམས་སྒྲར་བ་དང་། ཅ་བ་དང་། དེའི་དོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའོ།
དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ཡོད་པ་དེ་ལ་མ་གྲུབ་པའམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་ལྟར་སྤང་དུ་སྟོན་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཕྱོགས་ཚོས་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ལ་བཟོས་
ཏེ། གཅིག་ཕྱོགས་ཚོས་རབ་རྩ་མ་གྲུབ་པའམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། སྒྲིག་པ་གྲུབ་པ་ལ་བཟོས་ཏེ། དང་གི་སྐྱས་ཕྱོགས་
ཚོས་གྲུབ་གཅིག་སྒྲིག་པ་རབ་རྩ་མ་གྲུབ་པའམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་འབྲུལ་བ་ཅན་མ་ངེས་པའི་གཏན་
ཆེགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་ཡིན་ན། རེས་སུ་འགྲོ་སྒྲིག་གི་ཁྱབ་པ་ཆད་
མས་གྲུབ་པ་ལ་བཟོས་ཏེ། ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་རེས་སུ་འགྲོ་སྒྲིག་གི་ཁྱབ་པ་གཉིས་མ་གྲུབ་པ་སྟེ།
ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྩ་གྲུབ་ན་འགལ་བའི་གཏན་ཆེགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྐྱབ་ཚོས་སྤྲ་མ་ལ་གཏན་
ཆེགས་ནི། ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་འམ་གྱི་སྐྱས་རེས་སུ་འགྲོ་སྒྲིག་གཉིས་ཀ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་འབྲུལ་བ་ཅན་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དང་གི་སྐྱས་ཚོས་སྤྲ་མ་ལ་
གཏན་ཆེགས་ནི་ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་ཡང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་
འགལ་བའི་སྒྲིག་ལྟར་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། སྤྱི་དང་བྱེད་པར་གྱི་
མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་བྲག་རྩ་བཤད་པ་དང་། དངོས་སོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འགལ་
བ་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་དཔེ་མི་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཆོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚུལ་རེ་
རེའི་སྟོན་ཆགས་པའི་གཏན་ཆེགས་དང་། ཚུལ་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་སྟོན་ཆགས་པའི་གཏན་ཆེགས་
སོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཏན་ཆེགས་
ཡང་དག་ཡིན་ན། ཕྱོགས་ཚོས་དང་སྒྲིག་པ་ཆད་མས་གྲུབ་པ་ལ་བཟོས་ཏེ། ཚུལ་རེ་རེ་ཕྱོགས་ཚོས་
མ་གྲུབ་པའམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་དུ་འགྱུར་ལ། ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་སྒྲིག་

པ་གཅིག་བྱ་མ་གྱུ་བ་པའས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་ཡང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཐེ་ཚོམ་བྲ་ན་མ་པེས་
པའི་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྱུ་བ་པའི་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་བཤད་པ་དང་།
ཕྱོག་པ་མ་གྱུ་བ་པའི་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཕྱོགས་ཆོས་དོན་
དང་ཁས་སྤངས་ཀྱིས་མ་གྱུ་བ་པའི་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་བཤད་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་བྲ་བའི་མ་གྱུ་བ་
པའི་གཏན་ཆེགས་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དམ་བཅའི་དོན་དུ་མ་འདུས་
པའི་མ་གྱུ་བ་པའི་གཏན་ཆེགས་བཤད་པ་དང་། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་གང་
དུང་ལ་མ་གྱུ་བ་པ་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། དམ་བཅའི་དོན་དུ་འདུས་པའི་མ་གྱུ་བ་པའི་གཏན་
ཆེགས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྱུ་བ་པ་དང་། ཕྱི་
ཀྱི་ལ་མ་གྱུ་བ་པ་དང་། དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་རྟོགས་པར་བྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཤེས་འདོད་
ཆོས་ཅན་དང་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དོན་ལ་མ་གྱུ་བ་ན་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྱུ་བ་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན། སྤྱི་
ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། མིག་གི་གཟུང་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་མ་གྱུ་བ་པའི་གཏན་
ཆེགས་ལྟར་སྤང་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཤིང་
གི་འཆི་བ་ཕྱི་ཀྱི་ལ་སངས་རྒྱས་པས་ཁས་སྤངས་པ་དང་། འཆི་བ་ཁས་ལེན་ན་སེམས་པ་ཅན་དུ་
བསྐྱུ་བ་མི་དགོས་པ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱས་པ་ལ་གཅེར་བྱ་བས་ཤིང་
རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། སེམས་པ་ཅན་ཡིན་ཏེ། རྟུན་པ་ཐམས་ཅད་བརྟུས་ན་འཆི་བའི་ཕྱིར། དཔེར་
ན་སྤྱེས་བྱ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རྟགས་ཕྱི་ཀྱི་ལ་སངས་རྒྱས་པས་ཁས་སྤངས་ཏེ། སངས་རྒྱས་པ་
ནི་སྟོན་གྱི་ལས་ཀྱིས་འཕངས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་དབང་པོ་དང་ཆེད་རིས་མཐུན་གསར་དུ་
འགགས་པ་ཤི་བ་དང་འགག་པ་འཆི་བའི་མཚན་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆེ་ནི་རྣམ་
པར་ཤེས་པ་ལ་མི་འབྱུང་བའི་དོད་རིས་མཐུན་གྱི་རྣམ་ཤེས་གནས་པའི་རྟེན་ནོ། །འདི་ལྟར་སྟོས་པ་
ནི་ལུང་ལས་གྲགས་པའི་གཟུགས་མེད་ཁམས་པའི་འཆི་བ་ལ་མ་ཁྲུབ་པ་གཅོད་པར་བྱེད་པའི་མཚན་
ཉིད་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཅེར་བྱ་བ་དང་འཇིག་རྟེན་རང་དགའ་བ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་གྲགས་པའི་འཆི་

བའི་མཆན་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། བ་རོལ་པོའི་ལོག་རྟོག་འགོག་པ་ལ་དེ་ཙམ་གྱིས་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། ཤིང་འཆི་བར་སངས་རྒྱས་པས་ཀྱང་ཁས་ལེན་ན་སྟོན་ཤིང་སངས་རྒྱས་
པས་སེམས་པ་ཅན་དུ་ངེ་ལྟར་ཁས་མི་ལེན་ཏེ་སེམས་པ་ཅན་དུ་རྟགས་གྱིས་བསྐྱབ་མི་དགོས་པར་
ཐལ། སྟོན་ཤིང་འཆི་བ་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྤངས།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འཆི་བའི་སྐྱ་ཤིང་ལ་འཇུག་པར་
སངས་རྒྱས་པ་ལ་བྱུབ་པ་ཉིད་དོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྐྱ་འཇུག་པས་དོན་བྱུབ་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་
བ་དང་། སྐམ་པ་ལ་འཆི་བར་མིང་བརྟགས་ཀྱང་སྟོག་ཆགས་ཀྱི་འཆི་བ་ཤིང་ལ་མ་བྱུབ་པའོ། །དང་པོ་
ནི། ཤིང་ལ་འཆི་བ་ཞེས་པའི་སྐྱ་སྟོར་དུ་ཆུག་ཀྱང་དེའི་དབང་གིས་འཆི་བའི་དངོས་པོ་བྱུབ་ཅིང་རྣམ་
པར་གནས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་ནི་འདོད་པས་འཇུག་པའི་ཕྱིར། བྱུབ་པར་ཐལ། སྐྱ་ཙམ་གྱིས་དོན་བྱུབ་
ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། འཇིག་རྟེན་པ་འདི་ཤིང་འཆི་བར་ཐ་སྟོན་འདོགས་སུ་ཆུག་ཀྱང་སྐམ་པ་
ལ་འཆི་བར་བརྟོད་པ་ཡིན་གྱི་སྟོག་ཆགས་ཀྱི་འཆི་བ་ལ་བརྟོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱ་ཙམ་
ལས་དོན་མི་འབྱུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། སྟོག་ཆགས་ཀྱི་འཆི་བ་འདི་ནི་ཤིང་དག་ལ་མ་བྱུབ་སྟེ། སྟོག་
ཆགས་ཀྱི་འཆི་བ་ནི་སྤར་བ་ཤད་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ཡིན་གྱི་སྐམ་པ་ཙམ་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་པ་དེས་
ནའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མིང་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་དངོས་པོས་གོ་བར་བྱ་བའི་དོན་གྱི་དངོས་པོ་
འབྱུབ་པ་ནི་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དོན་གྱི་དངོས་པོ་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པ་འདོད་པས་འཇུག་པའི་སྐྱ་
ཙམ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བཞོན་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱ་འཇུག་
པར་བྱུབ་པ་ཙམ་གྱིས་དོན་འབྱུབ་པའི་ངེས་པ་མེད་པར་བསྟན་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། གཏན་ཆེགས་
ལྟར་སྤར་གཞན་དག་ཀྱང་བཤད་པ་ཡིན་ཏེ། བྱངས་ཅན་གྱིས་སྟོ་དང་བདེ་བ་ཆོས་ཅན། སེམས་པ་
མེད་པ་བེམ་པོ་ཡིན་ཏེ། སྐྱེ་བ་ཅན་དང་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཞོན་པ་དང་། བྱེ་བྲག་
པས་འཇིག་རྟེན་གྱི་གནས་དང་ལུས་དང་ལོངས་སྟོད་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། བྱུང་པར་དུ་
འཕགས་པའི་སྐྱེས་བྱས་སྟོ་སྟོན་དུ་འགོ་བ་ཅན་ཉིད་གྱིས་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། དབྱིབས་ཀྱི་བྱུང་པར་དང་

ལྷན་པ་དང་། རྒྱུ་ཅིང་འཇུག་པ་དང་། རོན་བྱེད་ལུས་པ་ལ་སོགས་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པར་བཀོད་པ་
 རྣམས་མིང་ཙམ་གྲུབ་ཀྱང་རོན་མཐུན་སྤང་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་དུ་བཏྲན་པའི་ཕྱིར།
 གཏན་ཆེགས་གཉིས་པོ་དེར་ཡང་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། ཚྱེད་གཞི་ལ་རྟགས་ཀྱི་སྐྱ་ཙམ་
 འབའ་ཞིག་གྲུབ་ཀྱི་རོན་ནི་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ལ། རྩེས་བྱས་སྒོ་སྒྲོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པ་ལ་མི་འཁྲུལ་
 བའི་དབྱིབས་ཀྱི་བྱེད་པར་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱངས་ཙན་གྱིས་བཀོད་པའི་
 གཏན་ཆེགས་དགག་པ་དང་། བྱེ་བྲག་པས་བཀོད་པའི་གཏན་ཆེགས་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས།
 དགག་པ་དངོས་དང་། ཚྱེད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བྱངས་ཙན་གྱིས་བཀོད་པའི་རྟགས་དེ་སངས་
 རྒྱས་པའི་སྒོ་རོར་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རང་བཞིན་ཉམས་པ་མེད་པའི་བདག་ཉིད་ཡིན་ལ།
 གནས་སྐབས་གཙོ་བོའི་ཁྱད་མར་ཉེ་བར་ཞི་བ་ནི་མི་རྟག་པ་ཉིད་དུ་སངས་རྒྱས་པ་གཞན་དག་མི་
 འདོད་ཅིང་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱེད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སྤང་ཡོད་གཏན་མེད་དུ་
 འགྱུར་བའི་མི་རྟག་པ་དང་། གནས་སྐབས་མི་གསལ་བར་སོང་བ་ཙམ་གྱི་མི་རྟག་པའི་བྱེད་པར་
 བརྗོད་པར་འདོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་པའི་སྐྱེ་གྲུབ་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ་དེ་གྲུབ་ན་བྱེད་པར་རྣམ་
 པར་རྟག་པའི་སྒོ་ནས་མ་གྲུབ་པར་ཚྱེད་པ་འདི་སྤང་ཡང་རང་ཉིད་ལ་ཉེས་པ་མ་ལུས་པར་འཇུག་པའི་
 འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཆོད་ཡིན་པས་ལན་ལོག་པ་ཉིད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལྷག་
 ཆོད་ཀྱི་ཡུལ་ངོས་གཞུང་བ་དང་། སྤང་གི་ལན་དེ་ལྷག་ཆོད་དུ་འགྱུར་བའི་སྐྱབ་བྱེད་དགག་པ་དང་།
 སངས་རྒྱས་པའི་གཏན་ཆེགས་ལ་བྱེད་པར་ལ་བརྟགས་ནས་སྒྲོན་བརྗོད་པ་ལྷག་ཆོད་དུ་འགྱུར་ཡང་
 བྱངས་ཙན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ལ་སུན་འབྱེན་ཡང་དག་དུ་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སྐྱ་མི་རྟག་
 སྐྱབ་ལ་བྱས་པ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་གཏན་ཆེགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་སྐྱའི་བྱས་པ་དང་བྱམ་པའི་བྱས་པ་
 བན་ཚུན་རྗེས་འགོ་མི་བྱེད་པས་བྱས་པ་ཚྱེད་གཞི་དང་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མི་བྱེད་ཅེས་པའི་ཚྱེད་པ་
 དེ་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྷག་ཆོད་ཡིན་པར་ཐལ། བྱས་པ་ཙམ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་གསུམ་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེ་དེ་ལྟར་བྱངས་ཙན་གྱིས་བཀོད་པའི་གཏན་ཆེགས་ལ་མི་རྟག་པའི་བྱེད་པར་ལ་
 བརྟགས་ནས་ཉེས་པ་བརྗོད་པ་དེ་སུན་འབྱེན་ལྟར་སྤང་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་རྟག་པའི་

སྤྱི་འདི་དོན་གང་དང་འབྲེལ་བའི་མི་རྟག་པའི་དངོས་པོ་མཐུན་སྤང་དུ་བྱུང་བ་ཅུང་ཟད་ཅིག་གོལ་བ་
གཉིས་ཀས་ཀྱང་སྤྱིར་འདོད་པ་ཡིན་ན་སྤང་ཉེས་པ་བརྗོད་པ་དེ་ལན་ལོག་པར་འགྱུར་བ་ཉིད་ཡིན་ན་
ཡང་མི་རྟག་པ་ཙམ་གྱི་དོན་མཐུན་སྤང་དུ་བྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མངོན་གསལ་དུ་སྤྱི་བའི་གངས་ཙན་དགག་པ་དང་། གནས་སྐབས་
ལྡོག་པ་མི་རྟག་པའི་དོན་དུ་སྤྱི་བའི་གངས་ཙན་དགག་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ཐུན་མོང་དུ་དགག་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྫོ་ཡུལ་དུ་བསྐལ་བ་ཙམ་མི་རྟག་པའི་དོན་དུ་སངས་རྒྱས་པ་མི་འདོད་
པ་དང་། དེ་མི་རྟག་པའི་དོན་ཡིན་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་
ནོ། །དང་པོ་ནི། སྤང་ཡོད་པ་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་དུ་བསྐལ་བ་ཉིད་མི་རྟག་པའི་དོན་དུ་གཉིས་ཀ་
ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལ་ནི་སངས་རྒྱས་པ་གཞན་དག་མི་རྟག་པར་མི་
འདོད་དེ། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན་རང་བྱུང་དུས་ལས་དུས་གཉིས་པར་མེད་པར་འགྱུར་བའི་འདིག་པ་ལ་མི་
རྟག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་
ཁྱོད་འདོད་པའི་ཞིག་པ་དང་ཁོ་པོ་ཙག་འདོད་པའི་བསྐལ་བ་དག་རྫོ་ཡུལ་དུ་མི་གསལ་བ་ཉིད་དུ་འབྲེ་
བའི་ཕྱིར། གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་མི་གསལ་བ་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་མཐུན་སྤང་དུ་བྱུང་བ་ཡོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ་
ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱི་བ་དང་། བྱིས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཅི་སྟེ་མི་རྟག་པའི་དོན་
མི་གསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞིག་ཅེས་བྱིས་པས་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་མཐོང་བའི་བདག་ཉིད་དོ་ཞེ་
ན། གཉིས་པ་ནི། གངས་ཙན་པ་མི་རྟག་པའི་མཚན་ཉིད་དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་པ་འདིས་གཙོ་བོ་དང་སྤྱིས་
བྱ་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཆོས་ཙན། མི་རྟག་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་སྟེ། དེར་ཐལ། མངོན་སུམ་གྱིས་མ་
མཐོང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་ག་ཁས་སྤངས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཙོ་བོ་དང་སྤྱིས་བྱ་དུས་ནམ་ཡང་
མཐོང་བའི་ལམ་དུ་མི་འགྱུར་ལ་སྤང་ཆོས་གཞན་གསལ་བར་ཡོད་པ་ཡིན་པ་ཕྱིས་མི་གསལ་བ་མི་
རྟག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། རྫོ་བདེ་ཆོས་ཙན། ཉམས་པ་མེད་པའི་རྟག་པའི་རྗེས་ཀྱི་བདག་
ཀྱང་ཡིན་ནོ་ཞེས་ལེགས་པར་ཐ་སྙད་བྱས་ཏེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ཐལ། སྤང་ཆོས་གཞན་ཡང་ཡིན་ལ་

བྱིས་མི་རྟག་པར་སོང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། མི་གསལ་བ་མི་རྟག་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་བཀག་པ་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། གནས་སྐབས་ལྟོག་པར་སྤྲོ་བ་ཡང་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་དེའི་གནས་སྐབས་ལྟོག་པ་མི་རྟག་པའི་དོན་དུ་འདོད་པ་ལ་ཡང་དགག་པ་བཤད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གང་ཞིག་གནས་སྐབས་ལྟོག་པ་སློ་ཡུལ་དུ་བསྐྱལ་བ་དང་འབྲེལ་བར་མི་རྟག་པའི་སྤྱིའི་དོན་དུ་སྤྲོ་བ་དེ་ལ་ཡང་སློ་བའི་ཆོས་ཅན། གནས་སྐབས་ལྟོག་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ། རང་བཞིན་ཉམས་པ་མེད་པའི་རྟག་དངོས་ཡིན་པའི་བྱིར། འབྲེལ་བར་ཐལ། དེ་རི་ལྟར་གནས་སྐབས་ལྟོག་པ་ཡང་ཡིན་ལ་རང་བཞིན་ཉམས་པ་མེད་པ་ཡང་ཡིན་པ་མི་འཐད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚེད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འབྲེལ་བ་མེད་དེ། གནས་སྐབས་ལྟོག་གི་གནས་སྐབས་ཅན་རང་བཞིན་ནི་ཉམས་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བྱི་བ་དང་། བྱིས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གནས་སྐབས་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ཞིག་ཅེས་བྱིས་པས་རྒྱ་འཛིན་པ་དང་ལེན་པ་དང་སྟོ་ལྡིར་བ་ལ་སོགས་པ་དོན་བྱེད་པ་ཉི་བར་སྐྱབ་པ་གང་ཡིན་པ་སྟེ། དེ་འབྲེལ་བ་དེ་ཡང་གང་ཞེ་ན། འདི་བྱམ་པའོ་ཞེས་འདི་ག་རྟེན་འདི་སྤྱོད་དང་འབྱིས་པར་གང་ལ་མདོན་སྤྲོས་དུ་སྟེག་པར་ཞེན་པ་འདི་ཡིན་ཏེ། གནས་སྐབས་དེ་ལོག་ན་གཞན་གནས་སྐབས་ཅན་མ་ལོག་གྲང་རྒྱ་སྐྱོར་གྱི་དོན་བྱེད་བྱས་པ་དང་། མདོན་སྤྲོས་གྱི་ཚད་མས་བྱུབ་པ་དང་། བྱམ་པའི་ཐ་སྟོན་གྱིས་མཆོན་པ་འདི་ཐམས་ཅད་མེད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གནས་སྐབས་ཅན་གྱི་བྱམ་པ་མི་སྲིད་པ་དང་། ཡོད་གྲང་བྱམ་པར་མི་འགྱུར་བ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་གསུམ་ལྟན་དེ་བྱམ་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ནི་འོ་ན་བྱམ་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ཉིད་ཁོ་ན་བྱམ་པ་ཡིན་པར་ཐལ། བྱམ་པ་དེ་ནི་མདོན་སྤྲོས་གྱིས་མཐོང་བ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་གསུམ་པོ་རྟེན་བཤད་པའི་མཆོན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །བྱམ་པའི་གནས་སྐབས་དེ་ཡང་ལོག་ལ་གནས་སྐབས་ཅན་མ་ལོག་པར་གནས་པ་ནི་བཞུག་ཞིང་བརྟག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། གངས་ཅན་གྱིས་དེ་ལྟར་ཁས་སྤངས་པ་གང་ཞིག་དེ་མ་བྱུབ་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་འབྲེལ་ཡོད་གྲང་བྱམ་པའི་དངོས་པོར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། བྱམ་པའི་དངོས་པོ་དེའི་མཆོན་ཉིད་

ཞུགས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཚྱད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བུམ་པའི་དངོས་པོ་གཅིག་ཉིད་
འཛིན་གོང་དང་ཚུ་སྐྱོར་གྱི་དོན་བྱེད་ཀྱས་པ་དང་། གྱི་དུམ་དུ་སོང་བ་ལ་སོགས་པ་གནས་སྐབས་
གཞན་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་ཐ་དད་པར་མངོན་པ་ཡིན་གྱི་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ཅོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གནས་
སྐབས་ཐ་དད་པ་དེ་ཉིད་དངོས་པོ་ཐ་དད་པའི་མཚན་ཉིད་ཅན་དུ་ཅི་སྟེ་མི་འདོད་དེ་འདོད་རིགས་པར་
ཐལ། གནས་སྐབས་གསུམ་པོ་ཐ་དད་པ་དེ་ཉིད་རྩིས་སོ་སོར་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ཡིན་གྱི།
དེ་ལས་གཞན་པའི་དེ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། འདོད་ན། བདེ་བ་དང་སྦྱག་བསྐྱལ་
དང་གཉི་སྦྱག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་རང་བཞིན་ཐ་དད་པར་འགྱུར་བར་གདོན་མི་ཐ་བར་ཐལ། རྩིས་གྱི་
གནས་སྐབས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ན། དངོས་པོ་ཐ་དད་པ་དེ་ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉམས་བསལ་ཁས་སྦྱངས།
འདོད་ན། དེ་གསུམ་གྱི་རང་བཞིན་གཙོ་བོ་ཆ་མེད་གཅིག་བྱ་ཡིན་པ་ཉམས་སོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་གསུམ་གནས་སྐབས་ཐ་དད་
ཀྱང་གཙོ་བོ་ཆ་མེད་གྱི་རང་བཞིན་འགའ་ཞིག་རྗེས་སུ་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་ཐ་མི་དད་དོ་ཞེ་
ན། གཉིས་པ་ནི། བདེ་བ་དང་སྦྱག་བསྐྱལ་དང་གཉི་སྦྱག་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཐ་མི་དད་དུ་
ཐལ། ཆ་མེད་གྱི་རང་བཞིན་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བ་འདི་ནི་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།
གང་ཐག་སོ་སོའི་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྒྲིམ་བྱ་རྣམས་ཆོས་ཅན། ཐ་མི་དད་དུ་ཐལ། ཁྱོད་ལ་ཡང་
མོངས་སྒྱུད་པ་པོ་ཡིན་པ་དང་། བྱེད་པ་པོ་མ་ཡིན་པ་དང་། རྣམ་འགྱུར་ཅན་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་
གཅིག་རྗེས་སུ་བྱེད་པར་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། སྔ་ཕྱི་གཉིས་ཀའི་ཉམས་
བསལ་ཁས་སྦྱངས། བདེ་བའི་རང་བཞིན་དང་སྦྱག་བསྐྱལ་གྱི་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ན། བདེ་སྦྱག་
ཐ་མི་དད་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ཅོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། འཛིན་གོང་ལ་སོགས་པའི་གནས་སྐབས་གསུམ་རིམས་གྱིས་
མངོན་པར་གསལ་བས་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་བྱུང་བ་དགག་པ་དང་། ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་སྔ་མ་སྔ་མའི་
འབྲས་བྱ་ཡིན་པས་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་བསྐྱབ་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚྱད་པ་དང་།

ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འཛིན་གོང་དང་བྱམ་པ་དང་གྱུ་མོའི་གནས་སྐབས་གསུམ་རང་བཞིན་གཅིག་
ཡིན་ཏེ། རིམས་ཀྱིས་མངོན་པར་གསལ་བའི་ཕྱིར། རང་བཞིན་ཐ་དད་ན་རིམས་ཀྱིས་མངོན་པར་
གསལ་བ་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཅིག་ཅར་གསལ་བའི་ཞོ་བུམ་རང་བཞིན་དུ་མར་ཐལ་བ་དང་།
རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་འགལ་བ་དེས་བྱེད་མེད་པ་དང་། གནས་སྐབས་གསུམ་ལ་སྒྲ་ཕྱིའི་
རིམ་པ་མི་འཐད་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཅི་དེ་ནི་དུས་མཉམ་པའི་བྱམ་པ་དང་ཞོ་ལ་སོགས་
པ་ཆོས་ཅན། རང་བཞིན་དུ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་རང་བཞིན་དུ་མར་ཐལ། རིམ་པ་མ་ཡིན་པར་ཅིག་ཅར་
མངོན་པར་གསལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རིམས་ཀྱིས་མངོན་པར་གསལ་བ་དང་། རང་བཞིན་
ཐ་དད་པ་འགལ་བ་ཡང་ཅི་ཡིན་ཏེ་འགལ་བ་གཉིས་ཀ་མེད་པར་ཐལ། རིམས་ཀྱིས་མངོན་པར་
གསལ་བ་ལ་རང་བཞིན་ཐ་མི་དད་པས་བྱུ་བ་པ་མ་བྱུ་བ་འདི་ཕྱིར། དེས་ན་གསུམ་པོ་དེ་རིམ་པ་ཅན་
དུ་འབྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། འཛིན་པ་སོགས་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་དེ་སྒྲོན་དུ་སོང་བ་མ་བྱུ་བ་པར་བྱེ་མ་
བྱེ་མ་དེ་མི་འབྱུ་བ་འདི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། བྱེ་མ་བྱེ་མ་དེ་སྒྲ་མ་སྒྲ་མ་དེའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། གནས་སྐབས་གསུམ་པོ་དེ་ཆེར་སྒྲ་ཕྱིའི་རིམ་པ་མེད་པར་ཐལ། རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་
མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བྱམ་པ་གཅིག་གི་བདག་ཉིད་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བྱེ་མ་བྱེ་མ་སྒྲ་མ་སྒྲ་མའི་འབྲས་བུ་
ཡིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རང་བཞིན་ཐ་མི་དད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་འབྲས་བུ་ཡིན་ན།
རང་གི་རྒྱ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་པས་མ་བྱུ་བ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན་རང་གི་རྒྱ་དང་རང་བཞིན་
གཅིག་པའི་འབྲེལ་བ་བྱུ་བ་ན་རིགས་པ་ཡིན་ན་ཡང་འབྲེལ་བ་མ་བྱུ་བ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། འབྲས་
བུ་རང་གི་རྒྱ་དང་རང་བཞིན་གཅིག་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། བྱུ་བ་པར་ཐལ།
འབྲེལ་བ་དེ་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་ལ་མི་འབྱུ་བ་པོ་ཞེས་འོག་ནས་བཤད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། གཞན་ལ་ཡང་སྒྲུབ་བའོ། །དང་པོ་ནི། བྱས་པས་སྒྲ་མི་
རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་བྱེད་པར་ལ་བརྟགས་ནས་སྒྲོན་བརྗོད་པ་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་རྟག་ཆོད་དུ་ཐལ། དེ་
རྟག་འབྲེལ་བའི་བྱུ་བ་པར་སྒྲ་དང་སྒྲ་མ་ཡིན་ཀྱི་བྱས་པ་གཉིས་པོ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་སྤྱོད་པ་

ཆོས་ཡིན་པ་སྤངས་ཀྱང་སྤྲོ་བ་ལྟེན་པ་ལ་ཐུན་མོང་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་རང་གི་རྒྱ་དག་ལས་
སྤྲོས་པ་ལ་བྱས་པའི་སྤྲོ་སྤྲོ་འདུག་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཉིད་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། དཔེ་དེ་ལྟར་
མི་རྟག་པའི་བྱད་པར་ཐ་དད་པར་རྟོག་པ་མེད་ཀྱང་ཞིག་པ་དང་ཅིག་ཤོས་བསྐལ་པ་དག་ལ་བྱད་པར་
མེད་པར་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཐུན་མོང་གི་ཆོས་མི་རྟག་པ་ཚམ་ནི་རྣམ་པ་ཐམས་ཅད་དུ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། གཞི་གང་ལ་མི་རྟག་པའི་སྤྲོ་འདི་ཆོས་པ་གཉིས་ཀ་ལ་མཐུན་སྤང་དུ་འདུག་པར་འགྱུར་བ་
མི་རྟག་པ་ཚམ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཅེར་བུ་པའི་གཏན་ཆེགས་ལ་ཡང་ཉེས་པ་དེ་འདུག་པ་དང་། སྐམ་
པ་ལ་འཆི་བའི་མིང་འདོགས་ན་སེམས་པ་ཅན་དང་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱངས་ཅན་
ལ་སྤྱོན་བསྟན་པ་དེ་བཞིན་དུ་གཅེར་བུ་པས་བཞོད་པའི་གཏན་ཆེགས་ལ་ཡང་བྱད་པར་ལ་བརྟགས་
ནས་སྤྱོན་བརྩོད་པ་སུན་འབྲིན་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཤིང་དང་སྤྲོས་བུ་དག་ལ་འཆི་བའི་སྤྲོ་
ཡང་ཐུན་མོང་དུ་བྱུང་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཤིང་ལ་འཆི་བ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་རྣམ་པར་ཤེས་པ་
འགགས་པ་སོགས་གང་ཞིག་མཐོང་བས་སློབ་ཆགས་གཞན་ལ་ཤི་བར་རྟོག་པ་དེ་འདྲ་བ་ཤིང་དག་
ལ་དམིགས་ན་ཡང་ཤིང་འཆི་ལོང་ཤིང་ཤི་ལོ། །ཞེས་པའི་ཐ་སྤྲོད་དོན་མཐུན་རིགས་པ་དེ་ལྟར་འགྱུར་ན་
ཡང་འཆི་བ་དང་ཤི་བའི་དོན་ཤིང་ལ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཅི་སྟེ་སྐམ་པ་ལ་སོགས་པ་ཉིད་
འཆི་བའི་སྤྲོ་བརྩོད་ན་སྐམ་པ་དེ་ལ་ཡང་གཏན་ཆེགས་གང་ལས་སྤྱོན་ཤིང་སེམས་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་
པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐམ་པ་དེ་སེམས་པ་ཅན་དང་འབྲེལ་བ་དེས་པར་བརྟག་པར་བྱ་སྟེ་
འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱངས་ཅན་
བྱིས་བཞོད་པའི་མི་རྟག་པ་རྟགས་སུ་མ་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་བྱེ་བྲག་པས་བཞོད་པ་དེ་ཡང་རྟགས་
ཡང་དག་ཏུ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། རྒྱས་བྱས་བྱས་པ་ལ་མི་འབྲེལ་བའི་དབྱིབས་ཀྱང་གནས་ལུས་
སོགས་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། གལ་ཏེ་དབྱིབས་བྱད་པར་ཅན་ཅི་འདྲ་བ་ཞིག་སྤྲོས་བུའི་
སྤྱོ་སྤྱོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་དུ་མཐོང་བ་ཡོད་དེ། དཔེ་ཁང་བཟང་དང་ར་བ་ལ་སོགས་པའི་དབྱིབས་ཀྱི་བྱེ་
བྲག་ལ་སྤྲོས་བུས་སྤྱོ་སྤྱོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པ་རྗེས་སུ་འདུག་པ་ཅན་དུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། དབྱིབས་

ཀྱི་བྱུང་པར་དང་ལྡན་པ་དང་། སྔོན་ཅིང་འཇུག་པ་དང་། འོན་ཤེད་པ་ལ་སོགས་པའི་གཏན་ཆེགས་
 ཐམས་ཅད་འདིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་ཡོངས་སྔོན་རྣམས་སྐྱེས་བྱ་བྱུང་པར་ཅན་གྱིས་སློ་སྔོན་དུ་
 བཏང་ནས་བྱས་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དབྱིབས་ཀྱི་བྱུང་པར་གང་ཞིག་
 མཐོང་ན་བྱེད་པ་པོ་དངོས་སུ་མ་མཐོང་བ་རྣམས་ལ་ཡང་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པའི་སློ་སྐྱེ་བར་འགྱུར་བ་
 ཁང་བཟང་ལ་སོགས་པ་དེ་འདྲ་བ་འདིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་སོགས་ཀྱང་ཡིན་ན། དེ་ལྟར་རིགས་
 པར་འགྱུར་ན་ཡང་དཔེ་དེ་དང་འདྲ་བར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དབྱིབས་སོགས་བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང་། འོ་སོ་དང་བྱུང་པར་
 གཉིས་ཀྱི་འོ་སོ་གཙོ་བའི་དཔེ་དང་། མིང་དང་དོན་གཉིས་ཀྱི་དོན་གཙོ་བའི་དཔེའོ། །དང་པོ་ལ་
 གཉིས། དབྱིབས་བྱུང་པར་ཅན་ཙོད་གཞི་ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་མ་གྲུབ་པ་དང་། དབྱིབས་ཙམ་བྱབ་
 པ་མ་དེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒར་བཤད་པའི་དོན་དེ་སྐྱབ་པའི་རིགས་པ་གཞན་ཡང་སྔོན་པ་ནི།
 དབྱིབས་སོགས་ཅི་འདྲ་བ་རང་བྱིན་གྱིས་སློབ་ཅིང་སྐྱེད་པ་པོ་སྐྱེས་བྱའི་སློ་སྔོན་དུ་གཏོང་བ་ཡོད་
 མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཅན་དུ་འགྱུར་པ་དེ་ལ་སྐྱེས་བྱ་སྐྱས་བྱིན་གྱིས་བྱས་པའི་གཞལ་ལས་
 ཁང་གི་དབྱིབས་ཆོས་ཙན། སྐྱེས་བྱས་སློ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། གཞལ་ལས་ཁང་གི་
 དབྱིབས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་རིགས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་
 ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་ཕྱིར། སྐྱེས་བྱས་བྱས་པའི་དབྱིབས་དེ་འདྲ་བ་འདིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་
 སོགས་སྐྱེས་བྱས་སློ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། ཙོད་གཞི་
 ལ་བྱབ་བྱེད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དབྱིབས་ཙམ་ཀྱི་དོན་རྟགས་སུ་མི་རུང་བ་དང་། དབྱིབས་ཙམ་ཀྱི་
 སྐྱ་རྟགས་སུ་མི་རུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དབྱིབས་ཙམ་རྟགས་སུ་མི་རུང་བའི་དཔེ་དང་།
 རུང་བ་ཁས་ལེན་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་སྐྱག་ཆོད་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་
 ནི། དབྱིབས་ཞེས་པའི་སྐྱ་མཚུངས་པའི་བརྗོད་བྱ་དབྱིབས་ལྡན་ཙམ་དུ་ཐ་དད་མེད་པའི་རྟགས་
 ལས་འདིག་རྟེན་གྱི་གནས་ལུས་སོགས་སྐྱེས་བྱས་སློ་སྔོན་དུ་བཏང་ནས་བྱས་པར་རྗེས་སུ་དཔོག་
 རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱེས་བྱས་བྱས་པའི་དབྱིབས་དང་རྒྱ་རིགས་ཐ་དད་ཀྱི་དངོས་པོ་ལས་

རབ་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱོ་བོའི་རྣམ་ལས་མེ་དཔོག་པ་བཞིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དབྱིབས་
 ལྷན་ཅམ་ཏུ་གྲུབ་པ་འཁྲལ་བ་དེ་ལྟ་མིན་ན་ཤོག་མཁར་ཡང་རྩ་མཁན་དེས་བྱས་པར་འགྲུབ་པར་
 འགྱུར་བར་ཐལ། རྩ་མཁན་གྱིས་བྱམ་པ་ལ་སོགས་འདིམ་པ་ཡི་རྣམ་འགྱུར་འགའ་ཞིག་བྱེད་པ་དང་
 དབྱིབས་ལྷན་ཅམ་ཏུ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། སྤྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་སྤྱི་དང་ཁྱད་པར་
 ལ་བརྟགས་ནས་སྐྱོན་བརྗོད་པ་འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྟག་ཆོད་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འབྲས་བུའི་སྤྱིས་གྱུར་
 སྟེ་ཚོལ་བྱང་ཆོས་ཅན། ཏུང་སྤྱ་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པར་བྱེད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་
 ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ། བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་རྗེས་འགྲོའི་ཁྲབ་པ་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཚོལ་
 བ་ལས་གྲུབ་ཟེན་གསལ་བ་དང་ཚོལ་བ་ལས་སྤྱེས་པའི་ཁྱད་པར་ལ་བརྟགས་ནས་ཚོལ་བྱང་ཅམ་
 དེ་སྤྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་ཏུང་བར་ཆོད་པ་ཆོས་ཅན། འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྟག་ཆོད་ཏུ་འདོད་
 དེ། ཚོལ་བ་ལས་གསལ་བ་དང་ཚོལ་བ་ལས་སྤྱེ་བའི་འབྲེལ་བ་ཅན་ཐ་དད་པས་ཐ་དད་ལ་བརྟགས་
 ནས་རྟགས་ཡང་དག་ཡིན་བཞིན་ཏུ་འཁྲལ་བ་དང་མ་གྲུབ་པའི་སྐྱོན་བརྗོད་པའི་ལན་ལོག་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། དེ་བཞིན་ཏུ་བྱས་པས་སྤྱ་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པ་ལ་ཡང་སྤྱར་རོ། །མ་གྲུབ་པ་དང་མ་དེས་པ་ལ་
 དེའི་སྐྱོན་ནས་བརྗོད་ན་སུན་འབྲིན་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བའོ། །པར་ལ་འཕངས་པའི་ཉེས་པ་རི་ལྟ་བ་
 བཞིན་ཏུ་རང་ཉིད་ལ་མཚུངས་པར་འཇུག་པ་ནི་སུན་འབྲིན་གྱི་ཐ་ཆད་འབྲས་བུ་དང་མཚུངས་པའི་
 ལྟག་ཆོད་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དབྱིབས་ཀྱི་སྤྱ་ཅམ་རྟགས་སུ་མི་ཏུང་བའི་དཔེ་དང་། ཏུང་བར་ཁས་
 ལེན་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱེས་བྱས་བྱས་པ་དང་མ་བྱས་པའི་རིགས་གཞན་ལ་ནི་རབ་ཏུ་
 གྲུབ་པའི་དབྱིབས་ཞེས་པའི་སྤྱ་ཡི་སྤྱི་ནི་འཇུག་པར་མཐོང་བ་ལས་སྤྱེས་བྱས་བྱས་པའི་སྤྱབ་བྱེད་ཏུ་
 མི་རིགས་པར་ཐལ། ཁྲབ་པ་འཁྲལ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། དག་ཕྱོགས་ས་དང་འོད་ཟེར་དང་། །ལྷགས་
 དང་མིག་དང་རྫོང་དང་། །མཐོ་རིས་རྩ་ལ་སོགས་དོན་དགུ་ལ། གོ་ལུའི་སྤྱ་ཉིད་འཇུག་པའི་ཕྱིར་ན་རྩ་
 ཅན་དཔོག་པ་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། རྫོད་བྱེད་ཀྱི་སྤྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་དོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་པར་ཐལ། སྤྱ་དེ་
 ཡོད་པ་ཅམ་གྱིས་ནི་དོན་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་སྤྱེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་ནི་ཞེས་སོ། །ཁྲབ་པར་

ཐལ། རྫོང་བྱེད་ཀྱི་སྤྲོ་རྣམས་དོན་གང་ནའང་འཇུག་པ་མེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བརྫོང་
པར་འདོད་པའི་གཞན་དབང་ཙམ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྟགས་ཀྱི་དོ་བོ་དང་བྱེད་པར་གཉིས་
ཀྱི་ནང་ནས་དོ་བོ་གཙོ་བོ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཀྱི་དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཚོད་གཞི་ལ་མ་བྱལ་ན་མ་བྱལ་
པའི་ཚུལ་འདྲིར་འགྱུར་གྱི། རྟགས་ཀྱི་དོ་བོ་ཚོད་གཞི་ལ་བྱལ་ན་བྱལ་པར་མ་བྱལ་གྱང་ཕྱོགས་ཆོས་
འགྲུབ་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། སྤྲོ་ནི་དེའི་སྤྲོ་དུ་བྱས་པ་ཙམ་འགོད་ཚུལ་དང་
མཐུན་པར་བྱལ་ན་ནམ་མཁའ་ལ་བརྟེན་པ་སྟེ། ནམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་དང་དོན་གཅིག་ལ་འདྲུ་བའི་
བྱས་པ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་མ་བྱལ་གྱང་ཕྱོགས་ཆོས་བྱལ་པ་ལ་མི་གཞོད་པ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། མིང་དང་དོན་གཉིས་ཀྱི་ནང་ནས་དོན་གཙོ་བོར་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་
ཞེས་པའི་སྤྲོ་སྟེ་མིང་སྤྲོ་ལ་འགོད་ཚུལ་ལྟར་མ་བྱལ་གྱང་བྱས་པའི་དངོས་པོ་ནི་སྤྲོ་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་
མཐུན་པ་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་བྱལ་ན་ཕྱོགས་ཆོས་འགྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། སྤྲོ་ལ་བྱས་པ་ཞེས་པའི་
སྤྲོ་དངོས་སུ་མི་འཇུག་པའི་དོན་མ་ཡིན་ཏེ། གསལ་པ་བ་ཐམས་ཅད་ལ་སྤྲོ་སྤྲོ་དངོས་སུ་འཇུག་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན། བྱམ་པ་བྱས་སོ་ཞེས་པའི་སྤྲོ་ཐ་སྟོན་དོན་མཐུན་ཡིན་པ་བཞིན་ནོ། །དེས་ན་བྱས་
པ་ཞེས་པའི་མིང་སྤྲོའི་དངོས་མིང་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་བརྟེན་པས་ཀྱང་མིང་དེ་ལས་སྤྲོ་
འབྱུང་མེད་དུ་གོ་བར་ཐལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་སྤྲོ་དངོས་སུ་འཇུག་པ་དང་དེའི་དངོས་མིང་མ་ཡིན་
པའི་བྱེད་པར་ཞེས་པར་བྱའོ། །དཔེར་ན་ལྷག་པ་པ་བྱེ་བྲག་པ་ལ་སངས་རྒྱས་པས་འབྱུང་བཞིའི་རྟལ་
ཐན་ཆོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། ལུས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་སོགས་སྤྲོ་བྱེད་དུ་བཤད་པ་བཞིན་ནོ།།

བྱེ་བྲག་པས་ཆོག་དོན་དུག་གི་རྩས་ལ་བདག་དུས་ཕྱོགས་ནམ་མཁའ་སྟེ། བྱལ་བའི་རྩས་
བཞི་དང་འབྱུང་བ་བཞི་དང་ཡིད་དེ་མ་བྱལ་བའི་རྩས་ལྟ་འདོད་དོ། །ཚད་ལ་ཆུང་དུ་དང་ཆེན་སོ་དང་
རིང་སོ་དང་ཐུང་དུ་བཞིར་འདོད་ཅིང་། དེ་རེ་རེ་ལ་ཡང་རྟག་པ་དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་གཉིས་སུ་ཡོད་
པར་འདོད་དོ། །ཚད་ནི་ཆོག་དོན་དུག་གི་ནང་ནས་ཡོན་ཏན་དུ་འདོད་ལ། ལུས་ཅན་ཞེས་པའི་དངོས་
མིང་དེ་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་མ་ཡིན་པའི་རྩས་འབྱུང་བ་བཞི་ལ་བརྟེན་པའི་ཚད་ཀྱི་དངོས་མིང་དུ་
འདོད་ཀྱི། རེག་བྱ་ཅན་ཀྱི་དངོས་མིང་དུ་མི་འདོད་གྱང་སངས་རྒྱས་པས་དོན་གང་གི་དངོས་མིང་དུ་
འདོད་པའི་དོན་རེག་བྱ་ཅན་དེ་འབྱུང་བཞིའི་རྟལ་ཐན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་བྱེ་བྲག་

པའི་སྒྲོ་རྩོད་ཀྱི་ལ་པས་ཕྱོགས་ཚུལ་འབྲུག་པ་བཞིན་ནོ། །འཇིག་པའི་སྒྲོ་རྩོད་འབྲུང་བཞིན་རྒྱལ་ཐུན་
ལུས་ཅན་དུ་འབྲུག་ཀྱང་ལུས་ཅན་ཞེས་པའི་མིང་དེ་འབྲུང་བཞིན་རྒྱལ་ཐུན་གྱི་དངོས་མིང་དུ་མ་གྲུབ་
པ་སྤར་བཤད་པའི་དོན་དང་འབྲུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །སོགས་པས་ཐོགས་བཅས་གཟུང་སྟེ། འཇིག་
པས་རྒྱལ་ཐུན་ལ་ཐོགས་བཅས་གྱི་མིང་མི་འདོགས་ཀྱང་དོན་གཟུགས་ཅན་གཞན་གྱི་གོ་འགོགས་པ་
གྲུབ་པ་བཞིན་ནོ། །དེ་དག་གི་སྒྲོས་པ་རྒྱས་པར་ནི་རྣམ་འགྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་པ་ལས་ཤེས་
པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐབས་ཀྱི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཚུལ་གསུམ་ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་ཆོལ་ཕྱི་ཆོལ་གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་པ་
རྗེས་དཔག་གི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དེའི་ཡུལ་ངོས་གཟུང་བ་དང་།
ཡུལ་གཞན་ལ་གསལ་བའི་དཔེ་མ་སྒྲོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་
སྐབས་སུ་ལུང་གི་གནོད་བྱེད་རྒྱས་པ་མེད་པ་དང་། དགོས་པ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཔེར་ན། སྤྱི་
མདོན་པར་གསལ་བར་སྤྱོད་པ་པ་དང་བརྟེན་སྤྱོད་པ་ལ་འཇིག་པས་སྤྱི་ཚུལ་ཅན་མི་རྟག་སྟེ་
བྱས་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བཀོད་པ་ན་གཉིས་པོ་ན་རེ། བསྟན་བཅོས་ལས་སྤྱོད་པ་ཐེན་ཤིང་གིས་གསལ་
བར་བཤད་ཀྱི། གསར་དུ་བྱས་པར་མ་བཤད་པས་བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཕྱི་ཆོལ་ལ་མ་གྲུབ་
པོ་ཞེས་བསྟན་བཅོས་སྤྱོད་བྱེད་དུ་ཁས་སྤངས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཕྱོགས་ཚུལ་ཆོལ་ཕྱི་ཆོལ་གང་ཡང་
རུང་བ་ལ་མ་གྲུབ་པར་བརྟེན་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཐམས་ཅད་ལ་སྦྱར་
བར་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་མས་མཐོང་བ་ལ་ལུང་སྤྱོད་བྱེད་དུ་ཁས་སྤངས་པས་
མ་གྲུབ་པར་ཅོད་པ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་དང་། དངོས་སྟོབས་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་བསྟན་བཅོས་སྤྱོད་
བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་སྐབས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་བྱས་པ་ཡིན་པ་ལ་ཆད་མས་གནོད་པས་ཕྱོགས་ཚུལ་ཕྱི་ཆོལ་ལ་མ་
གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། ཕྱོགས་ཚུལ་མ་གྲུབ་པའི་སྤྱོད་བྱེད་དུ་མདོན་པར་གསལ་བར་སྤྱོད་པས་བསྟན་བཅོས་
བཀོད་པ་ཅི་ཞིག་བྱ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་མ་ཉིད་ཀྱིས་གནོད་པའི་ཕྱིར།
རྟགས་ཁས་སྤངས། སྤྱི་བྱས་པ་དེའི་རོ་ཐོར་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཆད་མས་མ་རྟོགས་ན་ཡང་ལུང་ལ་
བརྟེན་པའི་མ་གྲུབ་པ་བརྟེན་པ་དགོས་པ་མེད་པར་ཐལ། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ལ་བརྟེན་པའི་

ཉེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་སྐྱབ་བྱེད་བརྟན་བཅོས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་སུ་དབག་པ་ཉིད་ལ་སྐྱབ་བྱེད་བརྟན་བཅོས་ཀྱི་སློན་ས་ཕྱོགས་ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་སློན་གང་ཡང་རུང་བ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྒྲུབ་མིན་པར་འགྱུར་བར་བཤམ། དངོས་སྟོབས་དང་ལུང་གི་སྐྱབས་གང་རུང་ལ་མིན་པ་གང་ཞིག་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ལུང་གི་སྐྱབ་བྱེད་དགོས་ཀྱས་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། མདོ་མཛད་པས་ཕྱོགས་མཆོན་གྱི་དཔེ་བརྗོད་པའོ། དང་པོ་ནི། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་རྒྱབ་རྟེན་ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་པའི་གསལ་བའི་དཔེར་བརྗོད་པ་མ་སྐྱས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ལུང་ལ་བརྟེན་པ་ལས་གཞན་དངོས་སྟོབས་ལ་ནི་སྐྱབས་པ་ཚད་མས་གྲུབ་ན་སློན་མེད་ལ་མ་གྲུབ་ན་ནི། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་མ་ཤེས་པའི་ཕྱིར་སློན་རྒྱ་མོང་གི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་སློན་རྒྱ་མོང་བ་མ་ཡིན་པ་དེས་ན་མ་སྐྱས་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་སྒྲར་གཅེར་བྱ་བ་དང་གངས་ཅན་པས་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་གཏན་ཆེགས་བཞེད་པ་ཕྱི་སློན་ལ་མ་གྲུབ་པར་བཤད་པ་རིམ་ལྔར་ཡིན་ཞེ་ན། གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྒྲུབ་གཉིས་པོ་དེ་ཡང་རྒྱབ་རྟེན་ལུང་ལ་དེས་པར་བརྟེན་དགོས་པའི་གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཅེར་བྱ་བ་དང་གངས་ཅན་གྱིས་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་རང་བཞིན་མ་ཤེས་པའི་སློན་ས་ཕྱོགས་ཚོས་ཕྱོགས་ཀྱི་སློན་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་མདོ་མཛད་པས་བྱེད་བྲག་པས་བཞེད་པའི་བྱས་པ་མདོན་གསལ་རྒྱ་བ་ལ་མ་གྲུབ་པའི་དཔེར་བརྗོད་པ་རིམ་ལྔར་ཞེ་ན། སློབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུབ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་ནི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་གང་རུང་ལ་མ་གྲུབ་པའི་གསལ་བའི་དཔེ་གསུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་བརྗོད་པའི་ཕྱོགས་ཚུལ་ཞིག་བཤད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དམ་བཅའི་དོན་རྒྱ་འདུས་པའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། རང་ལ་མཚུངས་པ་སྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཚེད་གཞི་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་རྟགས་སུ་བཞེད་པ་ལ་ཕྱོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་གཞན་རྟགས་སུ་བཞེད་པ་ལ་ཕྱོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པ་དང་། དངོས་མེད་གཞན་ལས་གྲོལ་བ་གཙོ་བོ་དངོས་པོར་སྐྱབ་པའི་སྐྱབ་

བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་བཞོད་པ་ལ་ཕྱོགས་
 ཆོས་མེད་པར་བསྐྱབ་པ་དང་། དེས་ཅིག་ཤོས་ཀྱང་བྱུང་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྒྱས་པར་བཤད་
 པ་དང་། ཚྱོད་པ་སྤང་བ་དང་། དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཤེས་འདོད་མེད་ནས་མ་བྱུང་པ་
 དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་དང་། འབྲེལ་བ་ལ་མ་ལྟོས་པར་གོ་བྱེད་ཏུ་འདོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་
 གསུམ། ཚྱོད་གཞི་དང་ཕྱོག་པ་ཐ་མི་དད་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་མི་རུང་བ་དང་། དེ་ཡིན་ན་སྐྱབ་བྱེད་བཞོད་པ་
 དོན་མེད་པ་དང་། དམ་བཅའ་ཅམ་ནས་བསྐྱབ་བྱ་བྱུང་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཡང་དཔེར་
 བ་སྐྱ་མི་རྟག་ཏེ། སྐྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་དམ་བཅས་པའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཤེས་
 འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་ཕྱོག་པ་རྟགས་སུ་བཞོད་པ་མ་བྱུང་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་པར་བརྟོག་པ་དེ་ཡང་
 རིགས་པར་ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་ན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་
 དག་ནི་ཕྱོག་པ་ཐ་དད་པ་ཡིན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན་སྐྱ་རང་ཉིད་མི་རྟག་
 པར་བསྐྱབ་པ་ལ་སྐྱ་དེ་ཉིད་གཏན་ཆེགས་གྱི་རོ་བོར་མ་བྱུང་པར་བརྟོག་རིགས་ཏེ། ཐབས་དང་ཐབས་
 ལྷུང་གི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་སྐྱེད་པའི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་ཏུ་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་དེ་ཉིད་སྐྱ་མི་རྟག་པ་དེའི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་
 སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་བསྟན་པ་དོན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་དེའི་རོ་བོ་བྱུང་ཅམ་དང་རྗེས་
 སུ་འབྲེལ་བ་སྐབས་དེའི་དམ་བཅའ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྤར་བསྐྱབ་བྱའི་རང་བཞིན་ཏུ་བསྟན་པ་ཕྱིས་
 སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་བཞོད་པས་དོན་མེད་པར་ག་ལ་འགྱུར་ཞེ་ན། དེ་དེའི་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་བཞོད་པ་དོན་མེད་
 པར་ཐལ། དེ་ལ་ཚྱོད་གཞི་ཉིད་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་བཞོད་ཀྱི་ཚྱོད་གཞི་ལས་ཁྱད་པར་གཞན་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་
 བསྟན་པ་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་ཅེས་ཕྱོགས་བསྟན་པ་ཉིད་ན་སྐྱ་མི་རྟག་པ་དེ་
 ལྟར་འབྱུང་པར་འགྱུར་པར་ཐལ། སྐྱ་མི་རྟག་པ་དེ་སྐྱ་རྟགས་སུ་བཞོད་པ་ཉིད་གྱིས་འབྱུང་པ་དེ་ལྟར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། ཕྱིས་ཀྱང་གཏན་ཆེགས་འཁོད་པའི་ཏུས་སུ་རང་ཉིད་ཁོ་ནས་མི་
 རྟག་པ་འབྱུང་པ་དེ་ལྟར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱ་དེ་རང་ཉིད་བདག་ཉིད་གྱི་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་པའི་གཏན་
 ཆེགས་སུ་མ་བྱུང་པར་ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་མ་བྱུང་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱ་སྟེ་སྐྱ་ཞེས་པའི་མིང་སྐྱ་ལ་འཁོད་

ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཅི་ལྟར་མ་གྲུབ་ཅེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རོ་པོ་གྲུབ་ཀྱང་གོ་བྱེད་དུ་མི་རུང་
བ་དང་། རྟོག་པ་གཅིག་ལ་གཞི་རྟགས་མི་རུང་བ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤྱི་ལྟེང་
དུ་སྐྱ་གྲུབ་ཀྱང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་གྲུབ་པར་བརྗོད་རིགས་ཏེ། དེ་བདག་ཉིད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་
ཅན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་རང་བཞིན་དུ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྐྱབ་བྱེད་བཞོད་པ་དོན་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། ཚྱོད་པ་མེད་པར་ཐལ་
བའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱ་དེ་ནི་ཕྱོགས་སུ་བྱས་ལ་གང་ཞིག་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆེགས་སུ་འགྱུར་
པའི་སྐྱ་གཞན་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚྱོད་གཞི་ལས་བྱབ་ཚུང་བ་དང་ཚྱོད་གཞི་དང་རྟོག་པ་
ཐ་མི་དད་པ་ཕྱོགས་ཆོས་སུ་མི་འདུས་པའི་ཕྱིར། བྱབ་པར་ཐལ། སྐྱ་དེ་ཉིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་
གཏན་ཆེགས་ཡིན་ན་ནི། དམ་བཅས་ཅམ་གྱིས་གྲུབ་པས་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་བསྟན་པར་མི་བྱའོ་
ཞེས་བརྗོད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་རྟག་མི་རྟག་ཚྱོད་པ་མེད་པར་ཡང་འགྱུར་བར་ཐལ། སྐྱ་
གྲུབ་ཅམ་ནས་རྟག་དུ་མི་རྟག་པ་དེའི་རོ་པོར་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དཔེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མ་མཐོང་
པའི་ཕྱིར། སྐྱ་གྲུབ་ཅམ་ནས་²རྟག་པ་མི་འགྲུབ་པོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། སྐྱས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་མཐུན་དཔེ་ཡང་དག་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་ཅི་རྟགས་ཡང་དག་གི་
ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གཏན་ཆེགས་དེ་ཉིད་ཀྱི་མཐུན་དཔེ་ཆོས་ཅན་གཞན་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་འཕ་སྟེ་
རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། སྟོན་མེས་གཞུགས་གསལ་བ་འབྲེལ་བ་ལ་མི་ལྟོས་པ་དང་། རྟགས་
དང་རྟགས་ཅན་དེ་དང་མི་མཚུངས་པ་དང་། ཚྱོད་གཞི་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ན་རང་ཉིད་རྟོགས་ཅམ་གྱིས་
བསྐྱབ་བྱ་གྲུབ་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོན་མེ་ལ་སོགས་པ་ནི་གཞུགས་གསལ་བར་བྱེད་པ་
འབྲེལ་བ་ལ་ལྟོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྟོན་མེ་རང་ཉིད་སྟོ་ཡུལ་དུ་དེ་ལྟར་གསལ་བས་གཞུགས་དང་རང་
གི་བདག་ཉིད་ཅིག་ཅར་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སྟོན་མེ་རང་གི་རོ་པོ་

1 ཞོལ། ཞོག ༣༠༩ ན ༥ གཙང་། ཞོག ༣༠༩ ན ༩ མི་རུང་བའི་ཕྱིར།

2 ཞོལ། ཞོག ༣༠༩ བ ༡ གཙང་། ཞོག ༣༠༩ ན ༩ ཅམ་ནས་མི་རྟག་པ་

བྱང་བ་སྟེ་སྟོ་ཡུལ་དུ་སོང་བ་ཉིད་ཀྱིས་གཞུགས་དང་བདག་ཉིད་ཀྱི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་
 པ་ཅིག་ཅང་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་ནི་སྟོན་མེས་རང་ཡུལ་གསལ་
 བར་བྱེད་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ། དེའི་དངོས་པོ་ནི་རྟགས་ཆོས་ཐ་དད་པའི་འབྲེལ་བ་དེས་པ་ལ་བརྟེན་
 དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཁྱབ་པར་ཐལ། སྟོན་མེ་རང་ཉིད་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་ཅས་དེའི་ཡུལ་དུ་
 གཞུགས་གསལ་བར་བྱེད་ལ་རྟགས་རང་ཉིད་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་རྣམ་པར་ཤེས་པའི་ཡུལ་དུ་རང་ཉིད་སྐྱུར་
 པས་ནི་དེའི་ཡུལ་དུ་རྟགས་ཅན་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། སྐྱ་རྟོགས་པའི་
 ཆད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་རྟོགས་པའི་ཐལ་བ་འདྲིར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཆོས་ཅན་གྱི་རང་གི་ངོ་
 པོ་སྐྱ་དེ་ཉིད་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཆེགས་གཞན་ལ་མ་
 བརྟེན་པར་སྐྱ་དང་མི་རྟག་པའི་འབྲེལ་བ་དེས་པར་བྱར་མེད་ལ་སྐྱ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་གོ་བར་
 བྱེད་ན། ཁྱབ་པ་དེས་པའི་ཆད་མ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་དེས་དགོས་པས་སྐྱ་དེས་པའི་ཆད་མ་དེ་ཉིད་
 ཀྱིས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་དེས་པ་མ་གཏོགས་དེས་བྱེད་གཞན་མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྩད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱ་བྱས་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུ་གྲུབ་བདེ་
 རྗེས་གཅིག་གི་དངོས་པོ་ཐམས་ཅད་ལ་རྗེས་ལ་ཆགས་མེད་པས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་དབྱེ་བ་ཐ་
 དད་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅའི་ཕྱོགས་གཅིག་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་སྟོན་འདི་མཚུངས་སོ་ཞེ་
 བ། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱབ་བཤོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ལྷོག་པ་ཐ་དད་
 ལ་བརྟེན་པའི་རྣམ་གཞག་ཏུ་བཤད་ཟིན་པ་དང་། དེ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་
 པོ་ནི། སྐྱ་བྱས་མི་རྟག་པ་འདི་ལ་རྗེས་གཅིག་ཀྱང་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཐ་དད་པའི་
 རྣམ་གཞག་འཐད་པ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་ལོགས་ཐ་དད་ལས་ལོག་པའི་ལྷོག་པ་ཐ་དད་ལ་
 བརྟེན་པའི་རྣམ་གཞག་ཏུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་གྱི་ཐ་དད་པའི་ཆ་དང་། ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་སོགས་
 གྲུན་རྫོབ་པའི་དོན་རྣམས་ཆོས་ཅན། རྗེས་དེ་ཉིད་དང་རྗེས་གཞན་ཉིད་འགོག་པ་རིགས་པ་ཡིན་
 ཏེ། དོན་དམ་པ་རྣམ་པར་དབྱེད་ན་ནི་རྗེས་སུ་གྲུབ་པ་དེ་ལྟ་བུར་གྱུར་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ཅི་
 ལྟར་ཆོས་ཆོས་ཅན་ཐ་དད་ཀྱི་ཐ་སྙད་འཐད་ཅེ་ན། དེ་གསུམ་དབང་ཤེས་མ་འབྲུལ་པའི་གཞུང་དོར་

ཐ་དད་དུ་སྣང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་དུ་བཞག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྗེས་སུ་དབག་པ་དང་
 རྗེས་སུ་དབག་པར་བྱ་བའི་ཐ་སྣང་ནི་རྟོག་པའི་ཤེས་པ་ལ་སྣང་ཅམ་དུ་བྱུང་བའི་ཐ་དད་པ་ལ་བརྟེན་
 ནས་འཛོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟོག་པས་བཏགས་པའི་ཐ་དད་ལ་བརྟེན་ནས་
 རང་མཆོན་ཐོབ་པ་འཐད་པ་དང་། འདིར་རྟོག་པས་བཏགས་པའི་ཐ་དད་ཀྱང་མེད་པས་མ་གྲུབ་པར་
 འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོག་པས་བཏགས་པའི་ཆོས་ཆོས་ཅན་ལ་བརྟེན་ནས་རང་མཆོན་མི་ཐོབ་
 པའི་སྦྱོན་མེད་པར་ཐལ། སྐྱ་བྱས་མི་རྟག་པ་བདག་ཉིད་ངེ་ལྟའི་ལོག་ས་ཐ་དད་ལས་ལོག་པ་ཉིད་ཀྱི་
 རང་མཆོན་ཐོབ་པའི་མཐར་ཐུག་པ་ཅན་གྱི་རྟོག་ཤེས་ལ་ལྟོག་པ་ཐ་དད་པར་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་སྣང་
 བར་གྱུར་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཆོས་ཅན་གྱི་ཐ་སྣང་འདུག་པའི་རྟེན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་
 སྐྱུ་ལ་སྐྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་འདིར་ནི་ཆོས་ཅན། རྟོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཆོན་
 ཡོད་དེ། རྟོག་པ་ཐ་དད་པའི་ཐ་སྣང་གིས་བཞག་པ་ཐ་དད་དུ་རྟོག་སྒོ་ལ་སྣང་བ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པ་
 ཅན་བསྐྱུ་བྱའི་ཆོས་ཅན་གྱི་རྟོག་པ་དེ་ཉིད་སྐྱུ་བྱེད་དུ་བཞག་པ་དེས་ནི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྐྱུ་
 བའི་ཆོགས་སུ་བཅད་པ་དག་གོ། །གསུམ་པ་ནི། ཆོས་ཅན་ནི་སྒོག་གྱུར་གོ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་སུ་
 ཆོལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་སྟེ། རྟོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། དམ་བཅའ་ཅམ་གྱིས་བྱུང་བར་ཐལ་བ་དང་། རྗེས་འཁྱོ་
 མ་གྲུབ་པ་ལན་དུ་མི་རུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་གཞི་སྐྱུ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བར་བསྟན་པ་འདིས་ནི་
 བསྐྱུ་བྱའི་ཆོས་ཀྱང་མི་རུང་བར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། དེར་ཡང་རྟོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པར་དོན་གྱིས་
 བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱུ་བ་ལ་མི་རྟག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དེར་ཡང་
 སྐྱ་མ་བཞེན་དམ་བཅས་ཅམ་ནས་བསྐྱུ་བྱ་བྱུང་བར་ཐལ་བར་འགྱུར་བར་བརྟེན་རིགས་པར་ཐལ།
 གལ་ཏེ་མི་རྟག་པ་དེ་ཉིད་ལས་སྐྱ་མི་རྟག་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྒྲངས་བྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ།
 མི་རྟག་པ་དེ་ནི་སྐྱ་མ་ཁོ་ན་དམ་བཅས་ཡན་ལག་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རྗེས་སུ་འཁྱོ་བ་
 མ་གྲུབ་པར་དེ་སྐྱུ་བའི་ཆེད་དུ་མི་རྟག་པ་སྐྱུ་བྱེད་དུ་བརྟེན་པ་ལ་ཡང་འབྲེལ་བ་མེད་དེ། མི་རྟག་པ་
 དེ་ཉིད་བདག་ཉིད་ལ་རྗེས་སུ་འཁྱོ་བའི་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་ངོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་དག་ལ་མ་གྲུབ་པའི་སྦྱོན་

བརྗོད་པ་འོན་གང་གི་ཆེ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་གཞན་
 པ་གཏན་ཆེགས་སུ་བརྗོད་པ་དེའི་ཆེ་ཅི་ལྟར་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་།
 དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེད་པ་ལས་གཞན་ཡིན་པ་ཕྱོགས་ཆོས་མ་
 གྲུབ་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེད་པར་ངེས་པ་ལས་གཞན་ཡིན་པ་བྱུང་པ་འབྲུལ་བ་དང་། རྒྱ་
 མཆན་དེས་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་གཞན་ཡིན་པ་ཚུད་གཞི་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་སྐྱབ་པའི་རྟགས་
 སུ་མི་རུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཞེས་འདོད་མེད་པའི་མ་གྲུབ་པ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པ་
 དང་། གྲུབ་ཅིན་བསྐྱབས་པའི་སྒྲིན་བསྐྱན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྲ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་དེ་སྐྱབ་ཀྱི་
 མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་གཞན་ཡིན་པ་རྟགས་སུ་བཞོད་པ་དེ་ལ་ཡང་ཞེས་འདོད་མེད་པའི་མ་གྲུབ་
 པར་འགྱུར་བར་ཐལ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་མེད་པ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ལ་དེ་ལས་
 གཞན་པ་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་ཕྱོག་པ་དེ་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཕྱོགས་དང་མཐུན་པའི་
 ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་སོགས་པ་རྣམས་འགལ་བ་པན་ཚུན་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། མི་
 མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཕྱོགས་ཚུད་གཞི་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ན་
 ཡིན་པས་ཕྱོགས་ཆོས་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཇི་བ་དང་། ཇིས་པའི་ལན་
 དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྟོས་གཞི་གསུམ་འགལ་བ་ཐ་དད་པའི་ཕྱོགས་གང་ཞིག་ཡིན་ལ་གང་ལས་
 གཞན་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱང་གང་ཞིག་ཡིན་ཇིས་པས་གཞི་གང་ལ་ཆོས་འགལ་ཞིག་སྐྱབ་
 པར་འདོད་པའི་གཞི་དེ་ནི་ཕྱོགས་ཡིན་ལ་གཞི་དང་ཆོས་དེ་མེད་པ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ་
 ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟགས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱས་དགག་བྱ་ལ་མི་གཞོད་པར་ཐལ་བ་དང་། འདོད་
 པས་བཞག་ཀྱང་གཞོད་ན་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་མི་སྲིད་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟར་ཡིན་
 པ་འོན་ནི་ཕྱོགས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཆེགས་པས་དངོས་པོའི་དབང་གིས་རྣམ་པར་གནས་པའི་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་ལས་གཞན་ཡིན་ཞིང་དེ་སེལ་བར་ཇི་ལྟར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཕྱོགས་དེ་
 འདོད་པས་བཞག་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཏན་ཆེགས་འགལ་ཡང་མ་ངེས་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། འདོད་པས་བཞག་

པའི་ཕྱོགས་དང་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སེལ་བ་ཡིན་པ་དེ་ལྟ་ནི་ཕྱིར། ལྷོས་གཞི་
གསུམ་པོ་འགལ་བ་སོ་སོར་དེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ལྷོས་གཞི་གསུམ་དུ་བྱས་པའི་མི་མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་ཀྱང་འདྲོད་པས་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་མང་དུ་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། གལ་ཏེ་
བསྐྱབ་བྱ་གང་གི་དོན་དུ་གཏན་ཆེགས་བརྗོད་པ་བསྐྱབ་བྱ་མ་བྱུང་བའི་སྤར་མ་བྱུང་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་
དེ་མེད་པར་ཐལ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་མ་ཡིན་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་པ་དེ་ལས་གཞན་པ་
ཡང་ཆོས་ཅན་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་འདྲེས་པའི་ཚད་མས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་
དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་མ་བྱུང་བ་ཅམ་གྱིས་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་མི་མཐུན་
པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་མེད་པར་ཁོ་ལ་ཕྱི་ཁོ་ལ་གཉིས་ཀ་ལ་དེས་
པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། །ཚྱོད་གཞི་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེད་པར་ཕྱི་ཁོ་ལ་གྱིས་མ་དེས་པའི་
ཕྱིར་ཆོས་ཅན་ལ་ནི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་རེ་ཞིག་བྱུང་བོ་དེས་ན་མི་མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་ལས་གཞན་ཡིན་པ་བྱུང་ན་དེ་ནས་ཅི་ཞིག་སྐྱབ་ཏུ་ཡོད་ཅེས་བརྗོད་པ་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལྷོག་བྱུང་མ་དེས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་བསྐྱབ་མི་རུས་པ་
དང་། དགག་བྱ་འགོག་མི་རུས་པ་དང་། ཚྱོད་པ་སྐྱ་བ་པོ་བཞད་གང་གི་གནས་སུ་བསྐྱབ་པའོ།
།དང་པོ་ནི། དེ་ལྟ་ན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དངོས་པོ་ལ་མེད་ཀྱང་མེད་པར་མ་དེས་པ་ཡོད་མེད་
ཐེ་ཆོས་ཟ་བའི་གཞི་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ལྟ་བུ་ཡང་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་
མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེད་པ་ལ་མེད་པར་ཆད་མས་
དེས་པ་དེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་བ་ཁས་སྤངས། འདྲོད་ན་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆེགས་
སུ་བཞོད་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཆོས་ཅན། བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དངོས་པོ་
ལ་མེད་པ་ལས་ལྷོག་པར་མ་དེས་པའི་རང་བཞིན་ཅན་དུ་ཐལ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དངོས་པོ་ལ་མེད་
པ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོས་ཟ་བའི་གཞི་ལ་ཞུགས་པ་དེས་ནི་ཕྱིར། འདྲོད་ན། རྟགས་འདི་སྐྱ་མི་རྟག་པ་
རི་ལྟར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ་སྐྱབ་མི་རུས་པར་ཐལ། རྟགས་ཡང་དག་དེའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱོགས་གཅིག་ལྷོག་བྱུང་མ་དེས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ལྷོག་པ་མ་དེས་པའི་རྟགས་དེ་ཉིད་

ཀྱིས་ཚྱད་གཞི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལྟན་དུ་ངེས་པར་བྱེད་དོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། ཇི་ལྟར་ལྟོག་བྱུང་མ་
 ངེས་པ་ལས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་ཐེ་
 ཆོས་ཟ་བ་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་མི་
 མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཆོས་ཅན། རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱུང་བའི་གཞིར་ཇི་
 ལྟར་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེད་པ་ལས་ལྟོག་པར་ངེས་ཏེ་མ་ངེས་པར་ཐལ། ཁྱོད་ལྟོན་པའི་སྐྱས་ནི་དངོས་
 བོ་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེད་པའི་གཞི་ལ་ཁྱོད་ཞུགས་པར་བསྐྱན་པས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེད་པ་ལས་
 ལྟོག་པ་མ་ངེས་པར་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེད་པར་ངེས་པ་ལས་གཞན་
 ཡིན་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པའི་གཏན་ཆེགས་སུ་ཁས་ལེན་པའི་ཚོལ་བ་ཆོས་ཅན། ལེགས་པར་བརྟེན་པ་ཡིན་
 པས་ཏེ་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སུ་ཐལ། གང་གི་ཕྱིར་ན། གཏན་ཆེགས་འདིའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དོན་ལ་
 མེད་ཀྱང་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོས་ཟ་བའི་གཞི་འདིར་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོས་ཟ་བ་དེའི་ཕྱིར། གཏན་ཆེགས་འདི་
 མི་མཐུན་པའི་གཞི་འདི་ན་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ཡང་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྐྱས་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དངོས་འགལ་དུ་སྐྱབ་པ་དང་།
 ཚྱད་པ་སྤང་བ་དང་། ཚྱད་གཞི་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་བྱུང་བ་དཔེའི་སྤྱིང་དུ་བསྐྱན་པར་བྱ་བ་
 མ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤང་སུམ་མེད་པ་དང་། ཚྱད་གཞི་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁེགས་
 བ་བསྐྱབ་བྱ་བྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་མེད་ལས་གཞན་པ་དང་ཆོས་མེད་དུ་ངེས་
 པ་ལས་གཞན་གཏན་ཆེགས་ཡིན་ན་མ་བྱུང་བ་དང་མ་ངེས་པར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། བྱས་པ་ལ་
 སོགས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་ཆོས་རྣམས་ཀྱི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་འདུག་པ་དང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་
 ལྟོག་པ་ལ་ཚྱད་གཞི་སྤང་སུམ་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱོགས་རྣམས་པར་བཞག་པ་ལ་མི་
 ལྟོས་པ་སྟེ། ཚྱད་གཞི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་གཟུང་ངམ་མ་བཟུང་ཡང་སྤང་སུམ་ཁེགས་པའི་འགལ་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཆེགས་དེའི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཅན།
 དགག་ཕྱོགས་དང་སྐྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་སྤང་པོ་སུམ་པ་ལྟོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། བན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་
 གནས་པའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་དངོས་སུ་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་གཞན་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་

པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་གཞི་ལ་མི་རྟག་པར་མེད་པ་ལས་ལྷོག་པ་དེས་པ་
 ཡིན་ན་མི་རྟག་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཅན་ལ་འགྲུབ་པ་ཅི་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། གཞི་གང་ལ་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དེ་དག་ལས་གཅིག་ལྷོག་པ་ནི་གཞན་འཇུག་
 པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁ་ཅིག །རྟགས་ཡང་དག་གི་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དངོས་འགལ་མ་
 ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི་འདིར་བསྟན་པའི་རིགས་པ་འདི་དག་དང་འགལ་ཞིང་དངོས་འགལ་མི་སྲིད་
 པར་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་ཏེ། མེ་ཡོད་མེད་དངོས་འགལ་དུ་ཁས་ལེན་པ་ལ་ཡང་རིགས་པ་
 དེ་མཚུངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དགག་ཕྱོགས་སམ་སྒྲུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕུང་སུམ་ཆད་མའི་ཡུལ་དུ་བྱུང་ན་
 བན་ཚུན་སྒྲངས་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་འདོར་བ་ཡིན་གྱི། དངོས་འགལ་གྱི་ཡ་གྲུལ་གང་དུ་ཡང་
 མ་དེས་པའི་གཞི་ཆད་མས་གྲུབ་པས་དངོས་འགལ་ག་ལ་འདྲིག །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅི་བ་དང་། དེའི་ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་གཞི་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 མ་ཡིན་པ་མ་གྲུབ་ན་ཅི་དེ་ནི་ཞེས་འདོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དང་ལྡན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་
 སྟོང་པའི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་རམ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། ཕྱོགས་ཀྱང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་
 རྣམ་གངས་ཀྱིས་ན་འགྱུར་བ་ཡང་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་དེ་བྱས་པས་སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་
 ཕྱོགས་སུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། འོ་ན་མཆོན་ཉིད་འཆོལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་
 ཕྱོགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་འཆོལ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱབ་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་བསྐྱབ་
 བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་ཞེས་འདོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་དང་ལྡན་པའི་གཞི་ཕྱོགས་སུ་
 འདྲིག་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་དབྱེ་བ་ནི་མ་འཆོལ་བར་བརྗོད་ཅིན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། ཚད་གཞི་ལ་བསྐྱབ་
 བྱའི་ཆོས་མེད་པ་བཅད་པའི་དོན་དུ་གཏན་ཆོགས་བརྗོད་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚད་གཞི་
 མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་སུ་ཐེ་ཆོམ་མི་བ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་གྲུབ་ན། ཚད་གཞི་རྣམ་གངས་ཀྱིས་མི་
 མཐུན་ཕྱོགས་སུ་མི་འགྱུར་བ་འགལ་ལོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། ཚུལ་གསུམ་བསྟན་པས་དམ་བཅའ་ལྷགས་ལ་འཕེན་པ་
 དང་། དེས་འཕངས་པའི་ཕྱོགས་ངོས་གཟུང་བལོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་གཞི་མི་མཐུན་ཕྱོགས་མ་ཡིན་
 པར་མ་དེས་ན་ཚད་གཞི་ལ་ཞུགས་པའི་རྟགས་ལ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་པ་མི་དེས་པར་འགྱུར་

རོ་ཞེ་ན། ཚེད་གཞི་སྤར་སྤུལ་དུ་འགྱུར་བའི་རྒྱ་མཚན་གང་ལས་ཚེད་གཞི་ལ་རྟགས་ཞུགས་ན་ཐུབ་
 བ་མི་འགྲུབ་པའི་སྟོན་འདིར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གིས་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་
 འབྲེལ་བ་སྟོན་པའི་དུས་ན་ཕྱོགས་ཚེད་གཞི་དང་དམ་བཅས་ཐུབ་པ་སྟོན་པ་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་
 བཞག་པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཏན་ཆེགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་སྟོན་པའི་དུས་ན་ཚེད་
 གཞི་དང་དམ་བཅས་ཐུབ་པ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཏན་ཆེགས་དེ་འབའ་ཞིག་བསྐྱབ་
 བའི་ཆོས་འགའ་ཞིག་ཡོད་པ་དག་ཏུ་འདྲུག་པ་དང་མེད་པ་དག་ཏུ་ལྟོག་པ་ཅན་དུ་བསྟན་པ་ཅན་དུ་
 ཟད་ལ་དེ་དང་རྟགས་དེ་རང་ཉིད་ཚེད་གཞི་ལ་ཡོད་པའི་ཤུགས་ཀྱིས་ཚེད་གཞི་དེ་བསྐྱབ་བའི་ཆོས་
 ལྟན་དེ་ལྟ་བུར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། སྐྱབ་དག་ཡང་དག་དེའི་ཤུགས་ཀྱི་ཡུལ་ཚུལ་
 གསུམ་བསྟན་པའི་རྗེས་སོགས་པ་དེ་ནི་ཕྱོགས་ཞེས་བརྗོད་དེ། སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གཉིས་ཀར་ཀྱིས་
 དམ་བཅའ་ཤུགས་ལ་འཕེན་པར་བྱེད་ཀྱི། དངོས་སུ་མི་སྟོན་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དོན་བསྐྱབ་པ་ནི། དམ་བཅའ་སྐྱབ་དག་གི་ཡན་ལག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རོ་སོའི་
 དོན་སོགས་ཆོས་ལྔ་ཆང་བ་དེའི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་ནས་འདས་པའི་ཆོས་དམ་བཅའ་ནི་འབྲེལ་
 བ་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་དུས་ན་དངོས་ཀྱི་བསྟན་བྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་ལན་ཅིག་
 མ་ཡིན་པར་བསྟན་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་གཞན་ཡིན་པ་རྟགས་ཡང་དག་
 ཏུ་ཁས་སྐྱངས་ན་དམ་བཅའ་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གི་ཡན་ལག་ཏུ་ཁས་ལེན་དགོས་པས་ཚུལ་
 དེ་ལྟར་བཤད་དོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཕྱོགས་སྔ་མ་དང་། དེ་སྟན་དབྱང་བའོ། །དང་པོ་ནི། བྱངས་ཅན་པ་ན་
 དེ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་གཞན་པ་གཏན་ཆེགས་སུ་མི་རུང་བ་འོན་གཙོ་བོ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་
 ཡིན་ཏེ། གཙོ་བོ་དེ་ལས་སྒྲིག་པའི་དངོས་མེད་གཞན་ལས་རྣམ་པར་གྲོལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་གང་
 ཡིན་པ་འདི་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་ཡིན་ནོ། །གཏན་ཆེགས་དེ་ལ་ནི་བསྐྱབ་བའི་ཆོས་རྟགས་སུ་
 བཀོད་པའི་སྟོན་འདི་མེད་དེ་གཙོ་བོ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་མེད་ལས་གྲོལ་བ་ཞེས་པའི་གཞན་སྟོས་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་པོ་ཅན་དེ་ལས་སྒྲིག་པ་དང་བྲལ་བ་འབའ་ཞིག་ནི་བསྐྱབ་བའི་ཆོས་སུ་འགྱུར་
 ཀྱི། དངོས་པོར་མེད་པ་འགའ་ཞིག་དང་བྲལ་བ་ནི་རྟགས་ཡིན་ཀྱི་བསྐྱབ་བའི་ཆོས་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་

ན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་དག་ཁྱད་པར་ཡོད་དོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དགག་པ་རྒྱས་པར་བསྐྱན་པ་དང་། དེས་རིགས་ཅན་གཞན་ཡང་
ཁེགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞན་གྱི་ཁྱད་པར་གྱིས་གངས་ཅན་རང་གི་འདོད་པ་ལ་གཞོད་པ་
དང་། གཞན་གྱི་ཁྱད་པར་པ་རོལ་པོས་ཁས་མ་སྒྲངས་པ་དང་། གཞན་གྱི་ཁྱད་པར་དངོས་པོ་ལ་མ་
བྱུང་པའོ། །དང་པོ་ནི། གངས་ཅན་གྱི་གཏན་ཚིགས་འདི་ལ་ཡང་གཞན་གྱི་ཁྱད་པར་ཉི་བར་བཟུང་བ་
ནི། གཙོ་བོ་དངོས་པོ་ཡིན་པས་གངས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་ཉིད་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པར་ཐལ། རྟགས་ཀྱི་
ཁྱད་པར་གྱིས་གཙོ་བོ་དངོས་མེད་དུ་འཕེན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་མ་བྱུང་ཅེ་ན། གཙོ་བོ་ལས་གཞན་པའི་
དངོས་མེད་ལས་གྲོལ་བ་ཞེས་པའི་གཞན་སྒྲོས་པའི་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་པར་རུས་པ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། གཙོ་བོ་དེ་དངོས་པོ་མེད་པར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མ་ཐ་རའི་བྱ་བམ་ཟེ་ཡིན་
ན་མ་ཐ་རའི་བྱ་ལས་གཞན་པའི་བམ་ཟེ་ལ་ཟན་བྱིན་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་རིགས་ཏེ། དེ་བམ་ཟེ་ཡིན་
པའི་ཕྱིར། དེ་མིན་ན་བམ་ཟེ་ལ་ཟན་བྱིན་ཅིག་ཅེས་བྱ་བ་ཉིད་བཟོད་པ་རིགས་པར་འགྱུར་གྱི་དེའི་བྱ་
ལས་གཞན་པ་ཞེས་པའི་ཁྱད་པར་དོན་མེད་པར་ཐལ། མ་ཐ་རའི་བྱ་བམ་ཟེ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྟགས་དེས་གཙོ་བོ་དངོས་མེད་དུ་
འཕེན་ཡང་གཙོ་བོ་དངོས་པོར་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་པ་རོལ་པོ་སངས་རྒྱས་པའི་བསམ་པ་ཡིན་
ཏེ། དེའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་གཙོ་བོ་ལས་གཞན་པའི་དངོས་མེད་ལས་གྲོལ་བ་ཞེས་དེ་སྐད་ཅེས་
བཟོད་དོ། །དེས་ན་གཙོ་བོ་དངོས་པོ་མེད་པ་གཞན་དང་བལ་བར་བྱི་གྲོལ་ཁྱོད་ཀྱིས་ཁས་སྒྲངས་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གཞན་གྱི་དོན་ལ་བརྟགས་ལ་དགག་པ་དང་།
དེ་ལྟར་བརྟགས་པས་རྟགས་དེ་མ་བྱུང་པའམ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་
མེད་ལ་རྩས་གཞན་གྱི་རྣམ་དབྱེ་མེད་པ་དང་། ཡོད་ན་དངོས་པོར་ཐལ་བ་དང་། རྟག་བརྟགས་ཀྱི་
དངོས་མེད་གཞན་ལས་གྲོལ་བས་གཙོ་བོ་དངོས་པོར་མི་འགྱུར་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཙོ་བོ་ལ་སོགས་
པའི་དངོས་མེད་དེ་ལ་ཡང་ཆོས་ཅན། སན་ཚུན་རྩས་ཐ་དད་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་
མེད་པར་ཐལ། དོན་དམ་པར་མེད་པའི་ཕྱིར། འབྱུང་པར་ཐལ། རྩས་གཅིག་གི་རང་བཞིན་རྩས་གཞན་
ལ་མ་མཐོང་ཞིང་མངོན་སྲུང་གིས་སོ་སོར་མཐོང་བས་འདི་འདི་ལས་རྩས་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་

ཆད་མའི་སྒྲོས་རྟོགས་པ་ཡིན་ན་དངོས་པོ་མེད་པ་དེ་འབྲ་ག་ལ་ཡོད་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི།
དེ་ཆོས་ཅན། དངོས་པོ་མེད་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། རྗེས་གཞན་གྱི་དབྱེ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ལྷབ་
པར་ཐལ། རྗེས་གཞན་དེ་ནི་དངོས་པོར་ཡོད་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། རྟོག་པས་བཏགས་པའི་ཐ་དད་ནི་བརྗོད་ཚུལ་ཐ་དད་ཅམ་དུ་ཟད་པ་
དང་། དེས་དངོས་པོ་གྲུབ་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། དངོས་པོར་གྲུབ་ན་དངོས་མེད་འཇིག་པའོ། །དང་
པོ་ནི། རྣམ་པར་རྟོག་པས་བཞོད་པའི་ཐ་དད་པ་འདི་དག་ཆོས་ཅན། བདག་ཉིད་རྗེས་སུ་མེད་པ་ཡིན་
ཡང་གཞན་དང་གཞན་གྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་དེ་དང་ལྡན་པ་ལྟ་བུར་སྟོན་པར་བྱེད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་
དེ། སྤྱི་བ་པོ་དག་གི་བརྗོད་པའི་ཚུལ་མི་འབྲ་བ་གཞན་དང་གཞན་གྱིས་ཐ་དད་པ་ཅམ་དུ་སྟོན་པར་
བྱེད་པ་འབའ་ཞིག་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྤྱི་དང་རྟོག་པ་དེས་བྱས་ཤིང་བཏགས་པའི་ཐ་
དད་པའི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ནི་དངོས་པོ་ཐ་དད་རྣམ་པར་འཇོག་པའི་རྟོན་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཡིན་ན་འདོད་
པ་ཅམ་གྱིས་འདོད་དོན་འགྲུབ་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་རོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་
ནི། དངོས་མེད་ལ་དོན་གཞན་གྱི་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་འདིས་ནི་གཙོ་བོ་དང་རི་བོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་པ་
ཐམས་ཅད་དུ་དངོས་པོ་མེད་པ་འཇིག་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། དངོས་མེད་ལ་གཅིག་ལས་གཅིག་རྗེས་
ཐ་དད་པ་ཡོད་པ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བར་སྟོན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ལྟར་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པ་གཞན་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་
ཆོགས་འདི་མ་གྲུབ་པ་ཉིད་དམ་འཁྲུལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། རྟོག་པས་བཏགས་པའི་གཞན་ལས་
གྲོལ་བ་ཏགས་སུ་འགོད་ན་འཁྲུལ། རྗེས་གཞན་ལས་གྲོལ་བ་ཏགས་སུ་འགོད་ན་སྤྱིགས་ཆོས་
མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། གངས་ཅན་འདོད་པའི་དངོས་མེད་མཐའ་དག་ལས་གྲོལ་བ་གཏན་ཆོགས་
ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། ཅི་སྟེ་ཡང་གངས་ཅན་པ་དེའི་དངོས་མེད་དུ་མཛོན་པར་འདོད་པ་འགའ་ཞིག་ལས་ཐ་
དད་པ་གཏན་ཆོགས་ཡིན་ན་སྟེ་ཡིན་པས་གཙོ་བོ་དངོས་པོ་དེ་ལྟར་འགྲུབ་པར་འགྱུར་ན་ཞེས་ཁས་
སྐྱངས་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས་དེ་དག་ག་པ་ལ་གསུམ། གངས་ཅན་འདོད་པའི་དངོས་མེད་ལས་གྲོལ་བ་
གཏན་ཆོགས་མ་ཡིན་པ་དང་། གངས་ཅན་གྱི་འདོད་པ་གཏན་ཆོགས་སུ་སོང་བ་དང་། དངོས་མེད་

གཞན་ལས་སྐྱེལ་བའི་རྟགས་དོན་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་ནི་གཙོ་བོ་གངས་ཅན་འདོད་པའི་
 དངོས་མེད་དེ་ལས་དོན་ལ་ཐ་དད་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་དངོས་པོ་དེ་ལྟར་འབྱུང་བར་འགྱུར་བ་ནི་མ་
 ཡིན་པར་ཐལ། འོན་ཀྱང་གངས་ཅན་པ་དེའི་འདོད་པ་ལས་འབྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བསལ་
 ཁས་སྒྲངས། འབྱུང་བར་ཐལ། ཡང་གངས་ཅན་པ་དེའི་འདོད་པ་གཞི་གཞན་དུ་གྱུར་ན་གཙོ་བོ་ལས་
 གཞན་རི་བོར་གི་རྩ་ལ་ཡང་རྟགས་དེས་དངོས་པོ་དེ་ལྟ་བུ་ཡིན་པར་སྒྲུབ་འདོད་ན་སྒྲུབ་ཅུས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །རྟགས་ཁས་སྒྲངས། གཉིས་པ་ནི། འདོད་པ་ཙམ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་སོང་བ་དེའི་ཕྱིར། གངས་
 ཅན་དེ་ཉིད་ཀྱི་འདོད་པ་ནི་དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱི་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་བརྗོད་པར་འགྱུར་
 བར་ཐལ། གངས་ཅན་གྱི་གཏན་ཆེགས་འདིར་འདོད་པ་ཉིད་ལ་བསྒྲུབ་བྱ་སྒྲུབ་པའི་ཅུས་པ་རྣམས་པར་
 གནས་པའི་ཕྱིར། རྟགས་བསལ་ཁས་སྒྲངས།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། འདོད་པ་རྟགས་སུ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་
 མེད་གཞན་ལས་སྐྱེལ་བ་སོགས་འདི་དག་གི་པན་ཚུན་དཔེན་པ་རྟགས་སུ་བཞག་པས་ཅི་ཞིག་བྱ་སྟེ།
 འདོད་པ་དེ་ཉིད་གཏན་ཆེགས་སུ་བརྗོད་རིགས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། གངས་ཅན་གྱིས་དེ་ལྟར་འདོད་
 པ་ཉིད་གཏན་ཆེགས་སུ་སོང་བ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འདོད་པ་གཏན་ཆེགས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདོད་
 པ་རྟགས་སུ་བྱེད་པ་དེ་ལ་ཡང་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དངོས་པོ་དང་འབྲེལ་བ་བརྗོད་པར་བྱ་སྟེ་འབྲེལ་བ་
 གྲུབ་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ན་ཆོད་གཞི་ལ་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དངོས་པོ་བ་མི་འབྱུང་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་བཞག་པའི་གཏན་ཆེགས་ཐམས་ཅད་དངོས་པོ་
 ལ་འབྲེལ་བར་བསྟན་པ་དང་། འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་བཞག་པའི་གཏན་ཆེགས་སྒྲངས་ཏེ་ཚུལ་གསུམ་
 དོན་ལ་གནས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་རིགས་པར་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གངས་
 ཅན་གྱི་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་བཞག་པའི་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྒྲུབ་དུ་སྟོན་པའི་རིགས་པ་འདི་ནི་ཆོས་
 ཅན། རྟེན་བྱས་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་རྣམས་པར་བཞག་པ་ལ་བརྟེན་པའི་གཏན་ཆེགས་ཐམས་ཅད་
 འབྲེལ་བར་བརྗོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་ཡིན་པར་བདག་དང་གཞན་གྱིས་ཁས་སྒྲངས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
 བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་དང་། དཔེར་ན་སྒྲ་མི་རྟག་སྟེ་དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་མི་མཐུན་པའི་ཚུགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་བྱ་བ་དང་། སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་རྟོག་པས་བསྒྲུབ་བྱར་འདོད་དེ། དེའི་བསྒྲུབ་བྱ་སྟེ་

དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་དོན་ལ་འཁྲུལ་བའི་གཏན་ཆེགས་
 ལྟར་སྒྲུབ་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་བཞག་པའི་གཏན་ཆེགས་འཁྲུལ་
 བར་བསྟན་པའི་ཕྱོགས་འདིས་ཆོས་ཙན། སྒྲིག་གྲུར་གོ་བར་བྱེད་པའི་སྦྱར་བ་ཐམས་ཅད་ལ་ཚུལ་
 གསུམ་དོན་ལ་རྣམ་པར་གནས་པའི་ཚུལ་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་བར་བྱ་སྟེ། དོན་དང་
 མ་འབྲེལ་བར་བརྗོད་པ་ཡོངས་སུ་འགྱུར་བས་བྱས་པའི་གཏན་ཆེགས་འཁྲུལ་བ་སྤངས་ཏེ་གཏན་
 ཆེགས་སྟོན་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འབྲང་རིགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤངས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དམ་
 བཅའི་ཕྱོགས་གཅིག་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་ན་ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱ་ནི་ཆོས་
 ཙན། མི་རྟག་སྟེ། ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ཅི་ལྟར་དམ་བཅའ་བའི་དོན་གྱི་
 ཕྱོགས་གཅིག་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་མ་ཡིན་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དམ་བཅའི་ཕྱོགས་གཅིག་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་མ་གྲུབ་པ་ངོས་བཟུང་
 བ་དང་། གཏན་ཆེགས་འདི་ལ་སྟོན་དེ་མེད་པ་དང་། དེ་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་སྐྱབ་
 ལ་སྐྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་འདིར་ནི་དམ་བཅའ་བའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཉིད་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་
 ཡིན་པར་བརྗོད་དེ། རྟག་སྐྱ་ལ་དོན་སྐྱེ་ཐ་མི་དད་པའི་ཡུལ་གཅིག་ཅེས་པའི་ཐ་སྟོན་གྱིས་ཉེ་བར་
 བཞག་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཙན་དེ་ཉིད་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། རྟགས་དང་ཚྱོད་གཞི་ལྡོག་པ་ཐ་མི་དད་པ་ལ་བརྟེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཏན་ཆེགས་
 འདིར་རྟགས་དང་རྟགས་ཙན་མི་འགལ་ཞིང་། ཚྱོད་གཞིའི་ལྡོག་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་མ་ཡིན་པར་
 ཐལ། རྟགས་དང་ཚྱོད་གཞི་ལྡོག་ཆོས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཁྱད་པར་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཙན་དུ་
 བྱས་སྟེ་གཏན་ཆེགས་སུ་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་སུ་མི་འགྱུར་བའི་དཔེ་དང་། དམ་བཅའི་
 ཡན་ལག་ལ་བརྟགས་ནས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་སྟོན་སྤང་པ་དང་། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་
 ཚྱོད་གཞི་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་སྟོན་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱ་ཆོས་
 ཙན། མི་རྟག་སྟེ། ཚུལ་བྱུང་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་བཞེན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ནི་ཚྱོད་གཞི་རྟགས་

སྤྱ་བཀོད་པའི་མ་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་རྟགས་དང་རྟགས་ཅན་སོ་སོ་ཐ་དད་ཡིན་པར་འདོད་
 རིགས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱད་པར་དང་སྤྱི་ལྡན་ཆོས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཚུལ་བྱུང་
 དེ་གཏན་ཆོག་པའི་ཕྱོགས་ཏེ་དམ་བཅའི་ཡན་ལག་ཡིན་དུ་ཚུགས་ནའང་ཚོད་གཞི་ཆོས་ཅན་དང་ཐ་
 དད་དུ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆོག་མིན་པར་ཐལ། རྟགས་དེས་རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་འབྲུབ་པ་ལ་གཞོད་པ་
 མེད་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གོང་གྲུ་རྩ་ཅན་འདི་ཆོས་ཅན། རྩ་མིན་ཏེ། རྩ་ཅན་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་ཞེས་པ་བཞིན་
 རོ། །དམ་བཅའི་ཡན་ལག་ཏུ་འདུས་པ་ལས་ཡང་ན་ཆོས་ཚུལ་བྱུང་གི་རྟགས་ཀྱིས་ཚུལ་སྤྲུལ་མི་རྟག་
 པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་རྗེས་དཔག་གིས་འཇལ་བའི་དུས་སུ་ཚུལ་བྱུང་དེ་དམ་བཅའི་ཡན་ལག་མིན་
 པར་ཐལ། ཚུལ་བྱུང་དེས་ཕྱོགས་ཆོས་འཇལ་བའི་ཆེ་ཚུལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྤྱི་མཆོན་པའི་བྱ་བ་
 བྱས་ནས་རྗེས་དཔག་གི་རྩོད་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ཚུལ་བ་ལས་སྤྱིས་པར་མཐོང་བའི་སྤྱི་གང་ཡིན་པ་དེ་
 བྱི་མི་རྟག་གོ་ཞེས་སྤྱི་རྩོད་མཆོན་པར་བྱས་ནས་བྱ་བའི་དུས་སུ་གདོན་མི་ཐ་བར་ཉེ་བར་གནས་པ་
 མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གོས་དཀར་ཅན་གྱི་མི་དེ་ཁྱིད་ཤོག་ཅེས་བརྗོད་པའི་ཆེ་གོས་དཀར་པོ་འོང་ངམ་
 མི་འོང་ཡང་སྤྱི་ཁྱིད་འོང་བའི་བྱ་བའི་ནང་དུ་མི་འདུ་བ་བཞིན་རོ། །སྤྱོད་དཔོན་སྤྱད་བར་སྤྱོད་པ་བཞེད་པ་
 བྱི། རྣམ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་བྱེད་རྒྱུ་།

གསུམ་པ་ནི། དེའི་ཕྱིར་བྱུང་པར་མཉན་བྱ་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་དམ་བཅའ་ཡི་དོན་
 གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ཚོད་གཞི་རྟགས་སྤྱ་བཀོད་པའི་མ་གྲུབ་པ་མིན་པར་ཐལ། སྤྱ་དང་མཉན་བྱ་ལྡན་
 ཆོས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་སྤྱ་མ་ཁ་ཅིག་གིས། སྤྱོད་བ་སྤྱ་མའི་འཕྲོས་འབའ་ཞིག་ལ་སྤྱོད་བ་
 མི་འཐད་དེ། སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་གཏན་ཆོག་ལ་དོགས་པ་གཅོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་
 བ་ཆ་གཉིས་ཀ་བཤད་པར་བྱ་ལ། དེ་ལྟར་ན་ཚུལ་བྱུང་ཅན་གྱི་སྤྱི་དེ་བྱུང་པར་དམ་བཅའ་ཡི་དོན་
 དུ་འདུས་པ་མིན་ཏེ། རྟགས་དང་ཚོད་གཞི་ལྡན་ཆོས་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པ་ལ་
 དོགས་པ་བཅད་དགོས་པ་ནི་སྤྱ་དང་མཉན་བྱ་དོན་སྤྱི་སོ་སོར་མི་འཆར་བས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་
 སྤྱམ་པའོ། །དེ་གཉིས་ལྡན་པ་ཐ་དད་དེ། མཉན་བྱ་ཡུལ་ཅན་གྱི་ངོས་ནས་དང་། སྤྱ་ཡུལ་གྱི་ངོས་
 ནས་ཕོག་ས་ཐ་དད་ལས་ཕོག་པར་འཆར་བ་ཡིན་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བར་སྐྱབས་ཀྱི་ཆོག་སྤྱ་
 བཅད་པ་དག་གོ།

གཉིས་པ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྤང་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དཔེ་
 དངོས་དང་། ཚོས་ཅན་མ་གྲུབ་པས་མ་གྲུབ་པའི་དཔེའོ། །དང་པོ་ནི། རྩོགས་ཚོས་དོན་ལ་མ་གྲུབ་ན་
 མ་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྟགས་རང་རང་ཉིད་དམ་དེའི་ཚོད་གཞི་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་གཏན་ཆིགས་མ་གྲུབ་
 པ་ཡིན་ཏེ། རྩོགས་ཚོས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ལྟར་སྤང་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་ཐེ་ཚོམ་
 ཟ་བ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་མེ་སྐྱབ་པ་ལ་དུ་བ་ཡིན་ནམ་རྒྱངས་
 པ་ཡིན་སྟམ་དུ་རྒྱངས་པའི་དངོས་པོར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་འགྱུར་བ་འདུས་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བཞིན་དུ་དུ་བ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། གཞི་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་མ་གྲུབ་
 པའི་གཏན་ཆིགས་ཡོད་དེ། ཡང་དཔེར་ན་རི་སུལ་དབུས་མ་ན་མ་བྱའི་སྐྱ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བཞིན་
 དུ་མ་བྱའི་སྐྱ་ཡོད་པའི་རི་སུལ་དབུས་མ་འདི་ན་ཚོས་ཅན། མ་བྱ་ཡོད་དེ་མ་བྱའི་སྐྱ་གྲགས་པའི་ཕྱིར་
 ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའི་གཞི་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་དེ་གྲག་པའི་ཡུལ་མི་རྟགས་
 པ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ལྟ་བུའོ། །གཞི་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡོད་དེ། སྐྱ་བྱས་པ་ཡིན་མེན་ཐེ་
 ཚོམ་ཟ་བཞིན་དུ། སྐྱ་ཚོས་ཅན། མི་རྟག་སྟེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཉིས་པ་ནི། ཚོས་ཅན་
 མ་གྲུབ་ན་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་སུ་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་བདག་གི་བྱབ་པ་ཡིན་ཏེ།
 བདག་དེའི་བདེ་བ་ལ་སོགས་པའི་ཡོན་ཏན་སྟོད་སྟོད་བར་གསུམ་ཐམས་ཅད་ན་དམིགས་པའི་ཕྱིར་
 རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། གཏན་ཆིགས་ཀྱི་ཚུལ་གཅིག་ཤོགས་ཀྱི་ཚོས་ཉིད་མ་གྲུབ་
 བམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་གཏན་ཆིགས་ཡིན་ན་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། བོད་དུ་
 བསྟན་ཟིན་པ་དེ་ལྟར་ནའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལྟོག་པ་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆིགས་ལྟར་སྤང་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིར་བསྟན་
 པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་ཤོགས་ཚོས་གྲུབ་མཐུན་ཤོགས་མི་མཐུན་
 ཤོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མཐོང་བའི་སྒྲོ་ནས་གཅིག་ལྟོག་པ་མ་གྲུབ་བམ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་མ་དེས་པ་ཡིན་ཏེ།
 གཏན་ཆིགས་ཡང་དག་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་དགོས་པའི་ཕྱིར། གཅིག་པོ་གང་ཞེ་ན་མཐུན་ཤོགས་མི་
 མཐུན་ཤོགས་གཉིས་ཀ་ལ་མཐོང་བའི་སྒྲོ་ནས་ལྟོག་པ་མ་གྲུབ་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལྷོག་པ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའོ། །དང་པོ་
ནི། ལྷོག་པ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ་ནི་དཔེར་ན་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བར་བསྟན་པ་རྣམ་པ་བཞི་ལྟ་
བྱ་ཡིན་ཏེ། དེར་བསྟན་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྲབ་བྱེད་
དུ་ཡོད་པ་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་ཅིང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པ་དང་། དེ་ལས་ཆོག་པ་
དང་། གཉིས་ཀ་ལ་ཆ་གཉིས་སུ་འབྱུག་པའི་ཐུན་མོང་གི་མ་ངེས་པ་བཞི་ལྟ་བུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དཔེ་བཤད་པ་དང་། དེ་གཉིས་ཀྱི་དོན་སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ནི། ལྷོག་ཁྲབ་དོན་ལ་མ་གྲུབ་པ་དེ་བཞིན་དུ་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ནི་དཔེར་ན་བརྗོད་པར་འདོད་
པའི་ལམ་པོ་ཆེན་གནས་པའི་དག་སྒྲ་བའི་སྒྲེས་བྱ་འགའ་ཞིག་ནི་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་
མ་ཡིན་པ་ཞེས་བཤད་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། དག་སྒྲ་བ་ལ་སོགས་པའི་
ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །སོགས་པས་ལུས་དང་ལྡན་པ་དང་ལག་པ་དང་ལྡན་པ་དང་སྒྲོ་དང་
ལྡན་པ་སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དགག་ཏུགས་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་སྒྲུབ་པ་དང་། སྒྲུབ་ཏུགས་
ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་
པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཀུན་མཁྱེན་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་གང་ཟག་གི་སྒོ་དོར་དག་
སྒྲ་བས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་ཀུན་མཁྱེན་མིན་པར་སྒྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་འདིར་
ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྒྲ་བ་མ་དམིགས་པས་མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་མི་
དམིགས་པའི་རྣམ་པ་འདི་ལྟ་བུ་ནི་ཐེ་ཆོམ་ཀྱི་རྒྱ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། ཐེ་ཆོམ་ཀྱི་རྒྱ་
ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱི་རྒྱལ་དེ་ལ་ཡུལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཡོད་ཀྱང་བཟླར་མི་རུང་བའི་བདག་ཉིད་
ཀྱིས་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དག་སྒྲ་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པ་ལ་
སྒྲུབ་བྱེད་མེད་པ་དང་། གཞི་མཐུན་སྲིད་པ་ལ་གཞོད་བྱེད་པ་དང་། བདག་ལ་མཐོང་བས་གཞན་ལ་
དཔོག་མི་རུས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། མ་དམིགས་པ་མེད་པར་སྒྲུབ་པ་ལ་

1 ཞོལ། ཞོག ༣༡ ན ༥ གཙང་། ཞོག ༣༡ ན ༥ གཞོད་བྱེད་མེད་པ་དང་།

ཏ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། དེ་མི་འགྲུབ་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དག་སྐྱ་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་གཞི་མཐུན་ཁས་སྒྲངས་པ་འདི་ལ་འགལ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་སྐྱ་བ་ཡང་ཡིན་ལ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པར་འགྱུར་མོད་དེ་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་གཉིས་ལྟན་ཅིག་གནས་པ་མ་མཐོང་བས་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། གང་མི་འགལ་བ་དེ་ནི་ལྟན་ཅིག་གནས་པར་མཐོང་ངོ་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་འདིག་རྟེན་འདིར་སློང་ངམ་གཞན་པ་དཔྱོད་པ་¹བ་བྱེད་ཀྱིས་མ་དམིགས་པའི་དོན་མེད་དོ་ཞེས་སྤང་ན་འོན་དཔྱོད་པ་བ་བྱེད་མངལ་སྦྱེས་ཀྱི་སྦྱེས་བྱ་ལས་ཉམས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཁྱོད་ཀྱི་པས་མ་ལ་མངལ་འཛོག་པའི་རུས་པ་ཁྱོད་ཀྱིས་མ་མཐོང་བས་ཁྱོད་ཀྱི་པ་དེ་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་ལྟོག་པར་ཐལ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སྐྱ་བས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་ཡིན་པ་སྐྱབ་མི་རུས་པར་ཐལ། སྐྱ་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་ལྟན་ཅིག་མི་གནས་པ་དང་པན་ཚུན་སྤངས་པའི་འགལ་བ་རྣམ་པ་གཉིས་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་དག་སངས་རྒྱས་ཀྱི་གཟུགས་ཀྱི་སྐྱ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་དེ་དག་དཔྱོད་པ་པའི་ལུགས་འདི་དང་བྱུང་པར་ཅུང་ཟད་མེད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཡབ་སྲས་ནི་རང་གི་རྩ་བའི་སྟོན་པ་ཆད་མའི་སྦྱེས་བྱ་དང་། དེའི་གསུང་ཆད་མར་སྐྱབ་པ་ལ་རིགས་པའི་ཆོགས་མཐའ་ཡས་པས་ངལ་བ་མང་པོ་མཛད་ལ་ཁྱོད་ནི་དེ་འགོག་མ་ཐུབ་པས་སྤངས་པས་སངས་རྒྱས་ཀྱི་བསྟན་པ་ལ་ཙུ་འདྲི་བར་འདོད་པ་མིན་ན་སེམས་རྣལ་དུ་ཞོག་ལ་སྦྱོས་ཤིག། །ཁ་ཅིག་ཉན་རང་འཕགས་པ་ཙམ་དང་ཉན་རང་དག་བཙམ་པ་འཕགས་པ་དང་དག་བཙམ་པ་རྣལ་མ་མིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཤིན་ཏུ་ཆེ་ཞིང་ཆོགས་པར་དབྱུང་དུ་མི་བྱང་བའི་གཏམ་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

དེ་ལྟར་ཉན་རང་དག་བཙམ་པའི་རྒྱད་ལ་ཐར་པ་མཚན་ཉིད་པ་མེད་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་བཙམ་ལྟན་འདས་ཀྱིས་ཉན་ཐོས་ཀྱི་ཐེག་པ་ལ་ཞུགས་པ་རྣམས་ལ་བདེན་བཞིའི་ཆོས་ཀྱི་འཁོར་ལོ་བསྐྱར་བས་བྱི་རོལ་པའི་སྟོན་པ་དང་འདྲ་བར་རྣམ་གྲོལ་གྱི་འབྲས་བུ་ལ་བཀོད་པ་ཅུང་ཟད་གྱང་མེད་དོ་ཞེས་ཁས་ལེན་དགོས་པར་འགྱུར་རོ། །འདི་དག་དགག་པ་དང་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་

1 ཞོག་ཤིག་ ༡༧ བ ར གཙང་། ཤོག་ ༡༧ ན ར སྟོད་པ་པ་

བ་སྐྱབ་པའི་ཚུལ་ཕྱོགས་ཅམ་ཞིག་ནི་མངོན་སུམ་གྱི་སྐབས་སུ་བཤད་ཅིན་རྟོ། །ཐམས་ཅད་མཐུན་
བ་ངག་སྐྱ་བ་མ་མཐོང་དུ་ཅིན་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཐུན་བ་གང་ཡིན་བ་དེ་སྐྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་
ངག་སྐྱ་བ་ཐམས་ཅད་མཐུན་བ་ལས་ཕྱོག་བ་མི་འགྲུབ་སྟེ་ཐམས་ཅད་མཐུན་བ་སྐྱ་བ་ཡོད་མེད་ཐེ་
ཆོམ་བ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་གྱིས་བཀོད་པའི་རྟགས་དེའི་ཕྱི་ཚོལ་ལ་བསྟོས་བ་ཡིན་གྱི། རང་ལུགས་
ལ་ཀུན་མཐུན་ངག་སྐྱ་བ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མས་འགྲུབ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་བ་ལ་གསུམ། རྗེས་དབག་གིས་མི་གཞོད་བ་དང་། མངོན་སུམ་གྱིས་མི་གཞོད་བ་
དང་། གཞོད་ན་དེ་ཉིད་ཀུན་མཐུན་དུ་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོག་སྐྱ་བའི་རྟགས་ལས་ཆོག་སྐྱ་བའི་
སྐྱེས་བྱ་བ་རོལ་པོ་ཀུན་མཐུན་ཡིན་བ་ལ་གཞོད་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ཀུན་མཐུན་ཡིན་བ་ལ་
གཞོད་པར་བྱེད་པར་ཡོད་ན་ནི་གཞན་ཀུན་མཐུན་དེ་ལ་མེད་པར་ངེས་པར་བྱེད་རུས་ན་ཡང་དེ་ལ་
གཞོད་བྱེད་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཆོག་སྐྱ་བས་ཀུན་མཐུན་ལ་གཞོད་བ་ནི་ཤེས་པར་སྐྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ།
ཀུན་མཐུན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཡུལ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་རྟག་བ་དབང་པོའི་ཡུལ་ལས་
འདས་ཀྱང་སྐྱ་མི་རྟག་བ་དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་དུ་ཤེས་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མི་མཚུངས་ཏེ། ཆོག་སྐྱ་
བས་ཀུན་མཐུན་ལ་གཞོད་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་པན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཚན་ཉིད་
གྱིས་མི་འགལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སྐྱ་བ་ཐམས་ཅད་དེ་སྐྱ་བ་ཡིན་ན་ཐམས་ཅད་མཐུན་བ་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེས་བྱ་བ་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པའི་སྐྱབ་བྱེད་དང་། གཞི་མཐུན་སྲིད་
བ་ལ་གཞོད་བྱེད་མེད་བ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་བ་ནི། སྐྱ་བ་ལ་ཀུན་མཐུན་མིན་པས་བྱ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་པའི་བྲགས་ལ་
གཞི་མཐུན་སྲིད་བ་ལ་གཞོད་དོ་ཞེ་ན། དེའི་བྲགས་གྱིས་མི་གཞོད་པར་ཐལ། སྐྱ་བ་པོ་ཐམས་ཅད་
ཀྱི་སེམས་ཀྱི་གནས་ཆོད་ཀྱི་ཆོས་ཉིད་མ་ལུས་བ་ཀུན་མཐུན་མིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱིས་ཡོངས་
སུ་གཙོད་པར་ཡང་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་བ་ནི། གཏན་ཆོགས་མ་གྲུབ་པོ་ཞེ་ན། གང་ཟག་དེ་ཉིད་ཐམས་ཅད་མཐུན་པར་
འགྱུར་བར་ཐལ། དེས་སྐྱ་བ་པོ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་སེམས་ཀྱི་གནས་ཆོད་མ་ལུས་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་
ཤེས་བ་དེ་ལྟ་ནའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ཀུན་མཐུན་དགག་རིགས་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། འདོད་བ་དེའི་

ཕྱིར། གསུམ་པ་ལ་གསུམ། རང་ལ་མཐོང་བས་གཞན་ལ་དཔོག་པ་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། དེའི་ལན་
དགག་པ་དང་། རང་ལ་མཐོང་བ་གཞན་ལ་དཔོག་པ་བཞད་གད་ཀྱི་གནས་སུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱེས་བུ་བདག་ཉིད་ལ་སྐྱ་བ་དང་ཀུན་མཁྱེན་མིན་པ་
གཉིས་སྟན་ཅིག་ཏུ་རང་གིས་རིག་པ་དེས་གཞན་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་ཡོངས་སུ་གཙོད་དོ་ཞེ་ན། གཉིས་
པ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་རང་ལ་སྐྱ་བ་དང་སྐྱ་བས་རང་སྟན་ཅིག་ཏུ་མཐོང་བས་གཞན་ལ་ཡང་དེ་ལྟར་
དཔོག་པ་ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་ལ་མཐོང་བ་རི་ལྟར་བཞིན་
ཏུ་གཞན་ལ་སྐྱབ་རིགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འགལ་བ་མཐོང་བས་མི་སྐྱབ་པ་མི་འཐད་པ་དང་། ལྟོག་པ་མེད་
པས་མི་སྐྱབ་པ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱ་བས་སྐྱ་
བས་རང་དཔོག་པ་ལ་སྐྱ་བ་དང་དཀར་ཤམ་གཞི་མཐུན་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་བ་དང་འགལ་བས་
སྐྱ་བས་སྐྱ་བས་རང་མི་སྐྱབ་པོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་བས་སྐྱ་བས་རང་སུ་ཅི་སྟེ་མི་སྐྱབ་སྟེ་སྐྱབ་
རིགས་པར་ཐལ། རང་ལ་སྟན་ཅིག་མཐོང་བའི་རིགས་པ་སྐྱ་བ་དང་སྐྱ་བས་རང་ལ་ཡང་མཚུངས་
པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་རང་ལ་མཐོང་བ་གཞན་ལ་དཔོག་པ་དེ་རིགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་སྐྱ་བ་དང་
སྐྱ་བས་རང་སྟན་ཅིག་ཏུ་མཐོང་ཡང་གཞན་ལ་དེ་ལྟར་དཔོག་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞོད་པའི་
ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། མཚན་ཉིད་དང་ལྟན་པ་གཅིག་ལ་གཞོད་པ་ཡོད་ན་དེའི་རིགས་ཅན་ཀུན་ལ་
གཞོད་པ་སྤྱད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རང་ལ་སྐྱ་བ་དང་ཀུན་མཁྱེན་མིན་
པ་སྟན་ཅིག་མཐོང་བ་ཅམ་གྱི་ནི་གཞན་ལ་དཔོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། སྐྱ་བ་ཀུན་མཁྱེན་ལ་
མཐོང་བ་ལྟོག་པ་ལས་ཀྱང་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་བ་སྐྱ་བས་རང་མ་ཡིན་པ་ལ་ལྟོག་པ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་གཞན་
ལ་མི་སྐྱབ་པོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཞུགས་པ་དང་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་
ལྟོག་ཁྱབ་མ་གྲུབ་པར་མཚུངས་པ་དང་། འདི་ལ་རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འགལ་བ་མེད་པའོ། །
དང་པོ་ནི། སྐྱ་བས་ཀུན་མཁྱེན་མིན་པར་སྐྱབ་པ་དང་། དཀར་ཤམ་མིན་པར་སྐྱབ་པ་གཉིས་སྐྱབ་པར་
བྱེད་པའི་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་མཚུངས་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་

དེས་པའི་ཕྱོག་བྲལ་མ་གྲུབ་པར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱི་མ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཞུགས་པ་
དང་སྤྲོ་མ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དེར་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དག་གི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དཀར་ཤམ་དང་དཀར་ཤམ་མ་ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་བཟླར་མི་རུང་བཞིན་དུ་
འགལ་བར་དེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་ཉིད་བཟླར་རུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་འགལ་བར་དམིགས་
པའི་ཕྱིར། ཚིག་སྤྲོ་བ་དང་ཀུན་མཁྱེན་དེ་དག་ནི་བདག་ཉིད་བཟླར་རུང་བ་ཉིད་ཀྱིས་འགལ་བར་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཚིག་སྤྲོ་བའི་རྟགས་ལས་ཀུན་མཁྱེན་མ་ཡིན་པར་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་
པར་ཐལ། དེ་ལ་རྟགས་དང་དགག་བྱའི་ཚོས་ཀྱི་འགལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཀུན་མཁྱེན་ནི་རང་
གི་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀུན་མཁྱེན་མ་ཡིན་པ་དག་དང་འགལ་བར་ཡང་མངོན་སུམ་གྱིས་དེས་
པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། མངོན་སུམ་གང་གིས་ཀུན་མཁྱེན་དེ་ཡོད་ཀྱང་རང་གིས་མི་མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་བསལ་ནས་གཅིག་ཏུ་དེས་པར་བྱེད་པ་མངོན་སུམ་ལ་བཟླར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཡང་ཚིག་
སྤྲོ་བ་གང་གིས་རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཚོས་སུ་གྲུབ་པའི་གཞིར་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀུན་མཁྱེན་བསལ་
ནས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་ཀུན་མཁྱེན་མ་ཡིན་པ་དེས་པར་བྱེད་པར་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རང་གི་
མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀུན་མཁྱེན་དག་དང་ཡང་འགལ་བར་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཀུན་
མཁྱེན་ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་རྒྱུ་ལ་བཟླར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། ཡང་གི་སྤྲོ་བ་ཀུན་མཁྱེན་མ་ཡིན་པ་ཐམས་
ཅད་རང་གི་ངོ་བོ་དེས་པ་མེད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་མ་ཟད། དེས་པ་ཡོད་དུ་ཆུག་ཀྱང་ཀུན་མཁྱེན་དང་
འགལ་བར་མངོན་སུམ་གྱིས་མི་དེས་པའོ།།

གསུམ་པ་ནི། བདག་ཉིད་ཀྱི་ནང་གི་ཚོས་ཀུན་མཁྱེན་མིན་པ་དང་འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་
པ་དང་། མ་རིག་པ་ལ་སོགས་པ་གང་ཟག་གཞན་གྱིས་མངོན་སུམ་དུ་རིག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པ་
འགའ་ཞིག་དང་ཚིག་སྤྲོ་བ་ལྟན་ཅིག་ཏུ་ལྡན་པར་རིག་པས་གང་ཟག་གཞན་ཐམས་ཅད་ལ་ཀུན་
མཁྱེན་མིན་པ་དེ་ཉི་ལ་སྒྲུབ་པས་སྤྲོ་བ་ཐམས་ཅད་ཀུན་མཁྱེན་མིན་པར་ཐ་སྙད་བྱེད་པའི་སྤྱི་
བྱ་དཔྱེད་པ་པ་འདི་ཚོས་ཅན། བཟླར་བཅོས་ལ་སོགས་པ་རིག་པའི་གནས་ལ་སྤངས་པ་ངལ་བའི་
འབྲས་བུ་ཅམ་ཞིག་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་གྲུབ་པར་ཐལ། རིག་གནས་ལ་སྤངས་ཀྱང་བཟླར་བཅོས་
ཤེས་པ་དང་བྲལ་བའི་བྱད་མེད་དང་དམངས་རིགས་རྣམས་དང་ཐུན་མོང་བའི་གཞལ་བྱའི་བྱད་

པར་བདག་ལ་མཐོང་ཡང་གཞན་ལ་མེད་པར་མཐོང་བ་དེ་ཙམ་ཡང་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་
དེ་རྣམས་ཀྱང་བདག་ལ་མཐོང་བ་གཞན་ལ་མི་དཔོག་པ་ལ་ཁྱོད་དཔོག་པས་དེ་དང་ཐུན་མོང་བའི་
ཤེས་བྱ་རྟོགས་པའི་རྣམས་པ་ཡང་མེད་ཅེས་པའོ།

གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ལ་གསུམ། རང་ལ་མཐོང་བ་གཞན་ལ་སྐྱབ་མི་རྣམས་པ་དང་། ཅ་བའི་
རྟགས་ལྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བདག་ལ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་
ནི་གཞན་ལ་ཉེ་བར་སྐྱབ་པ་རྣམས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་ཙམ་གྱིས་གཞན་ལ་ཡོད་པའི་བྱུང་བ་མ་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། བྱུང་བ་གྲུབ་པ་ལ་གཞོད་པ་བསྟན་ཐེན་པ་དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཞན་གྱིས་
བཞོད་པའི་རྟགས་དེ་ལྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱ་བ་ཀྱན་མཁུན་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་
དེའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། འདི་འབྲུ་བའི་སྦྱོར་བ་རྣམས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པར་རྟོགས་
པར་བྱ་སྟེ། དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་ཡོད་ཀྱང་སྤང་དུ་མི་རུང་བའི་སྤར་བཤད་པའི་མི་དམིགས་པའི་
མཚན་ཉིད་ལས་ཀྱང་ལྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་
པོ་ནི། ཆོག་ལས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ཡང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་མཚན་ཉིད་གྱིས་
མི་རྟོགས་པར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། འདོད་ཆགས་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། དེ་བྱུང་
འབྲེལ་བ་མེད་པ་གང་ཞིག་དོན་གཞན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཆོག་འདོད་ཆགས་ཀྱི་
འབྲས་བྱར་མི་འབྲུབ་པ་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་ཙམ་གྱིས་ཆོག་ལས་འདོད་ཆགས་སྐྱབ་མི་
རྣམས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་སྦྱེ་རུང་དང་བྲལ་བ་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་སྐྱབ་མི་རྣམས་པའོ། །དང་
པོ་ལ་གསུམ། ལྟོག་པ་མ་གྲུབ་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ཀྱི་འབྲས་བྱར་དངོས་སུ་མི་འབྲུབ་པ་དང་། དོན་
གྱིས་མི་འབྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོག་ལས་འདོད་ཆགས་སྐྱབ་མི་རྣམས་པར་ཐལ། འདོད་ཆགས་མེད་
ན་ཆོག་མེད་དོ་ཞེས་ལྟོག་པ་ངེས་པ་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཆོག་ཙམ་ལས་འདོད་ཆགས་མི་རྟོགས་པ་དང་། བྱང་པར་འཁྲིག་ཆོག་
ལས་མི་རྟོགས་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བཟོད་འདོད་ཀྱི་འབྲས་བྱར་བསྐྱབ་པ་དང་། བཟོད་འདོད་
དང་འདོད་ཆགས་གཅིག་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོག་སྐྱ་བར་འདོད་ནས་མཆུ་གཡོ་བ་དང་ཆོག་

ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། འདོད་ཆགས་དང་ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་པ་ཉིད་ཀྱི་འབྲས་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་
དག་དང་ཕྱོག་པ་མ་གྲུབ་ཅིང་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་སྤྱིའི་རྒྱ་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བརྗོད་འདོད་དེ་ཉིད་ཡུལ་ལ་དོན་
གཉེར་ཡོད་པས་འདོད་ཆགས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བཏགས་མིང་བྱེད་ན་གྲུབ་
ཟིན་བསྐྱབ་པ་དང་། བརྗོད་འདོད་ལ་འདོད་ཆགས་གཅིག་པ་རིགས་པས་མི་འཐད་པ་དང་། ཆོག་
ལས་འདོད་ཆགས་མི་རྟོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བརྗོད་འདོད་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་མིང་
འདོགས་ན་མི་འདོད་པ་བསྐྱབས་པའི་སྒྲིན་མེད་དེ། ཆོག་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་འབྲས་བྱར་འདོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཏུག་གསུམ་ངོས་གཟུང་བ་དང་། སྤྱིང་རྗེས་ཀྱང་ནས་བསྐྱབས་ནས་
གྲང་སྤྱ་བས་སྤྱིང་རྗེ་དང་ཏུག་གསུམ་མི་མཚུངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཟག་པ་དང་བཅས་པའི་གཟུགས་
སྤྱག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་ཀྱི་ཡུལ་ཅན་ཡང་དག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡོན་ཏན་ཟག་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་
སྤྱག་པ་སོགས་ལ་རང་གི་ངོ་པོའི་སྤྱོད་ནས་ཡིད་འོང་དུ་མཐོང་ནས་དེ་ལ་མངོན་པར་དགའ་བའི་དོན་
གཉེར་གྱི་འདུན་པ་ནི་ཆོས་ཅན། འདོད་ཆགས་ཞེས་བརྗོད་དེ། ཟག་བཅས་ཀྱི་བྱུང་པར་ལ་སྤྱག་པར་
སྤྱོད་བཏགས་ནས་དོན་གཉེར་གྱི་སྤྱིང་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་བྱུང་བ་
མ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་པ་སྤྱི་བྱེད་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པ་དང་ཟག་བཅས་ཀྱི་བྱུང་པར་འགའ་ཞིག་ལ་རང་གི་ངོ་པོ་
ཉིད་ཀྱིས་བདེ་བར་འཛིན་པ་དང་ཆོགས་རྒྱན་ལ་བཏགས་པ་ཅམ་མ་ཡིན་པའི་རང་དབང་བའི་བདག་
དང་དེའི་དབང་བསྐྱར་བྱའི་བདག་གིར་ལྟ་བུའི་འཕངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དགའ་བ་དེའི་ཡུལ་དང་
མི་མཐུན་པ་ལ་མི་མཐུན་པ་དེས་བྱས་པའི་སེམས་ཀྱི་འཁྲུག་པ་ནི་ཆོས་ཅན། ཞེ་སྤང་ཡིན་ཏེ། ཀྱན་
ནས་མནར་སེམས་སྤྱོད་པའི་གཞི་ལ་ངོ་པོ་ཉིད་ཀྱིས་རྒྱབ་ཀྱིས་ཕྱོགས་པའི་རྣམ་པ་ཅན་གྱི་སེམས་ཀྱི་
འཁྲུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆགས་སྤང་གཉིས་ཀའི་སྤྱོད་དུ་འགོ་བ་ཅན་གྱི་རྟེན་ཕྱིན་ཅི་ལྷག་གང་ཟག་
གི་བདག་འཛིན་དེ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། གཏི་ཐུག་ཡིན་ཏེ། ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མི་ཞེས་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། གང་ཟག་གི་བདག་འཛིན་ཉོན་མོངས་ཅན་གྱི་མ་རིག་པར་བཞེད་པའི་ཕྱགས་ཏེ། འདི་ནི་སྤྱོད་
དཔོན་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱིས་བཞེད་པ་མཐུན་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། དུམས་པ་དང་སྤྱིང་རྗེ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཏུག་གསུམ་དང་དཔེགས་རྣམ་

མཚུངས་པ་དེ་ལྟ་བུ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་ལྡན་པར་དང་དམིགས་རྣམ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལས་གཞན་དུ་
 སྤྱིད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་རྣམ་འགྲེལ་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཅིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཆོག་ཙམ་གྱི་
 རྟགས་ལས་ཆོག་སྤྲོ་བའི་གང་ཟག་པ་རོལ་སོ་ལ་འདོད་ཆགས་ཡོད་པར་མི་རྟོགས་པར་ཐལ། དེ་ལ་
 ཅི་ལྟར་འདོད་ཆགས་དང་བཅས་པའི་གང་ཟག་སྤྲོ་བ་ལྟར་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དགྲ་བཅོས་པ་
 ཡང་སྤྲོ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཆོག་གི་བྱང་པར་འཁྲིག་ཆོག་ལས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་རྟོགས་པ་མ་
 ཡིན་ཏེ། དག་གི་ཐ་སྙད་ཐམས་ཅད་དེ་འཁྲིག་ཆོག་འདོད་ཆགས་ལ་འབྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། དེར་ཐལ།
 འཁྲིག་ཆོག་གི་ཐ་སྙད་ཆགས་བཅས་དང་ཆགས་བྲལ་གང་ལ་ཡང་འཆོལ་བར་འཇུག་པའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ཆགས་པ་མེད་ཀྱང་ཆགས་པ་དང་བཅས་པ་ལྟར་བཅོས་ནས་སྤྲོ་བ་སྤྱིད་པས་སྤྲོ་བ་པོའི་བསམ་
 པ་རྟོགས་པར་དཀའ་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་སོ་ནི། བདག་འཛིན་སྤངས་པ་འདོད་པ་
 ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་ཆོག་སྤྲོས་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་མི་སྤྲོ་བས་ཆོག་ལས་འདོད་ཆགས་
 དཔོག་པའོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དགོས་པ་མེད་པ་མ་གྲུབ་པ་དང་། སྤྱིང་རྗེ་ཉིད་འདོད་ཆགས་
 ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། སྤྱིང་རྗེ་ཅན་གྱི་ཚུམ་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ལས་གྲུབ་པ་དགག་པའོ། །དང་སོ་ལ་
 གཉིས། རྟགས་མ་གྲུབ་པ་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་སོ་ནི། ཆགས་བྲལ་གྱིས་སྤྲོས་པ་དགོས་
 པ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་དོན་དུ་སྤྲོ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་།
 ལན་ནོ། །དང་སོ་ནི། བདག་ལྟ་ཟད་པར་སྤངས་པ་གང་ལ་ཡང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་ཕྱིར།
 གཞན་དོན་ལ་ཆགས་པ་ཡང་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་འབའ་ཞིག་གིས་ཀྱན་
 རས་བསྤངས་ནས་ཆོག་སྤྲོ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིང་རྗེས་ཀྱང་ཆོག་སྤྲོ་བ་ལ་འཇུག་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་སོ་ནི། སྤྱིང་རྗེ་དེ་ཉིད་སེམས་ཅན་ལ་
 དོན་གཉེར་ཡོད་པས་འདོད་ཆགས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྤྱིང་རྗེ་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་
 བཏགས་མིང་བྱེད་ན་མི་དགག་པ་དང་། རང་བཞིན་གཅིག་དུ་མི་རིགས་པ་དང་། རྒྱ་དང་དམིགས་
 རྣམ་སོགས་བྱང་པར་མི་འདྲ་བར་སྤྲུབ་པའོ། །དང་སོ་ནི། སྤྱིང་རྗེ་ལ་འདོད་ཆགས་ཀྱི་མིང་དུ་འདོགས་
 པར་འདོད་པ་མི་དགག་སྟེ། དོན་གང་ལ་ཡང་མིང་གང་ཡང་གདགས་སུ་རུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྙིང་རྩེ་དང་འདོད་ཆགས་རང་བཞིན་ནི་ཐ་དད་དེ་མི་སྤྲུག་པ་ལ་སྤྲུག་པར་སྒྲོ་བཏགས་ནས་མངོན་པར་དགའ་བའི་སྤྲེད་པ་ནི་ཡང་སྤྲིད་ཕྱི་མར་ཉིང་མཆམས་སུ་འབྲེལ་བར་བྱེད་པའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་དེ་ནི་ཡང་སྤྲིད་ཕྱི་མའི་ལྷན་ཅིག་བྱེད་རྒྱུ་བྱེད་པའི་སྒྲོན་མེད་དེ། རྒྱ་ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་དང་། སྤྲེད་པས་ཡང་སྤྲིད་ཕྱི་མའི་རྒྱུ་བྱེད་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། ལུང་དང་སྤྱར་བ་དང་། སྙིང་རྩེ་དང་ཆགས་སྤང་མི་མཚུངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྙིང་རྩེ་དང་འདོད་ཆགས་རྒྱ་མི་འདྲ་བ་ལས་སྤྲེས་པར་ཐལ། འདོད་ཆགས་ནི་བདག་འཛིན་ལས་སྤྲེས་ལ། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ནི་བདག་ཏུ་འཛིན་པ་མེད་ཀྱང་དམིགས་རྒྱུ་ཁྲལ་པ་འདུ་བྱེད་ཀྱི་སྤྲུག་བསྐྲུལ་གྱི་ཁྲད་པར་གྱིས་སེམས་ཅན་གཏུངས་པར་མཐོང་བ་ཅམ་གྱིས་སྤྲེ་ལ། ཉེར་ལེན་རང་གི་རིགས་འདྲ་སྤྲེལ་གོམས་པའི་སྒྲོབས་ལས་སྤྲེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མཐུན་རྒྱུ་གོམས་པ་ལས་སྤྲེ་བ་དང་། ཉེར་ལེན་རིགས་འདྲ་སྤྲེལ་ལས་སྤྲེ་བ་ཚོད་སྤང་དང་བཅས་པ་རྒྱས་པར་རྣམ་འབྲེལ་དུ་གསུངས་པ་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་བདག་འཛིན་གྱི་རྒྱ་ལ་བསྟོས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདི་ལྟར་སྒྲོ་གྲོས་མི་ཟད་པའི་མདོ་ལས་བྱམས་པ་ལ་སོགས་པ་ཆད་མེད་པ་བཞི་དང་སྐབས་སུ་བབས་པ་སྙིང་རྩེ་ཆེན་པོ་ནི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་པ་དང་ཆོས་ལ་དམིགས་པ་དང་། དམིགས་པ་མེད་པའི་སྙིང་རྩེ་ལ་སོགས་པར་བསྟན་ལ་ཕྱི་མ་གཉིས་བདག་འཛིན་གྱི་རྒྱ་ལ་ངེས་པར་མི་སྟོས་པའི་ཕྱིར། སྙིང་རྩེ་གསུམ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྙིང་རྩེ་གཞན་གཉིས་ཀྱི་དམིགས་པའི་ཁྲད་པར་གྱིས་ཁྲད་པར་དུ་མ་བྱས་པ་སེམས་ཅན་ཅམ་ལ་དམིགས་ནས་སྤྲུག་བསྐྲུལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་རྟག་དངོས་ཀྱིས་སྟོང་བ་དང་། གང་ཟག་གི་བདག་གིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བས་ཁྲད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྤྲུག་བསྐྲུལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་དང་། གཟུང་འཛིན་རྩིས་ཐ་དད་ཀྱིས་སྟོང་པར་རྟོགས་པའི་རྣམ་པ་ཤར་བས་ཁྲད་པར་དུ་བྱས་པའི་སེམས་ཅན་ལ་དམིགས་ནས་སྤྲུག་བསྐྲུལ་དང་བྲལ་བར་འདོད་པའི་རྣམ་པ་ཅན་ལོ། །སྙིང་རྩེ་གསུམ་དམིགས་པའི་སྒྲོ་ནས་ཁྲད་པར་མི་འབྱེད་པར་རྣམ་པའི་སྒྲོ་ནས་ཁྲད་པར་འབྱེད་པ་ནི་ལམ་

བཞུད་པའི་རིམ་པ་ལ་མི་མཁས་པའི་བབ་ཅེས་ཏུ་སྒྲིབ་པ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཆོས་ཅན། རྒྱ་མེད་དང་མི་མཐུན་པའི་རྒྱ་ལས་
བྱུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རིགས་མཐུན་པ་སྤྲུལ་གྲོམས་པ་ལ་སོགས་པ་ལས་འཇུག་པ་ཅན་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། འོན་འདོད་ཆགས་ཀྱང་དེ་ལྟར་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན།
བདག་འཛིན་མེད་པར་གྲོམས་པ་ཅན་ལས་སྐྱེ་བ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་བདག་འཛིན་རྒྱུར་
མེད་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྙིང་རྗེ་ཅན་གྱི་ཅོམ་པ་ཡང་བདག་
མེད་པར་མཐོང་བས་རང་དོན་གྲུབ་པ་མེད་བཞིན་ཏུ་རང་དོན་ལ་འཇུག་པའི་འབྲས་བྱ་མེད་པ་ཡང་
རྒྱ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་འཁྲུལ་ཤེས་ལས་གྲུབ་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་དང་འདོད་
ཆགས་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྙིང་རྗེ་ཆེན་པོ་ནི་གཞན་གྱི་དོན་ཉིད་འབྲས་བྱ་ཉིད་ཏུ་འདོད་པའི་
ཕྱིར། དེ་ཉིད་འབྲས་བྱ་རི་ལྟར་ཡིན་ཞེ་ན། དེ་འབྲས་བྱར་ཐལ། སྙིང་རྗེ་བསྐྱེམས་པའི་འདོད་བྱའི་
འབྲས་བྱའི་མཚན་ཉིད་ནི་གཞན་དོན་གྲུབ་པ་དེ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཉེས་པ་བཤད་ཟེན་བར་བྱེད་པ་དང་། འགལ་བ་དེས་བྱེད་གྱི་
ཆད་མ་མེད་པ་དང་། རང་ལ་མཚུངས་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཉ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། མི་
མཚུངས་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྒྲིབ་པ་པོ་བདག་ཉིད་ལས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་སྟན་
ཅིག་མཐོང་བས་དེ་གཞན་ལ་རྗེས་སུ་དཔོག་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་རང་ལ་སྒྲིབ་པ་དང་སྒྲིབ་
བསངས་སྟན་ཅིག་མཐོང་བས་གཞན་ལ་དཔོག་དགོས་པར་ཉ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བར་བཤད་
ཟེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འཁྲུལ་པའི་ཕྱིར་གཞན་སྒྲིབ་པས་སྒྲིབ་བསངས་རྗེས་སུ་མི་དཔོག་ན་སྒྲིབ་
བས་འདོད་ཆགས་ཀྱང་སྒྲིབ་མི་རིགས་པར་ཐལ། འདི་ལ་མི་འཁྲུལ་ལོ་ཞེས་བྱ་བའི་དེས་པ་ཅི་ཞིག་
ཡོད་དེ་རྩེད་ཟད་ཀྱང་མེད་པའི་ཕྱིར། ཆགས་བྲལ་ལ་མ་མཐོང་བས་འདོད་ཆགས་སྒྲིབ་པ་ལ་ནི་ཉེས་
པ་བརྗོད་ཟེན་པར་ཐལ། མི་མཐུན་སྤྱོད་པས་ལ་ཞུགས་པ་དང་ཡོད་མེད་ཐེ་ཚོམ་བ་བ་ལྟོག་བྱུང་མ་
གྲུབ་པར་མཚུངས་པར་བཤད་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དེས་དང་། སྒྲིབ་ཀྱས་པའི་བྱེད་པར་རོ། །དང་པོ་ནི། ཚུ་རོལ་མཐོང་

བ་འདིས་ཡོད་ན་བཟུང་བའི་བདག་ཉིད་དག་ནི་ལྷན་ཅིག་ཏུ་གནས་པར་འགྱུར་བའམ་དེ་ལྟ་མ་
 ཡིན་པར་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བར་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐོང་གི་སྒྲིབ་བ་དང་ཆགས་བྲལ་
 འགལ་བར་དེས་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚུ་རོལ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱིས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་
 པར་སྒྲོག་ཏུ་གྱུར་པའི་དོན་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་མེད་པར་ནི་དེས་པ་མིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི།
 ཆིག་གིས་ནི་ཆོས་ཙན། རང་ཕྱོགས་ཀྱི་ཆོས་སུ་བྱལ་བའི་གཞིར་སྟེ་རྟེན་བྱ་བ་ལ་སོགས་པའི་
 བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་དང་བརྗོད་པར་ཉིད་འདོད་པ་ཉིད་དག་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་དེ། དེ་དག་གི་
 འབྲས་བུར་དེས་པ་དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཚད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཆིག་གིས་བརྗོད་འདོད་དཔོག་པ་
 འདིར་ཡང་བདག་ལ་མཐོང་བས་གཞན་ལ་རྗེས་སུ་དཔོག་པ་རིགས་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བའི་ཐལ་
 བ་འདི་མཚུངས་སོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བརྗོད་འདོད་དཔོག་བྱས་པ་དང་། འདོད་ཆགས་
 དཔོག་མི་བྱས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཐལ་བ་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་ལ་ཆིག་བརྗོད་འདོད་ཀྱི་འབྲས་
 བུར་བྱལ་བས་ཆིག་སྒྲིབ་བ་གཞན་ལ་བརྗོད་འདོད་རྗེས་སུ་དཔོག་བྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། ཆིག་
 དང་བརྗོད་འདོད་དེ་དག་འདིར་ཕན་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པ་དག་ལས་རྒྱ་
 དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོ་ཉིད་དུ་བྱལ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མི་སྤྱད་པ་ལ་སྤྱད་པར་སྒྲོ་བཏགས་
 བྱས་དགའ་བ་འདོད་ཆགས་དང་བདག་ལྟ་བུ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་དང་ཆིག་ནི་ཆིག་དང་བརྗོད་འདོད་དེ་ལྟར་
 དེ་གཉིས་རྒྱ་འབྲས་སུ་བྱལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་ཉིད་ལ་གཞན་དུ་གཉིས་པོ་མེད་པར་བརྗོད་འདོད་
 ལས་ཆིག་སྒྲིབ་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཆིག་དང་འདོད་ཆགས་ལྷོག་པ་མ་བྱལ་བ་དང་། ལྷོག་པ་བྱལ་བར་
 འདོད་པ་དགག་པ་དང་། འདོད་ཆགས་ཀྱི་བྱས་པ་ལས་སྒྲིབ་བ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་ཆགས་
 བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དང་བྲལ་བ་ལ་ཆིག་སྒྲིབ་པ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། ཆིག་སྒྲིབ་པ་ལས་འདོད་ཆགས་
 དེ་རྗེས་སུ་དཔོག་ན་ཆིག་དང་འདོད་ཆགས་སྒྲིབ་ཅེས་ཙན། རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་མ་བྱལ་བར་
 ཐལ། གཅིག་ལོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཅིག་ལོས་ལྷོག་པའི་ལྷོག་པ་མ་བྱལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སེམས་མེད་པ་རྟོ་བའི་དུམ་བུ་ལ་

སོགས་པ་འདོད་ཆགས་སྐྱེ་རུང་ལོག་པས་ཆོག་ལྟོག་པའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ།
 དེ་ཙམ་གྱིས་ལྟོག་པ་མི་འབྲུབ་པ་དང་། ལྟོག་པ་འབྲུབ་པའི་རྒྱས་པའི་བྱང་པར་དང་། དེ་ཅིག་ལོས་
 ལ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། འདོད་ཆགས་སྐྱེ་རུང་དང་བྲལ་བའི་རྩོལ་བའི་དུམ་བྱ་ལ་ཆོག་སྐྱེ་བ་མ་
 མཐོང་བའི་རྣམ་པ་འདི་ལྟ་བུའི་ལྟོག་པས་ནི་རྒྱུའི་རྒྱས་པ་མི་འབྲུབ་པར་ཐལ། མ་མཐོང་བ་ཙམ་
 གྱིས་མེད་པར་མི་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གཟུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་ཡུལ་དབང་ལས་
 རྒྱ་གཞན་ཡོད་པ་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་རྒྱས་ཏེ། ཡིད་བྱེད་དེ་ལས་གཞན་པའི་ཡུལ་དབང་རྒྱས་
 པ་ཙན་དག་ཡོད་ན་ཡང་འབྲས་བུ་གཟུགས་འཛིན་དབང་ཤེས་མི་སྐྱེ་བ་གང་ཞིག་རེས་འགའ་སྐྱེ་
 བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། སེམས་པ་མེད་པ་དག་ལ་ནི་ཆོས་ཙན། འདོད་ཆགས་སྐྱེ་རུང་ལོག་པའི་
 ཆོག་ལྟོག་པའི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ལྟོག་པ་ནི་མི་སྤྲོད་དེ། ཆོག་སྐྱེ་བ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་ཡིན་ནམ་ཆོག་
 གི་རྒྱ་ལོག་པའི་སྟོབས་གྱིས་ལྟོག་པ་ཡིན་སྟེ་མ་དུ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། སེམས་མེད་དེ་
 དག་ལ་ནི་སེམས་པ་དང་བྱེད་པའི་ཡོན་ཏན་ལ་སོགས་པ་ཆོག་འཇུག་པ་ལ་རྒྱས་པ་མཐོང་བའི་རྒྱ་
 དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་ཉིད་མེད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། འདོད་ཆགས་གྱིས་པན་མི་འདོགས་ཀྱང་འདོད་ཆགས་སྐྱེ་རུང་གི་རྒྱས་པས་
 པན་འདོགས་སོ་ཞེ་ན། ཆོག་ཆོས་ཙན། ཅི་ལྟར་འདོད་ཆགས་དེའི་རྒྱས་པས་པན་འདོགས་པར་
 འཇུར་ཏེ་མི་འཇུར་བར་ཐལ། འདོད་ཆགས་གྱིས་པན་མི་འདོགས་པའི་ཕྱིར། བྲལ་པར་ཐལ། འདོད་
 ཆགས་དེའི་རང་གི་རོ་བོའི་ཡོན་ཏན་རང་དང་བྱུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་ཅིང་འབྲས་བུ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་
 ལ་དེའི་རྒྱས་པ་ཞེས་ཉེ་བར་བཏགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་ལ་འདོད་ཆགས་དེས་པན་མི་རྒྱས་པ་དེ་ལ་
 དེའི་རྒྱས་པས་ཀྱང་པན་རྒྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དང་དེའི་རྒྱས་པ་བྱུབ་བདེ་རྗེས་གཅིག་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དོན་བསྐྱེ་བ་ལ་གསུམ། དཔག་པར་རྒྱས་པ་དང་མི་རྒྱས་པའི་བྱང་པར་དང་།
 བདག་འཛིན་ཙན་འདོད་ཆགས་ཙན་དུ་བྱུབ་པ་དང་། སྤྱིའི་དོན་བསྐྱེ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ།
 འབྲེལ་བ་འབྲུབ་པས་གོ་རྒྱས་པ་དང་། རྟོགས་གཉིས་ལ་མཐོང་བའང་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་གོ་མི་
 རྒྱས་པ་དང་། དཔེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་མེད་ན་མི་འབྲུང་བའི་འབྲས་བུ་ཁོ་ནས་རང་བྱུབ་

1 ཞོལ། ཤོག 336 ན 3 གཙང་། ཤོག 337 བ 7 དག་ལ་ཆོས་ཙན།

པའི་གཞི་ལ་རྒྱ་རྗེས་སུ་དཔོག་པར་བྱེད་དེ། དེར་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ལས་གཞན་
མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་བ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་ཡང་དཔོག་བྱས་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
ཁྲབ་པ་འབྲུལ་བའི་ཕྱིར། ཐམས་ཅད་གཞིགས་པའི་གཞིགས་པ་ལོག་པས་ནི་ཐམས་ཅད་ན་མེད་པ་
གོ་བར་བྱེད་དེ། ཡོད་ན་ཀུན་མཁུན་གྱི་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞིགས་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་གཞན་
པའི་གང་ཟག་གི་མངོན་སུམ་གྱིས་མ་མཐོང་བས་མེད་པར་འབྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནོ། །གསུམ་པ་ནི། མ་
མཐོང་བས་མེད་པར་མི་འབྲུབ་པར་ཐལ། དུལ་ལ་ལ་ན་སྐྱུ་རུ་ར་རོ་མངར་བ་མ་མཐོང་ཞིང་སྐྱུར་
བ་དེ་ལྟར་མཐོང་བ་རྣམས་ཀྱང་དུལ་དང་རུས་དང་སོ་ནམ་གྱི་འདུ་བྱ་བའི་བྱུང་པར་ལས་གཞན་རུ་
མངར་བར་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུབ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དཔེར་ན་སྐྱུ་རུ་རའི་ཤིང་དག་འོ་མས་བཅུས་
ན་འབྲས་བུ་མངར་པོར་འཆགས་ལ་པལ་ཆེར་ནི་དེ་ལྟར་མི་སྒྲུབ་བ་ལྟ་བུ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དེས་ན་འདི་སྐད་རུ་བདག་འཛིན་ཅན་གྱི་སྐྱེས་བུ་སྐྱ་བ་པོ་ཆོས་ཅན། འདོད་
ཆགས་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པར་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་སྐྱེ་བའི་སྐྱེ་གྱི་བྱུང་པར་
གཙང་བདེ་རྟག་བདག་རུ་ལྟ་བ་དང་། མི་སྐྱག་པ་ལ་སྐྱག་པར་སྐྱོ་འདོགས་པའི་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་
པ་ཡིད་ལ་བྱེད་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་བདག་ལྟ་བུའི་སྐྱ་བ་པོ་བཞིན་ནོ། །དེའི་ཆེ་ཡང་
སྐྱ་བ་ཙམ་མཐུན་དཔེར་བརྗོད་པ་ནི་དོན་མེད་དེ། རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྷན་རུ་མ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དང་། མ་ངེས་པར་བྱུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དག་
སྐྱ་བ་འདི་ཡང་ཆོས་ཅན། དག་སྐྱ་བའི་སྐྱེས་བུ་བ་པོ་ལ་པོ་ཆགས་ལྷན་རུ་སྐྱབ་པའི་མི་མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་ཙམ་གྱིས་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟར་རིགས་པས་བྱུབ་པ་དེའི་
ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྟགས་འདི་ཡང་ཆོས་ཅན། མ་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་བྱུབ་ལྷོག་པའི་
ཚུལ་གཅིག་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་བསྟན་ཟིན་པ་དེ་བས་ནའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ཚུལ་གཉིས་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོན་ཆགས་པའི་གཏན་ཆེགས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། རྗེས་
སུ་འཕྲོ་ལྷོག་འགལ་ནས་མ་བྱུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་བཤད་པ་དང་། རྗེས་སུ་འཕྲོ་ལྷོག་གཉིས་ལ་ཐེ་
ཆོམ་ཟ་བའི་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྒྲུབ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅུ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་
པོ་ནི། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། རྒྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་བའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་

ཆོས་བྱུང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་བྱུང་བ་གཉིས་དོན་ལ་མ་བྱུང་ན་སྟེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་
དང་གི་སྐྱས་ཕྱོག་པ་མ་བྱུང་ཅིང་རྗེས་འགྲོ་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟེ་བ་སྤྱད་དོ། །མདོར་བསྟན་གྱི་གཉིས་མ་བྱུང་
བ་མི་ཞེས་པའི་སྐྱས་བསྟན་པའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འགལ་ཉགས་ཀྱི་དཔེ་དང་། དེ་འགལ་ཉགས་སུ་བསྐྱབ་པ་དང་། དང་
སྐྱས་བསྐྱས་པའི་དོན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་དུང་སྐྱ་ཉག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་བྱས་པ་ཉིད་དང་
ཚེ་ལ་བལས་བྱུང་བ་ཉིད་ཉགས་སུ་བཀོད་པ་བཞིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྐྱབ་བྱེད་དཔོན་པ་དང་། ཞེ་འདོད་ལ་གཞོད་པའི་འགལ་ཉགས་ཀྱི་
དཔེ་དངོས་སུ་མ་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ཞེ་འདོད་ལ་གཞོད་པའི་གཏན་ཆེགས་འགལ་ཉགས་
སུ་སྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཏན་ཆེགས་གཉིས་པོ་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། རྗེས་སུ་འགྲོ་ཕྱོག་གི་ཚུལ་
གཉིས་རྣམས་མར་མ་བྱུང་བ་ཡིན་ཏེ། ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱུང་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱོགས་ཆོས་
གང་ཞིག་མཐུན་པའི་བྱོགས་ལ་གཏན་མེད་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་བྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཞེས་བྱ་བའི་དོན་ནོ། །དེས་ན་གཏན་ཆེགས་གཉིས་པོ་འདི་དག་ཆོས་ཅན། འགལ་བའི་གཏན་ཆེགས་
ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱས་ཆོས་ལ་གཞོད་པ་གཉིས་ལས་
གཞན་པའི་ཞེ་བས་འདོད་པ་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པའི་འགལ་བ་གསུམ་པ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནམ་
ཡོད་དེ། དཔེར་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་དོན་ཡིན་ཏེ། འདུས་ཤིང་བསགས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། མལ་ཆ་དང་སྟན་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །གཏན་
ཆེགས་དེ་ནི་ཞེ་འདོད་ལ་གཞོད་པའི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། སྐྱས་ཆོས་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ལས་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་ཏུ་ཞེ་བས་འདོད་པ་རྒྱལ་དང་སྐྱད་ཅིག་འདུས་པ་མ་ཡིན་པ་བདག་ཉག་པའི་དོན་བྱེད་པ་སྐྱབ་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འགལ་ཉགས་ཡིན་ན་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་སྟོས་ཤེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མདོར་
བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དཔེ་ལོགས་སུ་མ་སྟོས་པའི་དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི།
སྐྱས་ཆོས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པའི་དཔེ་གཉིས་ལས་ལོགས་སུ་ཞེ་འདོད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པའི་
དཔེ་མ་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་སྐྱས་ཆོས་དང་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱ་རྣམས་ཞེ་

འདོད་ཀྱི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་བྱུང་པར་མེད་པས་དཔེ་ལོགས་སུ་མ་སྒྲིམ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཞེས་འདོད་དང་སྒྲིམ་པ་གཉིས་བསྐྱབ་བྱར་བྱུང་པར་མེད་པ་དང་།
བྱུང་པར་ཡོད་ན་ཏུ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། འགལ་ཉགས་ལ་བཞིར་དབྱེ་བའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི།
སྒྲིམ་ཆོས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་དེ་དག་ལས་ཞེ་འདོད་ལ་གཞོད་པ་འདི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཕྱིན་
ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱབ་པ་ཉིད་དུ་ནི་བྱེ་བྲག་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཞེ་བས་འདོད་པ་དང་སྒྲིམ་པས་བསྐྱབ་
བྱ་དག་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་ནི་བྱུང་པར་འགའ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་པ་རྒྱས་བཤད་དུ་
བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གཅིག་གིས་གཉིས་ཀ་བསྐྱབ་བྱར་
བསྐྱབ་པ་དང་། འགལ་ཉགས་ལ་ཡང་གཉིས་ཀ་བསྐྱབ་བྱར་མཚུངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། འགལ་བ་
བཞིན་དུ་ཞེ་བས་འདོད་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་ཀྱང་སྒྲིམ་ཆོས་སྐྱབ་པ་ལས་
ལོགས་ཤིག་ཏུ་བརྗོད་དགོས་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། ཞེ་འདོད་དང་སྒྲིམ་ཆོས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་
གཉིས་བསྐྱབ་བྱ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་མི་བྱེད་ཀྱི་བྱུང་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། དེ་ལོགས་
སུ་བརྗོད་མི་དགོས་པར་ཐལ། སྐྱབ་དག་ཡང་དག་གཅིག་ཉིད་ཀྱི་ཆེག་གིས་གཉིས་ཀ་བསྐྱབ་པར་བྱ་
བ་ཉིད་དུ་བྱུང་པར་མེད་པར་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ཞེ་འདོད་དང་སྒྲིམ་ཆོས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་
བྱེད་པ་གཉིས་བསྐྱབ་བྱ་དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱབ་པའི་འགལ་བར་ཡང་གཅིག་པ་ཉིད་དེ། ཞེ་འདོད་དང་
སྒྲིམ་ཆོས་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་གཉིས་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་རུས་སུ་མཚུངས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། འགལ་ཉགས་ཐ་དད་དུ་འབྱེད་པའི་ཚུལ་དང་། དགོས་པ་ཡོད་ན་
གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་ལ་ཡང་དབྱེར་རུང་བ་དང་། འགལ་ཉགས་ལ་བྱེ་བའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི།
འགལ་ཉགས་བཞིར་དབྱེ་བ་ཞེ་འདོད་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་མིན་གྱིས་བྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། འགལ་ཉགས་དེའི་
ཐ་དད་པ་ནི་སྒྱུར་བའི་འགོད་ཚུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་ལས་བྱེ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ལ་ལར་ནི་བསྐྱབ་
བྱར་དངོས་སུ་བརྗོད་པ་དང་ལ་ལར་ནི་འགལ་དག་གིས་དང་གཉིས་པ་ལ་ཡང་ལ་ལར་ནི་བརྗོད་པར་
འདོད་པས་རྒྱ་བྱས་པའི་སྒྲིམ་ཆོས་དང་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱུང་པར་དུ་ཉི་བར་བཞག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འགལ་བ་ལ་བཞི་ཡོད་པ་བཞིན་

དུ་གཏན་ཆོག་ལང་དག་ཀྱང་ཅི་སྟེ་ཐ་དད་པ་བཞིར་མེད་པར་ཐ་མི་དད་ཅི་ན། གཉིས་པ་ནི།
 གཏན་ཆོག་ལང་དག་ལ་ཡང་སྤྱི་སྤྱོད་ཚུལ་གྱིས་བཞིར་རྣམ་པར་དབྱེ་བ་ལ་སྤྱི་ཞིག་འགོག་སྟེ་
 དགག་མི་རིགས་པར་ཐལ། དགོས་པ་ཡོད་ན་བཞིར་དབྱེར་རུང་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་
 འགལ་བ་ཁོ་ན་བཞིར་འབྱེད་པ་ཅི་ཞེ་ན། འགལ་ཉགས་བཞིར་བྱེ་བ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། སྤྱིས་
 ཆོས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་དང་ཞེ་འདོད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་གཉིས་སྤྱིས་ཆོས་དཔེ་ལ་རྗེས་
 འགོ་མེད་ན་སྟོན་དུ་འགྱུར་གྱི། ཞེ་འདོད་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་མེད་པ་སྟོན་དུ་མི་འགྱུར་རོ་ཞེས་འདོད་
 པ་གངས་ཅན་པ་དེའི་བསམ་པའི་དབང་གིས་ཞེ་བས་འདོད་པ་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་ཡང་འགལ་བ་
 ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་གྱི་བསྐྱབ་བྱ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་མི་བྱེད་གྱི་མཆན་ཉིད་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་ནི་བྱེ་
 བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེ་འདོད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་ན་ཡང་འགལ་ཉགས་སུ་འགྱུར་ཏེ། དོན་གྱིས་
 འཕངས་པའི་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་དག་ཏུ་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་པ་གངས་ཅན་པ་པ་རོལ་པོས་བསྐྱབ་
 བྱར་འདོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་བསྐྱབ་ན་འགལ་ཉགས་བཞིར་དབྱེ་བའི་སྐབས་སུ་ཞེ་འདོད་
 ལ་གཞོད་ན་ཡང་འགལ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤོས་པ་སྤྱིས་ཆོས་ལ་གཞོད་པ་དང་འགལ་ཉགས་སུ་མི་
 མཆུངས་པ་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བྱེ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤྱིས་ཆོས་ལ་གཞོད་ན་འགལ་བར་འགྱུར་གྱི། ཞེ་
 འདོད་ལ་གཞོད་པས་འགལ་བར་མི་འདོད་པའི་གངས་ཅན་གྱི་ལོག་ཉོག་དགག་པའི་ཆེད་དུ་སྤོས་
 པའི་ཕྱིར། འདི་ནི། འགལ་ཉགས་བཞིར་དབྱེ་བའི་སྐབས་སུ་དོགས་པ་གཞོད་པ་ཡིན་གྱི། སྐབས་
 འདིར་འགལ་བ་གསུམ་པ་མ་སྤོས་པའི་རྒྱ་མཆན་བསྟན་པ་དང་དོན་མི་གཅིག་གོ། །གསུམ་པ་
 ནི། ཞེ་འདོད་ལ་གཞོད་པའི་འགལ་བ་སྐབས་འདིར་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་
 བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། སྤྱིས་ཆོས་དང་མཆན་ཉིད་མཆུངས་པས། དེ་དཔེར་བརྗོད་པས་འདི་
 ཡང་གོ་བས་དངོས་སུ་མ་བསྟན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བྱོགས་སྤྱི་མ་དང་། དེ་སྟན་དབྱང་བཤོ། །དང་པོ་ནི། གངས་ཅན་པ་ན་
 དེ། གལ་ཏེ། རུལ་དང་སྐད་ཅིག་འདུས་པ་རྣམས་འདུས་པ་མ་ཡིན་པ་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྤྱིས་བྱ་
 ཉག་པ་གཅིག་བྱའི་དོན་བྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་འགལ་ཉགས་སུ་འགྱུར་ན། རྣམ་ཤེས་མི་ཉག་པ་དུ་མའི་
 དོན་བྱེད་པར་སྐྱབ་པའི་ཉགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་དགོས་ན་རྣམ་ཤེས་མི་ཉག་པ་དུ་མ་གཞན་ལ་པན་

འདོགས་པར་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་སྐབ་ཀྱི་མ་ངེས་པ་ཡིན་དགོས་ལ། དེ་ལྟ་ན་ལྟོག་པ་སྐབ་པའི་
 ཡང་མ་ངེས་པ་ཡིན་པས་འགལ་བ་མ་ཡིན་པ་མ་ཡིན་ནམ་དེ་ཡང་མིག་ལ་སོགས་པའི་འདུས་པ་
 རྣམས་རྒྱུ་ཁ་ཡར་བ་ཡིན་པས་འདུས་པ་རྣམ་ཤེས་མི་རྟག་པ་གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་པར་བྱེད་པ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་འདི་ལ་ངེས་པ་ཅི་ཞིག་ཡོད། གལ་ཏེ་ཡང་རྒྱུ་ཁ་ཡར་བས་མི་སྐྱེད་ཀྱང་འབྲས་
 བྱ་འགའ་ཞིག་སྐྱེད་པ་ལ་མངོན་དུ་ཕྱོགས་པའི་རྒྱུ་གསུམ་གྱི་དོན་རྣམས་ཆོགས་ཤིང་འདུས་པས་
 སྐྱེད་པ་ཡིན་པ་དེ་ལྟར་ན་ཡང་ཆོགས་པས་འབྲས་བྱ་སྐྱེད་པ་ལ་གོགས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པ་སྤྱིར་
 པའི་ཕྱིར་རྒྱུ་རྣམས་གདོན་མི་ཟ་བར་འབྲས་བྱ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་པས་འདུས་ཤིང་བསགས་པ་
 ཡིན་ན། རྣམ་ཤེས་མི་རྟག་པ་དུ་མའི་དོན་བྱེད་པའི་བྱ་བ་མ་ངེས་པའི་ཕྱིར་འབྲུལ་བ་ཉིད་དོ། །རྒྱུ་
 གསུམ་རྩས་པ་ཐོགས་མེད་ལ་འབྲས་བྱ་བསྐྱེད་པས་བྱ་བ་ཀྱང་འདུས་པ་རིགས་འདྲ་གཞན་ལ་ཕན་
 འདོགས་པའི་ངེས་པ་མེད་པ་ནི། རྣམ་ཤེས་སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་སྐྱེད་པ་ལ་ཐོགས་པ་མེད་པར་ཕན་
 འདོགས་པའི་མིག་ལ་སོགས་པ་རྣམ་ཤེས་གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། དེ་ལ་ཡང་འདུས་
 པ་རྒྱུ་གསུམ་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་གཞན་ལ་ཕན་འདོགས་པ་ཉིད་དོ་ཞེས་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ཅི་ཞིག་
 ཡོད་དེ་མེད་པས་རྣམ་ཤེས་མི་རྟག་པ་དུ་མའི་དོན་མི་བྱེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་ཤེས་རྟག་པ་གཅིག་གི་དོན་
 བྱེད་པར་སྐབ་པའི་འགལ་བར་མི་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རྣམ་
 ཤེས་སྐད་ཅིག་དུ་མ་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་ཚུལ་དང་། པན་པ་དོན་གཞན་བྱེད་པ་དགག་པ་དང་།
 གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་པ་དོན་བྱེད་པར་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཞུགས་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་
 ཤེས་ལ་ཕན་པ་དེ་ལྟར་ཉེ་བར་སྐྱོར་བ་མིག་སོགས་རྒྱུ་གསུམ་པོ་རྣམས་གཞུགས་འཛིན་མིག་
 ཤེས་ཀྱི་རང་བཞིན་སྐད་ཅིག་ལྟ་བུ་ཕྱི་ཕའི་ཕན་པ་སྐབ་པར་བྱེད་པ་འདི་ཡིན་པར་ཐལ། མིག་
 སོགས་རྒྱུ་གསུམ་པོ་དེ་དག་ལས་འབྲས་བྱ་ལ་ཕན་པ་ཉེ་བར་སྐྱོར་བ་རིགས་འདྲ་སྐད་ཅིག་ལྟ་
 བུ་རེ་རེ་ཞིང་ཕན་གདགས་པར་བྱ་བ་གཞུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་རང་བཞིན་གཞན་དང་གཞན་
 སྐྱེ་བའི་ཕྱིར། མིག་སོགས་རྒྱུ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། གཞུགས་འཛིན་མིག་ཤེས་ལ་དུས་གཅིག་
 དུ་རྩས་ཐ་དད་དུ་མའི་ཕན་པ་སྐབ་པར་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། མིག་ཤེས་ཀྱི་རྩས་གཅིག་པོ་ལ་ལག་

རྗེས་མི་འདྲ་བ་གསུམ་བྱས་པའི་སློན་ས་མིག་ཤེས་གཅིག་ཁོ་ན་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར། ཡང་གཞུང་ལྷ་
མ་ལ་རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་རྩལ་དང་སྤྲད་ཅིག་འདུས་པ་གཞན་གྱི་དོན་མི་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱུ་
གསུམ་གྱིས་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་གཞན་དང་གཞན་བསྐྱེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྒྱུ་གསུམ་གྱིས་རྣམ་ཤེས་ལ་པན་པ་དོན་གཞན་བྱེད་པ་མི་འཐད་པར་
ཐལ། པན་པ་དོན་གཞན་ཉིད་བྱེད་པ་ཡིན་ན་ནི་རྣམ་ཤེས་དེའི་པན་པ་བྱེད་པ་མ་ཡིན་པ་ཞེས་བྱ་བ་
ཡང་བཤད་ཅིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། འདུས་ཤིང་བསམགས་པ་རྣམ་ཤེས་རྟག་པའི་དོན་བྱེད་པ་
དེའི་དོན་དུ་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་རྟག་པའི་དོན་བྱེད་པ་མེད་པ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེའི་པན་པ་དོན་གཞན་དང་དོན་གཞན་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པ་བྱེད་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྤངས་མིག་ལ་སོགས་པ་རང་གི་རིགས་འདྲ་དང་རྣམ་ཤེས་ལ་པན་འདོགས་པ་
ནི་བྱེད་པར་སྐྱེད་པ་ཉིད་གྱིས་པན་འདོགས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣམ་ཤེས་རྟག་པའི་དོན་བྱེད་པ་འགལ་བ་
དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འདུས་ཤིང་བསམགས་པ་དེ་རྣམ་ཤེས་རྟག་པའི་དོན་བྱེད་པ་འགལ་བ་ཡིན་
ཏེ། དེ་བྱེད་པར་སྐྱེད་དུ་མེད་པའི་རང་བཞིན་གཅིག་ཏུ་མི་འགྱུར་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བྱེད་པར་
སྐྱེད་པས་པན་འདོགས་པ་དེ་བས་ནའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་དང་སྦྱས་བསྐྱུས་པའི་དོན་བཤད་པ་ནི། གཉིས་མ་གྲུབ་ན་འགལ་བ་དང་། ཞེས་
པའི་དང་གི་སྦྱས་ནི་གཉིས་མ་གྲུབ་པའི་ལྟར་སྦྱང་གཞན་ཡང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། ལྷོགས་ཆོས་གྲུབ་
རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གཉིས་ལས་གཅིག་ལོག་པ་མ་གྲུབ་ལ་གཞན་རྗེས་འགྲོ་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་ན་བྲུབ་པ་
འབྲུལ་བ་ཅན་ཡིན་ནོ་ཞེས་དོན་གྱིས་བསྟན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་དག་སྦྱོར་བའི་སྦྱོས་བྱ་བ་རོལ་པོ་
ཆོས་ཅན། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའམ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། སྦྱོར་བའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་
ལྟ་བུའོ། །གཏན་ཆོགས་འདི་ལ་ལྷོག་པ་མ་གྲུབ་སྟེ། མི་མཐུན་ལྷོགས་ལ་མ་མཐོང་བའི་ཕྱིར། རྗེས་
སུ་འགྲོ་བ་ལ་ནི་ཐེ་ཆོས་ཟ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དེ་ལ་
ཆོག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པའམ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་དག་གི་གྲོལ་དེའི་
རོར་བསྐྱལ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

1 ཞོལ། ཤོག 330 བ 6 གཙང་། ཤོག 334 བ 3 ལྷོགས་ལ་མཐོང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་གཉིས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་མ་དེས་པ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་
ནི། སློག་ལྷན་ཚོས་ཅན། གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་པའི་འབྲེལ་བ་ཅན་མ་དེས་པའི་གཏན་
ཚིགས་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཚོས་བྱུང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་
ལ་གཉིས། སྐྱར་བ་དཔེར་བརྗོད་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱར་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉགས་དེ་རྗེས་
སུ་འགྲོ་ལྷོག་གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་ཏེ། ཅ་བར་བསྐྱན་པའི་གཉིས་ཞེས་པ་འགལ་ཉགས་
སུ་མ་ཟད་འདི་ལ་ཡང་བསྟེགས་ཤིང་བར་བར་བྱ་བའི་ཕྱིར། གང་ལས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་
བར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་གསོན་པོའི་ལུས་ནི་ཚོས་ཅན། བདག་དང་བཅས་པ་ཡིན་ཏེ།
སློག་ལ་སློགས་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འདུག་ལྷོག་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་དེས་པས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱར་སྐྱབ་པ་
དང་། བསྐྱབ་བྱ་མི་རྟགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་ཞིང་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱ་མིན་པ་དགག་པ་དང་། འབྲེལ་བ་ལ་
བསྟོས་ནས་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱར་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱ་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། བདག་ཡོད་མེད་དངོས་འགལ་དུ་སྐྱབ་པ་དང་། སློག་ལ་བྱུང་དེ་གཉིས་
གང་ལ་ཡང་གནས་པར་མ་བྱུང་བ་དང་། དེས་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གང་དུ་ཡང་མ་བྱུང་བའོ། །དང་
པོ་ནི། གཞི་གང་ལ་སློག་ལ་སློགས་པ་གནས་པར་འགྱུར་བའི་གཞི་བདག་དང་བཅས་པ་དང་བདག་
མེད་པ་ལས་གཉིས་མ་ཡིན་གྱི་སྤང་པོ་གཞན་ནི་མེད་དེ། བདག་ཡོད་ཅིང་གནས་པ་དང་། བདག་རྣམ་
པར་གཙོད་པ་བཀག་པ་གང་རུང་དག་གིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བསྐྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི།
སློག་ལྷན་བདག་ཡོད་མེད་འདི་གཉིས་ལས་གཅིག་ལ་གནས་པར་ཡང་དེས་པ་མེད་དེ། བདག་བཅས་
བདག་མེད་དེའི་བདག་ཉིད་དུ་བྱུང་བ་ལ་སློག་ཚད་མས་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ལྷོག་པ་མ་བྱུང་བ་དང་། རྗེས་འགྲོ་མ་བྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། གསོན་
པོའི་ལུས་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་ཕྱོགས་ཚོས་སློག་ལ་སློགས་པ་ནི་ཚོས་ཅན། བདག་ཡོད་མེད་དེ་
དག་ལས་ལྷོག་པ་དེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་གཉིས་ཀྱི་བདག་ཉིད་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། དེ་གཉིས་སྤང་སུམ་མེད་པའི་འགལ་བ་ཡིན་པ་དེ་བས་ནའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། བདག་
བཅས་བདག་མེད་དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དེས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་བཅས་བདག་མེད་གཅིག་ལ་ཡང་

ཚད་མས་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། དེ་ཚོས་ཅན། གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་པའི་
མ་དེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་དེ་ལ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བདག་བཅས་དང་ཅིག་ཤོས་བདག་མེད་
དག་ཏུ་ཡོད་པའི་དེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། བདག་བཅས་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་བ་
དང་ཕྱོག་པ་དག་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། བདག་ཡོད་མེད་དང་། དེ་གཉིས་ལས་གཞན་
གང་ལ་ཡང་ཡོད་པར་མ་དེས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མི་རྟོགས་པའི་རྒྱ་ཡིན་པ་དགག་པ་དང་། ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱར་དཔེས་
སྐྱབ་པ་དང་། མི་རྟོགས་པའི་རྒྱ་རོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོག་ལྡན་ཚོས་ཅན། གསོན་ལུས་
བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་མི་རྟོགས་པ་སྟེ་སྟོ་ཅི་ཡང་མི་སྟེད་པ་ཡང་མ་ཡིན་
ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཚད་གཞི་འགའ་ཞིག་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོག་པའི་དཔེ་
ནི་ཚད་གཞི་དང་མ་འབྲེལ་བ་ལས་ནི་ཐེ་ཚོམ་གྱི་དཔྱོད་པ་ཡང་མི་སྟེ་སྟེ། ཕྱོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན་སྐྱ་ལ་མིག་གི་གཟུང་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་བཞིན་ནོ། །ཁ་ཅིག་ལྟར་སྤང་གསུམ་པོས་
བསྐྱབ་བྱ་ལ་མ་རྟོགས་ལོག་རྟོག་ཐེ་ཚོམ་གསུམ་སྟེད་པས་འགལ་རྟགས་ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ལོག་
རྟོག་སྟེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་མི་འཐད་དེ། འགལ་རྟགས་སུ་གང་སོང་བ་དེ་སྟོག་ཕྱོགས་སྐྱབ་པའི་
རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བས་གཞི་གཅིག་ལ་བལྟས་པའི་ལོག་རྟོག་དང་ཡང་དག་ཤེས་པ་ཅིག་ཅར་
དུ་སྟེ་བ་མི་འཐད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་པ་ལས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་སྟོ་གང་ཡང་མི་སྟེད་པ་མི་འཐད་དེ།
ཁུབ་པ་ནལ་ལོག་གང་དུ་ཡང་མ་དེས་ཤིང་། ཚད་གཞི་དང་འབྲེལ་བའི་ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་པ་ལས་
ནི་ཚད་གཞི་འདི་ཅི་ཞིག་དང་འབྲེལ་ཞེས་ཅི་ལྟར་མི་དཔྱོད་དེ་དཔྱོད་པའི་ཕྱིར་དཔེར་ན་ལྟས་ཀྱིན་
དང་མཚོད་སྟེན་གང་དང་ཡང་མ་འབྲེལ་བར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་མངལ་འཛོག་བྱེད་དེ་གཉིས་ལས་
གཞན་དུ་མ་དེས་ལ་དེ་གཉིས་གང་དང་ཡང་འབྲེལ་བ་ཡོངས་སུ་ཤེས་པ་མེད་པའི་མངལ་ཆགས་
པ་ལས་སྟེས་བུའི་བྱེད་པར་གང་དང་འབྲེལ་བར་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དེ་བཞིན་དུའོ། །དོན་བསྐྱུས་ན། ལྟ་
མཚོད་ལས་གཞན་པའི་མངལ་འཛོག་བྱེད་མེད་དེ་གཉིས་གང་གིས་བཞག་མ་དེས་ཤིང་མངལ་
ཆགས་པར་དེས་པའི་བྱེད་མེད་ཚོས་ཅན། ལྟ་སྟེན་གྱིས་བཞག་གམ་མཚོད་སྟེན་གྱིས་བཞག་སྟུམ་

དུ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་རིགས་ཏེ། མངལ་ཆགས་པར་དེས་ཤིང་ཡ་གྲུལ་གཉིས་ལས་གཞན་གྱིས་མ་
བཞག་ཡ་གྲུལ་གང་གིས་བཞག་མ་དེས་པའི་ཕྱིར། གཏན་ཚིགས་འདིར་ཡང་ཚོས་ཅན། ཐེ་ཚོམ་
ཟ་སྟེ། ཕྱོགས་ཚོས་བྱུང་བདག་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་མ་དེས་ཤིང་དེ་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་མེད་
པའི་ཕྱིར། ཉགས་ཕྱི་མ་དེར་ཐལ། ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བདག་ཡོད་པའམ་མེད་པའི་ནང་དུ་མ་འདུས་
པར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། ཚྱོད་པ་སྤང་བ་དང་། སློག་ལྡན་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱར་བསྐྱབ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། སློག་ལྡན་ཚོས་ཅན། གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཅི་ལྟར་
མི་རྟོགས་པ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཚོས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། ལྷ་
པར་ཐལ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མ་རྟོགས་པ་སྐྱེད་པ་དེ་ནི་བདག་ཡོད་མེད་གཉིས་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་ཡོད་
ན་འགྱུར་གྱི་ནང་དུ་འདུས་ན་མི་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། མིག་གི་གཟུང་བྱ་ཚོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་
པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་མ་རྟོགས་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གང་ཞིག་སྐྱ་རྟག་པ་
དང་མི་རྟག་པ་གཉིས་ཀར་ཏེ་ཡ་གྲུལ་ལ་རྟོགས་པ་སྐྱེད་པ་དང་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་པ་མེད་པའི་རང་བཞིན་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་བདག་ཡོད་མེད་གཉིས་ཀར་ཏེ་ཡ་གྲུལ་དུ་དེས་པའི་ཚུལ་གྱིས་རྟོགས་པ་སྐྱེད་
བྱེད་དུ་ཡང་མེད་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡང་མེད་པའི་རང་བཞིན་མི་རྟོགས་པ་སྐྱེད་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཚིགས་
དེ་ནི་སློག་ལྡན་གྱིས་གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་པ་ལ་མེད་དེ། སློག་ལྡན་བདག་ཡོད་མེད་
གཉིས་ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་དེ་ལྟར་ཡོད་ན་འགྱུར་ན་ཡང་དེ་གཉིས་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པའི་ཕྱིར། ཅི་
ལྟར་བསྐྱབ་བྱ་ལ་མི་རྟོགས་པ་སྐྱེད་པར་འགྱུར་ཏེ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལྟ་ན་ནི་འོ་ན་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་
ལས་ཕྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པ་ཡང་མེད་ཡ་གྲུལ་ལ་དེས་པ་སྐྱེད་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་མིག་གིས་གཟུང་བ་
ཉིད་ལས་ཀྱང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། ཉགས་དེ་བསྐྱབ་
བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྐྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚྱོད་གཞི་དང་མ་འབྲེལ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་ཐེན་པའི་ཕྱིར།
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མཉན་བྱ་ནི་ཚོས་ཅན། སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་གྱི་རྒྱ་
ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཚོས་བྱུང་མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་དེའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སློག་ལ་སོགས་པ་ནི་བྱང་པར་དུ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། ཞེས་དམ་བཅས་
ནས་སློག་ལ་སོགས་པ་ཡང་ཆོས་ཅན། གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་པའི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་
ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་ཏེ། སློགས་ཆོས་བྱབ་བདག་དེ་ལ་འཇུག་པ་དང་ལྡོག་པར་མ་བྱབ་པའི་ཕྱིར་
རྟོ། །དེར་ཐལ། བདག་ལ་འཇུག་པ་རྗེས་འགྲོ་དང་ལྡོག་པ་མ་བྱབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཕྱི་རྒྱལ་
དེའི་དོར་བདག་བསྐྱལ་པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། དེ་རྟགས་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་དོན་གཞན་གང་ཞིག་
དེའི་འབྲས་བྱ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པར་ཐལ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལས་དོན་གཞན་དང་དེའི་འབྲས་
བྱ་མ་ཡིན་པ་ལས་བསྐྱབ་བྱ་མི་འབྲུབ་པའི་ཡང་ཕྱིར་རྟོ། །སློག་ལ་སོགས་པ་དང་བདག་ནི་ཆོས་
ཅན། རྒྱ་དང་འབྲས་བྱའི་དངོས་པོར་མི་འབྲུབ་སྟེ། རྒྱ་འབྲས་སུ་ངེས་པའི་ཆད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། རྒྱ་འབྲས་དེ་ནི་གཉིས་ཀ་མངོན་སུམ་གྱིས་དམིགས་པ་དང་གཉིས་ཀ་ཡོད་ན་དམིགས་
སུ་རུང་བ་ལས་མི་དམིགས་པའི་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་དགོས་པ་གང་ཞིག་
དེ་ལ་དེ་མེད་པའི་ཕྱིར་རྟོ། །སློག་ཡོད་ན་བདག་ཡོད་པས་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། སློག་བདག་དང་མ་
དད་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་པར་ཐལ། མ་དད་འབྲེལ་བ་མེད་པ་ཡོད་ན་ཡང་ཡོད་པ་ཡང་མ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཡིན་ཏེ། སློགས་ཆོས་བྱབ་སློགས་གཉིས་གང་
ལ་ཡང་མ་མཐོང་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་བྱང་པར་དང་སྤྱི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆོགས་བྱེ་བྲག་ཏུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། བྱང་
པར་ལྡོག་ཁྲབ་གཅིག་ཕུ་ཅན་དུ་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། སྤྱི་རྗེས་ཁྲབ་གཅིག་ཕུ་ཅན་དུ་འདོད་པ་
དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སློགས་སྤྱི་མ་དང་། དེ་སུན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དཔྱོད་པ་པ་
དང་རིགས་པ་ཅན་པ་ལ་སོགས་གཞན་དག་སློག་ལ་སོགས་པ་ནི་གསོན་པའི་ལུས་ལ་བདག་གོ་
བར་བྱེད་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སློགས་ཆོས་དང་དེའི་ལྡོག་པ་ནི་གཅིག་ཏུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རྟོ། །དེའི་རྒྱ་
མཚན་སློག་ལ་སོགས་པ་ནི་མི་མཐུན་པའི་སློགས་བདག་མེད་ཁོ་ན་ལས་ལྡོག་པ་ཡིན་གྱི་མཐུན་
པའི་སློགས་བདག་ལས་ནི་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱང་སངས་རྒྱས་པ་བདག་དངོས་མེད་དུ་འདོད་པས་
དངོས་མེད་ལ་རྟགས་མེད་པ་དང་དངོས་མེད་ལས་རྟགས་ལྡོག་ཅེས་པའི་གནས་གཞི་དང་འབྱུང་

ཁྱེད་ཀྱི་ལྷོག་སྒྲིག་པ་ཡང་སྒྱུར་དུ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། སྤྱི་བརྗོད་བྱ་ལ་དངོས་པོས་ཁྱབ་པའི་
 ཕྱིར། དེ་བས་ན་བདག་དངོས་པོར་མེད་པ་ལས་ལྷོག་པ་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བས་ན་གཞལ་བྱ་
 ལ་སོགས་པ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་གོ་བྱེད་ཡིན་པ་ལྟར་ལྷོག་པ་གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ཡང་གོ་
 བར་བྱེད་པ་ཉིད་དོ། །མཉན་བྱ་ཡང་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། མཉན་བྱ་ཉིད་ནི་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་ཏེ།
 མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལས་ལྷོག་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ལོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། སློག་
 མཉན་བྱ་དང་མཚུངས་པར་སྒྱུབ་པ་དང་། མི་མཚུངས་པར་འདོད་པ་དགག་པ་དང་། དེས་ན་སློག་
 བདག་གི་གོ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱ་བའོ། །དང་
 པོ་ལ་གསུམ། དངོས་འབྲེལ་མེད་པས་ལྷོག་ཁྱབ་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྒྱུ་ལ་མེད་པས་ལྷོག་ཁྱབ་མ་
 གྲུབ་པ་དང་། རང་རྒྱུ་འཕེན་པའི་ཐལ་འགྱུར་ཡང་དག་མེད་པས་ལྷོག་ཁྱབ་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་
 ལ་གསུམ། ལྷོག་ཁྱབ་འགྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་བཞུགས་པ་དང་། འབྲེལ་བ་མེད་ན་ལྷོག་ཁྱབ་མི་འགྲུབ་པ་
 དང་། ཚེད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་བ་གྲུབ་པར་ཐལ་བ་དང་། འདོད་ན། ལྷོག་ཁྱབ་
 གཅིག་ཕྱ་ཅན་འགལ་བ་དང་། འབྲེལ་བ་མེད་པས་ལྷོག་ཁྱབ་མ་གྲུབ་པའོ། །

དང་པོ་ནི། དེགས་པ་ཅན་པ་དེས་ནི་ཆོས་ཅན། སློག་དེ་བདག་མེད་ན་མི་འབྱུང་བ་ཉིད་
 བརྗོད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། སློག་གིས་བདག་སྒྱུབ་པ་ལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ངེས་ཀྱི་ལྷོག་པའི་
 རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་སྒྲིག་བའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། འདི་ལྟར་སློག་བདག་མེད་པ་ཉིད་ལ་མེད་དོ་ཞེས་དམ་
 བཅས་པས་ནི་དོན་གྱིས་བདག་ལ་གནས་པ་དང་གཞན་བདག་མེད་དང་མ་འབྲེལ་བར་བསྐྱན་པར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སློག་ལྡན་ཆོས་ཅན། གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྒྱུབ་པའི་རྗེས་
 འགྲོ་གྲུབ་པར་ཐལ། བདག་དང་འབྲེལ་བ་འགྲུབ་པ་དེ་ཉིད་གྱིས་ནའི་ཕྱིར། འདོད་ན། ལྷོག་པའི་ཁྱབ་
 པ་ཁོ་ན་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་དང་། དེ་བདག་སློག་ལ་མེད་པ་དང་།
 དེས་ན་ལྷོག་ཁྱབ་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། བདག་ཉིད་འབྲེལ་བ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། གཉིས་སུ་ངེས་ཏེ།
 དེའི་བདག་ཉིད་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་མེད་ན་མི་འབྱུང་བའི་ཡང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ལ་དེ་གཉིས་

ལས་གཞན་མེད་དོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སློག་ལ་སོགས་པ་བདག་མེད་ན་མི་
འགྱུར་བ་ཅན་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་དེ་གཞི་གང་དུ་ཡང་མཐོང་རུང་དུ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པར་
ཐལ། བདག་སློག་གི་འབྲེལ་བ་དེ་དག་ཀྱང་བདག་མཐོང་བ་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
¹པ་ནི། སློག་གང་ལ་ལྟོག་པ་གཅིག་སུ་ཅན་ཞེས་བཞེད་པ་བདག་ལོག་ཀྱང་སློག་འདི་དེས་པར་ལྟོག་
པ་ཡང་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་སློག་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལྟོག་པ་མེད་པ་དང་། དེས་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གཉིས་ཀ་མེད་པའོ།
དང་པོ་ནི། ཐ་དད་པའི་བདག་འགའ་ཞིག་ལོག་ན་སློག་དེས་པར་ལྟོག་པ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་
སློག་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཁྲད་པར་སློག་ལྡན་ནི་ཆོས་ཅན། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་ཚུལ་དུ་
གྱུར་པའི་ལྟོག་པ་མེད་པ་དང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟོག་ཁྲབ་མ་གྲུབ་པ་དེ་བས་ནའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ལ་གཉིས། མདོ་མཛད་པའི་དགོངས་པ་བཤད་པ་དང་། མ་མཐོང་ཙམ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱར་
བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལྟོག་ཁྲབ་འགྲུབ་པ་འབྲེལ་བ་ལ་བལྟོས་ན་མདོ་མཛད་པས་མཉན་བྱ་ལྟོག་
པ་ཅན་དུ་གསུངས་པ་དང་འགལ་ལོ་ཞེ་ན། སློབ་དཔོན་གྱིས་མཉན་པར་བྱ་བ་ཉིད་སྐྱ་མི་རྟག་པར་
སྐྱབ་པའི་ལྟོག་པ་ཅན་དུ་བཤད་པ་ཆོས་ཅན། མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མེད་དེས་ཀྱི་ལྟོག་ཁྲབ་གྲུབ་པ་
ལ་དགོངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། གཞན་གྱི་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་ཆེད་དུ་མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་བ་
ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་ལྟོག་པ་ཅན་དུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པར་ཐལ། མ་མཐོང་བ་དེ་ཙམ་གྱིས་མེད་
པར་རྟོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། མི་མཐུན་སྟོགས་ལ་མ་མཐོང་
བ་ཙམ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱ་ཉིད་དུ་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། མ་མཐོང་ཙམ་གྱིས་ལྟོག་ཁྲབ་མི་འགྲུབ་པ་དེ་ལྟ་
མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་པར་ཐལ། རྟགས་གང་ཞིག་དགག་བྱའི་ཆོས་གང་ལ་མི་སྲིད་པ་དེ་ཆད་མས་
དམིགས་པས་དགག་བྱའི་ཆོས་དེ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་ནི་མི་རིགས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚེད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བདག་ལྟོག་ན་སློག་ལ་སོགས་པ་
ལྟོག་པར་འགྱུར་ཏེ། སློག་ལ་སོགས་པ་མེད་པས་བདག་མེད་པ་ལ་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་

1 ཞོལ། སྟོག 332 བ 6 གཙང་། སྟོག 333 བ 3 གཉིས་པ་ནི། སློག་གང་ལ་

ལ་གསུམ། རྫོག་ཁབ་མེད་པ་དང་། རྫོག་ཁབ་ངེས་བྱེད་མེད་པ་དང་། རྫོག་ཁབ་ངེས་པའི་གཞི་མེད་
 པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། འབྲེལ་བ་མེད་པར་རྫོག་ཁབ་མི་འབྱུང་པ་དང་། རྫོག་ཁབ་འབྱུང་པ་འབྲེལ་
 བ་ལ་བལྟས་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྫོག་འབྲེལ་གྲུབ་པས་རྫོག་ཁབ་གྲུབ་པ་དེ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རྫོག་མེད་
 པས་བདག་མེད་པ་ལ་ཁབ་པ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། བདག་སྟོག་ཐ་དད་མ་འབྲེལ་པའི་
 ཕྱིར། དེར་ཐལ། རོན་གཞན་གང་ཞིག་པན་པ་ཉེ་བར་མི་སྦྱར་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རྫོག་ཁབ་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་དེའི་ཆེ་སྟོག་ལ་སོགས་པ་མེད་པས་བདག་མེད་
 པ་ལ་ཁབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། གལ་ཏེ་སྟོག་ལ་སོགས་པ་བདག་དེའི་
 བདག་ཉིད་དམ་དེ་ལས་བྱུང་བས་བདག་དང་འབྲེལ་བ་ཡིན་ན་སྟོག་སོགས་དེ་དག་བདག་དེ་ལོག་
 ན་རྫོག་པར་འགྱུར་བས་ཁབ་ན་ཡང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར། བདག་དེ་མེད་ན་སྟོག་མེད་པར་གྲུབ་
 པས་བདག་མེད་ལ་སྟོག་མེད་ཀྱིས་ཁབ་པ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། རྫོག་ཁབ་དེ་ཡང་མི་གྲུབ་སྟེ། རྫོག་པ་
 བདག་སྟོག་ལ་འབྲེལ་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། བདག་སྟོག་དེ་དག་ནི་རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་འབྱུང་པར་ཐལ། བདག་དེ་ཤིན་ཏུ་རྫོག་
 ཏུ་གྱུར་པའི་ཕྱིར། ཁབ་པར་ཐལ། རྒྱ་འབྲས་དེ་དག་གི་འབྲེལ་བ་ནི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ངོ་པོ་དམིགས་པ་
 དང་མི་དམིགས་པ་དག་འཛིན་མཛོན་སུམ་ལས་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཤིན་ཏུ་རྫོག་གྱུར་ནི་བསྐྱལ་
 པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་བལྟས་པ་སོགས་ལུ་གཉིས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །གསུམ་པ་
 ལ་གཉིས། ཇི་བ་དང་། ཇིས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྫོག་ལ་སོགས་པ་མེད་པས་ཁབ་པའི་
 བདག་མེད་པ་ངེས་པའི་གཞི་དེ་ཡང་གང་ཡིན་ཇིས་པས་བུམ་པ་ལ་སོགས་པའོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བདག་རྫོག་པ་མི་འབྱུང་པ་དང་། དེས་ན་རྫོག་ཁབ་མི་འབྱུང་པ་དང་།
 བདག་སྟོག་ཡོད་མེད་མི་མཚུངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། བུམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་
 རོ་ཞེས་བྱ་བ་ཚད་མ་གང་ལས་ཡིན་ཏེ་མི་འབྱུང་པར་ཐལ། བདག་དེ་གཞི་གཞན་ཏུ་ཡང་ཡོད་ཀྱང་
 མཐོང་བར་རུང་བ་དེར་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་མཚན་དེས་ན་བདག་ལོག་པས་སྟོག་རྫོག་
 པའི་ཁབ་པ་ཡང་མི་འབྱུང་པར་ཐལ། བདག་རྫོག་པ་ཤེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རྫོག་
 ལ་སོགས་པ་ཡང་ཆོས་ཅན། གཞི་ལ་ལར་ཡོད་པ་དང་གཞི་གཞན་ཏུ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་ཏེ།

དངོས་པོའི་བྱེ་བྲག་འགའ་ཞིག་ཁོ་ནར་མཐོང་བ་ཉིད་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར། བདག་དེ་ལ་ལར་ཡོད་པ་
དང་གཞན་དུ་མེད་པར་མི་རྟོགས་ཏེ། བདག་ནི་གཞི་གང་དུ་ཡང་མཐོང་རུང་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། བདག་སྟོག་རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་བྱུང་བ་མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་
བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གང་ཡང་གཤམ་ཏེ་གསོན་པོའི་ལུས་བདག་དང་བཅས་པ་
མ་ཡིན་ན་སྟོག་ལ་སོགས་པ་དང་མི་ལྟན་པར་ཐལ་བར་འགྱུར་ཏེ། བདག་མེད་པའི་ཕྱིར། ལུས་པ་
ལ་སོགས་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དེ་ཡང་རྟགས་ཆོས་དོན་གཞན་གྱི་རང་རྒྱུད་འཕེན་པའི་ཐལ་
འགྱུར་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་པར་ཐལ། རྟགས་ཆོས་རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་དངོས་པོར་མེད་པའི་ཕྱིར།
ཁྱབ་པར་ཐལ། དོན་གཞན་རྒྱ་དང་འབྲས་བུ་མ་ཡིན་པ་བཀག་པ་ནི་དོན་གཞན་བཀག་པ་གོ་བར་
བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་མི་དཔེགས་པར་སྤར་བཤད་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བདག་སྟོག་རྒྱ་འབྲས་སུ་འགྱུར་པ་དང་། རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་འགྱུར་པ་
རྒྱས་པའི་རྒྱ་གཞན་ཆང་བའི་ལྗོག་པ་ལ་བསྟོས་པ་དང་། ལུས་སོགས་ལ་དེ་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
བདག་སྟོག་གི་རྒྱའི་དངོས་པོ་དེ་ཡང་མི་འགྱུར་པར་ཐལ། བདག་གཞི་གང་དུ་ཡང་མཐོང་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པར་ཐལ། ཡ་གུལ་མེད་པར་རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་འགྱུར་བོ་ཞེས་ལན་ཅིག་མ་ཡིན་པར་
བཤད་ཟེན་པའི་ཕྱིར། བདག་མཐོང་དུ་ཆུག་ཀྱང་རྒྱ་འབྲས་སུ་མི་འགྱུར་པར་ཐལ། བདག་ལྗོག་པའི་
གཞི་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚེད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བདག་ལྗོག་པའི་གཞི་མེད་པ་མ་
བྱུང་སྟེ། ལུས་པ་ལ་སོགས་པ་བདག་ལྗོག་པའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། ལུས་པ་ལ་བདག་
མ་མཐོང་བ་ཅུམ་པ་དེ་ལྟ་བུའི་ལྗོག་པ་མ་ཡིན་པ་ལས་ནི་བདག་དེས་སྟོག་ལ་ཕན་འདོགས་པའི་
རྒྱའི་རྒྱས་པ་མི་འགྱུར་པར་ཐལ། རྒྱ་རྒྱས་པ་མཐུ་ཅན་དག་ཡོད་ཀྱང་འབྲས་བུ་དེ་སྐབས་འགར་མི་
སྟེ་བས་རྒྱ་གཞན་གཅིག་ཡོད་པ་དེ་མེད་པར་ཏེ་མ་ཆང་བར་རྟོགས་པར་བྱེད་དོ་ཞེས་ལན་ཅིག་མ་
ཡིན་པར་བཤད་ཟེན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ལུས་པ་ལ་སྟོག་གི་རྒྱས་པའི་རྒྱ་གཞན་ཆང་བའི་ལྗོག་པ་མ་བྱུང་བ་

1 ཞོལ། སྟོག་ ༡༣༩ བ ༩ གཙང་། སྟོག་ ༡༣༥ བ ༣ མཐུ་ཅན་གཞན་དག་

དང་། རྩུ་མ་པའི་རྒྱ་གཞན་ཆང་བའི་ཡ་གྲུལ་བདག་རྩུ་མ་བྱུ་བ་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྩུ་མ་པ་ལ་སོགས་
པ་ལ་སོག་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་རྩུ་མ་པ་མཐུ་ཅན་གཞན་ཆང་བའི་བདག་མ་ཆང་བས་སོག་ལྡོག་པ་མ་
ཡིན་པར་ཐལ། དེའི་རྒྱ་སྒོ་ལ་སོགས་པ་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། དེ་བས་ན་རྩུ་མ་པ་ལ་བདག་ལྡོག་པ་ནི་
བདག་སོག་གི་རྒྱར་དེས་བྱེད་མ་ཡིན་པར་ཐལ། བདག་དེ་སོག་ལ་པན་འདོགས་རྩུ་མ་པར་ཐེ་ཆོས་
ཟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སོག་གི་རྒྱ་གཞན་སྒོ་ལ་སོགས་པ་
དེ་དག་གྲང་བདག་གི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས་བདག་མེད་པས་བྱུ་མ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བདག་ལོག་པའི་
སྟོབས་ཀྱིས་སྒོ་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་བས་སོག་ལྡོག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྒོ་ལ་སོགས་པ་ལ་བདག་ལས་གཞན་གྱི་རྩུ་མ་པ་མཐོང་བ་སྦྱིར་
བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྩུ་མ་པ་ལ་སྒོ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་
བདག་ལོག་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྒོ་ལ་སོགས་པ་ལོག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒོ་ལ་སོགས་པ་དེ་ལ་རྒྱ་གཞན་
ཉིད་ཀྱི་རྩུ་མ་པ་བདག་ལ་བསྟོས་པ་མེད་པར་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དབང་སྒོ་མ་འཁྲུལ་བའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡིད་ཤེས་ཀྱི་རྒྱ་མ་ཡིན་
པ་དང་། དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་རྒྱ་མ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ཤིག་མིག་ལ་སོགས་པའི་དབང་
སྒོ་མ་འཁྲུལ་བ་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་ཁྱོད་ཀྱི་རྒྱ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བདག་རྒྱུ་བདག་ཉིད་ནི་ལྟ་
བྱའི་དབང་པོ་དང་དམིགས་རྒྱུ་ཡུལ་དང་རྩུ་མ་པ་ཉམས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྤྲ་མ་ཡང་དེ་
མ་ཐག་རྒྱུ་དུ་ཡོད་པ་ལས་སྦྱེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དབང་ཤེས་དེ་དེ་མ་ཐག་རྒྱུ་ཡིད་ཤེས་སྤྲ་མ་
ལ་སྦྱེས་ཏེ། ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་དེ་སྤྲ་ལ་སོགས་པའི་ཡུལ་གཞན་ལ་ཡེངས་སམ་སྤྲ་འན་ལ་སོགས་པས་
འཁྲུགས་པ་ལ་སོགས་པར་གྱུར་ན་གཟུགས་འཛིན་མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཕྱི་མ་མི་སྦྱེ་བ་དང་
དབང་ཤེས་འཁྲུལ་ཞིང་འཆོལ་བ་ལ་སོགས་པ་མཐོང་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། ཡིད་ཀྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་བདག་ལས་སྦྱེས་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། སྤྲ་མ་བཞེན་རང་གི་ཉེར་ལེན་རྩུ་མ་པ་ཉམས་པ་མེད་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྤྲ་མ་ལ་སྦྱེས་
པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དབང་པོ་ལ་སོགས་པའི་ཉེ་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་ཡང་ཆོས་ཅན། གང་ཟག་གི་

བདག་མ་ཡིན་ཏེ། ཉེར་ལེན་སྐལ་བ་མཉམ་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་པར་སྔ་མ་སྔ་མ་ཡིན་ལ། དེ་
དག་དང་ཆོག་མ་པ་གཅིག་པའི་སྒོ་ནི་ལྟན་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དེ་ལྟར་
དབང་པོ་དང་སྒོ་འདི་དག་ལ་སྔར་རྒྱུར་བཤད་པ་དེ་ཉིད་རྒྱུ་ཡིན་ཏེ། འདིའི་བདག་ཉིད་འབྲུབ་པ་ནི་
སྔར་བཤད་པའི་རྒྱུ་དེ་ཙམ་དང་པན་འདོགས་བྱེད་དུ་ཡོད་མེད་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགོ་བ་དང་། སྒྲིག་པ་ལ་
བརྟེན་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱང་པར་ཐལ། སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མ་མཐོང་བ་གཞན་རྒྱུར་བརྟག་ན་ནི་སྤྲུག་
པ་མེད་པར་འབྱུར་བའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། འབྲས་བུ་ཐམས་ཅད་ལ་རྒྱ་རྣམས་སྤྲུག་པ་
མེད་པར་འབྱུར་བར་ཐལ། རྒྱ་གང་ཞིག་ཡོད་ན་འབྲས་བུ་གང་སྐྱེ་བར་འབྱུར་བ་ཉིད་དེ་ལས་གཞན་
པ་སྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མ་མཐོང་བ་དེ་ཡི་རྒྱར་རྟོག་པ་རིགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྒྲངས།
ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྟུ་བའི་ཆོག་མ་སུ་བཅད་པའོ། །གཉིས་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། སྒྲིག་ལ་སོགས་པ་ཆོས་
ཅན། དེ་སྤྱབ་ཀྱི་སྒྲིག་བྱུང་མ་བྱུང་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་ཉིད་སྤྱི་མི་རྟག་པར་སྤྱབ་པ་དང་སྒྲིག་པ་འབྲུལ་
བར་མཚུངས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་མི་མཚུངས་པར་འདོད་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། རྩོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི།
མཉན་བྱ་དང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲིག་ལྡན་སྒྲིག་པ་མ་འབྲུལ་ལ་མཉན་བྱ་དེའི་སྒྲིག་པ་འབྲུལ་
པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཅི་ལྟར་འབྲུལ་ངེས་པས་མཉན་བྱ་དེ་ནི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་མ་ཡིན་པ་ཁོ་ན་ལས་
སྒྲིག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྒྲིག་པ་འབྲུལ་བར་མཚུངས་པར་ཐལ་བ་
དང་། སྒྲིག་པའི་ངེས་གཟུང་གིས་རྗེས་འགོ་འཕེན་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཇི་ལྟར་སྒྲིག་ལ་སོགས་པ་དང་
མཉན་བྱ་སྒྲིག་པ་འབྲུལ་བར་མི་མཚུངས་ཏེ་མཚུངས་པར་ཐལ། མཐུན་སྤྱོད་པ་མི་འདུག་པ་དེ་
ནི་གཞན་སྒྲིག་ལྡན་ལ་ཡང་མཚུངས་པའི་ཕྱིར། བྱང་པ་ཁས་སྒྲངས་པར་ཐལ། མཉན་བྱ་མི་མཐུན་
སྤྱོད་པ་ཁོ་ན་ལས་སྒྲིག་པ་མ་ཡིན་པར་བརྟེན་པའི་ཆོག་དེས་ནི་མཉན་བྱ་འདི་མཐུན་པའི་སྤྱོད་པ་ལ་
འདུག་པ་མེད་པར་བྱུང་བའི་རྒྱ་མཚན་གྱིས་སྒྲིག་པ་འབྲུལ་བར་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་བརྟེན་པའི་
ཕྱིར། རྟགས་ཁས་སྒྲངས།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྒྱ་མཚན་དང་། རྗེས་འགོ་འཕེན་གཟུང་གིས་སྒྲིག་པ་འཕེན་པ་དང་།
དེས་ན་རྗེས་སུ་འགོ་སྒྲིག་པ་མཚན་མི་འབྲུལ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། རྗེས་འགོ་མི་

འཕེན་ན་དེས་གཟུང་དོན་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སློག་ལྡན་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཁོ་ན་
ལ་མེད་དོན་ཞེས་བྱ་བས་ནི་སློག་ལྡན་འདི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པར་བརྟེན་པ་ཡིན་ཏེ། དགག་
པ་གཉིས་ཀྱིས་རྣམ་མ་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། ལྟོག་བྱུང་སྟོན་པའི་དེས་པར་གཟུང་བའི་
འབྲས་བུ་ཅིར་འགྱུར་འབྲས་བུ་མེད་པར་ཐལ། རྣམ་པར་གཅད་པར་བྱ་བ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཅད་
བྱ་གཞན་མེད་རྗེས་འགྲོ་འཕེན་པ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བྱུང་པར་ཐལ། ལྟོག་པ་སྟོན་པའི་ཆོག་
གཅིག་ལ་དེས་པར་གཟུང་བ་མེད་ན་ནི་ལྟོག་པ་མི་འབྲུལ་བར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི།
མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པས་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ལ་མེད་པ་ཞེས་དོན་གྱི་
ལྷགས་ཀྱིས་གོ་བར་ཐལ། དེས་གཟུང་གཉིས་ཀྱིས་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་པ་ཆུན་འཕེན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱི་
ཕྱིར། སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་གཉིས་ཀྱི་བྱུང་པ་སྟོན་པའི་དཔེ་གཉིས་ལས་གང་ཡང་རུང་བས་བྱུང་པ་
གཉིས་ཀ་བསྟན་པར་བརྟེན་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་དེས་གཟུང་རེ་དེས་ཅིག་
ཤོས་དོན་གྱིས་གོ་བས་དེ་ལྟར་བརྟེན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ལྟོག་བྱུང་གཅིག་བྱ་ཅན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་མ་བྱུང་པར་ཐལ། རྟགས་
ཡང་དག་དེའི་ལྟོག་པ་མི་འབྲུལ་བ་འདི་འབྲ་བ་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར།
དེར་ཐལ། ལྟོག་བྱུང་བྱུང་ན་ནི་ནན་གྱིས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་འགྲུགས་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ།
དགག་པ་བཀག་པའི་ངོ་བོ་ནི་སྐྱབ་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་དེས་ན་སློག་ལྡན་བདག་གི་གོ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་ལ་གཉིས། དངོས་མེད་དགག་
སྐྱབ་གང་གི་ཡང་གཞིར་མི་རུང་བར་འདོད་པ་ལ་དགག་པ་བཤད་ཅིན་ཅན་པར་བྱེད་པ་དང་།
དངོས་ཀྱི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དང་སྟངས་ཀྱང་མིག་པ་
ན་རེ། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་བདག་དངོས་པོར་མེད་པ་ལས་རྟགས་སློག་ལྡན་ལྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་
མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་པ་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་མེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མྱོངས་
པ་མགྲུ་བྱེད་དུ་བསྟན་པ་དང་། དེའི་རྒྱ་མཆན་བཤད་པ་དང་། དགག་པ་རྒྱས་པར་མི་སློབ་པའི་རྒྱ་
མཆན་ནོ། །དང་པོ་ནི། བདག་དངོས་པོར་མེད་པ་ལས་སློག་ལྡན་ལྟོག་པ་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། ཁྱིད་
བདག་དངོས་མེད་ལ་མེད་ཅེས་དངོས་མེད་ལས་ལྟོག་པ་ཅི་ལྟར་འདོད་དེ་འདོད་མི་རིགས་པར་

ཐལ། དངོས་མེད་འཇུག་ལྗོག་གི་ཡང་གཞིར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར། དང་སྟོང་རྒྱང་མིག་པ་ནི་ཆོས་ཅན།
ལྷ་རྣམས་དགའ་བ་ཤེས་རབ་འབྱུང་བ་མེད་པ་ཅན་ཏེ་སྟོངས་པ་མགུ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོག་
མེད་པ་བཀག་པའི་སྟོག་གི་དངོས་པོ་ནི་བདག་དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་ཡང་ཡོད་ལ་སྟོག་གི་དངོས་
པོ་བཀག་པ་ནི་བདག་དངོས་མེད་ལ་མི་སྲིད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་བདེན་ཞེན་གྱིས་དམ་འཆའ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། རང་ཆོག་སྤྱི་ཕྱི་དང་དངོས་ལྷགས་འགལ་བ་དུ་མ་སྤྱོད་པར་ཐལ། ལུལ་
དངོས་མེད་དེ་ལ་དགག་པའི་སྤྱི་འཇུག་པར་མི་འདོད་པ་ཡིན་བཞིན་དུ་དངོས་མེད་ལ་རྟགས་ལྗོག་
པ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྱི་བ་དང་། དངོས་པོ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་དངོས་པོ་བཀག་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་
སོགས་པ་ཐ་སྙད་བྱེད་པ་གང་ཡིན་པ་དེའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། དངོས་མེད་དགག་སྐྱབ་གང་གི་
ཡང་གཞིར་མི་རུང་བའི་དོན་འདི་ནི་འདིར་དགག་པ་རྒྱས་པར་མི་སྤྱོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། མེད་
པ་ལ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་རྩལ་གསུམ་པ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དེའི་ནང་དུ་བསལ་ཐེན་པ་དེས་ན་
མི་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བདག་མེད་ལས་ལྗོག་པ་མ་གྲུབ་པས་བདག་གི་གོ་བྱེད་དུ་མི་རུང་
བ་དང་། བདག་མེད་དང་འགལ་བར་མ་གྲུབ་པས་བདག་གི་གོ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བ་དང་། བདག་མེད་
བཀག་པ་ལ་མི་སྤྱོད་པར་རང་གི་རོ་པོའི་སྟོན་ས་བདག་གི་གོ་བྱེད་དུ་མི་རུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་
གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོག་ལྷན་ཆོས་ཅན། བདག་
མེད་པ་ལ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་གང་རུང་དུ་ཡང་དེས་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི་བདག་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོས་དུ་
འབྱུང་བར་ཐལ། ཁྱོད་གསོན་པོའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ཆོས་ཡིན་པ་གང་ཞིག་གསོན་པོའི་ལུས་
ལ་བདག་ཡོད་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཅན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པའི་ཕྱིར། ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་
དེས་པ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོས་ཐ་བ་དེ་སྲིད་དུ་རྗེས་སུ་འགོ་ལྗོག་ལ་ཐེ་ཆོས་ཐ་བའི་སྟོན་ས་གཞོད་པ་
བསྟན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་འཇུག་ན་རྟགས་དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་ཐེ་ཆོས་ཐ་བ་དང་། དགག་བྱའི་ཆོས་མི་
སྲིད་པས་ཁྱབ་པར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལྗོག་ཁྱབ་གཞན་གྱི་ཁས་སྒྲངས་གྱིས་གྲུབ་པ་མི་འཐད་པ་དང་།
རྗེས་སུ་འགོ་ལྗོག་ལ་ཐེ་ཆོས་ཐ་བ་དང་། དེས་ན་ལྗོག་ཁྱབ་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཏ་

ཅང་ཐལ་བ་དང་། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དབག་གིས་མ་བྱུང་བར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སངས་རྒྱུ་
 པས་སྟོག་ལྷན་བདག་མེད་དུ་གྱུར་བའི་བུམ་སོགས་ལ་མེད་པར་ཁས་སྐྱབས་པས་བདག་མེད་ལས་
 སྟོག་པའི་སྟོག་པ་བྱུང་བོ་ཞེ་ན། སྟོག་བྱུང་སངས་རྒྱུ་པ་གཞན་གྱིས་དེ་ལྟར་ཁས་སྐྱབས་པའི་
 ཕྱིར་ན་སྟོག་བྱུང་བ་དེ་ལྟར་འགྱུར་བ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱུ་པས་ཁས་སྐྱབས་པ་ཚད་
 མ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བསལ་ཁས་སྐྱབས། སངས་རྒྱུ་པས་བདག་མེད་དུ་ཁས་སྐྱབས་པས་
 བདག་མེད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་ལྟར་གསོན་ལུས་ཀྱང་བདག་མེད་དུ་ཏེ་ཅང་ཐལ་བར་
 འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱུ་པའི་ཁས་སྐྱབས་ཀྱིས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་།
 རིགས་པ་ཅན་པས་ཁས་སྐྱབས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་རྣམ་པར་བཞག་ནས་གསོན་
 ལུས་བདག་བཅས་སྟ་སྟུབ་པའི་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཚད་མ་འཇུག་པར་ནི་མི་རིགས་པར་ཐལ། དེ་
 ལྟར་ན་བདག་ལུང་གིས་བྱུང་བར་འགྱུར་གྱི་དངོས་སྟོབས་རྗེས་སྟེ་དབག་པས་བྱུང་བ་ནི་མ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། ཉགས་བསལ་ཁས་སྐྱབས།

གཉིས་པ་ནི། སྟོག་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་བདག་དངོས་པོ་མེད་པ་
 ལས་སྟོག་པ་མེད་པ་སྟོག་པར་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བར་འགྱུར་ཏེ། བདག་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བས་དེའི་
 ཕྱིར། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་བདག་མེད་ལས་ཀྱང་སྟོག་པར་ཐེ་ཆོམ་ཟ་སྟེ། མཐུན་ཕྱོགས་བདག་
 ལས་སྟོག་པར་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར། བྱུང་བར་ཐལ། བདག་གམ་བདག་མེད་གཅིག་ཁོ་ན་
 ལ་ཡོད་པར་དེས་པར་བྱུང་ན་གཞན་ལས་སྟོག་པ་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྟོག་ལྷན་དེ་མཐོང་བའི་བདག་མེད་འགའ་ཞིག་ལ་མེད་པར་འགྱུར་ཀྱང་མ་
 མཐོང་བའི་བདག་མེད་རྣམས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། བདག་གམ་བདག་མེད་ལ་
 ཡོད་པར་དེས་པ་དེ་ལྟར་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བདག་མེད་འགའ་ཞིག་ལ་མེད་པས་བདག་མེད་མཐའ་
 དག་ལ་མེད་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། འདི་ལྟར་བདག་མེད་ཀྱི་གསལ་བའི་བྱེ་བྲག་མཐའ་དག་ལ་
 བྱུང་བར་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་ཡང་བདག་མེད་དེའི་རིགས་ཅན་འགའ་ཞིག་ལ་སྲིད་པ་མཐོང་
 བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སྤྱི་བའི་རྣམ་འགའ་ཞིག་མཆོན་གྱིས་ཆོད་པ་མེད་ཀྱང་སྤྱི་བ་ལ་མཆོན་གྱིས་
 མི་ཆོད་པས་མ་བྱུང་བ་བཞིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། བདག་མེད་ལས་ལྷོག་པས་བདག་བཅས་སུ་མི་
འབྲུབ་པ་དང་། རྟོན་བསྟུ་བཤོ། །དང་པོ་ནི། སློག་ལྡན་ཆོས་ཅན། བདག་མེད་ལ་ཡོད་མེད་ཀྱང་ཐེ་ཆོས་
ཉིད་ཟ་སྟེ། བདག་མེད་ལ་ཡོད་པའི་སྦྱབ་བྱེད་དང་། བདག་མེད་ལ་ཡོད་པ་ལ་འགལ་བ་མཐོང་བ་མེད་
པའི་ཕྱིར། སློག་ལྡན་བདག་མེད་པ་ལས་ལོག་པར་ཐེ་ཆོས་ཟ་སྟེ། དེ་ལ་ཡོད་པའི་སྦྱབ་བྱེད་མ་མཐོང་
བདག་མེད་པ་དང་། སློག་ལ་སོགས་པ་བཤད་ཟིན་པའི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་འགལ་བ་རྣམས་པ་གཉིས་
གང་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། སློག་ལ་སོགས་པ་བདག་མེད་དང་འགལ་བར་མ་གྲུབ་པར་ཐལ། སློག་
ལ་སོགས་པ་བདག་དེའི་འབྲས་བུའམ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བདག་ལ་འབྲེལ་བ་དེས་པ་ཡིན་ན་བདག་
མེད་པ་དང་ལྡན་ཅིག་འགལ་བར་འགྱུར་ན་ཡང་འབྲེལ་བ་དེ་ནི་མ་གྲུབ་པོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སློག་ལ་སོགས་པ་བདག་མེད་པ་ལས་ལྷོག་པ་དང་སློག་སོགས་དེ་ཡོད་
པའི་གཞིར་བདག་མེད་པ་ལྷོག་ཏུ་རྒྱག་པ་དེ་ལྟ་ན་ཡང་བདག་མེད་པ་མེད་པས་གསོན་པོའི་ལྷན་
བདག་དང་བཅས་པར་ནི་མི་འབྲུབ་པར་ཐལ། བདག་ལ་ལྷོག་པ་མེད་པ་བདག་ལ་ཡོད་པར་མི་
འདོད་པའི་ཕྱིར། ཉགས་བསལ་ཁས་སྦྱངས། གསོན་པོའི་ལྷན་བདག་མེད་པ་མེད་པས་བདག་ཡོད་
པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གང་གིས་ན་རིགས་པ་ཅན་པ་འདི་སློག་བདག་ལ་ལྷོག་པ་མེད་པ་
ཡིན་ཡང་དངོས་པོར་ཉེ་ཡོད་པར་འདོད་པ་ནི་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་བདག་ལ་ལྷོག་པ་མེད་
ཀྱང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་སློག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པར་མི་འདོད་པ་བཞིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། གསོན་ལྷན་བདག་མེད་པ་ཡིན་ཡང་བདག་བཅས་སུ་འབྲུབ་པ་མིན་པར་
ཐལ། གལ་ཏེ་སློག་ལྡན་བདག་ལ་ལྷོག་པ་མེད་ཀྱང་རྗེས་འགོ་ཅན་མིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། གལ་
ཏེ་གཏན་ཆེགས་སློག་ལྡན་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ལྷོག་པ་མེད་པ་དེའི་ཕྱིར་རྗེས་འགོ་ཅན་དུ་འདོད་
དགོས་ན་མི་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་བྱ་བ་ནི་བསྟུ་བའི་ཆེགས་སུ་བཅད་པའོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཆོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་སློག་ལ་སོགས་པ་
ཡོད་པས་བདག་མེད་པ་སློག་པའི་ཕྱིར། བདག་ཡོད་པ་ཉོགས་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཁོ་ན་ཅི་ཞེ་ན།
དགག་བྱ་བདག་མེད་བཅད་པ་ལ་མི་ལྟོས་པར་སློག་ལ་སོགས་པ་ནི་རང་སྟོ་ཡུལ་དུ་ཤར་བ་ཅས་

1 ཞོལ། ཤོག 329 ན 4 མི་ལྟོས་པར་གཙང་། ཤོག 330 ན 3 མི་བསྟོས་པར་

གྱིས་རང་དབང་བའི་སྐྱབ་པའི་སྒོ་ཁོ་ན་ནས་བདག་རྟོགས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་
གསུམ། གཏན་ཆེགས་བཞེད་པ་འབྲས་བྱ་མེད་པར་ཐལ་བ་དང་། བདག་མེད་པ་ལས་ལྷོག་པས་
བདག་གྲུབ་པ་ལ་མི་པན་པར་ཐལ་བ་དང་། བདག་སྐྱབ་མི་རྒྱས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ནི་སྔག་ལྷན་
བདག་མེད་པ་ལ་ལྷོག་པ་ལས་འབྲས་བྱ་ཅི་ཡོད་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པར་ཐལ། བདག་མེད་བཀག་
པ་ལ་མ་བལྟས་པར་བདག་ཡོད་པར་གྲུབ་པའི་བྱིར། གྲུབ་པར་ཐལ། སྔག་ལྷན་དེ་བདག་མེད་དེ་
ལ་མི་སྲིད་པས་རང་ཡོད་པའི་གཞིར་བདག་མེད་དེ་མེད་པར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་རྟགས་དེ་
ལས་ལྷོག་པ་ཅན་དུ་བརྗོད་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། བདག་མེད་པ་ལས་ལྷོག་པས་བདག་
གྲུབ་པ་ཅི་ལ་པན་ཏེ་མི་པན་པར་ཐལ། བདག་ཡོད་པར་གྲུབ་པ་བདག་མེད་བཀག་པ་ལ་བལྟས་པ་
དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཡང་ན་སྔག་ལ་སོགས་པས་གསོན་ལུས་ལ་བདག་ཅི་ལྟར་སྐྱབ་ཅེས་བརྗོད་
པར་བྱ་རིགས་ཏེ། བདག་ཉིད་ངེས་པར་མ་གྲུབ་པའི་བྱིར། གྲུབ་པ་ཡོད་པར་ཐལ། འབྲེལ་མེད་ལས་
དོན་གཞན་གྲུབ་པ་དེ་ལྟར་ན་ནི་ཐམས་ཅད་ལས་ཐམས་ཅད་གྲུབ་པར་ཏ་ཅང་ཐལ་བར་འགྱུར་བའི་
བྱིར། གཉིས་པ་དོན་བསྐྱབ་པ་ནི། སྔག་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་
སྐྱབ་པའི་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་ཉིད་ཡིན་ཏེ། སྔགས་ཆོས་གྲུབ། མཐུན་སྔགས་མི་མཐུན་
སྔགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་དེ་བས་ནའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྔགས་སྒྲ་མ་དང་། དེ་ཐུན་དབྱུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་མེད་དགག་
སྐྱབ་གང་གི་ཡང་གཞིར་མི་རུང་བར་འདོད་པའི་རིགས་པ་ཅན་པ་ལ་སོགས་པ་ན་རེ། གཞལ་བྱ་ཉིད་
རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀའི་གྲུབ་བྱེད་ཐུན་མོང་མ་ཡིན་ཡང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་
གྲུབ་པ་ཁོ་ན་དང་ལྷན་པ་ཉིད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་སུ་སྤོ། །རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་འཁྲུལ་བ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ།
མཐུན་པའི་སྔགས་ཉིད་དག་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་པས་སོ། །འདུས་མ་བྱས་ལ་གཞལ་བྱ་མེད་དོ་ཞེས་
སྐྱར་བ་འདེབས་པའི་ཚུལ་གྱིས་དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་གཞལ་བྱ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མི་རུང་བའི་བྱིར་མི་
མཐུན་སྔགས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་ཅིང་ལྷོག་པ་ཡང་མེད་དོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྔགས་སྒྲ་མ་འདི་ནི་
གཞལ་བྱ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་པས་གྲུབ་པ་སྔགས་སྒྲུང་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་དགོངས་པར་འདོད་པ་དང་

དོན་གཅིག་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ལྷོག་ཁུབ་དང་བལ་བའི་རྗེས་ཁུབ་སྤྱིར་དགག་པ་དང་། གཞལ་བྱས་སྤྱི་
མི་རྟག་པར་སྤྱིབ་པ་ལ་བྱེ་བྲག་ཏུ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱ་
བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་འགལ་ལ་ཡ་གྲུལ་གཉིས་ཀ་འདོར་བ་མི་འཐད་པ་དང་། གཞལ་བྱ་
རྟག་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གང་ཡང་མི་བྱེད་པ་མི་འཐད་པ་དང་། དངོས་མེད་ལ་གཞལ་བྱ་རྗེས་སུ་
འགྲོ་བར་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ངེས་གཞུང་
དོན་མེད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་འགྲོ་གཅིག་ཏུ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆེགས་དེ་ལ་ཡང་རྗེ་ལྟར་མི་མཐུན་
པའི་ཕྱོགས་ལས་ལྷོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏེ་ལྷོག་པ་ཅན་ཏུ་ཐལ། མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར།
ཅི་ལྟར་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་ཡིན་ཏེ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
ལས་ལྷོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། གལ་ཏེ་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅེས་ངེས་པར་གཞུང་
བ་འདིའི་འབྲས་བྱ་ཅི་ཡིན་ཏེ་འབྲས་བྱ་མེད་པར་ཐལ། ངེས་གཞུང་དེས་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་
ཡོད་པ་ཉིད་རྣམ་པར་བཅད་པ་མ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་རྣམ་གཅད་གཞན་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར། རྣམ་པར་
གཅོད་དོ་ཞེ་ན་ཡང་ཅི་ལྟར་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་མི་ལྷོག་སྟེ་ལྷོག་པར་ཐལ། རྗེས་འགྲོའི་ངེས་
གཞུང་གིས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་རྣམ་པར་བཅད་པའི་ཕྱིར། ཁུབ་པར་ཐལ། མི་མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་ལས་ལྷོག་པ་ནི་དེ་ལ་ཡོད་པ་རྣམ་པར་བཅད་པ་ལས་གཞན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། སྤར་གྱི་ཚོད་པ་ལྟར་སྤར་དེ་ཉིད་སྤར་ཡང་འོངས་པ་ཡིན་
པས་ལན་ཡང་དེ་ཉིད་བརྗོད་རིགས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞལ་བྱ་ཆོས་ཅན། ཁྱོད་རྟག་པ་ལ་རྗེས་སུ་
འགྲོ་བ་ཡང་མ་ཡིན་ལ། ལྷོག་པ་ཡང་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི་འགལ་བ་ཡིན་ཏེ། རྟག་པ་ལ་རྗེས་
སུ་འགྲོ་བ་བཀག་པ་གང་ཞིག་རྟག་པ་ལ་མེད་དོ་ཞེས་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་བཀག་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་
རྟག་པ་ལས་ལྷོག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། རྟག་པ་དངོས་མེད་ཡིན་པས་གཞལ་བྱ་དེ་ལས་
ལྷོག་པ་མི་སྤྱིད་ཅེས་སྤྱི་བ་དེ་ནི་འགོག་པར་རྗེ་ལྟར་དངོས་པོར་མེད་པ་ལས་གཞལ་བྱ་རྗེས་སུ་འགྲོ་
བ་དགག་སྟེ་དགག་མི་རིགས་པར་ཐལ། དངོས་མེད་དགག་སྤྱིབ་གང་གི་ཡང་གཞིར་མི་བྱུང་བའི་
ཕྱིར། ཞེས་འདིར་ཡང་ལན་དེ་ཉིད་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དངོས་མེད་དགག་སྤྱིབ་གང་གི་ཡང་

གཞིར་མི་རྒྱུ་བས་དངོས་པོར་མེད་པ་ལས་རྟགས་ལྡོག་པ་མི་རྒྱུ་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བའི་ཚུད་པ་དེ་
ཉིད་ཡང་འོངས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་མེད་དགག་
སྒྲུབ་གང་གི་ཡང་གཞིར་མི་རྒྱུ་བའི་ཕྱིར། རྟག་པ་དངོས་མེད་ལ་དགག་པ་མི་རྒྱུ་བས་གཞལ་བྱ་
ལྡོག་པ་ཡང་མི་འཐད་དོ་ཞེ་ན། དངོས་མེད་ལ་དགག་པ་རྗེས་སུ་མི་འགྲོ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་
པོའི་རང་བཞིན་འཕེན་པའི་དགག་པ་དངོས་པོ་མེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མི་སྲིད་དུ་ཆུག་ཀྱང་མ་
ཡིན་པར་དགག་པ་གཅིག་ཕྱ་ནི་དགག་པའི་ཡུལ་མཚན་གཞི་མ་ཡིན་འོ། །འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན། མེད་པར་
དགག་པ་ཡང་ཡིན་ལ་མེད་དགག་དེ་ནི་དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མི་འགལ་བའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚུད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་མེད་ལ་བརྟན་པ་གནས་
གཞི་དང་ལྗེ་པ་འབྱུང་ཁུངས་ཀྱི་ལྡོག་སྒྲུབ་ལ་སོགས་པའི་དོན་ཅན་དགག་པའི་ཡུལ་སྟོན་པའི་སྒྲུབ་
རྣམ་པར་དབྱེ་བ་རྣམས་འཇུག་པ་དང་མི་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། དངོས་མེད་སྒྲུབ་བརྗོད་བྱར་མི་རྒྱུ་
བའི་ཕྱིར། མེད་དགག་དེ་ཡང་དངོས་མེད་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མི་སྲིད་དོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། སྒྲུབ་
བརྗོད་བྱ་ཡིན་ན་རང་མཚན་ཡིན་པར་མ་ཁྲབ་པར་ཐལ། ཁྲབ་པར་འདོད་པ་འདི་ལ། དེ་ཕྱིར་དངོས་
དངོས་མེད་རྟེན་ཅན།¹ ཞེས་སོགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ལན་བཏབ་ཐེན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། རྗེས་སུ་
འགྲོ་བ་གཅིག་ཕྱ་ཅན་ཞེས་བྱ་བའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ནི་འགལ་ཡང་མེད་པར་ཐལ། ཁྲབ་པ་
གཉིས་པ་ན་ཚུན་མི་འབྲུལ་བ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཞལ་བྱ་དངོས་མེད་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་འཐད་པ་དང་། དངོས་མེད་
ཚད་མའི་གཞལ་བྱར་འཐད་པ་དང་། དངོས་མེད་ཤེས་བྱ་ལ་མི་སྲིད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་
གསུམ། གཞལ་བྱ་རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀའི་ཆོས་སུ་འཐད་པ་དང་། ཚུད་པ་སྤང་བ་དང་། ཆོས་དང་
ཆོས་ཅན་གང་ལ་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞལ་བྱ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན། སྒྲུབ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་མི་
མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་མི་ལྡན་པ་ཡང་མ་ཡིན་ཏེ། རྟག་མི་རྟག་གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་
སུ་འགྲོ་བའི་ཐུན་མོང་བའི་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དངོས་མེད་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་ཏེ། ཁྱོད་ཀྱི་ནང་

1 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༩༦ ཞོག ༥༩༩ ཟེང་། ༡

ཚན་དུ་གྱུར་པའི་དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་དང་། གཉིས་ཀ་ལ་བརྟེན་པའི་ཚོས་སྒྲོན་རྣམ་པ་
གསུམ་ཡོད་དོ། །ཞེས་བཤད་ཟིན་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཚོས་ནི་རྟེན་ལ་བརྟེན་པའི་དོན་ཡིན་
ལ་དངོས་མེད་རྟེན་ཡིན་ན་དངོས་པོར་ཐལ་བས་དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་ནི་ཚོས་ཅན་འགའ་ཡང་མེད་
དོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཚོས་དང་བྲལ་བ་དེའི་ཚོས་སུ་ཁས་སྤངས་པ་དང་། དངོས་པོ་ཁོ་ནའི་
ཚོས་མི་འཐད་པ་དང་། དངོས་མེད་ལ་ཐ་སྐྱད་ཆད་པར་ཐལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་སྐད་སྒྲ་བ་དེས་ཚོས་
དང་བྲལ་བ་དེ་ཉིད་དངོས་མེད་དེའི་ཚོས་སུ་ཁས་སྤངས་པ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པར་ཐལ། དངོས་
མེད་ཅེས་བརྗོད་པའི་རྟོག་ཡུལ་གྱི་དོན་དེ་ཚོས་ཅན་དང་། ཚོས་དང་བྲལ་བ་དེའི་བྱད་ཚོས་སུ་ཁས་
སྤངས་པའི་བྱིར། གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཁོ་ན་ནི་ཚོས་མ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོར་མེད་
དུ་ཟིན་ཀྱང་ཐ་སྐྱད་ཀྱི་རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་གིས་གཞོད་མེད་ཀྱི་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་དེའི་ཐ་སྐྱད་དུ་བྱེད་
པ་ཡིན་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ནི། དངོས་མེད་དེ་ལ་ཐ་སྐྱད་གང་ཡང་བྱར་མེད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་
ཐལ། ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གང་གི་ཡང་ཐ་སྐྱད་རུང་བ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་དོན་དམ་པར་མ་གྲུབ་པ་དང་། རྟོག་པས་བཏགས་
པའི་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་དངོས་མེད་ལ་ཡང་དགག་མི་རུས་པའོ། །དང་པོ་ནི། དོན་དམ་པར་ནི་དངོས་
པོར་ཡོད་པ་ལ་ཡང་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་འགའ་ཡང་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚོས་ཚོས་ཅན་
གྱི་འབྲེལ་བ་འདི་དག་ནི་རྟོག་པའི་སྒྲོས་བཀོད་པ་འབའ་ཞིག་ཏུ་ཟད་དོ་ཞེས་རྣམ་འབྲེལ་དུ་བཤད་
ཟིན་པའི་བྱིར། སྒྲ་དང་མི་རྟག་པ་དོན་དམ་པར་གྲུབ་ན་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་དུ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་གྱི།
ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གྱི་རང་ལྗོག་དང་ཐ་དད་པའི་ཆ་དང་། འབྲེལ་བའི་རང་ལྗོག་རྣམས་རྟོག་བཏགས་
སུ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་འབྲེལ་དུ་རིག་བྱེད་འགོག་པའི་སྐབས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི།
ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་གྱི་འབྲེལ་བ་སྒྲོས་བྲས་པ་ནི་ཚོས་ཅན། དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་ཡང་རིགས་པ་
གང་གིས་བརྟོག་སྟེ་བརྟོག་མི་རུས་པར་ཐལ། དངོས་མེད་ལ་ཡང་འཐད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཡོད་མེད་དུ་ངེས་པའི་ཐ་སྐྱད་ཆད་མ་ལ་བརྟོས་པ་དང་། དངོས་
མེད་འཇལ་བའི་ཆད་མ་ལ་ཆད་མའི་མཚན་ཉིད་ཞུགས་པ་དང་། དེས་ན་དངོས་མེད་གཞལ་བྱར་

འཐད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། འོན་བསྐྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚད་མ་ནི་གཞལ་བྱའི་འབྲས་བྱ་ཡིན་ལ། དངོས་མེད་ནི་འགའ་ཡང་རྒྱ་མ་ཡིན་པས་དངོས་མེད་འཇལ་བའི་ཚད་མ་མེད་པའི་ཕྱིར་གཞལ་བྱ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། གཡུ་རྟོག་གི་ཁ་དོག་སྟོན་པོར་ཡོད་པ་དེའི་བརྟེན་ནས་ཀྱིས་གཡུ་རྟོག་གི་ཁ་དོག་སྟོན་པོར་རྣམ་པར་གནས་པ་ཆོས་ཅན། སྟོན་པོར་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་པར་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། སྟོན་པོར་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་སྟོ་མ་ཡིན་ནས་པར་བཅད་པ་མ་དེས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་དེ་མ་ཡིན་པའི་བརྟེན་ནས་ཀྱིས་རྣམ་པར་གནས་ཤིང་བཞག་པ་སྟོན་པོ་མེད་པ་ཆོས་ཅན་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་པར་འཛིན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཚད་མས་མ་དེས་པའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་སྟོན་པོ་དང་སྟོ་མ་ཡིན་གཉིས་ཀ་དང་སྟོ་མེར་གཉིས་ཀ་མ་ཡིན་པའི་རྣམ་པར་གནས་པ་རྣམས་ལ་ཡང་སྒྱར་རོ། །དོན་བསྐྱས་ན་དངོས་མེད་ཚད་མས་མ་གཞལ་ན་སྟོན་པོ་ཡོད་མེད་སོགས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མི་དེས་པ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ནི། དངོས་མེད་དེ་ཅི་ལྟར་ཡང་རུང་སྟེ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པར་བརྟེན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དངོས་པོར་མེད་པ་ཚད་མས་དེས་པར་བྱེད་པ་དེས་བྱུབ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དངོས་པོར་ཡོད་མེད་སོགས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་པ་དེའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ནི་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ནི་གསར་དུ་མི་སྦྱ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་ཡང་འཐད་ལྡན་དུ། གལ་ཏེ་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ཚད་མར་སྒྱར་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་ཅི་ལྟར་མེད་པ་གཞལ་བྱ་ཡིན་ཞེ་ན། བཤད་པ། གང་གི་ཕྱིར་དངོས་པོའི་ཡུལ་ཅན་ཉིད་ནི་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ། །ཅི་ལྟར་ཞེ་ན། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་ནི་དེས་པའི་དོན་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་དམ་པར་མེད་ཀྱང་རུང་སྟེ་ཐོབ་པར་བྱ་བ་དེས་པའི་ཡུལ་ཡིན་གྱི། དངོས་པོ་ཉིད་ནི་མ་ཡིན་ནོ་ཞེ་བཤད་དོ། །ཅུ་འགྲེལ་འདི་དག་གིས་ནི་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་ལ་དངོས་པོས་བྱུབ་པར་འདོད་པ་ལེགས་པར་བཀག་པ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མའི་འཇུག་ཡུལ་ནི་ཚད་མའི་བྱེད་པ་འཇུག་པའི་ཡུལ་དང་དོན་གཅིག་པ་ཡིན་པས་དངོས་མེད་ཀྱང་ཚད་མའི་འཇུག་ཡུལ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཚད་མའི་འཇུག་ཡུལ་ལ་དངོས་པོས་བྱུབ་པ་ཡང་བཀག་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །རང་མཚན་ཁོ་ན་གཞལ་བྱར་འདོད་པ་དེ་དག་གིས་

ནི་འདི་དག་གི་དོན་ལ་ངལ་བ་མང་པོ་མ་བྱས་པར་ཟད་དོ། །དངོས་པོར་མེད་པ་ལ་ཆད་མའི་མི་སྤྱི་
བ་ལས་སྤྱི་བ་དེའི་དོ་ཐོར་འཛོག་པ་རིགས་པ་ཡིན་ཏེ། མི་སྤྱི་བ་དེ་ནི་གལ་ཏེ་རང་གིས་བཅད་
པའི་ཡུལ་ལ་ཆད་མ་གང་གིས་ཀྱང་གཞོད་པ་མེད་པའི་ཕྱིར། དངོས་པོར་མེད་པ་གཞལ་བྱ་ཡིན་
ཏེ། དངོས་མེད་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་འདི་ལ་ཆད་མའི་མཆན་ཉིད་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་
བཞག་པ་ལ་གཞོད་པ་མེད་པ་དེ་བས་ནའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཅོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ལྷ་སྤྲེགས་གསལ་བྱེད་པ་ན་རེ།
གལ་ཏེ་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་ཀྱང་དངོས་པོར་ཡོད་དེ། ཡུལ་དུས་དེ་ན་མེད་ཀྱང་ཡུལ་དུས་གཞན་ན་
རྣམ་པ་འགའ་ཞིག་ལྟར་ཡོད་ལ་རི་བོང་གི་རྩ་ཡང་རྩ་དང་མགོ་ཐོ་སོ་སོ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། རི་བོང་གི་
རྩ་ལ་སོགས་པ་འགའ་ཡང་དངོས་པོ་མེད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་སངས་རྒྱས་པ་ཁྱེད་ཅག་ནི་ཆོས་
ཅན། དངོས་པོར་མེད་དེ། མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར། རི་བོང་གི་རྩ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ནི་བཞད་གང་
ཀྱི་གནས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དངོས་
མེད་ཆད་མའི་གཞལ་བྱར་ཐལ། རི་བོང་གི་རྩ་ལ་སོགས་པ་དེ་དག་ནི་ཅི་ལྟར་རི་བོང་གི་མགོ་ཐོ་
དང་འབྲེལ་བར་མེད་པའི་རྣམ་པ་དེ་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྩ་ཙམ་
དགག་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། འབྲེལ་བ་ཅན་རྩ་དང་རྩ་ཅན་ཐ་དད་དུ་གྲུབ་པས་རི་བོང་གི་རྩ་མེད་པར་
གྲུབ་པ་དང་། འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རྩའི་རྣམས་བཀག་པས་རི་བོང་གི་རྩ་མེད་པར་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་
ལ་གཉིས། གསལ་བྱེད་པ་རང་ཉིད་ལ་བཞད་གང་བྱེད་པ་ཡིན་པ་དང་། རི་བོང་དང་འབྲེལ་བའི་རྩ་
བཀག་པ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གསལ་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། བདག་ཉིད་ལ་བཞད་གང་བྱེད་
པ་ཡིན་པར་ཐལ། རི་བོང་དང་རྩ་དག་གཞི་སོ་སོ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རི་བོང་གི་རྩ་མེད་པར་སྤྱི་བ་
ལ་བཞད་གང་བྱེད་པ་གང་ཞིག་ཁྱོད་རང་ལས་གཞན་པའི་སངས་རྒྱས་པ་ལ་སོགས་གཞན་བཞད་
གང་གྱི་གནས་སུ་མི་རུང་ཁྱོད་རང་གི་དམ་བཅའ་དེ་ཉིད་བཞད་གང་གྱི་གནས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
སངས་རྒྱས་པས་རི་བོང་གི་རྩ་མེད་དོ་ཞེས་སྤྱི་བ་ལ་རི་བོང་དང་རྩ་ཡང་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ལན་
གྱི་སྐབས་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། རི་བོང་གི་ཡན་ལག་ཏུ་གྱུར་པའི་རྩ་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པ་

ཡིན་གྱི་རི་བོང་དང་རྩ་མེད་པར་ཁས་མ་སྦྱངས་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འོག་ནས་འཆད་པའི་རྒྱ་
མཚན་གང་གིས་ཚྱོད་བ་དེས། སངས་རྒྱས་པ་ལ་གཞོད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སངས་
རྒྱས་དེ་རྩ་ཚམ་ལ་མེད་དོ་ཞེས་བསྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་གྱི། འོ་ན་ཅི་ཞེ་ན་རི་བོང་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་
རྩ་མེད་དོ་ཞེས་འདོད་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་དེ་ལྟར་ན་རི་བོང་དང་
རྩ་མེད་འབྲེལ་བ་མེད་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱའི་རི་བོང་གི་རྩ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་
ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། གྲི་བ་དང་། གྲིས་པའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རི་བོང་གི་རྩ་མེད་
ཅེས་པས་དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་ཚམ་ཁེགས་ཀྱི། རི་བོང་གི་རྩ་མེད་འོ་མོ་མི་ཁེགས་ན་གཞན་གྱི་རྩ་ཡང་
རི་བོང་གི་རྩ་ཉིད་དུ་ཁས་ལེན་ན་འཐད་པས་གྲི་བ་ནི། ཅི་རྩ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྩ་ལ་འབྲེལ་བ་ཚམ་ལ་
ཁྱད་པར་ཡོད་ཀྱི་རྩ་མེད་ཀྱི་རང་བཞིན་ལ་ཁྱད་པར་མེད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་གྲིས་པས།
བ་ལང་དང་མ་ཏེ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ཀྱི་ལྷས་ཚེས་བྱེད་ཀྱི་རྩ་ཡང་རང་བཞིན་ཐ་དད་དེ་དེས་
བརྩམས་པའི་འབྲས་བུ་ལྷས་སོ་སོར་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཁྱབ་པ་ཡོད་དེ། འབྲས་བུ་སོ་སོ་ལ་རྒྱུའི་རང་
བཞིན་ཐ་དད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རི་སྐད་བཤད་པའི་ལྷན་ཀ་མི་འཐད་པ་དང་། རྩ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྩ་
ལས་གཞན་དུ་མེད་པས་རི་བོང་གི་རྩ་མེད་པར་འགྱུར་བ་དང་། འབྲེལ་བ་ཅན་ཡོད་ལ་འབྲེལ་བ་
མེད་པ་འདོད་པ་ཅམ་གྱིས་བཞག་པའོ། །དང་པོ་ནི། རི་བོང་གི་རྩ་མེད་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱ་བ་མ་
ཡིན་ལ། རི་བོང་དང་རྩ་མེད་འབྲེལ་བ་མེད་ཅེས་བརྗོད་པར་བྱའོ། །ཞེས་བྱ་བའི་ལྷན་ཀ་འདི་གལ་
ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། རྩ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྩ་མེད་ཐ་དད་དུ་བྱུང་ལ་རི་བོང་གི་རྩ་མེད་སྤྱི་མེད་པ་
དེའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་རྩ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྩ་མེད་
རང་བཞིན་ཐ་དད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རི་བོང་གི་རྩ་རྩ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྩ་ལས་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་བྱུང་
པ་ནི་མེད་དོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། སངས་རྒྱས་པ་ཁོ་ཁོ་ཡང་རྩ་ཅན་རྣམས་ཀྱི་རྩ་ལས་རི་བོང་གི་
རྩ་རང་བཞིན་ཐ་དད་དུ་བྱུང་བ་མེད་པ་དེ་ཉིད་དུ་སྤྱི་ཉེ། དེ་ལྟར་ཞེ་བས་འདོད་པའི་ཕྱིར། ཡང་ན་
དགག་པར་བྱ་བའི་རི་བོང་དང་རྩ་མེད་འབྲེལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ཀྱང་དངོས་པོ་མེད་པ་ཡིན་པར་

ཐལ། འབྲེལ་བ་ཅན་རི་བོང་གི་རྒྱ་མེད་པའི་བྱིར། གསུམ་པ་ནི། འབྲེལ་བ་ཅན་རི་བོང་གི་རྒྱ་ཡོད་ལ་རི་བོང་དང་རྒྱའི་འབྲེལ་བ་ནི་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བའི་ཆོག་གི་ཚུལ་ཡང་གསལ་བྱེད་པས་བཏགས་བ་ཡིན་པར་ཐལ། གསལ་བྱེད་པའི་འདོད་པ་ཙམ་གྱིས་བཞག་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཚྱོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཁས་སྒྲངས་པའི་རི་བོང་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རྒྱའི་རྩམ་ཀྱང་མེད་དོ་ཞེས། གཉིས་པ་ནི། རི་བོང་གི་རྒྱའི་རྩམ་མེད་པ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་མི་འདོད་པ་བསྐྱབས་པའི་སྟོན་མེད་པར་ཐལ། སངས་རྒྱས་པས་འདོད་པ་བསྐྱབས་པའི་བྱིར། གསལ་བྱེད་པ་ཆོས་ཅན། གལ་ཏེ་རི་བོང་གི་རྒྱའི་རྩམ་མེད་པ་འདི་ཉིད་དང་པོར་བརྗོད་རིགས་པར་ཐལ། དེ་ལྟ་ན་སྟན་འབྱིན་དུ་མས་ཉོན་མོངས་པར་མི་འགྱུར་བར་བྱ་བ་ཞིག་ཡིན་པའི་བྱིར།

གསུམ་པ་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འགལ་བ་མི་འབྱུང་བའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་དཔེ་མ་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཆན་ལ་གསུམ། སྤྱིར་བསྟན་པ་དང་། ལུང་གི་ཡུལ་ལ་སྤིང་བ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་མི་སྤིང་བ་དང་། ལུང་ལ་ཉེན་པའི་སྐབས་སུ་སྤིང་བའི་རྒྱ་མཆན་དང་། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་མི་སྤིང་བ་བསྟུས་ཏེ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། འགལ་བ་མི་འབྱུང་བ་ཅན་ཡང་ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱར་ཆད་མ་མདོར་བཤད་ན་དེ་འདིར་མ་བཤད་པ་ཅི་ཡིན་ཞེས། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་འདིར་མ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། དངོས་སྟོབས་རྩམ་སུ་དཔག་པའི་ཡུལ་ལ་མི་སྤིང་བས་མ་བཤད་པའི་བྱིར་རོ། །མི་སྤིང་པར་ཐལ། ལེའུ་གཉིས་པར་རྩི་སྐད་བཤད་པའི་ཚུལ་གསུམ་པའི་མཆན་ཉིད་ཅན་རང་བཞིན་དང་འབྲས་བུ་དག་གམ་མི་དམིགས་པ་ལ་ནི་འགལ་བ་མི་འབྱུང་བ་ཅན་མི་སྤིང་ལ། གཏན་ཆོགས་བཞི་པ་གཞན་ནི་མེད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དངོས་པོ་མ་མཐོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞུགས་པ་ཚུལ་གསུམ་ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་རྩམ་སུ་དཔག་པ་ལ་བརྟེན་ཏེ་འགལ་བ་མི་འབྱུང་བའི་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྤྱང་སྤིང་དེ། དེ་ལ་སྤིང་པར་འོག་ནས་འཆད་ཅིང་དངོས་སྟོབས་ལ་མི་སྤིང་བ་དེའི་བྱིར། ལུང་དེའི་དོན་ལ་དབྱེད་པ་ན་འགལ་བ་མི་འབྱུང་བ་ཅན་སྐབས་པའི་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྤྱང་གི་སྟོན་དུ་བཤད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། བསྟན་བཅོས་བྱེད་པ་རྣམས་ནི་དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་ལ་འབྱུང་བས་དོན་རྣམས་ལ་བྱུང་བའི་རང་

བཞིན་འགལ་བ་གཞི་མཐུན་དུ་བསྐྱུས་ནས་བསྐྱུན་བཅོས་སུ་ལོག་པར་སྟོན་པ་མཐོང་བས་སྐྱབས་
 དེར་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། དངོས་པོ་རྩི་ལྟ་བ་བཞིན་འདུག་པ་དངོས་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་
 སྐྱབས་ལ་མི་སྲིད་པར་ཐལ། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་བདག་དང་འབྲས་བུ་དང་མི་དམིགས་པའི་གཏན་
 ཆོགས་རྣམས་ལ་ནི་མི་སྲིད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་བྱི་རོལ་པའི་སྟོན་པ་དང་སྟོང་གཟེགས་གཟན་གྱིས་རང་གི་བསྐྱུན་བཅོས་
 ལས་བ་ལང་གི་སྒྱི་རྩམ་གཞན་ཆ་ལས་ཐམས་ཅད་གྱིས་སྟོང་བ་ཅིག་སྟོགས་བཅུ་མཐའ་ཡས་པའི་
 རང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་གསལ་བ་རེ་རེ་ནས་འཕྲོད་འདུ་རྫོགས་པར་འབྲེལ་
 བ་ཡང་བཤད་གྲུང་སྒྱི་དེ་ཡོད་ན་དམིགས་རུང་དང་གསལ་བ་མེད་པའི་བར་དུ་མ་མཐོང་བར་ཡང་
 བཤད་པས་བ་ལང་གི་སྒྱི་གཅིག་ཤུའི་སྟེང་དུ་བྱ་བ་བྱ་འགལ་བ་གཉིས་བཤད་པ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་
 རྣམ་གཟེགས་གཟན་ཤི་བའི་འོག་དུ་ཐངས་བྱའི་བྱ་བེ་ལྷག་དང་སྒྲུང་བྱའི་བྱ་བེ་ཐ་ར་གཉིས་བྱུང་བ་
 ལས་སྒྲ་མས་བཤད་པ་སྒྲ་མ་མཐོང་བ་རྒྱ་མཚན་དུ་བྱས་ནས་གསལ་བ་མེད་པའི་བར་ན་བ་ལང་
 གི་སྒྱི་ཡོད་པར་སྐྱབ་ལ་བྱི་མས་བསྐྱུན་བཅོས་ལས་བྱི་མ་བཤད་པ་མཐོང་ནས་གསལ་བའི་བར་ན་
 མེད་པར་སྐྱབ་པའི་རྒྱབ་ཉེན་ལུང་ཅམ་ལ་བཉེན་ཅིང་བསྐྱུན་བཅོས་ལ་འགལ་བ་ཡོད་པ་མ་རྫོགས་
 པ་ཡིན་པས་དེ་དགག་པ་ནི། བེ་ལུ་གའི་ལྷགས་བཀོད་ནས་དགག་པ་དང་། བེ་ཐ་རའི་ལྷགས་
 བཀོད་ནས་དགག་པ་འོ།

དང་པོ་ལ་གཉིས། ལྷགས་དཀོན་པ་དང་། དེ་དག་དགག་པ་འོ། །དང་པོ་ནི། འདི་ལ་སྒྱུར་བ་
 དཔེར་བརྗོད་པ་ནི་བ་ལང་གི་སྒྱི་ནི་ཆོས་ཅན། གསལ་བ་མེད་པའི་བར་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་པ་ཡིན་
 ཉེ། སྟོགས་བཅུའི་ལྷལ་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པ་རང་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་བ་ལང་གི་གསལ་བ་དག་
 དང་དུས་ཅིག་ཅར་འཕྲོད་འདུ་རྫོགས་པར་མཛོན་པར་འབྲེལ་བའི་བྱིར། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་
 རོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་འོ། །རྒྱབ་པ་སྐྱབ་པ་ནི་གསལ་བ་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་རང་བཞིན་ཆ་ལས་མེད་པ་
 གསལ་བ་ཐམས་ཅད་ཡོད་ཅམ་དང་རང་ཆས་སུ་འཕྲོད་འདུ་རྫོགས་པར་རྩིས་སུ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ན།
 གསལ་བ་དེའི་ལྷལ་ན་འདུག་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པས་རྒྱབ་པ་ཉིད་དོ། །སྟོག་རྒྱབ་ནི་གང་ཞིག་གང་
 ན་མེད་པ་དེ་ནི་དེའི་ལྷལ་དུ་བདག་ཉིད་ཐམས་ཅད་གྱིས་རྒྱབ་པར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་ནི། ལན་གྱི་སྐབས་འདིར་ནི་བ་བྱས་ནས་སྤྱན་འབྱིན་བཟོད་པ་པོ་པེ་ཐ་ར་ཡིན་ལ་དེས་སྤྱན་འབྱིན་བཟོད་པ་རྣམས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བར་རང་ལུགས་ལ་ཡང་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །པེ་ཐ་ར་ན་རེ། གལ་ཏེ་གཞུགས་ནི་རོ་རེག་བྱ་ལ་སོགས་པ་ཡོན་ཏན་བཞི་པོ་བྱམ་པ་གནས་པའི་ཡུལ་ནམ་མཁའ་ལ་མེད་ཀྱང་ནམ་མཁའ་དེའི་ཡུལ་ན་ཡོད་པ་ཅན་གྱི་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་ལ་བྱུང་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ལུགས་དེ་ལ་ལན་བཏབ་ནས་རང་ལུགས་སྐྱབ་པ་ནི་གོ་ས་ཐ་དད་དང་ཐ་མི་དད་གྱི་འབྲེལ་བ་ལྡན་པ་དང་འདྲ་བ་དག་ལས་གང་ན་གནས་པའི་ཡུལ་དང་དེ་ན་གནས་པའི་ཡུལ་ཅན་གྱི་དངོས་པོ་གང་ཡིན་པ་བསྟན་བཅོས་ལ་བརྟེན་པའི་བད་འདི་ནི་རེ་ཤིག་བཞག་སྟེ་བྱམ་པ་དང་སྐྱམ་བྱ་ལྟར་རྣམ་པར་ཆད་པ་དང་དྲུང་དང་དེའི་དཀར་པོ་ལྟར་རྣམ་པར་མ་ཆད་པར་སྦྱང་བའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་སྦྱེད་པར་རྒྱང་བའི་མཆོན་ཉིད་འཛིག་རྟེན་པའི་གྲགས་པའི་ཡུལ་ལ་བརྟེན་ནས་བཟོད་དོ། །ཐ་ར་ན་རེ། བསྟན་བཅོས་ཀྱི་དོན་ལ་ཚུད་པའི་སྐབས་སུ་དེ་དོར་ནས་འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། ལུ་ག་ན་རེ། སྤར་བ་ཤད་པ་དེ་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ཡང་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་སྦྱེས་བྱ་དང་དབྱུག་པ་ལྟ་བུ་གོ་ས་སོ་སོ་བར་བྱུབ་པའི་འབྲེལ་བ་དག་ལ་ནི་ལྡན་པའི་འབྲེལ་བ་དག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། བྱམ་པའི་དབྱིབས་དང་ཁ་དོག་ལྟ་བུ་གོ་ས་སོ་སོ་བ་མ་ཡིན་པར་བྱུབ་པ་དག་ལ་ནི་འདྲ་བའི་འབྲེལ་བ་དག་གོ་ཞེས་བྱ་བ་རང་གི་བསྟན་བཅོས་ལས་བཤད་པའི་ཕྱིར། ལུ་གས་བྱུབ་པ་བྱུབ་པའི་དོན་བསྟུ་བ་ནི། བྱུབ་པ་འཛིག་རྟེན་གྱི་གྲགས་པ་དང་བསྟན་བཅོས་གཉིས་ཀས་བྱུབ་པ་དེའི་ཕྱིར། གསལ་བ་རང་ཡོད་པ་ཅམ་དང་རང་ཆས་སུ་འབྲེལ་བ་ཅན་བ་ལང་གི་སྤྱི་དེ་གསལ་བ་དེའི་ཡུལ་ན་གནས་པར་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་གསལ་བ་དེ་དང་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་འཛོལ་འདྲུ་རྫོགས་པར་འབྲེལ་བ་ཉིད་འདི་ནི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་ནོ། །

པེ་ཐ་ར་མི་འདོད་པའི་དོན་མ་བསྐྱབས་པའི་ཉེས་པ་སྤང་བ་ནི། ལུར་ན་གནས་པ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གལ་ཏེ་རང་གི་རྟེན་གསལ་བ་ཁོ་ན་ལ་བྱུབ་པར་སྐྱབ་པ་ཐ་རས་ཀྱང་གསལ་བ་དེའི་ཡུལ་ན་སྤྱི་གནས་པར་འདོད་པ་ཉིད་མ་ཡིན་ནམ་དེའི་ཕྱིར། ལུ་གས་ཐ་ར་ལ་མི་འདོད་པ་བསྐྱབས་པ་ཅི་ཡོད་ཅེ་ན། དེའི་སྒོ་དོར་མི་འདོད་པ་བསྐྱབས་པའི་སྤྱོད་ཡོད་པ་རང་ལུགས་དང་ལུ་ག་གཉིས་ཀ་མཐུན་པར་སྤྱོད་པ་ནི། ལྷགས་བཅུ་མཐའ་ཡས་པའི་ཡུལ་ཐ་དད་པ་ན་གནས་པའི་གསལ་བ་དག་དང་དུས་ཅིག་

ཅར་འཕྲོད་འདུ་རྫོགས་པར་འབྲེལ་བ་ཡིན་ན་ནི་གསལ་བ་དེའི་བར་ཐམས་ཅད་དུ་བྱུང་བ་མ་ཡིན་
 པར་མི་འགྲུབ་པར་ཐལ། དེ་ཡིན་ན། རེས་པར་གསལ་བའི་བར་ན་ཡོད་དགོས་པ་དེའི་ཕྱིར། དེར་
 ཐལ། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་ཡུལ་གཞན་དུ་སྔ་ན་མེད་པའི་བ་ལང་གི་གསལ་བ་གསར་དུ་སྐྱེས་པ་ན་སྤྱི་ཆ་
 གཅིག་སྔར་ཡོད་ཀྱི་གསལ་བ་ལ་གནས། ཆ་གཅིག་གསར་བྱུང་གི་གསལ་བ་ལ་གནས་པ་མ་ཡིན་
 ཏེ། སྤྱི་ཆ་མེད་དུ་ཁས་སྒྲུངས་པའི་ཕྱིར། རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་བ་ལང་གི་གསལ་བ་གཅིག་དང་འབྲེལ་བ་
 ཅན་ཀྱི་སྤྱི་གསར་བྱུང་གི་གསལ་བ་དེ་དང་འབྲེལ་བར་མི་རུང་བ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་འགྲོ་འོང་གི་བྱ་བ་མེད་
 པར་ཁས་སྒྲུངས་པའི་ཕྱིར། ཤར་ཕྱོགས་ཀྱི་གསལ་བ་མ་སྐྱེས་པའི་སྔོན་དེ་ན་སྤྱི་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱི་
 མེད་པའི་བར་ན་གསལ་བ་མེད་པར་ཁས་སྒྲུངས་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་གསལ་བ་གཅིག་
 དང་འབྲེལ་བ་ཅན་སྤྱི་ཆ་མེད་གཅིག་ནི་ཡུལ་གཞན་བར་སྟོང་དུ་མ་སོང་བར་རྒྱབ་ཕྱོགས་ཀྱི་གསལ་
 བ་དེའི་ཡུལ་ཅན་མ་ཡིན་པ་ཤར་ཕྱོགས་སུ་སྔ་ན་མེད་པ་དག་དང་འཕྲོད་འདུ་རྫོགས་པར་མངོན་པར་
 འབྲེལ་བ་ནི་གསལ་བ་གཉིས་པོ་དེའི་བར་ན་བྱུང་བ་མེད་ན་མེད་པ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་ཉི་མ་དང་ནམ་
 མཁའ་ལ་སོགས་པ་བྱམ་པ་ལ་སོགས་པ་དག་གི་བར་སྟོང་བ་ན་མེད་ན་སྔར་ཡོད་ཀྱི་བྱམ་པ་དང་
 གསར་སྐྱེས་ཀྱི་བྱམ་པ་རྣམས་ལ་དུས་གཅིག་དུ་བྱུང་བ་མི་རུང་བ་བཞིན་ནོ། །བྱ་བ་མེད་པ་ཞེས་
 པ་ནས་མི་འགྲུབ་པོ་ཞེས་པའི་བར་ཀྱི་དོན་བསྐྱུས་ན། བ་ལང་གི་སྤྱི་ཆས་ཅན། སྔར་ཡོད་ཀྱི་བ་ལང་
 གི་གསལ་བ་དང་གསར་བྱུང་གི་བ་ལང་གི་གསལ་བ་དེ་གཉིས་གང་ན་གནས་པའི་ཡུལ་དང་། དེ་
 ¹གནས་ཀྱི་བར་ན་ཡང་ཡོད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་ལ་དུས་གཅིག་དུ་འཕྲོད་འདུ་རྫོགས་པར་འབྲེལ་
 བའི་སྤྱི་གང་ཞིག་འགྲོ་འོང་གི་བྱ་བས་སྟོང་པའི་ཕྱིར། དེས་ན་ཞེས་པ་མན་ཆད་ལ་བྱུང་བ་ཡོད་པར་
 ཐལ། ཕྱོགས་བརྒྱ་མཐའ་ཡས་པའི་བྱམ་པ་དུ་མ་ལ་ཉི་མའི་འོད་དང་ནམ་མཁའ་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་
 བྱུང་ན། དེའི་བར་ན་ཡང་ཡོད་དགོས་པ་བཞིན་དུ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་འོ།

གཉིས་པ་པེ་ཐ་རའི་ཡུགས་བཀོད་ནས་དེ་དགག་པ་ལ་སྟུར་བ་དཔེར་བཅོམ་པ་ནི། སྟུར་
 བ་གཉིས་པ་ཡང་བ་ལང་གི་སྤྱི་ནི་ཆས་ཅན། གསལ་བ་དང་དེའི་བར་ཐམས་ཅད་དུ་སོང་བ་མ་
 ཡིན་ཏེ། གསལ་བའི་བར་ན་ཡོད་ན་དཔྱིག་པའི་མཆན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ལས་གསལ་བའི་བར་

1 ཞོལ། ཞོག ༡༩༩ བ ༥ གཙང་། ཞོག ༡༩༩ ན ༡ དེ་གཉིས་ཀྱི་བར་ན་

དག་ཏུ་མ་དམིགས་པའི་བྱིར་རོ། །སྤྱི་ཡོད་ན་དམིགས་རུང་དུ་བསྐྱབ་པ་ནི། སྤྱི་ཡོད་ན་དམིགས་
 པའི་མཆོན་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་ཏེ། བ་ལང་གི་གསལ་བ་འཛིན་པའི་མིག་ཤེས་ཀྱི་དམིགས་རྒྱུན་དུ་
 མངོན་པར་གསལ་བ་སྟེ་ཞེས་པའོ། །ལེ་ལུ་ག་དང་མཐུན་པར་རང་ལུགས་ཀྱིས་ཀྱང་དགག་པ་ལ།
 ཐལ་བ་རྣམས་མ་དང་ཐལ་བ་ལོག་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཀར་ཐལ་ལ་བརྟེན་པའི་སྤྱི་གསལ་ཡང་གཞན་
 ལ་བརྟེན་པ་མི་གསལ་ལོ་ཞེ་ན། གཅིག་ལ་གསལ་བས་ཐམས་ཅད་ལ་གསལ་བར་ཐལ། བ་ལང་གི་
 སྤྱི་ཆ་ཐ་དད་པ་མེད་པའི་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། འདོད་ན། དུམ་དུས་གང་ན་ཡང་མི་གསལ་བའི་
 རང་བཞིན་དང་བྲལ་བར་ཐལ། རྟེན་གསལ་བ་གཅིག་ལ་གསལ་བས་ཐམས་ཅད་གསལ་བའི་བྱིར།
 བར་མ་ཆོད་པ་གསལ་ཡང་ཆོད་པ་མི་གསལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ལྟ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བར་མ་ཆོད་པ་
 དང་བར་ཆོད་པའི་བ་ལང་གི་སྤྱི་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། ཐག་ཉི་བ་ན་གནས་པ་གསལ་ཡང་རིང་
 བ་ན་གནས་པ་མི་གསལ་ལོ་ཞེ་ན། དེ་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། ཐག་རིང་པོར་གནས་པ་མ་ཡིན་
 བ་དང་ཐག་རིང་པོར་གནས་པའི་བ་ལང་གི་སྤྱི་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེ་བཞིན་བཟླར་རུང་བའི་
 བ་ལང་གི་སྤྱི་གསལ་ལ་བཟླར་མི་རུང་བའི་བ་ལང་གི་སྤྱི་མི་གསལ་བ་མི་འཐད་པར་ཐལ། བཟླར་
 རུང་བའི་བདག་ཉིད་དང་བཟླར་མི་རུང་བའི་བ་ལང་གི་གསལ་བ་དེའི་སྤྱི་གཅིག་ཡིན་པའི་བྱིར། བ་
 ལང་གི་སྤྱི་རང་གི་རྟེན་བ་ལང་གི་གསལ་བ་དང་མིག་གི་དབང་པོ་སྦྱར་བའི་འབྲེལ་བ་བྱུང་བའི་སྤྱི་
 གསལ་བ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་སྤྱི་མི་གསལ་བའི་བྱིར་པར་མེད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་གཅིག་ཡིན་
 པའི་བྱིར། བ་ལང་གི་སྤྱི་རྟེན་གསལ་བ་དང་འདུ་བའི་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་དང་བྲལ་བའི་
 སྤྱི་གསལ་ལ། འདུ་འབྲེལ་མེད་པའི་སྤྱི་མི་གསལ་བའི་བྱིར་པར་ཡང་མི་འཐད་པར་ཐལ། དེ་གཉིས་
 ཐ་དད་པ་མེད་པ་ཉིད་ཀྱི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། དུམ་མཚུངས་པའི་རྟེན་གསལ་བ་དབང་པོ་དང་སྦྱར་བའི་འབྲེལ་བ་བྱུང་
 བ་ལ་བཟོས་ནས་སྤྱི་ཚོ་དུམ་གསལ་དགོས་པ་ཡིན་ན་ནི་བ་ལང་གི་སྤྱི་ཆོས་ཅན། ཆ་ཐ་དད་པ་
 མེད་པར་འགལ་བར་ཐལ། རྟེན་གསལ་བ་དང་དབང་པོ་དུམ་མཚུངས་པ་དང་མཚུངས་པ་མ་ཡིན་
 པའི་རང་བཞིན་གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་བྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་ཡང་ཆ་ཐ་དད་མེད་པར་
 འགལ་བའི་ཉིས་པ་ཡང་བརྟོད་པར་བྱ་བར་ཐལ། བཟླར་རུང་བ་དང་བཟླར་མི་རུང་བའི་བདག་ཉིད་

ཀྱི་གསལ་བ་གཉིས་ཀ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། ལ་སོགས་པའི་སྐྱུས་ཆ་ཐ་དད་མེད་པ་འགལ་བར་ཐལ། བར་མ་ཚོད་པ་དང་བར་ཚོད་པའི་གསལ་བ་གཉིས་པ་ལ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བའི་ཕྱིར། དེ་བཞིན་དུ་གཞན་རྣམས་ལ་ཡང་སྤྱར་བར་བྱའོ།

གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ལ་གསུམ། བསྟུ་བ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྦྱེད་པ་དང་། འགལ་བ་མི་འབྲུལ་བ་སྲིད་པ་དང་མི་སྲིད་པའི་ཡུལ་ངོས་གཞུང་བ་དང་། མདོ་མཛད་པས་བྱས་པ་འགལ་བ་མི་འབྲུལ་བའི་དཔེར་སྟོས་པའི་དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞེགས་གཟན་གྱི་སྟོབ་མས་བཀོད་པའི་མི་དམིགས་པ་འདི་དང་རང་བཞིན་ནི་ཚོས་ཅན། བསྟུ་བ་བྱ་ལ་ཐེ་ཚོམ་སྦྱེད་པར་བྱེད་དེ། བ་ལང་གི་སྤྱི་གཅིག་པོ་ལ་གསལ་བའི་བར་ན་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་བན་ཚུན་དངོས་སུ་འགལ་བའི་དོན་ཚུལ་གསུམ་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་བསྟུ་བ་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དེ་ལྟར་སྟུ་བ་པའི་ཚུལ་གསུམ་ལུང་ཅམ་ལ་བརྟེན་པའི་བརྟུད་འགལ་རྟགས་སུ་བཀོད་ནས་དངོས་འགལ་སྟུ་བ་པའི་གཏན་ཚིགས་གཉིས་བྱང་བ་དེ་བས་ནའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལུང་གི་ཡུལ་ལ་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། དངོས་སྟོབས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་མི་སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ཁས་སྐྱངས་ལ་བསྟོས་པའི་དོན་བསྟུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ལུང་ལ་བརྟེན་པ་ལ་འགལ་བ་མི་འབྲུལ་བ་ཅན་སྲིད་པ་ཡིན་ཏེ། གཞེགས་གཟན་ལ་སོགས་པའི་བསྟན་བཅོས་བྱེད་པས་ནི་རྟགས་སུ་བཀོད་པའི་དོན་གཉིས་པོ་དེ་དག་བ་ལང་གི་སྤྱི་ལ་གཞི་མཐུན་དུ་འདུ་བ་མི་འགལ་བར་མཐོང་ནས་གཉིས་ཀ་བ་ལང་གི་སྤྱིའི་ཚོས་སུ་བཤད་པའི་ཕྱིར། དེ་གཉིས་མི་འགལ་བར་མཐོང་བར་ཐལ། མཐའ་ཡས་པའི་བ་ལང་གི་གསལ་བ་རྣམས་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་འཕྲོད་འདུ་རྫོགས་པར་འབྲེལ་བ་དང་། གསལ་བ་མེད་པའི་བར་ན་ཡོད་ན་དམིགས་སུ་རུང་བ་ལས་མ་དམིགས་པ་གཉིས་པོ་དག་གི་བྲལ་བྱེད་དངོས་སུ་འགལ་བའི་ཚོས་གསལ་བའི་བར་ན་ཡོད་པ་དེ་མེད་ན་བྲལ་བྱ་སྤྲ་མ་མི་འབྱུང་བ་དང་གསལ་བའི་བར་ན་མེད་པ་དེ་མེད་ན་བྲལ་བྱ་ཕྱི་མ་མི་འབྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་མ་མཐོང་བས་བ་ལང་གི་སྤྱི་ལ་བྲལ་བྱ་འགལ་བ་གཉིས་པོ་གཞི་མཐུན་དུ་བསྟུ་བ་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། དངོས་སྟོབས་རྗེས་དཔག་དེ་ལ་འགལ་བ་མི་འབྲུལ་བ་ཅན་མི་སྲིད་དེ། འགལ་བ་དེ་དག་གཞི་གཅིག་ལ་འདུས་པ་དངོས་སྟོབས་ལ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། དེར་

ཐལ། ཚུལ་གསུམ་དངོས་པོ་དང་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བའི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་ནི་ཅི་ལྟར་དངོས་སུ་
འགལ་བ་དག་གཅིག་ལ་འདུ་བ་མི་སྲིད་པ་དེ་བཞིན་དུ་དེས་བྱུང་བའི་བརྒྱུད་པའི་འགལ་བ་དག་
ཀྱང་གཞི་མཐུན་དུ་མི་འདུ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། འགལ་བ་མི་འཁྲུལ་བའི་གཏན་ཆེགས་
འདི་ནི་ཆོས་ཅན། ཚུལ་གསུམ་ཁས་སྒྲངས་པའི་སྟོབས་ཀྱིས་འཇུག་པ་ཡིན་ཏེ། ཚུལ་གསུམ་ལུང་
ཅམ་ལ་བརྟེན་པ་དེ་བས་ནའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། དཔེ་སྟོས་པའི་དགོས་པ་དང་། དཔེ་དངོས་དང་། དེ་གཉིས་སྟོབས་
མི་མཆུངས་པའོ། །དང་པོ་ནི། མདོ་མཇུག་པའི་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་ནི་འགལ་བ་མི་འཁྲུལ་བའི་གཏན་
ཆེགས་ཀྱི་དཔེར་བརྟེན་པ་བྱས་པ་དང་མཉན་བྱ་འདི་གསུངས་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། གསལ་བའི་
དཔེ་མ་ཡིན་པར་ཕྱོགས་ཅམ་མཆོན་པའི་དཔེར་བསྟན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་མི་རྟག་སྟེ། བྱས་
པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་དང་སྐྱ་རྟག་སྟེ་མཉན་བྱའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྟགས་ཕྱི་མ་སྟོབས་རྒྱུད་པ་དང་། སྐྱ་མ་སྟོབས་དང་ལྡན་པ་དང་། དེའི་
རྒྱ་མཆན་ནོ། །དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་སྐྱབ་བྱེད་བྱེ་བྲག་པའི་བསྟན་བཅོས་ལ་བརྟེན་ནས་མཉན་བྱ་
སྐྱ་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་ལེན་པ་འདི་ལ་ནི་ཆོས་ཅན། རྒྱབ་རྟེན་ཆད་མ་ཅན་
མ་ཡིན་པའི་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གསུམ་ཁས་སྒྲངས་བར་བྱ་བ་དགོས་པ་ཡིན་ཏེ། ཚུད་གཞི་དཔེར་
མི་རུང་བས་སྐྱའི་སྤྱི་ཉིད་རང་གི་གསལ་བ་ལས་རྗེས་ཐ་དད་པ་དང་རྟགས་དཔེ་ལ་རྗེས་འགོ་བྱེད་
དགོས་པས་སྐྱའི་སྤྱི་དོན་གཞན་ཉན་པའི་དབང་པོས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་དང་སྐྱ་རྟག་པ་སྟེ་གསུམ་ཁས་
ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གསུམ་ཁས་ལེན་པ་དེ་ལ་མཉན་བྱས་སྐྱ་རྟག་
པར་སྐྱབ་པའི་ཆད་མ་འདི་འཇུག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། མཉན་བྱས་སྐྱ་རྟག་པར་བསྐྱབས་པ་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། ཚུལ་གསུམ་དངོས་
པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་འོངས་པའི་བྱས་པ་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པ་ཉིད་ཀྱི་གཞི་བྱེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཁྱེད་
རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་སྒྲངས་ན་དམ་བཅའ་ལྟར་སྤང་གསུམ་ཁས་ལེན་དགོས་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར།
གསུམ་པ་ནི། བྱས་པ་ཉིད་ཀྱི་སྐྱབས་སུ་ནི་ཆོས་ཅན། ཚུལ་གསུམ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ལུང་ཉེ་བར་དགོད་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱབ་རྟེན་ལུང་ལ་བརྟེན་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གང་མཉན་བྱ་ཡིན་པ་དེ་ནི་རྟག་པ་

ཡིན་ནོ་ཞེས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་མི་འབྲུལ་བ་ཡང་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་ཀྱང་མ་གྲུབ་པར་
 ཐལ། ལུང་ལ་བརྟེན་པ་དང་མི་རྟོས་པ་གང་དུ་ཡང་བྱུང་བ་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར། འདིས་བྱས་པ་ལ་
 གེགས་བྱེད་མི་རུས་པས་མདོ་མཛད་པའི་དཔེ་དེ་ཕྱགས་མཆོན་གྱི་དཔེ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་དཔེ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ལོགས་པ་ཡིན་པ་དགག་པ་ལ་གཉིས། གཏན་ཆེགས་
 ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུས་པས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ལོགས་པ་མ་ཡིན་པ་དང་། དཔེ་རང་རྒྱད་
 དུ་སྒྲིག་གྱུར་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི།
 དཔེ་ནི་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་ལས་ལོགས་ཤིག་དུ་སྒྲིག་གྱུར་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་དུ་བརྟེན་པར་བྱ་
 བ་མིན་པར་ཐལ། སྒྲིག་གྱུར་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་ཁོ་ན་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེ་དེ་བྱུང་བ་བྲན་པར་བྱེད་པས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་ནམ། རང་རྒྱད་དུ་
 སྒྲིག་གྱུར་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན། དང་པོ་ལྟར་ན། བྱུང་པའི་ནང་དུ་འདུས་པ་འབྲེལ་པས་འཆད་
 ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན། དགོས་རུས་མེད་པར་འོག་ནས་འཆད་དོ། །གཞུང་འདི་དག་བརྩམ་དགོས་པའི་
 བྱ་རྒྱུ་ཀྱི་བསམ་པ་ནི། སྒྲིག་གྱུར་གོ་བར་བྱེད་པ་ལ་ཆད་མ་གསུམ་ཡོད་དེ། ལུང་ལ་བརྟེན་པའི་
 ཆད་མ་དང་། ལུང་ལ་མི་བརྟེན་པར་ཚུལ་གསུམ་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་ཆད་མ་དང་དཔེ་ཉེར་འཇལ་
 ཀྱི་ཆད་མ་གསུམ་ལས་འདི་ནི་ཕྱགས་ཆོས་དང་བྱུང་བ་བྲན་པ་མེད་ཀྱང་དཔེ་དང་ཆོས་མཚུངས་པ་
 ཅན་དུ་ཉེ་བར་འཇལ་བས་དཔེ་ཅམ་སྐྱབ་བྱེད་ལོགས་པར་འདོད་པའོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དཔེ་ཡང་དག་གིས་རྗེས་སུ་འགོ་ལྗོག་གི་བྱུང་བ་སྟོན་པའི་ཚུལ་དང་།
 དཔེ་སྟོན་ཅན་གྱིས་བྱུང་བ་སྟོན་མེད་བསྟན་མི་རུས་པ་དང་། དཔེ་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་གྱིས་དེའི་
 ལྗོག་ཕྱགས་བསམ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྗེས་སུ་འགོ་ལྗོག་གྱིས་སྟོན་
 པའི་ཚུལ་དང་། བྱེ་བྲག་དུ་སྟོན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དཔེ་ཞེས་བྱ་བ་སྐྱབ་པའི་ཡན་ལག་ཚུལ་
 གསུམ་དུ་མ་གཏོགས་པ་གཞན་ནི་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་
 ཚུལ་གསུམ་བཤད་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ལྡན་གྱི་དཔེ་ཡང་དག་གི་དོན་དང་སྒྲིག་གྱུར་
 ཀྱི་དོན་རྟགས་པའི་ཕྱིར། དཔེ་ཡང་དག་དེའི་མཆོན་ཉིད་རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆོན་ཉིད་ལས་ལོགས་

1 ཞོལ། ཤོག 347 བ 3 གཙང་། ཤོག 347 ན 2 སྐྱབ་བྱེད་ལོགས་པར་

ཤིག་ཏུ་མ་བཤད་དེ་དེའི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་དེ་ཙམ་གྱིས་དོན་གོ་བ་དེས་ནའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། གཞོད་པ་ཙན་གྱི་ཚད་མ་དཔེ་ལ་བརྟེན་པར་བཤད་པས་དཔེའི་མཚན་ཉིད་
ལོགས་ཤིག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ་ཞེ་ན། གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་ལས་ལོགས་སུ་དཔེ་
ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་བཤད་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་ནི་མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་ལྷོག་པའི་ཚུལ་དུ་བྱེ་བྲག་མེད་
པར་དཔེ་ཡང་དག་ལ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ་དེ་ལས་བྱུང་དུ་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་གི་བྲབ་པ་
བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། ཡང་བྱེ་བྲག་ཏུ་ནི་འབྲས་བྱ་དང་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ཡང་དག་གི་དཔེ་དག་
བྲབ་པ་ལས་ལོགས་སུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སྐྱེ་བ་དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་དང་བདག་
གཅིག་པའི་དེ་ཙམ་གྱིས་རྗེས་སུ་འབྲེལ་བར་དཔེ་ཡང་དག་གིས་བཤད་པར་བྱ་བ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་
ཕྱིར། སྦྱར་བ་དཔེར་བརྗོད་པ་ནི། དེ་ཡང་ཚོལ་བས་ཕྱི་ཚོལ་ལ་འབྲེལ་བ་སྟོན་པར་བྱེད་པས་བྲབ་
པ་གཉིས་དཔེ་ལ་སྟོན་པ་ནི་གང་ན་དུ་བ་ཡོད་པ་དེ་ན་མེ་ཡོད་ལ་དཔེར་ན་ཆང་མང་བཞིན་དང་།
མེ་མེད་ན་ནི་གང་ན་ཡང་དུ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་གཞན་པ་ཚུ་སྦྱང་དག་བཞིན་ནོ། །རང་
བཞིན་རྟགས་ཀྱི་བྲབ་པ་སྟོན་པ་ན་གང་བྱས་པ་དེ་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡིན་ལ། དཔེར་ན་བྲམ་པ་དང་།
མི་རྟག་པ་ཉིད་མེད་ན་ནི་བྲས་པ་མི་སྲིད་དེ་དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བསྟན་པར་བྱ་བ་
ཡིན་ནོ། །དེའི་དོན་བསྟུས་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་བྲབ་པ་དཔེས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ།
སྦྱབ་དག་ཡང་དག་གིས་ཚུལ་དེ་ལྟར་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དང་མི་མཐུན་
པའི་ཕྱོགས་དག་ལ་མེད་པར་སྦྱིར་རྗེས་སྐད་བཤད་པའི་རྣམ་པ་དག་གསུང་བྱེ་བྲག་ཏུ་གཏན་ཆེགས་
བསྟན་བྱའི་ཆོས་དེའི་འབྲས་བྱ་ཉིད་དུ་དེས་པ་དང་རང་གི་ངོ་བོའི་བྲབ་པ་གཞི་ལ་ཆད་མས་དེས་
པའི་ཚུལ་གྱིས་བསྟན་པར་མི་བྱས་པར་ཐལ། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་བྲབ་པ་དཔེ་ཡང་དག་གིས་
བསྟན་པར་བྱ་བ་དེ་ལྟ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་བྲབ་པའི་དོན་འདི་བསྟན་ན་ཡང་
དཔེ་གཉིས་ལོ་བསྟན་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བ་ཉིད་དེ་དཔེ་གཉིས་པའི་མཚན་ཉིད་དེའི་ཚུལ་ནི་རྗེས་སུ་

འགྲོ་ལྷོག་གི་བྱལ་བ་སྟོན་པ་དེ་ཙམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྟུ་བའོ། །དང་
པོ་ནི། དཔེ་ཡང་དག་གི་མཚན་ཉིད་འདིས་ནི་ཆོས་ཅན། དཔེ་ཡང་དག་གི་མཚན་གཞིའི་སྟེང་དུ་
དཔེའི་ཉེས་པ་རྣམས་ཀྱང་བསལ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་གཞོད་བྱེད་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་དཔེ་ལྟར་སྤང་ལ་གཉིས། མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྤང་དང་། མི་མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྤང་
རོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རོན་སྟོན་ཞུགས་པ་དང་། རྒྱ་སྟོན་ཞུགས་པ་དང་། རྒྱ་སྟོན་ཞུགས་པའོ། །དང་
པོ་ནི། དཔེར་ན་སྤྲ་རྟག་སྟེ་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སེམས་པའི་ལས་བཞིན་དང་བྱམ་
པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དང་། ལ་སོགས་པས་གཏན་
ཆིགས་དང་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ཀས་སྟོང་བ་ཡིན་པ་གང་ཞིག་མཐུན་དཔེར་བཞོད་པའི་ཕྱིར། རོན་
སྟོན་ཞུགས་པའི་མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྤང་དུ་ཐལ་ཞེས་ཆོན་པ་གསུམ་དུ་སྤྱར་རོ། །དེ་ཡང་བྱེ་བྲག་པས་
སེམས་པའི་ལས་མི་རྟག་ཅིང་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པ་དང་། རུལ་ཕན་རྟག་ཅིང་རེག་བྱ་ཅན་དུ་འདོད་པ་
དང་། བྱམ་པ་གཉིས་ཀར་དུ་མི་འདོད་པས་དེའི་སྟོ་ལ་བསྟོས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ནི། དག་སྤྱོད་པའི་སྤྱེས་བྱ་བ་རོལ་པོ་ཆོས་ཅན། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་
ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། སྤྱོད་པའི་ཕྱིར། ལམ་པོ་ཆེའི་མི་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་། ལ་སོགས་པ་ཚོད་གཞི་
དང་དཔེ་དེ་ལ་འཆི་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཆགས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་
མ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་ལྡན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཞོད་པ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ཆོས་དང་གཏན་ཆིགས་
དང་གཉིས་ཀ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་ནི་དཔེར་ན་གང་སྤྱོད་པ་དེ་ནི་འདོད་ཆགས་དང་
ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཆོས་གཉིས་ཀ་དང་ལྡན་པར་འདོད་པའི་མི་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་དང་རྗེས་
སུ་འགྲོ་བ་ཡོད་ཀྱང་རབ་རྒྱ་མ་བསྟན་པ་ནི། དཔེར་ན་སྤྲ་ནི་མི་རྟག་སྟེ། ལུས་པའི་ཕྱིར། བྱམ་པ་
བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་བསྟན་ཡང་ཕྱིན་ཅི་ལོག་རྒྱ་བསྟན་པ་ནི།
དཔེར་ན་གང་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་བྱས་པ་ཡིན་ཏེ། བྱམ་པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ་ཆོས་མཐུན་
པས་བསྟན་པའི་དཔེ་ལྟར་སྤང་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་ལ་དཔེ་གསུམ་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། མཐུན་དཔེ་ལྟར་

སྒྲུང་ཡིན་ཏེ། མཐུན་དཔེར་བཀོད་པ་གང་ཞིག་རིམ་པ་བཞིན་དུ་རྗེས་འགོ་མ་ཆང་བ་བསྟན་པ་དང་།
རྗེས་འགོ་མ་བསྟན་པ་དང་། རྗེས་འགོ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དོན་སྟོན་ཞུགས་པ་དང་། སྟོན་སྟོན་ཞུགས་པ་དང་། སྟོན་སྟོན་ཞུགས་
པའི་དཔེ་ལྟར་སྤང་རོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་མི་མཐུན་དཔེས་ཀྱང་དཔེ་ལྟར་སྤང་དུ་འགྱུར་བ་ཡོད་དེ།
སྟོ་ཆོས་ཅན། ཉག་སྟེ། ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྒྱལ་སྤྱོད་པ་བཞིན་དང་ལས་བཞིན་
དང་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྟུན་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ལས་ལྟོག་པ་མེད་
པ་དང་། ལ་སོགས་པ་ཉག་སྟེ་ལས་ལྟོག་པ་མེད་པ་དང་ཉག་སྟེ་ཆོས་གཉིས་ཀ་ལས་ལྟོག་པ་མེད་
པའོ། །དེ་དག་གི་དོན་བསྟུན་ན། དཔེ་གསུམ་པོ་དེ་ཆོས་ཅན། མི་མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྤང་ཡིན་ཏེ། མི་
མཐུན་དཔེར་བཀོད་པ་གང་ཞིག་རིམ་པ་བཞིན་དུ་བསྟུན་བྱའི་ཆོས་དང་ཉག་སྟེ་དང་གཉིས་ཀ་ལས་
ལྟོག་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་ལྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་མི་མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྤང་ནི། དང་སྟོང་
སེར་སྟོ་ཆོས་ཅན། ཉེས་པ་ཟད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐར་མ་ཤེས་པའི་བསྟན་བཅོས་མ་བཅུམས་པའི་
ཕྱིར། དཔེར་ན་གཅེར་བྱ་བའི་སྟོན་པ་ཁྲུ་མཆོག་བཞིན་ཞེས་པ་བསྟུན་བྱའི་ཆོས་ལྟོག་པར་ཐེ་ཆོམ་
ཟ་བ་དང་། དེ་ཆོས་ཅན། གསུམ་རིག་པའི་བྲམ་ཟེས་ཆོག་ཆད་མར་གཟུང་བར་མི་འོས་ཏེ། ཆགས་
ལྟ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་གཅེར་བྱ་བའི་སྟོན་པ་གོ་བྱ་ཏེ་མ་བཞིན་ཞེས་པ་ཉག་སྟེ་ལྟོག་པར་ཐེ་
ཆོམ་ཟ་བ་དང་། དེ་ཆོས་ཅན། ཆགས་ལྟ་ཡིན་ཏེ། ཡོངས་འཛིན་དང་ཀུན་འཛིན་གཉིས་དང་ལྟ་
པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན། གཅེར་བྱ་བའི་སྟོན་པ་ལྟོང་རིས་བཞིན་ཞེས་པ་གཉིས་ཀ་ལྟོག་པར་ཐེ་ཆོམ་ཟ་
བའོ། །དཔེ་གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། མི་མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྤང་ཡིན་ཏེ། མི་མཐུན་དཔེར་བཀོད་པ་གང་
ཞིག་ཆོས་ལྟོག་པར་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཞེས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་སྤང་རོ།

གསུམ་པ་ནི། ལྟོག་པ་ཡོད་ཀྱང་རབ་ཏུ་མ་བསྟན་པ། དཔེར་ན་སྟོ་མི་ཉག་སྟེ། ལུས་པའི་
ཕྱིར། ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་པ་དང་ལ་སོགས་པ་ལྟོག་པ་མ་ཆང་བ་བརྟུན་པ་ཆགས་ལྟ་ལོག་ན་
སྟོ་བ་ལྟོག་སྟེ། དཔེར་ན་དོའི་རྒྱལ་བྱ་བཞིན་ནོ། །ཞེས་པ་དང་། ལྟོག་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བརྟུན་པ་
གང་མ་བྱས་པ་དེ་ནི་ཉག་སྟེ་ལས་དེས་ཏེ། ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་ཡང་བརྟུན་པར་བྱའོ། །དཔེ་

གསུམ་པོ་ཆོས་ཅན། མི་མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྤང་ཡིན་ཏེ། མི་མཐུན་དཔེར་བཀོད་པ་གང་ཞིག་རིམ་པ་
བཞིན་དུ་ལྷོག་པ་ཡོད་ཀྱང་མ་བསྟན་པ་དང་ལྷོག་པ་མ་ཆང་བ་བརྟོག་པ་དང་། ལྷོག་པ་བྱིན་ཅི་ལྷག་
དུ་བརྟོག་པའི་བྱིར་རོ།

གསུམ་པ་ནི། དཔེ་ལྟར་སྤང་བཅོ་བརྒྱད་པོ་འདི་དག་གིས་ནི་ཆོས་ཅན། གཏན་ཆེགས་
ཡང་དག་གི་བྱུང་པ་རྣམས་མར་བསྟན་པར་མི་རུས་ཏེ། ཡང་དག་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་སྤྱིའི་མཆན་
ཉིད་དམ་བྱེ་བྲག་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་པ་རྣམས་མར་བསྟན་པར་མི་རུས་པའི་བྱིར། དཔེ་ཡང་དག་
གི་མཆན་གཞིའི་སྤང་དུ་དོན་གྱིས་གོ་བས་དཔེ་ལྟར་སྤང་འདི་དག་བསལ་བར་རིག་པར་བྱ་སྟེ། འདི་
དག་གིས་གཏན་ཆེགས་སྤྱི་དང་བྱེ་བྲག་གི་བྱུང་པ་སྟོན་མེད་རྣམས་མར་བསྟན་པར་མི་རུས་པ་དེའི་
བྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཁས་སྒྲངས་བརྟོག་པ་དང་། དེ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གཏན་
ཆེགས་ཀྱི་བྱུང་པའི་ཚུལ་ལ་མ་རེག་པར་རང་རྒྱུད་ཉིད་དུ་དཔེ་ཉེར་འཇལ་སྟོག་གྱུར་སྐྱབ་པར་བྱེད་
པའི་ཡན་ལག་ཡང་དག་ཡིན་ན་ནི་དེའི་ཆེ་དགོས་པ་མེད་པ་དང་། རུས་པ་མེད་པར་སྟོན་པ་ནི།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཉེ་བར་འཇལ་བའི་དཔེ་ཆོས་ཅན།
སྟོག་གྱུར་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་དུ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་བར་ཐལ། གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་དེའི་ཚུལ་ལ་
མ་རེག་ནའང་སྟེ་དེ་ལ་མ་རེག་པའི་གོ་བྱེད་གང་ཞིག་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་དང་མ་འབྲེལ་བའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བྱུང་པ་བྲན་བྱེད་མ་ཡིན་ན་སྟོག་གྱུར་གོ་བ་ལ་དགོས་པ་མེད་པ་
དང་། ལྷོགས་གཅིག་འདྲ་བས་སྟོག་གྱུར་གོ་ན་ཏེ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། བྱུང་པ་བྲན་བྱེད་ཡིན་པས་
རང་རྒྱུད་པས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་མི་འཐད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་དཔེས་ཆོས་ཅན། བསྐྱབ་བྱ་སྟོག་
གྱུར་བསྐྱབ་པ་ལ་ཉེ་བར་མཁོ་བ་ཅི་ཞིག་ཡོད་དེ་མེད་པར་ཐལ། དཔེར་བཀོད་པ་གང་ཞིག་གཏན་
ཆེགས་ཀྱི་མི་འབྲེལ་བ་ཉིད་བྱུང་པ་གཉིས་ཀ་སྟོན་པ་མ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་དང་
འབྲེལ་བ་མེད་པའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། ཚུལ་གསུམ་ལ་མི་བཟློས་པའི་དཔེ་ཉེ་བར་འཇལ་བ་ལས་སྟོག་གྱུར་རྣམས་
མར་སྐྱབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། རྒྱ་མཆན་གང་གིས་ན་བྱུང་པ་ལ་སོགས་པའི་དོན་
འགའ་ཞིག་དང་རྣམས་པ་འགས་འདྲ་བ་ཅུམ་གྱིས་ནི་སྟོག་གྱུར་གྱི་བདག་ཉིད་གཞན་དུ་འབྲེལ་མེད་

དུ་ངེས་ཀྱིས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཉགས་མ་གྲུབ་ན། ཐམས་ཅད་ཐམས་ཅད་ཀྱི་གོ་བྱེད་ཀྱི་བདག་
 ཉིད་དུ་འགྱུར་བར་ཐལ། ཆ་འགས་འདྲ་བ་དེས་ན་གཞན་དེའི་གོ་བྱེད་ཀྱི་བདག་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།
 འདོད་པ་དེ་ལྟར་ནི་མི་རིགས་པར་ཐལ། འདོད་པ་ལ་མངོན་སུམ་རྗེས་དཔག་དུ་མས་གཞོད་པའི་
 ཕྱིར། སྒྲ་མ་ལ་བྱུང་བ་ཡོད་པར་ཐལ། ཆ་འགས་ཞིག་དང་རྣམ་པ་འགས་མི་མཚུངས་པའི་དོན་ནི་
 མེད་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། རང་རྒྱུད་དུ་སྐྱབ་བྱེད་ཡིན་ན་ཉེས་པ་དེར་འགྱུར་བ་དེའི་ཕྱིར། ཉགས་
 ཡང་དག་འདིའི་བྱུང་བ་དཔེས་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་པར་ཐལ། ཕྱོགས་ཆོས་དང་དཔེ་ཡང་དག་དེ་
 བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེས་བྱུང་བའི་ཉགས་ཆོས་གཉིས་དང་ལྡན་པ་ཉིད་ལས་ཅོད་གཞི་དེ་བསྐྱབ་བྱའི་
 ཆོས་ཀྱི་དངོས་པོ་དེ་དང་ལྡན་པར་གོ་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར། དཔེ་ཡང་དག་འདི་ཆོས་ཅན། རྟོག་
 གྲུར་གོ་བྱེད་རང་རྒྱུད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱུང་བ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། འབྲེལ་
 པ་མི་སྟོན་པའི་དཔེ་ཆོས་ཅན། རྟོག་གྲུར་གོ་བྱེད་དུ་དོན་མེད་པར་ཐལ། དཔེ་གང་ཞིག་དགག་
 བྱའི་ཆོས་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་དང་མ་འབྲེལ་བའི་ཕྱིར། རྟོག་གྲུར་གོ་བ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ལ་མ་
 བརྟེས་པའི་དཔེ་ཉེར་འངས་དོན་མེད་པར་ཐལ། ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་དེ་ཉིད་ཀྱིས་
 རྟོག་གྲུར་ཀྱི་དོན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་མཐའ་གཅིག་དུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་ཟེལ་གྱིས་གཞོན་པའི་ཡན་ལག་སུན་
 འབྲིན་བཤད་པ་ལ་གཉིས། སུན་འབྲིན་ཡང་དག་དང་། སུན་འབྲིན་ལྟར་སྤང་ངོ་། །དང་པོ་ལ་
 གཉིས། ཅ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྟོག་བས་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་འགོད་པར་ཁས་སྤངས་
 བས་དོན་སྟོན་སོགས་ཞུགས་པ་དང་བྱུང་བ་སོགས་བརྗོད་པ་མ་ཆང་བ་དང་། ལྷག་པ་བརྗོད་པ་
 ལ་ཕྱི་རྟོག་གྱིས་བྱུང་བ་མ་ཆང་བ་སོགས་ཀྱི་ཉེས་པ་སྐྱབས་དང་འཆམ་པར་བརྗོད་པའི་དག་ཆོས་
 ཅན། སུན་འབྲིན་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པའི་མངོན་པར་འདོད་པ་འགྱུར་པ་ལ་གཞགས་བྱེད་པའི་
 ཕྱི་རྟོག་གྱི་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། ཅོད་པ་སྤང་བའོ། །དང་པོ་ནི།
 རྟོག་པའི་ངོར་ཕྱི་རྟོག་གྱིས་ཕྱོགས་ཆོས་མ་ཆང་བ་ཉིད་ལ་སོགས་པ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཉེས་པ་
 དོན་སྟོན་ཞུགས་པ་སོགས་སྤང་བཤད་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་དག་རི་ལྟར་འོས་པར་བརྗོད་པ་ནི་ཆོས་
 ཅན། སུན་འབྲིན་པ་ཡང་དག་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་པ་རོལ་པོ་རྟོག་པའི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་གྲུབ་

པའི་གོགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སུན་འབྲེན་གྱི་དག་དགོས་པ་མེད་པའི་ཚྭ་སྤང་དང་། ལྷན་པ་མེད་པའི་ཚྭ་སྤང་དང་། སུན་འབྲེན་བཟོད་པའི་དུས་ངོས་གཟུང་བའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཚྭ་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཚོལ་བས་སྐྱབ་བྱེད་ལྟར་སྤང་བཞོད་པ་ལ་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་སྐྱོན་མ་བཟོད་ཀྱང་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་གི་དོན་ཉིད་ལ་བསྐྱབ་བྱེད་སྐྱབ་པའི་ལྷན་པ་མེད་པས་ཚོལ་བའི་འདོད་དོན་འབྲུབ་པར་མི་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་སྟེ་ཡིན་པས་ཚོལ་བའི་འདོད་དོན་འབྲུབ་པའི་གོགས་བྱེད་པ་ལ་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་སུན་འབྲེན་མི་དགོས་སོ། །ཞེ་ན། གཉིས་པ་ནི། དོན་གྱི་གནས་ཚུན་དེ་ནི་དེ་ལྟར་ཡིན་མོད་གྱི་འོན་ཀྱང་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་དང་ལྟར་སྤང་གི་དོན་རྣམས་ཀྱི་བསྐྱབ་བྱེད་བྱུབ་པ་དང་མ་གྲུབ་པ་བསྐྱབ་པའི་དག་དང་སུན་འབྲེན་པ་དག་གིས་གསར་དུ་བྱེད་པ་ནི་མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉགས་ཡང་དག་དེ་དག་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་སྐྱ་མི་ཉག་པ་སོགས་སྐྱབ་ལྷན་པ་དེའི་རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤང་རྣམས་ནི་བསྐྱབ་བྱེད་སྐྱབ་མི་ལྷན་པ་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོན་སྐྱབ་དག་དང་སུན་འབྲེན་བཟོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཅི་ཞེ་ན། ཕྱི་ཚོལ་གྱི་ངོར་སྐྱབ་དག་ཡང་དག་བཟོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཕྱི་ཚོལ་གྱི་ངོར་ཚོལ་བའི་སྐྱེས་བུའི་བསྐྱབ་བྱེད་སྐྱབ་པའི་ལྷན་པ་ཡོད་པ་གྲུབ་པ་སྟེ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སུན་འབྲེན་ཡང་དག་བཟོད་པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཚོལ་བའི་སྐྱེས་བུའི་སྐྱོ་ངོར་བསྐྱབ་བྱེད་སྐྱབ་པའི་ལྷན་པ་མེད་པ་གྲུབ་པ་སྟེ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དེར་ཐལ། ཚོལ་བས་སྐྱབ་བྱེད་བཞོད་པ་ལ་བསྐྱབ་བྱེད་སྐྱབ་པའི་ལྷན་པ་ཡོད་པ་དང་ལྷན་པ་མེད་པ་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་སྐྱོ་ངོར་གྲུབ་པ་དེ་ནི་སྐྱབ་དག་དང་སུན་འབྲེན་གྱི་ཆེག་མེད་པར་མི་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར། ཚོལ་བས་ཕྱི་ཚོལ་ལ་རྗེས་དཔག་སྐྱེད་པ་དང་། ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་ཚོལ་བའི་སྐྱོས་པ་ནི་བར་བྱེད་པ་དེའི་བྱེད་པ་པོར་བཟོད་པའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། ཚོལ་བས་སྐྱབ་བྱེད་བཞོད་པ་ལ་བསྐྱབ་བྱེད་སྐྱབ་པའི་ལྷན་པ་ཡོད་པ་དང་མེད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ཉིད་དུ་གྱུར་པ་སྟེ་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་ཚད་མའི་ངོར་རྣམ་པར་འཛོག་པ་ནི་ཆེག་དེ་གཉིས་ཀྱི་བྱེད་པ་ལ་བཞུགས་པས་དེ་ལྟར་བཟོད་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཚྭ་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་ཚོལ་བས་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་ངོར་

སྐྱེ་བྱས་པར་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་དག་བཞོད་པ་ན་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་སྟོགས་ཆོས་མ་ཆང་ངོ་ཞེས་
 ཉེས་པ་བརྗོད་པ་ན་ཡང་ཚོལ་བས་ཚུལ་གསུམ་མ་ཆང་བ་མེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོག་གིས་ཀྱང་
 ལན་བཏབ་པ་ན་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་ཆོག་དེ་ནི་སུན་འབྱེན་པར་མི་འགྱུར་བར་ཐལ། ཚོལ་བའི་མངོན་པར་
 འདོད་པའི་གོགས་མ་ཡིན་པར་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་སྒྲོ་ངོར་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ངོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་
 བློ་ཕྱིས་ཚོལ་བས་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་བཞོད་ནས་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་ངོར་རྗེས་དཔག་སྐྱེས་པས་སྐྱར་ཕྱི་
 ཚོལ་གྱིས་སྟོགས་ཆོས་མ་ཆང་བར་བརྗོད་པའི་དག་སུན་འབྱེན་ཡང་དག་དུ་མི་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་
 ཏེ། ཕྱིས་ཕྱི་ཚོལ་བའི་སྐྱབ་དག་དེ་ནི་སྐྱ་མ་སུན་སྐྱར་རྗེས་སུ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡང་དག་གཞན་
 བཞོད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ངོ་། །གསུམ་པ་ནི། འོ་ན་ཚོལ་བས་གང་བྱས་མི་རྟག། དཔེར་ན་བྱུང་པ་
 བཞིན་ཞེས་སྐྱ་འབྲེལ་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་སྟོགས་ཆོས་མ་ཆང་ངོ་། །ཞེས་བརྗོད་པ་སུན་འབྱེན་ཡང་དག་
 དུ་ཐལ། སྟོགས་ཆོས་མ་ཆང་བ་ལ་མ་ཆང་བར་བརྗོད་པའི་ཕྱིར་ཞེ་ན། གལ་ཏེ་དེ་འདྲའི་ཕྱི་ཚོལ་
 གྱི་དག་ཆོས་ཅན། སུན་འབྱེན་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་ཐལ། སུན་འབྱེན་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པ་ལ་
 སུན་འབྱེན་བརྗོད་པའི་ཕྱིར། དེ་སུན་འབྱེན་པའི་སྐྱབས་མ་ཡིན་པར་ཐལ། ཚོལ་བའི་དག་མ་རྫོགས་
 པ་ཉིད་ཀྱིས་སྟོགས་སྐྱ་མ་སྐྱ་བ་སྐྱག་མ་ལ་བསྟོན་པ་དང་བཅས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་སུན་
 འབྱེན་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་དུས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚོལ་བའི་སྐྱབ་བྱེད་འགོད་པའི་དག་རྫོགས་པར་
 ཁས་ལེན་པ་ན་དེ་ལ་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་སྟོན་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་དེ་སུན་འབྱེན་པར་བྱེད་པའི་དུས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར། འོན་ཀྱང་སུན་འབྱེན་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་དུས་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚོལ་བའི་སྐྱབ་བྱེད་
 འགོད་པའི་དག་རྫོགས་པར་ཁས་ལེན་པ་ན་དེ་ལ་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་སྟོན་བརྗོད་པར་བྱེད་པ་དེ་སུན་
 འབྱེན་པར་བྱེད་པའི་དུས་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སུན་འབྱེན་ལྟར་སྤངས་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་དང་། གསལ་བའི་དབྱེ་བ་
 རྒྱས་པར་མི་སྟོ་བའི་རྒྱ་མཆན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། ཅ་བ་དང་། འགྲེལ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོན་
 དུ་མི་འགྱུར་བའམ་སྤྱིར་སྟོན་དུ་འགྱུར་ཡང་སྐྱབས་སུ་བབ་པའི་སྟོན་དུ་མི་འགྱུར་བ་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་
 ཚོལ་བ་ལ་སྟོན་དུ་བརྗོད་པའི་དག་ཆོས་ཅན། དེར་སྤངས་བ་སྟེ་སུན་འབྱེན་ལྟར་སྤངས་ཡིན་ཏེ། སྟོན་
 མིན་སྟོན་དུ་བརྗོད་པའི་སྟོན་སྐྱོན་ཚོལ་བའི་འདོད་པ་འགྱུར་པའི་གོགས་མི་བྱེད་པའི་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་ལྟག་

ཚད་ཀྱི་ཆོག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། སུན་འབྲེན་པ་ལྟར་སྤང་བ་ནི་ལྟག་ཚད་དོ། །ཞེས་པ་ལ་
ཡང་དེ་ལྟར་རོ། །ལྟག་ཚད་ནི་འབྲ་བའི་དོན་དེ་སུན་འབྲེན་ཡང་དག་དང་འབྲ་བའི་ཆོག་གོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཅུ་བ་དང་། འབྲེལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སུན་འབྲེན་ལྟར་སྤང་གི་གསལ་
བའི་དབྱེ་བ་དེ་དག་མ་ལུས་པ་སྐབས་འདིར་ནི་སྟོ་བར་བྱ་བ་མིན་ཏེ། ལོག་པའི་ལན་ལ་མཐའ་མེད་
པས་མི་སྟོ་བའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྒྱས་པར་མི་སྟོ་བའི་རྒྱ་མཚན་དང་། ཅོད་པ་སྤང་བ་
དང་། དེའི་ལན་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། ལན་ལོག་པ་སུན་འབྲེན་ལྟར་སྤང་ནི་སྤང་བཤད་པའི་
ལྟག་ཚད་ཡིན་ལ། དེའི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མ་ལུས་པ་འདིར་མི་སྟོ་བའི་རྒྱ་མཚན་ཡོད་དེ། དེ་དག་
ནི་མཐའ་མེད་པས་མི་སྟོ་བའི་ཕྱིར། མཐའ་མེད་པར་ཐལ། ལྟག་ཚད་ཀྱི་རྒྱ་ཚུལ་བཞིན་མ་ཡིན་པའི་
རྣམ་པར་རྟོག་པ་རྣམས་ཀྱི་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་འདི་ཅམ་དུ་ཟད་དོ་ཞེས་སུར་ཐུག་པའི་ཚུལ་གྱིས་
གནས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། འབྲས་མཚུངས་ཀྱི་ལྟག་ཚད་དང་རྒྱས་འབྲས་བྱ་སྐྱེད་ན་ཤད་ནས་སམ་མ་
ཤད་པས་སྐྱེད། དང་པོ་ལྟར་ན་དུས་མཉམ་དུ་འགྱུར་ལ། གཉིས་པ་ལྟར་ན་མ་ཤད་པ་ཐམས་ཅད་ཀྱིས་
ཐམས་ཅད་བསྐྱེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཞེས་ཤད་པ་མཚུངས་པའི་ལྟག་ཚད་གཉིས་སུ་འདུ་བ་མ་ཡིན་
ནམ་ཞེ་ན། དེ་གཉིས་སུ་མ་འདུས་པའི་སུན་འབྲེན་ལྟར་སྤང་ལ་དམ་བཅའི་སྟོན་མིན་པ་སྟོན་དུ་བརྗོད་
པའི་དཔེ་དང་། རྟགས་ཀྱི་སྟོན་མིན་པ་སྟོན་དུ་བརྗོད་པའི་དཔེ་དང་། དེ་སུན་འབྲེན་ལྟར་སྤང་མིན་ན་
སུན་འབྲེན་ཡང་དག་དུ་ནམ་ཡང་མི་རུང་བའོ། །དང་པོ་ནི། དཔེར་ན་རིགས་པ་ཅན་པ་ན་རེ། སངས་
རྒྱས་པས་བདག་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་དམ་བཅས་པ་ནི་དམ་བཅས་པ་དང་རང་གི་ཆོག་འགལ་བ་ཞེས་
བྱ་བ་དམ་བཅའ་བའི་སྟོན་ཡིན་ཏེ། བདག་གི་དོན་ལ་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱར་བ་འདེབས་ན་བདག་ཅས་
པའི་སྐྱ་སྐྱར་བ་མི་སྤྱིད་པའི་ཕྱིར། བདག་ཅས་སྐྱ་སྐྱར་བས་ནི་བདག་གི་དོན་ཡོད་ཉེ་བར་འཛོག་པ་
ཡིན་ལ་མེད་དོ་ཞེས་སྐྱར་བ་ཡང་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དམ་བཅས་པའི་ཆོག་དག་འགལ་བས་དམ་བཅའ་
བའི་སྟོན་ཡིན་ནོ་ཞེས་བརྗོད་པ་དང་། གཉིས་པ་ནི། དཔེར་ན་ཅོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་སྐྱ་ནི་མི་རྟག་སྟེ།
ཅོལ་བ་ལས་བྱུང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ནི་དམ་བཅས་པའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་རྟགས་སུ་བཞོད་པ་

1 ཞོལ། ཞོག་ ༡༥༩ བ ༩ གཙང་། ཞོག་ ༡༥༩ བ ༩ རྣམ་ཡང་མི་རུང་བའོ།

ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱི་བྱང་པར་ཉིད་དུ་ཉི་པར་བཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་ཟེར་བ་ལྟ་བུའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དེ་དག་སྤར་བཤད་པའི་ལྷག་ཆོད་དུ་མི་འདུ་བ་དང་། སུན་འབྲིན་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། དམ་བཅའ་སྟོན་མེད་སྟོན་དུ་བརྗོད་པ་དང་། རྟགས་སྟོན་མེད་སྟོན་དུ་བརྗོད་པ་དེ་ལྟ་བུ་ལ་སོགས་པ་རྣམས་ནི་ཆོས་ཅན། རི་སྐད་བརྗོད་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ལྷག་ཆོད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུ་བ་མ་ཡིན་པར་ཐལ། དེ་དག་ལས་གཞན་པའི་ལྷག་ཆོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། འོ་ན་སུན་འབྲིན་ཡང་དག་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། སྟོན་བརྗོད་དེ་དག་སུན་འབྲིན་པ་ཡང་དག་ཀྱང་མ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་པས་བདག་གི་སྤྱི་དོན་ལ་མི་བསྟོན་པར་བདག་གི་རང་གི་མཆན་ཉིད་འགོག་པའི་ཕྱིར་དང་། བྱི་མ་ཡང་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཅན་ལས་བྱི་རོལ་དུ་གྱུར་པའི་ཕྱོགས་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཆོད་པ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གལ་ཏེ་གཉིས་པོ་དེ་དག་ཀྱང་ཆ་འགས་ལྷག་ཆོད་དེ་དག་ཉིད་ཀྱི་ནང་དུ་འདུའོ་ཞེ་ན། གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཏ་ཅང་ཐལ་བ་དང་། སྤྱི་འཆན་ཉིད་རྟགས་པའི་ཚུལ་དང་། གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མ་ལུས་པ་མ་བསྟན་པའི་རྒྱ་མཆན་ནོ། །དང་པོ་ནི། སུན་འབྲིན་ལྟར་སྤར་འདི་དག་ཀྱང་ཆོས་ཅན། བན་ཚུན་གཅིག་གི་ནང་དུ་གཅིག་འདུས་པ་དེ་ལྟར་ཐལ་བར་འགྱུར་བར་ཐལ། སྟོན་མིན་སྟོན་དུ་བརྗོད་པ་ཅམ་དུ་འདུ་བའི་ཕྱིར། རྟགས་དང་བྱང་པ་ཁས་སྦྱངས།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བྱང་པར་གྱི་མཆན་ཉིད་མ་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཆན་དང་། སྤྱི་འཆན་ཉིད་བཤད་ཟིན་པ་དང་། དེ་སྐབ་དག་ཡང་དག་དང་སུན་འབྲིན་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆ་འགའ་ཞིག་འདྲ་བས་ནང་དུ་འདུས་ན་ཏ་ཅང་ཐལ་བ་དེའི་ཕྱིར་སུན་འབྲིན་ལྟར་སྤར་སྤྱི་འཆན་ཉིད་བརྗོད་རིགས་ཀྱང་བྱང་པར་གྱི་མཆན་ཉིད་མི་བརྗོད་པའི་རྒྱ་མཆན་ཡོད་དེ། སྤྱི་འཆན་ཉིད་གཅིག་ཉིད་དུ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཡང་བྱང་པར་གྱི་མཆན་ཉིད་བརྗོད་པ་ཡིན་ན། དེའི་ནང་དུ་གསལ་བའི་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པ་རྣམས་མི་འདུ་བའི་སྟེ་འདུས་པའི་མཆན་ཉིད་ཤེས་པར་དགའ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་པ་ནི། སུན་འབྲིན་ལྟར་སྤར་སྤྱི་འཆན་ཉིད་དེ་ནི་བརྗོད་ཟིན་པ་ཉིད་དེ་སུན་འབྲིན་པ་ལྟར་སྤར་བ་ནི་ལྷག་ཆོད་དོ་ཞེས་བཤད་ཟིན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སུན་འབྲེན་ལྟར་སྤང་སྤྱིའི་མཚན་ཉིད་དེ་ནི་མི་རྟོགས་པའི་སྐྱོན་མེད་དེ། སྐབ་
 པ་ཡང་དག་དང་སུན་འབྲེན་ཡང་དག་པའི་མཚན་ཉིད་ཤེས་པ་ཉིད་ལས་རྟོགས་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར།
 དེར་ཐལ། སུན་འབྲེན་འཇུག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་པ་ལ་སུན་འབྲེན་ཡང་དག་མི་འཇུག་པའི་ཕྱིར་དང་
 དེ་ལ་སུན་འབྲེན་བརྗོད་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པའི་གོགས་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སུན་འབྲེན་གྱི་ཡུལ་མ་
 ཡིན་པ་ལ་སུན་འབྲེན་བརྗོད་པའི་དག་དེ་ཆོས་ཅན། སུན་འབྲེན་ཡང་དག་མིན་པའི་ལན་ལྟར་སྤང་བ་
 བདེ་ཆེག་ཏུ་ཤེས་ཏེ། སུན་འབྲེན་དུ་བརྗོད་པ་གང་ཞིག་ཆོལ་བའི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་འགྲུབ་
 པའི་གོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དང་མི་ལྟན་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ནི། སུན་འབྲེན་ལྟར་སྤང་གི་རབ་ཏུ་དབྱེ་བ་མཐའ་ཡས་པའི་མཚན་ཉིད་དང་
 མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་ནི་མ་བསྟན་ཏེ། བསྟན་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་ནི། ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་དུ་བསྐྱོད་པའི་ལམ་རྒྱལ་བའི་དགོངས་
 པ་རབ་ཏུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ལས་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དབག་པ་སྟེ། ལེའུ་གསུམ་པའི་འགྲེལ་
 པའོ། །གསུམ་པ་བརྒྱུ་མས་པ་མཐར་ཕྱིན་པའི་ཡན་ལག་ནི། གལ་ཏེ་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བརྟུས་པ་
 འཆད་པར་འདོད་ན། དེའི་འགྲེལ་པར་ཚུལ་གསུམ་པ་ལོགས་སུ་སྒྲོས་པ་ངེས་པའི་དོན་ཅན་ཡིན་
 པ་བཀག་ནས་སྐྱོར་བའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་དོན་ཅན་དུ་འཆད་ཅེ་ན། ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་འགྲེལ་
 པ་ཁ་ཅིག་བཀག་པ་དང་། ཚད་མ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་མདོའི་དགོངས་པ་རི་ལྟ་བུ་བ་བཞིན་དུ་འཆད་
 པ་མི་འགལ་ཏེ། སྒྲོབ་དཔོན་དབང་ལྷན་སྟེ་ལ་སོགས་པས་བྱས་པའི་འགྲེལ་པ་སྐྱོན་ཅན་གྱི་ལུང་
 ཡང་ཤེས་བྱེད་དུ་བྱེད་པ་དོར་ནས། མདོ་མཛད་པའི་དགོངས་པ་རིགས་པ་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་
 ནས་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པ་ངེས་པ་བཤད་པའི་ཕྱིར། མདོ་མཛད་པའི་དགོངས་པ་རིགས་པ་ཡང་དག་ལ་
 བརྟེན་ནས་བཤད་དེ། དོན་ཡོད་པའི་ལུགས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་
 བཅས་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་གཞིགས་པའི་སྒྲོབ་དཔོན་དེས་མཛད་པའི་མདོའི་དོན་འདི་
 ཁོ་ནར་རིགས་སོ་ཞེས་སྐྱོན་མེད་ཀྱི་རིགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བཤད་པའི་ཕྱིར། འོན་པས་མ་པ་འདི་

1 ཞོལ། ཤོག ༣༥༩ ན ༥ ངས་བཤད་

ཁྱོད་ཉིད་གྱི་ཡིན་གྱི། སློབ་དཔོན་གྱི་མ་ཡིན་ཏེ། སློབ་མ་བརྒྱད་པ་¹ཆད་པ་མ་ཆད་མེད་པའི་ཕྱིར་
རོ་ཞེ་ན། ཁོ་བོས་བཤད་པ་མདོ་མཛད་པའི་དགོངས་པ་དང་འགལ་བའི་སློན་མེད་དེ། རྣམ་པར་
དག་པའི་ཐུགས་ཆད་མས་གྲུབ་པའི་རྟོགས་པ་འབའ་ཞིག་མངའ་བ་མདོ་མཛད་པ་དེའི་དགོངས་
པའང་ངེས་པར་ནི་ཁོ་བོས་བཤད་པ་འདི་ཉིད་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། འདི་དག་གིས་ནི་མདོ་མཛད་
པའི་རང་འགྲེལ་ལ་སློབ་དཔོན་གཞན་གྱིས་ལྷན་བཅུག་པར་བསྟན་ཏོ། །ཅི་ལྟར་འགྲེལ་བ་བྱེད་པ་
གཞན་གྱིས་མ་རྟོགས་ཤེ་ན། མདོ་མཛད་པའི་དགོངས་པ་དེ་མི་གསལ་བའི་སློ་ཅན་གྱི་སྐྱེ་བོས་
རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཤེས་རབ་གསལ་བ་ཁོ་ནས་སློབ་དཔོན་གྱི་དགོངས་པ་རི་ལྟ་བུ་བཞིན་དུ་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ།

བཞི་པ་མཐུག་གི་དོན་ལ་གཉིས། མཛད་པ་པོ་གང་གིས་མཛད་པ་དང་། སྐྱར་བྱེད་གང་
གིས་བསྐྱར་བཤོ། །དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས་ཆད་མ་མདོའི་
དོན་རྟོགས་པར་འཆད་པའི་སྡེ་བདུན་མཛད་པ་ལས་རིགས་པའི་གནད་ཅུང་ཟད་བསྐྱུས་པ་ཆད་མ་
རྣམ་པར་ངེས་པ་རྟོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་གར་ཁ་ཆེའི་མཁན་པོ་བཞི་ཏ་གཞན་ལ་ཕན་པ་བཟང་པོ་ལ་སོགས་པ་དང་།
དམ་པའི་ཆོས་འདོན་པའི་སློན་ལམ་ལེགས་པར་གྲུབ་པ་བོད་ཀྱི་ཤིང་རྩ་ཆེན་པོ་ལོ་རྒྱུ་བ་ཤུག་འི་
དགེ་སློང་སློ་ལྡན་ཤེས་རབ་ཀྱིས་ཁ་ཆེའི་གྲོང་ཁྱེར་དཔེ་མེད་དུ་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ལས་བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་
བསྐྱུར་ཏེ་འཆད་ཉན་གྱིས་ལེགས་པར་གཏན་ལ་ཕབ་བཤོ། །

གསུང་རབ་དགོངས་པ་འགྲེལ་བའི་ཐབས་ཀྱི་མཆོག །མདོ་དང་རྣམ་འགྲེལ་མཛད་པའི་
རིགས་པའི་ལམ། །གཞུང་ལུགས་གདམས་པར་འཆར་བའི་མན་ངག་གིས། །རྒྱལ་རྩ་བདུན་པས་
བཀའ་བའི་ལུགས་བཞིན་བཤད། །མེར་སྐྱ་གཟེགས་ཟན་སོགས་ཀྱིས་བསྟན་པའི་ལམ། །འབྲས་
མེད་སྐུན་པ་འཕྱར་བ་བཞིན་མཐོང་ནས། །བསྟན་པའི་དེ་ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་འདོད་ན། །གྲགས་
པའི་གཞུང་བཟང་འདི་ལ་འཐུག་པར་རིགས། །མཁས་མཆོག་ཀྱན་གྱིས་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་
གཞི། །འཕགས་པའི་བདེན་བཞི་དངོས་སྟོབས་རིགས་པ་ཡིས། །རྒྱལ་བཞིན་རྟོགས་ནས་རྣམ་

1 ཞེས། ཤོག 346 བ 9 བརྒྱད་པ་བར་མ་ཆད་པ་མེད་པའི་

གྲོལ་ཐོབ་འདོད་ན། །གྲགས་པའི་གཞུང་བཟང་འདི་ལ་འཇུག་པར་རིགས། །གང་ཞིག་རྟོགས་ན་
 ཉེས་ཆོགས་བྱངས་འབྲེན་ཞིང་། །ཡོན་ཏན་རྒྱ་མཚོའི་པ་རོལ་བྱིན་བྱེད་པ། །བདག་མེད་ལྟ་བུའི་
 དེ་ཉིད་རྟོགས་འདོད་ན། །གྲགས་པའི་གཞུང་བཟང་འདི་ཉིད་བསྟེན་པར་རིགས། །གཞུང་ལུགས་
 གདམས་པར་འཆར་བའི་མན་ངག་མེད། །ལུང་དོན་རིགས་པས་དཔྱད་པའི་མཐུ་མེད་པར། །གཞན་
 ལ་སྟོན་དང་རྣམ་བཤད་ཚོམ་བྱེད་པའི། །སྤྱོད་པ་དེ་དག་སྟུན་པའི་རྩོམ་མེད་ཡིན། །དལ་འབྱོར་ཤིན་
 ཏུ་རྟེན་པར་དཀའ། །བཤེས་གཉེན་བཟང་པོ་སྤྲད་པར་དཀའ། །རིགས་ལམ་སྤྱོད་རྟོགས་དཀའ་
 བ། །གཞུང་འདི་འདོར་བར་ག་ལ་རིགས། །སྤྲུགས་དང་པ་རོལ་བྱིན་པའི་ལམ་གྱི་སྟོལ། །དེ་མེད་
 རིགས་པའི་མིག་གིས་ལེགས་བསྟན་ནས། །རྩལ་བཞིན་སྤྱོད་པ་དཀའ་བ་བསྐྱེད་མཛད་པ། །སྤྱོད་
 མ་དེ་ལ་བདག་ནི་བྱུག་འཆལ་ལོ། །རྩལ་བའི་གསུང་རབ་ཀུན་གྱི་བྱང་པའི་དོན། །བྱུང་བའི་བསྟན་
 པ་ཆད་མར་བསྐྱབ་པ་ཡི། །རིགས་པའི་ལམ་གྱིས་ཁོང་དུ་རྩྭ་མཛད་པ། །རྣམ་འབྲེལ་མཛད་པ་དེ་
 ལ་བདག་བྱུག་འཆལ། །རྟེན་དང་བཀུར་སྟེའི་བསམ་པས་འདི་མ་བཅུམས། །སྤྱོད་པའི་དུས་ན་ཀུན་
 གྱི་མིག་གཅིག་དུ། །རྩལ་སྤྲུལ་འཇམ་པའི་དབྱངས་གྱིས་ལུང་བསྟན་པ། །སྤྲུགས་སྤྱང་གྲགས་པའི་
 ལུགས་འདི་གནས་ཕྱིར་བྱས། །བདག་ཀྱང་དེར་ནས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། །དེ་མེད་རིགས་
 པའི་མིག་དང་མི་འབྲལ་ཞིང་། །བྱུང་བའི་བསྟན་པ་སྤྲུགས་བཅུར་རྒྱས་བྱེད་པས། །རྩལ་བ་རྣམས་
 གྱི་དམ་ཆོས་འདི་རྒྱུར་ཅིག །སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པ་གསོལ་བཏབ་ནས། །རྩལ་བཞིན་སེམས་པའི་
 རིགས་པས་འདི་བྱས་མོད། །མ་བཤད་ལོག་པར་བཤད་པའི་ཁོངས་པ་གང་། །ཡེ་ཤེས་སྟུན་སྟུན་
 རྣམས་གྱིས་བཟོད་པར་མཛོད། །དེ་ལྟར་བཅུམས་པའི་དགེ་བ་ཅི་ཡོད་དེས། །སྤྱིད་པའི་བཙོན་རར་
 བསྐྱམས་པའི་འགྲོ་བ་རྣམས། །ཡང་དག་རིགས་པའི་སྤྱང་བས་ལེགས་བརྒྱན་ནས། །ཀུན་མཁྱེན་
 རྩལ་བའི་སྤྱོད་པའི་འཇུག་པར་ཤོག།

རྩལ་བའི་གསུང་རབ་མཐའ་དག་དང་བྱེད་པར་དུ་མཛོན་པའི་སྤྱོད་པའི་སྤྱོད་པའི་དགོངས་པ་གཙོ་
 བོར་འབྲེལ་བ་སྤྱོད་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་གཏན་ལ་འབེབས་
 པ་ནང་རིག་པའི་བསྟན་བཙོན་ཆད་མ་རྣམས་པར་དེས་པའི་རྣམ་བཤད་ཐེག་པ་གསུམ་གྱི་ལམ་
 དུ་བཟོད་པ་རྩལ་བའི་དགོངས་པ་རབ་དུ་གསལ་བར་བྱེད་པ་ཞེས་བྱ་བ་འདི་ནི། རྩལ་བའི་རིང་

ལུགས་པ་ཆེན་པོ་རྗེ་བཅུན་དམ་པ་རེད་མདའ་པ་ཀྱ་མ་ར་མ་ཉིའི་ཞལ་སྤྱ་ནས་ལས་ཐོས་ཤིང་། ཐོག་
 མར་མཁས་བྱུབ་ཆེན་པོ་ཀུན་དགའ་དཔལ་བའི་ཞལ་སྤྱ་ནས་ལས་གཞུང་འདི་ཡོངས་སུ་རྫོགས་
 པའི་གདམས་ངག་མཐོས་པ་དང་། སྡེ་སྡོད་གསུམ་དང་རྒྱུད་སྡེ་བཞི་དགོངས་འབྲེལ་དང་བཅས་པ་
 མ་ལུས་པའི་ལམ་གྱི་གཞན་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་བྱགས་སུ་རྒྱུད་ནས། ལུགས་བཅེ་བ་ཆེན་པོས་
 ལུབ་པའི་བསྟན་པ་རྒྱས་པ་འབའ་ཞིག་གི་ཆེད་དུ་གཞན་ལ་འདོམས་པར་མཛད་པ་ལུགས་རྗེ་དང་
 སྡོན་ལམ་གྱི་དབང་གིས་ཐ་མལ་པའི་སྤྱི་བཀོད་པ་བཟུང་ནས་གདུལ་བྱ་འོས་སུ་གྱུར་པ་རྣམས་
 རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་འཛིན་པ་ལ་འགོད་པར་མཛད་པ། ས་གསུམ་ན་འགྲན་པའི་ཆེ་
 དང་བྲལ་བ་ལ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྟོན་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤྱ་
 ནས་ཀྱི་ཞབས་ཀྱི་རྩལ་རྣམས་པ་མེད་པ་དུས་ཡུན་རིང་པོའི་བར་དུ་བསྟན་ཅིང་གསུང་རབ་དགོངས་
 འབྲེལ་དང་བཅས་པ་གདམས་ངག་ཏུ་འཆར་བའི་བཀའ་བྱིན་ལེགས་པར་མཐོས་ནས། ལུགས་
 མཆན་ཉིད་ཀྱི་གཞུང་གདམས་ངག་དང་བཅས་པ་ལ་རིང་དུ་འདིས་པར་བྱས་པ་རིགས་པ་སྤྱོད་པ་
 དར་མ་རིན་ཆེན་གྱིས། འདྲ་གསལ་ལྟའི་རིགས་ཀྱི་གདུང་རྒྱུད་དུ་འབྱུངས་ཤིང་ལྷག་པ་ཚུལ་ཁྲིམས་
 ཀྱི་བསྐྱབ་པ་ལ་གཅེས་སྤྱོད་སུ་བྱེད་པ་གཞུང་འདི་དང་དགོངས་འབྲེལ་གྱི་བསྟན་བཅོས་གཞན་
 ལ་ཡང་ལེགས་པར་སྤྱངས་པ་འབྲོང་ཅེ་བ་སྟོམ་བཙོན་རིན་ཆེན་རྒྱ་མཆོའི་སྟོ་གོས་ཞེས་བྱ་བས་
 འབྲལ་བ་མེ་ཉོག་དང་བཅས་ཉེ་ཤིན་དུ་རྒྱས་པ་གཅིག་གིས་ཞེས་བསྐྱལ་བ་དང་། གཞན་ཡང་སྟོམ་
 བཙོན་སྡེ་སྡོད་འཛིན་པ་དུ་མས་བསྐྱལ་ནས། ལ་རྗེ་རིན་པོ་ཆེ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ལུབ་པའི་གནས་འབྲོག་རི་
 པོ་ཆེ་དགོ་ལྡན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་དུ་དབྱ་བཅུགས་ཉེ། ཀེའུ་ཡེ་ཤེས་འབྱུང་གནས་ལ་སོགས་
 པ་དམ་པ་མང་པོ་བྱོན་པའི་གནས་དཔྱུ་ལ་ཤམ་འབར་གྱི་མགྲུལ་དགོ་འཕེལ་དུ། རིགས་བརྒྱུད་ཆོ་
 འབྲང་ལུན་སུམ་ཆོགས་པ་དང་ལྡན་པ་ལུབ་པའི་བསྟན་ལ་མི་བྱེད་པའི་དད་པ་ཅན། གཉེར་ཆེན་
 དཔོན་པོ་ཀུན་རྟོག་བས་སྤྱོད་བདག་མཛད་དེ་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་སྤྱར་བའོ། ། ། ཡི་གེ་པ་ནི་
 མདོ་ལུགས་ཀྱི་གཞུང་ལ་སྤྱངས་པ་སྡེ་སྡོད་འཛིན་པ་བྱང་རྒྱལ་དཔལ་ལྡན་ནོ། ། འདིས་ཀྱང་ལུབ་
 པའི་བསྟན་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོན་ཐམས་ཅད་ནས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་
 གནས་པར་གྱུར་ཅིག ། སང་མཛྲ་ལོ། །

༡༡། །ཚད་མ་རིགས་ཐེགས་ཀྱི་འགྲེལ་བ་ལེགས་བཤད་
སྤྱང་པོའི་གཏེར་བཞུགས་སོ།།

༡༡། །རྗེ་བཙུན་ལྷ་མ་དམ་བ་རྣམས་ལ་གྲུས་བས་ཐུག་འཆའ་ལོ། །གང་གི་གསུང་
མཆོག་ཉི་མའི་འོད་ཟེར་གྱིས། །བདག་སྒྲོའི་གཏི་ཐུག་ཐུན་བ་སེལ་མཛད་ཅིང་། །ཐར་བར་འཇུག་
པའི་ལམ་བཟང་གསལ་མཛད་པ། །ལྷ་མ་ལྟར་བཅས་ཞབས་ལ་སྦྱི་བོས་འདུད། །རིགས་ཅན་ཐར་
བར་འཇུག་པའི་སྒྲོ་གཅིག་ལ། །རིགས་དང་མི་རིགས་ཚུལ་བཞིན་བྱེད་བ་ནི། །རིགས་ལམ་དེ་མེད་
ཤེས་ལ་རག་ལས་བས། །རིགས་པའི་ཐེགས་བ་ལེགས་བར་བཤད་གྱིས་ཉོན།།

དེ་ལ་དལ་བའི་རྟེན་བཟང་པོ་ཐོབ་པའི་དུས་འདིར། རྟོགས་བ་སྟོན་དུ་གཏོང་བ་དག་ནི་
འཇིག་རྟེན་པའི་གན་པོ་རྣམས་ཀྱི་ཐུགས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱི་མི་འཇུག་པར། བྱི་མ་པན་ཆད་ཀྱི་གཏན་གྱི་
བདེ་བ་བསྐྱབ་བ་ལ་གྲུས་བར་བྱེད་ལ། དེའི་ཐབས་ཀྱང་ཤིང་རྟ་ཆེན་པོ་རྣམས་ཀྱི་རྗེས་སྤྱི་འབྲངས་
ནས་ལམ་སྟོན་ཅི་མ་ལོག་པ། ཡང་དག་པའི་ཤེས་བས་ལེགས་བར་གཏན་ལ་བབ་ནས་ཚུལ་བཞིན་
དུ་ཉམས་སྤྱི་ལེན་བ་ལ་འབད་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། ཡང་དག་པའི་ཤེས་བ་དེ་ནི། རྗེ་བཙུན་འཇམ་
པའི་དབྲངས་ཀྱིས་དངོས་སྤྱི་རྗེས་སྤྱི་བཟུང་ཞིང་། ཐུབ་པའི་བསྟན་བ་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་བར་མཛད་
བ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོས། དོན་ཆོན་དུག་དུ་བསྐྱས་ནས་སྟོན་བ་ཆད་
མ་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་བར་གསལ་བར་མཛད་དེ། དེ་ལ་མངོན་སུམ་དང་། རང་དོན་རྗེས་དཔག་དང་།
གཞན་དོན་དང་། དཔེ་དང་དཔེ་ལྟར་སྤྱང་བཟླ་བ་དང་། གཞན་སེལ་བཟླ་བ་དང་། ལྟག་ཆོད་
བཟླ་བ་དང་། རྒྱག་གིས་གཏན་ལ་འབེབས་བར་མཛད་དོ།།

དེ་ཡང་བདག་ཅག་གི་སྟོན་བ་ཐུབ་བ་སངས་རྒྱས་བཅོམ་ལྷན་འདས་རྣམ་ཐོལ་དོན་
གཏེར་ལ་ཆད་མའི་སྤྱིས་བྱར་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་བས་བསྐྱབས་བས་གསུང་རབ་མཐའ་དག་
གི་དགོངས་བ་རྫོགས་བར་རྟོགས་བར་གཞིགས་ནས། ཐོག་མར་ཐུབ་བ་ཆད་མར་གྱུར་པའི་སྟོ་
ནས་བསྟོད་བ་མཛད་དོ། །དེའི་བརྗོད་བྱ་རྣམས་ཀྱང་རིགས་པའི་སྟོར། མངོན་སུམ་དང་ནི་རྗེས་སྤྱི་

དཔག །ཉར་སྒྲུང་བཅས་པ་བདག་རིག་བྱེད། །སྐྱབ་པ་དང་ནི་སྐྱུ་འབྲིན་དག །ཉར་སྒྲུང་བཅས་པ་
གཞན་རྟོགས་བྱེད། །ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། དེ་དག་གྲང་བརྒྱད་དུ་དབྱེ་སྟེ། མངོན་སུམ་དང་མངོན་
སུམ་ཉར་སྒྲུང་དང་། རྗེས་དཔག་དང་རྗེས་དཔག་ཉར་སྒྲུང་དང་། སྐྱབ་དག་དང་སྐྱབ་དག་ཉར་སྒྲུང་
དང་། སྐྱུ་འབྲིན་དང་སྐྱུ་འབྲིན་ཉར་སྒྲུང་རོ། །དེ་དག་གི་དོན་ས་བཅུའི་དབང་ལྷན་རྒྱུ་སྐྱུ་
ཀྱན་ཏུ་བཟང་པོ་ཉིད་དུ་གྲགས་པ་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་ཀྱི་གྲགས་པས། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་སྟེ་བདུན་གྱི་སྟོ་
ནས་གསལ་བར་མཛད་དོ། །

དེ་རྣམས་ལས་ལྷན་ལྟ་བུའི་བསྟན་བཅོས་གསུམ་ལས། རྣམ་འབྲེལ་དང་། རྣམ་ངེས་དང་།
རིགས་ཐེགས་རྣམས་སོ། །དང་པོ་ནི། རང་ཉིད་ཀྱིས་ཤེས་བྱའི་གནས་མཐའ་དག་ངེས་ནས་གཞན་
རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས། རྟོག་གཤིལ་ཆོག་དོན་བརྒྱད། ཚད་མ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་པའི་གཞུང་གི་ཆ་
དང་སྒྲུང་ནས། རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་ཤིང་། དེ་ལས་གྲང་མངོན་སུམ་ལེའུའི་དོན་རྣམ་འབྱེད་
མངོན་སུམ་ཐམས་ཅད་མཐེན་པ་བསྐྱབ་པ་དཀའ་བའི་གནས་དང་། གཙུ་པོའི་དོན་དུ་གཟེགས་པ་
དང་། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོས་བྱབ་པ་ཚད་མར་སྐྱབ་པའི་སྟོན་ནས། གསུང་རབ་ཀྱི་དགོངས་
པ་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་ལ་ངོ་མཆར་སྦྱེད་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་པ་དང་། སྟོན་པ་ཚད་མར་དངོས་སྟོབས་
ཀྱི་རིགས་པས་རྒྱས་པར་གཏན་ལ་འབེབས་པའི་ལེའུ་བྱར་པ་མཛད་དོ། །དེ་ཡང་ཐམས་ཅད་
མཐེན་པ་སྦྱེད་བྱེད་ཀྱི་རྒྱ་མེད་པ་དང་། ལམ་འདི་འདྲ་བ་གོམས་པས་ཐམས་ཅད་མཐེན་པར་གྱུར་
པའི་ཤེས་བྱེད་ཀྱི་རྒྱུའམ་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་མེད་དོ་ཞེས་ལོག་པར་རྟོག་པ་གཉིས་ལས་དང་པོ་
བསལ་ནས། སྟོན་པ་ལམ་གང་ནས་གཤེགས་པ་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ། ཀྱན་ལས་བརྟུས་ཀྱི་མཆོད་
བརྗོད་ཀྱི་ཆོགས་བཅད་བྱེད་སྐྱུ་མ་ལ་རི་ཉར་འབྱུང་བའི་རིས་པ་དང་མཐུན་པའི་བཤད་པ་མཛད།
ལོག་པར་རྟོག་པ་གཉིས་པ་བསལ་ནས་སྟོན་པ་ལམ་དེ་ནས་འབྲས་བུ་དེར་བྱོན་པའི་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་
དག་རྟོགས་པའི་ཆེད་དུ་ཆོགས་བཅད་དེ་ལ་ལུགས་ལས་ལྷོག་པའི་བཤད་པ་མཛད་དོ། །ཚད་མ་
རྣམ་ངེས་ལས་ནི། སྟོབ་དཔོན་ཕྱོགས་ཀྱི་སྒྲུང་པོ་ལ་རྟོག་གི་མི་ཤེས་སོ་ཞེས་སྟོན་པ་དག་གི་སྐྱུ་
བསྐྱེད་ཀྱི་རྒྱ་བརྒྱུག་པའི་དོན་དུ་སྟོང་རྗེ་ཆེན་པོས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ནས། དེ་དག་གི་ལོག་པར་

རྟོག་པ་བསལ་བའི་ཆེད་དང་ཆད་མ་དང་གཞལ་བའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད། ཆད་མ་ཀྱན་ལས་བརྟམ་གྱི་
གཞུང་གི་ཆ་དང་སྦྲར་ཞིང་། སྒྲ་མ་ལས་ཀྱང་ཅུང་ཟད་བསྐྱུས་པ་ཙམ་གྱི་རིགས་པའི་དེ་ཁོ་ན་ཉིད་
རྟོགས་པར་འདོད་པ་དག་རྗེས་སུ་བཟུང་བའི་དོན་དུ་མཛད་དོ། །ཆ་ཀྱན་ནས་ཡོངས་སུ་རྟོགས་
པ་སྒྲ་མ་ལས་མི་རྒྱས་མོད། རྟོག་གའི་ཆོག་དོན་བརྒྱད་ཆང་བར་སྟོན་ཞིང་། གཞན་དོན་ནི་སྒྲ་མ་
ལས་ཀྱང་ཆེས་ཆེར་རྒྱས་སོ། །རིགས་ཐེགས་ནི། སྟོས་པ་རྒྱས་པའི་རྗེས་སུ་འབྲུག་མི་རྒྱས་པ་
དང་། ཆོག་ཅུང་དུས་དོན་རྒྱ་ཆེན་པོ་ཁོང་དུ་ཆུད་རྒྱས་པའི་གང་ཟག་གཉིས་ཀྱི་དབང་དུ་བྱས་ནས་
རྟོག་གའི་ལུས་བསྐྱུས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།།

ལུས་དེ་དག་གི་ཆ་ལས་གསལ་བར་བྱེད་པ་ནི། བཞི་སྟེ། གཏན་ཆོགས་ཐེགས་པ་དང་།
འབྲེལ་བ་བརྟག་པ་དང་། རྒྱད་གཞན་སྦྱབ་པ་དང་། ཅོད་པའི་རིགས་པའོ། །དེ་ལ་དང་པོ་གཉིས་
ནི། རང་དོན་རྗེས་དབག་གི་ཡན་ལག་སྟེ། དང་པོ་ནི། རྟོག་གྱུར་རྟོགས་པ་གཏན་ཆོགས་ལ་རག་
ལས་ཤིང་། དེ་ཡང་མཐའ་ཆེད་པར་རྟོགས་པ། རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གཏན་ལ་ཐེབས་པ་ལ་རག་ལས་
པས། ཚུལ་དྲུག་ལ་སོགས་པ་ཡོད་པ་དང་། གཅིག་ཏུ་ཟད་པའི་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་ནས།
ཚུལ་གསུམ་དུ་ངེས་པར་སྦྱབ་པའི་ཆེད་དུ། རྟོགས་ཆོས་དེ་ཆས་བྱས་པ་ཡི། །ཞེས་པའི་གཞུང་
སྟོས་ནས་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །ཚུལ་གསུམ་གྱི་རྩ་བ་ཡང་འབྲེལ་བ་ལ་རག་ལས་ཤིང་། གཞན་དག་
ཐུན་འདུལ་སོགས་པའི་འབྲེལ་བ་རྗེས་སུ་འདོད་པ་དག་གི་ལོག་པར་རྟོགས་པ་བསལ་ནས།
འབྲེལ་བའི་རྩ་བོ་དང་། གྲངས་ལ་སོགས་པ་ངེས་པའི་ཆེད་དང་། ཐར་པ་ཐོབ་པར་བྱེད་པའི་ཐབས་
ནི། བདག་མེད་རྟོགས་པའི་ཤེས་རབ་ཡིན་ཅིང་། འཁོར་བའི་རྩ་བ་ནི་བདག་འཛིན་ཡིན་ལ། དེའི་
ཞེན་ཡུལ་གང་ཟག་གི་བདག །འབྲེལ་བ་རྗེས་སུ་བཀག་པས་ཁེགས་པར་དགོངས་ནས་འབྲེལ་
བ་བརྟག་པ་མཛད་དེ། མེད་ན་མི་འབྱུང་ངེས་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་གཞུང་རྒྱས་པར་འཆད་པ་ཡིན་
ནོ། །གཞན་དོན་གྱི་ཡན་ལག་ནི་ཕྱི་མ་གཉིས་ཏེ། ཕྱི་རོལ་དོན་གྱིས་དབེན་པའི་རྣམ་རིག་ཙམ་ཡིན་
ན། གཞན་དོན་བྱེད་པའི་ཡུལ་གཞན་གྱི་རྒྱད་ཆད་མས་མ་གྲུབ་པས། དེའི་དོན་བྱེད་པ་མི་འཐད་

1 བསྟན་འགྲུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༤༡ ཞོག ༤༤ ཟེང་། ༤

2 བསྟན་འགྲུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༤༡ ཞོག ༤༤ ཟེང་། ༡༠

པར་ཚོལ་བ་ལ། ལུས་ངག་གི་བྱ་བ་ལས་དེའི་ཀུན་སྒྲོང་དབག་ནས། དེ་རང་གི་རྒྱུད་དང་འབྲེལ་བ་
བཀག་པས་གཞན་རྒྱུད་སྐྱབ་པའི་ཆེད་དུ། རྒྱུད་གཞན་སྐྱབ་པ་མཛད་དེ། རྣམ་རིག་ཙམ་དུ་མངོན་
སུམ་གྱི་སྐྱབས་སུ་གཏན་ལ་བབ་པས། དོགས་བ་སྐྱེ་བའི་གཞི་ནི། མངོན་སུམ་ལེའུ་ཡིན་ལ། ལོག་
པར་རྟོག་པའི་ངོ་ཤོ་མེལ་བ་ནི་གཞན་དོན་གྱི་ཡན་ལག་གོ། རྩོད་པའི་རིགས་བ་ནི། གཞན་གྱི་དོན་
སྐྱབ་པའི་ཆེ་བར་བེད་གི་སྤྱོད་པ་སོགས་ཀྱིས་རེ་ཤིག་པའི་བདེ་བ་ལ་སྦྱར་ཡང་གཏན་དུ་བ་མིན་ལ།
གཏན་གྱི་བདེ་བ་བསྐྱབ་པ་ནི། གཞི་དང་། ལམ་དང་འབྲས་ཀྱི་རྣམས་ལ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་
པའི་ལོག་རྟོག་དང་། མཐའ་གཉིས་སུ་དོགས་པའི་ཐེ་ཚོམ་ཚད་མའི་མཐའ་ཙན་གྱི་སུན་འབྲེན་དང་།
སྐྱབ་ངག་གིས་བསལ་ནས་ཡང་དག་པའི་ལམ་ལ་སྦྱར་བ་ཁོ་ནས་འབྲུབ་པའི་རྩོད་པའི་ཚུལ་ཤེས་
པའི་ཡན་ལག་ཏུ་མཛད་དོ།།

དེས་ན་ཚད་མ་སྡེ་བདུན་པོས་ནི། ཐེག་བ་ཆེན་པོའི་རིགས་ཙན་ཡང་དག་པར་རྟོགས་
པའི་སངས་རྒྱས་སུ་བགྲོད་པའི་ལམ་དང་། སངས་རྒྱས་ནས་རིགས་ཙན་གསུམ་གྱི་དོན་བྱེད་
པའི་ལམ་རྣམས་སྟོན་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་། དགེ་སྒྲོང་དག་གམ་མཁས་རྣམས་ཀྱིས། །བསྐྱེགས་
བཅད་བཅར་བའི་གསེར་བཞིན་དུ། །ལེགས་པར་བརྟགས་ལ་ང་ཡི་བཀའ། །རྒྱང་བར་བྱ་ཡི་གུས་
ཕྱིར་མིན།¹ །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞལ་བྱའི་གནས་དང་པོ་གཉིས་དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་
རིགས་བས་དབྱེད་པ་དག་པར་བྱེད་པ་དང་། ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་སྟོན་པའི་སྐྱབས་ལ་ཡང་། སྤྱི་སྤྱི་
འགལ་བ་དང་། དངོས་ལྷགས་འགལ་བ་ཡོད་མེད་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་བས་དབྱེད་པར་བྱེད་
ལ། ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་གྱི་དོན་ཉིད་དབྱེད་པ་གསུམ་ཀྱིས་དག་པའི་ལུང་གི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་
དཔོག་པའི་ཚུལ་གཏན་ལ་འབབས་པ་ཡིན་ལ། དེ་རྣམས་ཀྱི་དང་པོ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་མ་རྩོད་རིགས་
ཡིན་ནོ། །རྟོག་པའི་བྱ་བ་རྣམས་བསལ་ཅིང་།² །ཞེས་བ་སྤྱིའི་མཆོད་བརྗོད་ཡིན་གྱི། རྒྱན་གྱི་འབྲེལ་
བཤད་བྱེད་པ་དག །ལེའུའི་གོ་རིམས་སྟོག་ནས་ཚད་མ་བྱུབ་པའི་འུ་དང་པོར་བྱེད་པ་ནི། རེ་ཤིག་
བཞག་གོ། །དོན་བསྐྱུས་ན་བསྟན་བཅོས་སྡེ་བདུན་པོ་འདི། བདག་མེད་གཉིས་རིགས་བས་ཅལ་དུ་

1 བཀའ་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༡༩ ཞོག ༩༩༡ ཟླ་ ༩

2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༩༡ ཞོག ༩༩༩ ཟླ་ ༩

བཏོན་ནས་འཆད་པ་ནང་རིག་གི་བསྟན་བཅོས་ཀྱི་ནང་ནས་ཀྱང་མདོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་
 བས་ནང་རིག་པའི་གསེབ་ནས་འདོན་པ་དང་། ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་བསྐྱབ་པའི་སྐྱབ་
 པ་སྟོང་པོར་བྱེད་པའི་གདམས་ངག་གི་གཙོ་བོ་མི་སྟོན་པར། ཕྱི་ལོ་རྒྱ་གཙོད་པ་ཅམ་མོ་ཞེས་
 པ་རང་ཡང་ཕྱང་བར་བྱེད་ལ་གཞན་ཡང་ཕྱང་བར་བྱེད་པའི་ཐབས་ལ་འབད་བར་མི་བྱའོ། །དེས་
 པར་ལེགས་པ་ཕྱང་གི་སྐྱབ་བྱེད་ལ་མི་བརྟེན་པར་རིགས་པས་ཐོག་མར་བསྐྱབས་ནས། དེའི་
 རྗེས་སུ་ཕྱང་ལ་བརྟེན་ནས་མདོན་མཐོ་སྐྱབ་པའི་རིམ་པ་ནི། ལྷ་སྐྱབ་ཡབ་སྐུ་དང་། རྩོགས་སྐྱང་
 ཆོས་གཤམ་སོགས་བཞེད་པ་མཐུན་ཏེ། རྣམ་འབྱོར་སྟོན་པ་བཞི་བརྒྱ་པ་ལས་ཀྱང་། སངས་རྒྱས་
 ཀྱི་གསུང་སྟོག་གྱུར་ལ། །གང་ཞིག་ཐེ་ཆོམ་སྟེ་འགྱུར་བ། །དེ་ཡིས་སྟོང་པ་ཉིད་བསྟེན་ཏེ། །འདི་
 ཉིད་ཁོ་ནར་ཡིད་ཆེས་བྱ། །ཞེས་གསུངས་པ་དང་། རྣམ་འབྱེད་ལས། སྐྱང་དང་དོར་བྱའི་དེ་ཉིད་
 བློ། །ཐབས་བཅས་རབ་ཏུ་དེས་པ་ཡིས། །གཙོ་བོའི་དོན་ལ་མི་སྐྱུའི་ཕྱིར། །གཞན་ལ་རྗེས་སུ་དཔག་
 པ་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པ་རྣམས་དོན་མཚུངས་པའོ། །

དེ་ལ་འདིར་རིགས་པའི་ཐེགས་པ་བཀའ་བློན་ལ་བཞེས་ཏེ། མཆོན་གྱི་དོན། འགྱུར་གྱི་
 རྒྱལ། །གཞུང་གི་དོན། མཐུག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་དུ་ཅུ་ཡི་དང་། བིལ་དང་། ལྷ་
 མ་དང་། བ་ཀ་ར་ཏ་རྣམས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་ བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་ རིགས་པ་དང་། ཐེགས་པ་དང་། ཞེས་
 བྱ་བ་དང་། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཞེས་བྱའོ། །གཉིས་པ་ནི། འཕགས་པ་འཇམ་དཔལ་གཞོན་ཏུར་གྱུར་པ་
 ལ་ཕྱག་འཆལ་ལོ། །ཞེས་པ་སྟེ། བསྐྱར་བའི་བར་ཆད་ཞི་བ་དང་། ལྷག་པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པ་
 བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་མདོན་པའི་སྟེ་སྟོན་གྱི་དགོངས་འགྲེལ་དུ་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་ལོ་རྒྱུ་བས་
 བཀོད་པའོ། །བཟླ་བ་དང་འཆད་པ་སོགས་ཀྱི་ཆེ་ཡང་སྐྱབས་འགྲེལ་དོན་ལེགས་པར་བྲན་པར་བྱས་
 བ། སྐབས་ཀྱི་བར་ཆད་ཞི་བ་སོགས་དགོས་པ་ཤིན་ཏུ་མང་ངོ་། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། བསྟན་བཅོས་བརྒྱམས་པ་དང་། བཟླ་བ་དང་། ཉན་པ་སོགས་ལ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༥༧ ཞོག ༡༠༩ ཟླ་ ༡

2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༥༧ ཞོག ༩༡༩ ཟླ་ ༡

3 ཞེས། ཞོག ༩ བ ༣ གཙང་། ཞོག ༩ བ ༥ དོན་ཏོ། ། ཞེས་གཙང་གཉིས་སུ་དོན་ཏོ་ཞེས་པ་མང་དུ་བྱུང་བས་ཆང་མ་
 མཆན་དུ་བཀོད་ཟེད།

འཇུག་པའི་ཡན་ལག་དགོས་འབྲེལ་རྣམ་པར་བཞག་པ་དང་། དགོས་པ་དེ་ལྡན་གྱི་བསྟན་བཅས་
 བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྤྱི་འོ་དོན་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། དགོས་འབྲེལ་
 གྱི་ངག་བཀོད་པའི་དགོས་པ་དང་། ཚད་མ་སྤྱི་འོ་རྣམ་གཞག་གོ། །དང་པོ་ནི། དགོས་པའི་དོན་དང་།
 བསྟན་པའི་དོན་དང་། ཚིག་དོན་རྣམས་ཕྱི་མ་ཕྱི་མ་མ་རྟོགས་པར། སྡེ་མ་སྡེ་མ་མི་རྟོགས་པས།
 རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ཉན་པའི་སྟོན་དུ། བརྗོད་བྱ་དང་། དགོས་པ་སོགས་ཡོད་པར་བསྟན་དུ་ཟེན་ཀྱང་། དེ་
 དག་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་མེད་པས། རྟོག་པ་དང་ལྡན་པ་དག །ཚིག་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་མི་འཇུག་པ་
 མ་ཡིན་ནམ། བརྟེན་པའི་ཆེ་དེ་བསྟན་པས་ཅི་བྱ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། རབ་ཏུ་བྱེད་པའི་ལུས་ནི་རྣམ་
 པ་གཉིས་ཏེ། སྤྱི་ལུས་དང་དོན་གྱི་ལུས་སོ། །རྗོད་བྱེད་སྤྱི་དངོས་ཀྱི་དགོས་པ་ནི། དོན་བརྗོད་པ་
 ཙམ་ཡིན་པས། དེ་ཙམ་གྱིས་རྟོག་ལྡན་འཇུག་པ་དང་ལྟོག་པའི་ཡན་ལག་གང་དུ་ཡང་མི་འགྱུར་ལ།
 བརྗོད་བྱའི་དོན་གྱི་ལུས་ལ་བྱ་རོག་གི་སོ་རྟོག་པ་ལྟར་དགོས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་ན།
 རྟོག་ལྡན་དེ་སྟོན་པའི་བྱ་བ་བརྟེན་པར་མི་རིགས་པས། བསྟན་བཅས་བརྟེན་པའི་ཐོག་མར་བརྗོད་
 བྱ་དང་དགོས་པ་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དགོས་འབྲེལ་གྱི་ངག་མ་བསྟན་ན། རབ་ཏུ་
 བྱེད་པ་འདིའི་བརྗོད་བྱ་ནི། དགོས་པ་པལ་ཆེར་མེད་སྟམ་པ་དང་། དགོས་པ་ཡོད་ཀྱང་། འཇོག་
 པོའི་གཙུག་རྒྱན་ལེན་པའི་མན་ངག་བཞིན་དུ། དགོས་པ་བསྟན་མི་རུས་པ་དང་། མ་བག་མར་ལེན་
 པའི་མན་ངག་བཞིན་དུ། དོན་དུ་གཉེར་བྱ་མ་ཡིན་པ་དང་། དགོས་པ་བསྟན་པའི་ཐབས་རབ་ཏུ་
 བྱེད་པ་འདི་བས་སྦྲ་བ་གཞན་ཡོད་པའམ། རབ་ཏུ་བྱེད་པ་འདི་ཐབས་མ་ཡིན་པ་སྲིད་སྟམ་ན་རྟོག་
 ལྡན་འཇུག་པར་མི་འགྱུར་ལ། འཆད་པ་པོ་རྣམས་ནི་བརྟེན་པས་ཀྱན་ནས་བསྐྱངས་ནས། དངོས་པོ་
 ལ་མི་གནས་པ་གང་གི་བསམ་པ་དང་མཐུན་པའི་དོན་སྟོན་པ་སྲིད་གྱི་བསྟན་བཅས་ཚུམ་པ་རྣམས་
 ནི་དེ་ལྟ་བུ་མི་སྲིད་དེ། བལྟ་བ་དང་ཉན་པ་སོགས་གཅིག་ནས་གཅིག་དུ་བརྒྱད་པ་དག་ལ་སྦྲ་རི་
 བཞིན་པ་མ་ཡིན་པའི་དོན་བསྟན་དགོས་པ་སྲིད་མཐའ་ཙམ་དུ་ཟད་ལ། རྟོག་ལྡན་བརྗོད་བྱ་སོགས་
 ལོག་པར་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅས་བརྟེན་པ་ཡང་མ་མཐོང་བས། དགོས་འབྲེལ་གྱི་ངག་མཐོང་བ་
 ན། སྡར་བཤད་པའི་དོན་མི་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོས་དང་འགལ་བ་དོན་འགྱུར་གྱི་ཐེ་ཆོས་བཞི་བྱངས་
 ནས། རྟོག་ལྡན་འཇུག་པར་འགྱུར་བས། བརྗོད་བྱ་དང་དགོས་པ་སོགས་ཚད་མས་མ་རྟོགས་

ཀྱང་ཉན་པ་སོགས་ལ་འཇུག་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ངེས་པར་འགྱུར་བས་སྤར་བཤད་པའི་སྐྱེད་ཀའི་
སྐབས་མེད་པ་ཁོ་ནའོ།།

གཉིས་པ་ནི། བན་པ་མཐའ་དག་སྐྱབ་པ་དང་། མི་པན་པ་མཐའ་དག་སྐྱོང་བ་སྐྱེས་བུའི་
འདོད་དོན་བསྐྱབ་པ་ལ་ངེས་པར་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་དགོས་པ་ཡིན་གྱི། དེ་སྟོན་ཏུ་
མ་སོང་བར་ཤེས་པ་གཞན་གྱི་རྗེས་སུ་འབྱུང་ན་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པས་མདོན་མཐོ་དང་ངེས་ལེགས་
དོན་ཏུ་གཉེར་བའི་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་དེ་དག་རྒྱ་འབྲས་ཆད་མས་ལེགས་པར་རྟོགས་ནས་ཚུལ་
བཞིན་ཏུ་ཉམས་སུ་སྦྱང་བར་བྱའོ།།

འཇིག་རྟེན་ན་བརྟན་པའི་དོན་དང་སྤང་བར་བྱེད་པ་ལ་མི་སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཞེས་བརྗོད་ལ། དེ་
བཞིན་ཏུ་ཤེས་པ་ཡང་བརྟན་པའི་དོན་དང་སྤང་བར་བྱེད་ན་མི་སྐྱེད་པར་རིགས་ལ་སྤང་བར་བྱེད་པ་
ཡང་དོན་ལ་སྐྱེས་བུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ཤེས་པས་དོན་སྐྱེད་པར་བྱེད་པའི་དོན་ནི་མ་ཡིན་
ནོ། །འཇུག་པར་བྱེད་པའི་དོན་ཡང་འཇུག་ཡུལ་སྟོན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། ཤེས་པས་སྐྱེས་བུའི་ལག་
ནས་བཟུང་ནས། དོན་གྱི་བྱང་ཏུ་ཁྱེད་པར་བྱེད་པ་ལ་མ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་དོན་གསར་ཏུ་རྟོགས་པ་ཆད་
མའི་འབྲས་བུ་ཡིན་པས། དེ་ཅམ་གྱིས་ཆད་མའི་བྱ་བ་ཡོངས་སུ་རྟོགས་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱེས་བུ་དོན་གྱི་
བྱང་ཏུ་འགྲོ་བར་བྱེད་ན་ཡང་དེ་བསྐྱེད་པར་བྱེད་པ་མི་སྲིད་དོ། །སྐྱེས་བུས་ལག་ཏུ་བཟུང་བར་མི་ལྷས་
པ། སྟོག་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་ཡང་གསར་ཏུ་རྟོགས་པ་ཉིད་འཇུག་ཡུལ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དོན་དང་
སྐྱེས་བུ་ངེས་པར་སྤང་བ་དགོས་པའི་དོན་མ་ཡིན་ནོ། །རྣམ་འགྲེལ་གྱི། རང་གི་མཆོན་ཉིད་དབྱེད་
ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་སྐབས་ཀྱི་ལྷ་དབང་སྟོའི་འགྲེལ་པའི་དོན་མ་རྟོགས་པའི་ཁྱིམ་བྱེད་པ་ཁ་ཅིག་ཆད་
མའི་འཇུག་ཡུལ་ལ་རང་མཆོན་གྱིས་བྱུང་བར་བསམས་ནས་དངོས་མེད་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་གི་
གཟུང་རྣམ་དེ་ཉིད་དེའི་འཇུག་ཡུལ་ཏུ་འདོད་པ་སོགས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །

དེའི་འགྲེལ་པར་ཐམས་ཅད་ཏུ་དངོས་པོ་ལ་རེག་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་དོན་ནི། མཐར་
རང་མཆོན་ལ་མ་བརྟེན་པའི་ཆད་མ་མི་སྲིད་པར་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་རྣམ་
མཁའ་དངོས་མེད་ཏུ་རྟོགས་པའི་རྗེས་དཔག་ཆོས་ཅན་འཇུག་པའི་ཆད་མ་ལ་བརྟེན་ལ། ཆོས་

ཅན་འང་ལ་བའི་ཚད་མ་ནི། ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་གཞན་འཇུག་པའི་གོ་ས་རྟེན་པའི་རྟགས་
ལས་བར་གྱི་སྒྲུབ་བ་མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་ལ་ཐོགས་བཅས་ཀྱི་གཟུགས་བཞག་པ་
ཡོད་པར་བསྐྱབ་པའི་རྗེས་དཔག་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་མཐར་མངོན་པར་སྐབས་ཡོད་ཀྱི་གཟུགས་རང་
མཚན་པ་ལ་བརྟེན་པ་ཡིན་པས་དེས་མཚོན་ནས་གཞན་ལ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །གཞལ་བྱ་དངོས་
པོ་འཇུག་དངོས་མེད་གང་ཡིན་ཡང་རྒྱུ་ཚད་མས་རྟོགས་པའི་དོན་གང་ཡིན་པ་དེ་ཉིད་ལ་འཇུག་ཡུལ་
ཞེས་བྱའོ། །ཚད་མ་ལས་གཞན་གྱིས་ནི། དོན་རང་དབང་དུ་རྟོགས་ནས་སྤང་བར་བྱེད་ཀྱས་པ་མ་
ཡིན་ནོ། །བཅད་ཤེས་ནི་སྤྲ་མས་རྟོགས་ཐིག་པའི་རྗེས་སུ་འཇུག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། ཐེ་ཚོམ་ནི།
དངོས་པོ་དང་དངོས་པོ་མེད་པ་གང་ཡང་མཐའ་གཅིག་ཏུ་མ་དེས་པ་ཡིན་ལ། དོན་དེས་པ་མེད་པ་
དང་། སྤང་བ་མི་སྤིང་ཅིང་། ལོག་ཤེས་ནི། རི་ལྟར་བཟུང་བ་ལྟར། དོན་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པས།
དེས་བསྟན་པའི་དོན་དང་སྤང་མི་ཀྱས་སོ། །

ཡིད་དཔྱད་ཀྱིས་ཀྱང་རྒྱ་མཚན་ཡང་དག་ལ་བརྟེན་ནས་མཐའ་གཅིག་ཏུ་དེས་པ་མེད་
པས། ཡོད་དེས་ཀྱི་རྒྱ་མཚན་མེད་པས་དོན་དང་སྤང་བར་མི་ཀྱས་པས། འབྲས་བུ་དོན་གཉིས་
ཀྱིས་དང་པོར་བསྐྱབ་པ་མེད་པའི་ཤེས་པ་དོན་ཐོབ་པའི་ཐབས་སུ་བཅའ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། བསྟན་
བཅོས་སུ་ཡང་། དེ་ཉིད་དབྱེད་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་ཡུལ་དང་དུས་དང་ཆུས་པ་འགལ་བའི་ཤེས་པ་ནི་
ཚད་མར་གཟུང་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡུལ་འགལ་བ་སྒྲིའི་བྱ་གཤིག་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ན། ཁོར་བུའི་
འོད་གནས་པ་ལ་ཁོར་བུའོ་སྟེ་དུ་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་ཚད་མ་མིན་ཏེ། དེ་ཁོར་བུ་མེད་པའི་བྱུར་
དང་། ཁང་བའི་བྱ་གནས་ཁོར་བུ་གནས་པ་ལ་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དངོས་ཤུགས་གང་ལ་ཡང་མ་
རྟོགས་པའི་བྱུར་རོ། །དུས་འགལ་བ་ནམ་བྱེད་ཡིན་པ་ལ། ཉིད་བྱེད་ཀྱི་དངོས་པོར་འཛིན་པའི་མི་
ལམ་གྱི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ཡང་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ། །ཆུས་པ་འགལ་བ་དྲུང་དཀར་པོ་ལ་སེར་པོར་འཛིན་
པ་ལྟ་བུའོ། །ཁ་ཅིག་ཚད་མ་ཀུན་ལས་བདུས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ཤད་ཀྱི་ལུགས་སུ་བསམས་ནས། དྲང་
གི་དབྱིབས་ལ་ཚད་མར་འདོད་པ་ནི་མི་འཐད་དེ། དྲང་གི་དབྱིབས་ལ་ཁ་དོག་དཀར་པོ་དང་བདག་
གཅིག་པ་ཡིན་གྱི་སེར་པོ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་བྱུར་དང་། སེར་པོའི་ཆུས་པ་ཅམ་ཞིག་སྒྲུབ་པས་
དྲང་གི་དབྱིབས་དངོས་ཤུགས་གང་ལ་ཡང་རྟོགས་པ་མེད་པའི་བྱུར་རོ། །དེས་ན་ཚད་མ་ནི། ཡུལ་

དུས་ནམ་པ་འགལ་བ་ལ་མི་སྤྱི་བར་འགྱུར་མི་སྲིད་པར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཆད་མ་ནམ་འབྲེལ་དང་།
ནམ་ངེས་སུ་ཆད་མ་སྤྱིའི་མཆོན་ཉིད་སྟོན་པའི་གཞུང་དགོས་འབྲེལ་གྱི་རག་ལས་ལོགས་ན་ཡོད་པ་
ལྟར་འདིར་མེད་ཅིང་། རག་འདིས་ཀྱང་ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་དོན་གྱིས་བསྟན་པ་ལ་དགོངས་ནས།
སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་ཆད་མ་སྤྱིའི་ནམ་གཞག་སྐབས་འདིར་མཛད་པ་ལྟར་བཞད་དོ། །

གཉིས་པ་ཡན་ལག་གི་དོན་ནི། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཆོག་དོན་བརྒྱད་ཀྱི་སྟོན་སྐབས་
པ་ལ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ནི་སྤྱི་བར་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ཐམས་ཅད་འགྲུབ་
པའི་ཐབས་སུ་ངེས་པར་སྟོན་དུ་འགྲོ་བ་ཅན་ཡིན་པས་ན་དེ་བསྟན་ནས་རྟོགས་པའི་ཆད་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དོན་ནི་ནམ་ངེས་ལྟར་དེ་བསྟན་པའི་དོན་དུ་འདི་བཅུ་མོ། །ཞེས་པར་འགྱུར་བས་འབྲས་
བུ་རྟོགས་པ་ལ་རྒྱ་བསྟན་པའི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། འདོགས་པའི་རྒྱ་མཆོན་
དང་དངོས་ལ་གཞི་བྱེད་གོ་བར་ཟད་ལ། བཏགས་པའི་དགོས་པ་ནི་བསམ་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ཐོས་
པའི་ཤེས་རབ་སྟོན་དུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆད་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་
ཞེས་པ་དང་། དེ་ཞེས་པས་བརྗོད་བྱ་བསྟན་ལ། བསྟན་ཏེ་ཞེས་པས་དགོས་པ་དང་བཅུ་པར་དམ་
བཅའ་བསྟན་ལ། སྤྱི་བར་ཞེས་སོགས་ཀྱིས་ཉིང་དགོས་དང་གསུམ་སོ་ཐབས་དང་ཐབས་བྱུང་
དུ་བསྟན་པས་འབྲེལ་བ་འཕངས་སོ། །རག་དོན་ནི་བསྟན་བཅོས་རིགས་པའི་ཐེགས་པ་ཆོས་ཅན།
བརྗོད་བྱ་མེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་འཁོར་བཅས་ཁྱོད་ཀྱིས་བརྗོད་བྱར་སྟོན་པའི་
ཕྱིར། དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་པའི་ཕྱིར། ཉིང་དགོས་ཡོད་དེ།
ཁྱོད་ཀྱི་དོན་བདེ་སྒྲག་ཏུ་རྟོགས་པ་ལ་བརྟེན་ནས་སྤྱི་བར་གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་
འགྲུབ་པའི་ཕྱིར། འབྲེལ་བ་ཡོད་དེ། ཁྱོད་དང་ཁྱོད་ཀྱི་དགོས་པ་དང་། ཉིང་དགོས་ནམས་ཐབས་
དང་ཐབས་བྱུང་དུ་གནས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་དགོས་པ་དེ་ལྟན་གྱི་བསྟན་བཅོས་བཞད་པ་ལ་གཉིས། རང་གིས་གཞལ་བྱ་ངེས་
པའི་ཐབས་དང་། ངེས་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་བཞད་པའོ། །དང་སོ་ལ་
གཉིས། ལོག་རྟོག་བཞེ་བསལ་བའི་སྟོན་མདོན་སྒྲུབ་ལེའུ་བཞད་པ་དང་། ལྟོག་གྱུར་རྟོགས་པའི་
ཐབས་རང་དོན་ལེའུ་བཞད་པའོ། །དང་སོ་ལ་གཉིས། ལེའུ་འུ་གཞུང་བཞད་པ་དང་། ལེའུ་འུ་མཆོན་

བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ། བཞི། ཚད་མའི་གྲངས་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བ་དང་། མངོན་སུམ་གྱི་
མཚན་ཉིད་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བ་དང་། ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་
བ་དང་། མངོན་སུམ་ཚད་མའི་འབྲས་བྱ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བའོ། །དང་པོ་ལ། སྤྱིའི་དོན་
དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ། དབྱེ་གཞི་ལ་དོགས་པ་བཅད་པ་དང་། དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་
དགོས་པའོ། །དང་པོ་ནི། སློབ་དཔོན་ཚོས་མཚོག་གིས། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི་གཉིས་ཏེ། འདོད་
དོན་ཐོབ་པའི་རང་བཞིན་དོན་གྱི་སྤང་ཅན་དང་། སློབ་གྲུ་སྤང་བའམ་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་
པའོ། །དང་པོ་ནི། དབྱེད་པ་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྟན་བཅོས་དཔྱད་པ་ནི་སྤང་དོར་བྱ་བའི་ཐབས་ཤེས་
པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་དོན་ཐོབ་པའི་དུས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། གནས་སྐབས་དང་མཐར་ཐུག་གི་དོན་ཐོབ་པའི་ཐབས་དམ་པ་ཡིན་པས་
དེ་ཉིད་བསྟན་བཅོས་སུ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ལ། སྤང་བསམ་པ་ཁ་ཅིག་
གིས་དགག་པ་མཛད་པ་ནི། དེའི་བཞེད་པ་མ་ལོངས་བཞིན་དུ་དགག་པ་མཛད་པ་ཡིན་པས་ཆེས་
མི་རིགས་པར་ཚད་མ་རྣམས་པར་ངེས་པའི་རྣམས་བཤད་ཆེན་མོར་བཤད་ཟེན་པས་དེར་ཤེས་པར་
བྱའོ། །དེའི་དོན་མདོར་བསྟུས་ན། དང་པོར་འཇུག་པར་བྱེད་པའི་ཤེས་པ་དེ་ཉིད་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་
དབྱེ་གཞིར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་དང་པོར་མི་སློབ་དང་། གསལ་དུ་མི་སློབ་ཞེས་དང་པོའི་དོན་ལ་དོགས་
པ་བཅད་པ་ཡིན་ནོ། །མངོན་སུམ་དང་རྗེས་དཔག་སྐད་ཅིག་དང་པོ་ཚད་མ་ཡིན་གྱི། རིགས་རྒྱུན་སྐད་
ཅིག་གཉིས་པ་ནས་གཞལ་བྱ་ལ་ངེས་པ་འདེན་ཡང་། བཅད་ཤེས་ཡིན་གྱི་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཏེ། འཐད་
ལྷན་དུ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཉིད་ཀྱིས་དོན་
བྱེད་པར་བྱས་པའི་དངོས་པོའི་རྒྱུ་ངེས་པས་འཇུག་པའི་ཡུལ་དུ་བྱེད་པར་བྱས་པའི་ཕྱིར། དེའི་
རྒྱུ་དུ་གྱུར་པ་གྲུབ་པ་དང་བདེ་བ་ཐ་མི་དད་པ་ཕྱི་མ་རྣམས་ཚད་མ་ཡིན་པ་སྤངས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
བཤད་པས་གཞལ་བྱ་ལ་ངེས་ཤེས་ཐོག་མར་འདེན་པའི་སྐད་ཅིག་མ་ཚད་མ་ཡིན་གྱི། གཞལ་བྱ་ལ་
ངེས་པ་འདེན་བྱས་རྒྱུ་ཕྱི་མ་རྣམས་རྟོགས་ཟེན་གྱི་དོན་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་བཅད་ཤེས་སོ། །

ཚད་མ་སྡེ་བདུན་དང་། དེའི་འབྲེལ་བྱེད་རྒྱ་གར་གྱི་མཁས་པ་སུས་ཀྱང་བཅད་ཤེས་ལ་

1 ཞོལ། ཤོག ༩ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༩ བ ༡ དང་པོའི་མངོན་སུམ་

རྟོག་པས་བྱུང་བར་བཤད་པ་མེད་དོ། །ཆད་མ་དེ་ལ་ཡང་། རང་ལས་ངེས་དང་གཞན་ལས་ངེས་
གཉིས་ཡོད་ལ། དེ་ཡང་རྣམ་ངེས་ལས། མངོན་སུམ་ཡང་ནི་དོན་མེད་ན། །མི་འབྱུང་བ་ལས་ཆད་
མ་ཉིད། །འབྲེལ་བ་ཡི་ནི་རང་བཞིན་དེ། །རྒྱ་ཡིན་པས་ན་གཉིས་ཀ་མཚུངས།¹ །ཞེས་བཤད་པས་
རང་གི་གཞལ་བྱའི་དོན་མེད་ན། རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱེད་ན་རང་ངེས་
དང་། གཞན་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པར་བྱེད་པ་གཞན་ངེས་ཏེ། དཔེར་ན་རྒྱུ་རིང་པོའི་མེར་སྣང་གི་ཁ་
དོག་དམར་འབར་བ་འཇལ་བའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཆད་མ་དེ་སྣང་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་མ་སྐྱེས་པའི་སྔ་
རོལ་ཏུ་ངེས་པ་འབྲེན་པས་བྱུང་ལ། མེར་སྣང་བ་དེ་སྣང་བ་ལྟར་གྱི་དོན་མེ་མེད་ན་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་
བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་མ་བྱངས་པའི་སྔ་རོལ་ཏུ་ངེས་པ་བྱངས་ན་རང་ངེས་དང་། ཐེ་ཆོམ་འབྲེན་ན་གཞན་ངེས་
སོ། །རྗེས་དཔག་ཆད་མ་ནི། དཔེར་ན་སྒྲ་བྱས་པ་ཡིན་པ་དང་། བྱས་ན་མི་རྟག་པའི་བྱུང་བ་ངེས་
ཟེན་མ་བརྟེན་པས་སྒྲ་མི་རྟག་པ་མེད་ན། དེ་རྟོགས་ཀྱི་ཆད་མ་རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་རང་སྟོབས་ཀྱིས་
ངེས་པ་བསྐྱེད་པས་རང་ངེས་ཁོ་ནའོ། །མཆོན་ཉིད་ནི་གསར་དུ་མི་སྒྲ་བའི་ཤེས་པ་གང་ཞིག །རང་གི་
གཞལ་བྱའི་དོན་སྣང་བ་ལྟར་དུ་བྱུང་བ་མེད་ན། རང་ཉིད་མི་འབྱུང་བ་ལ་ཐེ་ཆོམ་འབྲེན་པ་གཞན་ངེས་
དང་། མི་འབྲེན་པ་རང་ངེས་ཞེས་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། བྱངས་ངེས་བཤད་པའི་སྟོན་སྒྲུབ་ལ་བའི་དབྱེ་བ་བསྟན་པ་ནི་ཆད་མ་
སྐྱེའི་མཆོན་ཉིད་དང་། བྱེ་བྲག་གི་མཆོན་ཉིད་རྣམ་པར་དག་པ་རྟོགས་པའི་ཡན་ལག་ཏུ་ཡིན་ཏེ།
མི་སྒྲ་བ་འཇུག་པའི་གཞི་འདི་ཅུ་བཅུ་གྱི་གཞན་མེད་པར་ངེས་པས་སྐྱེའི་མཆོན་ཉིད་མཐའ་
ཆོད་ལ་འདིར་འོག་ཏུ་གཟུང་ཡུལ་བཤད་པ་དང་། རྣམ་འབྲེལ་ལས། གཞལ་བྱ་གཉིས་བྱིར་ཆད་
མ་གཉིས།² །ཞེས་བྱངས་ངེས་པའི་རྒྱ་མཆོན་བཤད་པ་ལྟ་བུ་གསར་དུ་མི་སྒྲ་བའི་ཤེས་པ་གང་
ཞིག །རང་མཆོན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པའི་བྱུང་བ་རང་དུ་བྱས་པ་དང་། སྐྱེ་མཆོན་གཟུང་ཡུལ་དུ་
བྱེད་པའི་བྱུང་བ་རང་དུ་བྱས་པ་དང་། ཞེས་བྱེ་བྲག་གཉིས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་བྱང་རྣམ་པར་དག་པར་

1 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༤༡ ཞོག ༤༡༩ ཟླང་། ༥

2 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༤༡ ཞོག ༥༡༩ ཟླང་། ༥

3 ཞོག། ཞོག ༤ ན ༡ གཅོད་། ཞོག ༤ ན ༢ རྒྱ་བར་དུ་བྱས་པ་དང་། སྐྱེ་མཆོན་

རྟོགས་པར་འགྱུར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ནི་ཚོས་ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ཏེ། མངོན་སུམ་ཚད་མ་དང་རྗེས་སུ་དབག་པའི་ཚད་མ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་བྱིར་རོ། །འོ་ཞེས་པ་ནི་རྟོགས་པའི་ཆེག་སྟེ། འདི་གཉིས་ཁོ་ནར་ཟད་དོ་ཞེས་པའོ། །རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ཞེས་པ་ངེས་པའི་དོན་ཡིན་པ་དེའི་ཆེད་ཞེས་པ་དེ་ལྟར་གྱི་དོན་ཏེ། སྐྱ་དང་ཉིང་འཇམ་སོགས་ཚད་མ་མ་ཡིན་ཞེས་པའོ། །དབང་པོ་སོ་སོ་ལ་བརྟེན་པས་མངོན་སུམ་ཞེས་པ་ནི་སྐྱ་བཤད་པ་ཡིན་གྱི། སྐྱ་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །དོན་རང་མཚན་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པས་མངོན་སུམ་ཞེས་པ་མངོན་སུམ་བཞི་ག་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་ཐ་སྟངས་འཇུག་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །རྟགས་བཟུང་ཞིང་འབྲེལ་བ་དྲན་པའི་རྗེས་ལ་དཔོག་པས་རྗེས་སུ་དབག་པ་ཞེས་བྱའོ། །དང་ཞེས་བྱ་བ་ནི། ཚད་མ་གཉིས་སྟོབས་མཚུངས་པར་ཡང་དག་ཤེས་པས་བསྟུས་པའི་དོན་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། མཚན་གཞིའི་དབྱེ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། རིགས་མི་མཐུན་ངོས་བཟུང་ནས་མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་མཐའ་དབྱེད་པ་དང་། ཡན་ལག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་ཞེས་པའི་ཆེག་གིས་མཚན་བྱ་ཡང་བསྟན་མོད་གྱི། གཙོ་བོ་ནི་མཚན་པར་བྱེད་པའི་གཞི་བྱ་བ་ཐེན་རྗེས་སུ་བརྗོད་པའི་སྐྱས་བསྟན་པ་ཡིན་ལ། མཚན་ཉིད་ནི་མ་གྲུབ་པ་སྐྱབ་པའི་སྐྱས་བསྟན་པས་མཚན་གཞི་འཕ་མཚན་བྱ་རྗེས་བརྗོད་ཀྱི་སྐྱ་དང་། མཚན་ཉིད་སྐྱབ་པའི་སྐྱ་ཞེས་བྱའོ། །དེའི་དོན་ཡང་གཞུགས་མཐོང་དབང་ཤེས་ལྟ་བུ་དོན་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པས་མངོན་སུམ་ཞེས་པའི་མཚན་གཞི་དཔྱད་པ་པས་ཀྱང་བྱ་བ་ཐེན་པ་རྗེས་སུ་བརྗོད་ནས་མཚན་ཉིད་རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲུལ་བ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་དབང་ཤེས་འཁྲུལ་པ་མངོན་སུམ་དུ་འདོད་པ་དགག་པའི་ཆེད་དུ་མངོན་སུམ་ལ་མ་འཁྲུལ་བས་ཁྱབ་པ་བྱ་བ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །མ་མཁྲུལ་བ་མ་སྒྲོས་ན་ཁ་ཅིག་ཚད་མ་ཀྱན་ལས་བཏུས་

1 ཞོལ། ཤོག ༤ ན ༥ གཙང་། ཤོག ༤ བ ༡ མ་ཡིན་ཅེས་པའོ། ། ཞོལ་གཙང་གཉིས་སུ་ཞེས་ལ་ཅེས་གྲེས་པ་མང་བས་དེ་དེ་ནས་མཚན་བཞོད་མེད།

2 ཞོལ། ཤོག ༤ བ ༣ རྗེས་གཙོད་ཀྱི་སྐྱ་དང་།

ཀྱི་མངོན་སུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་སྟོན་པའི་བྱིར་བཏང་གི་ཆོག །མཆན་ཉིད་ཡོངས་རྫོགས་སྟོན་པར་
བསམས་ནས། རྟོག་མེད་ཀྱི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་མངོན་སུམ་ཡིན་ལ་དེ་ལ་ཞུགས་པས་སྟོན་ཤིང་
ཅམ་དང་སྤང་རྒྱས་པས་མི་སྟོབ་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཆད་མར་དོགས་པ་བསམ་པའི་བྱིར་མ་འབྲུལ་བ་
སྟོས་སོ། །སྟོན་པ་དང་བྱུང་བ་དེ་རྫས་གཅིག་པའི་སྟོན་ཤིང་མ་བཟུང་ལ། སྟོན་ཞིང་འགྲོ་བར་སྒྲུང་ཡང་
དེ་སྟོན་པ་དང་འབྲེལ་བ་རྩེད་ཟུང་ཡང་མེད་ལ། སྤྱིས་སྟོན་ཤིང་དང་སྤང་བ་ནི། སྟོན་ཤིང་རང་མཆན་
འཛིན་པའི་བྱིས་ཀྱི་མངོན་སུམ་གཞན་གྱི་བྱེད་ལས་ཡིན་ནོ། །ཡང་འབྲེལ་བྱེད་ཁ་ཅིག །མ་འབྲུལ་
པའི་དོན་མི་སྟོབ་པ་ལ་བྱེད་པ་ཡང་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྒྲུང་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། མི་
སྟོབ་བྱུང་བའི་པ་ལ་ཡང་མི་སྟོབ་བར་བསྐྱབ་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པས་མ་འབྲུལ་པའི་དོན་ནི་དེ་མ་ཡིན་
པ་ལ་དེར་སྒྲུང་དང་བྲལ་བའི་སྟོན་ནས། རང་མཆན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པ་ལ་བྱ་སྟེ། དེ་མ་ཡིན་ལ་དེར་
སྒྲུང་བ་འབྲུལ་པའི་དོན་དུ། སྟོབ་དཔོན་གྱིས་སྐབས་དུ་མར་གསུངས་པའི་བྱིར་རོ། །

རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་དབང་དུ་བྱས་ན། གཉིས་ཀ་ཡང་དག་ཤེས་པར་བྱུང་བའི་
ལ་མངོན་སུམ་གྱི་རིགས་མི་མཐུན་རྫས་དཔག་གཅིག་བྱུངས་མེད་པས་རྟོག་བྲལ་སྟོས་པས་ཀྱང་
སེལ་རྒྱས་ལ། འོ་ན་མ་འབྲུལ་བ་སྟོས་པ་ཅི་ཞེ་ན། སྒྲུང་བཤད་པ་ལྟར་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་ཆེད་ཡིན་
ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་མ་འབྲུལ་བ་གཅིག་བྱས་ཀྱང་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་རྒྱས་ལ། འོ་ན་རྟོག་བྲལ་སྟོས་
པ་ཅི་ཞེ་ན། དབང་ཤེས་རྟོག་པར་འདོད་པའི་ལོག་རྟོག་བསམ་པའི་ཆེད་དུ་ཡིན་ནོ། །དེ་ལ་དགོངས་
ནས་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་གཉིས་ཀ་སྟོས་པ་ལོག་རྟོག་བསམ་པའི་བྱིར་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
གསུངས་པ་ལ། དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་ཆ་པའི་སྟོབ་མ་ཁ་ཅིག་ན་རེ། གཉིས་ཀ་སྟོས་པ་ལོག་རྟོག་
བསམ་པའི་ཆེད་ཡིན་ན། རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་མཆན་ཉིད་གང་ཡིན་ཞེས་ཟེར་བ་ནི། འོགས་
སྤང་ཡབ་སྤྱས་ཀྱི་རིགས་པའི་གསང་ལེགས་པར་བྱགས་སུ་ཆུད་པའི་སྟོབ་དཔོན་བདག་ཉིད་ཆེན་
པོའི་བཞེད་པ་རྩེད་ཟུང་ཅམ་ཡང་མ་གོ་བཞིན་དུ་ཉེས་པ་བརྗོད་པ་ནི་ཏ་ཅང་ཡང་གཟུ་ལུམས་ཆེས་
པ་མཁས་པས་བརྟགས་ན་ངོ་ཆ་བའི་གནས་སུ་སྒྲུང་རོ། །

མཆན་ཉིད་འདི་དོན་སེམས་གང་གི་དབང་དུ་བྱས་པ་ཡིན་ཞེ་ན། ཁ་ཅིག་ཟ་སྟངས་པའི་
མངོན་སུམ་ལ་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སུམ་གཉིས་སུ་དབྱེ་བ་མདོ་སྟེ་པ་ཁོ་

ནའི་ལུགས་སུ་བྱེད་པ་ནི། ལེགས་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འོན་ཏེ་སེམས་སྤྱི་རྒྱུ་ལྱི་དོན་ཡོད་མེད་ཅོད་པའི་ཆེ་ཡང་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་འདྲེལ་བའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ཚད་མ་གཉིས་ཀས་ཀྱང་ཅོད་པ་མེད་པར་ཁས་ལེན་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དུ་ན་གཞུགས་སྤྱི་སོགས་མཐུན་སྣང་དུ་མ་གྲུབ་པས། དེ་སྤྱི་རྒྱུ་ལྱི་དོན་ཡིན་མིན་ཅོད་པའི་གཞི་མེད་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །རང་སྤྱི་སེམས་ཅམ་པ་དང་། གཞན་སྤྱི་ཅོད་པ་ན་ཡང་། བྱེད་ལྟར་ན་དབུ་མ་ཐལ་འགྱུར་བ་དང་། རང་རྒྱུད་པ་ཅོད་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་པས་སེམས་ཅམ་པས་ཀྱང་མངོན་སུམ་བཞིའི་དབྱེ་བ་ཞལ་གྱིས་བཞེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ན་རེ་འདིར་བཤད་པའི་རྟོག་བྲལ་ནི་འདྲེས་རྒྱུང་འདྲིན་པའི་རྟོག་བྲལ་ཡིན་ལ། མ་འཁྲུལ་བའི་དོན་ནི། འཁྲུལ་བའི་རྒྱ་བཞི་པོ་གང་གིས་ཀྱང་འཁྲུལ་བར་མ་སྐྱེད་པ་ཡིན་ཅིང་། སེམས་ཅམ་པས་ཀྱང་། སྤྱི་འདྲིན་དཔེ་ལྟ་བུ་འདིའི་རྟོག་བྲལ་དང་། འཁྲུལ་རྒྱ་བཞིས་མ་སྐྱེད་པར་འདོད་པས་མངོན་སུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་འདི་ནི། མདོ་སྤྱི་པ་དང་། སེམས་ཅམ་པ་གཉིས་ཀའི་ཐུན་མོང་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཟེར་བ་ཡང་ལེགས་པར་བཤད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདིར་བཤད་པའི་མ་འཁྲུལ་བའི་དོན་སྣང་བཤད་པ་ལྟར་དང་། སྤྱི་འདྲིན་དབང་ལེས་འཁྲུལ་རྒྱ་བཞིས་མ་སྐྱེད་པར་དོན་སེམས་གཉིས་ཀས་འདོད་པར་བདེན་མོད་ཀྱི། སེམས་ཅམ་པ་འཁྲུལ་རྒྱ་བཞི་པོ་དེས་མ་སྐྱེད་པའི་ལེས་པ་ལ་མ་འཁྲུལ་བའི་བྲུབ་པ་ཁས་མི་ལེན་པའི་བྱིར་རོ། །

ནམ་འབྲེལ་ལས། མ་རིག་གིས་བསྐྱེད་བདག་ཉིད་ལ། །རི་ལྟའི་རང་རྒྱུན་ལ་བལྟས་ནས། །ནམ་རིག་དེ་བཞིན་མིན་ནམ་པ། །སྤྱི་འགྱུར་རབ་རིབ་ལ་སོགས་བཞིན། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར། བྱིས་པའི་དབང་མངོན་གཞུང་འདྲིན་རྩམ་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པའི་ཉོན་མོངས་པ་ཅན་མ་ཡིན་པའི་མ་རིག་པས་བསྐྱེད་པས་འཁྲུལ་བ་ཡིན་ཡང་། མངོན་སུམ་མ་ཡིན་པར་མི་བཞེད་པའི་བྱིར་རོ། །དེ་འཁྲུལ་བར་རྟོགས་པ་ཆོས་ཀྱི་བདག་མེད་རྟོགས་པ་ལ་རག་ལས་ཀྱང་། ཀུན་དུ་ཐ་སྣང་པའི་ཚད་མའི་རང་བཞིན་གཏན་ལ་འབབས་པའི་སྐབས་སུ། དེ་མངོན་སུམ་ཚད་མར་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བྱིར་རོ། །སེམས་ཅམ་པས་ཐ་སྣང་དུ་སྤྱི་རྒྱུ་ལྱི་དོན་ཁས་ལེན་ནོ་ཞེས་པ་ཡང་ཐ་སྣང་པའི་ཚད་མའི་གཞལ་བྱ་དོན་དམ་པའི་ཚད་མས་སུན་འབྲེན་པ་བདེན་པ་གཉིས་ཆ་གང་ལྟར་ཁས་

1 བསྐྱེད་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༩༦ ཞོག ༥༧༥ ཟླང་། ༡༩

ལེན་དགོས་པའི་རིགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཞིབ་ཏུ་ཁོང་དུ་མ་ཆུང་པའི་སྤྱི་ཙམ་སྤྱི་བ་འབའ་ཞིག་ཏུ་
ཤེས་པར་བྱའོ། །དེས་ན་རང་གི་ལུགས་ནི། རྗེ་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དང་། ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོའི་
བཞེད་པ་ལྟར་མངོན་སྤྱི་བ་ཁོ་ནའི་ལུགས་སྤྱི་ཤེས་པར་བྱའོ། །སྤྱི་བ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་འཐད་
ལྟར་དུ་མངོན་སུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་གྱི་སྐབས་སྤྱི་ཞིབ་ཏུ་བཤད་པ་དང་། གོང་དུ་འདི་ཐམས་ཅད་རྣམ་
པར་ཤེས་པར་སྤྱི་བ་ལ་སྦྱར་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དོན་གྱི་མཐུ་ཡིས་ནི་ཞེས་པ་རྣམ་པར་ཤེས་པར་
སྤྱི་བའི་ཚུལ་ལས་འདས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སོགས་གསུངས་པ་ལྟར་རོ། །འོ་ན་སེམས་ཅན་པའི་
མངོན་སུམ་གྱི་མཆོན་ཉིད་སྐབས་གང་དུ་ཡང་མ་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། ཆད་མ་
རྣམ་པའི་སྤྱི་བ་གནས་གྱུར་མཐར་མ་བྱིན་པའི་བར་དུ་དེས་པར་མི་སྤྱི་བར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་བག་
ཆགས་བརྟན་པ་ལས་བྱུང་བའི་འདྲེས་རུང་འཛིན་པའི་རྟོག་པ་དང་བྲལ་བའི་ཤེས་པ་མངོན་སུམ་དུ་
བཤད་པ་ལྟར་ཁས་ལེན་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ལ་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ལ་ཞེས་པ་དུས་གྱི་བདུན་པ་
དང་གནས་གཞིའི་བདུན་པ་སོགས་དུ་མ་ཡོད་པ་ལ་གཞིའི་བདུན་པ་སྟེ། དམིགས་གྱི་དགར་ཏེ་
སྟོན་པའོ། །དོན་མངོན་སུམ་དུ་བྱེད་པས་ན། མངོན་སུམ་སྟེ་གཞུགས་འཛིན་དབང་པོའི་ཤེས་པ་
ནི་མཆོན་གཞི་མངོན་སུམ་དུ་མཆོན། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲལ་བའོ། །མངོན་སུམ་གྱི་སྤྱི་བ་
མཆོན་གཞི་རྗེས་བརྗོད་དང་། མཆོན་བྱའི་རང་ལྡན་གཉིས་ཀ་བསྟན་པས་སྤྱི་བ་པས་པ་ཁ་ཅིག་
གིས་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོ་ལ་མཆོན་ཉིད་མ་བྱུབ་པའི་སྤྱི་བ་མཆོན་བྱ་བྱུབ་པ་མི་འཐད་པའི་གཞོན་
པ་བརྗོད་པ་ནི། དེའི་བཞེད་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མ་གོ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྟོག་བྲལ་བཤད་པ་དང་། མ་འཁྲལ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བྱམ་
པའི་དོན་སྤྱི་འཛིན་པའི་ཤེས་པ་མཆོན་གཞི་རྟོག་པ་ནི་མཆོན་བྱའོ། །བཤད་མ་ཐག་པའི་མཆོན་
གཞི་ཤེས་པ་ལ་བརྗོད་པ་སྤྱི་བ་དང་དོན་སྤྱི་འདྲེས་རུང་བ་སྤྱི་བ་མཆོན་ཉིད་དེ། དོན་བསྐྱུས་ན་
བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་འདྲེས་རུང་འཛིན་པའི་ཤེས་པའོ། །མངོན་སུམ་ལ་མཆོན་ཉིད་དེ་མ་ཞུགས་པས་
རྟོག་པ་དེ་དང་བྲལ་བའོ། །རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲལ་བའི་ཤེས་པ་དེ་མངོན་སུམ་མོ་ཞེས་འོག་
མ་དང་ཡང་སྦྱར་རོ། །དེ་ལ་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་ནི་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་འདྲེས་པ་འཛིན་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟ་

མྱེར་བའི་དོན་སྤྱི་དང་། བྱམ་པ་ཞེས་པའི་སྤྱི་སྤྱི་གཉིས་བརྒྱུ་ལ་བྱང་བའི་ཤེས་པ་གཅིག་གི་གཟུང་
 ཡུལ་དུ་འགྱུར་བའོ། །བརྒྱུ་ལ་མ་བྱང་བའི་རྟོག་པ་ལ། དེ་གཉིས་གང་རུང་དུ་སྤྲང་བ་ནི་བརྟོག་བྱ་
 རྟོག་གི་འབྲེལ་རུང་སྤྲང་བས་རུང་བ་ཞེས་སྒྲིམ་ལ། འབྲེལ་པ་འཛིན་པ་ཡང་འབྲེལ་རུང་འཛིན་
 པ་ཡིན་པས་རུང་བ་སྒྲིམ་པས་གཉིས་ཀ་བསྐྱུས་པ་ཡིན་ནོ། །བརྟོག་པ་དང་འབྲེལ་པ་མི་འཛིན་ན།
 རུང་བ་འཛིན་པར་གང་ལས་ཤེས་ཤེ་ན། སྤྲང་ཡུལ་ངེས་པ་མེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཟུགས་
 འཛིན་མིག་ཤེས་ལྟ་བུ་གཟུང་དོན་གྱི་མཐུས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་ན་སྤྲང་བ་ངེས་པ་ཡིན་ཡང་། རྟོག་པ་
 ལ་སྤྲང་བ་ངེས་པའི་རྒྱ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །རྟོག་པ་གཟུང་དོན་ལ་མི་ལྟོས་པ་ཡང་བྱིས་པ་ཆུང་དུ་རི་
 སྤྲང་དུ་བྱ་མ་མཐོང་བ་ན། དེ་ཉིད་འདི་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྲོད་མཐོང་བ་ཉིད་དུ་མི་འཛིན་པ་དེ་སྤྲང་དུ་རུ་
 བ་བཏང་ནས་བྱ་མ་ཁར་འབྲུག་པར་མི་བྱེད་པ་བཞིན་ནོ། །སྤྱི་གཅིག་དུ་འཛིན་པ་ཡིན་ན། གཟུང་
 དོན་ཉི་ལ་ལ་བསྐྱེས་པ་འགལ་ཏེ། དོན་སྤྱི་མ་བྱི་མའི་དུས་ན་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གལ་ཏེ་སྤྱི་རང་
 མཚན་ཁ་ཅིག་ནི། དོན་རྟོག་གི་དུ་འགྱུར་བ་ལ། ཁ་ཅིག་བརྟོག་པར་བྱ་བའི་དོན་དུ་འགྱུར་ཞིང་། རྟོག་
 བའི་རྟོག་པར་ཤེས་པས་རྟོག་གི་རང་མཚན་གཟུང་ཡུལ་དུ་བྱེད་པས་བརྟོག་པ་དང་འབྲེལ་རུང་བ་
 འཛིན་པར་འགྱུར་ལ། དེ་ལྟར་འཛིན་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྤྲོད་མེད་དེ། རང་མཚན་ལ་བརྟོག་པར་བྱ་
 བ་དང་། རྟོག་པར་བྱེད་པའི་དངོས་སོ་ཡོད་ཀྱང་། བརྟོག་དུས་ན་མཐོང་བ་ཉིད་དུ། རྟོག་པའི་ཤེས་པས་
 མི་འཛིན་པས་རྟོག་པར་མི་འགྱུར་ལ། རྟོག་པ་འབྲེལ་པའི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག །སྤྱི་དང་དོན་མཐོང་དག་
 སྤྲང་ཡང་བརྟོག་དུས་ཀྱི་མཐོང་བ་དེའི་ཆེ་མི་འཛིན་པས་རྟོག་པ་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །རང་མཚན་ཡིན་
 ན་བརྟོག་བྱ་དང་རྟོག་གི་དུ་འགལ་བར་འཛིན་པ་ནི། བཞི་བརྒྱ་པར། རི་ལྟར་རྒྱུན་ལ་བསྐྱེས་
 ན། །རྟོག་པ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བར་འགྱུར་། །ཞེས་གསུངས་པ་ལྟར། གཞན་སྤྱིའི་འདོད་པ་ལ་རང་གི་སྤྱི་
 པའི་ལུགས་སུ་སྤྱི་བ། བྱིས་པ་འབའ་ཞིག་གི་ལུགས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ནི། མིག་ལ་རབ་རིབ་བྱིས་གནོད་པ་འབྲེལ་རྒྱ་དབང་སོ་ལ་ཡོད་པ་དང་།
 མགལ་མེ་སྤྲང་དུ་བསྐྱོར་བ་ཡུལ་ལ་ཡོད་པ་དང་། དལ་བྱས་བསྐྱོར་ན་འཁོར་ལོར་འབྲེལ་བ་མི་སྤྱི་

1 ཞོལ། ཞོག ༡༣ བ ༡ མི་འཛིན་པ་ལ་རྟོག་པར་

2 བསྐྱེད་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱེད་མ། དེབ། ༥༦ ཞོག ༡༡༥ ཟེང་། ༡༣

བས་སྐྱར་དུ་ཞེས་སྟོས་སོ། །སྐྱར་ཞུགས་པ་ནི་སྐྱས་འགོ་བ་སྟེ། ཕྱི་རོལ་གྱི་རྟེན་ལ་ཡོད་པ་དང་
འབྱུགས་པ་ནི། རྒྱང་མཐིས་བད་ཀན་སོགས་འབྱུགས་ནས། ཀ་བ་འབར་བར་འབྱུལ་བ་སྐྱེ་བ་ལྟ་བུ་
སྟེ། རྣང་གི་རྟེན་ལ་ཡོད་པའོ། །བཞི་གས་དབང་པོ་གཞན་དུ་བསྐྱར་བ་ལ་བྱུང་བར་མེད་པའོ། །ཁ་
ཅིག་མི་ལམ་གསལ་སྤང་གི་ཤེས་པ་འབྱུལ་རྒྱ་བཞི་བར་འཆད་པ་ནི། རྣམ་གཞག་མ་ཆགས་པའི་
གཏམ་སོ། །སོགས་པས་རིམ་བཞིན་དུ། ཡིང་ཏོག་དང་། མགལ་མེ་ཡན་མན་དུ་སྐྱར་དུ་བསྐྱར་བ་
དང་། རྒྱང་པོའི་བཞོན་པ་དང་། མནར་མི་བཟོད་པར་མནན་པ་སོགས་སོ། །རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་།
འབྱུལ་རྒྱ་བཞི་པོ་གང་གིས་ཀྱང་འབྱུལ་བར་མི་སྐྱེད་པའི་ཤེས་པ་ནི་མངོན་སུམ་སོ། །གཟུགས་
འཛིན་དབང་ཤེས་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འབྱུལ་བའི་ཤེས་པ་
ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཡང་མ་འབྱུལ་བ་ཡིན་ཏེ། འབྱུལ་བའི་རྒྱ་བཞི་པོ་གང་གིས་ཀྱང་མ་སྐྱེད་པའི་དབང་
པོའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐབས་འདིར་གཟུང་འཛིན་རྣམས་ཐ་དད་དུ་ཞེན་པ་འབྱུལ་རྒྱར་བྱེད་
པ་ནི་འབྲེལ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མེད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མདོར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་
དེ་ནི་ཆོས་ཅན། རྣམ་པ་བཞི་སྟེ། དབང་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་དང་། རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་རྣལ་
འབྱོར་མངོན་སུམ་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། བཞིར་དབྱེ་བ་ནི། རྟེན་བཅས་གྱི་དབང་པོ་ཁོ་ན་བལྟ་
བ་སོར་འདོད་པ་དང་། མདོ་ལས་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་གསུངས་པ་ལ་ཉེས་པ་བརྗོད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་
སྐྱེ་བ་སོགས་རང་རིག་ཁས་མི་ལེན་པ་དང་། དཔྱོད་པ་བ་སོགས་རྣལ་འབྱོར་པའི་ཤེས་པ་ཁས་མི་
ལེན་པ་དག་གི་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བའི་ཕྱིར། དགོས་པ་ལ་བལྟོས་པའི་གྲངས་ངེས་སོ། །གཞན་
སེམས་ཤེས་པའི་མངོན་ཤེས་ཀྱང་མངོན་སུམ་ཡིན་མོད་གྱི་བཞི་པོ་འདི་གང་གི་ཡང་ནད་དུ་དབྱེ་བར་
མ་བཞོན་ལ། དེའི་རྒྱ་མཚན་འདི་སོ་སོ་སྐྱེ་བོ་ལ་ཡང་ཡོད་པས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་རྣལ་འབྱོར་
མངོན་སུམ་གྱི་ནད་དུ་བསྐྱེ་བར་མི་རིགས་ལ། བྱལ་མཐའ་པན་ཚུན་ཅོད་པའི་གཞོད་བྱེད་གྱི་ཅ་བ་
དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལ་བརྟེན་དགོས་ལ་དེ་ཡང་རང་རིག་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱལ་བའི་ཚུལ་བསྟན་
ནས་གཞོད་པ་བསྟན་དགོས་པས། དེ་གཉིས་གྱི་ནད་དུ་བསྐྱེ་བར་མི་རིགས་པའོ། །དེ་ལ་དགོངས་

ནས་རྣམ་འབྲེལ་དུ། རྣལ་འབྱོར་རྟོགས་པ་བསམ་མི་བྱལ།¹ ཅེས་བཤད་དོ། །གལ་ཏེ་སྤྱད་ན་ཡིད་
ཀྱི་མངོན་སྲུང་ལ་མི་འབྲ་བ་གཉིས་སུ་བྱེ་²ནས། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སྲུང་དུ་སྤྱད་པར་རིགས་སམ།
ཤིན་ཏུ་སྤྲ་བའི་སྒོ་གྲོས་ཅན་གྱིས་དབྱད་པར་བྱའོ། །འདིར་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་ཡིད་མངོན་དུ་བྱེད་
དམ་མི་བྱེད་སྟུང་བའི་དོགས་པའི་གནས་མེད་དོ།

གཉིས་པ་ལ་བཞི། དབང་པོའི་མངོན་སྲུང་དང་། ཡིད་ཀྱི་མངོན་སྲུང་དང་། རང་རིག་
མངོན་སྲུང་དང་། རྣལ་འབྱོར་མངོན་སྲུང་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དབང་པོ་གཟུགས་ཅན་རང་
གི་བདག་རྒྱུན་དུ་ཡོད་པ་ལས་སྦྱེས་པས་ན་དབང་པོའི་ཤེས་པ་རྟོག་པ་དང་བྲལ་ཞིང་མ་འཁྲུལ་བ་
གཟུགས་འཛིན་དབང་པོའི་ཤེས་པ་ལྟ་བུ་ནི། དབང་པོའི་མངོན་སྲུང་དང་། མཚན་ཉིད་ནི་གོ་བར་
ཐད་དོ། །དམིགས་རྒྱུན་དང་བདག་རྒྱུན་དང་། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་གསུམ་གསུམ་ལག་རྗེས་གསུམ་ག་
སྐྱེད་མོད་ཀྱི་རང་རང་གི་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་ལག་རྗེས་ནི། དེ་མ་བཞེན་དུ་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པའི་ཆ་
དང་། ཡུལ་འཛིན་བྱས་ཀྱི་ཆ་དང་། མྱོང་བའི་ཆ་རྣམས་སོ། །རྗེས་སྤྱན་མོང་བར་ནི་བཤད་ཐེན་ལ།
རིགས་སྤྱན་མོང་མ་ཡིན་པའི་རྒྱུའོ། །དབང་ཤེས་བརྗོད་བྱ་རྗོད་བྱེད་འདེས་པ་འཛིན་པ་དང་། འདིའོ་
སྟུང་བའི་རྟོག་བྲལ་དུ་མངོན་སྲུང་གིས་ཀྱང་བྱལ་མོད་ཀྱི། འདེས་རུང་འཛིན་པའི་རྟོག་བྲལ་དུ་
རྟགས་ཀྱིས་སྦྱབ་དགོས་པའི་ཚུལ་སོགས་ནི་རྣམ་འབྲེལ་དང་། རྣམ་ངེས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་
ཐེན་པས་དེར་ཤེས་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ནི། ཀུན་ལས་བདུས་ལས་རྣམས་སུ་བཤད་པའི་ལོག་རྟོག་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ཡིད་
ཀྱང་དོན་དང་།³ ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནི་ཡིད་ཀྱི་མངོན་སྲུང་ཞེས་པའི་ཆད་མ་གཞན་ཡོད་པ་
མི་འཐད་དེ། དབང་མངོན་གྱིས་བཟུང་ཐེན་འཛིན་ན་ཆད་མར་མི་རུང་ལ། མ་བཟུང་བ་འཛིན་ན་
འོན་ཡོང་སོགས་ཀྱིས་སྒྲ་ཐོས་པ་དང་། གཟུགས་འཛིན་པ་སོགས་སུ་འགྱུར་རོ་ཞེས་པ་ལ་སྦྱོར་
མེད་དོ། །དབང་མངོན་གྱི་གཟུང་དོན་སྐད་ཅིག་མཐམ། རྟག་པ་ལས་མི་འདའ་ལ། དང་པོ་ལྟར་ན།

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག། ༥༧ ཞོག ༥༧ ན ཐེང་། ༤

2 ཞོག། ཞོག ༡༣ བ ༡ གཅོང་། ཞོག ༡༣ བ ༡ གཉིས་སུ་དབྱེ་ནས།

3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག། ༥༧ ཞོག ༣༩ ཐེང་། ༡

ཡིད་མངོན་གྱི་དངོས་རྒྱུ་ཉིད་དུས་ན་འདས་ཟེན་པས་བརྒྱུད་ཟེན་འཛིན་པའི་སྦྱོན་མེད་ལ། གཉིས་པ་
 ལྟར་ན་མངོན་སུམ་དང་ཆད་མ་གང་དུ་ཡང་མི་རུང་ཡང་དེ་ལྟར་མི་འདོད་དེ། དབང་མངོན་གྱིས་
 མ་བརྒྱུད་པའི་དོན་འཛིན་ཡང་ཐལ་བ་གཉིས་པའི་སྦྱོན་མེད་པ་ནི། དེ་མ་ཐག་རྒྱུན་དོས་བརྒྱུད་བས་
 ཤེས་པར་བྱེད་དེ། དབང་པོའི་མངོན་སུམ་རང་གི་གཞུང་ཡུལ་གྱི་དེ་མ་ཐག་པ་བར་མ་ཆད་པར་
 དེས་དངོས་གྱི་ཉིར་ལེན་བྱས་པའི་རང་དང་རྒྱུད་གཅིག་ཏུ་གཉིགས་པའི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་
 གྱི་གཞུང་ཡུལ་གྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པས་དམིགས་རྒྱུན་བྱས་དེ་ལྟར་ཅིག་བྱེད་པའི་རྒྱུན་དུ་ཡོད་པ་
 ཅན་གྱི་དབང་པོའི་ཤེས་པས་མཆུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་གྱིས་བསྐྱེད་པ་དང་། ཡིད་གྱི་དབང་
 པོ་བདག་རྒྱུན་དུ་ཡོད་པ་ལས་སྦྱེས་པའི་ཡིད་གྱི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ།
 རྟོག་བྲལ་མ་འཁྲལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་ཉིར་ལེན་
 དབང་པོའི་མངོན་སུམ་དང་ཡིད་དབང་གི་བདག་རྒྱུན་ལས་སྦྱེས་པའི་དོན་རིག་གི་མ་འཁྲལ་བའི་
 ཤེས་པ་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ།

དེ་འདྲ་བའི་དབང་ཤེས་གྱིས་གཞོད་པའི་ཤེས་པ་ཁ་ཅིག་གི་དམིགས་རྒྱུན་བྱེད་པ་སྤིང་བས་
 དེ་བསལ་བའི་བྱིར། མཆུངས་པ་དེ་མ་ཐག་པའི་རྒྱུན་ཞེས་སྟོན་ཏེ། གཉིས་ཀ་ཤེས་པ་ཡིན་པས་
 མཆུངས་པ་ཡང་ཡིན་ལ། བར་མ་ཆད་པས་དེ་མ་ཐག་པ་ཞེས་བྱའོ། །མིག་བྱེད་པ་དང་ལྟན་བཞིན་
 པའི་ཆེ་གཞུགས་གསལ་བར་མཐོང་བའི་ཤེས་པ་མིག་ཤེས་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ན་ཤེས་པ་གང་ཡང་
 མིག་ལ་བརྟེན་པ་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་རོ། །གཞུགས་འཛིན་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་སོ་སོ་སྦྱེ་བའི་རྒྱུད་
 ལ་ཡང་ཡོད་ཅིང་། ཆད་མའི་མཆོན་ཉིད་རྟེན་ཅན་དུ་མཆོན་པ་ཡིན་པས་ཆད་མར་ཡང་མཆོན་རྒྱས་
 པའི་བྱིར་རོ། །སོ་སོ་སྦྱེ་བའི་རྒྱུད་ཁོ་ནས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པའི་ཆད་མ་དུས་མཐའི་སྐད་ཅིག་མ་
 གཅིག་ལས་མེད་ཀྱང་ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་ཆད་མར་བཞག་པ་ལ་འགལ་བ་མེད་དོ། །བདག་པོའི་རྒྱུན་
 ནི་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་སྐད་ཅིག་ཐ་མའི་སྤྲོད་ན་ཡོད་པའི་ཡིད་གྱི་ཤེས་པས་གཞུགས་རང་མཆོན་
 འཛིན་རྒྱས་སུ་སྦྱེད་པའི་ཆ་དེ་ཡིན་གྱི་འདས་མ་ཐག་པ་བདག་རྒྱུན་དུ་བྱེད་པའི་ལུགས་གཞན་སྤང་
 པ་ནི། བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་བཞེད་པ་མ་གོ་བ་ཡིན་ནོ། །ཡིད་གྱི་མངོན་སུམ་དེ་ཡང་བདག་ཅག་
 རྣམས་གྱིས་དབྱེད་པ་གསུམ་གྱིས་དག་པའི་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ཆད་མ་

གཞན་གྱིས་རྟོགས་པར་མི་རུས་སོ། །མངོན་སུམ་ཕྱི་མ་གསུམ་གྱི་རྣམ་གཞག་ཡང་རྒྱས་པར་རྣམ་
འབྲེལ་རྣམ་པེས་གཉིས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་པས་འདིར་¹མ་སྟོས་སོ། །

གསུམ་པ་ནི། སེམས་དང་སེམས་ལས་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་ཀྱི་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་ཆོས་ཅན།
རང་རིག་པའི་མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། རང་གི་གཟུང་ཡུལ་རང་མཚན་ལ་བསྟོན་ཏེ། གཉིས་སྣང་དང་
བྲལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གུན་ལས་བརྟུས་ལས། རྟོག་བཤང་རང་རིག་ཉིད་དུ་འདོད། །དོན་
ལ་མ་ཡིན་དེར་རྟོགས་ཕྱིར། ²ཞེས་པའི་དོན་རྣམ་འབྲེལ་དུ། ཤེས་གང་གང་ལ་སྒྲ་དོན་འཛིན། ³ཞེས་
སོགས་ཀྱིས་བཤད་པ་ཡང་འཛིན་པའི་རྣམ་པ་དེ་ཤེས་པ་གུན་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་དང་། གཟུང་
པའི་རྣམ་པ་སོགས་ཤེས་པ་གུན་དེ་ལ་མངོན་སུམ་དུ་སྣང་བར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི། ཤེས་པ་ཡིན་ན། རང་
གི་ངོ་བོ་ལ་རང་རིག་མངོན་སུམ་ཡིན་པས་ཁྱབ་པར་འདོད་པ་ནི། གཞུང་དེ་དག་གི་ཆོག་དོན་མ་གོ་
ཞིང་རིགས་པའི་རྣམ་གཞག་ཞིབ་དུ་མ་ཆགས་པ་ཡིན་ནོ། །ཚད་མ་གུན་ལས་བརྟུས་ལས། ཆགས་
ལ་སོགས། །རང་རིག་རྣམ་པར་མི་རྟོག་བ། ⁴ཞེས་པའི་དོན་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

བཞི་པ་ནི། གུན་ལས་བརྟུས་ལས། རྣམ་འབྱོར་རྣམས་ཀྱི་སྒྲ་མས་བསྟན། །མ་འདྲེས་པ་
ཡི་དོན་ཅུམ་མཐོང་། ⁵ཞེས་པ་ནི། བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་རིགས་པས་
གཏན་ལ་ཤེབས་པའི་དོན་སྟོམ་པ་ལས་བྱུང་བའི་ཤེས་རབ་ཀྱིས། མོམས་པར་བྱས་པས་སྒྲ་སྟེ་དང་
མ་འདྲེས་པར་གསལ་བར་མངོན་སུམ་དུ་རྟོགས་པའི་ཡེ་ཤེས་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་དུ་བསྟན་པ་
ནི་ཡང་དག་པའི་དོན་འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞིའི་རྣམ་པ་བཅུ་དྲུག་སྟོམ་པའི་རབ་ཀྱི་མཐའ་ན་
གསལ་སྣང་ཅུང་ཟད་མ་རྫོགས་པ་སྟེ། དེ་ལས་བྱུང་བའི་གསལ་སྣང་རྫོགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་པའི་
ཤེས་པ་ཆོས་ཅན། རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་ཡིན་ཏེ། ལྷག་མཐོང་དང་བྱུང་དུ་འབྲེལ་བའི་ཞི་གནས་
ཀྱི་བདག་རྒྱུན་ལ་བརྟེན་ནས་ཡང་དག་པའི་དོན་ལ་རྟོག་བྲལ་མ་འབྲེལ་བའི་ཤེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༩ བ ༥ འདིས་མ་སྟོས་སོ།

2 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༤༦ ཤོག ༣༩ ཟེང་། ༣

3 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༤༦ ཤོག ༤༥༡ ཟེང་། ༡༩

4 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༤༦ ཤོག ༣༩ ཟེང་། ༡

5 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༤༦ ཤོག ༣༩ ཟེང་། ༩

རོ། །སྒྲོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གི་གསུང་ནས། ལྷང་ཆེར་གྱིས་བར་དུ་ཆོད་པ་བཞིན་དུ། བསྐྱོམ་བྱའི་
 རོན་མཐོང་བ་དེ་ནི་རབ་གྱི་མཐའི་གནས་སྐབས་ཡིན་ལ། ལག་མཐེལ་དུ་ཤེལ་གོང་བཞག་པ་བཞིན་
 དུ་མཐོང་བ་ནི་མངོན་སུམ་ཡིན་ཞེས་གསུང་ངོ་།¹ རོན་ཞེས་པའི་སྒྲོ་ནི་རྫོགས་པའི་ཆོག་སྟེ། མངོན་
 སུམ་དེ་ཅུ་དུ་ཟད་དོ་ཞེས་པའོ། །བདེན་པ་བཞི་ནི་རིམ་པ་བཞིན་དུ། ཉེར་ལེན་གྱི་ཕུང་པོ་ལྔ་དང་།
 དེ་སྟེང་པའི་རྒྱ་ལས་ཉོན་དང་། གཉེན་པོའི་སྟོབས་ཀྱིས་སྤྲུག་ཀྱང་གྱི་ས་བོན་སྤངས་པའི་བྲལ་བ་
 དང་། བདག་མེད་མངོན་སུམ་དུ་རྫོགས་པའི་ཤེས་རབ་པོ། །འཐད་ལྡན་གྱི་འགྲུར་གྱི་ཆོག་ཐེན་ལ་
 བསམས་ནས་འགོག་བདེན་སེམས་སུ་འདོད་པ་ནི། དེའི་དོན་མིན་ཏེ། སེམས་ཀྱི་སྤང་གི་ངེས་
 པར་ལེགས་པའི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་བྲལ་བ་འདུས་མ་བྱས་ལ་བཞེད་པ་ཡིན་ནོ། །མདོ་སྟེ་པའི་
 ལུགས་ཀྱི་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་རྫོགས་པའི་རྣམ་འབྱོར་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ངོར་རྒྱལ་ཕྱ་རབ་
 བས་སེམས་སྐད་ཅིག་མའི་རྣམ་པ་སྤྲང་བ་ཡིན་གྱི། མེད་པར་དགག་པ་གང་ཟག་གི་བདག་མེད་ནི་
 ལུགས་ལ་རྫོགས་པར་འདོད་དོ། །སྒྲོར་ལམ་ཆོས་མཆོག་ཐ་མའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བདེན་པ་བཞི་
 ལ་དམིགས་པའི་ཞི་གནས་དེ་སྤྲུག་བསྐྱེད་ཆོས་བཟོད་ཀྱི་ངོ་པོར་གྱུར་པའི་བདེན་པ་བཞི་རྫོགས་པའི་
 ཤེས་རབ་དེའི་བདག་སྟེན་ཡིན་ལ་ལྷག་མཐོང་དེ་ཉི་བར་ལེན་པའི་རྒྱ་ཡིན་ནོ། །ཆོད་མ་གྲུབ་པར་
 འཕགས་པའི་བདེན་པ་བཞི། དངོས་པོ་སྟོབས་² ལུགས་ཀྱི་རིགས་པས་སྤྲུབ་པའི་རྩལ་རྒྱས་པར་
 གཏན་ལ་པབ་པའི་དོན་མ་རྫོགས་པར་ཤིན་ཏུ་སྒྲོག་གྱུར་དུ་འདོད་པ་ནི། བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཡབ་
 སྲས་ཀྱི་གཞུང་ལ་ཐོས་བསམ་བྱེད་པ་ཤིན་ཏུ་ཉོན་མོངས་པའི་གནས་སུ་མཐོང་ངོ་། །

གསུམ་པ་ཆོད་མ་གཉིས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་ལོག་པར་རྫོགས་པ་བསལ་བ་ལ་གསུམ། མངོན་
 སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་ངོས་བཟུང་བ་དང་། དེ་བཤད་པ་དང་། ཞར་བྱང་ཇེས་དཔག་གི་གཟུང་ཡུལ་
 བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། མངོན་སུམ་རྣམ་པ་བཞི་པོ་དེའི་གཟུང་ཡུལ་ནི་ཆོས་ཅན། རང་གི་མཆོན་
 ཉིད་ཡིན་ཏེ། རྫོགས་པས་བཏགས་པ་མ་ཡིན་པར་དངོས་པོ་རང་གི་སྟོད་ལུགས་ཀྱི་ངོས་ནས་གྲུབ་
 པའི་དོན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྲུབ་སྟེ། སྟོན་པོ་ལ་སོགས་པའི་དོན་གང་ཟག་ཉི་བ་ན་གནས་པའི་

1 བསྐྱོར་འགྲུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག། ༡༠༥ ཤོག ༡༢༢ ཟླང་། ༡༣

2 ཞལ། ཤོག ༡༥ བ ༥ གཙང་། ཤོག ༡༥ བ ༥ སྟོབས་ལུགས་ཀྱི་

ཆེ་གསལ་བར་སྤང་བ་དང་མི་ཉེ་བ་དག་ལས་ཤེས་པ་ལ་རྩང་ཟད་མི་གསལ་བར་སྤང་བའི་སྤང་
བ་ཐ་དད་པའི་དངོས་པོ་དེ་ནི་རང་གི་མཆོན་ཉིད་དངོས་ཏེ། རང་མཆོན་ཡིན་པས་ཁྲབ་པའི་ཕྱིར་
རོ། །ཚད་མ་རྣམས་ཀྱི་ཡུལ་ནི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། གཟུང་ཡུལ་དང་ཞེན་ཡུལ་ལོ། །མངོན་སུམ་གྱི་
གཟུང་ཡུལ་ནི། སྤང་བཤད་པ་ལྟར་རང་གི་མཆོན་ཉིད་ཀྱིས་སྒྲུབ་པ་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཟུང་དོར་
ཆ་དང་ཆ་ཅན་གཉིས་སུ་མི་སྤང་ཞིང་། ཆ་ཅན་གྱི་ལྷོག་པ་ཡང་མི་སྤང་བར་ཡུལ་དང་དུས་ཀྱི་ཆས་
དབེན་པ་ལྟར་སྤང་བ་ཡིན་གྱི། མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ཡུལ་ཡིན་ན། ཆ་མེད་ཡིན་པས་ཁྲབ་པར་ནི་
མི་བསམ་ལོ། །རྗེས་དཔག་གི་གཟུང་ཡུལ་ནི་འདུག་ཚུགས་སྒྲུབ་པ་ལྟར་སྤང་ཡང་། དོན་ནི་རྟོག་
པས་སྒྲོ་བཏགས་པ་ལྟར་དོན་བྱེད་པས་སྤོང་བའོ། །ཞེན་པའི་ཡུལ་ནི། ཚད་མས་རྟོགས་པའི་དོན་
ཏེ། རྗེས་དཔག་གིས་རྟོགས་པའི་དོན་སྟོག་གྱུར་རང་མཆོན་དང་། མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་པའི་
དོན་རང་མཆོན་གཉིས་ཀ་ཞེན་པའི་ཡུལ་ཡིན་ནོ། །སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་མངོན་སུམ་གྱི་
སྟོབས་ཀྱིས་བྱངས་པའི་ངེས་ཤེས་ཀྱིས་ཞེན་པར་བྱས་པ་ལ་བཏགས་ནས། མངོན་སུམ་ཚད་མ་ལ་
ཡང་ཞེན་ཡུལ་ཡོད་པའི་ཐ་སྤྱད་མཛད་དོ། །ཚད་མ་གཉིས་ཀས་རང་མཆོན་གཞལ་ཡང་རྟོགས་
ཚུལ་གྱི་དབང་གིས་གཞལ་བྱ་གཉིས་སུ་གཞལ་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། སྤྱི་མཆོན་རང་རྒྱུད་པ་རྗེས་
དཔག་གི་གཞལ་བྱར་སྟོན་པ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཐག་ཉེ་རིང་གི་དབང་གིས་དབང་ཤེས་ལ་སྤང་ཚུལ་ཐ་དད་དུ་འགྱུར་བའི་
རང་མཆོན་དེ་ཉིད་ཆོས་ཅན། དོན་དམ་པར་ཡོད་པ་སྟེ། དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཁྲབ་སྟེ།
དངོས་པོའི་མཆོན་ཉིད་དོན་བྱེད་རྒྱས་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་མཆོན་དང་དོན་དམ་པར་
ཡོད་པ་དང་། དངོས་པོ་རྣམས་པན་ཚུན་ཁྲབ་པར་གསུངས་ཀྱི། དངོས་པོ་ལ་རང་མཆོན་གྱིས་མ་
ཁྲབ་པ་དང་། དངོས་པོ་ཅམ་དོན་བྱེད་རྒྱས་སྟོང་དུ་འདོད་པ་སོགས་ནི། ལོག་པར་རྟོག་པ་འབའ་ཞིག་
ཡིན་ཏེ། སྟེ་བདུན་མདོ་དང་བཅས་པ་གང་ནས་ཀྱང་མ་གསུངས་སོ། །རང་མཆོན་སྤྱིའི་བརྗོད་བྱར་མི་
རུང་བ་དང་། དགག་སྒྲུབ་ཀྱི་གཞིར་མི་རུང་བར་འདོད་པ་སོགས་ཀྱང་རིགས་པ་མི་ཤེས་པའི་རྣམ་
འགྱུར་དུ་གསལ་ཏེ། འདི་ལྟར་དངོས་པོའི་དགག་སྒྲུབ་རྒྱས་འབྲས་བྱ་སྤང་མེད་གསལ་དུ་བསྐྱེད་པ་

རོ། །རྣམ་འབྲེལ་ངེས་སུ། ཕ་རོལ་པོས་བདག་དངོས་མེད་ཡིན་པས། སྟོག་ལྟོག་པའི་གཞིར་མི་རུང་བའི་ཕྱིར་མཐུན་ཕྱོགས་བདག་ལས་ལྟོག་པ་མེད་ཅེས་ཁས་སྐྱབས་པ་འགལ་བ་སྟོན་པ་ན་སྟོག་དེ་བདག་ལས་ལྟོག་པ་མེད་དོ་ཞེས་བདག་དེ་སྟོག་ལྟོག་པ་བཀག་པའི་གཞིར་ཡང་མི་རུང་བར་ཐལ་བ་འབངས་པ་ཁྱོད་ལྟར་ན་སྟོན་ལྟར་སྤངས་དུ་ཁས་ལེན་དགོས་པར་ཐལ་ལོ། །རང་མཚན་སྤྱི་བཟོད་བྱ་དང་རྟོག་པའི་ཡུལ་མ་ཡིན་ན་སྟོན་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོས་བདེན་གཉིས་ཀྱི་རང་འབྲེལ་དུ། སེམས་ཅམ་པས་གཞན་དབང་བདེན་བྱུང་ཁས་སྐྱབས་པ་ལ་གལ་ཏེ་ཁྱོད་རང་མཚན་སྤྱི་བཟོད་བྱ་མ་ཡིན་པས་བསྟན་མི་རུས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་འདོད་ན་ཁས་སྐྱབས་འགལ་བར་སྟོན་བཞེད་ནས། དེ་ལྟ་མེན་ན་སྤྲ་རྣམས་ཀྱིས། །རང་གི་མཚན་ཉིད་མཐར་ཕྱིན་ཉིད། །ཅེས་གསུངས་པ་ཡང་ཁྱོད་ལྟར་ན། སྟོན་དཔོན་ཡེ་ཤེས་སྟོང་པོས་ཕྱོགས་སྤྲ་མ་གོ་བར་ཁས་ལེན་དགོས་སོ། །རྗེ་སྒྲིབ་བཤད་པ་དེ་ནི། གང་ཕྱིར་དངོས་ཀྱང་རང་བཞིན་གྱིས། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་རང་འབྲེལ་དུ། སྤྲ་དེ་དག་ཐ་དད་པ་ཐམས་ཅད་མི་འཕེན་ཡང་ཐ་དད་པ་གཅིག་བཟོད་པས་རང་གི་མཚན་ཉིད་དཔྱིས་ཕྱིན་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ཏེ།³ ཞེས་སོགས་དང་འགལ་བ་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །

རང་མཚན་རྟོག་པའི་ཡུལ་དུ་མི་རུང་ན་སོ་སོ་སྟེ་བོ་ལ་རྩལ་སྤྲ་རབ་དང་དུས་ཀྱི་ཐུང་བའི་མཐར་ཐུག་པ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ལོག་རྟོག་གི་ཐ་ཆད་འདི་ནི་དངོས་པོའི་དགག་སྒྲིབ་དང་ཚད་མའི་དགག་སྒྲིབ་ཀྱི་ཁྱད་པར་མ་ཕྱེད་ཅིང་། བསྟན་བཅོས་ལ་ངལ་བ་མ་བྱས་པར། གཞི་ཡིན་ལུགས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཉིད་དང་། སྟོན་བྱས་ཀྱི་སྟོང་པ་ཞེས་པའི་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་དབྱེ་བའི་ཐ་སྟངས་བྱས་ནས་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་ལ་ཚད་མའི་དགག་སྒྲིབ་འདོར་བའི་ལུགས་ངན་པ་དེ་ཉིད་འདིར་འོངས་པ་ཡིན་ནོ། །བསྟན་པ་རུབ་པའི་རྒྱུ་དུ་ཡང་འདི་ཆེ་སྟེ། སྟོན་པ་དོན་གཉིར་ཐར་པར་འཇུག་པའི་འཇུག་ངོགས་དམ་པ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཕྱོགས་སྤང་ཡབ་སྐུས་ཀྱི་ཁྱིད་ཡིག་འདི་དག་ལ་ཞེ་བཙུན་མེད་པར་འདོར་བར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྒྱས་པར་དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ན་ཡང་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༤༩ ཞོག ༡༤༤ ཟླང་། ༤

2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༤༡ ཞོག ༤༡༣ ཟླང་། ༩

3 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༤༡ ཞོག ༤༣༩ ཟླང་། ༥

ཆོག་མངས་སུ་དོགས་ནས་དེ་ཙམ་ལས་མ་སྒྲིམ་སོ། །ཆོལ་ངན་སྐལ་ཆད་ལོག་པའི་བཤེས་དང་
མད། །བསྟན་པ་ཉམས་བྱེད་བདུད་ཀྱི་གཞན་དབང་གྱུར། །རྟག་ཆད་མཐར་ལྷའི་ལྷ་ངན་གདོན་གྱིས་
ཟེན། །སྒོ་ངན་ནམས་གྱིས་བསྟན་པ་འདི་དགྲགས་སོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། ཆོག་དོན་དང་། རྗེས་དབག་གི་ཡུལ་འདིར་བཤད་པའི་དགོས་པའོ། །
དང་པོ་ནི། དོན་བྱེད་ནུས་པ་དེ་ལས་གཞན་སྒྲིམ་མི་རྟག་པའི་དོན་སྤྱི་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་
དེ་རྗེས་བྱེད་སྤྱིའི་བདག་སྟེན་ཙམ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒོ་ལ་མཆན་ཉིད་རྗེས་པར་འཆར་ནུས་པའི་
ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར། ཡང་ན་རྟོག་པས་བཏགས་ཙམ་གྱི་ཆོས་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་སྒྱུར་རོ། །དོན་སྤྱི་
དེ་ནི་ཆོས་ཅན་རྗེས་སུ་དབག་པའི་གཟུང་བའི་ཡུལ་ཡིན་ཏེ་སྤྱང་བ་ལྟར་དོན་བྱེད་མི་ནུས་ཀྱང་། སྒྲ་
མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དབག་ཆད་མས་དངོས་སུ་གཟུང་བའི་སྒོ་ནས་དེ་ལས་ཐ་དད་པ་སྒྲ་མི་རྟག་
པ་གསར་དུ་རྟོགས་པར་བྱེད་པའི་བྱིར་རོ། །རྟོག་པ་རང་གི་སྤྱང་བ་དོན་མེད་པ་ལ་དོན་དུ་ཞེན་ནས་
འབྲུག་པར་བཤད་པའི་དོན་ཡང་གཟུང་ཡུལ་དེ་ཉིད་རང་མཆན་ནོ་སྟམ་དུ་ཞེན་པའི་དོན་མ་ཡིན་
ཏེ། ཞེན་ཡུལ་ལ་འཁྲུལ་བས་བསྒྲུ་བར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །དཔེར་ན། མེ་ལོང་གི་ནང་དུ་བཞེན་
ཀྱི་གཟུགས་བརྟན་ཤར་བ་ན་གཟུགས་བརྟན་དེ་ཉིད་བྱུང་བཞེན་ནོ་སྟམ་དུ་མི་ཞེན་པར། གཟུགས་
བརྟན་མཐོང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་རང་གི་བཞེན་ཞེན་ཡུལ་དུ་བྱས་ཏེ་སྒྲིམ་ཡོད་མེད་རྟོག་པ་བཞེན་དུ། སྒྲ་
མི་རྟག་པའི་གཟུགས་བརྟན་སྤྱང་བ་ལ་བརྟེན་ནས་སྒྲ་མི་རྟག་པར་ངེས་ཤིང་ཞེན་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྗེས་དབག་གི་ཡུལ་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཡང་། འདིར་བཤད་པ་
ནི་རང་མཆན་བཤད་པའི་གཞུང་འདི་ཡང་བསྒྲས་པར་བྱ་དགོས་པས་ཆོག་ཆོགས་ཆུང་བའི་དོན་དུ་
འདིར་བཀོད་པ་ཡིན་ནོ། །རྗེས་དབག་གི་ཞེན་ཡུལ་གྱི་དོས་ནས་དངོས་སུ་མ་བཤད་པ་ནི། ཆད་མ་
གཉིས་ཀྱི་ཞེན་ཡུལ་རང་མཆན་དང་སྤྱི་མཆན་སོ་སོར་ངེས་པ་མེད་ཅིང་གཟུང་ཡུལ་སོ་སོར་ངེས་
པས་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་ནུས་པའོ། །

བཞེན་པ་མངོན་སུམ་ཆད་མའི་འབྲས་བུ་ལ་ལོག་པར་རྟོག་པ་བསལ་བ་ལ་གཉིས། བསྟན་

1 རོལ། ཤོག 21 ན 4 འཆད་ནུས་པའི་

པའི་དོན་དང་། ཚིག་གི་དོན་ནོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཚད་འབྲས་བཤད་པའི་དགོས་པ་དང་། ཚད་
མ་དང་འབྲས་བྱ་ཡི་ཐ་སྟད་ཀྱི་དོན་བཤད་པ་དང་། ཚད་མ་དང་འབྲས་བྱ་གཏན་ལ་དབབ་པའོ།
།དང་པོ་ནི། ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་གསར་དུ་མི་སྦྱ་བའི་ཤེས་པ་སྦྱབ་པའི་སྤྱོད་ལ་ཉུ་དེ་གང་ལ་འཇུག་
པའི་གཞི་མཚན་གཞི་བསྦྱབ་དགོས་ལ། དེ་ཡང་འཇིག་རྟེན་ན་དོན་ལེགས་པར་གོ་བ་དོན་གྱི་རྣམ་
པ་ལེགས་པར་ཤར་བས་འཛོག་པར་གྲགས་པ་བཞིན་དུ་རིགས་པའི་བསྟན་བཅས་སུ་ཡང་། དོན་
རྟོགས་པ་དང་མ་རྟོགས་པའི་བྱད་པར་རྣམ་པ་ཤར་བ་དང་མ་ཤར་བས་འཛོག་པ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་
གནོད་པ་མེད་པའི་མཛོན་གྱུར་གྱི་རྣམ་པ་གསར་དུ་ཤར་བ་དང་། རྟོག་གྱུར་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་སྒོ་
གཉིས་ཀྱི་སྒོ་ནས་ཚད་མ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་གཞི་གོ་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། དེ་གཉིས་ཀྱིས་གཞལ་བྱ་
གཉིས་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་འཛོག་པ་ཡང་ཚད་མའི་མཚན་གཞི་བསྦྱབ་པའི་དགོས་པ་ཅན་དུ་ཤེས་
པར་བྱའོ། །དེ་ཡང་ཚད་མ་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་ལས། ཡུལ་ཤེས་དེ་ཡི་ཤེས་པ་ཡི། །བྱེ་བྲག་ལས་ནི་
ཚུལ་གཉིས་ཉིད།¹ །ཅེས་དང་། དུས་བྱིས་བྲན་པ་ལས་ཀྱང་ཡིན།² །ཞེས་པའི་དོན་རྣམ་འབྲེལ་ལེའུ་
གསུམ་པའི་མཇུག་ཉུ་སྟོབ་དཔོན་གྱིས་བཤད་ཚུལ་མི་འབྲ་བ་དུ་མས་བཤད་པ་ལས་ཤེས་པར་
བྱའོ། །སྟོན་པོ་གོ་བ་ནས་བཟུང་སྟེ་གནས་ལུགས་ཀྱི་དོན་གོ་བའི་བར་གྱིས་ཆེགས་འདི་ཤེས་པ་
ལ་རག་ལས་ཡོད་པས་མཁས་པ་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་དབྱད་པར་བྱའོ། །

ཚད་མའི་འབྲས་བྱ་ལ་ཚད་པའི་འབྲས་བྱ་དང་། མ་ཚད་པའི་འབྲས་བྱ་གཉིས་ཡོད་ལ། དང་
པོ་ནི། གཞལ་བྱ་རྟོགས་ནས་ཞུགས་པས་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་བར་དུ་ཐོབ་ཅུས་པའི་
དོན་ཡིན་ལ། བྱི་མ་ནི་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པའི་ཚད་མ་ཉིད་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་རྣམ་པ་གསར་དུ་ཤར་བའི་
སྒོ་ནས་འཛོག་བྱེད་གཞན་གྱིས་བར་མ་ཚད་པར་བཞག་ཅུས་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། མཚོན་བྱ་ཚད་མའི་རང་ལྗོན་དང་། མཚན་ཉིད་མི་བསྦྱ་བ་ལ་ཚད་མར་ཐ་
སྟད་བྱས་པ་འདིར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། མཚན་གཞི་མ་བྱུབ་པའི་སྤྱོད་ལ་ཉུ་མཚན་ཉིད་དང་མཚོན་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༩ བ ༥ ཚད་འབྲས་བཤད་པའི་

2 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༤༦ ཤོག ༤ ཟེང་། ༡༩

3 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༤༦ ཤོག ༤ ཟེང་། ༡༩

བྱ་ངེས་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཆད་མའི་མཆན་གཞི་ལ་ཆད་མའི་ཐ་སྟོན་བྱས་པ་ཡིན་ལ།
འབྲས་བྱ་ཞེས་པ་ནི་ཆད་མ་རྒྱད་ལ་སྦྱེས་པའི་དགོས་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དངོས་ཀྱི་དགོས་པ་
དང་། བརྒྱད་པའི་དགོས་པ་གཉིས་སུ་ཤེས་པར་བྱའོ།

གསུམ་པ་ནི། སྦྱིར་བྱི་དང་ནང་གི་བྱ་བ་མཐའ་སྦྱ་བ་རྣམས་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པ་ཆད་མའི་
འབྲས་བྱར་ཁས་ལེན་པ་ལ་བྱད་པར་མེད་ལ་དེ་འཛོག་པའི་ཆད་མ་ལ་མི་མཐུན་ཏེ། རང་སྤྱེ་ཁ་ཅིག་
དང་། གཞན་སྤྱེ་འབྲས་བྱ་ལས་རྩས་གཞན་གྱི་ཆད་མས་འཛོག་པར་འདོད་དེ། བྱེ་བྲག་སྦྱ་བ་རྟེན་
བཅས་ཀྱི་དབང་པོ་ཆད་མར་འདོད་པ་དང་། བྲངས་ཅན་རྣ་བ་ལ་སོགས་པའི་དབང་པོའི་འཇུག་པ་
ལ་འདོད་པ་དང་། བྱེ་བྲག་པ་བ་ལང་ཉིད་ཅེས་པ་ལྟ་བུའི་སྦྱི་འཛིན་པའི་སྒོ་ལ་འདོད་པ་དང་། རིགས་
པ་ཅན་པ་དབང་དོན་སྤྲད་པ་ལ་འདོད་པ་དང་། དཔྱེད་པ་བ་དང་པོར་དོན་ལ་བལྟ་བ་ལ་འདོད་པ་
སོགས་དེ་དག་གིས་ཀྱང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཁས་མི་ལེན་ན་ཆད་མ་དང་འབྲས་བྱ་གང་ཡང་མི་འབྱུག་
རྣམ་པ་ཁས་ལེན་ན་འཛོག་བྱེད་གཞན་མི་རིགས་ཏེ། གཞན་རྣམས་ཀྱིས་གཞལ་བྱ་རྟོགས་པར་
འཛོག་ན་བར་དུ་ཆད་མ་དུ་མ་བརྒྱད་དགོས་པས་བར་མ་ཆད་པར་འཛོག་མི་རྒྱས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱ་
ལེགས་པར་ཐོས་པ་ཡིན་ཏེ། རྣ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུར་འབྱུར་བས་སོ།

འདིར་ནི་མདོ་སྤྱེ་བ་དང་སེམས་ཅམ་པ་གཉིས་ཀྱི་ལུགས་བཞག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་
ཡང་སྔོན་པོ་གཞལ་བྱ། རང་ཡུལ་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་པའི་སྒྲོ་ནས་སྔོན་པོ་ལ་གསར་དུ་མི་སྦྱ་བའི་ཤེས་
པ་ཆད་མ། སྔོན་པོ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་འབྲས་བྱར་བཞག་པ་དང་། གཞུང་རྣམ་གཞལ་བྱ། འཛིན་
རྣམ་ཆད་མ། རང་རིག་འབྲས་བྱར་བྱས་པའི་རྣམ་གཞག་ནི་གཉིས་ཀས་སྤྲོད་མོང་དུ་འདོད་པ་
ཡིན་ལ། སྔོན་པོ་ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་དུ་འདོད་པ་མདོ་སྤྱེ་པའི་བྱད་པར་དང་། ཤེས་པ་རང་གི་བདག་
ཉིད་དུ་འདོད་པ་སེམས་ཅམ་པའི་བྱད་པར་ཏེ། ཕྱི་མ་འདི་ལ་བརྟེན་ནས་ཆད་འབྲས་གཉིས་པ་དང་
གསུམ་པའི་རྣམ་གཞག་བྱུང་བར་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཕྱི་རོལ་གྱི་དོན་ཡོད་པ་བཞག་པའི་ལག་རྩས་
ལ་རྣམ་གཞག་གཉིས་པ་དང་། ཕྱི་རོལ་གཞལ་བྱར་བྱེད་ན་ཡང་། རང་རིག་འབྲས་བྱར་རིགས་སོ་
ཞེས་མདོ་སྤྱེ་བ་ལ་ཁས་སྤངས་ནང་འགལ་བསྟན་པའི་སྒྲོ་ནས་རྣམ་གཞག་གསུམ་པ་འབྱུང་བ་ཡིན་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༩ བ ༣ སོགས་པའི་འཇུག་པ་ལ་

ནོ། །ཁ་ཅིག་གསུམ་པའི་སྐབས་སུ་བྱེ་རོལ་གཞལ་བྱར་བྱེད་པ་རང་ལུགས། ཡང་མདོ་སྡེ་པའི་
 ལུགས་ལ་འཆད་པ་ལྟ་ཤིང་། ཚེས་མཆོག་གི་བཞེད་པར་འདོད་པ་ནི་དོན་མཛོད་གསུམ་པའི་རྣམ་
 འགྱུར་དུ་གསལ་ཏེ། དེ་ནི་གཞལ་བྱེད་དུ་འདོད། །ཅེས་པའི་སྐབས་སུ་སློབ་དཔོན་ལྟ་དབང་སྒྲོས་
 མི་འདོད་མོད་ཀྱི་གཞན་དགག་པར་བཞེད་ནས་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དང་། དོན་རིག་ཏུ་བཏགས་
 པ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྐབས་དུ་མར་འབྱུང་བས་སོ། །བྱེ་རོལ་དོན་གྱི་ཚུལ་ལ་འབྲས་བུའི་རྟོགས་པ་
 གཉིས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སོགས་ཀྱི་ཆོག་ལ་འབྲུལ་བར་མི་བྱ་སྟེ། སྟོན་པོ་གཞལ་བྱར་བྱས་པ་
 ལྟ་བུ་ལ་ཐ་སྙད་ཐོར་ཡང་བར་བྱ་བའི་ཆེད་དུ་བཏགས་ནས་རྣམ་པར་བཞག་པ་ཡིན་ཏེ། གཞན་
 དུ་ན་རྣམ་ངེས་ལས། དེ་བྱིར་སྤང་དོན་དེ་སྟོང་དག །བྱེ་དོན་ཡོད་ཀྱང་ཐ་དད་མིན།¹ །ཞེས་སྟན་ཅིག་
 དམིགས་ངེས་དང་། གསལ་ཞིང་རིག་པའི་རྟོགས་ཀྱི་དོན་བསྐྱེད་སྐབས་སུ་བྱུང་བ་ལྟར། བྱེ་རོལ་
 གྱི་དོན་ཡོད་ཀྱང་སྟོན་པོ་སྤང་སྤང་ཤེས་པ་དང་རྣམ་ཐ་དད་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཀྱང་སྒྲོས་ཤིག །བྱུ་
 མཐའ་བཞི་པོ་གང་གི་ཡང་ལུགས་མ་ཡིན་པ་དང་། སེམས་ཅན་རྣམ་བཤེན་པའི་ལུགས་སུ་སྒྲིབ་
 བེ། ལུ་ཁུང་དུ་རྩོལ་འཕེན་པར་ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་ཆོག་དོན་ནི། སྟོན་པོ་རྟོགས་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་ཤེས་པ་མཆོན་གཞི་དེ་ཉིད་ཀྱི་
 དོན་རྟོགས་པའི་ཆད་མའི་ཆ་ཆད་མའི་འབྲས་བུ་སྟེ། སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་དབང་གིས་དོན་
 སྟོན་པོ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་ཆད་མ་འཛོག་པའི་ངོ་ཤོ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་བྱིར་རོ། །སྟོན་པོའི་དོན་དང་
 འབྲས་བུ་ཉིད་སྟོན་པོ་གསལ་དུ་རྟོགས་པའི་སྟོང་དེའི་འཛོག་བྱེད་ཆད་མ་སྟེ། དེའི་དབང་གིས་སྟོན་པོའི་
 དོན་དངོས་སུ་རྟོགས་པ་འབྱུང་བའི་བྱིར་རོ། །སྟོན་འཛིན་དབང་པོའི་མངོན་སུམ་ལྟ་བུ་ལ་གཟུང་
 དོན་གྱི་བྱུ་བ་བདེ་རྣམ་གཅིག་གི་ཆོས་ཀྱན་གྱི་རྣམ་པ་ཤར་ཡང་གཟུང་ཡུལ་གང་གི་རྣམ་པ་ཤར་
 བའི་གཟུང་རྣམ་སྟོང་བའི་འཛིན་རྣམ་གྱི་སྟོང་བྱ་གང་ལ་ངེས་པ་བྱངས་པའི་གཟུང་རྣམ་དེའི་དབང་
 གིས་གཟུང་ཡུལ་གང་གི་རྣམ་པ་ཤར་བའི་དོན་དེ་རྟོགས་པར་འཛོག་སྟེ། དཔེར་ན་སྟོང་འཛིན་སྟོང་
 བའི་རང་རིག་གིས་སྟོན་པོའི་རྣམ་པ་རྟོགས་པའི་ཆེ་སྟོང་འཛིན་དབང་ཤེས་ཀྱིས་སྟོན་པོ་རྟོགས་པར་
 འཛོག་པ་ཡིན་པས། སྟོང་རབས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་ཆོས་མཆོག་ཆེན་པོས་དབང་དོན་སྤང་པ་ཆད་མ་

1 བསྟན་འགྲུལ། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༥༡ ཞོག ༤༧ ཟླང་། ༡༠

ཡིན་པ་བཀག་པ་ལ། རྣམ་པ་ཤར་བ་ལ་ཡང་མགོ་མཚུངས་བྱེད་པ་ནི། ཚས་མཚོག་གི་བཞེད་པ་
 ཅུང་ཟད་ཅམ་ཡང་མ་གོ་བ་ཡིན་ནོ། །གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། ལེགས་པར་བཤད་པ་
 རིན་པོ་ཆེའི་གཏེར་ཞེས་བྱ་བ་རིགས་པའི་ཐིགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་ཏུ་བྱེད་པ་ལས་མངོན་སུམ་
 གྱི་ལེའུ་སྟེ་ལེའུ་དང་པོའི་འགྲེལ་པ་རྫོགས་པའོ། །

གཉིས་པ་སྒྲིག་གྲུར་རྟོགས་པའི་ཐབས་རང་དོན་ལེའུ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། ལེའུའི་གཞུང་
 བཤད་པ་དང་། ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྗེས་དཔག་གི་དབྱེ་བ་དང་། རང་
 དོན་རྗེས་དཔག་གི་བྲག་ཏུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ཞེས་པའི་མིང་གིས་བསྟན་
 པའི་དོན་དེ་ནི་ཚས་ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་དང་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་
 རྗེས་སུ་དཔག་པ་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་བཤད་པར་རིགས་པ་ལ་
 དབྱེ་བ་སྟོ་བྱར་དུ་ཅིའི་ཕྱིར་བསྟན་ཅེ་ན། བཤད་པ་གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ནི་སྒྲུའི་བདག་ཉིད་ཡིན་
 ལ། རང་དོན་རྗེས་དཔག་ཤེས་པ་ཡིན་པས་དེ་གཉིས་ཀ་མཚན་གཞིར་བྱས་ནས་རྗེས་དཔག་ཏུ་
 མཚོན་པའི་མཚན་ཉིད་ཐུན་མོང་བ་མེད་པས་མ་བསྟན་ལ། དབྱེ་བ་བཤད་པ་ནི་གཉིས་པོ་སོ་སོའི་
 མཚན་ཉིད་བསྟན་པའི་ཆེད་ཁོ་ནར་ཡིན་ལ། དབྱེ་བ་མ་བསྟན་པར་ཡང་དབྱེ་བ་གཉིས་ཀྱི་མཚན་
 ཉིད་རྟོགས་མི་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །

གཞན་དོན་ལེའུ་ལས་རང་དོན་ལེའུ་ལོགས་སུ་བརྩམ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རང་དོན་
 ལེའུར་ནི་རྩལ་གསུམ་ཅམ་གཅིག་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་གཞན་དོན་དུ་ཡང་སྟོན་པའི་
 ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། གཞན་དོན་ལེའུའི་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོ་རྩལ་གསུམ་སྟོན་པའི་དག་ཡིན་
 ལ། རང་དོན་ལེའུ་ནི་རྩལ་གསུམ་པའི་རྟགས་ཡིན་པས། དེ་སྟོ་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་
 ནུ་ནི་བསྐྱབ་བྱ་རྟོགས་པ་ཡིན་ལ། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་སྟོ་ཡུལ་དུ་སོང་བའི་དངོས་ཀྱི་འབྲས་སུ་
 ནི། རྩལ་གསུམ་ལ་བྲན་པ་བསྐྱེད་པ་ཡིན་པས་ལེའུ་གཉིས་ཀྱི་དངོས་ཀྱི་དགོས་པ་དང་བྱ་བ་ཐ་དད་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞན་ཡང་མཁས་པས་རྩལ་གསུམ་རྟོགས་པ་ན། རྟགས་ཀྱི་བརྗོད་པ་ལེགས་
 གྲུང་མི་མཁས་པས་གཞན་ལ་སྟོན་པ་ན་དག་ལྷག་ཆད་ཅན་དུ་སྒྲིབ་པ་མཐོང་བས་དེ་དག་དགག་པའི་
 ཆེད་དུ་གཞན་དོན་ལོགས་སུ་སྟོས་ལ། རང་དོན་དང་གཞན་དོན་གྱི་མིང་དོན་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྗེས་དཔག་ཚད་མའི་མཚན་ཉིད་དང་། ཚད་འབྲས་མངོན་སུམ་དང་
འབྲ་བར་བསྟན་པ་དང་། རྟེན་གཏན་ཆེགས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་དཔག་གི་མིང་གིས་བསྟན་
པའི་དོན་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ལ་སྐྱ་མི་རྟག་རྟོགས་ཀྱི་རྗེས་དཔག་མཚན་གཞི། རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་
དཔག་ཚད་མ་ནི་མཚན་བྱའོ། །རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་བསྐྱབ་བྱ་ལ་དམིགས་པ་ཚུལ་གསུམ་པའི་
རྟགས་ལས་གསར་དུ་མི་སྐྱ་བའི་ཤེས་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་མཚན་ཉིད་དོ། །རིགས་མི་མཐུན་སེལ་
བའི་མཚན་ཉིད་ནི་སྒར་བཤད་ཐེན་རྟོ། །ཡུལ་དང་རྟེན་གཉིས་ཀྱི་སློན་ས་མངོན་སུམ་དང་གཞན་དོན་
རྗེས་དཔག་ལས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རང་དོན་གྱི་སྐབས་འདིར་ཡང་ཆོས་ཅན། ཚད་མའི་འབྲས་བྱ་རྣམ་པར་
བཞག་པ་ནི་མངོན་སུམ་དང་འབྲ་བར་ཤེས་པར་བྱ་སྟེ། གཞལ་བའི་ཁྱད་པར་ཅམ་མ་གཏོགས་
ཚད་མ་དང་འབྲས་བྱ་སྒྲ་མ་དང་མཚུངས་པར་རྟོགས་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། སྐྱ་མི་རྟག་པ་གཞལ་
བྱ། དེའི་རྣམ་པ་ཤར་ནས་དེ་ལ་གསར་དུ་མི་སྐྱ་བའི་ཤེས་པ་ཚད་མ། དེ་དངོས་སུ་རྟོགས་པའི་
ཚད་མ་འབྲས་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཚན་ཉིད་དང་། ཚུལ་གསུམ་གྱི་བལྟས་གཞི་
དོས་བབྱང་བ་དང་། ཚུལ་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་
ནི། མཚན་ཉིད་བསྟན་པའི་ཞར་ལ་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་སྐབས་སུ་བབ་པས་ཚུལ་གསུམ་པའི་
རྟགས་ལས་ཞེས་བཤད་པའི་ཚུལ་གསུམ་པ་ཉིད་ཀྱི་རྟགས་ནི་འཆད་པར་འགྱུར་བ་འདི་ཡིན་ནོ་
ཞེས་པའོ། །ཚད་མ་ཀུན་ལས་བརྟུས་ལས། རྗེས་དཔག་བྱ་དང་དེ་མཚུངས་ལ། །ཡོད་དང་མེད་ལ་
མེད་པར་ནི། །ངས་པ།¹ ཞེས་པའི་དོན་འཆད་པ་ན། བ་མར་སློས་པའི་ངས་པ་ཉིད་ནི། ཚུལ་གསུམ་
ག་ལ་བཟླ་བར་བྱའོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་འདིར་ཡང་བ་མའི་ངས་པ་གོང་མ་གཉིས་ལའང་སྒྱར་
བར་བྱའོ། །དེའི་རྒྱ་མཚན་ས་བོན་ལ་བརྟེན་ནས་སྐྱ་གྱ་བཞིན་དུ་རུང་བ་ཅམ་གྱི་སློན་ས་སློག་གྱུར་
རྟོགས་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཚད་མས་མ་རྟོགས་པའི་དུ་བ་ལས་མེ་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་དོ། །ཐུན་ཁུང་
གི་བུམ་པ་སློན་མེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པ་བཞིན་དུ་རྟགས་ཀྱི་ངོ་བོ་ངས་པ་ཅམ་གྱིས་རྟོགས་པ་མ་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེབ། ༥༡ ཞོག ༣༩ ཟླ་ ༡༠

ཡིན་ཏེ། ཆོས་དང་འབྲེལ་བ་མ་ངེས་པར་མི་རྟོགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་
དུ་ཚུལ་གསུམ་ཆད་མའི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་པ་ཞེས་སྒྲ་བ། རྣམ་གཞག་མ་ཆགས་པ་ཡིན་པས་ཚུལ་
གསུམ་ཡིན་པའམ་ཆང་བ་ཞེས་བྱའོ།།

ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ནི་རྗེས་སུ་དཔག་པར་བྱ་བ་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་འགོད་
ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པ་དང་། ཆོག་གི་ཟུར་ལ་རྟགས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ལ་
ཡོད་པ་དང་། ཡོད་པ་ཁོ་ན་དང་། དེ་ལྟར་ངེས་པ་བཞི་ལས་དང་པོ་མིག་ཤེས་ཀྱི་གཟུང་བྱས་སྒྲ་མི་
རྟག་པར་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན་ལ་མེད་པ་ལ་ཕྱོགས་ཆོས་བྱུང་བ་སེལ་ལ། གཉིས་པས་ལྟོན་ཤིང་
ཆོས་ཅན། སྟོག་ལྟན་ཡིན་ཏེ། མཆན་མོ་ལོ་མ་འཁུམས་ནས་ཉལ་བའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟ་བུ་ཅོད་
གཞི་ལ་བྱུང་བྱེད་དུ་མེད་པ་སེལ་བ་ལ་བྱེ་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཐེ་ཆོམ་བའི་མ་བྱུང་བ་ཐམས་ཅད་སེལ་
ལོ། །མ་བྱུང་པའི་གཏན་ཆོགས་ལྟར་སྒྲུང་གི་དབྱེ་བ་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

རྗེས་བྱུང་གི་མཆན་ཉིད་ནི། བསྐྱུབ་བྱའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་
ཉིད་ལ་ཡོད་པར་ངེས་པ་དང་། འདིར་ཡང་རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་དང་། དེ་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་
པ་དང་། དེ་ལྟར་ངེས་པ་བཞི་ལས། དང་པོས་བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་འགལ་རྟགས་ཡིན་པ་
སེལ་ལ། གཉིས་པས་ཐུན་མོང་གིས་མ་ངེས་པ་ཡིན་པ་སེལ་ཏེ། དེ་ནི་གཉིས་ཀ་ལ་ཡོད་པའོ། །ཕྱི་མ་
གཉིས་ཀྱིས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་དོགས་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་དོགས་
པ་སེལ་ལོ། །རྟགས་ཁོ་ན་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་ཅེས་མི་བྱ་སྟེ། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པའི་
གཏན་ཆོགས་ལ་རྗེས་བྱུང་མ་བྱུང་པར་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་པ་ཁོ་ན་
ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། ཉིས་པ་དེ་ཉིད་དུ་འགྱུར་བས་གཞན་ལྟན་རྣམ་གཅིད་ཀྱི་ཚུལ་དུ་སྒྲུར་བར་བྱའོ།།

སྟོག་བྱུང་གི་མཆན་ཉིད་ནི་བསྐྱུབ་བྱའི་ཆོས་དང་འབྲེལ་སྟོབས་ཀྱིས་མི་མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཉིད་དུ་ངེས་པའོ། །དེ་ལ་ཡང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་དང་། མེད་པ་ཁོ་ན་
དང་། དེ་ལྟར་ངེས་པ་བཞི་ལས། དང་པོས་བྱས་པ་སྒྲ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་འགལ་རྟགས་ཡིན་
པ་སེལ་ལ། གཉིས་པས་མི་རྟག་པས་ཅོལ་བྱུང་སྒྲུབ་པ་ལྟ་བུ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པའི་
ཐུན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་ཡིན་པ་སེལ་ལ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་མེད་ཅེས་སྟོས་ན།

མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་མེད་པ་ལ་ཐོག་ཁུབ་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་བས། ཁུབ་བྱེད་དུ་
 ཐོག་པའི་ཐོག་ཚུལ་སྒྱར་བ་ཡིན་ལ། ཕྱི་མ་གཉིས་ཀྱིས་ཐོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་པ་སེལ་
 ལོ། །རྟགས་ཁོ་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་ཅེས་ཀྱང་སྒྱར་བར་མི་བྱའོ། །མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་
 ཡོད་པར་ངེས་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལས་ཐོག་པ་གྲུབ་ཐོབ་པའི་ཕྱིར། ཀུན་ལས་བདུས་ལས། རྗེས་
 འགོ་ལས་ལོགས་སུ་ཐོག་པ་སྒྲོལ་པའི་དགོས་པ་ཅི་ཞེ་ན། སྒྲོལ་དཔོན་དབང་ལྷན་གྱི་ན་རེ། དེ་
 ལྟར་གྲུབ་ཐོབ་ཡང་ཐོག་ལུལ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ངོས་བཟུངས་ནས་སྒྲུ་མ་དེ་ཉིད་ངེས་པར་བྱ་བའི་
 རོན་དུ་ཡིན་ཅོ་ཞེས་ཟེར་རོ། །སྒྲེ་བདུན་མཛད་པས། དེ་བཞག་ནས་རྗེས་སུ་འགོ་ཐོག་གི་ཁུབ་པ་
 གཅིག་དངོས་སུ་བསྟན་པས་ཅིག་ཤོས་བྲགས་ལ་འཕེན་པའི་སྒྱུར་བ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་བསྟན་པའི་
 རོན་ཅན་དུ་མཛད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། དང་པོ་ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་ལྟོས་གཞི་ནི། རྗེས་སུ་དབག་པར་བྱ་བ་ནི་ཆོས་
 ཅན། རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་འཆད་པའི་སྐབས་འདིར་ཤེས་པར་འདོད་པའི་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་
 བྲག་དང་ལྡན་པའི་ཆོས་ཅན་ལ་མིང་དུ་སྒྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལ་ཁྱོད་ཀྱི་མིང་གིས་འདོགས་
 པའི་རྒྱ་མཁོན་དང་། བཏགས་པའི་དགོས་པ་ཁྱད་པར་ཅན་དང་། དངོས་ལ་གཞོད་བྱེད་རྣམས་ཡོད་
 པའི་ཕྱིར། ཡང་ཅོད་གཞི་སྒྲུ་ལྟ་བུ་ཆོས་ཅན། བྱས་པས་སྒྲུ་མི་རྟག་པར་སྒྲུབ་པའི་ཤེས་འདོད་ཆོས་
 ཅན་ཡིན་ཏེ། དེ་སྒྲུབ་ཀྱི་ཕྱི་རྒྱལ་ཤེས་འདོད་དང་ལྡན་པའི་ངོར་རྒྱལ་བ་ཡང་དག་གིས་བསྒྲུབ་བྱའི་
 ཆོས་ཀྱི་དབག་གཞིར་གཟུང་བའི་ཕྱིར། ཅོད་གཞི་ལ། ཕྱོགས་ཀྱི་མིང་གིས་བཏགས་ནས་བསྟན་
 པའི་དགོས་པ་སོགས་རྣམ་འབྲེལ་རྣམ་ངེས་གཉིས་ཀྱི་བཞེད་པ་བཞིན་ལོགས་ན་རྒྱས་པར་གཏན་
 ལ་པབ་ཡོད་པས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་རྗེས་ཁུབ་ཀྱི་ལྟོས་གཞི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་མཁོན་ཉིད་ནི་བསྒྲུབ་ཚུལ་དང་
 མཐུན་པའི་བསྒྲུབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་སྒྱུ་དང་རོན་མཐུན་པའོ། །བོད་ཀྱི་མཁས་པ་ཁ་ཅིག་གིས་
 བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ལྡན་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཁོན་ཉིད་དུ་མཛད་ནས། མི་རྟག་པ་རང་ཉིད་རང་དང་ལྡན་
 པ་མི་འཐད་པས་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རང་ཐོག་མི་མཐུན་ཕྱོགས་སུ་མཛད་པ་ཡང་རིགས་པས་གྲུབ་
 པར་མི་སེམས་སོ། །ཡང་ཁ་ཅིག་ཅོད་གཞི་དང་མཚུངས་པ་མཁོན་ཉིད་དུ་བྱས་ནས། ཅོད་གཞི་

མཐུན་ཕྱོགས་སུ་མི་བྱེད་པ་ཡང་རྣམ་པར་ངེས་པའི་གཞུང་གི་དོན་ལེགས་པར་མ་རྟོགས་ཤིང་།
མཁས་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཀྱང་སྐབས་འདིར་སྐྱབ་བཞད་པ་དང་འཇུག་པའི་ཁྱད་པར་མ་བྱེད་པར་ཟད་
དོ། །ཡང་མེ་ཡོད་དུ་ངེས་ན་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། མེ་མེད་དུ་ངེས་ན་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དང་། གང་
དུ་ཡང་མ་ངེས་པའི་གཞི་ཕྱང་སུམ་ཡིན་པས་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་དངོས་འགལ་
མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ཡང་རིགས་པར་མི་སེམས་ཏེ། དེ་ལྟ་ན་མེ་ཡོད་མེད་ཀྱང་དངོས་འགལ་མ་
ཡིན་པར་ཀུན་ནས་མཆུངས་ཏེ། དེ་གཉིས་གང་དུ་ཡང་མ་ངེས་པར་དུ་བ་དང་ལྡན་པའི་ལ་ཆད་
མས་ངེས་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱེད་ཅོ། །དེས་པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་ཉམས་པར་ག་
ལ་འགྱུར། ཆད་མ་རྣམ་ངེས་ལས། པན་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པའི་མཆོན་ཉིད་ཡིན་པས། ཕྱང་པོ་
གསུམ་པ་ལྟོག་པར་བྱེད་དོ། །ཞེས་གསུངས་པ་ཡང་སེམས་པར་རིགས་སོ། །

གསུམ་པ་ལྟོག་ཁུབ་སྐྱབ་བྱེད་གྱི་ཡན་ལག་འགྲེལ་བའི་དོན་ལྟོག་གི་ལྟོས་གཞི་མི་མཐུན་
པའི་ཕྱོགས་གྱི་མཆོན་ཉིད་ནི་སྐྱབ་ཚུལ་དང་མཐུན་པའི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་གྱི་སྤྱིས་དོན་མི་མཐུན་པ་
ཞེས་པ། མཐུན་པའི་ཕྱོགས་མ་ཡིན་ཏེ་དེ་ལ་དབྱེ་བ་དུ་བས་མེ་སྐྱབ་པ་ལ་མཆོན་ན། མཐུན་པའི་
ཕྱོགས་དེ་ལས་གཞན་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་ཞོ་གང་ཡང་མ་ཡིན་པའི་རེག་བྱ་བཏང་སྟོམས་
པ་ལྟ་བུ་དང་། དེ་དང་འགལ་བ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་རེག་དང་། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེ་མེད་པ་མི་
མཐུན་ཕྱོགས་མེས་སྟོང་པའོ། །མེད་པ་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ནི། དངོས་སུ་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱིས་སྟོང་
པར་རྟོགས་ལ། གཞན་གཉིས་ལྷགས་གྱི་དེས་སྟོང་པར་རྟོགས་ཤིང་། གསུམ་ག་ཡང་མི་མཐུན་
པའི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ལ་གསུམ། ཚུལ་གསུམ་དང་ལྡན་པའི་རྟགས་གྱི་དབྱེ་བ་དང་། དབྱེ་བ་དཔེར་
བརྗོད་པ་དང་། མཆོན་གཞི་ལ་མཆོན་ཉིད་ངེས་བྱེད་གྱི་ཆད་མ་བཞད་པའི་སྟོན་སྤངས་ངེས་སྐྱབ་
པའོ། །དང་པོ་ནི། ཚུལ་གསུམ་པ་ཡང་ཆོས་ཅན། རྟགས་གསུམ་ཁོ་ན་དང་ལྡན་པ་སྟེ། མི་དམིགས་
པ་དང་རང་བཞིན་དང་། འབྲས་བུའི་གཏན་ཆེགས་གསུམ་ཁོ་ན་ལ་ངེས་པའི་བྱེད་ཅོ། །ཡང་གི་སྐྱས་
ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་རིས་པའི་ལན་སྟེད་པའོ། །

1 བསྐྱབ་འགྱུར། དཔེ་བསྐྱར་མ། དེག། ༤༡ ཞོག་ ༡༦༦ ཟེང་། ༩

གཉིས་པ་ལ་གསུམ་གྱི་དང་པོ་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་དཔེ་ལ་གཉིས། སྒྲུང་བ་
 དཔེར་བརྗོད་པ་དང་། གཏན་ཆེགས་ཀྱི་བྱང་པར་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་ལ་མི་དམིགས་པའི་
 གཏན་ཆེགས་ནི་དཔེར་ན་སྤྱོད་ཀྱི་བྱེ་བྲག་སྒྲུང་རུང་བུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་གཞི་འགའ་ཞིག་ན་
 ཆོས་ཅན། བུམ་པ་མེད་དེ། བུམ་པ་ཡོད་ན་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་ལས་མ་དམིགས་པའི་
 ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །ལྟོ་ལྟོར་བས་དག་པའི་ས་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་མེད་དེ། ལྟོ་ལྟོར་
 བ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱང་རུང་མོད་ཀྱི། བུམ་པས་དག་པའི་གཞི་ཆོས་ཅན།
 བུམ་པ་མེད་དེ། ཞེས་མི་བྱའོ། །སྒྲུང་རུང་བུམ་པ་མ་དམིགས་པའི་གཞི་ཆོས་ཅན། བུམ་པ་མེད་
 དེ། བུམ་པ་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པ་ནི་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་ཡང་ཤིན་ཏུ་ཉོགས་
 བར་དགའ་བའི་གནས་ཡོད་པས་འོག་ཏུ་བཤད་པར་བྱའོ། །དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་ཞེས་
 སམ། དམིགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཀྱིར་གྱུར་པ་ཞེས་པ་ལ། དམིགས་པ་ནི་བུམ་འཛིན་མངོན་སུམ་
 ཡིན་ལ། དེའི་མཆན་ཉིད་ནི་རྒྱུན་གསུམ་ཆེགས་པ་སྟེ། དེས་དམིགས་པ་མཆོན་པའི་དོན་ཡིན་
 རོ། །དམིགས་པའི་མཆན་ཉིད་ཏུ་གྱུར་པ་ནི། མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུང་རུང་སྟེ། དེ་མི་དམིགས་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཞེས་པ་གཏན་ཆེགས་སོ། །བུམ་པ་མེད་པ་རི་ལྟར་སྒྲུང་རུང་ཡིན་ཞེ་ན། འདི་ཡོད་ན་ངེས་པ་
 ཁོ་ནར་སྒྲུང་བར་འགྱུར་བས་སྒྲུང་རུང་ཏུ་བཏགས་པ་ཡིན་ཞོ། །ཡོད་ན་ངེས་པར་སྒྲུང་ཏུ་རུང་བ་ཅི་
 ཡིན་ཞེ་ན། དེ་མཐོང་བའི་མངོན་སུམ་གྱི་རྒྱ་ཆེགས་གཞན་ཆང་བའི་ཕྱིར་ཏེ། དེ་དང་མངོན་སུམ་
 གཅིག་གི་གཟུང་ཡུལ་ཏུ་འབྲེལ་བའི་ས་སྤྱོད་ཀྱི་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་རྒྱུན་གསུམ་ཆང་བའི་
 ཕྱིར། དེ་ཡང་ཡོད་ན་ངེས་པ་ཁོ་ནར་དམིགས་པར་འགྱུར་རོ། །སྒྲུང་རུང་ཏུ་སྒྲོ་བཏགས་པའི་བུམ་
 བ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཚད་མ་མེད་པ་ནི་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །བུམ་པས་དཔེན་པའི་
 ས་སྤྱོད་ཀྱི་དང་། དེ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་ནི། བུམ་པ་སྒྲུང་བ་མི་དམིགས་པར་ངེས་པའི་རྒྱ་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པ་ཞེས་བྱའོ། །མངོན་སུམ་གཅིག་གི་གཟུང་ཡུལ་ཏུ་འབྲེལ་བུང་གི་
 གཞི་མ་དམིགས་པ་དེ་སྤྱིད་དུ། སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པར་ངེས་པ་མེད་པས་ས་སྤྱོད་ཀྱི་དང་མངོན་
 སུམ་གཉིས་ཀ་ལ་བུམ་པ་སྒྲུང་རུང་མ་དམིགས་པ་ཞེས་བརྗོད་པ་ཡིན་ཞོ། །

གཉིས་པ་ནི། དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་ནི་བུམ་པ་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་

པའི་དོན་ཏེ། དེ་དམིགས་པའི་རྒྱུ་གཞན་དབང་པོ་དང་ཡིད་བྱེད་ཆང་བ་དེ་ཉིད་དང་བྱམ་པ་ནི་
ས་སྤྱོད་ལས་རང་བཞིན་བྱུང་པར་ཅན་ཏེ། རང་བཞིན་གང་བྱམ་པ་ཡོད་པ་དམིགས་པའི་རྒྱུ་
གཞན་དབང་ཡིད་དག་ཀྱང་ཡོད་ན་བྱམ་པ་མངོན་སུམ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བའོ། །དོན་ནི་བྱམ་པས་
དཔེན་པའི་ས་སྤྱོད་ལས་ཆོས་ཅན། བྱམ་པ་ཡོད་ན་དམིགས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བས་བྱམ་སྟེ། དེ་
ཡོད་ན་ས་སྤྱོད་ལས་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་གཟུང་ལུལ་དུ་འབྲས་རུང་བ་གང་ཞིག་རྒྱུ་གཞན་
དབང་ཡིད་ལྟས་པ་མཐུ་ཅན་དུ་ཆང་བའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །སྤང་རུང་མ་དམིགས་པ་ལས་མེད་པའི་
ཐ་སྙད་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། དེ་མེད་པར་མངོན་སུམ་གྱི་ལག་རྒྱུ་ལས་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ལྟས་པ་མ་
ཡིན་ཏེ། འདི་ནི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའམ་མ་དམིགས་སོ་ཞེས་རྟོག་ཅན་གྱི་ཞེས་བཞད་པ་ལྟར།
ས་སྤྱོད་ལས་དམིགས་པ་དང་། བྱམ་པ་དམིགས་པ་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་མེད་པ་དེ་ཅམ་ཞིག་མངོན་སུམ་གྱི་
ལག་རྒྱུ་ལ་ངེས་པར་ལྟས་པ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ནི་གཏན་ཆེགས་རང་ཡོད་པ་ཅམ་དུ་རང་ཆས་སུ་རྒྱུ་སྤྱེས་སུ་
འབྲེལ་བར་གྱུར་པའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་གཏན་ཆེགས་ཏེ། དཔེར་ན་ཤིང་ཤ་བ་ཡིན་པའི་
ཕྱིར་ཤིང་ཤ་བ་ཐུང་དུ་འདི་ཆོས་ཅན། ཤིང་ངོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ནི་ཤིང་ཤ་བ་མང་དུ་ཡོད་
པའི་ལུལ་ན་ཤིང་ཤ་བའི་ཐ་སྙད་མི་ཤེས་པའི་སྐྱེན་པ་གཅིག་ལ་ཤ་བ་རིང་པོ་ཞིག་བསྐྱར་ནས། འདི་
ཤིང་ཡིན་ནོ་ཞེས་བདེ་སྤྱད་པ་ན་སྐྱེན་པ་དེས་ཤ་བ་རིང་པོས་བྱུང་པར་དུ་བྱས་པ་ཤིང་གི་ཐ་སྙད་ཀྱི་
རྒྱ་མཚན་དུ་བཟུང་ནས། ཐུང་དུ་མཐོང་ན་ཤིང་མ་ཡིན་ནོ་སྤྱེས་དུ་གོ་བས་དེ་ལ་ཤིང་ཤ་བར་རྟོགས་
པའི་ཡལ་ག་ལ་སོགས་པ་དང་ལྟན་པ་རྒྱ་མཚན་ཡིན་གྱི་རིང་པོ་སོགས་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་སྟོན་
པར་བྱེད་པས་ཐ་སྙད་སྐྱབ་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གསུམ་པ་འབྲས་བུའི་གཏན་ཆེགས་ནི་དཔེར་ན་དུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། དུ་བ་དང་ལྟན་པའི་
ལ་འདི་ན་ཆོས་ཅན། མེ་ཡོད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །འབྲས་རང་མ་དམིགས་པའི་རྟགས་གསུམ་
ཀྱི་མཚན་ཉིད་ནི་གོ་བར་ཟད་དོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། དབྱེ་བ་གསུམ་སྟོན་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། གསུམ་དུ་གྲངས་ངེས་པའི་
རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི་རྟགས་ཀྱི་མཚན་གཞི་སྟོན་པ་ན་གཅིག་ཁོ་ན་བསྐྱར་པར་རིགས་པ་མ་

ཡིན་ནམ་ནམ་པའི་རབ་དབྱེ་སྟོན་ན། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ལ་ཡང་མཐའ་ཡས་པའི་ཕྱིར། གསུམ་
 ཉིད་དུ་མི་རིགས་སོ་ཞེ་ན། ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་འདི་ལ་ཆོས་ཅན། གསུམ་ཁོ་ནར་ངེས་ཏེ། རང་
 བཞིན་དང་འབྲས་བུའི་གཏན་ཆེགས་གཉིས་ནི་དངོས་བསྐྱབ་པའོ་སྟེ། སྐྱབ་རྟགས་གཉིས་ཁོ་ནར་
 ངེས་པ་དང་། གཅིག་ནི་དགག་པའི་གཏན་ཆེགས་སོ་སྟེ། དགག་རྟགས་དང་གསུམ་དུ་འདུས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །བསྐྱབ་བུའི་སྟོན་ན་དབྱེ་བ་བྱེད་པ་མ་གཏོགས་དབྱེ་མི་རུས་ལ། བསྐྱབ་བུ་ལ་དགག་པ་
 དང་། སྐྱབ་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ལ། ཕྱི་མ་ལ་བསྐྱབ་བུའི་ཆོས་དང་། རོ་བོ་ཐ་དད་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་
 དང་། རོ་བོ་ཐ་མི་དད་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་གཉིས་སུ་ངེས་སོ། །སྟོབ་དཔོན་ཤྲུ་མོས་དེ་ལ་གཉིས་
 བེ། དངོས་པོ་བསྐྱབ་པ་ཁོ་ན་ཞེས་བུའི་དངོས་པོ་ཁོ་ན་སྐྱབ་ཅེས་མི་བྱ་སྟེ། དགག་པ་ཡང་སྐྱབ་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །གཅིག་ནི་དགག་པ་ཁོ་ནའི་གཏན་ཆེགས་ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་འབྲས་རང་གཉིས་
 གིས་ཀྱང་དགག་པ་སྐྱབ་ཅིང་། དེ་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དབག་གིས་དགག་པ་འཇལ་ལ་དགག་
 རྟགས་དང་། དགག་རྟེན་ཅེས་མི་བྱ་སྟེ། དེ་ནི་དངོས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་བསྟོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱ་ཆོས་
 ཅན། རྟག་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུ་འགལ་ཁྲབ་དམིགས་པའི་དགག་རྟགས་སུ་
 འགྱུར་བས་སོ། །འོ་ན་དུ་བ་དང་ལྷན་པའི་ལ་ཆོས་ཅན། གང་རེག་གིས་སྟོང་པའི་མེ་ཡོད་དེ། དུ་བ་
 ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ཡང་དགག་རྟགས་སུ་འགྱུར་ལ། འདོད་ན་འབྲས་རྟགས་མ་ཡིན་པར་འགྱུར་
 རོ། །ཞེ་ན། ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ཤེས་འདོད་དང་། རྒྱལ་བའི་དབག་འདོད་གང་རེག་གིས་སྟོང་པ་ལ་གཙོ་
 བོར་ཞུགས་ན་མེ་ཡོད་སྟེར་ཚུལ་ཅམ་ཡིན་གྱི། དོན་དགག་རྟགས་སུ་འགྱུར་བས་སོ། །འོ་ན་མེ་མི་
 རྟེན་པ་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། ཁྲབ་པ་མེད་ལ་མེ་ལ་གཙོ་བོར་ཤེས་འདོད་ཞུགས་ན་འབྲས་རྟགས་ཡིན་
 གྱི། གང་རེག་གིས་སྟོང་པ་སྟེར་ཚུལ་ཅམ་དུ་ཟད་དོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། འབྲེལ་བ་ལ་བསྟོས་ནས་སྐྱབ་རྟགས་གཉིས་སུ་ངེས་པར་བསྐྱབ་པ་
 དང་། དགག་རྟགས་ངེས་བྱེད་གྱི་ཚད་མ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་ལ་
 བརྟེན་ནས་བསྐྱབ་བུ་གོ་རུས་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་། དེས་སྐྱབ་རྟགས་གཉིས་ཁོ་ནར་གྲུབ་པའོ། །དང་
 པོ་ནི། ཅིའི་ཕྱིར་གསུམ་ཡང་དག་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་ལ། དེ་ལས་གཞན་མེད་ཅེ་ན། འབྲས་བུ་
 དང་ཁྲབ་བུའི་དོན་གྱིས་རྒྱ་དང་ཁྲབ་བྱེད་གྱི་དོན་གོ་བར་བྱེད་དེ། དེ་གཉིས་དེ་ལ་རང་བཞིན་འབྲེལ་

བ་ཡོད་ན་སྟེ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་བ་མེད་ན་མི་འབྲུབ་སྟེ། རྒྱ་དང་ཁྲབ་བྱེད་ལ་འབྲས་བྱ་
 དང་ཁྲབ་བྱའི་རང་བཞིན་དེས་མ་འབྲེལ་ན་རྒྱ་དང་ཁྲབ་བྱེད་དེར་མི་འཁྲུབ་བར་ངེས་པ་མེད་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །རྟགས་སྟོན་མེ་བཞིན་དུ་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་གྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པ་ལ་བརྟེན་
 བས་གོ་བྱ་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །གོ་བྱེད་དེ་གཉིས་གང་ཞིག་གང་ལ་འབྲེལ་བ་ཡིན་ཞེ་ན།
 བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་ལ་རྟགས་འབྲེལ་བ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། གཉིས་སུ་ཡོད་དེ། བྱས་
 པ་ལྟ་བུ་དངོས་སུ་ནི་མི་རྟག་པ་ལྟ་བུའི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱི་དོན་གྱི་བདག་གཅིག་པའི་ཁྲབ་
 བྱའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དུ་བ་ལྟ་བུ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་དོན་མེ་ལྟ་བུ་ལས་བྱུང་བའི་
 ཕྱིར་རྟེ། བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དེའི་བདག་གཅིག་པའི་ཁྲབ་བྱའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་པ་དང་དེ་ལས་བྱུང་
 བ་མ་ཡིན་པ་ནི། དེ་དང་འབྲེལ་བ་མེད་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རང་བཞིན་གྱི་གཏུན་
 ཆོག་པས་དམ་བཅའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་རྟགས་སུ་བཞུགས་པའི་མ་གྲུབ་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྟོན་
 མེད་པ་ནི། དངོས་སུ་ནི་ཞེས་སྟོས་རྟེ། སྐྱ་བྱས་མི་རྟག་པ་གསུམ་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་མ་ཡིན་གྱི་
 རྟོག་པས་བཏགས་པའི་ཐ་དད་ཡིན་ལ་དེ་ཡང་ངེས་དཀའ་སྦྲའི་ཁྲད་པར་ཡོད་པས་ཉེས་པ་མེད་
 ལ། བྱབ་བདེ་རྩིས་གཅིག་ཡིན་ཀྱང་རྫོང་བྱེད་སྐྱ་དང་རྟོག་པ་རྣམས་སེལ་བའི་དབང་གིས་འཇུག་
 པ་ཡིན་གྱི་སྐྱབ་པའི་དབང་གིས་འཇུག་པ་དང་། སྐྱབ་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པ་མ་ཡིན་པས་དོན་དམ་
 པའི་གནས་ཆོད་བཤད་པ་ཉིད་ཀྱིས་ཀྱུན་རྫོབ་ཏུ་ཡོད་པའི་རྩིས་འབད་མེད་དུ་བྱུབ་པ་སོགས་རྣམ་
 གཞག་ཐམས་ཅད་འཐད་པར་འགྱུར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་ཐད་མོད་སྐྱབ་རྟགས་གཉིས་སུ་རི་ལྟར་ངེས་ཤེ་ན།
 དངོས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དེའི་བདག་ཉིད་དེ་ལས་འབྱུང་བ་དེ་གཉིས་ཀྱང་བསྐྱབ་བྱ་གོ་བར་བྱེད་པའི་ཆོ།
 རང་བཞིན་དང་འབྲས་བྱ་ཁོ་ནའི་གཏུན་ཆོག་པས་ཡིན་པ་དེ་བས་ན། དེ་གཉིས་ཁོ་ནས་བསྐྱབ་བྱ་
 དངོས་པོ་བྱུབ་པོ། །སྐྱབ་རྟགས་གཉིས་སུ་ངེས་རྟེ། འབྲེལ་བ་གཉིས་སུ་ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །འབྲེལ་
 བ་གཉིས་ཀྱི་དོན་ལྟོག་བསྐྱབས་པས་དགག་རྟགས་འབད་མེད་དུ་འབྲུབ་པར་འགྱུར་བའི་རྩིས་ནི་
 གཞན་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཐེན་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དགག་རྟགས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་ངེས་པའི་རྩིས་དང་། དགག་རྟགས་ཀྱི་

སྒྱུར་བའི་དབྱེ་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དགག་བ་འབྲུབ་བ་སྒྲུང་རྩལ་མ་དམིགས་པ་ལ་
བཏྲོས་པ་དང་། མི་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པས་མེད་ངེས་མི་འབྲུབ་བ་དང་། སྒྲུང་རྩལ་མ་དམིགས་
པའི་གཏན་ཆེགས་འཇུག་དུས་དང་བྱེད་ལས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། བོད་དུ་དགག་བ་འབྲུབ་བ་
སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པ་ལ་བཏྲོས་པར་བཤད་ན་མི་སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པས་ཀྱང་བྲུབ་བ་མ་ཡིན་
ནམ་ཞེ་ན། མེད་ངེས་དང་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱིས་དགག་བ་སྒྲུབ་བ་ཡང་ཆོས་ཅན། སྒྲུང་རྩལ་
དམིགས་པ་རི་སྐད་སྒྲོས་པ་ཁོ་ནས་དངོས་སུ་འབྲུབ་པར་འགྱུར་ཏེ། སྒྲུང་གི་དངོས་པོ་ཡོད་ན་
ནི་སྒྲུང་རྩལ་མ་དམིགས་པ་དེ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རྒྱན་གཞན་ཚད་མའི་སྒྲུང་རྩལ་བ་
ཡོད་ན་དམིགས་པས་བྲུབ་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྒྲུང་རྩལ་མ་དམིགས་པ་དེ་ལས་གཞན་དུ་ན་མེད་ངེས་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པར་
མི་རུས་ཏེ། དུལ་དུ་མས་བར་དུ་ཚོད་པའི་དུལ་དང་བསྐྱལ་བ་དུ་མས་བར་དུ་ཚོད་པའི་དུས་དང་
ཡོད་ཀྱང་ཚོལ་བྱེ་ཚོལ་གང་གིས་ཀྱང་དམིགས་སུ་མི་རྩལ་བ་རང་བཞིན་གྱིས་བསྐྱལ་བའི་དོན་
རྒྱུན་གཞན་ཆོགས་པ་དང་། རང་བཞིན་བྱད་པར་ཅན་དང་བྲལ་བས་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་མ་
གྱུར་པ་ནམས་ལ་རང་གི་མངོན་སུམ་རང་འཛིན་པར་བྱེད་པའི་ཚོལ་བྱེ་ཚོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལོག་
ཀྱང་བསྐྱལ་བའི་དངོས་པོ་མེད་པར་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་རང་དང་མངོན་སུམ་གཅིག་
གི་གཟུང་དུལ་དུ་འབྲེས་རྩལ་བའི་ས་སྟོགས་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་གྱི་དབང་ཡིད་གཉིས་དང་
བྲལ་བ་དང་། ས་སྟོགས་ལས་རང་བཞིན་བྱད་པར་ཅན་བསྐྱལ་བའི་དོན་ལས་འདས་པ་མ་ཡིན་
པས་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་མ་གྱུར་པ་ཞེས་བྱའོ། །དེ་ཡང་ས་སྟོགས་ལས་དོན་གཞན་པའི་ཤ་ཟ་
འགོག་བ་ལྟ་བུ་ལ་ཡིན་གྱི། ས་སྟོགས་ཤ་ཟ་དང་བྲུབ་བའི་རྩལ་གཅིག་འགོག་བ་ལ་ནི་མི་སྒྲུང་བ་མ་
དམིགས་པ་སྒྱུར་བར་བྱ་བ་ཡིན་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། སྒྲུང་བ་མ་དམིགས་པ་སྒྲུབ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བའི་དུས་དང་། རོ་བོ་དང་བྱ་བ་ཅི་
ཞིག་བྱེད་ཅེ་ན། བྲུས་པ་ལ་སོགས་པ་མེད་དུ་ཟེན་ཀྱང་ས་སྟོགས་དང་ཤེས་པ་གཅིག་ལ་འབྲུང་
བར་མཐོང་བ་ན་སྒྲུང་རྩལ་ཉིད་དུ་བཏྲག་པར་བྱ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མངོན་སུམ་ཞེས་སྒྲུར་བཤད་པ་
ལྟར་བཏྲགས་ནས་བཞག་གོ། །ས་སྟོགས་དང་དེ་འཛིན་གྱི་མངོན་སུམ་གཉིས་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་

བྱམ་པ་མེད་ཅེས་བྱ་ཡི། བྱམ་པ་ལོག་ཙམ་དང་དེར་འཛིན་གྱི་མངོན་སུམ་ལོག་ཙམ་ལ་མི་བྱ་སྟེ། དེ་
ལོག་ཙམ་ལས་སྤང་རུང་གི་བྱམ་པ་ལོག་པར་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །འོ་ན་སྤང་རུང་མ་དམིགས་
པ་ལས་སྤང་རུང་གི་བྱམ་པ་མེད་པར་ངེས་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། བདེན་མོད་གྱི་ཞེས་པ་གཅིག་ལ་
འཛེར་རུང་གི་ས་སྟོགས་འབའ་ཞིག་སྤང་བ་ན། བྱམ་པ་ཡོད་ན་སྤང་བ་ཁོ་ནར་འགྱུར་ལ། དེ་ལས་སྤང་
རུང་མ་དམིགས་པ་ངེས་པའི་འགྲུགས་ལ་སྤང་རུང་གི་དོན་མེད་པར་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། སྤང་རུང་གི་དོན་
ཡོད་ན་སྤང་བ་མ་དམིགས་པ་མི་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཁ་སང་དང་དེ་རིང་གི་བྱམ་པས་དབེན་
པའི་ས་སྟོགས་དང་། བྱམ་པ་དམིགས་རུང་མ་དམིགས་པ་ལ་མ་ཆོངས་པར་དེ་བཞུགས་པའི་འདུ་བྱེད་མ་
ཉམས་པར་ཡོད་པའི་སྐྱབ་པ་པོ་ཤོད་པའི་མངོན་སུམ་འདས་པ་དང་ད་ལྟར་གྱི་ཡུལ་ཁ་སང་དང་། ད་
ལྟར་གྱི་སྤང་རུང་གི་བྱམ་པ་ལོག་ན་བྱམ་པའི་དངོས་པོ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་འཇུག་སྟེ། རི་སྐད་བཤད་
པའི་དུས་ཀྱི་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པ་དེ་ཉིད་ཀྱིས་སྤང་རུང་གི་དངོས་པོ་མེད་པར་ངེས་པར་འགྲུབ་
པའི་ཕྱིར་རོ། །དོན་ནི་འདི་ཡིན་ཏེ་ཁ་སང་གི་ས་སྟོགས་དང་། དེ་རིང་གི་དུས་ཀྱི་ས་སྟོགས་དང་།
བྱམ་པ་སྤང་རུང་མ་དམིགས་པ་བསལ་བར་བཞུགས་པ་ན། ཁ་སང་འདི་ན་བྱམ་པ་མེད་དེ། སྤང་རུང་མ་
དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་དང་། དེ་རིང་འདི་ན་བྱམ་པ་མེད་དེ། སྤང་རུང་མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་
བསྐྱབ་ཀུས་ཀྱི། ཕྱིས་འདི་ན་བྱམ་པ་ཡོད་པར་མི་འགྱུར་ཏེ། མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་སྐྱབ་མི་
ཀུས་ཏེ། མ་འོངས་པའི་བྱམ་པ་མ་དམིགས་པ་ལ་ཐེ་ཆོས་ཐ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །

དོན་བསྐྱུས་ན་སྤང་རུང་བྱམ་པ་མ་དམིགས་པ་ཆོས་ཅན། སྤང་རུང་བྱམ་པ་མ་དམིགས་
པའི་ས་སྟོགས་ན། སྤང་རུང་བྱམ་པ་མེད་པར་བསྐྱབ་ཀུས་ཏེ། དེ་སྐྱབ་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་
ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །དངོས་པོ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ནི་འདི་ན་བྱམ་པ་མེད་དོ་སྟམ་པ་དང་། དེས་ཀུན་ནས་
བསྐྱངས་པའི་བྱམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་པའི་སྐྱ་དང་། དགོས་པ་མེད་པར་བྱམ་པ་ལེན་པར་འཇོ་བ་དང་
འོང་བའི་ལུས་ཀྱི་མེད་པའི་ཐ་སྙད་གསུམ་འཇུག་པར་བྱེད་དོ། །དོན་གྲུབ་ཟེན་པ་ལ་བསམས་ནས་
བྱམ་མེད་མི་སྐྱབ་པར་འདོད་པ་དང་། སྐྱོར་བ་འགོད་པའི་ཆེ་བྱམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་བྱར་རུང་
སྟེ། ཞེས་ཟེར་བ་ནི་ནམ་གཞག་མ་ཆགས་པའོ། །མངོན་སུམ་གྱིས་ས་སྟོགས་ཉི་ཆེ་དམིགས་པ་ན།
བྱམ་པ་མེད་དོ་སྟམ་དུ་ངེས་པ་མངོན་སུམ་གྱི་བྱེད་པའི་རྗེས་སུ་འབྱང་བ་ཡིན་མོད་ཀྱི། སྤང་རུང་མ་

དམིགས་པ་རྟོགས་པའི་ཤུགས་ཉིད་ལས་སྒྲུབ་རྒྱུ་གི་བྱམ་པ་མེད་པར་རྟོགས་པ་ཡིན་པས། སྒྲུབ་པ་མ་དམིགས་པ་ལ་མ་སྟོན་པར་མངོན་སུམ་གྱི་བྱམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྟོན་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་དང་། རང་དོན་དུ་སྦྱོར་བའི་དབྱེ་བ་བཤད་པའི་དགོས་པ་དང་། དགག་པ་འབྲུབ་པ་སྒྲུབ་རྒྱུ་མ་དམིགས་པ་ལ་བསྟོན་པར་བསྒྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གངས་མདོར་བསྟན་པ་དང་། སོ་སོའི་དབྱེ་བ་བཤད་པ་དང་། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དགག་ཉགས་བཅུ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པར་འདུས་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། དགག་པའི་གཏན་ཆེགས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། སྦྱོར་བའི་ཚུལ་མི་འདྲ་བའི་བྱེ་བྲག་གི་རྣམ་པ་བཅུ་གཅིག་སྟེ། འགལ་ཆེ་བསྒྲུབ་པ་དང་། འབྲེལ་ཡུལ་བཀག་པའི་སྟོན་པ་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་དགག་ཉགས་བཅུ་པན་ཚུན་སྒྲངས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་འགལ་བྱུང་དམིགས་པའི་དགག་ཉགས་རྣམས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་ཡུལ་མ་དམིགས་པ་གསུམ་དང་འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཙོ་བོ་གཉིས་བཤད་པ་དང་། པན་ཚུན་སྒྲངས་འགལ་གྱི་འགལ་དམིགས་བཤད་པ་དང་། འབྲས་བྱ་འགལ་དམིགས་སོགས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དགག་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུབ་རྒྱུ་ཡིན་ན་པལ་ཆེར་མངོན་སུམ་གྱིས་དགག་པ་བྱེད་ལ་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་བྱེད་པ་འཇུག་དགོས་ན་ཐ་སྟོན་ལ་སྒྲོངས་པར་ཟད་པས་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་དངོས་འཇུག་དུས་ཡིན་པས་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་ནི་དཔེར་ན་དུ་བ་སྒྲུབ་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་ས་ཕྱོགས་འདི་ན་ཆོས་ཅན། དུ་བ་མེད་དེ། དུ་བ་ཡོད་ན་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་ལས་མ་དམིགས་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་དངོས་ཡིན་ཏེ། དུ་མེད་བསྒྲུབ་བྱའི་ཆོས་དང་དེའི་དོན་ལྟོག་ཉགས་སུ་བཞོད་པ་ལ་འབྲེལ་ཆེ་མ་དམིགས་པའི་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བ་ཡིན་པའི་བྱིར་ཞེས་པའོ། །དངོས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་མ་དམིགས་པ་ནི་དཔེར་ན་སྟེང་གི་ཆར་དུ་བ་ཡོད་ན་ཕྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུབ་དུ་རྒྱུ་འོག་གི་ཆར་མེ་ཡོད་ཀྱང་། ཕྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྒྲུབ་དུ་མི་རྒྱུ་བའི་དུ་བ་སྒྲུབ་རྒྱུ་མ་དམིགས་པའི་དང་ར་ཀྱན་ནས་བསྟོར་བའི་སྒྲ་གབ་མེད་པ་འདི་ན་ཆོས་ཅན། དུ་བའི་དངོས་རྒྱ་བྱས་པ་སོགས་པ་མེད་པ་དག་རྒྱུན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། དུ་བ་མེད་

པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདི་ཡང་མེ་སྤང་རུང་གི་གཞིར་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་སྤྱར་
བར་བྱ་བ་ཡིན་ཀྱང་མེ་སྤང་དུ་མི་རུང་དུ་བ་ཡོད་ན་སྤང་དུ་རུང་བའི་ཆེ་འཇུག་པ་ཡིན་གྱི། དེ་ཡང་
དངོས་རྒྱ་ཐ་མ་མ་གཏོགས་མེ་ཅམ་མེད་པ་ནི། དུ་བ་མེད་པས་བསྐྱབ་བྱས་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དུ་བས་
དཔེན་པའི་ནམ་མཁའི་ཡུལ་དང་བཅས་ཉེ་ཆོས་ཅན་དུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །ནམ་ངེས་སུ་འདིར་རང་
བཞིན་མི་དམིགས་པར་བཤད་དོ། །གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་དེའི་བྲབ་བྱེད་ཡོད་ན། སྤང་རུང་ཡིན་
ན། བྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་འཇུག་པས་བྲབ་པར་བྱེད་པ་མི་དམིགས་པ་ནི་དཔེར་ན་རིའི་ཅེ་མོ་མཐོ་
བ་གཉིས་ལས་གཤམས་ཀྱི་རིའི་ངོས་ལ་ཤིང་གི་ཆོགས་མང་པོ་ཡོད་ཀྱང་ཤ་བ་དང་ཤིང་གཞན་གྱི་བྲད་
པར་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་མི་བྱས་དེ་དང་ཐག་ཉེ་རིང་སོགས་མཚུངས་པའི་གཤམ་གྱི་
རིའི་ངོས་ལ་ཤིང་ཡོད་ན་མངོན་སུམ་གྱིས་ཆོགས་བྱས། ཤ་བ་ཡོད་ཀྱང་དེའི་སྟོག་པ་ལ་མངོན་སུམ་
གྱིས་ངེས་པ་འབྲེན་མི་བྱས་པའི་ཤིང་གིས་དག་པའི་གཤམ་གྱི་རིའི་ངོས་འདི་ན་ཆོས་ཅན། ཤིང་མེད་
པའི་ཕྱིར་ཤིང་ཤ་བ་མེད་དོ་ཤེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །བྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པར་བསྐྱབ་པ་ནི་གོ་བར་སྤོའོ། །

གཞི་དེར་གང་རེག་ཡོད་ཀྱང་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་མི་བྱས། མེ་ཡོད་ན་ངེས་
བྱས་པའི་གཞིར་འགལ་ཆེ་བསྐྱབས་ནས་འགོག་པ་རང་བཞིན་འགལ་བ་དམིགས་པ་ནི་དཔེར་ན་
མེས་བྲབ་པར་ནོན་པའི་གཞི་འདི་ན་ཆོས་ཅན། མེས་བྲབ་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར། གང་བའི་རེག་པ་
རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །གང་རེག་སྟོབས་ཅན་རྒྱན་ཆགས་པ་མེད་
ཅེས་མི་བྱ་སྟེ། མེ་དང་སྟོབས་མཉམ་པ་དང་དེ་ལས་སྟོབས་ཆེ་བ་ཉགས་ཀྱིས་འགོག་ན་རང་བཞིན་མ་
དམིགས་པའི་གཏན་ཆོགས་འཇུག་པས་སོ། །འགལ་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་ངེས་པའི་ཚུལ་ནི། འགལ་
འབྲེལ་ངེས་པར་བྱེད་པའི་བསྟན་བཅོས་བྱར་ན་ཡོད་པས་དེར་བལྟ་བར་བྱའོ། །དགག་བྱའི་ཆོས་དང་
དངོས་སུ་འགལ་བའི་མེའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་ཉགས་སུ་བཞོད་པ་ནི་དཔེར་ན་མེ་དང་གང་རེག་
ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་ཆོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་དུ་མི་རུང་། དུ་བ་སྤང་དུ་རུང་བའི་དུ་བའི་ཆོགས་ཆེན་པོས་
བྲབ་པའི་ཁང་མིག་འདི་ན་ཆོས་ཅན། གང་བའི་རེག་པས་བྲབ་པ་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ།
དུ་བའི་ཆོགས་ཆེན་པོས་བྲབ་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །སྤྱར་བྱའི་སྟོགས་ནས་དུ་
བ་སྤང་བ་དང་། ཁང་པའི་ནང་གི་སྟོགས་ཀྱན་ཆོས་ཅན་གྱི་ནང་དུ་འདུས་པ་ཡིན་ནོ། །གང་རེག་དང་

མེ་སྤང་རྒྱུ་ཡིན་ན་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་འགལ་དམིགས་སྤྱོད་ལ་གཉིས་མི་
སྤང་ཞིང་འགལ་བའི་འབྲས་བྱ་དམིགས་པའི་ཆེ་འདི་འཇུག་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་དུ་བས་ཁང་མིག་གི་
ནང་ན་གང་བས་བྱུང་བར་ཡོད་པ་སེལ་རྒྱས་པའི་མེ་རྗེས་སུ་དབག་པ་ལས་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། དགག་བྱའི་ཆོས་དང་འགལ་བས་བྱུང་བ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་
ནི། དཔེར་ན་དངོས་པོ་བྱུང་བ་ཡང་ཆོས་ཅན། གདོན་མི་ཟ་བར་འདྲིག་པར་འགྱུར་བར་ངེས་པ་
མེད་པར་ཐལ། འདྲིག་པར་འགྱུར་བ་ཕྱིས་བྱུང་གི་རྒྱ་གཞན་ལ་བལྟས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་
བུའོ། །ཡང་སྤྲས་མ་སྤྲེས་པ་ལྟ་ཅི་སྤྲས་ཞེས་པའོ། །ལོག་རྟོག་དགག་པའི་ཆེད་དུ་ཐལ་བའི་སྤྱོད་
བ་སྤྲས་པར་ཟད་ཀྱི་དེས་འབངས་པ་ནི། དངོས་པོ་ཆོས་ཅན། འདྲིག་པར་འགྱུར་བ་ཕྱིས་བྱུང་གི་
རྒྱ་ལ་བལྟས་པ་མེད་དེ། འདྲིག་ངེས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །ཐལ་བ་ལྟར་རང་རྒྱུད་དཔེ་ལ་སྤྱར་
ན། རས་དཀར་པོ་ཆོས་ཅན། སྤྲོན་པོའི་ངོ་པོར་ངེས་པ་མེད་དེ་སྤྲོན་པོར་འགྱུར་བ་ཕྱིས་ཀྱི་ཆོན་དོན་
གཞན་ལ་བལྟས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །སྤྲ་ལ་རྟག་པ་བདག་གཅིག་པ་འགོག་པ་ནི། རྟག་པ་
སྤང་རྒྱུ་དུ་བརྟགས་ནས་འགོག་པ་ཡིན་ལ། དེ་བཞིན་དུ་བྱམ་པ་ལ་ཟ་ཡིན་པ་འགོག་པ་ན། བྱམ་
པ་དང་འབྲ་བར་སྤང་རྒྱུ་མ་དམིགས་པས་དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་རྟག་མི་རྟག་ལྟ་བུ་
པན་ཚུན་སྤངས་འགལ་དུ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ན། སྤང་རྒྱུ་གི་སྤྲ་ལ་རྟག་པ་འགོག་པ་ཡང་སྤང་རྒྱུ་
མ་དམིགས་པ་ཁོ་ན་ལས་ཡིན་ནོ། །དེས་ན་གཏན་ཆོགས་འདི་ཡང་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པའི་
ནང་དུ་འདུས་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་འབྲས་བྱ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བ་དམིགས་པ་ནི་དཔེར་
ན་གང་རེག་གི་རྒྱ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་རྒྱུ་མི་རྒྱུ་བའི་མེས་བྱུང་བར་ནོན་པའི་
ཕྱོགས་འདི་ན་ཆོས་ཅན། གང་བའི་རྒྱ་རྒྱས་པ་ཐོགས་པ་མེད་པ་དག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་
དེ་མེས་བྱུང་བར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །གང་རེག་དང་གང་རེག་གི་རྒྱ་སྤང་རྒྱུ་ཡིན་
ན། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་ལ་དེ་གཉིས་
ཡོད་ཀྱང་རྒྱུ་རིང་པོ་ནས་མི་སྤང་ལ་མེ་གསལ་བའི་ཁ་དོག་ཅན་ཡིན་པས་རྒྱུ་རིང་པོ་ནས་སྤང་བ་
དེར་སྤྱར་བར་བྱའོ། །འབྲས་བྱ་འགལ་དམིགས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་ཏེ་དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་དངོས་

འབྲས་དང་། དངོས་སུ་འགལ་བ་དམིགས་པ་ལ་ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་ཕྱིར། བོང་འོག་གཞན་ལ་ཡང་
དེ་དང་འབྲས་བར་སྒྱར་བར་བྱའོ། །ཁྱབ་པར་བྱེད་པ་འགལ་བ་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན། བ་རེག་དང་
གང་རེག་གཉིས་ཀ་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་དུ་མི་རུང་། མེ་སྤང་དུ་རུང་ཞིང་མེས་ཁྱབ་པར་
ནོན་པའི་ཕྱོགས་འདི་ན་ཆོས་ཅན། བ་མའི་རེག་པ་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། མེས་ཁྱབ་པར་
ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་གཉིས་སྤང་དུ་རུང་བའི་གཞི་དེར་རང་བཞིན་མ་དམིགས་དང་།
ཁྱབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་སྒྱར་བར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། མེ་ལས་གང་རེག་མེད་པར་བསྐྱབས་ནས་དེ་ལས་
བ་རེག་མེད་པར་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ།།

རྒྱ་མི་དམིགས་པ་ནི། དཔེར་ན་མཆོ་ཆེན་པོ་མི་གཡོ་བ་དགུན་རྒྱངས་པ་འབྲལ་བ་ནམ་
མཁའ་འོ་ཟེ་ཅམ་དུ་སྒྱར་བ་ན། དུ་བ་ཡོད་ཀྱང་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་མི་རུས་མེ་ཡོད་
ན་ངེས་རུས་པའི་མེས་དཔེན་པའི་མཆོ་ཆེན་པོ་འདི་ན་ཆོས་ཅན། དུ་བ་མེད་དེ། མེ་མེད་པའི་ཕྱིར་
ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེར་ཡང་དུ་བ་སྤང་རུང་ཡིན་ན་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་
རོ། །རྒྱ་དང་འགལ་བ་དམིགས་པ་ནི་དཔེར་ན་གང་བའི་རེག་པ་དང་། དེའི་འབྲས་བུ་སྐྱེ་ཡོང་བྱེད་
པ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་མངོན་སུམ་ལ་སྤང་དུ་མི་རུང་། གང་བ་སེལ་བར་བྱེད་པའི་མེ་སྤང་དུ་རུང་
བའི་མེས་ཁྱད་པར་ནོན་པའི་ཕྱོགས་འདི་ན་ཆོས་ཅན། གང་ནས་སྐྱེ་ཡོང་ཞེས་བྱེད་པ་ལ་སོགས་
པའི་བྱེ་བྲག་དག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་མེད་དེ། གཏུང་བར་བྱེད་པའི་བྱེ་བྲག་གང་བ་སེལ་བའི་
མེས་ཁྱབ་པའི་ཚུལ་གྱིས་ཉེ་བ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །སོགས་པས་སོ་ཉག་ཉག་བྱེད་
པའོ། །རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་ནི་དཔེར་ན་སྐྱེ་ཡོང་བྱེད་པའི་བྱེ་བྲག་དང་། རྒྱ་
གང་རེག་དང་མེ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་མངོན་སུམ་གྱི་སྟོབས་ཀྱིས་ངེས་མི་རུས། དུ་བ་ཡོད་ན་ངེས་
རུས་པའི་རྒྱང་རིང་པོའི་དུ་བས་ཁྱབ་པར་ནོན་པའི་ཕྱོགས་འདི་ན་ཆོས་ཅན། སྐྱེ་ཡོང་ཞེས་བྱེད་པ་
ལ་སོགས་པའི་བྱེ་བྲག་རྒྱན་ཆགས་སུ་གནས་པ་དང་ལྡན་པའི་མེ་དང་ལྡན་པ་མ་ཡིན་ཏེ་དུ་བས་
ཁྱབ་པར་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་གསུམ་སྤང་རུང་ཡིན་ན། དེམ་པ་བཞིན་དུ་རང་
བཞིན་མ་དམིགས་པ་དང་རྒྱ་མ་དམིགས་པ་དང་རྒྱ་འགལ་དམིགས་སྒྱར་བར་བྱ་ལ། གསུམ་ཆར་

1 ཞོལ། ཤོག 30 བ ༩ ཆ་རེག་དང་གང་རེག་

མི་སྣང་བ་དེར་སྐྱོར་བ་འདི་བྱའོ། །རྒྱ་དང་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡིན་
ཏེ། དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རྒྱ་དང་དངོས་སུ་འགལ་བའི་འབྲས་བུ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལ་
ཚུལ་གསུམ་ཆང་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའོ།

གསུམ་པ་ནི། སྤར་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པ་གཅིག་ལྟ་བུ་དགག་པའི་གཏན་ཆེགས་སུ་
བཤད་ནས་འདིར་མི་འབྲས་བུ་མ་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་ན། དངོས་ཀྱི་འབྲས་བུ་མི་དམིགས་པ་ལ་སོགས་
པ་སྟན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་ལ་བརྟེན་པའི་མི་དམིགས་པའི་སྐྱོར་བ་བཅུ་པོ་དེ་དག་ཐམས་ཅད་ནི་
ཆོས་ཅན། དོན་གཞན་ཡོད་པ་འགལ་ཆེ་སྐྱབ་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དང་འབྲེལ་ཡུལ་དགག་པ་
རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དག་གི་སྐྱོར་བ་འགོད་ཚུལ་ཐ་དད་ཀྱང་མཐར་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པའི་ནང་
དུ་འདུ་བར་འགྱུར་རོ། །སྐྱོར་བའི་འགོད་ཚུལ་ཐ་དད་ཀྱང་མཐར་དགག་བྱ་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆང་མ་
བཀག་པའི་སྐྱོ་ནས་དགག་བྱ་འགོག་པར་འདུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དངོས་སུ་རང་བཞིན་མ་དམིགས་
པ་བརྗོད་པ་མ་ཡིན་གྱི་ཐོ་རྒྱུན་བརྒྱུད་མོ་བཞིན་དུ་བརྒྱུད་པའི་སྐྱོ་ནས་དེའི་ནང་དུ་འདུས་པ་ཡིན་ཏེ།
རི་སྤར་ཞེ་ན། ལ་ལར་ནི་འབྲས་བུ་ཡོད་ན་སྤར་རུང་བཀག་ནས་དེའི་རྒྱ་ཁུས་པ་ཐོགས་མེད་འགོག་
པར་བྱེད་ལ། ལ་ལར་སྤར་རུང་གི་ཁྲབ་བྱེད་བཀག་ནས་ཁྲབ་བྱ་འགོག་པ་སོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྐྱོར་བ་མི་འབྲས་བུ་ཐ་དད་པ་དེ་དག་ནི་གཞན་དོན་ལེའུར་བཤད་པར་བྱ་བ་
མ་ཡིན་ནམ། རང་དོན་དུ་སྟོན་ན་གཞན་དོན་ལེའུ་ལོགས་སུ་བརྩམས་པ་དོན་མེད་པར་འགྱུར་ཞེ་
ན་སྐྱོན་མེད་དེ། བདག་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལ་ཡང་དགོས་པ་ཁྲད་པར་ཅན་ཡོད་པ་ལེས་
པའི་ཕྱིར་དུ་སྐྱོར་བའི་བྱེ་བྲག་མི་འབྲས་བུ་མ་བསྟན་ཏོ། །རྟོགས་ལྡན་རང་ཉིད་བསྟན་བཅོས་སུ་
སྐྱོར་བ་བྲིས་པ་མཐོང་བ་ཡང་དང་ཡང་དུ་འདྲིས་ཤིང་གོམས་པར་བྱས་པ་ལས་ཀློལ་བས་བཀོད་
པ་ལ་མི་སྟོས་པར་བདག་ཉིད་ཀྱང་སྤར་བཤད་པ་དེ་བཞིན་དུ་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་དགག་བྱ་རྣམ་
པར་བཅད་པ་རྟོགས་པར་འགྱུར་བས་དེལེས་པའི་ཕྱིར་དུ་འདིར་བཤད་པའི་ཕྱིར།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། རྟགས་ལས་མེད་ངེས་འགྲུབ་པ་སྤར་རུང་མ་དམིགས་པ་ལ་བསྟོས་
པར་བསྐྱབ་པ་དང་། མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པས་དགག་བྱ་ཡོད་མེད་གང་དུ་ཡང་ངེས་མི་ཁུས་པར་
བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྤར་རུང་གི་དོན་འགོག་པར་འདུས་ན་རང་བཞིན་མ་དམིགས་པར་འགྱུར་

བས། དངོས་འབྲས་མ་དམིགས་པ་གཞི་དེར་དགག་བྱའི་ཆོས་སྣང་མི་རུང་འགོག་པར་བཤད་པ་
 དང་འགལ་ལ། སྣང་བ་མ་དམིགས་པས་འགོག་པ་མ་ཡིན་ན། དེར་འདུས་པར་བཤད་པ་རྗེ་ལྟར་ཡིན་
 ཞེ་ན། དགག་བྱ་མེད་པའི་དོན་སྒྲུབ་པ་ཁྲབ་བྱེད་མ་དམིགས་པ་སོགས་དང་ཐ་སྟོན་འབའ་ཞིག་སྒྲུབ་
 པའི་རང་བཞིན་མི་དམིགས་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ལ་ཡང་ཆོས་ཅན། སྣང་རུང་མ་དམིགས་པར་འདུས་ཏེ།
 སྣང་རུང་གི་དོན་བསྒྲུབ་པ་དང་། བགག་པ་ལ་བལྟོས་ནས་དགག་པ་དངོས་སུ་བསྒྲུབ་པར་འདུས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །རྗེ་ལྟར་ཞེ་ན། རང་བཞིན་འགལ་བ་ལ་སོགས་པ་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་དང་། རྒྱ་
 དང་ཁྲབ་བྱེད་ལ་སོགས་པ་མི་དམིགས་པ་རྟགས་སུ་བཀོད་པས་དགག་པ་བསྒྲུབ་པར་བཤད་པ་གང་
 ཡིན་པ་དེ་དག་ནི་ཆོས་ཅན། དགག་པ་འབྲུབ་པ་སྣང་རུང་གི་བྱེད་པར་ལ་བལྟོས་པ་ཡིན་ཏེ། དམིགས་
 པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་ཁོ་ན་དག་ལས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་དང་། ཁྲབ་བྱ་དང་ཁྲབ་བྱེད་
 དང་། རྒྱ་འབྲས་སོགས་རྟགས་ནས་རང་བཞིན་ལ་སོགས་པའི་འགལ་བ་དམིགས་པ་དང་ཁྲབ་བྱེད་
 སོགས་མི་དམིགས་པ་འབྲུབ་པར་ཡང་རིག་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར། དོན་བསྒྲུབ་ན་སྤར་བཤད་པའི་དགག་
 རྟགས་འདི་དག་སྣང་རུང་མ་དམིགས་པར་འདུས་ཏེ། འགལ་འབྲེལ་སོགས་ཆད་མས་དམིགས་པ་ལ་
 བལྟོས་ནས་མེད་པ་དངོས་སུ་སྒྲུབ་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དམ་བཅའ་དེ་ཉིད་ལ་རྟགས་ནི་ཡོད་ཀྱང་
 སྣང་དུ་མི་རུང་བ་གཞན་དག་ལ་ནི་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་དང་རྒྱ་དང་འབྲས་བྱ་ཡོད་པ་
 དང་ཁྲབ་བྱེད་མེད་ན་ཁྲབ་བྱ་མེད་པ་མི་བྱུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་མཆོད་ན་ཁྲབ་བྱེད་མེད་པར་ངེས་
 པ་ལ་བརྟེན་ནས་ཁྲབ་བྱ་མེད་པར་ངེས་པ་ལ་ནི་ངེས་པར་བལྟོས་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། སྣང་བ་མ་དམིགས་པས་དགག་བྱ་མེད་པ་དང་། མེད་པའི་ཐ་སྟོན་གོ་བར་
 བྱེད་ན་མི་སྣང་བ་མ་དམིགས་པས་ཅི་ཞིག་བྱེད་ཅེ་ན། དུལ་དང་དུས་དང་རང་བཞིན་གྱིས་བསྐལ་
 པའི་དུལ་གསུམ་པོ་གང་ཡང་རུང་བ་བསྐལ་དོན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་ངེས་མི་དམིགས་པ་དེའི་
 རྒྱུད་ཀྱི་མངོན་སུམ་དང་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ལོག་པའི་མཆོད་ཉིད་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ནི་ཆོས་ཅན།
 བསྐལ་དོན་ཡོད་མེད་ལ་ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱ་ཡིན་གྱི་མེད་ངེས་འབྲུབ་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱི་ཚེས་དེའི་རྒྱུད་
 ཀྱི་བསྐལ་དོན་དམིགས་བྱེད་ཀྱི་ཆད་མ་ལོག་ཀྱང་བསྐལ་པའི་དོན་མེད་པར་མི་འབྲུབ་པའི་ཕྱིར་
 རོ། །ཆད་མ་ཡོད་པས་གཞལ་བྱ་གཞལ་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། ཆད་མ་མེད་པས་གཞལ་བྱ་མེད་པར་

གཞག་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ། །འདྲིའི་མཐའ་གཅོད་པ་རྣམ་འབྲེལ་གྱི་རྣམ་བཤད་དུ་བཤད་ཟིན་པ་
ལས་ཤེས་པར་བྱའོ།།

གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་ནི། ལེགས་པར་བཤད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་གཉེར་ཞེས་བྱ་བ་རིགས་
པའི་ཐེགས་པ་ཞེས་བྱ་བའི་རབ་དུ་བྱེད་པ་ལས་རང་གི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པའི་ལེའུ་སྟེ་ལེའུ་
གཉིས་པའི་བཤད་པའོ།།

གཉིས་པ་རང་གི་གཞལ་བྱ་ངེས་ནས་གདུལ་བྱ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པའི་ཐབས་བཤད་
པ་ལ་གཉིས། མཐའ་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་དོགས་པ་སེལ་བྱེད་སྐྱབ་ངག་བཤད་པ་དང་། མཐའ་
གཅིག་དུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་སེལ་བྱེད་སུན་འབྱེན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་
དོན་དང་། སྐྱབ་ངག་གི་ཡན་ལག་དཔེ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། སྐྱབ་ངག་ཡང་དག་དང་
ལྟར་སྒྲུང་ངོ་། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རྗེད་བྱེད་ངག་གི་རང་བཞིན་བཤད་པ་དང་། རྟུགས་བསྟན་
ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་མཚན་ཉིད་དང་།
དབྱེ་བ་བཤད་པའོ།།

དང་པོ་ནི། གཞན་དོན་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི། །རང་གི་མཐོང་དོན་རབ་གསལ་བྱེད། །ཅེས་
པའི་དོན་བསྐྱུས་ནས་འདྲིར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། ཆོག་དེས་ནི་ཀུན་སྒྲོང་དང་ཡུལ་དང་ངོ་པོ་དང་བྱེད་
པའི་བྱང་པར་རྣམས་སྟོན་ཞིང་གཞན་རྣམས་རྟོགས་པར་སྤྲོ་ལ། རང་གིས་མཐོང་བ་ཞེས་སྒྲོས་པ་
ནི། རྣམ་གྲོལ་དོན་གཉེར་ཐར་པར་བཀྱི་བར་བྱེད་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་ལས་སུ་བྱ་བ་བསྟན་ཏེ།
ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཐུན་པའི་ལམ་འབྲས་བྱ་དང་བཅས་པ་ཆོད་མས་མ་གྲུབ་པར་ནི། ཆོགས་
ཀྱི་ལམ་ཅམ་ཡང་ཡོངས་སུ་རྫོགས་པར་རྒྱུད་ལ་བསྐྱེད་མི་བྱས་ལ་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོད་མ་དེ་
དག་ཀྱང་། དག་པའི་བཤེས་གཉེན་གྱི་རྒྱུད་ཀྱི་ཆོད་མ་ལས་སྐྱེས་པ་གཅིག་བྱུང་ན་མཁས་པས་
གཞན་དོན་བྱས་ཞེས་པའི་བྱངས་སུ་འགྲོ་བ་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ན་དམུས་ཡོང་གིས་ལམ་སྟོན་པ་
དང་འབྲ་བར་ཤེས་པའི་ཆེད་དུ་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཡབ་སྐུས་ཀྱིས་འདྲི་ལ་ནན་ཏན་ཆེར་མཛད་ལ།
གཞན་དོན་སྐྱབས་ཀྱི་རྟགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཚོལ་བ་དང་བྱི་ཚོལ་བ་གཉིས་ཀས་བྱུབ་པ་དགོས་

པའི་དོན་ཡང་དེ་ཡིན་ནོ། །རྒྱས་པར་ཆད་མ་རྣམ་ངེས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་ཏུ་བཤད་ཟིན་ཏོ། །ཁོ་ལ་
བས་སྐབས་དང་མཐུན་པར། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་། དཔེར་ན་བྱས་པ་བཞིན། སྒྲ་ཡང་བྱས་
སོ། །ཞེས་པའི་དག་མཚན་གཞི་གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་མཚན་བྲ། ཚུལ་གསུམ་པའི་
རྟགས་སྐབས་དང་མཐུན་པར་བྱི་ཁོ་ལ་གྱི་དོར་ལྷག་ཆད་དང་བྲལ་བར་བརྗོད་པའི་ཡན་ལག་གཉིས་
ལྡན་གྱི་དག་མཚན་ཉིད་དེ་ཡང་དག་པའི་ཤེས་པ་ལ་མངོན་རྗེས་གཉིས་སུ་བྱེ་བ་མ་ཡིན་ནམ། ཚིག་
གི་བདག་ཉིད་ལ་རྗེས་དཔག་ཅེས་ངེ་ལྟར་བརྗོད་ཅེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། རྒྱ་ལ་འབྲས་བུའི་མིང་གིས་
བཏགས་པའི་བྱིར་རོ། །འདོགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནི་རྗེས་དཔག་གི་རྒྱ་ཡིན་པའི་བྱིར་དང་། དགོས་
པ་ནི་ཁོ་ལ་བས་སྐབ་དག་བཞོད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་བྱི་ཁོ་ལ་གྱི་རྒྱད་ལ་རྗེས་དཔག་སྐྱེ་བའི་ཆེད་ཡིན་
པའི་བྱིར་ཏེ། བསམ་པའི་ཤེས་རབ་ལ་ཐོས་པའི་ཤེས་རབ་སྟོན་ཏུ་འགྲོ་དགོས་པར་ཤེས་པའི་ཆེད་
ཡིན་ལ། དངོས་ལ་གཞིན་བྱེད་ནི་ཚིག་ཡིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། སྐབ་དག་གཉིས་ཀྱི་
ཕྱོགས་དངོས་སུ་བསྟན་མི་རིགས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་དེ་ནི་ཆོས་
ཅན། སྦྱར་བའི་འགོད་ཚུལ་གྱི་བྱེ་བྲག་གི་རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། དཔེ་དང་ཆོད་གཞི་གཉིས་རྟགས་དང་
ཆོས་ཀྱི་གཞིར་མཚུངས་པར་སྦྱར་བ་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་དང་མི་མཚུངས་པར་སྦྱར་བ་ཆོས་མི་
མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གཉིས་སུ་ཡོད་པའི་བྱིར། བརྗོད་ཚུལ་མི་འདྲ་བ་ཡིན་ན་བསྟན་བྲ་ཡང་མི་འདྲ་བ་
སོ་སོ་ཐ་དད་པར་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། སྐབ་དག་འདི་གཉིས་ཆོས་ཅན། བརྗོད་ཚུལ་ཐ་དད་ཀྱང་བསྟན་བྲ་
འགལ་བ་ཁོ་ན་མ་ཡིན་ཏེ། སྦྱར་བའི་བྱེ་བྲག་མ་གཏོགས་པར་ཚུལ་གསུམ་སྟོན་པ་དང་། རྗེས་དཔག་
བསྐྱེད་པའི་བརྗོད་བྲ་དང་། དགོས་པའི་དོན་ཏུ་ནི་བྱེ་བྲག་ཅི་ཡང་མེད་པའི་བྱིར། དེ་ཡང་ཆོད་པའི་
སྐབས་སུ་བྱི་ཁོ་ལ་གྱིས་ཕྱོགས་ཆོས་དང་བྲལ་པ་ཤེས་ཟིན་མ་བརྗོད་པ་ཡིན་ཀྱང་། ཁོ་ལ་བས་དེ་ལྟར་
མ་ཤེས་ན། སྐབ་དག་དགོད་དགོས་ལ། ཤེས་ཀྱང་སྐབ་དག་འགོད་ན་བྱུང་ཟིན་བསྐབ་པ་ཁོ་ལ་བའི་
སྟོན་ཏུ་འགྱུར་རོ། །སྤར་ཤེས་ཀྱང་བརྗོད་ནས་བྲན་བྲུང་ཏུ་ཡོད་པ་ནི། སྐབ་དག་འགོད་པའི་ཡུལ་གྱི་
གཙོ་བོ་ཡིན་ལ། བྱུང་མཐའ་མི་མཐུན་པ་ཆོད་པའི་སྐབས་དང་། རང་གི་གདུལ་བྲ་བཞི་བའི་སྐབས་
གཉིས་ཀར་གསུམ་ག་གཞི་ནས་བསྐབ་དགོས་པ་ཡང་སྤིང་དོ། །བྲལ་པ་ཤེས་ཟིན་མ་བརྗོད་ཕྱོགས་

ཚོས་བརྗོད་པ་ལ། སྐྱ་ཡང་བྱས་ཞེས་པ་ཙམ་གྱིས་དྲན་བྱས་ཀྱང་དེ་ཙམ་གྱིས་དྲན་མི་བྱས་ན། སྐྱེས་
ན་བྱས་པས་ཁྱབ་རྒྱའི་བྱས་པ་བཞིན་སྐྱ་ཡང་སྐྱེས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བརྗོད་པར་བྱ་ལ་དབང་པོ་ནོ་
བས་སྐྱའི་བྱས་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུབ་པོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཁྱབ་པ་མི་དྲན་པ་ལ་ཡང་ཞེས་པར་བྱའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ཆོས་མཐུན་སྤྱི་སྤྱོད་དག་བཤད་པ་དང་། མི་མཐུན་སྤྱི་བཤད་
པ་དང་། སྤྱི་བ་གཉིས་ཀྱིས་བྱལ་བ་གཉིས་པན་ཚུན་འཕེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། མ་
དམིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་དང་འབྲས་ཏྲགས་ཀྱི་སྤྱི་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། གཞན་དོན་རྗེས་
དཔག་གཉིས་ཡོད་པ་དེ་ལ་རེ་ཤིག་མི་དམིགས་པའི་ཏྲགས་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་ནི་ཆོས་གང་
ཡོད་ན། དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་གང་མ་དམིགས་པ་དེ་ལ་ནི་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་དུ་
བྱལ་བས་བྱལ་སྟེ། དཔེར་ན་རི་བོར་གི་མགོ་ལ་རྩ་ལ་སོགས་པ་གཞན་འགའ་ཞིག་མེད་པར་མཐོང་བ་
བཞིན་ཏེ། ལྷན་དུ་བུམ་པས་དཔེན་པའི་ཕྱོགས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གང་ན་ཡོད་ན། དམིགས་པའི་རིག་བྱར་
གྱུར་པའི་བུམ་པ་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་ནི་ཅོད་གཞི་ལས་གཞན་པའོ། །དོན་
བསྟུས་ན། དེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་སྤྱི་བ་སྤྱོད་དག་ཡང་དག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྤྱོད་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་།
རྗེས་བྱལ་དངོས་སུ་བརྟན་ནས་སྟོན་བྱལ་བྲགས་ལ་འཕེན་པའི་ལྷག་ཆད་དང་བལ་བའི་ཡན་ལག་
གཉིས་ལྟན་ཀྱི་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་སྟེ། འོག་མ་རྣམས་ལ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་སྤྱར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ལ། ཁྲབ་བ་བཤད་བ་
དང་། ཟ࿳གས་ཆོས་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། རང་བཞིན་དག་པ་བ་སྟོན་པའི་སྒྱུར་བ་དང་།
བརྟེན་བ་བ་སྟོན་པའི་སྒྱུར་བའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་གྱི་སྒྱུར་བ་
ལ་ཡང་གང་དངོས་པོར་ཡོད་པ་དེ་ཐམས་ཅད་ནི་མི་རྟག་པས་ཁྲབ་སྟེ། དཔེར་ན་བྱས་པ་ལ་སོགས་
པ་རྟེན་བའོ། །སྒྲ་ཡང་དངོས་པོར་ཡོད་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་དག་པའི་སྒྱུར་བའོ། །རང་བཞིན་
དག་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་གི་དོན་ནི་རང་བཞིན་གྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག་རང་སྟོགས་སྟོ་ཡུལ་
དུ་ཤར་བ་ན། ཁྲད་པར་བྱེད་ཆོས་སྟོ་ཡུལ་དུ་འཕེན་པ་ལ་མི་རྟོས་པའོ། །

གཉིས་པ་པ་བྱེད་ཚོས་ངོ་བོ་ཐ་མི་དད་འཕངས་པ་པ་བསྟོས་པ་ནི། གང་སྟེས་པ་དང་ལྷན་
པ་དེ་ནི་མི་རྟག་པས་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་བྱུང་པ་བཞིན་སྐྱེ་ཡང་སྟེས་ལྷན་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བྱ་བ་དེ་ནི་

རང་གི་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་པའི་ཆོས་ཀྱི་བྱེ་བྲག་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་པ་འཕེན་པའི་རང་བཞིན་གྱི་
 སྒྱུར་བའོ། །སྤྱི་བ་རང་གི་དོ་བོར་ཐོབ་པས་རང་བཞིན་དུ་གྱུར་བའོ། །བྱེད་ཆོས་དོན་གཞན་ལྷགས་
 ལ་འཕངས་པ་ལ་བཟོས་པ་ནི། གང་བྱས་པ་དེ་ནི་མི་རྟག་པའོ། །དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་སྐྱ་ཡང་
 བྱས་སོ། །ཞེས་བྱ་བ་ནི་བྱེད་ཆོས་དོན་གཞན་གྱི་ཁྱད་པར་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་ཁྱད་པར་དུ་བྱས་ནས་
 འཕེན་པ་ཡིན་ནོ་སྟེ་བྱས་པ་ཞེས་བརྗོད་པའི་སྐྱས་བྱས་པའི་རང་ལྡོག་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་ངེས་པ་བྱེད་ཆོས་
 དོན་གཞན་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་འཕངས་པ་ལ་བཟོས་ཏེ། བྱས་པའི་རང་གི་དོ་བོ་ལྡོག་པ་ངེས་ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་
 དུ་འབྱུང་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རྒྱ་གཞན་གྱི་བྱེད་པ་ལ་བཟོས་པའི་དོ་བོ་ནི་བྱས་པ་ཞེས་བྱ་ལ་དེ་བརྗོད་
 པ་ན་བྱེད་པ་ལོ་ལྷགས་ལ་འཕེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །བྱེད་ཆོས་དོན་གཞན་དངོས་སུ་འཕངས་པ་ལ་
 བཟོས་པ་ནི། སྐལ་མ་ཐག་དུ་འབྱུང་བ་དང་རྒྱུན་གྱི་བྱེ་བྲག་གིས་ཐ་དད་པ་ཉིད་ཅན་དུ་སྐྱེད་པ་ཡིན་
 ན་མི་རྟག་པས་ཁྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་སྐྱ་ཡང་ཞེས་བྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཡང་དེ་བཞིན་དུ་
 བཟོ་བར་བྱའོ། །རང་བཞིན་བཟོས་པ་པའི་དོན་ནི། རང་བཞིན་གྱི་ཚུལ་གསུམ་གང་ཞིག་རང་ལྡོག་
 སྒྲོ་ཡུལ་དུ་འཆར་བ་ཁྱད་པར་བྱེད་ཆོས་སྒྲོ་ཡུལ་དུ་འཕངས་པ་ལ་བཟོས་པའོ། །

གཉིས་པ་ནི། སྐྱ་ཡང་དངོས་པོར་ཡོད་པའམ་སྤྱི་བ་དང་ལྡན་པའམ་བྱས་པ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་
 བྱ་བའི་སྐྱས་ནི་ཚུགས་ཀྱི་ཆོས་ཉི་ལྔ་སྟོན་ནོ། །ཚུགས་ཆོས་ལོགས་སུ་བཤད་པ་ལ་དགོས་པ་
 ཡོད་དེ། ཆོག་ཆོགས་བསྐྱུང་བའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོགས་དེ་འབྲེལ་བ་རྩིས་བྱ་ལ་བཟོས་པ་ཡིན་ཞེ་ན།
 སྒྲོག་གྱུར་རྟོགས་པའི་ཐབས་ཡིན་པས་ན་བསྐྱུང་བའི་ཆོས་རང་བཞིན་གྱི་རྟོགས་དེ་དག་ཐམས་ཅད་
 ནི་རང་གིས་ཆད་མ་རྩིས་བྱ་དག་གིས་སྐྱབ་པའི་ཆོས་ཙམ་བསྐྱུང་བར་བྱ་བའི་ཆོས་རྗེས་སུ་འབྲེལ་
 བར་བྱུབ་པ་ཁོ་ནར་ཁོར་དུ་རྒྱུད་པར་བྱ་སྟེ། རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོགས་དུ་མ་ཡོད་པས་འབྲེལ་བ་
 ངེས་པའི་ཆད་མ་ཡང་དུ་མ་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཆད་མ་རྩིས་བྱ་དག་གིས་ཞེས་མང་ཆོག་སྟོས་སོ། །དེ་
 ཡང་གཟུགས་ལ་སྟོན་མེ་བཞིན་དུ་རུང་བ་ཉིད་ཀྱི་སྟོན་པ་གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་གྱི་འབྲེལ་བ་
 ངེས་པ་ལས་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་བྱས་པས་མི་རྟག་པ་སྐྱབ་པ་ལ་མཆོན་ན། ཐོག་མར་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་
 ཆད་མས་འབྲེལ་བའི་དོན་སྟོག་གཏན་ལ་དབབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་ནི་རྟག་པ་ཆོས་ཅན། བྱས་པས་

སྒྲིང་སྟེ། རིམ་དང་ཅིག་ཅར་གྱི་དོན་བྱེད་པས་སྒྲིང་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །སྒྲིང་མེད་ཀྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་འཛིག་པ་རང་ཆས་སུ་ཇེས་སུ་འབྲེལ་བ་ངེས་པར་བྱེད་པ་ནི། བྱས་པ་ཆོས་ཅན། རང་ཡོད་ཅམ་ནས་འཛིག་པ་རང་གི་དོ་བོ་ཉིད་དུ་ཇེས་སུ་འབྲེལ་ཏེ། སྐྱེས་པ་གང་ཞིག་རང་གི་སྐྱེད་བྱེད་མ་ཡིན་པའི་རང་གི་འཛིག་པ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱ་མེད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་རྟགས་ལ་བརྟེན་ནས་ངེས་པར་བྱེད་དོ། །སློབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་སྐབས་འདིར། བྱས་ན་མི་རྟག་པས་བྱུང་བ། སྐྱར་བྱ་པའི་སློ་རྟགས་འཛིན་སེམས་དང་། སྐྱ་ལ་ཡོད་པའི་བྱས་པ་ཉིད་མི་རྟག་པའི་རང་བཞིན་དུ་བྱ་བ་ནི། རྟགས་ཅན་ཇེས་དཔག་ཏུ་གསུངས་སོ། །དེ་ལ་སློབ་དཔོན་བྱ་མཁན་པོས་གཞིན་པ་ཅུང་ཟད་བརྗོད་མེད་ཟག་པ་མེད་པའི་ཡེ་ཤེས་སྟེ་ཆེན་ཉི་ཤུ་ཅ་གཅིག་གི་རྟགས་པའི་རིགས་མཐའ་དག་ཚད་མའི་ལམ་ནས་ལེགས་པར་བྲངས་ཏེ། ལམ་ལེགས་པར་བཟོད་པའི་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་དེ་རྣམས་ཀྱི་བསམ་པ་ཤིན་ཏུ་རིག་པ་དགའོ། །འདུས་བྱས་མི་རྟག་པར་རྟགས་པའི་ཚད་མ་སྐྱེ་ཚུལ་ཅམ་ཡང་མི་ཤེས་པར་བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་འདི་རྣམས་ལ་གཞིན་པ་བརྗོད་པ་སྐྱད་བྱེད་པའི་སྟོན་པ་དེ་རྣམས་ནི་མཁས་པས་བརྟགས་ན་ཤིན་ཏུ་དོ་ཆ་བའི་གནས་སུ་སྤང་ངོ་། །

གཞུང་དེ་དག་ནི་དོན་བསྐྱེས་ན། རྟགས་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་ཅམ་སོགས་ལ་བལྟས་ནས་གོ་བྱེད་དུ་སྐྱར་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། གོ་བྱེད་དུ་འགྱུར་བ་འབྲེལ་བ་ཚད་མས་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་ལ་བལྟས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ངེས་པར་འབྲེལ་བ་བཅའ་བར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། མི་རྟག་པ་རང་ཆས་སུ་ཇེས་སུ་འབྲེལ་བ་དེ་ཉིད་བྱས་པ་དེའི་རང་བཞིན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་དང་། དེ་ལྟ་བུའི་རང་བཞིན་ཅན་གྱི་བྱས་པ་ཡང་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མི་རྟག་པ་བྱས་པའི་རང་བཞིན་ཡིན་ན། དམ་བཅའི་དོན་གྱི་ཕྱོགས་གཅིག་གཏན་ཆེགས་སུ་བཀོད་པ་ཉིད་དུ་འགྱུར་རོ་ཞེ་ན། དངོས་སུ་ན་སྟེ་དོན་དམ་པར་ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ཀྱང་དམ་བཅའི་ཕྱོགས་གཅིག་རྟགས་སུ་བཀོད་པར་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོག་པ་ངེས་དཀའ་སྤེའི་དབང་གིས་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

དཔེར་ན་དོན་ལ་ཤ་བ་ཡིན་ཀྱང་ཐག་རིང་པོ་ནས་ཡལ་ག་སོགས་དང་ལྡན་པ་མཐོང་ན། ཤིང་སྟམ་དུ་ངེས་ཀྱི་ཤིང་ཤ་བའོ་སྟམ་དུ་མ་ཡིན་ལ། ཐག་ཉེ་བ་ན་ཤ་བའོ་སྟམ་དུ་ངེས་པ་ལྟར་ངེས་

ཤེས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་གནས་པའི་སྡོག་པ་ལ་བསྟོས་ནས་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱང་གཞན་ལ་བསྐྱབ་བྱེད་ཆོས་ཀྱང་
གཞན་ཡིན་པས་སྦྱོན་མེད་དོ། །བྱས་མི་རྟག་རང་བཞིན་གཅིག་ཡིན་ཏེ་རང་གི་རྒྱ་ལས་བྱས་པ་
དེ་བྱུང་ལ་དེའི་ཆེ་འཇིག་པ་མ་བྱུང་བ་བྱིས་བྱུང་གི་རྒྱ་ལ་བསྟོས་ན། མི་རྟག་པ་བྱས་པ་དེའི་རང་
བཞིན་ཉིད་དུ་མེད་པའི་བྱིར་དང་བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ལ་འབྱུང་བ་ཡང་སྲིད་ན་ངེས་པར་འབྲེལ་བའི་
བྱིར་རོ། །ཡང་ན་བྱིས་བྱུང་པ་སྤར་སྤྱེས་པ་དེའི་རང་བཞིན་མ་ཡིན་མོད། དེས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་
ཅིའི་བྱིར་མ་ཡིན་ཞེ་ན། བྱས་པ་སྤར་སྤྱེས་པས་བྱིས་བྱུང་གི་རྒྱ་ལ་བསྟོས་པའི་མི་རྟག་པ་འབྱུང་
པ་མ་ཡིན་ཏེ། དེ་དེ་ལ་འབྱུང་བ་ཡང་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ་ཞེས་སྤྱར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྦྱོར་བ་དང་འབྲེལ་བ་ངེས་བྱེད་དོ། །དང་པོ་ནི། འབྲས་བུའི་གཏན་
ཆེགས་ཀྱི་སྦྱོར་བ་ནི་གང་ན་དུ་བ་ཡོད་པ་དེ་ན་མེ་ཡོད་དེ། དཔེར་ན་ཆང་མང་ལ་སོགས་པ་བཞིན།
དུ་བ་དང་ལྡན་པའི་ལ་འདི་ན་ཡང་དུ་བ་ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ནི། རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་སུ་མ་ཟད་འབྲས་བུའི་གཏན་ཆེགས་འདིར་ཡང་
ཆོས་ཅན། འབྲེལ་བ་མ་བྱུང་བཞིན་དུ་གོ་བྱེད་དུ་སྐྱར་བར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་དང་འབྲས་བུའི་
དངོས་པོའི་འབྲེལ་བ་ཆད་མས་བྱུང་པ་ཁོ་ན་ལ་ཅོད་གཞིའི་སྟེང་དུ་རྒྱ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་འབྲས་
བུའི་གཏན་ཆེགས་སུ་བརྗོད་པར་བྱ་བའི་བྱིར་རོ། །མེ་དུ་གཉིས་སྤར་བྱུང་གི་གཞིར་དང་པོ་མེ་དུ་
གཉིས་ཀ་མ་དམིགས་པའི་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་བྱུང་གཅིག །དེའི་རྗེས་སུ་མེ་དམིགས་དེའི་རྗེས་
སུ་དུ་བ་དམིགས་པའི་རྒྱ་འབྲས་ཀྱི་ངོ་བོ་འཛིན་པའི་མངོན་སུམ་བྱུང་གཅིག །དེའི་རྗེས་སུ་མེ་མ་
དམིགས་དེའི་རྗེས་སུ་དུ་བ་མ་དམིགས་པའི་དག་འཛིན་མངོན་སུམ་བྱུང་གཅིག་སྟེ། མངོན་སུམ་
སྤྲུགས་གསུམ་ལ་བརྟེན་ནས་རྒྱ་མེད་དང་མི་མཐུན་པ་རྒྱར་འཛིན་པའི་དོགས་པ་བསལ་ནས་རྗེས་
སུ་མཐུན་པའི་རྒྱ་འབྲས་ངེས་པར་བྱེད་དེ། གཞན་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། མ་དམིགས་པ་དང་། རང་བཞིན་དང་། འབྲས་བུའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་
ཆོས་མི་མཐུན་པའི་སྦྱོར་བ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། དཔེ་དང་ཅོད་གཞི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་སུ་ཆོས་
མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གྱི་སྦྱོར་བ་ནི། དང་པོར་མ་དམིགས་པས་སྦྱོན་ཏེ། ཆོས་གང་ཡོད་ལ་དམིགས་

1 ཞོལ། ཤོག 36 བ 3 གཙང་། ཤོག 37 ན ༥ དཔེར་ན་ཆང་མང་ལ་

པའི་རིག་བྱར་བྱར་བ་དེ་ལ་ནི་དམིགས་པ་ཁོ་ནར་འབྱར་བས་ཁྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་སྟོན་པོ་ལ་སོགས་
 པའི་བྱེ་བྲག་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། སྤང་རུང་བུམ་པས་དཔེར་བའི་གཞི་འདི་ན་ནི་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་
 བྱར་བ་བུམ་པ་དེ་ལྟར་མི་དམིགས་སོ། །ཞེས་པ་ནི་མི་དམིགས་པའི་སྦྱར་བའོ། །སྤང་རུང་གི་ཡོད་
 བ་ལ་དམིགས་པས་ཁྱབ་པ་བསྟན་ཏེ། མེད་པ་ལོག་པ་ནི་ཡོད་པ་ཡིན་ལ། མི་དམིགས་པ་ལོག་
 པ་ནི་དམིགས་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་ན་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལོག་པས་སྐྱབ་བྱེད་ལོག་པར་བསྟན་པ་ཡིན་
 འོ། །འདིའི་ལྟར་ན་རྒྱ་མེད་དུ་ཐལ། དུ་བ་གང་ཞིག་མེ་ལས་མ་སྐྱེས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལ། མེ་ལས་
 སྐྱེས་པར་ཐལ། དུ་བ་གང་ཞིག་རྒྱ་ཡོད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པ་ལྟོག་ཁྱབ་དུ་སྦྱར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། མི་རྟག་པ་ཉིད་མེད་ན་དངོས་པོར་ཡོད་པའམ་སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་པའམ་བྱས་པ་
 མེད་པ་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྱབ་སྟེ། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན་སྐྱ་ནི་དངོས་པོར་ཡོད་
 པའམ་སྐྱེ་བ་དང་ལྡན་པའམ་བྱས་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་ཆོས་མི་མཐུན་
 པའི་སྦྱར་བའོ། །དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཆོས་མི་མཐུན་སྦྱར་ཀྱི་སྐྱབ་ངག་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་ཕྱོགས་ཆོས་དང་
 ལྟོག་པ་དངོས་སུ་བསྟན། རྗེས་ཁྱབ་ཤུགས་ལ་འཕེན་པའི་སྟག་ཆད་དང་བལ་བའི་ཡན་ལག་གཉིས་
 ལྡན་གྱི་ངག་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞན་ལ་ཡང་སྦྱར་རོ། །གསུམ་པ་ནི། མེ་མེད་ན་ཡང་
 དུ་བ་མི་འབྱུང་བ་ཉིད་ཡིན་པས་ཁྱབ་ལ། དཔེར་ན་རྒྱ་སྤང་བཞིན་དུ་བ་དང་ལྡན་པའི་ལ་འདི་ན་དུ་བ་
 ཡོད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་འབྲས་བུའི་གཏན་ཆོགས་ཀྱི་སྦྱར་བའོ། །

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། སྐྱབ་རྟགས་ཀྱི་སྦྱར་བས་ཁྱབ་པ་གཉིས་པན་ཚུན་འཕེན་པའི་ཚུལ་
 དང་། མ་དམིགས་རྟགས་ཀྱི་སྦྱར་བས་འཕེན་པའི་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། དངོས་དང་། རྗེས་
 སུ་འགོ་ལྟོག་འཕེན་པ་འབྲེལ་བ་ལ་བལྟོས་པ་དང་། བསྐྱབ་བྱ་གཅིག་བསྐྱབ་པ་ལ་སྦྱར་བ་གཉིས་
 ཀ་ངེས་པར་སྦྱར་མི་དགོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ལ་རྗེས་འགོ་ལྟོག་པ་འཕེན་པའི་ཚུལ་
 ནི། བྱས་པས་སྐྱ་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་ཆོས་མཐུན་པས་ཀྱང་སྦྱར་བ་ལ་ཆོས་ཅན། དོན་གྱི་ཤུགས་
 ཀྱིས་ན་ཆོས་མི་མཐུན་པ་ལྟོག་ཁྱབ་ཉིད་ཉོགས་ཏེ་མི་རྟག་པ་ལོག་སྟོབས་ཀྱིས་བྱས་པ་ལྟོག་པ་
 དེ་མེད་ན་རྟག་པ་བྱས་པ་ལ་འདུག་པར་མི་འགལ་བས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་
 ལ་བྱས་པ་རྗེས་སུ་འགོ་བའི་གཏན་ཆོགས་རྗེས་སུ་འགོ་བ་བྱུབ་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལྟོག་པས་

རྗེས་འགྲོ་འཕེན་པའི་ཚུལ་ནི་དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་མཐུན་པའི་སྒྲོར་བས་ཀྱང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཤུགས་ལ་
འཕེན་ཅིང་དེ་ལ་བརྟེན་ནས་རྟོགས་ཏེ། བྱས་པ་མི་རྟག་པ་ཁོ་ན་ལ་འཇུག་པའི་རྗེས་འགྲོ་དེ་མེད་ན་
ནི་རྟག་པ་ལ་ཡོད་པ་མི་འགལ་བས་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་མི་རྟག་པ་མེད་ན་གཏན་ཆིགས་བྱས་
པ་མེད་པར་མི་འགྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། འབྲེལ་བ་མེད་ན་ལྡོག་པ་མི་འགྲུབ་པ་དང་། འབྲེལ་བའི་དབྱེ་བ་དང་།
ལྡོག་པ་བརྗོད་པའི་ཆིག་གིས་འབྲེལ་བ་བསྟན་ཚུལ་ལོ། །དང་པོ་ནི། ཏམ་མཁའ་སོགས་ལ་མི་རྟག་པ་
མེད་པས་བྱས་པ་མེད་ཀྱང་། བྱས་ན་མི་རྟག་པའི་ཁྲབ་པ་རི་ལྟར་བྱུང་ཅེ་ན། ལྡོག་པ་འགྲུབ་པ་ངེས་
པར་འབྲེལ་བ་ལ་བསྟོས་ཏེ། བྱས་མི་རྟག་རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་མེད་ན་གཅིག་མི་རྟག་པ་ལོག་པས་
གཞན་བྱས་པ་ངེས་པར་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཉིས་པ་ནི། ཐམས་ཅད་ཀྱི་རང་བཞིན་འབྲེལ་
བ་དེ་ཡང་ཆོས་ཅན། ཏམ་པ་གཉིས་སུ་ངེས་ཏེ། དེའི་བདག་ཉིད་དང་དེ་ལས་བྱུང་བའི་འབྲེལ་བ་ཞེས་
སྟོས་པ་གཉིས་སུ་ངེས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གསུམ་པ་ནི། ལྡོག་པ་བརྗོད་པས་འབྲེལ་བ་བསྟན་པར་བྱ་
སྟེ། རང་བཞིན་འབྲེལ་བ་ཡོད་ན། ལྡོག་བྱ་ལྡོག་བྱེད་དུ་ངེས་པ་དེས་ནའི་ཕྱིར། སྒར་བཤད་པ་ལྟར་
མི་མཐུན་སྒྲོར་གྱི་སྐྱབ་ངག་གིས་འབྲེལ་བའི་དོན་ལྡོག་གི་ཕྱོགས་གཅིག་མི་རྟག་པ་ལོག་པའི་སྟོབས་
ཀྱིས་བྱས་པ་ལྡོག་པ་དངོས་སུ་བསྟན་ལ། དེ་ཡང་གཞོད་པ་ཅན་གྱི་རྟགས་ལ་བརྟེན་པའི་རྗེས་དཔག་
གིས་འཇལ་ཞིང་། བྱས་མི་རྟག་གི་ཐ་དད་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱུང་བ་ཡིན་ནོ། །འབྲེལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་
ཡང་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཞེས་བྱ་ཞིང་། དེ་བསྟན་ན་རྗེས་འགྲོའི་ཁྲབ་པ་བསྟན་ཏེ། ལྡོག་པ་སྟོན་པའི་ཆིག་
གིས་ནི་འབྲེལ་བ་བསྟན་པ་བསྐྱབ་པ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཏེ། གོང་དུ་བསྟན་པ་དེ་ལྟ་བུས་ནའོ།།

གསུམ་པ་ནི། སྒྲོར་བ་གཉིས་ཀྱི་ཁྲབ་པ་གཉིས་པན་ཚུན་འཕེན་པ་དེ་ལྟ་བུས་ན་བསྐྱབ་
བྱ་གཅིག་སྐྱབ་པ་ལ་ཕྱི་ཁོ་ལ་གྱི་ངོར་ཁྲབ་པ་གཉིས་སྟོན་པའི་ཆིག་གཉིས་ཀྱིས་སྒྲོར་བར་ངེས་
པ་མེད་དོ། །གང་རུང་གཅིག་དངོས་སུ་བརྗོད་པས་ཅིག་གོས་འཕེན་པས་གཉིས་ཀྱང་དངོས་སུ་
བསྟན་པ་དགོས་པ་མེད་པ་དེ་ལྟ་ནའི་ཕྱིར། དེ་ལྟར་འཕེན་ཏེ། རྗེས་ཁྲབ་དངོས་སུ་སྟོན་པ་རྗེས་
སུ་འགྲོ་བའི་གོ་ཡང་རུང་ལྡོག་ཁྲབ་དངོས་སུ་སྟོན་པ་ལྡོག་པའི་གོ་ཡང་རུང་སྟེ། སྐྱབ་ངག་གཉིས་
ཀྱི་ཆིག་གཅིག་བརྗོད་པས་ཀྱང་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་རྟགས་ཡོད་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་

ཕྱོགས་ལ་རྟགས་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པ་གཉིས་ཀར་བསྟན་པར་འགྱུར་བས་སོ། །དེ་ཡང་འགལ་བའི་དོགས་པ་ཤས་ཆེ་ན་མཐུན་སྦྱར་དང་། མ་ངེས་པའི་དོགས་པ་ཤས་ཆེ་ན་མི་མཐུན་སྦྱར་གྱི་དག་བསྟན་པར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དངོས་དང་། སྦྱར་བ་གཉིས་ཀྱིས་ཕྱོགས་དངོས་སུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་པའོ། །དང་པོ་ནི། མ་དམིགས་པ་ལ་ཡང་སྤང་རུང་བུམ་པ་གང་ཡོད་ལ་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་དེ་ནི་དམིགས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་རོ་ཞེས་དངོས་སུ་བསྟན་པས་ཇེས་སུ་འགྲོ་བ་འགྱུར་སོ། །དེ་དངོས་སུ་བསྟན་པས་སྤང་རུང་བུམ་པ་མི་དམིགས་ན་དེ་ལྟ་བུ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་བྲགས་ལ་རྟོགས་པའི་བྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཆོས་མཐུན་པ་དང་མི་མཐུན་པའི་སྦྱར་བ་འདི་གཉིས་ཀ་ལ་ཡང་ཕྱོགས་དངོས་སུ་བསྟན་པར་ངེས་པ་མེད་དེ། དེ་དངོས་སུ་མ་བསྟན་ཡང་བྲགས་ལ་སྟོན་ཅིང་དངོས་སུ་བསྟན་པ་ལ་དགོས་པ་མེད་པར་མ་ཟད་དག་ལྷག་པ་ལ་སོགས་པའི་ཉེས་པ་དུ་མ་ཡོད་པའི་བྱིར་རོ། །མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་ལ་སྒྱར་ཏེ་བཤད་པ་ནི་འདི་ལྟར་མ་དམིགས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་ཆོས་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གྱི་སྦྱར་བ་ལ་ཡང་ཕྱོགས་དངོས་སུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། སྤང་རུང་བུམ་པ་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་གང་མ་དམིགས་པ་དེ་ནི་སྤང་རུང་བུམ་པ་མེད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་ཡིན་པས་བྱུང་ལ། སྤང་རུང་བུམ་པས་དབེན་པའི་གཞི་འདི་ན་ཡང་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་བུམ་པ་དེ་ལྟར་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་དངོས་སུ་བསྟན་པའི་བྲགས་ཀྱིས་གཞི་འདི་ན་བུམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་ངེས་པར་བསྟན་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་ཆོས་མི་མཐུན་པ་ཉིད་ཅན་གྱི་སྦྱར་བ་ལ་ཡང་ཕྱོགས་དངོས་སུ་བསྟན་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་སྤང་རུང་བུམ་པ་གང་ཡོད་ལ་དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་དེ་ནི་དམིགས་པ་ཁོ་ནར་འགྱུར་བས་བྱུང་ན་སྤང་རུང་བུམ་པས་དབེན་པའི་གཞི་འདི་ན་ནི་དེ་འདྲ་བའི་བུམ་པ་དེ་ལྟར་མི་དམིགས་སོ་ཞེས་དངོས་སུ་བསྟན་པས་བྲགས་ཀྱིས་གཞི་དེ་ན་ཡོད་པའི་ཐ་སྙད་ཀྱི་ཡུལ་སྤང་རུང་བུམ་པ་མེད་དོ་ཞེས་བྱ་བར་བསྟན་པར་འགྱུར་བའི་བྱིར་རོ།

གཉིས་པ་བྲགས་བསྟན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་པ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་།

སོ་སོའི་རྣམ་གཞག་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱུ་བའོ། །དང་པོ་ནི། རྩོགས་དངོས་སུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་
མ་ཡིན་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བསྟན་མི་རིགས་པར་འགྱུར་ཞེ་ན། སྟོན་མེད་དེ། སྐྱབ་ངག་གིས་
དངོས་སུ་བསྟན་མི་རིགས་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ། རིགས་པ་ཅན་པ་སོགས་དམ་བཅའ་སྐྱབ་ངག་
གི་ཡན་ལག་ཏུ་འདོད་པ་དང་། ཁ་ཅིག་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པ་བསྐྱབ་བྱར་འདོད་པ་དང་། ཡང་ངག་
གིས་དངོས་སུ་མ་སྐྱས་པར་ཞེ་བས་འདོད་པའི་དམ་བཅའ་ཡང་བསྐྱབ་བྱ་མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་
དང་། བསྟན་བཅས་མཁན་སོའི་འདོད་པ་ཚོད་པའི་སྐབས་སུ་བསྐྱབ་བྱར་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་ལོག་
ཏོག་དགག་པའི་ཆེད་དུ་བསྟན་བཅས་སུ་བཤད་པ་ལ། ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་ཡོད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །ཡང་དམ་
བཅའ་སྐྱབ་ངག་གིས་དངོས་སུ་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་མོད་ཀྱི། གལ་ཏེ་དངོས་སུ་སྟོན་ན་ཡང་
མཆན་ཉིད་འདི་ལྟ་བུ་དང་ལྡན་པ་ཞིག་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ་ཞེས། ལོག་ཏོག་སེལ་བའི་མཆན་
ཉིད་ཆད་མ་ཀྱན་ལས་བདུས་སུ་རྒྱས་པར་བཤད་ལ་རིགས་པའི་སྒྲོར་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་
མཆན་ཉིད་ཅམ་ཞིག་བཤད་པ་ཡིན་ནོ།།

གལ་ཏེ་ཕྱོགས་དངོས་སུ་སྟོན་ན་མཆན་ཉིད་རི་ལྟ་བུ་ཞིག་དང་ལྡན་པ་ཞིག་བསྟན་པར་བྱ་
ཞེ་ན། ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་བྱུང་མ་ཐེན་པའི་རང་གི་ངོ་བོ་དང་བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་གཞི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་
པར་བསྐྱབ་བྱ་ཁོ་ན་དང་བསྐྱབ་བྱའི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་ཞེས་པའི་དོན་ནོ། །བསྟན་བཅས་མཁན་སོའི་འདོད་
པ་ཡིན་པ་རྒྱ་མཆན་དུ་མ་བྱས་པར་ཚོལ་བ་བདག་ཉིད་ཀྱི་འདོད་ལུལ་དུ་བྱས་པ་དང་། ངག་ཏུ་
དངོས་སུ་མ་སྐྱས་ཀྱང་ཚོལ་བས་ཞེ་བས་འདོད་པ་དང་ཆད་མ་བཞིས་མ་བསལ་བ་བསྟན་པར་བྱ་
བ་ནི་ཕྱོགས་སོ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་ལྟ་བུ་ཞིག་བསྟན་པར་བྱའོ་ཞེས་སྐྱབ་ངག་ལ་བསྟོས་ན་
བཟག་པའི་མཐའ་གཟུང་བ་དང་། བསྟན་བཅས་སུ་རང་རྒྱད་དུ་བཤད་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །སྐྱ་དང་
མི་རྟག་པའི་ཆོགས་དོན་མཆན་གཞི། གཞན་དོན་བསྐྱབ་བྱར་མཆོན་ངོ་བོའི་དོན་སོགས་ཆོས་ལྡ་
ཆང་བ་ཞེས་པ་ལ། ངོ་བོ་དང་མ་བསལ་བས་སྐབས་ཀྱི་ཕྱི་ཚོལ་དེས་བྱུང་བསལ་ཞུགས་པ་སེལ་ལ་
ཁོ་ན་དང་རང་ཉིད་གྱིས་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པ་དང་། ཚོལ་བ་ཁོ་ནའི་འདོད་པ་མ་ཡིན་པ་སེལ།
འདོད་པས་ཚོལ་བའི་ཞེ་འདོད་མ་ཡིན་པ་སེལ་ལ། །དོན་བསྐྱུས་ན་ཚོལ་བ་རང་ཁོ་ནས་བསྐྱབ་བྱ་ཁོ་
ནར་འདོད་ཅིང་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་ངོར་བྱུང་བསལ་མ་ཞུགས་པའོ།།

སྒྲིབ་བ་དེ་ལ་ཤེས་འདོད་ཚོས་ཅན་མ་གྲུབ་ན་ཕྱོགས་ཚོས་མི་འགྲུབ་ལ་ཚད་མས་གྲུབ་ན་
 རོ་བོའི་དོན་མ་ཚང་བས་རོ་བོའི་དོན་སོགས་ཚོས་ལྷ་ཚང་བ་མ་གྲུབ་པས་ཕྱོགས་ཚོས་མ་གྲུབ་པའི་
 ཕྱིར། ཉག་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་ངོ་ཞེས་ཟེར། དེ་ནི་གཞི་དེ་ཚད་མས་གྲུབ་པ་དང་། གཞི་དེ་ཚད་མས་
 མ་གྲུབ་པ་དེའི་ཚད་མའི་ངོར་ཡོད་པ་འགལ་བར་གཟུང་བའི་ལོག་ཉོག་སྟེ། དཔེར་ན་བྱམ་པ་ཚད་
 མའི་ངོར་ཡོད་པ་དང་། བྱམ་པ་ཚད་མས་མ་གྲུབ་པ་ཚད་མའི་ངོར་ཡོད་པ་འགལ་བར་འདྲིན་པ་ལྟ་བུ་
 སྟེ། རྣམ་ངེས་ཀྱི་རྣམ་བཤད་དུ་རྒྱས་པར་བཤད་ཟིན་ཏོ། །བསྐྱབ་བྱར་འོས་པ་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྦྲངས་
 པ་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བའི་མཚན་ཉིད་དོ། །ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་དེ་ལྟར་ཡིན་ན། ཉག་མ་ཡང་
 དག་ཏུ་ཁས་སྦྲང་བར་འོས་པ་ཉག་མ་ཡང་དག་ཏུ་ཁས་སྦྲངས་པ་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་གི་མཚན་
 ཉིད་དུ་འགྱུར་ཞེ་ན། ཀྱན་ཏུ་མི་མཚུངས་ཏེ། རྒྱལ་བས་ཁས་སྦྲངས་པ་རྒྱལ་བའི་དམ་བཅར་མི་
 རིགས་ཤིང་། ཞེ་བས་འདོད་པ་ཁས་སྦྲངས་པ་ཅམ་གྱིས་དམ་བཅའ་ཚོགས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཏན་
 ཆེགས་ཀྱི་ཚུལ་གསུམ་ཕྱི་རྒྱལ་གྱིས་མ་གྲུབ་ན། རྒྱལ་བས་ཁས་སྦྲངས་ཀྱང་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་
 ལ། ཚུལ་གསུམ་གྲུབ་ན་རྒྱལ་བས་ཁས་སྦྲངས་ཀྱང་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་རྒྱུད་ལ་རྗེས་དཔག་སྟེ་བའི་ཕྱིར།
 ཕྱི་རྒྱལ་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་སྒྲིབ་ཡིན་ལ། དམ་བཅའ་ཡང་དག་གི་བྱེད་པར་ཕྱི་ཚོས་ཡིན་
 པའི་ཕྱིར་རོ། །སྒྲ་མ་ལོ་རྩལ་ཆེན་པོ་མིག་སོགས་བདག་དོན་བྱེད་པ་ཡང་། མཚན་ཉིད་ལྷ་ལྷན་གྱི་
 ཕྱོགས་མཚན་ཉིད་པར་བཞེད་ལ། མི་འཐད་དེ། དེ་ཚད་མས་དགག་ཏུས་པའི་ཕྱིར་རོ་སྟུམ་ན། ལྷ་མི་
 ཉག་པ་ལ་ཡང་མཚུངས་ཏེ། ཕྱིས་ཕྱི་རྒྱལ་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་པར་འགྱུར་ངོ་ཞེས་གསུངས་སོ། །

གཉིས་པ་ལ་ལྟ། རོ་བོ་དང་། ཆེག་སྤང་དང་། རང་ཉིད་དང་། འདོད་པ་དང་། མ་བསལ་བ་
 བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱར་དུ་རང་གི་རོ་བོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་སྒྲོས་པ་དགོས་
 པ་དང་བཅས་ཏེ། ཕྱི་རྒྱལ་གྱིས་གྲུབ་ཟིན་པ་ཕྱོགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་གི་ཕྱི་རྒྱལ་གྱི་ངོར་བསྐྱབ་
 པར་བྱ་བ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་ལས་རོ་བོ་གཞན་མེད་པའོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར།

གཉིས་པ་ནི། ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཀྱི་རྒྱར་དུ་རང་གི་རོ་བོ་ཁོ་ན་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་པ་
 དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཕྱོགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཁོ་ནར་འདོད་པ་ཡིན་གྱི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་
 བཞོད་བཞིན་པ་ཉིད་ཡིན་ཡང་རུང་བ་མ་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་བྱ་སྐྱབ་བྱེད་གཞི་མཐུན་པ་མ་ཡིན་པར་

ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་སྤྱི་མི་རྟག་པ་ཉིད་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་གཏན་ཆེགས་
 མིག་གིས་གཟུང་བར་བྱ་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ཉིད་ནི་སྤྱི་ལ་མ་བྱུང་པའི་ཕྱིར། ཕྱི་ཚོལ་གྱི་རོར་
 བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ལ། དེ་སྤྱི་མི་རྟག་པ་འདིར་ནི་སྤྱི་བ་པར་བྱེད་པ་ཁོ་ནར་བརྟེན་པའི་ཕྱིར།
 བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་ཁོ་ནར་ནི་མི་འདོད་དོན་ཞེས་པ་ནི་སྤྱི་བ་བྱེད་ཏུ་བཀོད་བཞིན་པ་ཡིན་པས་སྤྱི་བ་
 བྱེད་ཏུ་ཡང་འདོད་པས་བསྐྱབ་ཏུ་ཁོ་ནར་མ་གཟུང་བས་དེ་ལྟ་བུ་དེ་ཕྱོགས་ཡང་དག་ཡིན་པ་བཅད་
 པའི་ཕྱིར་དུ་ཁོ་ནའི་ངེས་བཟུང་སྟོས་སོ། །ཁོ་ནའི་སྤྱི་ལོགས་ཤིག་ཏུ་བཞད་པར་བྱ་བ་རིགས་པ་
 ལ་རང་གི་ངོ་བོ་དང་ལྟན་ཅིག་སྐྱར་ནས་སྟོན་པ་ཅི་ཞེ་ན། གང་དང་ཡང་མ་སྐྱར་བར་ཁོ་ནའི་སྤྱི་ས་
 བརྟེན་བྱའི་དོན་གསལ་བར་བྱེད་མི་རུས་པས། གཞན་དང་ལྟན་ཅིག་སྐྱར་བ་ན་ཅུས་གཅོད་ཏུ་
 མར་འགྱུར་ལ། འདི་ནི་བསྐྱབ་ཏུ་དང་སྐྱབ་བྱེད་གཞི་མཐུན་པ་ཕྱོགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་འགྱུར་བར་
 ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་ནོ།

གསུམ་པ་ནི། བདག་ཉིད་ཅེས་བྱ་བ་ནི་ཕྱོགས་གྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཆེག་ཟུར་དུ་སྟོས་པ་
 དགོས་པ་ཡོད་དེ་ཚོལ་ཕྱི་ཚོལ་ཅོད་པའི་རུས་དེའི་ཆེ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་སྤྱི་ས་པ་གང་ཡིན་
 པ་དེ་ཁོ་ན་བསྐྱབ་ཏུ་ཡིན་གྱི་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོས་ཁས་སྐྱངས་ཀྱང་། ཅོད་གཞི་དེའི་ཆོས་སུ་
 བཞད་མ་ཐག་དེའི་ཆེ་བསྐྱབ་ཏུ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཤེས་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། རང་སྤྱི་ཁ་ཅིག་
 དང་གཞན་སྤྱི་ཅུས་སྟོས་ཕྱི་ཚོལ་ཅོད་པ་མཐའ་དག་རང་གིས་ཆད་མར་ཁས་སྐྱངས་པའི་བསྟན་
 བཅོས་ཆད་མ་ཡིན་མིན་ཅོད་པ་ཡིན་ལ། དམ་བཅའ་ཞེས་པ་ཡང་བསྟན་བཅོས་དེའི་ཕྱོགས་གཅིག་
 པ་རོལ་པོའི་སྒོ་ངོར་བདེན་པའི་དོན་ཅན་དུ་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དེའི་ཆེ་དམ་བཅའ་དེ་བསྐྱབས་པས་
 ལུང་དེའི་ཕྱོགས་གཞན་དུ་ཡང་གཞོད་པ་མ་བྱས་པ་གཅིག་དགོས་ཏེ། གལ་ཏེ་གཞོད་ན་ལུང་དེ་
 ཆད་མ་ཡིན་པ་བཀག་པས་སྐབས་གྱི་དམ་བཅའ་ལ་ཡང་གཞོད་པར་འདོད་པ་དག་གི་ལོག་རྟོག་
 དགག་བཞེད་ནས་ཅོད་པའི་རུས་སུ་བསྐྱབ་བྱར་ཁས་སྐྱངས་པ་དེ་ཉིད་སྤྱི་བ་རུས་མི་རུས་བརྟག་
 པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི། སྐབས་གཞན་ལ་གཞོད་པས་སྐབས་དེའི་དམ་བཅའ་འགལ་བར་འདོད་པ་ནི་
 དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་ཡང་ལུང་སྐྱབ་བྱེད་ཏུ་འདོད་པ་དག་གི་ལུགས་ཡིན་པས། དེ་དགག་
 བཞེད་ནས་བདག་ཉིད་ཀྱི་སྤྱི་སྟོས་པ་ཡིན་ནོ།

དེས་ན་གལ་ཏེ་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོས་འགའ་ཞིག་ཆད་མར་ཁས་སྒྲངས་པ་ལ་བརྟེན་
 ཏེ་བསྟུབ་པ་སྟེན་ཡང་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོས་དེ་བྱེད་པས། ཆོས་ཅན་སྟེ་ལྟ་བུ་དེ་ལ་ཉག་པ་དང་
 ཉམ་མཁའི་ཡོན་ཏན་ཉམ་མི་ཉག་པ་དང་བདག་མེད་པ་སོགས་ཆོས་མང་པོ་ཞིག་ཁས་ལེན་དུ་ཟེན་
 གང་། དེའི་ཆེ་ཆོལ་བ་དེ་ཆོས་གང་བསྟུབ་པར་འདོད་པ་དེ་ཉིད་བསྟུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་གྱི་བསྟུབ་
 པར་མི་འདོད་པ་ཅིག་ཤོས་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་པར་འགྱུར་རོ། །དོན་བསྟུས་ན་ཕྱོགས་ཀྱི་
 མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་རང་ཉིད་སྟོས་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཅོད་པའི་ཆེ་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོས་
 ཆད་མར་ཁས་སྒྲངས་ཀྱང་ཆོལ་བས་འདོད་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་དེ་ཉིད་སྟུབས་ཀྱི་ཉག་པ་དེའི་བསྟུབ་བྱ་
 ཡིན་གྱི་བསྟན་བཅོས་མཁན་པོས་དེ་ལས་བཤད་པའི་དོན་མཐའ་དག་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་ཤེས་པའི་
 ཆད་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

བཞི་པ་ནི། ཕྱོགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་ཟུར་དུ་འདོད་པ་ཞེས་བྱ་བ་སྟོས་པ་ནི་དགོས་པ་ཡོད་
 དེ། བསྟུབ་བྱའི་དོན་གང་ལ་ཆོལ་བྱི་ཆོལ་ཅོད་པས་སྟུབ་པ་བཀོད་པ་དེ་དག་ཏུ་དངོས་སུ་མ་སྟུས་
 གང་གྲུབ་པར་འདོད་པ་སྟེ། ཆོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་གྱི་བསྟུབ་བྱར་ཤེས་པར་བྱ་བའི་ཆད་ཡིན་པའི་
 ཕྱིར། བེག་སོགས་བདག་དོན་བྱེད་པ་དེ་ནི་ཆེ་གཏུ་མ་སྟུས་ཀྱང་ཆོལ་བས་བསྟུབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་
 ཏེ། དེ་ནི་ཆོལ་བས་ཞེ་བས་བསྟུབ་འདོད་ནས་སྟུབ་བྱེད་བཀོད་པས་ཆོལ་བ་གཉིས་ཅོད་པའི་གཞི་
 ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་
 བསགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་མལ་ཆ་དང་སྟན་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་བཞིན་ཞེས་བྱ་
 བ་ལྟ་བུ་ལོ། །སྟུབས་འདིར་སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་མིག་ལ་སོགས་པའི་སོགས་སྟུས་སྟུང་
 ཚུལ་གཉིས་གསུངས་ཏེ། དང་པོ་ན་བ་ལ་སོགས་པ་བརྩམས་པ་ནི། བཅ་པོ་ཉེར་བཞི་ཅོད་གཞིར་
 བརྩམས་ནས་དེ་ལས་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་སྟུབ་པའི་དགོས་པ་ནི། བཅ་པོ་ཉེར་བཞི་ལས་གཞན་
 པ་ཤེས་བྱ་ཉེར་ལྔ་པ་བདག་ཤེས་རིག་གི་སྟེན་བྱ་ལས་མེད་པས་དེ་འགྲུབ་པར་བསམས་ནས་
 བྲངས་ཅན་གྱིས་ཐོལ་སྟུར་བཀོད་པ་དེ་ཉིད་སྟོན་པ་ཡིན་ནོ། །ཡང་སོགས་པ་སྟོས་པས་ནམ་པར་
 ཤེས་པ་ཡང་། གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པར་འགྲུབ་པར་འདོད་དོ། །ནམ་པར་ཤེས་པ་ལས་གཞན་པ་ནི།

བདག་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ཞེས་གསུངས་པའི་དོན་ནོ། །རྒྱུ་གསུམ་གྱི་ཡ་གྲུ་དུ་གྱུར་པའི་ཡིད་བྱེད་
དང་། མིག་གི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་གཞུང་བའི་རྣམ་པ་ལ། གངས་ཅན་སྣོ་དང་ཆེན་པོ་
ཞེས་པའི་མིང་ཅན་དུ་འདོད་པས་དེ་སོགས་སྐྱས་སྤྱད་པ་ཡིན་ལ།

དོན་བསྐྱས་ན། སངས་རྒྱས་པས་ཁས་སྒྲངས་པའི་བདག་རྒྱུ་དངོས་སུ་སྒྲོས་ནས། རྒྱུ་
གཞན་གཉིས་སོགས་སྐྱས་སྤྱད་ཅིང་། རྒྱུ་གསུམ་གྱི་འབྲས་བུ་ཤེས་པ་དང་། སྤྱིང་བ་དང་། རིག་
པའི་དོན་བྱེད་པ་ཡིན་ལ། སངས་རྒྱས་པས་སྤྱེད་པའི་དོན་བྱེད་པར་འདོད་ཀྱང་། གངས་ཅན་སྐྱེས་
བུ་སྤྱིང་རིག་དེ་ཉིད་ཀྱིས་ཉེར་མཁོའི་དོན་བྱེད་པར་འདོད་དོ། །བདག་ཤེས་རིག་གི་སྐྱེས་བུ་སྐྱབ་
འདོད་ནས་སྐྱས་པ་ཡིན་ནོ། །འདུས་ཤིང་བསགས་པ་ཆོས་ཅན། འདིར་བདག་གི་དོན་བྱེད་པ་
ཞེས་བྱ་བ་དངོས་སུ་མ་བརྗོད་ཀྱང་བདག་གི་དོན་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་སྐྱབ་པ་ཡིན་ཏེ། སངས་རྒྱས་པ་
དང་། གངས་ཅན་གཉིས་བདག་ཡོད་མེད་ཅོད་པའི་སྐབས་སུ་གངས་ཅན་གྱིས་མིག་སོགས་བདག་
རྟག་པའི་དོན་བྱེད་པར་སྐྱབ་འདོད་ནས། དེའི་སྐྱབ་བྱེད་དུ་བྱོད་བཞེད་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་
ན་སྤྱོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་འདོད་པ་སྒྲོས་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། ཆོལ་བའི་ཞེ་བས་འདོད་
པ་བསྐྱབ་བྱ་ཡིན་གྱི་སྐྱས་པ་ཅམ་ཁོ་ན་ནི་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་དོན་གྱིས་བསྟན་ནས་
རྟོགས་པར་འགྲུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །

ཐུ་བ་ནི། སྤྱོད་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཀྱི་བྱར་དུ་མ་བསལ་བ་ཞེས་བྱ་བ་སྒྲོས་པ་ནི། དགོས་པ་
ཡོད་དེ། མཆན་ཉིད་བཞི་པོ་དེ་དག་དང་ལྡན་དུ་ཟེན་ཀྱང་བསྐྱབ་པར་འདོད་པའི་དོན་ལ་མངོན་སུམ་
དང་རྒྱུ་སྤྱོད་ཀྱི་དཔག་པ་དང་། གྲགས་པ་དང་། རང་གི་ཆོག་རྣམས་ཀྱིས་སེལ་བ་དེ་ལས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་
ཏུ་གྱུབ་པ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་སྤྱོད་ཀྱི་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བསྟན་པའི་ཆེད་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དོན་བསྐྱས་
ན་ཆོལ་བས་གང་དམ་བཅས་པ་དེ་ལ། ཆོད་མ་གསུམ་གྱིས་བསལ་བ་མ་ཞུགས་པར་མ་བཟད་སྐྱས་
པའི་ཆེ་པ་རོལ་པའི་སྒོ་དོར་སྤྱི་བྱེད་དང་། དངོས་ཤུགས་འགལ་བའི་སྐྱམ་པ་ལྟ་བུའི་གཞོད་པ་ཡང་མ་
ཞུགས་པ་དགོས་པའི་དོན་ནོ། །གཞོད་བྱེད་བཞིས་བསལ་བ་དེ་ལ་མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་བ་ནི་
དཔེར་ན་སྐྱ་ནི་མཉན་དུ་མི་རུང་ཞེས་བྱ་བ་དམ་བཅས་པ་ལྟ་བུའོ། །དོན་དེ་མངོན་སུམ་གྱིས་བསལ་
བ་ཡིན་ཏེ། རྟོག་སྤྱོད་ཀྱི་དོན་མངོན་སུམ་གྱིས་གྱུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཡུལ་ལ་ཡུལ་ཅན་གྱི་མིང་གིས་

བཏགས་ནས་མངོན་སུམ་གྱིས་གཞི་དཔེ་ཞེས་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། ཡུལ་ཅན་དངོས་སུ་གཞི་དཔེ་མ་
 ཡིན་ཏེ། དཔེར་ན་སྤྱི་འཛིན་ཉན་ཤེས་ཆོས་ཅན། སྤྱི་ཉིད་དུ་མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་དངོས་སུ་གཞི་དཔེ་
 མ་ཡིན་ཏེ། མཉན་བྱ་མ་ཡིན་པའི་རང་བཞིན་ལ་ཞུགས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ལྟར་རྣམ་འབྲེལ་ལས།
 མངོན་སུམ་སོགས་ཀྱི་གཞུང་བྱ་ལ། །འཇལ་བྱེད་སྤྱི་སྤྱོད་བཏགས་ནས་བརྟུན། །ཅེས་བཤད་པ་ལྟར་
 རོ། །དེས་ཡུལ་ཅན་ལ་གཞི་དཔེ་གྱི་མིང་གིས་བཏགས་པར་འདོད་པ་ནི་ལོག་པར་སྟོན་
 པའོ། །རྗེས་སུ་དཔག་པས་བསལ་བ་ནི་དཔེར་ན་བྱ་མ་ཡིན་ཏེ། ཉན་པའོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་
 གངས་ཅན་བྱ་མ་པ་ལ། དབྱུ་གྲུ་ལ་སོགས་པ་ཅུང་ཟད་བརྟེན་བཟོད་པར་མཐོང་བ་ལས་ཉན་པར་
 འདོད་པ་ལ། སྤྱིས་ལྟན་ལ་སོགས་པའི་ཉན་པས་གྱིས་འགོག་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །རང་སྤྱིར་མིང་
 བཏགས་པའི་བྱ་མ་ཡིན་པ་ལ་ཁ་ཅིག །བྱ་མ་པ་ཉན་པར་འདོད་པ་ནི་གངས་ཅན་ལས་གྲང་
 ཆེས་ཆེར་འབྲེལ་བ་ཤས་ཆེ་བར་སྤྱད་རོ། །གཞུང་པས་བསལ་བ་ནི་དཔེར་ན། རི་བོང་ཅན་ནི་ཆེ་
 བ་ཞེས་པའི་སྤྱིས་བརྟུན་དུ་རུང་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་རི་བོང་ཅན་ཆོས་ཅན།
 ཆེ་བ་ཞེས་པའི་སྤྱིས་བརྟུན་དུ་རུང་སྟེ། ཉན་པ་ཡུལ་ན་ཡོད་པའི་ཕྱིར། ཞེས་པའི་ཉན་པས་ལ་བརྟེན་
 ནས་སེལ་བར་བྱེད་དེ། སྤྱིགས་ཆོས་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱ་བ་ཅིང་ཁྲབ་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་བྱ་བ་པའི་
 གཞུང་པའི་གཏན་ཆོགས་གཉིས་པ་སྤྱི་བར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །འདི་ཉན་པ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པར་
 འདོད་པ་ནི་ཉན་པས་བཏགས་པ་ལ་ཚད་མའི་གཞུང་བྱ་སྤྱོད་མེད་ལེགས་པར་འཛོག་མི་ཤེས་པའི་
 ལོག་ཉན་པ་ཡིན་པས་སོ། །གཞན་དུ་ན་རྣམ་འབྲེལ་རྣམ་ངེས་གཉིས་སུ། རིག་བྱེད་ཚད་མ་ཡིན་པ་
 རྒྱས་པར་བཀག་པ་ཡང་འབྲེལ་བ་མེད་པར་འགྱུར་བས་སོ། །

རང་ཆོག་གིས་བསལ་བ་ནི་དཔེར་ན། རྗེས་སུ་དཔག་པ་ནི་ཚད་མ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་
 ལྟ་བུ་སྟེ། དེ་ལྟར་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྤྱིས་པ་ན། རྒྱགས་ལ་འོངས་པའི་དམ་བཅས་དངོས་ཀྱི་དོན་དང་
 འགལ་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞི་ཆོས་ཅན་རྗེས་དཔག་གི་སྟེང་དུ་ཚད་མ་མ་ཡིན་པར་བདེན་ཞེན་
 གྱིས་དམ་བཅས་པ་ན་ཆོག་དེ་ལས་བརྟུན་བྱ་དེ་འབྲེལ་མེད་དུ་གོ་བའི་རྗེས་དཔག་ཁས་སྤངས་པས་
 རྗེས་དཔག་ཚད་མ་ཡིན་པ་དང་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ཀ་དངོས་རྒྱགས་ལ་དམ་བཅས་པ་ཡིན་ནོ། །ཆོག་

1 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༥༦ ཞོག ༥༩ ཟླ་ ༩

དེ་ལྟར་བཤད་པ་ལྟར་ཆོལ་བས་བདེན་ཞེན་གྱིས་སྦྱས་པ་ན། བ་རོལ་པོས་དངོས་ལྷགས་འགལ་
 འདུག་སྟུམ་དུ་ངེས་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་སུ་ཁས་སྒྲངས་པས་འགལ་བ་ཞུགས་པ་ལ་ཡིད་ཆེས་བསལ་
 བ་ཞེས་བྱ་བའི་དངོས་སུ་མེས་དཔག་ལ་ཆད་མ་ཡིན་མེན་གཉིས་ཀའི་གཞི་མཐུན་སེལ་བ་ནི་དངོས་
 པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་ཆད་མའོ། །དེ་བཞིན་དུ་གཞལ་བུའི་དོན་ཅན་གྱི་ཆད་མ་དག་མེད་དོ། །ཞེས་དམ་
 བཅས་པ་ན། གཞི་ཆོས་ཅན་ཆད་མ་གཅིག་ཤུའི་སྟེང་དུ་གཞལ་བྱེད་ཤེད་པ་དང་ཡོད་པ་
 དངོས་ལྷགས་ལ་དམ་བཅས་པའི་འགལ་བ་ཡང་ཤེས་པར་བྱའོ། །ཡིད་ཆེས་པའི་གཏན་ཆོགས་ཡང་
 དག་གིས་གཞོད་པའི་ཡིད་ཆེས་བསལ་བ་ནི། སྤྱན་སོགས་དཀར་པོའི་ཆོས་ནི་བདེ་བ་སྟེར་བྱེད་མ་
 ཡིན་ནོ། །ཞེས་དམ་བཅས་པ་ལྟ་བུའོ། །གཞལ་བུའི་གནས་གསུམ་པ་ལ་སྤྱར་བ་འདེབས་པའི་ལོག་
 རྟོག་གི་ཐ་ཆད་ཡིད་ཆེས་མེས་དཔག་ཆད་མ་མ་ཡིན་པར་སྦྱ་བ་ནི། གཞན་དུ་རྒྱས་པར་བཀག་ཟེན་
 ཏོ། །དེ་ལྟར་ན་ཕྱོགས་ལྟར་སྤང་བ་བཞི་ཆད་མས་བསལ་བ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། ལོག་རྟོག་སེལ་བ་དང་རིགས་མི་མཐུན་སེལ་བ་གཉིས་ཀྱིས་རིག་པར་
 བྱའོ། །དང་པོ་ནི། བྱེད་ཆོལ་གྱིས་བྱལ་ཟེན་པ་དང་དེས་མ་བྱལ་གྱང་སྦྱབ་པར་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་འདོད་
 བ་སྦྱབ་བྱེད་དུ་བཀོད་བཞིན་པ་དང་། ཅོད་པའི་དུས་དེའི་ཆོལ་བ་བདག་ཉིད་ཀྱིས་བསྦྱབ་པར་
 བྱ་བ་ཉིད་དུ་མི་འདོད་པ་བསྟན་བཅས་མཁན་པོའི་འདོད་པ་ཅུང་དང་ཞེ་བས་མི་འདོད་པ་རག་ཏུ་
 སྦྱས་པ་ཅུང་དང་ཆད་མས་བསལ་བ་ལས་སྒྲོག་པ་ནི་བསྦྱབ་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །བྱེད་ཆོལ་གྱིས་
 བྱལ་ཟེན་སོགས་ཕྱོགས་ལྟར་སྤང་དུ་སྦྱབ་ཟེན་པ་དེ་ལྟར་ནའི་ཕྱིར། སྟོབ་དཔོན་ཆོས་མཆོག་གིས་
 འདིར་གྲགས་པ་ནི་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆོགས་ཡིན་ལ། རང་གི་ཆོག་ནི་འབྲས་བུའི་གཏན་ཆོགས་
 ཉིད་དུ་བཏགས་པར་འདོད་ཀྱི་དངོས་སུ་ནི་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལ་བརྟེན་ནས་གྲགས་པ་
 དང་ཡིད་ཆེས་ལ་གཏན་ཆོགས་ཡང་དག་ཡིན་མེན་གྱི་བྱེད་པར་འབྱེད་པ་ནི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 འདིར་བཤད་པ་ནི་ཆོག་སྦྱ་བ་པོས་ངའི་ཆོག་འདི་ལ་འབྲུལ་བ་མེད་པ་ཡིན་པས་འདི་ལས་དོན་
 འདི་རྟོགས་པར་གྱིས་ཤིག་སྟུམ་པས་རག་ཞེན་པའི་བརྗོད་བྱ་དཔོག་པའི་འབྲས་ཏྲགས་སུ་སྒྲོམ་
 པའི་དོན་ཡིན་ལ། དེ་ལྟར་ཡང་འཐད་ལྡན་དུ། དེ་འབྲ་བ་ཡང་སྦྱ་བ་པོའི་རྒྱལ་གྱི་མེས་སུ་དཔག་
 པའི་ཆད་མ་ཡིན་ནོ། །ཞེས་བཤད་པ་ལྟར་རོ། །ཡིད་ཆེས་ཀྱི་གཏན་ཆོགས་མི་བཞེད་པ་མ་ཡིན་

ཏེ། རྣམ་ངེས་ཀྱི། དབང་པོ་འདས་ལ་ལུང་དོན་ཀྱི། རྟེན་ཅན་ལས་གཞན་རིག་པ་མེད།¹ ཅེས་པའི་
འབྲེལ་བར་གསལ་བར་བསྟུན་པས་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ནི། ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་མ་གྲུབ་པ་བསྟུན་པར་བྱ་བ་དེ་ཉིད་ཀྱི་ངོ་བོ་དང་། ཚོལ་བའི་
འདོད་ཡུལ་དུ་བྱས་པ་དང་ཚད་མས་མ་བསལ་བ་ནི་ཕྱོགས་ཡིན་ནོ། ཕྱོགས་ཀྱི་རིགས་མི་མཐུན་
སེལ་བ་དེ་ཅུམ་གྱིས་རྫོགས་པའི་ཕྱིར་ཏེ། ཚོལ་བས་འདོད་ཡུལ་དུ་བྱས་ཤིང་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་སྒོ་ངོར་
གྲུབ་བསལ་མ་ཞུགས་པའི་དོན་ནོ། གཞན་གཉིས་ལོག་རྟོག་སེལ་བའི་ཆེད་ཡིན་ཏེ། སྟུབ་བྱེད་དུ་
བཀོད་བཞིན་པའི་ཆེ་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་མ་གྲུབ་ན་སྟུབ་དགོས་པས། བསྟུན་བྱ་ཡིན་ནས་སྟུམ་པ་སེལ་
བ་ལ་ངོ་བོ་ཁོ་ན་ཞེས་པ་དང་། རང་གི་ཁས་ཁྲུངས་པའི་བསྟན་བཅོས་མཁན་པའི་འདོད་པ་དང་མི་
འགལ་བ་ཞིག་ཅོད་པའི་ཆེ་ཡང་བསྟུན་བྱར་བྱེད་དགོས་སྟུམ་པ་སེལ་བ་ལ་རང་ཉིད་ཀྱི་སྒྲ་སྟོས་
སོ། རྟེན་ལྟར་ན་སྤར་བཤད་པ་དེ་དག་གིས་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་ཉེས་པ་ཐམས་ཅད་དང་བྲལ་བ་
ཁ་ན་མ་ཐོ་བ་མེད་པར་བསྟན་པ་ཡིན་ནོ།

གཉིས་པ་སྟུབ་དག་ལྟར་སྤར་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་དོན་དང་། དངོས་སྟོབས་
ཀྱི་སྟུབས་སུ་འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤར་གི་དཔེ་མ་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཚན་
ནོ། རང་པོ་ལ་གསུམ། མདོར་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྟུ་བའོ། རང་པོ་ནི།
ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་བཤད་པའི་ཞར་ལ་ཕྱོགས་ཀྱི་མཚན་ཉིད་བཤད་ནས། གཏན་ཆེགས་ལྟར་
སྤར་སྟོན་པ་ནི། གཞན་ཀྱི་དོན་ཀྱི་རྫོགས་སུ་དཔག་པ་ནི་ཚུལ་གསུམ་པའི་རྟགས་བརྗོད་པ་སྟེ། ཞེས་
སྟུམ་པ་དེ་ལ་སྟེ་དེའི་ཕྱིར། སྟུབ་དག་དུ་བཀོད་ནས་ཚུལ་གསུམ་ལས་ཚུལ་གང་ཡང་རུང་བ་གཅིག་
མ་སྟུམ་ན་ཡང་སྟུབ་པ་ལྟར་སྤར་བ་ཡིན་ནོ། ཚུལ་གསུམ་གང་རུང་གཅིག་མ་བསྟན་ན་ཡང་སྟུབ་དག་
ཡང་དག་དུ་མི་འཁྲུར་ཏེ། གཞན་དོན་རྫོགས་དཔག་ལ་ཚུལ་གསུམ་ག་ལྟག་ཆད་དང་བྲལ་བར་སྟོན་པ་
དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། ཞེས་པའོ། ཕྱོགས་ལ་མཐུ་མེད་སོམ་ཉི་དང་། མི་འདོད་འདོད་པའི་ངེས་སྟུབ་
བྱེད།² ཅེས་གསུངས་པ་ལྟར། མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱིས་ནི་རྟོགས་པ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་མི་སྦྱེད་

1 བསྟན་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེབ། ༩༦ ཞོག ༤༤༩ ཟླ་ ༡༣

2 ས་སྐྱའི་གསུང་རབ། དེབ། ༡༤ ཞོག ༢༩ ཟླ་ ༡ རང་དུ་བྲངས།

ལ། མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱིས་ནི་སྤྲོ་ནས་གནས་པའི་ཐེ་ཆོམ་ལས་མ་འདས་པར་བྱེད་དེ། སྤྲོ་
མི་རྟག་སྤྱབ་ལ་གཞལ་བྱ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ལྟ་བུའོ། །སྤྲོ་འདི་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བུམ་པ་
ལྟར་མི་རྟག་པ་ཡིན་ནམ། འོན་ཏེ་གཞལ་བྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། བུམ་མཁའ་ལྟར་རྟག་པ་ཡིན་ནམ་སྟུམ་
དུ་ཐེ་ཆོམ་དུ་འགྱུར་བས་སོ། །འགལ་རྟགས་ཀྱིས་མི་འདོད་པའི་དོན་ལ་ངེས་པ་འདྲེན་པར་བྱེད་ཀྱི་
རང་གི་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ཐེ་ཆོམ་དང་། ལོག་རྟོག་སོགས་གང་ཡང་མི་སྤྱེད་དོ། །ཁ་ཅིག་འགལ་རྟགས་
ཀྱིས་བསྐྱབ་བྱ་ལ་ལོག་རྟོག་བསྐྱེད་པར་འདོད་པ་ནི། འཁྱལ་བ་ཆེན་པོ་ཡིན་ཏེ། འགལ་རྟགས་སུ་
སོང་བའི་ཆེ་ལོག་ཕྱོགས་སྤྱབ་པའི་རྟགས་ཡང་དག་ཏུ་འགྱུར་བས་ཁྲུབ་ལ་ཡང་དག་ཤེས་པ་དང་།
དེའི་གཞལ་བྱ་དང་། དངོས་འགལ་འདྲིན་པའི་ལོག་རྟོག་གཉིས་སྤྱིས་བྱ་གཅིག་གི་རྒྱུད་ལ་དུས་
གཅིག་མཛོན་གྱུར་དུ་སྤྱི་བའི་སྐྱབས་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མ་གྲུབ་པ་དང་། མ་ངེས་པ་དང་། འགལ་བའི་གཏན་ཆེགས་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། བསྟན་པ་དང་། བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱི་ཕྱོགས་ཀྱི་ངོར་སྤྱབ་བྱེད་དུ་
སྤྲོས་ཀྱང་གོ་བར་བྱ་བ་ཕྱི་ཕྱོགས་བ་དང་གོ་བར་བྱེད་པ་ཕྱོགས་བ་གཉིས་ཀའམ་གང་དུང་ལ་ཕྱོགས་
ཆོས་མ་གྲུབ་པའམ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ན་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤྲོང་ཡིན་ཏེ། རྟགས་སུ་
བཀོད་པ་གང་ཞིག་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་ཡོད་པ་ཁོ་ནར་མ་
ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། རྟགས་ཆོས་ཅན་གྱི་སྟེང་དུ་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་མ་གྲུབ་
པ་དང་། ཆོས་ཅན་མ་གྲུབ་ནས་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཕྱོགས་ཆོས་ཕྱོགས་བ་དང་། ཕྱི་
ཕྱོགས་བ་གཉིས་ཀ་ལ་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཕྱི་ཕྱོགས་མ་གྲུབ་པ་དང་། ཕྱོགས་བ་ལ་མ་གྲུབ་པའོ། །དང་པོ་
ནི། རྟགས་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་དང་འབྲེལ་བའི་ཚུལ་གཅིག་མ་གྲུབ་པའམ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ན་ཡང་མ་
གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྤྲོང་པ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཆེགས་ནི་སྤྲོ་མ་ལྟར་སྤྲོར་རོ། །དཔེར་ན་སྤྲོ་
མི་རྟག་པའོ་ཞེས་བསྐྱབ་པ་ལ་མིག་གིས་གཟུང་བ་ཉིད་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ནི་ཕྱོགས་བ་གཉིས་ཀ་
ལ་མ་གྲུབ་པ་ལྟ་བུའོ། །

གཉིས་པ་ནི། ལྷོན་ཤིང་རྣམས་ལ་གཅེར་བྱ་བས་སེམས་པ་ཡོད་པ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་

ལྷན་པ་ཐམས་ཅད་བཤུས་ན་འཆི་བ་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ནི། སྤྱོད་པ་བ་སངས་རྒྱས་པ་ལ་སྤྱོད་པ་
 ཚོས་མ་གྲུབ་སྟེ། སངས་རྒྱས་པ་ཤིང་འཆི་བར་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སངས་རྒྱས་པ་དེ་ནི་
 མིག་ལ་སོགས་པའི་རྣམ་པར་ཤེས་པ་དང་དབང་སོ་དང་། སྤྱོད་ཀྱི་འཕེན་པས་འཕངས་པའི་ལས་
 ཀྱི་རྒྱས་པ་རྫོགས་ནས་ཡིད་ཀྱི་ཤེས་པ་གནས་པའི་རྟེན་ཆེ་འགག་པའི་མཚན་ཉིད་ལ་འཆི་བ་ཡིན་
 པར་ཁས་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤིང་ལ་རྣམ་ཤེས་མེད་ན་དེ་འགག་པ་ག་ལ་ཡོད། ཤིང་སྐྱམ་པ་ལ་
 ཁོ་ལོ་ཅག་འཆི་བར་འདོད་ལ། དེ་བྱེད་ལ་ཡང་གྲུབ་པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། དེ་འཆི་བའི་དོན་དུ་ཁོ་ལོ་
 ཅག་ཁས་མི་ལེན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་ཤིང་ལ་འཆི་བ་མ་གྲུབ་སྟེ། སྤྱོད་ཀྱི་ལས་ཀྱི་རྒྱས་པ་ཟད་
 རྣམ་ཆེ་འགག་པ་ལ་འཆི་བར་འདོད་ལ། དེ་ཡང་ཤིང་དག་ལ་མི་སྲིད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། གངས་ཅན་གྱིས་སློང་དང་བདེ་བ་ལ་སོགས་པ་སངས་རྒྱས་པའི་དོར་སེམས་
 པ་མེད་པར་བསྐྱབ་པ་ལ། སྤྱོད་པ་ཅན་ནམ་མི་རྟག་པ་ཉིད་རྟགས་སུ་བཀོད་པ་ནི་སྤྱོད་པ་ཚོས་སྤྱོད་
 པ་གངས་ཅན་བདག་ཉིད་ལ་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། གཏན་ཆེགས་ཀྱི་དོན་ཅོད་གཞི་ལ་འགོད་ཚུལ་
 དང་། མཐུན་པར་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གངས་ཅན་གྱིས་སྤྱོད་འཇིག་བྱེད་པ་ལ་སེམས་མེད་པེམ་
 སོ་ཡིན་པས་བྱུང་སྟེ། དཔེར་ན་གཞུགས་ལ་སོགས་པ་དེ་ཅམ་ལྟ་སོ་བཞིན། སློང་དང་བདེ་བ་ཡང་
 སྤྱོད་འཇིག་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར། སེམས་མེད་པེམ་སོ་ཡིན་ནོ་ཞེས་པའི་སྤྱོད་པ་ཚོས་དང་རྗེས་འགྲོ་
 སངས་རྒྱས་པའི་ལུང་ལས་བཤད་པས་སྤྱོད་པ་ལ་གྲུབ་སྟམ་དུ་བསམ་པ་འོ། །དེ་ཡང་གངས་ཅན་
 ལྟར་ཡོད་གསར་དུ་གསལ་བ་དང་མི་གསལ་བ་ལ་སྤྱོད་འཇིག་ཏུ་འདོད་ཀྱི། ལྟར་མེད་གསར་སྤྱོད་
 དང་གཏན་མེད་དུ་འགྱུར་བའི་སྤྱོད་འཇིག་གངས་ཅན་མི་འདོད་པས་སྤྱོད་པ་ཚོས་སྤྱོད་པ་ལ་མ་གྲུབ་
 པ་ཡིན་ནོ། །ཚུག་པ་ནི། གངས་ཅན་རང་ལ་གྲུབ་པར་འདོད་པས་ཏེ། སེམས་པ་ཅན་གྱི་བདག་
 བཅེངས་ཤོལ་ཀུན་གྱི་གཞི་ཡིན་པས་སྤྱོད་འཇིག་དང་བྲལ་ལོ་སྟམ་དུ་བསམས་པ་འོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་གཏན་ཆེགས་བདག་ཉིད་དམ་དེའི་གཞི་ཚོས་ཅན་ལ་ཐེ་ཚོམ་
 བ་ན་སྤྱོད་པ་ཚོས་མ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། རྟགས་ཅོད་གཞི་ལ་འགོད་ཚུལ་དང་མཐུན་པར་སློས་མ་
 དེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་རང་གི་དོ་སྤོལ་ཐེ་ཚོམ་བ་པ་ནི། དཔེར་ན་མེ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ལ་དུ་
 བ་ཡིན་ནམ་རྒྱངས་པ་ཡིན་སྟམ་དུ་རྒྱངས་པ་ལ་སོགས་པའི་དངོས་པོར་ཐེ་ཚོམ་བ་པའི་འབྱུང་བ་

འདུས་པ་ལ་མེ་ཡོད་དེ། ཏུ་བ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བཞོད་པ་ལྟ་བུ་དང་། ཏུ་བ་ཉིད་ཏུ་མ་ངེས་ན་ཐེ་
 ཆོས་ཟ་བས་མེད་ཉླགས་པ་སྐྱེད་མི་ཏུས་སོ། །གཞི་ཆོས་ཅན་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བ་ནི་དཔེར་ན་རི་སྐལ་
 དབུས་མ་ན་མ་བྱའི་སྐྱ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོས་ཟ་བཞིན་ཏུ་མ་བྱའི་སྐྱ་བྲག་པའི་རི་སྐལ་དབུས་མ་འདི་ན་
 ཆོས་ཅན། མ་བྱ་ཡོད་དེ། མ་བྱའི་སྐྱ་བྲག་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལ་དེ་བྲགས་པའི་ཡུལ་ཆད་མས་མི་
 ཉླགས་པ་ལྟ་བུའོ། །མ་བྱ་བ་པའི་གཏན་ཆེགས་ནི། གཞི་ཆོས་ཅན་དང་། ཉླགས་རང་གི་རོ་བོ་དང་།
 དེ་གཉིས་ཀྱི་འབྲེལ་བ་དོན་ལ་མ་བྱ་བ་པ་གསུམ་དང་། ཐེ་ཆོས་ཟ་བ་གསུམ་དང་། ཏུག་ཏུ་པལ་
 ཆེར་འདུས་ལ་འབྲེལ་བ་ཕྱི་ཆོལ་གྱིས་བྱ་བ་བྱེན་པ་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་སྐྱོན་མ་ཡིན་ཡང་། བྱ་བ་བྱེན་
 པར་ཤེས་ཀྱང་སྐྱར་ཡང་སྐྱབ་ན་ཆོལ་བའི་སྐྱོན་ཡིན་པ་བཞིན་ཏུ་བསྐྱབ་བྱ་བྱ་བ་བྱེན་སྐྱབ་ན་ཡང་
 སྐྱོན་ཏུ་ཤེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ནི། གཞི་ཆོས་ཅན་མ་བྱ་བ་ན་ཡང་ཕྱོགས་ཆོས་མ་བྱ་བ་པ་ཡིན་ཏེ། སྐར་ལྟར་
 ཕྱོགས་ཆོས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་མ་ཆང་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་བྱེ་བྲག་པས། བདག་བྱེད་བྱེད་ཏུ་
 ཡོད་པར་སྐྱབ་འདོད་ནས། ལུས་ཀྱི་སྤྱང་འོག་ཐམས་ཅད་ན་གང་ཟག་གི་བདག་གནས་པར་སྐྱབ་
 པ་ལ་ཐམས་ཅད་ན་དམིགས་པའི་བདག་གི་ཡོན་ཏན་ཉིད་ཉླགས་སུ་བཞོད་པ་ལྟ་བུའོ། །བདག་གི་
 ཡོན་ཏན་ནི། བདེ་སྤྱག་དང་། འདོད་པ་དང་། ཞེ་སྤང་ལ་སོགས་པའོ། །ཡོན་ཏན་ནི་ཡོན་ཏན་ཅན་
 མེད་པར་མི་གནས་པས་བདག་བྱེད་པར་སྐྱབ་པའོ། །ལུས་ཀྱི་སྤྱང་འོག་པར་གསུམ་ཐམས་ཅད་
 ན་གནས་པ་སྐྱབ་འདོད་ནས། གང་ཟག་གི་བདག་ཆོས་ཅན། དེ་ཐམས་ཅད་ན་ཡོད་དེ། དེ་ཐམས་
 ཅད་ན་ཁྱོད་ཀྱི་ཡོན་ཏན་དམིགས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པའོ། །འདི་དག་ལ་བརྟེན་ནས་གཞི་མ་བྱ་བ་ན་
 ཉླགས་ཡང་དག་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཏུ་འགལ་བར་འདོད་པ་ནི། ཆད་མ་ཀུན་ལས་བཏུས་ཀྱི་
 རང་རྟེན་ལའོ། །ཞེས་པའི་དོན་རྣམ་འབྲེལ་ཏུ་རྒྱས་པར་བཤད་པ་ཁོང་ཏུ་མ་ཆུད་པའི་རྣམ་འགྱུར་
 ཏུ་གསལ་ཏེ། དེའི་དོན་དབུ་མ་སྤང་བར་མཁས་པའི་དབང་པོ་ཀ་མ་ལ་གླི་ལས་ཀྱང་གསལ་བར་
 བཤད་དོ། །དེས་ན་ཉླགས་ཡང་དག་ཡིན་ན་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་བྱ་བ་པས་བྱེད་ཀྱང་ཉླགས་ཡང་
 དག་གི་ཤེས་འདོད་ཆོས་ཅན་ཡིན་ན་བྱ་བ་མི་དགོས་ཏེ། མཆན་ཉིད་ལྟ་བུ་གཙོ་བོ་རྣམ་འགྱུར་
 ཏུ་མའི་ཉེར་ལེན་བྱེད་པ་དངོས་སུ་ཉླགས་ཡང་དག་གིས་དགག་དགོས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཤེས་འདོད་

ཚོས་ཅན་རང་གི་ལྷོག་པ་སྐྱབ་པའི་དབང་དུ་བྱས་ན་དགག་ཉགས་དང་སྐྱབ་ཉགས་ཀྱི་སྒོ་ནས་
ཁྱད་པར་དབྱེ་དགའོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་དང་ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་བཤད་པ་དང་། འགལ་
བའི་གཏན་ཚིགས་བཤད་པ་དང་། འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་དང་ཐུན་མེད་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་བཤད་
པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དངོས་ཀྱི་མ་ངེས་པ་དང་། ཡང་དག་ལྷག་ལྷན་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི།
དེ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་ཡང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལ་མེད་པའི་
ཚུལ་གཅིག་མ་གྲུབ་ན་ཡང་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ལྟར་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། རྒྱ་མཚན་དེའི་ཕྱིར་
རོ། །དེ་ཡང་མཐུན་ཕྱོགས་དང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གཉིས་ཀ་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། གཉིས་
ལ་ཆ་གཉིས་པ་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་ཅིང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཆ་གཉིས་པ་དང་། དེ་ལས་
ལོག་པ་སྟེ་བཞིའོ། །དཔེར་ན་སྐྱ་རྟག་པ་ཉིད་ཀྱི་ཚོས་སུ་སྐྱབ་པ་ལ་གཞལ་བྱེད་རྟགས་སུ་བཞོད་པ་
ཚོས་ནི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་ཡོད་པའོ། །ལ་
སོགས་པའི་སྐྱས། སྐྱ་ཚོས་ཅན། ཚེ་ལ་བྱང་མ་ཡིན་ཏེ། ལ་སོགས་པའི་ཚོས་མི་རྟག་པའི་ཕྱིར། ཞེས་
པ་ལྟ་བུ། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་འཇུག་པ་དང་། མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་ལ་ཡོད་
པ་ཆ་གཉིས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེ་ཡང་མཐུན་ཕྱོགས་སྒྲོག་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡོད་ལ། རྣམ་མཁའ་སོགས་ལ་
མེད་པས་སོ། །སྐྱ་ཚེ་ལ་བྱང་དུ་སྐྱབ་པ་ལ་མི་རྟག་པ་རྟགས་སུ་བཞོད་པ་ནི་སྤྲ་མ་ལས་ལོག་པར་ཤེས་
པར་བྱའོ། །སྐྱ་རྟག་སྟེ་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ནི། གཉིས་ཀ་ལ་ཆ་གཉིས་པར་འཇུག་
པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་མི་མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་སེམས་པའི་ལས་ལ་འཇུག་བྱམ་པ་ལ་མི་
འཇུག །མཐུན་ཕྱོགས་ཀྱི་ཕྱོགས་གཅིག་རྣམ་མཁའ་ལ་འཇུག །རྒྱལ་སྤྱ་རབ་ལ་མི་འཇུག་སྟེ། གྱེ་
བྲག་པས་རྒྱལ་སྤྱ་རབ་རྟག་པར་ཁས་ལེན་ཅིང་། ལུས་ཅན་ཀྱི་དོན་ཁས་སྦངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། དོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ལ་གཉིས། དཔེ་
དང་། ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བར་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་ཕྱོགས་ཚོས་གྲུབ་མཐུན་
ཕྱོགས་ལ་མཐོང་ཡང་ལྷོག་པའི་ཚུལ་དེ་ཉིད་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་ན་ཡང་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཚིགས་ཁོ་ན་
སྟེ། རྒྱ་མཚན་དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་མི་ལ་ལ་ཞིག་ནི། དག་སྐྱ་བར་

འདོད་པའི་ལམ་སྔ་ཆེད་མི་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་མ་ཡིན་པས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་
 དང་ལྟན་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་དག་སྦྱ་བ་དང་། མིག་འབྱེད་འཇུག་བྱེད་པ་ལ་སོགས་པའི་ཆོས་རྟགས་སུ་
 བཀོད་པ་ལྟ་བུ་ཡང་དག་ལྟག་ལྟན་གྱི་མ་དེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་བྱུང་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མཐོང་
 ཡང་མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ལས་ལྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། དག་སྦྱ་ཀུན་མཁུན་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ལྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བར་བསྐྱན་
 པ་དང་། ཆགས་ལྟན་དུ་སྐྱབ་པ་ལྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བར་བསྐྱན་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། གཞན་གྱི་
 ལྟོག་པ་སྐྱབ་པའི་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྦྱང་དུ་བསྐྱན་པ་དང་། ལྟོག་བྱུང་མ་འབྱུང་པའི་རྒྱ་མཚན་དང་།
 བསྐྱར་ཏེ་བསྐྱན་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྟགས་དེའི་ལྟོག་པ་བྱུང་སྟེ། དེ་ཡང་ཀུན་མཁུན་དག་སྦྱ་བ་མེད་
 དེ། མ་དམིགས་པའི་ཕྱིར་རོ་ཞེ་ན། ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་དག་སྦྱ་བ་མ་དམིགས་སོ་ཞེས་བྱ་བའི་མི་
 དམིགས་པའི་རྣམ་པ་དེ་ལྟ་བུ་ནི་མེད་དེས་གོ་བྱེད་ཡང་དག་མ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་མཁུན་དག་སྦྱ་བ་ཡོད་
 མེད་ཐེ་ཆོས་གྱི་རྒྱ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེར་ཐལ། དུལ་ཀུན་མཁུན་དག་སྦྱ་བ་ཡོད་ཀྱང་ཕྱི་རྒྱལ་ལ་
 བསྐྱར་མི་སྦྱང་བཉིད་གིས་སོ། །འདི་དག་ནི་དཔྱེད་པ་པ་ཀུན་མཁུན་དང་ཆགས་བྲལ་མ་མཐོང་ཅམ་
 གིས་མེད་པར་སྦྱ་ལ། མཆོག་གི་སྦྱལ་པའི་སྦྱ་ཆོས་གསུང་བ་སོགས་མཐོང་བཉིད་གིས་ཀུན་མཁུན་
 དང་ཆགས་པ་དང་བྲལ་བ་འགོག་པའི་གཏན་ཆེགས་ལྟར་སྦྱང་དུ་སྐྱབ་པ་དང་། ཤེས་བྱ་ཀུན་མཛོན་
 སུམ་དུ་གཟིགས་པ་སོགས་ཡོད་ཀྱང་རྒྱལ་བ་དང་པ་དེ་དག་ལ་བསྐྱར་མི་སྦྱང་བར་སྟོན་པ་ཡིན་གྱི།
 སྦྱིར་ཀུན་མཁུན་དང་ཆགས་བྲལ་ཡོད་ཀྱང་ཆད་མས་དམིགས་སུ་མི་རུང་བར་སྟོན་པ་མ་ཡིན་ཏེ།
 དངོས་སོ་སྟོབས་བྱུགས་ཀྱི་རིགས་པས་ལེགས་པར་བྱུང་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདི་དག་ནི་སངས་རྒྱས་ཀྱི་
 གཞུགས་ཀྱི་སྦྱ་སངས་རྒྱས་མ་ཡིན་པར་འདོད་པའི་སྐལ་ཆད་རྣམས་ཀྱི་ལུགས་དང་མཚུངས་པའོ།

གཉིས་པ་ནི། ཀུན་མཁུན་དག་སྦྱ་བ་མ་དམིགས་པས་མེད་ཅེས་མི་སྦྱ་ཡི། ཀུན་མཁུན་
 དང་སྦྱ་བ་ལྟན་ཅིག་འགལ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེ་ན། གོང་དུ་བསྐྱན་པ་དེ་བས་ན་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་
 མ་ཡིན་པ་ལས་ལྟོག་པ་ཀུན་མཁུན་སྦྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟོག་པ་ནི་ཐེ་ཆོས་དུ་གྱུར་པ་ཡིན་གྱི། མེད་
 དེས་ཀྱི་ལྟོག་བྱུང་མ་འབྱུང་པ་མ་ཡིན་ཏེ། སྦྱ་བ་དང་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་ཉིད་གཉིས་ལ་འགལ་བ་
 གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཀུན་མཁུན་དག་སྦྱ་བ་མ་མཐོང་དུ་ཟེན་ཀྱང་ཐམས་ཅད་མཁུན་པ་གང་

ཡིན་པ་དེ་ཡང་ངག་སྒྲ་བ་མ་ཡིན་ནོ་ཞེས་ཐོག་པ་མ་¹འབྲུབ་སྟེ། ཐོག་པ་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །འགལ་བ་གཉིས་ཀྱི་དབྱེ་བ་དང་མཚན་ཉིད་སྟོན་པ་ནི་དངོས་པོ་རྣམས་ཀྱི་འགལ་བ་ནི་ཚོས་
ཅན། རྣམ་པ་གཉིས་ཏེ། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་དང་། བན་ཚུན་སྤངས་པའི་འགལ་བར་
ངེས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཞོན་བྱ་རྒྱ་མ་ཚང་བ་མེད་པར་འབྱུང་བ་ལ་གཞན་གཞོན་བྱེད་སྟོབས་ལྷན་
ཡོད་ན། གཞོན་བྱའི་རྒྱ་མེད་པར་བྱེད་པའི་ཕྱིར། ལྷན་ཅིག་མི་གནས་པའི་འགལ་བ་སྟེ། བྱང་
བ་དང་ཚ་བའི་རེག་པ་ལྟ་བུའོ། །རྒྱ་མ་ཚང་ནས་མེད་པ་དེ་ལས་ལྷན་ཅིག་མི་གནས་འགལ་དུ་མི་
རྟོགས་པའི་ཕྱིར། རྒྱ་མ་ཚང་བ་མེད་པ་ཞེས་སྟོས་སོ། །འོ་ན་རྒྱ་ཚང་བ་སྤྲས་ཀྱང་དགག་མི་རུས་
པའི་ཕྱིར། དེ་ལས་ཀྱང་འགལ་བར་མི་རྟོགས་པར་ཐལ་བར་འབྱུང་རོ་ཞེ་ན། རྒྱུན་མེད་དེ། རྒྱ་
མ་ཚང་བ་མེད་པ་ཡང་གཞན་གྱི་སྐད་ཅིག་གཉིས་པ་པན་ཆད་དུ་རྒྱ་མ་ཚང་བར་བྱེད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །སྐད་ཅིག་མ་གཅིག་དང་ཐག་རིང་པོའི་བར་དུ་ཚོད་པ་ལ་མངོན་སུམ་གྱི་འགལ་བ་འདི་ངེས་
མི་རུས་པས་རྒྱན་དང་། གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་ཐག་ཉེ་བ་ལས་ངེས་པར་བྱེད་པ་ཡིན་ནོ། །དེ་ཡང་
སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་ཚོགས་པའི་གནས་སྐབས་ཀྱི་བྱང་རེག་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་རུས་པ་
མེད་པའི་གནས་སྐབས་སུ་བྱུང་བར་བྱེད་ལ། དེ་ཡང་དེའི་སྐད་ཅིག་མ་སྤྲ་མ་མེས་བསྐྱེད་པ་ཡིན་
ནོ། །ཐད་པའི་དུས་ཀྱི་ཚ་རེག་དེས་སྐད་ཅིག་གཉིས་པའི་བྱང་རེག་རིགས་འདྲ་ཕྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་
རུས་མེད་དུ་དངོས་སུ་བསྐྱེད་ནས་སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་བྱང་རེག་གི་རྒྱན་འགགས་པ་ནི་གཞོན་
བྱ་ཐོག་པ་སྤྲ་བའི་དུས་ཡིན་གྱི། དེ་ལས་དུས་བྱུང་བ་ལ་ཚ་རེག་གི་གཞོན་པ་བྱེད་པའི་རྒྱལ་མི་
རྟོགས་ཤིང་མངོན་སུམ་ཚད་མས་རྟོགས་མི་རུས་སོ། །

སྤང་བ་དང་སྤན་པ་གཞོན་བྱ་གཞོན་བྱེད་དུ་ངེས་པའི་རྒྱལ་²དང་། ཁང་པའི་གྲའི་ཕྱོགས་
གཅིག་ན་སྤན་པ་དང་། ཕྱོགས་གཞན་ན་སྤང་བ་གནས་པ་ལས་སྤན་པ་སེལ་བར་བྱེད་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། སྤན་པས་ནོན་པའི་ཕྱོགས་སུ་སྤང་བའི་སྐད་ཅིག་གཞན་སྐྱེད་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེས་ན་
སྤན་པ་སེལ་བར་བྱེད་པའི་སྤང་བ་ནི། འགྲོ་བའི་ཚོས་ཅན་ཡིན་ཏེ། ཚུ་རྒྱལ་གྱི་རྒྱལ་དུ་རིམ་གྱིས་

1 ཞོལ། ཞོག་ ༥༩ བ་ ༥ གཙང་། ཞོག་ ༥༩ ན་ ༩ མི་འབྲུབ་སྟེ།

2 ཞོལ། ཞོག་ ༥༩ ན་ ༥ གཙང་། ཞོག་ ༥༩ བ་ ༩ ངེས་པའི་རྒྱལ་ཡང་།

ཡུལ་གཞོན་པ་ན་མུན་པ་དང་བར་མ་ཆོད་པའི་སྒྲ་བའི་སྐད་ཅིག་གཞན་བསྐྱེད་པ་དེའི་ཆེ། སྒྲ་
 བ་དང་ཉེ་བའི་མུན་པ་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་མེད་བསྐྱེད་པར་བྱེད་ཅིང་། སྒྲ་བ་དང་
 ཉེ་བར་འདུག་པ་དེ་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་བསྐྱེད་པའི་རྒྱས་པ་མེད་པར་འགྱུར་རོ། །ཡུལ་དེར་མུན་པ་
 འགགས་པ་དང་། སྒྲ་བ་སྐྱེས་པ་དུས་མཉམ་པས་དེ་ལྟར་རིམ་གྱིས་སྒྲ་བས་མུན་པ་སེལ་བར་
 བྱེད་དེ། དེ་ཡང་ཁང་པའི་སྟངས་གཏོགས་ཤིང་བྱ་ག་གཞན་མེད་པའི་མུན་པའི་རྒྱ་མ་ཆང་བ་མེད་
 པ་ན། སྐད་ཅིག་དང་པོ་ལ་སྒྲ་བའི་དངོས་རྒྱ་སྐྱེ། དེས་མུན་པ་སྐད་ཅིག་ཐ་མ་རིགས་འདྲ་བྱི་མ་
 བྱེད་པའི་རྒྱས་མེད་དུ་བསྐྱེད། སྒྲ་བ་སྐྱེས་པ་ན་མུན་པ་འགག་པས་སྐད་ཅིག་གསུམ་པ་ལ་ལྟོག་
 པ་ཡིན་ནོ། །སྒྲ་མ་ཁ་ཅིག་གིས། གསུང་རབ་དང་དགོངས་འགྲེལ་རྣམས་སུ་སྒྲ་བ་མུན་དང་འདས་
 ལམ་གྱིས་ས་ཐོན་སྒྲོང་བ་དཔེ་དོན་དུ་མཇད་པའི་དོན་ཞིབ་དུ་མ་རྟོགས་པར་སྒྲ་བའི་བརྒྱུད་རྒྱས་
 གཞོད་པ་དང་། སྒྲ་བའི་ས་ཐོན་ལ་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དངོས་རྒྱས་དངོས་སུ་གཞོད་པར་
 གཟུང་ནས་བར་ཆད་མེད་ལམ་གྱི་དུས་ན་རོ་སྐལ་གྱི་སྒྲ་བའི་ས་ཐོན་ཡོད་པ་དང་། དེ་ལ་སྒྲོར་
 ལམ་ཆོས་མཆོག་སོགས་ཀྱིས་དངོས་སུ་གཞོད་པར་འདོད་པ་ནི། སྒྲ་བ་ཅི་ལོག་འབའ་ཞིག་ཡིན་
 པས་གཞན་དུ་རྒྱས་པར་བཀག་ཐོན་རྟོ། །དངོས་སོར་ཡོད་པ་དང་དངོས་སོར་མེད་པ་ལྟ་བུ་ཆོས་
 ཅན། བན་ཚུན་སྒྲ་བས་འགལ་ཡིན་ཏེ། གཅིག་གིས་གཅིག་མཆོན་ཉིད་པན་ཚུན་སྒྲ་བ་ཉེ་གནས་
 པའི་མཆོན་ཉིད་ཁོ་ནས་ཐ་དད་གཞི་མཐུན་མི་སྲིད་པའི་བྱིར་རོ། །དཔེར་ན། གཡུའི་ཁ་དོག་སྒྲོན་
 ཐོར་ཡོངས་སུ་གཅོད་པ་ན་སྒྲོན་པོ་མ་ཡིན་པ་རྣམས་པར་གཅོད་པ་ཡིན་ཏེ། དེ་རྣམས་པར་མ་བཅད་
 ན་སྒྲོན་ཐོར་ཡོངས་སུ་གཅོད་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར་རོ། །སྒྲོན་པོ་ལ་སེར་པོ་འགོག་པ་ན་སེར་པོ་སྒྲ་
 རུང་དུ་བརྟགས་ནས་དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ཏེ། ཡོད་ཀྱང་སྒྲ་བ་མི་རུང་བ་མངོན་སུམ་གྱིས་
 དགག་མི་རྒྱས་པའི་བྱིར་རོ། །དེས་ན་སྒྲོན་པོ་འདི་ལ་སེར་པོ་མེད་དེ། ཡོད་ན་སྒྲ་བ་རུང་བ་ལས་
 མ་དམིགས་པས་སྒྲ་བ་མ་དམིགས་པ་ལས་དགག་པར་བྱ་བ་ཡིན་ནོ། །དེ་བཞིན་དུ་སྒྲོན་པོ་ལ་ཤ་
 ཐ་འགོག་པ་ཡང་སྒྲོན་པོ་དེ་ཉིད་ཤ་ཐ་ཡིན་པ་དང་། ཤ་ཐའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་པ་མངོན་སུམ་གྱིས་
 དགག་རྒྱས་ལ་ཤ་ཐ་དོན་གཞན་ནི་མངོན་སུམ་གྱིས་དགག་མི་རྒྱས་ཤིང་། ཇེས་དཔག་གིས་ཀྱང་

1 ཞོལ། ཤོག ༤༩ བ ༤ གཙང་། ཤོག ༥༠ ན ༩ འགའ་ཞིག་ཡིན་པས་

མེད་པར་ངེས་མི་རུས་སོ། །སྔོན་སོ་སྐད་ཅིག་མའི་བདག་ཉིད་དུ་ཡོད་ཀྱང་མངོན་སུམ་གྱིས་རྟོགས་
 མི་རུས་པས་དེ་ཉག་པ་ཡིན་པ་རྗེས་དཔག་གིས་འགོག་པ་ཡིན་ནོ། །སྐྱ་བཤད་པ་ནི་སྔོན་སོ་སོ་
 མཚན་ཉིད་ལྷགས་པ་དེར་སྔོན་སོ་མ་ཡིན་པའི་མཚན་ཉིད་མ་ལྷགས། སྔོན་སོ་མ་ཡིན་པའི་མཚན་
 ཉིད་ལྷགས་པ་དེར། སྔོན་སོ་སོ་མཚན་ཉིད་མ་ལྷགས་པས་མཚན་ཉིད་པའི་ཚུན་སྤངས་ཏེ་གནས་པ་
 ཞེས་བྱའོ། །སྤྱིར་འགལ་བ་མཐའ་དག་པའི་ཚུན་སྤངས་འགལ་དུ་འདུས་ཀྱང་དངོས་ཀྱི་འགལ་བ་
 གཉིས་གཅིག་གི་ནང་དུ་གཅིག་མི་འདུ་ཞིང་། བྱེད་ལས་ཀྱང་ཐ་དད་པ་ཡིན་ནོ། །

གསུམ་པ་ནི། ཀུན་མཁྱེན་ངག་སྐྱ་བ་མི་དམིགས་ཀྱང་མེད་པ་རྟོགས་པ་མ་ཡིན་
 ནོ། །འགལ་བ་རྣམས་གཉིས་ཀ་ཡང་སྐྱ་བ་ཉིད་དང་། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་ལ་མི་སྤིང་ལ། མི་
 འགལ་བ་གཞི་མཐུན་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྐྱ་བ་དང་ཀུན་མཁྱེན་གཉིས་ལ་གཞི་མཐུན་འགོག་པའི་
 ཚད་མ་རུང་ཐད་ཀྱང་མེད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་། ཆོག་ལ་སོགས་པ་ལ་ཡང་བདག་གཅིག་
 པ་དང་། དེ་བྱུང་གི་འབྲེལ་བ་གང་ཡང་མེད་པའི་ཕྱིར་ཆོག་སྐྱ་བས་ཆགས་བྲལ་འགོག་རུས་པ་མ་
 ཡིན་ནོ། །འདོད་ཆགས་ཆོག་གི་རྒྱ་ཡིན་ན་དེ་ལོག་པས་ཆོག་སྐྱ་བ་ལྡོག་པ་ངེས་ཀྱང་དོན་གཞན་རྒྱ་
 མ་ཡིན་པ་འདོད་ཆགས་ལོག་པས་ཆོག་ལ་སོགས་པ་ལྡོག་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་དག་རྒྱ་དང་འབྲས་
 བུའི་དངོས་སོར་མ་བྱལ་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆོག་བརྗོད་འདོད་ལས་སྦྱེ་བར་བྱེད་ཀྱིས་ཁས་སྤངས་པས་
 བརྗོད་འདོད་དེ་ཉིད་འདོད་ཆགས་ཡིན་ནོ་ཞེ་ན། མིང་འདོགས་ལ་རང་གི་དོན་སོ་སོ་ཐ་དད་པ་ཁོ་ན་
 ཡིན་ཏེ། སྤྱིར་རྗེས་ཀུན་ནས་ཀྱང་བསྤངས་ནས་སྐྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་དོན་བསྐྱེད་པ་ནི། དེ་ལྟར་ན་ཆོག་སྐྱ་བ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། ངག་སྐྱ་བའི་སྦྱེས་
 བྲལ་སོལ་སོ་ཆགས་བྲལ་དང་། ཀུན་མཁྱེན་མ་ཡིན་པར་བསྐྱེད་པའི་ལྡོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཐ་བ་དང་
 ལྟན་པའི་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ལྟོགས་ཆོས་བྱལ་མཐུན་ལྟོགས་ལ་མཐོང་ཡང་། མི་མཐུན་ལྟོགས་ལ་
 ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་དང་ལྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་འགལ་བའི་གཏན་ཆོགས་བཤད་པ་ལ་གཉིས། བསྐྱེད་བྱ་བྱིན་ཅི་ལོག་བསྐྱེད་
 པའི་འགལ་རྟགས་ཀྱི་དཔེ་གཉིས་བཤད་པ་དང་། ཞེ་འདོད་ལ་གཞོད་པའི་འགལ་རྟགས་གསུམ་པ་

ཡོད་པ་དགག་པའོ། །དང་པོ་ནི། འོག་ཆོས་གྲུབ་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྡོག་གི་ཁྲབ་པའི་ཚུལ་གཉིས་ཕྱིན་
 ཅི་ལོག་ཏུ་གྲུབ་པ་ནི་འགའ་བའི་གཏན་ཆོག་ས་ཡིན་ཏེ། འོག་ཆོས་གྲུབ་མི་མཐུན་འོག་ཆོས་ཁོ་ན་
 ལ་ཡོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཚུལ་གཉིས་པོ་གང་ཞེན་མཐུན་པའི་འོག་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དང་། མི་མཐུན་
 པའི་འོག་ཆོས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ནར་ངེས་པའོ། །བྱས་པ་ཉིད་དང་། ལྷུང་མ་ཐག་ཏུ་བྱུང་བ་ཉིད་ནི་ཆོས་ཅན།
 དུང་སྤྱོད་ཀྱི་པ་ཉིད་བསྐྱབ་པ་ལ་འགའ་བའི་གཏན་ཆོག་ས་ལྟར་སྤང་བ་ཡིན་ཏེ། འོག་ཆོས་གྲུབ་
 ཁྲབ་པ་གཉིས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །གཏན་ཆོག་ས་འདི་གཉིས་ནི་ཆོས་ཅན། ཁྲབ་པ་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་གྲུབ་པ་ཡིན་ཏེ། མཐུན་པའི་འོག་ཆོས་ལ་མེད་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་འོག་ཆོས་ཁོ་ན་ལ་
 ཡོད་པས་སོ། །དེ་གཉིས་ནི་ཆོས་ཅན། འགའ་བའི་གཏན་ཆོག་ས་དག་ཡིན་ཏེ། བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་ཕྱིན་
 ཅི་ལོག་ཏུ་བསྐྱབ་པའི་འོག་ཆོས་ཆོས་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལོག་པར་བསྐྱབ་པ་ལ་སྤྱི་མ་མཐུན་འོག་ཆོས་
 ལ་ཁྲབ་བྱེད་དུ་འདུག་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉག་ས་དང་། ཕྱི་མ་འབྲས་ཉག་ས་དང་། མཐུན་འོག་ཆོས་ལ་
 ཆ་གཉིས་པའི་རང་བཞིན་གྱི་ཉག་ས་གཉིས་ཀའི་དཔེའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། ཇི་བ་དང་། ལན་ནོ། །དང་པོ་ནི། གཏན་ཆོག་ས་གཉིས་པོ་དེ་ནི། སྤྱི་
 ཆོས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྐྱབ་པ་ཡིན་ལ། འོག་ཆོས་ཀྱི་མཆོན་ཉིད་ཀྱི་བྱུང་དུ་འདོད་པ་སྤྱོད་པས་ཞེ་
 འདོད་བསྐྱབ་བྱུང་བ་སྤྱོད་པའི་ཕྱིར་དེ་ལ་གཞོད་པ་འགའ་ཉག་ས་ཡིན་པས། དག་ཏུ་མ་སྤྱོད་ཀྱི་ཞེ་
 བས་འདོད་པ་ལ་གཞོད་པར་བྱེད་པ་འགའ་བ་གསུམ་པ་ཡང་ཡོད་པ་ཡིན་ནས། དཔེར་ན་མིག་ལ་
 སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དེ། འདུས་ཤིང་བསམགས་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། མལ་ཆ་དང་
 སྤྱོད་ལ་སོགས་པའི་ཡན་ལག་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ནོ་ཞེས་སྤྱོད་ཏེ། ཅིའི་ཕྱིར་ཞེ་འདོད་ལ་
 གཞོད་པ་ཡིན་ཞེ་ན། མིག་ལ་སོགས་པ་ནི་རྒྱལ་པོ་རབ་འདུས་ཤིང་བསམགས་པ་ཡིན་ལ་དེ་ནི་རྒྱལ་
 འདུས་པ་མ་ཡིན་པ་ཤེས་རིག་ཉག་ས་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་པ་ཉིད་དུ་འདོད་དེ། དེས་ན་མིག་སོགས་
 བདག་ཉག་པའི་དོན་བྱེད་པ་འགོག་བྱས་པས་བསྐྱབ་བྱ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྐྱབ་པའི་ཕྱིར་གཏན་
 ཆོག་ས་འགའ་བའོ། །སྤྱོད་དཔོན་འོག་ཆོས་ཀྱི་སྤང་པོས་འགའ་ཉག་ས་འདི་ཡང་བསྐྱབ་ན། རྣམ་འབྲེལ་
 བྱེད་པ་བྱེད་ཀྱིས་དེ་ཅིའི་ཕྱིར་མ་སྤྱོད་ཞེ་ན།

གཉིས་པ་ནི། ཞེ་འདོད་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྐྱབ་པའི་སྤྱོད་པ་སྤྱི་མ་འདི་གཉིས་དང་རིགས་

ཐ་དད་པ་མ་ཡིན་ནོ། །དེ་ནི་ཞེས་སྟོས་ཏེ། གང་གི་ཕྱིར་གྱི་དོན་ཏེ་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་
 ལོག་པར་སྐྱུབ་པའི་སྟོན་ས་སྡུ་མ་འདི་གཉིས་ཁོ་ནའི་ནང་དུ་མཆོན་པའི་ཚུལ་གྱིས་འདུས་པའི་
 ཕྱིར། མཐུག་བསྐྱུབ་ནི། དག་ཏུ་སྟོས་ཀྱང་རུང་མ་སྟོས་ཀྱང་རུང་། མ་སྟོས་པ་ཞེ་བས་འདོད་པ་
 དང་ཞེ་བས་འདོད་པ་དག་ཏུ་སྟོས་པ་གཉིས་ལ་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱུབ་པར་བྱ་བ་ཉིད་དུ་ནི་བྱེ་བྲག་ཅི་
 ཡང་མེད་དོ། །སྤྱི་ལྟར་ཚུལ་ཐ་དད་ཅམ་མ་གཏོགས་ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱུབ་བྱ་ལ་གཞོད་པ་ལ་འགལ་
 ཏགས་བཞི་ཀ་ཁྲད་པར་མེད་དེ། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་མིག་སོགས་ཆོས་ཅན། ཞེས་
 སྟོས་ནི་མིག་སོགས་ཁྲད་གཞི་དང་། བདག་ཏགས་པ་ཁྲད་ཆོས་སུ་གཟུང་བ་ཡིན་ལ། མིག་སོགས་
 ཆོས་ཅན། འདུས་པ་མ་ཡིན་པའི་ཡུལ་ཅན་གཞན་གྱི་དོན་བྱེད་དེ། ཞེས་སྟོས་ན་གཞན་དོན་བྱེད་
 པ་ཁྲད་གཞི་དང་། ཅིག་ཤོས་ཁྲད་ཆོས་སུ་གཟུང་ནས་སྒྱར་བ་མ་གཏོགས་མིག་སོགས་བདག་
 ཏགས་པའི་དོན་བྱེད་པ་འགོག་པ་ལ་ཁྲད་པར་རུང་བ་མེད་དོ། །འདིར་སྟོས་པ་ལྟར་ཅོད་གཞི་ལ།
 ཆོས་ཀྱི་ངོ་བོ་འགོག་པ་དང་། དངོས་སོར་གྱུར་པའི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན་དུ་གཟུང་ནས་ཆོས་ཅན་
 གྱི་ངོ་བོ་ལ་གཞོད་པ་གཉིས་ཀྱང་། ཞེ་འདོད་ཀྱི་བསྐྱུབ་བྱ་འགོག་པ་ལ་ཁྲད་པར་རུང་བ་ཀྱང་མེད་
 དོ། །བྱི་མ་འདིའི་དོན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་ཆོས་ཅན། དངོས་སོ་ཡིན་ཏེ། དོན་བྱེད་ཀྱས་
 ལྟར་ཡིན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པར་འགྱུར་རོ། །འགལ་ཏགས་གཉིས་སུ་ངེས་པར་འདོད་པ་སོགས་ནི།
 ཚད་མ་རྣམས་པར་ངེས་པ་དང་། དེའི་འབྲེལ་པ་འཐད་ལྡན་སོགས་བལྟ་བའི་སྐལ་བ་ཅམ་དང་ཡང་
 བལ་བར་བཟད་དེ། འགོད་ཚུལ་ལ་ཡིན་ན་ནི། བཞི་ངེས་པར་ཁས་ལེན་དགོས་ལ་ཞེ་འདོད་ཕྱིན་ཅི་
 ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་ལ་ཟེར་ན། གཉིས་སུ་དབྱེར་མེད་དེ། རྣམ་ངེས་ལས་འགལ་བ་ནི་ཐམས་ཅད་དུ་སྤྱི་
 དེ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་པ་ཁོ་ནའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བཤད་དོ།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། འགལ་བ་ལྷག་ལྷན་བཤད་པ་དང་། ལྷན་མོང་མ་ཡིན་པའི་མ་ངེས་པ་
 བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་གི་ཚུལ་གཉིས་ལས་གཅིག་ལྷོག་པ་ནི་མ་གྲུབ་ལ་ཕྱོགས་
 ཆོས་གྲུབ་ཀྱང་ཅིག་ཤོས་རྗེས་འགྲོ་ལ་ནི་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ན་ཡང་མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་གྲུབ་
 རྗེས་འགྲོ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་དག་སྐྱུ་བའི་ལམ་སོ་ཆེའི་མི་ཆོས་ཅན། འདོད་ཆགས་

1 ཞོལ། ཤོག ༡༡ བ ༩ གཙང་། ཤོག ༡༩ ན ༩ རུང་བཟད་ཀྱང་མེད་དོ།

དང་བྲལ་བའི་ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་ཡིན་ཏེ། རག་སྤྱོད་བའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། གཏན་ཆེགས་འདི་
ལ་ལྟོག་པ་ནི་མ་གྲུབ་ལ། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ལ་ནི་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཡིན་ཏེ། ཆགས་ཅན་དང་། གུན་མཐུན་
མིན་པ་ལ་ཆད་མས་མཐོང་བའི་ཕྱིར་དང་། ཆགས་བྲལ་དང་གུན་མཐུན་དེ་ལ་ཆེག་ལ་སོགས་པ་
ནི་ཡོད་དམ་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཡིན་ནོ། །ཐམས་ཅད་མཐུན་པ་དང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དག་
ནི་ཡོད་ཀྱང་ཆོམ་བ་དང་། ཕྱི་ཆོམ་བ་དག་ལ་སྤང་དུ་མི་རུང་བའི་བསྐྱལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། གཏན་
ཆེགས་འདི་ལྟག་ལྟན་དུ་སོང་བའི་གང་ཟག་དེ་རྗེས་ཁྱབ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ཞེས་མི་བྱ་སྟེ། ཏྲགས་དང་
དགག་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་གཞི་མཐུན་ཆད་མས་མཐོང་བས་རྗེས་ཁྱབ་དེའི་ངོར་མེད་ངེས་ཡིན་ལ། ཏྲགས་
མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བསྟན་པ་དང་། བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱབ་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཕྱོགས་
ཆོས་ཅན་དུ་སོང་བའི་ཆེ་མཉན་བྱ་ཆོས་ཅན། སྤྱི་མི་ཏྲག་པར་སྐྱབ་པའི་མ་ངེས་པའི་གཏན་ཆེགས་
ཁོ་ན་ཡིན་ཏེ། ཕྱོགས་ཆོས་བྱུང་རྗེས་སུ་འགྲོ་ལྟོག་གི་ཚུལ་དེ་གཉིས་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་ན་ཡང་སྟེ་ཐེ་
ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་རོ། །མཐུན་ཕྱོགས་མི་མཐུན་ཕྱོགས་གང་རུང་གཅིག་ལ་ཡོད་པ་ཆད་མས་ངེས་
ཀྱང་། མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་མ་མཐོང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་ཡང་མ་མཐོང་སྟེ། དཔེར་ན། ལྷ་སྐྱེན་
དང་། མཆོད་སྐྱེན་ལས་གཞན་པའི་མངལ་འཛོག་པར་བྱེད་པ་མེད། ཡ་གུལ་གང་གིས་བཞག་པ་མ་
ངེས་ཀྱང་མངལ་ཆགས་པར་ངེས་པ་བཞིན་ནོ། །དཔེར་ན་གསོན་པོའི་ལུས་ནི་ཆོས་ཅན། བདག་དང་
བཅས་པ་ཡིན་ཏེ། སྟོག་ལ་སོགས་པ་དང་ལྟན་པ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། བྱེ་བྲག་པ་
གསོན་ལུས་ལ་གང་ཟག་གི་བདག་ཡོད་པར་སྐྱབ་འདོད་ནས། སྟོག་ནི་དབྱུགས་རྒྱ་བ་སོགས་དང་།
སོགས་སྤྱི་མི་གཤེད་པ་དང་། འཇུག་པ་སོགས་གཏན་ཆེགས་སུ་འདོད་པའོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། གཏན་ཆེགས་དེ་བདག་ཡོད་མེད་ལས་གཞན་པའི་སྤང་སྐྱུལ་ལ་
གནས་པ་མེད་པ་དང་། དེ་གཉིས་གཅིག་ལ་ཡང་ཡོད་པར་མ་གྲུབ་པ་དང་། དེས་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་
དང་། ལྟོག་པ་གཉིས་ཀ་མ་གྲུབ་པའི་ཐེ་ཆོམ་ཅན་དུ་བསྟན་པའོ། །དང་པོ་ནི། གསོན་པོའི་ལུས་བདག་
དང་བཅས་པ་དང་། བདག་མེད་པར་སྐྱབ་པ་ལ་གཏན་ཆེགས་སྟོག་ལ་སོགས་པ་གནས་པར་འགྱུར་
པའི་གཞི་དེ་གཉིས་ལས་སྤང་པོ་གཞན་མེད་དེ་བདག་གནས་པ་དང་། བདག་རྣམ་པར་གཅོད་པ་དག་

གིས་ཤེས་བྱ་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཆད་མ་ཀྱན་ལས་བརྟུས་ལས། དེ་དང་ལྡན་པ་དེས་བསྐྱུས་པའི་ཕྱིར་དང་། གཅིག་ཏུ་ངེས་པ་ལྟོག་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་པའི་ལྷ་མ་²ཕྱི་གཉིས་ཀྱི་དོན་འདི་དང་གཞུང་ལོག་མས་རིམ་པ་བཞིན་དུ་འཆད་པ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ནི། སློབ་ལ་སོགས་པ་ཆོས་ཅན། མཐུན་སྤྱོད་པ་མི་མཐུན་སྤྱོད་པ་འདི་གཉིས་
ལས་གཅིག་ལ་གནས་པར་ཡང་ངེས་པ་མེད་དེ་མཐུན་སྤྱོད་པ་བདག་དང་བཅས་པའམ་མི་མཐུན་
སྤྱོད་པ་བདག་མེད་པ་གང་ལ་ཡང་མ་གྲུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །མཐུན་སྤྱོད་པ་མི་མཐུན་སྤྱོད་པ་གཉིས་
ཀྱིས་ཤེས་བྱ་མཐའ་དག་བསྐྱུས་ལ། དེ་གཉིས་གཅིག་ལ་ཡང་ཡོད་པར་མ་མཐོང་བས་ཐེ་ཆོམ་གྱི་
རྒྱར་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །གཞི་གྲུབ་ན་ཡ་གྲུལ་གང་དུང་གིས་ཁྱབ་ཅིང་དེ་གཉིས་གང་དུ་ཡང་མ་
ངེས་པའི་གཞི་ཆད་མས་ངེས་ཀྱང་། ཡ་གྲུལ་གཉིས་དངོས་འགལ་ཡིན་པ་ལ་མི་གཞོད་ན། ཡ་གྲུལ་
གང་དུ་ཡང་མ་ངེས་པའི་གཞི་ཆད་མས་ངེས་ན། དེ་གཉིས་པན་རྒྱན་སྤངས་འགལ་གྱི་དངོས་འགལ་
མ་ཡིན་པར་འདོད་པ་ནི། དེགས་པའི་ལམ་ལས་འདས་པའི་འབྲུལ་བ་ཆེན་པོའོ། །

གསུམ་པ་ནི། བདག་ཡོད་མེད་ཀྱིས་ཐམས་ཅད་བསྐྱུས་ཤིང་དེ་གཉིས་གང་ལ་ཡོད་མ་
 དེས་པ་དེ་བས་ན་གསོན་པོའི་ལྷས་དང་ཚོས་དང་ཚོས་ཅན་དུ་འབྲེལ་བ་ཅན་གྱི་སྟོག་ལ་སོགས་
 པ་ནི་ཚོས་ཅན། གསོན་ལྷས་བདག་བཅས་སྤྱུ་སྐྱབ་པའི་མཐུན་སྟོགས་མི་མཐུན་སྟོགས་དེ་གཉིས་
 དང་། མ་བྲལ་ཏེ་བདག་དང་བཅས་པ་དང་། བདག་མེད་པ་ཐམས་ཅད་ལས་ལྟོག་པ་ཉིད་དུ་མ་བྱུབ་
 པའི་ཕྱིར། མཐུན་སྟོགས་མི་མཐུན་སྟོགས་དེ་ལ་རྗེས་སྤྱེའོ་བ་ཡང་མེད་དེ། བདག་ཡོད་པ་དང་
 མེད་པ་གཅིག་ལ་ཡང་མ་བྱུབ་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྟོག་དེ་བདག་ལ་རྗེས་སྤྱེའོ་བ་ཡང་མེད་སྟོག་པ་
 ཡང་མེད་པས་རྗེས་སྤྱེའོ་བ་དང་སྟོག་པ་གཉིས་མེད་པར་དེས་པ་མ་ཡིན་ནམ། དེ་གཉིས་ལ་རི་
 ལྟར་ཐེ་ཚོམ་བ་ཞེ་ན། བདག་དང་བཅས་པའམ་བདག་མེད་པ་གཉིས་ཀ་ལས་སྟོག་དེའི་རྗེས་སྤྱེའོ་
 བ་དང་སྟོག་པ་གཉིས་ཀ་མེད་པར་དེས་པ་མེད་དེ། བདག་ལ་རྗེས་སྤྱེའོ་བ་མེད་པར་དེས་ན།
 བདག་མེད་ལ་ཡོད་པར་དེས་དགོས། དེ་ལ་སྟོག་པ་མེད་པར་དེས་ན། དེ་ལ་ཡོད་པར་དེས་དགོས་

1 བསྟན་འགྲུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེལ། ༩༦ ལོག ༡༩༩ གླེང་། ༡

2 རོལ། འོག ༥༣ ན ༣ གཙང་། འོག ༥༣ བ ༥ ལྷ་ཕྱི་

པའི་ཕྱིར་ཏེ། བདག་ལ་མེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་། བདག་ལ་ལྷོག་པ་གཉིས་ནི་པན་ཚུན་རྣམ་པར་གཙོད་
 པའི་དངོས་འགལ་གྱི་ངོ་བོ་ཁོ་ན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་ཡང་གཅིག་བདག་མེད་པར་ངེས་ན་ཅིག་
 འོས་བདག་མེད་ཡོད་པར་ཐེ་ཚོམ་མི་ཟ་བའི་ཕྱིར་རོ། །གཉིས་ཀ་ལ་མེས་སུ་འགྲོ་ལྷོག་མ་མཐོང་
 བ་ལ་མེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པ་མེད་པ་ཞེས་བྱ་སྟེ། དེ་གཉིས་ཡོད་ན་ཆད་མས་ངེས་དགོས་པའི་
 ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་བདག་མེད་ལ་མེད་པར་ངེས་ན་བདག་ལ་ཡོད་པར་ངེས་དགོས་པ་ཡིན་གྱི།
 བདག་མེད་ལ་ཡོད་པར་ཆད་མས་མ་མཐོང་བས། དེ་ལ་མེས་འགྲོ་མེད་པ་ཡིན་ཡང་། དེ་ལ་མེད་
 པར་ངེས་པ་མ་ཡིན་པས་བདག་ལ་ཡོད་པར་ངེས་དགོས་པ་མ་ཡིན་ནོ།།

གསུམ་པ་ནི། དེ་ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་སྟོན་ལྡན་ཆོས་ཙན། གསོན་ལུས་བདག་བཅས་སུ་སྐྱབ་པའི་
 མ་ངེས་པ་ཡིན་ཏེ། རྟོགས་ཆོས་བྱབ་མེས་སུ་འགྲོ་བ་དང་ལྷོག་པ་གཉིས་ལ་ཐེ་ཚོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་ཏེ།
 རྟོགས་ཆོས་བྱབ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བ་བདག་བཅས་པ་དང་ཅིག་འོས་བདག་མེད་གང་ལ་ཡང་ཡོད་
 པར་ངེས་པ་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་དོན་བསྟུ་བ་ནི། གོང་དུ་བཤད་པའི་ཚུལ་དེ་ལྟར་ན་སྤར་བཤད་པ་དེ་དག་ཅི་
 རིགས་པར་གཏན་ཆོག་སྟར་སྤར་བ་གསུམ་པོ་མ་བྱུ་བ་བ་དང་། འགལ་བ་དང་། མ་ངེས་པ་དག་
 ཡིན་ནོ། །ཅི་རིགས་པར་ཚུལ་གསུམ་པ་དག་ལས་ཚུལ་རེའམ་གཉིས་གཉིས་ལ་མ་བྱུ་བ་བའམ་ཐེ་
 ཚོམ་ཟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། ཆད་མ་རྣམ་ངེས་ལས། གཅིག་རབ་མ་བྱུ་བ་ཐེ་ཚོམ་ན། །མ་བྱུ་བ་དང་
 འབྲུལ་བ་ཙན། །གཉིས་མ་བྱུ་བ་བའམ་ཐེ་ཚོམ་ན། །འགལ་བ་དང་ནི་འབྲུལ་བ་ཙན། །ཞེས་བཤད་པ་
 ལྟར་འདྲིར་ཡང་ཤེས་པར་བྱ་ལ། དེར་ཡང་མདོར་བསྟུ་སྟེ་བསྟན་པ་ཡིན་གྱི། རྒྱས་པར་དབྱེ་ན།
 མཉན་བྱས་སྒྲི་མི་རྟག་པར་སྐྱབ་པའི་རྟོགས་ཆོས་སུ་སོང་བ་གཞིར་བྱས་པ་ལ། མཐུན་རྟོགས་ལ་
 ཐེ་ཚོམ་མདོན་འགྱུར་དང་བཅས་པ་དང་། ཡིད་དཔྱོད་ཀྱིས་ངེས་པ་དང་། མེད་པར་འཛིན་པའི་ལོག་
 རྟོག་དང་མི་མཐུན་རྟོགས་ལ་ཡང་ཡོད་པར་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་དང་། ཐེ་ཚོམ་མདོན་གྱུར་དང་
 བཅས་པ་སོགས་དུ་མ་དབྱེ་བར་བྱའོ།།

1 ཞོལ། འོག་ ༥༧ ན ༣ གཙང་། འོག་ ༥༧ བ ༧ བདག་དང་བཅས་པ་

2 བསྟན་འགྱུར། དཔེ་བསྟར་མ། དེ། ༤༧ འོག་ ༧༥ ཐེང་། ༣

གཉིས་པ་དངོས་སྟོབས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་གཏན་ཆེགས་ལྟར་
སྤང་གི་དཔེ་མ་སྟོས་པའི་རྒྱ་མཚན་ལ་གསུམ། རྒྱ་མཚན་དངོས་དང་། གང་ལ་སྲིད་པའི་ཡུལ་
ངོས་གཞུང་བ་དང་། དཔེ་བཟོད་པའོ། །དང་པོ་ནི། སྟོབ་དཔོན་སྤྱགས་སྤང་གིས་འགལ་བ་ལ་མི་
འཁྲུལ་བའི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་དཔེ་སྟོས་པ་མ་ཡིན་ནམ། འདིར་མ་བཤད་པ་ཅི་ཞེ་ན། སྟོབ་དཔོན་
གྲིས་འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་གཏན་ཆེགས་དག་ཀྱང་ཐེ་ཆོམ་གྱི་རྒྱར་བཤད་ན་ཡང་དེ་འདིར་
ནི་མ་སྟོས་ཏེ། སྟོབ་དཔོན་གྲིས་ལུང་གི་ཡུལ་ལ་སྲིད་པར་བཤད་པ་ཡིན་ལ་དངོས་སྟོབས་རྗེས་སུ་
དབག་པའི་ཡུལ་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་ལ་མི་སྲིད་པས་དེ་གོ་བའི་ཆེད་དུ་འདིར་མ་བཤད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་སྐབས་སུ་འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བའི་གཏན་ཆེགས་མི་སྲིད་དེ།
འབྲས་བུའམ་རང་བཞིན་ནམ་མ་དམིགས་པའི་མཚན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་པ་ཅན་སྤར་རི་སྐད་སྟོས་
པ་ལ་འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་མི་སྲིད་ལ། མི་འཁྲུལ་བ་ཅན་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་གསུམ་པོ་
ལས་གཞན་ནི་མེད་པའི་ཕྱིར་རོ།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། ལུང་གི་ཡུལ་ལ་སྲིད་པ་དང་། རྒྱ་མཚན་དང་། དངོས་སྟོབས་ལ་མི་
སྲིད་པའི་རྒྱ་མཚན་ནོ། །དང་པོ་ནི། འོ་ན་སྟོབ་དཔོན་སྤྱགས་ཀྱི་སྤང་པོས་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་སྟོན་འདི་
གང་ལ་གསུང་ཞེ་ན། དངོས་པོ་སྟོབས་ཤུགས་ཀྱི་ཡུལ་ལ་མི་སྲིད་པ་དེ་ལྟ་བུས་ན་ཚུལ་གསུམ་ལུང་
ལ་བཏེན་པའི་རྗེས་སུ་དབག་པ་ལ་བཏེན་ཏེ། གཏན་ཆེགས་ཀྱི་སྟོན་དེ་བཤད་དེ། མི་མཁས་པ་ལུང་
དེའི་དོན་དཔྱད་པ་དག་ལ་འགལ་བ་ལ་མི་འཁྲུལ་བ་ཅན་ནི་བསྐྱབ་པའི་སྟོན་དུ་འགྱུར་བར་བཤད་
པའི་ཕྱིར། འོ་ན་ལུང་ལས་བྱུང་བའི་ཚུལ་གསུམ་ཡང་ཆད་མས་བྱུང་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། ལུང་
གི་ཡུལ་ལ་དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་མ་མཐོང་བའི་སྟོབས་ཀྱིས་ཞུགས་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་གི་རྟོག་པས་
བཞག་པའི་ལུང་ལས་བྱུང་བའི་ཚུལ་གསུམ་ལྟར་སྤང་ཁོ་ན་ཡིན་པས་ན་སྟོན་མེད་དོ།

གཉིས་པ་ནི། དེ་ཡང་གཟེགས་གཟན་ལ་སོགས་པའི་བསྟན་བཅོས་བྱེད་པ་རྣམས་
ནི་སྤྱི་ལ་སོགས་པའི་དོན་རྣམས་ལ་འཁྲུལ་བས་རང་བཞིན་ལོག་པར་སྟོན་པ་སྲིད་པའི་ཕྱིར་
རོ། །གཟེགས་གཟན་གྱི་བསྟན་བཅོས་དེ་ལས་སྤྱི་རང་གི་གསལ་བ་མཐའ་དག་ལ་དུས་གཅིག་དུ་
འཕྲོད་འདུ་རྫོགས་པར་འབྲེལ་བར་ཡང་བཤད། གསལ་བ་མེད་པའི་བར་ན། སྤྱི་ཡོད་ན་དམིགས་

རུང་མ་དམིགས་པར་ཡང་བཤད་པས་སྤྱི་གཅིག་ལུའི་སྤྲོད་ཀྱི་བྱ་བ་འགའ་བ་གཉིས་གཞི་མཐུན་
 ཏུ་ཁས་སྐྱེས་པས་དེའི་རྗེས་འབྲང་གཉིས་ཚུལ་གསུམ་ལུང་ལ་བཞེན་པའི་གཏན་ཆེགས་མི་མཐུན་
 བ་གཉིས་བཀོད་ནས་གསལ་བའི་བར་ན་སྤྱི་ཡོད་མེད་མི་མཐུན་པར་ཚོད་པ་ནི། བསྟན་བཅས་
 མཁན་པོས་དངོས་འགའ་གྱི་ཡ་གྲུལ་སོ་སོ་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་བྱ་བ་འགཉིས་ཁས་སྐྱེས་པ་རྟགས་
 སྤྱི་བཀོད་པ་འགའ་བ་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་གཏན་ཆེགས་ཞེས་བྱའོ།།

གསུམ་པ་ནི། དངོས་པོ་སྟོབས་ལྷགས་ཀྱི་བདག་དང་། འབྲས་བྱ་དང་མི་དམིགས་པའི་
 གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་དག་ལ་ནི་འགའ་བ་ལ་མི་འབྲུལ་བ་དེ་མི་སྤྲོད་དེ་ཚུལ་གསུམ་དངོས་པོ་
 སྟོབས་ལྷགས་རི་ལྟ་བ་བཞིན་ཏུ་གནས་པར་འདུག་པ་ཆང་བའི་བྱིར། དངོས་པོའི་གནས་ཆོད་ལ་
 གཞི་གཅིག་གི་སྤྲོད་ཏུ་དངོས་འགའ་གྱི་ཡ་གྲུལ་སོ་སོ་ལ་མི་འབྲུལ་བའི་བྱ་བ་འགཉིས་
 གཞི་མཐུན་ཏུ་འདུས་པ་མི་སྤྲོད་དོ།།

གསུམ་པ་ལ་གཉིས། བེ་ལུ་ཀས་བཀོད་པའི་གཏན་ཆེགས་དང་། བེ་ཐ་རས་བཀོད་པའི་
 གཏན་ཆེགས་སོ། །དང་པོ་ནི། གཟེགས་གཟན་གྱི་སྟོབ་མ་གཉིས་ལས། ལུ་ཀས་སྤྱི་གསལ་བ་མཐའ་
 དག་ལ་དུས་གཅིག་ཏུ་འཕྲོད་འདུ་རྫོགས་པར་འབྲེལ་བར་བཤད་པ་མཐོང་ནས། གསལ་བའི་བར་ན་
 ཡང་ཡོད་པར་སྒྲུབ་པའི་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ནི། འདིར་དཔེ་ནི་གང་ཞིག་སྟོགས་བཅུ་མཐའ་ཡས་
 པའི་ཡུལ་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པ་སྤྱི་རང་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་གསལ་བ་དག་དང་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་
 འཕྲོད་འདུ་རྫོགས་པར་མཛོན་པར་འབྲེལ་བ་དེ་ནི་གསལ་བ་ཡོད་པ་དང་མེད་པའི་བར་ཐམས་ཅད་
 ན་གནས་པས་བྱ་བ་ལིན་ཏེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བཞིན་ནོ་སྤྱི་ཡང་སྟོགས་བཅུ་མཐའ་ཡས་པའི་
 ཡུལ་ཐམས་ཅད་ན་གནས་པ་རང་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་གསལ་བ་དག་དང་དུས་ཅིག་ཅར་དུ་འཕྲོད་འདུ་
 རྫོགས་པར་འབྲེལ་ལོ། །བྱ་བ་སྒྲུབ་པ་ནི། བྱ་བ་ཡོད་པར་ཐལ། གསལ་བ་དེ་དང་འབྲེལ་བ་ཅན་
 གྱི་རང་བཞིན་ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་འདུག་པའི་རང་ཅན་ཆ་མེད་གྱི་རྟག་པ་དེ། དེའི་ཡུལ་ན་འདུག་པའི་
 རང་བཞིན་ཉིད་ཡིན་པས་བྱ་བ་ལིན་ཏེ། དེར་ཐལ། ཡུལ་གང་ན་རྗེས་གང་མེད་པ་དེ་ནི་དེའི་
 ཡུལ་ལ་བདག་ཉིད་གིས་བྱ་བ་ལིན་ཏེ། བྱ་བ་ལིན་ཏེ། བྱ་བ་ལིན་ཏེ། བྱ་བ་ལིན་ཏེ། བྱ་བ་ལིན་ཏེ།
 བྱ་བ་ལིན་ཏེ། བྱ་བ་ལིན་ཏེ། བྱ་བ་ལིན་ཏེ། བྱ་བ་ལིན་ཏེ། བྱ་བ་ལིན་ཏེ། བྱ་བ་ལིན་ཏེ། བྱ་བ་ལིན་ཏེ།

གཉིས་པ་ནི། སྤྱིར་བ་གཉིས་པ་ཡང་པེ་ཐ་རས་གསལ་བའི་བར་ན་ཡོད་ན། དམིགས་རྩང་
མ་དམིགས་པར་བཤད་པ་མཐོང་ནས་གསལ་བའི་བར་ན་ཡོད་པ་འགོག་པར་བྱེད་པ་ནི་ཡོད་ན།
དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པ་ལས་གང་ཞིག་གང་ན་མི་དམིགས་པ་དེ་ནི་དེ་ན་མེད་དེ། དཔེར་ན་
གཞི་འགའ་ཞིག་ན་བྱམ་པ་མེད་དོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཡིན་ལ། གསལ་བའི་བར་རྣམས་ན་ཡང་ཡོད་
ན། དམིགས་པའི་རིག་བྱར་གྱུར་པའི་སྤྱི་མི་དམིགས་ཞེས་བྱ་བའོ། །དོན་བསྟུ་བ་ནི། མི་དམིགས་
པ་འདི་དང་རང་བཞིན་གྱི་གཏན་ཆེགས་དེ་ནི་ཆོས་ཅན། གཞི་ཆོས་ཅན་སྤྱི་གཅིག་ལ་གསལ་བ་
མེད་པའི་བར་སྟོང་ན་ཡོད་དམ་མེད་ཐེ་ཆོས་སྐྱེད་པར་བྱེད་དོ། །ཚུལ་གསུམ་ལུང་ལ་བརྟེན་ནས་
སྤྱི་གཅིག་པོ་འདི་ལ་བན་ཚུན་དངོས་སུ་འགལ་བའི་དོན་དུ་སྐྱབ་པ་ཡིན་པས་སོ། །

གཉིས་པ་སྐྱབ་དག་གི་ཡན་ལག་དཔེ་བཤད་པ་ལ་གཉིས། དཔེ་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་
དང་། དཔེ་ལྟར་སྤང་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། ཚུལ་གསུམ་གྱི་མཆན་ཉིད་ལས་ལོགས་སུ་
དཔེའི་མཆན་ཉིད་དངོས་སུ་སྟོས་མི་དགོས་པ་དང་། རྒྱ་མཆན་རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རྒྱབ་པ་
མི་སྟོན་ན་དཔེ་ཡང་དག་དུ་འགལ་བའོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པས་སྐྱབ་བྱེད་
ཡང་དག་དང་། ལྟར་སྤང་བསྟན་པ་བཞིན་དུ་སྐྱབ་བྱེད་ཀྱི་ཡན་ལག་ཡིན་པའི་བྱིར། དེའི་རྗེས་སུ་
དཔེ་དང་དཔེ་ལྟར་སྤང་གི་མཆན་ཉིད་དབྱེ་བ་དང་བཅས་པ་ཅིའི་བྱིར་མི་སྟོན་ཅེ་ན། དཔེ་ཞེས་བྱ་
བ་སྐྱབ་པར་བྱེད་པའི་ཡན་ལག་ནི་ཚུལ་གསུམ་ལས་ལོགས་ཤིག་ན་བསྟན་དགོས་པ་ཡང་མེད་དེ།
གཏན་ཆེགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ཚུལ་གསུམ་སྟོས་པ་དེ་ཅམ་གྱིས་དཔེ་ཡང་དག་གི་དོན་རྟོགས་པས་
སོ། །དཔེ་མེད་ན་འབྲེལ་བ་རི་ལྟར་ངེས་ཞེ་ན། དཔེ་མེད་ཅེས་མི་ཟེར་གྱི་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་མཆན་
ཉིད་གཏན་ལ་པབ་པ་ལས་ལོགས་ཤིག་ན། དེར་མ་འདུས་པའི་བཤད་པར་བྱ་བ་ཅུང་ཟད་ཀྱང་
མེད་དོ། །དཔེའི་མཆན་ཉིད་བཤད་པ་ནི། དཔེ་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་
མཆན་ཉིད་བཤད་པས་ཁོང་དུ་ཆུད་བྱས་པའི་བྱིར་མ་བསྟན་ཏོ། །དེས་ན་དཔེ་ཡང་དག་དཔེའི་མཆན་
ཉིད་གཏན་ཆེགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་ལས་ལོགས་ཤིག་དུ་བརྗོད་མི་དགོས་ཤིང་མ་བརྗོད་དེ། དེ་དངོས་
སུ་མ་བརྗོད་ཀྱང་དོན་གྱིས་གོ་བའི་བྱིར་རོ། །

1 ཞོལ། ཞོག ༥༦ བ ༡ གཙང་། ཞོག ༥༧ ན ༡ ཆུད་པའི་ཆེད་ཡིན་ལ།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་བཤད་པས་དོན་གྱིས་གོ་བ་དང་། གྲེ་བྲག་གི་མཆན་ཉིད་བཤད་པས་དོན་གྱིས་གོ་བའོ། །དང་པོ་ནི། གཏན་ཆེགས་ཀྱི་མཆན་ཉིད་བཤད་པས་དཔེའི་མཆན་ཉིད་གོ་བར་འགྱུར་རྟེ། གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་ནི་གཞི་འགའ་ཞིག་གི་སྟེང་དུ་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཉིད་ལ་ཡོད་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལས་ཐོག་པའི་ཚུལ་དུ་གྲེ་བྲག་མེད་པར་བཤད་ལ་བྱབ་པ་དེས་པའི་གཞི་དེ་ཉིད་དཔེ་ཡང་དག་གི་མཆན་ཉིད་དུ་གོ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། ཡང་གྲེ་བྲག་དུ་ནི་བྱབ་པ་སྟོན་པའི་ཆེ་འབྲེལ་བ་དེས་པར་བསྟན་པར་བྱ་བ་ཡིན་རྟེ། འབྲས་བུ་དང་རང་བཞིན་གཉིས་ནི་རང་གི་རྒྱ་ལས་སྟེ་བས་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་ཅིང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པ་ཁོ་ན་དང་བདག་གཅིག་པའི་བྱབ་བྱེད་དེ་ཅམ་གྱི་རྗེས་སུ་འཇུག་པ་ཡིན་པས་མཐུན་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དང་། མི་མཐུན་ཕྱོགས་ལ་མེད་པར་བསྟན་པར་བྱ་བ་བཤད་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྤྱི་གསལ་བའི་མཐར་ཐུག་པས་སྤྱིའི་མཆན་ཉིད་དེ་ཡང་སྟོན་པར་བྱེད་པས་གྲེ་བྲག་གི་མཆན་ཉིད་ལ་མ་སྟོན་པར་གང་ཡང་རུང་བས་བསྟན་པར་བྱ་བ་མ་ཡིན་རྟེ། གང་ན་དུ་བ་ཡོད་པ་དེ་ན་མེ་ཡོད་ལ་དཔེར་ན་ཆང་མང་བཞིན། མེ་མེད་ན་དུ་བ་གང་ན་ཡང་མེད་དེ། དཔེར་ན་གཞན་པ་ཆུ་སྐྱང་ལྟ་བུའོ། །ཞེས་བསྟན་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་དང་། གང་ན་བྱས་པ་ཉིད་ཡོད་པ་དེ་ན་མི་རྟག་པ་ཉིད་ཡོད་པས་བྱབ་ལ་དཔེར་ན་བྱས་པ་བཞིན། མི་རྟག་པ་ཉིད་མེད་ན་བྱས་པ་ཡང་མི་སྲིད་དེ། དཔེར་ན་ནམ་མཁའ་བདག་ལྟ་བུའོ་ཞེས་བཤད་པར་བྱ་བའི་ཕྱིར་རོ། །

གསུམ་པ་ནི། དཔེ་ཡང་དག་གིས་བྱབ་པ་དེས་པར་སྟོན་ཅིང་བྱབ་པ་དེས་པ་ཡང་དཔེ་ཡང་དག་ལ་དེས་པར་བསྟོན་རྟེ། བྱབ་པ་དཔེས་སྟོན་པ་ལས་གཞན་དུ་ན་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པ་དང་། མི་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་དག་ལ་མེད་པས་རི་སྐད་བསྟན་པའི་བྱབ་པའི་ནམ་པ་དག་བསྟན་པར་མི་རུས་པའི་ཕྱིར་རོ། །གྲེ་བྲག་གི་མཆན་ཉིད་ཀྱང་དེ་ལས་གཞན་དུ་བསྟན་པར་མི་རུས་རྟེ། འབྲས་བུའི་གཏན་ཆེགས་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་དཔེའི་འབྲས་བུ་ཉིད་དུ་དཔེ་ལ་དེས་པའམ་རང་བཞིན་གྱི་རྟགས་ནི་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱི་རང་བཞིན་གྱིས་བྱབ་པ་དཔེས་སྟོན་པ་ཡིན་ལ། དཔེ་ཡང་དག་དཔེའི་ཚུལ་ནི་རྗེས་སུ་འགྲོ་ཐོག་གི་བྱབ་པ་སྟོན་པ་དེ་ཅམ་དུ་ཟད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

1 ཞོལ། ཤོག ༥༡ ན ༡ གཙང་། ཤོག ༥༡ བ ༡ ཆལ་མང་བཞིན།

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། བྱ་བ་སྟོན་པ་དཔེ་ཡང་དག་ཏུ་བསྟན་པས་དེ་སྟོན་མི་རྒྱས་པའི་དཔེ་
རྣམས་ལྟར་སྤང་དུ་གོ་བའི་ཚུལ་བསྟན་པ་དང་། རྒྱས་པར་བཤད་པ་དང་། རོན་བསྐྱ་བའོ། །དང་པོ་ནི།
དཔེ་ཡང་དག་གི་བྱ་བ་སྟོན་པར་བཤད་པ་དགོས་པ་ཡོད་དེ། དེ་ལྟར་བཤད་པ་འདིས་ནི་བྱ་བ་སྟོན་མི་
རྒྱས་པའི་དཔེའི་ཉེས་པ་རྣམས་ཀྱང་ཡང་དག་ཡིན་པ་བསལ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ལ་གཉིས། མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྤང་དགུ་བཤད་པ་དང་། མི་མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྤང་
དགུ་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ལ་གསུམ། རོན་སྟོན་ཞུགས་པའི་དཔེ་ལྟར་སྤང་གསུམ་དང་། རྫོ་སྟོན་
ཞུགས་པ་གསུམ་དང་། སྐྱ་སྟོན་ཞུགས་པ་གསུམ་མོ། །དང་པོ་ནི། སྐྱ་ནི་ཆོས་ཅན། ཉག་པ་ཡིན་ཏེ།
ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་སེམས་པའི་ལས་བཞིན་ནོ། །ཞེས་བཀོད་པའི་དཔེ་མཐུན་
དཔེ་ལྟར་སྤང་ཡིན་ཏེ། མཐུན་དཔེར་བཀོད་པ་གང་ཞིག་དེ་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་
ཕྱིར་ཏེ་སེམས་པའི་ལས་མི་ཉག་པ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྩལ་ཤ་རབ་བཞིན་ནོ་ཞེས་པ་གཞན་འབྲས་བ་
ལ་སྐྱབ་པའི་ཆོས་གཏན་ཆེགས་ཀྱིས་སྟོང་པའི་ཕྱིར་ཏེ། རྩལ་ཤ་རབ་རྣམས་ལུས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་
རོ། །བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ཀྱིས་སྟོང་པ་མ་ཡིན་ཏེ། བྱེ་བྲག་པ་རྩལ་ཤན་ཉག་པར་འདོད་པའི་ཕྱིར། ལུས་
པ་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཞན་འབྲས་བ་ལ་ཉག་པ་བྱུར་བྱི་མ་ཉག་པ་ཆོས་ཅན་གཉིས་ཀ་མེད་པ་ཉིད་
ཀྱི་ཕྱིར་ཏེ། ལུས་པ་མི་ཉག་པ་དང་ལུས་ཅན་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ།།

གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་འདོད་ཆགས་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོས་ཟ་བཞིན་དུ་རག་སྐྱ་བའི་སྐྱེས་
བྱ་པ་རོལ་པོ་ཆོས་ཅན། འདོད་ཆགས་དང་ལྡན་པ་ཡིན་ཏེ་སྐྱ་བའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་ལམ་པོ་ཆེའི་
མི་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་བཀོད་པའི་དཔེ་དེ་རྫོ་སྟོན་ཅན་གྱི་མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྤང་ཡིན་ཏེ། མཐུན་
དཔེར་བཀོད་པ་གང་ཞིག་བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་དེ་ལ་རྗེས་སུ་འགོ་མི་འགོ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བའི་ཕྱིར་
རོ། །མི་འདི་ནི་ཆོས་ཅན། འཆི་བའི་ཆོས་ཅན་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་
ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན། ལམ་པོ་ཆེའི་མི་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བ་ནི་གཞན་འབྲས་བ་ལ་ཉག་པ་བྱུར་བྱི་མ་ལ་
སོགས་པ་གཏན་ཆེགས་དེ་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོས་ཟ་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་དེ་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་
མཐུན་པ་མ་ཡིན་ཏེ། འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར། ལམ་པོ་ཆེའི་མི་བཞིན་ནོ་
ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་ཉག་པ་བྱུར་བྱི་མ་ཉག་པ་ཆོས་གཉིས་ཀ་དེ་ལ་ཡོད་མེད་ཐེ་ཆོས་ཟ་བའི་ཕྱིར་རོ།།

གསུམ་པ་ནི། རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་མེད་པ་ནི་དཔེར་ན་གང་སྐྱ་བ་དེ་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་
 པ་དང་ལྷན་པ་སྟེ། སྐར་རང་ལ་ཚོལ་བར་འདོད་པའི་མི་བཞིན་ནོ་ཞེས་བྱ་བའི་དཔེ་དེ་སྐྱ་སྐྱོན་ཅན་
 གྱི་མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྤང་ཡིན་ཏེ། མཐུན་དཔེར་བཞོད་པ་གང་ཞིག་རྗེས་ཁྲབ་མེད་པ་རྗེས་འགྲོ་དང་
 ལྷན་པ་ལྟར། སྐྱས་བཞོད་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཡོད་ཡང་རབ་ཏུ་མ་བསྟན་པ་ནི་དཔེར་
 བ་བྱས་པའི་ཕྱིར་སྐྱ་ནི་མི་རྟག་པ་སྟེ། བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །གཞན་འབྲེལ་ལ་རྟགས་
 ཟུར་བྱི་མ་རྗེས་ཁྲབ་ཡོད་ཡང་སྐྱས་མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་བཞིན་དུ་རྗེས་སུ་འགྲོ་བ་ཕྱིན་ཅི་
 ལོག་ནི་གང་མི་རྟག་པ་དེ་ནི་བྱས་པའོ། །དཔེར་ན་བྱམ་པ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ་རྗེས་ཁྲབ་
 ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །དེ་དག་ནི་ཆོས་མཐུན་པས་དཔེ་ལྟར་སྤང་བསྟན་པ་ཡིན་ཏེ།
 དེ་དག་ནི་སྐྱ་བ་པའི་ཉེས་པས་སྤེལ་སྐྱོན་ཞུགས་པ་ཡིན་ནོ། །གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་གི་སྐབས་སུ་
 སྤེལ་སྐྱོན་ཞུགས་པས་ཀྱང་ཚོལ་བ་པམ་པའི་གནས་སུ་འགྱུར་བ་ཡིན་ནོ། །

གཉིས་པ་ལ་གསུམ། དོན་སྐྱོན་ཞུགས་པ་དང་། རྫོང་སྐྱོན་ཞུགས་པ་དང་། སྐྱ་སྐྱོན་ཞུགས་
 པའི་དཔེ་ལྟར་སྤང་བཤད་པའོ། །དང་པོ་ནི། ཆོས་མི་མཐུན་པ་ནི་དཔེར་ན་སྐྱ་རྟག་སྟེ་ལུས་ཅན་
 མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར། དཔེར་ན་རྩལ་སྤྲ་རབ་བཞིན་ཞེས་པའི་དཔེ་དེ་དོན་སྐྱོན་ཅན་གྱི་དཔེ་ལྟར་སྤང་
 ཡིན་ཏེ། མི་མཐུན་དཔེར་བཞོད་པ་གང་ཞིག་སྐྱོ་སྐྱོན་དང་སྐྱ་སྐྱོན་མ་ཞུགས་ཀྱང་བསྐྱབ་པར་བྱ་
 བའི་ཆོས་ལས་མི་ལྟོག་པའི་ཕྱིར་རྩལ་སྤྲ་རབ་རྟག་པར་ཁས་སྤངས་པའི་ཕྱིར་རོ། །ལ་སོགས་པས་
 སེམས་པའི་ལས་ནི་རྟག་པ་ལས་མ་ལོག་པ་སྟེ་ལུས་ཅན་མ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ནམ་མཁའ་བཞིན་
 ནོ་ཞེས་པ་ནི་རྟགས་ཆོས་གཉིས་ཀ་ལས་མི་ལྟོག་པ་ཅན་དག་ཡིན་ནོ། །ཕྱི་མ་གཉིས་ལ་ཡང་སྤྲ་མ་
 ལྟར་རིགས་པར་སྤྱར་རོ། །

གཉིས་པ་ནི། དེ་བཞིན་དུ་རྟགས་དང་ཆོས་དང་གཉིས་ཀ་ལས་ལྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོས་ཟ་བ་
 ལ་སོགས་པ་ནི་དཔེར་ན་དྲང་སྲོང་སེར་སྐྱ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་མ་
 ཡིན་པའམ་ཡིད་ཆེས་པ་ཉེས་པ་ཆགས་སོགས་ཟད་པ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་དང་
 འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བའི་རྟགས་སུ་གྱུར་པ་སྐར་མའི་རྒྱ་མཚོ་ལ་སོགས་པའི་མན་ངག་སྐར་
 མའི་དབུད་ཤེས་པའི་ཆད་མ་སུལ་དུ་ཕྱིན་པ་སྟོན་པའི་བསྟན་བཅོས་བརྩམས་ནས་བསྟན་པ་མེད་པ་

ཉིད་ཀྱི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །འོག་ནས་འཆད་པར་འགྱུར་བའི་དཔེ་གཏན་ཆེགས་འདིའི་
 བསྐྱབ་པར་བྱ་བའི་ཆོས་ལས་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཡིན་ཏེ། ཀུན་མཁྱེན་དང་ཆགས་བྲལ་ལས་
 ལོག་མ་ལོག་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་རོ། །འདིར་ཆོས་མི་མཐུན་དཔེ་ནི་གང་ཞིག་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་
 བའི་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་གང་ཡིན་པ་དེས་ནི་སྐར་མའི་དབྱུང་ཤེས་པ་ལ་སོགས་པ་སྟོན་པའི་
 བསྟན་བཅོས་བཅུམས་ནས་བསྟན་པས་བྲལ་སྟེ། དཔེར་ན་གཅེར་བྱ་བའི་སྟོན་པ་བྱུ་མཆོག་དང་
 རྟོད་རིས་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཆོས་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་ལས་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལས་ལྷོག་པ་ལ་
 ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་དཔེ་ལྟར་སྤང་ཡིན་ཏེ། དེ་སྐྱབ་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེར་བཀོད་པ་གང་ཞིག་བསྐྱབ་པར་
 བྱ་བའི་ཆོས་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་ཉིད་མ་ཡིན་པ་དང་། ཡིད་ཆེས་པ་མ་ཡིན་པ་གཉིས་ལས་ལྷོག་
 པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཡིན་པའི་ཕྱིར་རོ། །སྦྱོར་བ་ཕྱི་མ་ནི་གཏན་ཆེགས་སྤྲ་མའི་མི་མཐུན་དཔེ་བཀོད་
 པ་ཡིན་ལ། གཏན་ཆེགས་ནི་སྤྲ་མ་ཡིན་ཏེ། སང་སྟོང་སེར་སྐྱ་ཆོས་ཅན། ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་དང་
 ཆགས་བྲལ་མ་ཡིན་ཏེ། སྐར་མ་ཤེས་པའི་བསྟན་བཅོས་མ་བཅུམས་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་སྟེ་རྟགས་
 དང་དགག་བྱའི་ཆོས་ལ་འགལ་བ་རུང་ཟད་ཀྱང་མེད་པས་གཏན་ཆེགས་ཡང་དག་ཏུ་མི་རུང་ཞིང་
 མི་མཐུན་དཔེ་བསྐྱབ་བྱའི་ཆོས་ལས་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་ཡང་མི་རུང་རོ། །སྐྱབ་པར་
 བྱེད་པ་ལས་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ནི་དཔེར་ན་དེས་བརྗོད་ཀྱི་རིག་བྱེད་དང་། ལྷན་ངག་གི་རིག་
 བྱེད་དང་། མཆོད་སྦྱིན་ཅན་གྱི་རིག་བྱེད་དང་། རིག་བྱེད་གསུམ་རིག་པའི་བྲམ་ཟེས་ནི་ཆོས་ཅན།
 སེར་སྐྱ་ལ་སོགས་པའི་མི་འགའ་ཞིག་གིས་བརྗོད་པར་འདོད་པའི་ཆེག་ཆད་མར་གཞུང་བར་མི་བྱ་
 སྟེ། སེར་སྐྱ་སོགས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་ལྷན་པའི་ཕྱིར་རོ། །ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །

འདིར་གཏན་ཆེགས་དེ་ལྷོག་པ་སྟོན་པའི་ཆོས་མི་མཐུན་པའི་དཔེ་ནི་གང་གི་ཆེག་གསུམ་
 རིག་པའི་བྲམ་ཟེས་ཆད་མར་གཞུང་བར་བྱ་བ་གང་ཡིན་པ་དེ་ནི་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་མི་
 ལྷན་ཏེ། དཔེར་ན་སང་སྟོང་གོ་བྱེད་མ་དང་སང་སྟོང་རྒྱལ་བ་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་ཀླ་ལྟ་ལ་སོགས་
 པའི་སྐར་མ་ཤེས་པའི་བསྟན་བཅོས་ནམས་བྱེད་པ་ལྟ་བུའོ། །གོ་བྱེད་མ་ནི་སང་སྟོང་ཡིད་ལས་བྱུང་
 བའོ། །གོ་བྱེད་མ་ལ་སོགས་པས་བསྐྱབ་པའི་ཆོས་གཏན་ཆེགས་འདོད་ཆགས་ལ་སོགས་པ་དང་
 ལྷན་པ་ལྷོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཡིན་ནོ། །མི་མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྤང་ཡིན་ཏེ། མི་མཐུན་དཔེར་བཀོད་

པ་གང་ཞིག་གཏན་ཆོག་ས་ཆགས་ལྡན་ལས་ལོག་མ་ལོག་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་རོ། །རྟགས་ཆོས་
གཉིས་ཀ་ལྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བ་ཅུ་བའི་གཏན་ཆོག་ས་ནི་དཔེར་ན་སེར་སྒྱུ་ལ་སོགས་པ་ནི་ཆོས་
ཅན། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། ཐོག་མར་ཐོབ་པ་བདག་གིར་བྱེད་པ་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་
དང་། དེའི་རྒྱུ་སྒྲིག་པར་སྟེན་པ་ཀུན་ཏུ་འཛིན་པ་དང་ལྡན་པའི་ཕྱིར་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །འདིར་
དེའི་ཆོས་མཐུན་པའི་དཔེ་ནི་གང་ཞིག་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་དེ་ནི་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་དང་།
ཀུན་ཏུ་འཛིན་པ་མེད་དེ། དཔེར་ན་ཁྱུ་མཆོག་ལ་སོགས་པ་ལྟ་བུ་སྟེ། ཁྱུ་མཆོག་ནི་བྱིན་པ་ན་ཅུང་
ཟད་ཀྱང་མི་ལེན་པས་ཡོངས་སུ་འཛིན་པ་མེད། དེ་མེད་པས་ཀུན་ཏུ་འཛིན་པ་ཡང་མེད་དོ། །བསྐྱབ་
པར་བྱ་བའི་ཆོས་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་པ་ཉིད་དང་། བསྐྱབས་པའི་ཆོས་རྟགས་ཡོངས་
སྒྲིག་པ་དང་། ཀུན་ཏུ་འཛིན་པ་དག་མི་མཐུན་དཔེ་ཁྱུ་མཆོག་ལ་སོགས་པ་ལས་ལྟོག་པ་ལ་ཐེ་
ཆོམ་ཟ་བ་ཡིན་ཏོ། །རྟགས་དེའི་མི་མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ཏེ་མི་མཐུན་དཔེར་བཀོད་པ་གང་ཞིག་
རྟགས་ཆོས་གཉིས་ཀ་ལས་ལྟོག་པ་ལ་ཐེ་ཆོམ་ཟ་བའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེར་ན་རྟག་ན་མ་བྱས་པས་བྱལ།
དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་པའི་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་པའི་མི་མཐུན་དཔེ་བྱས་མི་རྟག་ལས་ལོག་མ་
ལོག་དཔྱད་པ་ལྟར་ཞེས་པར་བྱའོ། །

གསུམ་པ་ལ། ལྟོག་པའི་བྱེད་པ་གཏན་མེད་པ་ནི་དཔེར་ན་དག་སྒྲིབ་པའི་སྐྱེས་བུ་པ་རོལ་
པོ་ཆོས་ཅན། འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་མ་ཡིན་ཏེ། དག་སྒྲིབ་པའི་ཕྱིར་ཞེས་པ་ལྟ་བུའོ། །དེའི་མི་
མཐུན་དཔེ་སྟོན་པ་ནི། གང་ལ་འདོད་ཆགས་དང་མ་བྲལ་བ་ཉིད་མེད་པ་དེ་ནི་དག་སྒྲིབ་པ་མ་ཡིན་
ཏེ། དཔེར་ན་རྫོའི་དུམ་བུ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུ་སྟེ། གལ་ཏེ་རྫོའི་དུམ་བུ་ལས་ཆགས་ལྡན་དང་
དག་སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀ་ལྟོག་པ་ཡིན་མེད་ཀྱི་འོན་ཀྱང་ལྟོག་པའི་བྱེད་པ་མེད་པ་ཡིན་ཏོ། །རྟགས་
ཆོས་གཉིས་མེད་ཀྱང་འདོད་ཆགས་དང་བྲལ་བ་ཐམས་ཅད་སྒྲིབ་པ་མ་ཡིན་ཞེས་བྱ་བར་ཆགས་
པ་ལོག་སྟོབས་ཀྱིས་དག་སྒྲིབ་པ་ལྟོག་པས་བྱེད་པར་ལྟོག་པ་མ་བྱུང་བའི་ཕྱིར། རྫོའི་དུམ་བུ་ཆོས་
ཅན། གཏན་ཆོག་ས་དེའི་ལྟོག་བྱེད་ཡོད་མེད་ཀྱི་མི་མཐུན་དཔེ་ལྟར་སྣང་ཡིན་ཏེ། དེའི་མི་མཐུན་
དཔེར་བཀོད་པ་གང་ཞིག་རྟགས་ཆོས་གཉིས་མེད་པ་ཅམ་ཞིག་བསྟན་ཡང་ལྟོག་བྱེད་མེད་པས་
མ་བསྟན་པའི་ཕྱིར། ལྟོག་པའི་བྱེད་པ་ཡོད་ཀྱང་རབ་ཏུ་མ་བསྟན་པ་ནི་བྱས་པས་སྒྲིབ་མི་རྟག་པར་

སྐྱབ་པའི་ཚས་མི་མཐུན་པ་དཔེར་ན། སྐྱ་ནི་བྱས་པའི་ཕྱིར་མི་རྟག་པ་སྟེ། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་
 གྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །སྦྱར་བ་དེས་ནི་ཅ་བའི་གཏལ་ཆོགས་བསྟན་པ་ཡིན་
 གྱི། སྦྱོག་ཁྲབ་ཡོད་ཀྱང་མ་བསྟན་པའི་དཔེ་ནི། སྐྱ་ནི་མ་བྱས་པའི་ཕྱིར་རྟག་པ་སྟེ་དཔེར་ན། ནམ་
 མཁའ་བཞིན་ཞེས་བྱའོ། །སྦྱོག་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་པ་ནི་དཔེར་ན། གང་མ་བྱས་པ་དེ་ནི་རྟག་པ་ཡིན་
 ཏེ། དཔེར་ན་འདུས་མ་བྱས་ཀྱི་ནམ་མཁའ་བཞིན་ཞེས་བྱ་བ་ལྟ་བུའོ། །དཔེ་དེ་ནི་ཚས་མི་མཐུན་
 དཔེ་ལྟར་སྤང་ཡིན་ཏེ་མི་མཐུན་དཔེར་བཞོད་པ་གང་ཞིག་སྤྲུལ་སྦྱོག་ཁྲབ་ཡོད་ཀྱང་མ་བསྟན་
 པ་དང་། ཕྱི་མས་སྦྱོག་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བསྟན་པའི་ཕྱིར་རོ། །རྟག་ན་མ་བྱས་པས་ཁྲབ་ཅེས་པ་
 ལས་ལོག་ནས་བསྟན་པའོ། །གཞན་དོན་རྗེས་དཔག་ལྟར་སྤང་འདི་དག་ནི། སྐྱོལ་བ་དབྱུང་པ་མ་
 དག་པས་ཁ་ཅིག་དོན་སྦྱོན་མ་ཞུགས་ཀྱང་སྤྲུལ་ལོག་པར་སྦྱར་བ་ཡིན་ལ། བལ་ཆེར་དོན་སྦྱོན་དང་།
 སྤྲིའི་སྦྱོན་གཉིས་ཀ་དང་བཅས་པས་དཔེ་བཅོ་བརྒྱད་པོ་དེ་རྣམས་ནི་དཔེ་ལྟར་སྤང་བར་གཤམ་པར་
 བྱའོ། །གསུམ་པ་དོན་བསྐྱུ་བ་ནི། དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་ན་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྦྱོག་གི་ཁྲབ་པ་སྤྲུལ་སྦྱོར་དོན་
 གསུམ་གྱི་སྦྱོན་གསུམ་དང་བལ་བ་སྦྱོན་རྒྱས་པར་བཤད་པའི་དོན་གྱི་དབང་གིས་སྤང་བཤད་པའི་
 དཔེ་དེ་རྣམས་དཔེ་ཡང་དག་ཡིན་པ་གསལ་བར་རིག་པར་བྱའོ། །དཔེ་ལྟར་སྤང་བ་དེ་དག་གི་ནི་
 གཏལ་ཆོགས་ཀྱི་སྤྲིའི་མཆན་ཉིད་མཐུན་པའི་ཕྱོགས་ཁོ་ན་ལ་ཡོད་པའི་རྗེས་ཁྲབ་དང་། མི་མཐུན་
 པའི་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་ལ་མེད་པ་ཉིད་ངེས་པ་ཉིད་དམ་གྱེ་བྲག་གི་མཆན་ཉིད་འབྲས་རང་གི་
 རྟགས་ཀྱི་རྗེས་སུ་འགྲོ་སྦྱོག་གི་ཁྲབ་པ་བསྟན་པར་མི་རྒྱས་པ་དེའི་ཕྱིར། དཔེ་ལྟར་སྤང་བ་དེ་དག་
 ལ་བརྟེན་ནས་སྤྲིའི་མཆན་ཉིད་ཁོང་དུ་ཚུད་མི་རྒྱས་ཀྱང་། གྱེ་བྲག་གི་མཆན་ཉིད་ཁོང་དུ་ཚུད་རྒྱས་
 པ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། བརྟེན་པ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཅམ་གྱིས་ཀྱང་པ་རོལ་པོའི་དོན་ངེས་པ་ལ་
 གེགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །

གཉིས་པ་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་སེལ་བྱེད་སུན་འབྱེན་བཤད་པ་ལ་གཉིས།
 སུན་འབྱེན་ཡང་དག་དང་། སུན་འབྱེན་ལྟར་སྤང་རོ། །དང་པོ་ནི། སྤང་བཤད་པའི་སྐྱབ་དག་གི་
 ཡན་ལག་མ་ཆང་བ་ཉིད་དང་ལ་སོགས་པས་མ་གྲུབ་པ་དང་། འགལ་བ་དང་མ་ངེས་པ་བསྟན་པ་
 ལ་ཕྱོགས་ཆོས་མ་གྲུབ་པ་སོགས་ཀྱི་ལན་ཕྱི་ཕྱོགས་སྤྲུལ་བ་ནི་སུན་འབྱེན་པ་དག་ཡིན་ནོ། །དེ་

ལ་སྐྱབ་དག་ནི་ཚོལ་བའི་རྟེན་ཅན་དང་། སུན་འབྲེན་ནི་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་རྟེན་ཅན་ཡིན་ལ། དེ་ཡང་ཚོལ་
བས་སྐྱབ་བྱེད་ཡང་དག་འགོད་པར་ཁས་སྒྲངས་ནས་སྐྱབ་དག་ཡན་ལག་མ་ཆང་བ་བཟོད་པ་དང་།
འགལ་མ་ངེས་མ་གྲུབ་པའི་གཏན་ཆེགས་བཀོད་པ་ནི་ཕྱི་ཚོལ་གྱིས་འདི་ནི་འགལ་བའོ། །འདི་ནི་
མ་ངེས་པའོ་ཞེས་སོགས་སྟོན་ལ་སྟོན་དུ་བཟོད་པ་ནི་ཚོལ་བའི་མངོན་པར་འདོད་པའི་དོན་འགྲུབ་
པའི་གེགས་བྱེད་པས་སུན་འབྲེན་ཡང་དག་ཡིན་ནོ། །ཚོལ་བའི་འདོད་ཡུལ་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱེད་
ཀུས་པ་ཁོ་ན་སུན་འབྲེན་དུ་འགྱུར་བ་མ་ཡིན་ནམ་ཞེ་ན། མ་ཡིན་ཏེ། ཚོལ་བའི་འདོད་པ་མ་གྲུབ་
པ་བྱས་པ་ཙམ་གྱིས་ཀྱང་སུན་འབྲེན་དུ་འགྱུར་བའི་ཕྱིར་རོ། །ཡང་ན་ཚོལ་བ་རང་གི་འདོད་པའི་
དོན་གཞན་གྱིས་ངེས་པར་བྱེད་འདོད་པ་ལ་ངེས་པ་མེད་པར་བྱས་པས་ཕྱིན་ཅི་ལོག་ཏུ་བྱས་པ་
ཞེས་ཀྱང་བྱའོ། །སྒྲར་བཤད་པ་ལྟར་བསྐྱབ་པའི་སྟོན་མ་ཆང་བ་དང་འགལ་བ་ལ་སོགས་པ་སྟོས་
པ་གང་དག་ཡིན་པ་དེ་དག་ཕྱི་ཚོལ་གྱི་སྟོན་དུ་བཟོད་པ་ནི་སུན་འབྲེན་པ་ཡིན་ཏེ། དེས་པ་རོལ་པོ་
ཚོལ་བའི་འདོད་པའི་དོན་འགྲུབ་པ་ལ་གེགས་བྱེད་པའི་ཕྱིར་རོ། །དཔེའི་སྟོན་བཟོད་པ་ཡང་སུན་
འབྲེན་དུ་འདུས་པ་ཡིན་ནོ། །སྟོབ་དཔོན་དུལ་བ་ལྟས་ཆེག་གང་གིས་སྟོན་རྣམས་སྟོགས་པར་བྱེད་
པ་དེ་ནི་སུན་འབྲེན་པ་ཞེས་བྱའོ་ཞེས་བཤད་དོ། །

གཉིས་པ་ནི། སུན་འབྲེན་པ་ལྟར་སྒྲར་བ་ནི་སྟོན་མ་ཡིན་པ་ལ་སྟོན་དུ་བཟོད་པའི་ལྷག་ཆོད་
རྣམས་ཏེ། ལན་རྣལ་མ་མ་ཡིན་པ་ལ་ལན་ལྟར་སྒྲར་བ་ཡང་དག་མ་ཡིན་པའི་སྟོན་བཟོད་པ་ནི་ལྷག་
ཆོད་རྣམས་ཡིན་ནོ། །ལྷག་ཆོད་ཀྱི་མཐར་ཐུག་པ་ནི་རང་གི་པ་རོལ་ལ་བཟོད་པའི་སྟོན་རང་ལ་རྗེ་ལྟ་
བ་བཞིན་དུ་མཚུངས་པར་འདུག་པ་རྣམས་ཡིན་ལ། རྒྱས་པར་ནི་ལན་ལོག་པ་མཐའ་དག་ལྷག་ཆོད་
ཡིན་ཏེ། ཆོད་མ་ཀྱན་ལས་བཏུས་པ་སོགས་ལས་ཤེས་པར་བྱའོ། །པ་རོལ་པོའི་འདོད་པ་སྟོན་མེད་
ལ་སྟོན་དུ་བཟོད་པ་ད་ལྟའི་ཆོད་པ་སྐྱབ་པ་རན་པ་ཁ་ཅིག་གིས་སྐྱབ་ལྟར་ན་ནི་ཆར་བཅད་པར་བྱ་བའི་
གནས་མཐར་ཐུག་པར་བཤད་ལ། དེ་ནས་ལུགས་རན་པ་མི་འདོར་ན་ཆོད་པ་བྱ་བའི་གནས་མ་ཡིན་
པར་ཤེས་ནས་བཏང་སྟོམས་སུ་བྱ་བར་གསུངས་སོ། །

སྒྲར་གོང་དུ་བཤད་པ་དེ་དག་གི་དོན་བསྐྱུས་ན་སྟེ་པོ་མཁས་པས་གདུལ་བྱ་འོས་སུ་གྱུར་
པ་ཐར་པ་དང་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པའི་ལམ་དུ་བཞུགས་པར་བྱེད་པ་ལ་ནི་ཐོག་མར་རང་གིས་ལམ་གྱི་

ངོ་པོ་དང་གྲངས་དང་གོ་རིམ་ས་རྣམས་ཚད་མས་ལེགས་པར་ངེས་ནས། དེ་ནས་གདུལ་བྱའི་རྒྱུད་
 ཀྱི་མཐའ་གཅིག་ཏུ་འཛིན་པའི་ལོག་རྟོག་སྤྱད་འབྲིན་གྱིས་ཉམས་སྒྲོད་པར་བྱེད་ལ། སྐབ་དག་ལ་
 བརྟེན་ནས་མཐའ་གཉིས་སུ་འཛིན་པའི་ཐེ་ཚོམ་སེལ་ཞིང་། ཕྱིན་ཅི་མ་ལོག་པའི་དོན་ལ་ངེས་པ་
 སྐྱེད་པར་བྱེད་པ་ཡིན་གྱི། གཞན་དུ་ན་དཔྱུས་ལོང་གིས་མིག་དང་མི་ལྡན་པ་གཞན་ལས་དུ་ཁྱིད་
 པར་བྱེད་པ་དང་འབྲ་བས་གདུལ་བྱ་གཞན་རྗེས་སུ་འཛིན་པར་འདོད་པའམ་རང་ཉིད་གཅིག་སུ་
 ཚུལ་བཞིན་དུ་སྐབ་པ་ཉམས་སུ་ལེན་པར་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་ཀྱང་གཞུང་རྒྱས་པར་ཉན་པར་མ་
 རུས་ནའང་། འདི་ཙམ་གྱིས་དོན་ཁོང་དུ་རྒྱུད་པར་བྱས་ནས་ཚད་མ་དང་ཚད་མ་ལྟར་སྤྲང་བྱེ་བའི་
 མན་དག་གིས་ལོག་པའི་ལམ་ལ་གཞན་གྱིས་བགྱི་མི་རུས་པའི་ཐབས་ལ་འབད་པར་བྱའོ། །སྤྱི་
 སྒྲོད་འཛིན་པར་རྒྱུ་པ་རྣམས་ཀྱང་། གཞུང་འདི་དག་ནི་གདམས་དག་གི་གནད་མི་སྟོན་པའི་ཕྱིའི་
 གོ་རྒྱ་གཙོད་པ་ཙམ་དུ་མཐོང་ནས་སྐབ་པ་བྱེད་འདོད་སྤྱིས་པའི་ཚོ། འདོར་བར་སྤྲང་བས་བདག་
 ལེགས་སུ་འདོད་པ་རྣམས་ཀྱིས་གནས་འདི་ལ་གཟབ་པར་བྱའོ། །ཚད་མ་ཀྱན་ལས་བརྒྱས་དང་
 དེའི་དགོངས་འབྲེལ་སྤྱི་བརྟན་པོ་གསུང་རབ་མཐའ་དག་གི་དགོངས་པ་འབྲེལ་བར་བྱེད་ཅིང་། ལྷག་
 པ་ཤེས་རབ་ཀྱི་བསྐྱབ་པའི་དམིགས་པ་བརྗོད་བྱའི་གཙོ་བོར་སྟོན་པ་མངོན་པའི་བསྟན་བཅོས་ཡིན་
 པའི་དོན་ཁོང་དུ་མ་རྒྱུད་པར་ཚད་མ་མདོའི་མཐུག་ཏུ། ཕྱི་རོལ་པའི་རྟོག་གི་ལ་བརྟེན་ནས་དེ་ཁོ་ན་
 ཉིད་ཁོང་དུ་རྒྱུད་མི་རུས་པར་གསུངས་པ་ཡང་ལོག་པར་གོ་ནས་ནང་རིག་གི་བསྟན་བཅོས་ལས་
 ཕྱི་རོལ་དུ་ཀྱང་པར་འདོད་པ་ནི་ལོག་པར་རྟོག་པ་ཆེན་པོ་ཡིན་པས་རྒྱང་རིང་དུ་དོར་བར་བྱའོ།

གཉིས་པ་ལེའུའི་མཚན་བསྟན་པ་ནི། ལེགས་པར་བཤད་པ་རིན་པོ་ཆེའི་གཉེར་ཞེས་བྱ་བ་
 གཞན་གྱི་དོན་གྱི་རྗེས་སུ་དབག་པའི་ལེའུ་སྟེ་ལེའུ་གསུམ་པའི་བཤད་པའོ།

བཞི་པ་མཐུག་གི་དོན་ལ་གཉིས། མཛད་པ་པོ་གང་གིས་མཛད་པ་དང་། སྐྱར་བྱེད་གང་
 གིས་བསྐྱར་བའོ། །དང་པོ་ནི། བསྟན་བཅོས་རིགས་པའི་ཐེགས་པ་ཞེས་བྱ་ཡི་རབ་དུ་བྱེད་པ་
 བདག་ཉིད་ཆེན་པོ་ཆོས་ཀྱི་བྲགས་པས་མཛད་པ་རྫོགས་སོ། །

གཉིས་པ་ནི། རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་རྩོམ་མི་ཉ་དང་། དུ་ན་ལྷོ་ལ་དང་ལྷ་ཆེན་གྱི་ལོ་རྒྱུ་བ་
 བརྟེན་ཡེ་ཤེས་སྟེ་ལ་སོགས་པས་རྒྱ་གར་གྱི་སྐད་ལས་བོད་ཀྱི་སྐད་དུ་བསྐྱར་བའོ། །

སྐྱབ་དང་སྐྱབ་འབྲེན་འོད་སྟོང་སྟོས་པ་ཡིས། །ལོག་ཏྟག་ཐེ་ཆོམ་སྐྱབ་པ་ཀུན་བཅོམ་
 མེ། །ལམ་དང་ལམ་མིན་འབྲེད་པའི་ཐབས་ཀྱི་མཆོག། །གཞུང་འདིའི་ཆོག་དོན་ཅམ་ཞིག་གསལ་
 བར་བཤད། །ཕྱི་རོལ་དོན་བསྐྱབ་རྣལ་འབྱོར་སྦྱོང་པའི་ལུགས། །ཚུལ་གཉིས་འབྲེད་ལ་ཆད་མར་
 གྱུར་པ་ཡི། །རྒྱལ་རྒྱ་བདུན་པ་དཔལ་ཆེན་ཆོས་མཆོག་གིས། །རི་ལྷར་བཀའ་བའི་བཞེད་པ་རི་
 བཞིན་བཤད། །སྡེ་བདུན་རིགས་པའི་དེ་ཉིད་མ་རྟོགས་པར། །ཅེ་གཅིག་དབེན་པར་སྐྱབ་ལ་བཅོན་
 བྱེད་ཅིང་། །རིམ་གཉིས་ཐབ་དོན་སྟོམ་པར་འདོད་པ་ཡང་། །གཟུགས་ལ་དཔྱུས་ལོང་རྣམ་དཔྱེ་
 བྱེད་དང་མཚུངས། །བདག་ཉིད་ཆེན་པོའི་རིགས་པ་ལེན་ཏུ་སྤ། །སྟོ་གྲོས་ཉམ་ཚུང་སྦྱངས་པའི་
 སྟོབས་དམན་པས། །གལ་ཏེ་འདི་ལ་ཁོངས་པའི་ཆོགས་མཆིས་ན། །སྤྲུལ་ལྷར་བཅས་རྣམས་ཀྱི་
 བཟོད་པར་མཛོད། །བདག་གྲང་དེང་ནས་ཆེ་རབས་ཐམས་ཅད་དུ། །ལམ་ངན་སྟོན་པའི་བཤེས་
 དང་མི་སྤང་ཅིང་། །ཐེག་མཆོག་དགེ་བའི་བཤེས་ཀྱིས་རྗེས་བཟུང་སྟེ། །ཡང་དག་རིགས་པའི་
 སྦྱང་བ་རྒྱས་བྱེད་ཤོག །དེ་ལྟའི་དགེ་བ་རབ་དཀར་ཅི་ཡོད་དེས། །སྐྱག་བསྐྱེད་གཞན་དབང་
 གྱུར་པའི་མ་རྣམས་ཀུན། །འཆིང་བྱེད་སྟེད་པའི་ཞགས་པ་ཀུན་བཅད་དེ། །ཀུན་མཁྱེན་རྒྱལ་བའི་
 སྟོང་ཁྱེར་འཇུག་པར་ཤོག།

རིགས་པའི་ཐེགས་པའི་འབྲེལ་པ་ལེགས་པར་བཤད་པ་རིན་པོ་ཆའི་གཏེར་ཞེས་བྱ་
 བ་འདི་རྒྱལ་བའི་རིང་ལུགས་པ་ཆེན་པོ་རྗེ་བཙུན་དམ་པ་རེད་མདའ་པ་ཀུ་མ་ར་མ་ཉིའི་ཞལ་སྤ་
 ལས་དང་། །རྒྱལ་བ་རྣམས་ཀྱི་དམ་པའི་ཆོས་འདིར་པའི་སྟོན་ལམ་ལེགས་པར་བྱུང་པ་རྗེ་རིན་པོ་
 ཆེ་ཐམས་ཅད་མཁྱེན་པ་སྟོ་བཟང་གྲགས་པའི་དཔལ་བཟང་པོའི་ཞལ་སྤ་ལས་དང་། །མཁས་བྱུང་
 གངས་ཅན་པ་ཀུན་དགའ་དཔལ་ཀྱི་ཞལ་སྤ་ལས་དང་ཡབ་སྐུས་རྣམས་ཀྱིས་ལེགས་པར་བཤད་
 པའི་བཀའ་རྒྱུ་ལས། །བཤེས་གཉེན་ཆེན་པོ་རིན་ཆེན་རྒྱ་མཚོའི་སྟོ་གྲོས་ལ་སོགས་པ་སྟོམ་བཅོན་
 རྟེ་སྟོད་འདིར་པ་དུ་མས་བསྐྱེད་ནས་རིགས་པ་སྤྲུལ་དང་མ་རིན་ཆེན་གྱིས་འབྲོག་རི་པོ་ཆེ་དགེ་
 ལན་རྣམ་པར་རྒྱལ་བའི་སྤྱིང་དུ་སྦྱར་བའོ། །ཡི་གེ་པ་ནི་སྟོམ་བཅོན་རྟེ་སྟོད་འདིར་པ་རིན་ཆེན་ཆོས་
 རྒྱལ་ལོ། །འདིས་རྒྱལ་བའི་བསྐྱེད་པ་རིན་པོ་ཆེ་སྟོ་ཐམས་ཅད་ནས་ཕྱོགས་ཐམས་ཅད་དུ་དར་ཞིང་
 རྒྱས་ལ་ཡུན་རིང་དུ་གནས་པར་གྱུར་ཅིག། །སྤྲུལ་མཛྲ་ལོ།

དབར་བྱང་སྒྲོན་ཆོག

ནམ་གྲོལ་ཞི་བའི་རྒྱ་མཚོར་རོ་གཅིག་ཏུ།
གཞོལ་བའི་མཐའ་ཡས་ཆོས་ཚུལ་དལ་འབབ་སྤྱང་།
ཆོག་གི་གཟེགས་མ་རེས་ཀྱང་དྲུག་གསུམ་གྱི།
འི་མ་ཡོངས་འཁྱུད་ལེགས་བཤད་བདུན་ཅི་འདི།
དབར་དུ་བསྐྱལ་བའི་ནམ་དཀར་ཕྱང་པོའི་མཐུས།
ཡང་དག་ཆོས་ཀྱི་སྒྲོ་མོ་སྒྲོང་པག་བརྒ།
གདངས་ཏེ་རྒྱུད་ལྗེའི་འགྲོ་བ་མ་ལུས་བ།
རེས་ལེགས་ལོར་བྱའི་མཛོད་ལ་དབང་འབྱོར་ལོག།

ཅས་པ་འདི་ཡང་དེར་དུས་ཡིད་སྐབས་ཀྱིས་རྒྱུད་བརྒྱུམས་པའི་སྒྲོ་མོའི་སྤྱི་གསྐྱོད་མི་བཟད་པས་གངས་ལྗོངས་
ཆོས་ལྷན་གྱི་ཞིང་དུ་བྱལ་བའི་བསྐྱལ་བ་རིན་པོ་ཆེ་ཉིན་མོའི་སྤང་བ་ལྟར་འབར་བ་དེ་ནི་མིང་གི་ལྷག་མ་ཙམ་དུ་ཉམས་ཉེས་
བར་བྱས། རྒྱལ་ས་དང་རྒྱལ་ས་ན་རྒྱལ་སྤྱོད་མཚོན་ཆ་སོགས་གདུག་པའི་གཞོད་འཆོ་གྱུ་གྱུའི་སྤྱོད་བ་ནི་ཉིན་རེ་བཞིན་དུ་དར་
བ་སོགས་སྒྲོ་ཀྱན་ནས་ལྷ་བདོའི་རྒྱུད་ཆོགས་མཚོ་ལྟར་བདོལ་བ་འདི་དག་ལྷག་མེད་དུ་ཞི་ཞིང་། བྱང་རྒྱལ་ས་བོད་ཁ་བ་ཙན་
དུ་བསྐྱལ་བའི་མེ་རོ་སྤྱར་ཡང་སྤར་བཞིན་གསོས་ཏེ་རྒྱ་གར་འཕགས་པའི་ལྗོངས་འདིར་ཡང་བྱལ་བའི་བཞེད་དགོངས་འི་མ་
མེད་བ་དར་རྒྱས་སུ་འཕེལ་བ་དང་། འཛམ་གླིང་ཡངས་པའི་ཁྱོན་ལ་འཆོ་མེད་ཞི་བའི་ལམ་སྟོན། ནམ་འབྲེན་ཤུག་སེལ་འི་
རིང་ལུགས་སྒྲོ་ཀྱན་ནས་རྒྱས་པ་སོགས་འབྲལ་ལུན་ལེགས་ཆོགས་དུ་མའི་ཆེད་དུ་དམིགས། ལང་བསྐྱལ་བྱལ་མཐའ་རིས་
མེད་ཀྱི་གསུང་རབ་དབར་དུ་བསྐྱལ་དང་བསྐྱལ་འགྱུར་གང་ལའང་སྤར་ཆོག་པའི་དགེ་བསྡུའི་སྒྲོན་ཆོག་དུ་ཤུའི་དགེ་སྤྱོད་
ཆོས་སྤྱོད་བ་དག་དབང་སྒྲོ་བཟང་བསྐྱལ་འཛིན་རྒྱ་མཚོས་སྤར་བའོ། དགེའོ། །